

**TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200569

UNIVERSAL
LIBRARY

Under the patronage of the University of Bombay.

ಶ್ರೀಚಂದ್ರಸಾಗರ ಜೈನ-ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ
(ನಂ. ೩.)

SHRI KUMUDENDU RAMAYANAM

OF

SHRI KUMUDENDU-MUNISHVARA.

Part 1. Cantos 1-8.

Edited by K. G. Kundangar.

— 0 —

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುಮುನೀಶ್ವರವಿರಚಿತಮುಷ್ಠ

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದು

ರಾಮಾಯಣಂ.

ಪೂರ್ವಭಾಗ-ಸಂಧಿಗಳು ೧-೮.

All Rights Reserved.

— 0 —

PRINTED AT THE SHRI MAHAVIR PRESS
BELGAUM.

Price 3 Rs.]

1936.

[ಬೆಲೆ ೩ ರೂ.

ಮುದ್ರಕರು:--

ಸಾತಪ್ಪಾ ಫಡೆಪ್ಪಾ ಚೌಗುಲೆ,
ಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಬೆಳಗಾವಿ.

CHECKED. 1951

ಪ್ರಕಾಶಕರು:--

ಸಾತಪ್ಪಾ ಫಡೆಪ್ಪಾ ಚೌಗುಲೆ ಬೆಳಗಾವಿ
ಭರಮಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಪಾಟೀಲ ಹೊಸೂರ—ಬೆಳಗಾವಿ
ಇವರು ಹೊಸೂರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನೂತನ.

ನಧರ್ಮದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಿಂದಾದರೂ ಮುಂದೆ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾಶನದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತ ಸಾಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ “**ಶ್ರೀಚಂದ್ರಸಾಗರ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ**”ಯು ತಾ|| ೧೫ ಫೆಬ್ರವರಿ ಸನ್ ೧೯೧೪ ಇಸ್ವಿ ದಿವಸ ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ೫ ಮಂದಿ ಟ್ರಸ್ಟೀ ಎಂದು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು.

*೧ ಶ್ರೀ. ಕುಬೇರಪ್ಪ ಭರಮಪ್ಪ ಅಂಕಲೆ, ಚೇತರಮನ್.

೨ ,, ರಾ. ಬ. ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಫಡೆಪ್ಪ ಚೌಗುಲೆ ವಕೀಲ.

*೩ ,, ಬಾಳಪ್ಪ ಭುಜಪ್ಪ ಮಿರ್ಜಿ.

೪ ,, ಭರಮಪ್ಪ ಪದ್ಮಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

೫ ,, ಕಾಳಪ್ಪ ಅಣ್ಣಾಜಿ ಲೇಂಗಡೆ.

ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕುಬೇರಪ್ಪ ಭರಮಪ್ಪ ಅಂಕಲೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಬಾಳಪ್ಪ ಭುಜಪ್ಪ ಮಿರ್ಜಿ ಇವರು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲವಶರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದಿ. ಬ. ಅಣ್ಣಾ ಬಾಬಾಜಿ ಲಲಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ತನನಪ್ಪ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅವಲಕ್ಕಿಯವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರೆಂದು ನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಅಂಕಲೆಯವರ ತರುವಾಯ ಚೇತರಮನ್ನರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾ. ಬ. ಚೌಗುಲೆಯವರು ವಹಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀ. ತೋಣಿಕಡು ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣೇಗೌಡರ ಮೂಲ ದ್ರವ್ಯನಿಧಿಯಿಂದ ಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಗ್ರಂಥವಾದ ‘ಭಕ್ತಾಮರವೃತ್ತಿಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ’ ಎಂಬುದೂ ಎರಡನೆಯ ಗ್ರಂಥವಾದ ‘ಶ್ರೀಪ್ರಥಮಾಶ್ರಯಗಣಾಂ ಅಥವಾ ಜನತೋಕಾಂಚಾ ಇತಿಹಾಸ’ ಎಂಬ ಮರಾಠಿ ಗ್ರಂಥವೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುವು. ಈಗ ಪೋ. ಕುಂದಣಗಾರರು ಬಹು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಸಂಶೋಧನ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುಮನಿವಿರಚಿತ

‘**ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣ**’

ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಮಾಲೆಯ ಮೂರನೆಯ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರೊಪ್ರಾಯಟರರಾದ ಶ್ರೀ. ಸಾತಪ್ಪಾ ಫಡೆಪ್ಪಾ ಚೌಗುಲೆಯವರು ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂ. ಗ್ರಾಂಟಿನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಈ ಮಾಲೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಕಾಶಕರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ಮೊದಲಿನ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಜನರು ಆಶ್ರಯವನ್ನಿತ್ತಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕಾದರೂ ಅವರು ಆಶ್ರಯವನ್ನೀಯುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬುಗೆ. ಈ ಮಾಲೆಗೆ ದ್ರವ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಯಾರಾದರು ದಾತೃಗಳು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಮೂಲ್ಯದಾನದಿಂದ ಭೂಷಿಸುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞರಾಗುವೆವು.

ಹೊಸೂರ-ಬೆಳಗಾವ, }
ಶ್ರಾವಣ ಶು. ೧೫ ಶಕೆ ೧೮೫೮.
ತಾ. ೩-೮-೧೯೩೬.
ಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಶಕೆ ೨೪೬೨. }

ಸಜ್ಜನವಿಧೇಯ,

ಭರಮಪ್ಪಾ ಪದ್ಮಪ್ಪಾ ಪಾಟೀಲ,
ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಸಾಗರ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ.

ಮುನ್ನುಡಿ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮೂರು ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶೋಧಿತವಾಗಿದೆ.

೧. ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ ಶ್ರೀಜಿನಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕಪಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರವರ ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರುತ ಭಾಂಡಾರದೊಳಗಿನ ಓಲೆಗರಿಯ ಪುಸ್ತಕ (ಕ);

೨. ತೇರದಾಳದ ಶ್ರೀಜಿನಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕಪಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರವರ ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತು ಈಗ ಕೊಲ್ಹಾಪೂರದ ಶ್ರೀಜಿನಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕರ ಮಠಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ (ಬ);

೩. ಮೈಸೂರ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲಾಯಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ೨೭ನೆಯ ನಂಬರಿನ (A ೬೧) ಓಲೆಗರಿಯ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿ. ಇದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ (ಗ).

ತೇರದಾಳದ ಪ್ರತಿಯು ಕೊಲ್ಹಾಪೂರದ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇವೆರಡೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಎರಡರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಗ್ರಂಥಪಾಠಗಳಿವೆ. ಪಾಠಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರತಿಯು ಮಾತ್ರ ತುಸು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯಬಹುದೋ ಎಂದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಶ್ರಮಬಿಟ್ಟು ಶೋಧಿಸಿದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿ ಸಹ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೊಲ್ಹಾಪೂರದ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶೋಧನಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಗ್ರಂಥದೊಳಗೆ ಪರಿವರ್ಧಿಸಿ-ಷಟ್ಪದಿ-ಸಂಧಿಗಳು ಬಂದಲ್ಲ ಬಹಳ ಅರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯದ ಆರನೆಯ ಚರಣವು ೨,೩,೪,೫,೬ ಅಥವಾ ೮ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಂದ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಮಹಾಸುಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾಕ್ತನವಿಮರ್ಶವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಆರ್. ಸರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರ ಕರ್ಣಾಟಕಕವಿಚರಿತೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಮಾಯಣದೊಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಹರಿಸಿದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ತಿದ್ದಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಿಸಬೇಕೋ ಎಂಬುದು ವಾದವಿಷಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗದೆ ಹೋಯಿತು ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಪಂಡಿತ ಮಹಾದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪೂಜಾರರವರು ಮಾತ್ರಾಸಂಖ್ಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದ ಚರಣಗಳು ಮಾತ್ರಾಗಣನೆಗೆ ಆಧಾರವೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಿತ್ತ ಮೇರೆಗೆ ೨೮, ೩೦ ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಆರನೆಯ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಸಂಗರಾಜ ಪಾಟೀಲರವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಲಹೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು. ಮಾತ್ರೆಗಳು ಆರನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ಧಿಸಿಯೆನ್ನಕೂಡದು ಎಂದು ಶ್ರೀ. ಮಹಾದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರೂ ಶ್ರೀ. ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಪಾಟೀಲರವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಅದರ ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತ್ರೆಗಳ

ಳನ್ನು ಇರಿಸಿದುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿತವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆನು. ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮ. ಮ., ರಾ. ಬ. ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಉತ್ತರಭಾಗದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವೆನು.

ಭಂಡೋಸಿಯವನನ್ನು ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಿಕ್ಕ ಪಾಠಾಂತರಗಳೂ ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿವೆ. ಗ್ರಂಥಪಾಠವಾದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ [ ] ಈ ಕಂಪನದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ

ಗ್ರಂಥಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ್ ಎ. ಪಿ. ಚೌಗುಲೆ ಬಿ. ಎ. ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ. ವಕೀಲರವರೂ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಪ್ರೊ. ಎ. ಎನ್. ಉಸಾಧೈಯವರೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು. ಮೈಸೂರ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ನ್ಯಾಯತೀರ್ಥ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಚ್ಛಿನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ದೊರೆತ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧನಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತುಂಬಾ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಸಾಗರ ಜೈನಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಮಿತಿಯವರು ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೂ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ, }
ತಾ|| ೬-೮-೧೯೩೬. }

ಕೆ. ಜಿ. ಕುಂದಣಗಾರ.

ಶ್ರೀ ಕುಮುದೇಂದುಮುನೀಶ್ವರ.

ಈ ಕವಿಯ ಚರಿತ್ರವಿಷಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪಂದಿರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ತಂದೆ ಪದ್ಮ ನಂದಿವ್ರತಿ. ಆತನು ಬಾಣಸಕುಲತೀಲಕನು, ಸಾಹಿತ್ಯವಿರಾರದನು, ಚತುರ್ವಿಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕಳಾಕುಶಲನು ಮತ್ತು ವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ಆತನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನೆಂದು ಆತನ 'ಕವಿಮುಖಮಣಿಮುಕುರಂ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿನಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಕವಿಯು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:—

ಸಿತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕುಮುದವನಚಂದ್ರಂ |

ಚತುರ ಚತುರ್ವಿಧಪಾಂಡಿತ್ಯಕಳಾ- |

ರತದಳವಿಕಸನದಿನಮಣಿಯೆನಿಸಾ ವಾಣಸಕುಲತೀಲಕಂ ||

ಸ್ವೀತಿನುತ.....ಪದ್ಮನಂದಿಸು- |

ವ್ರತಿಸತಿ ವಾದಿಧರಾಧರಕುಳಶಂ |

ಸತಿ-ಕಾವಾಂಬಿಕೆಗಧಿಸತಿಯೆಸವಂ ಕವಿಮುಖಮಣಿಮುಕುರಂ ||

ಪೀ. ಸಂ. ೪೫ ||

ಕವಿಯು ದೊಡ್ಡಪ್ಪನೂ ಕಡಿಮೆಯವನಲ್ಲ. ಆತನು ಆಗಮ-ನಾಟಕ-ತರ್ಕ-ವ್ಯಾಕರಣ-ಛಂದೋಲಂಕೃತಿ-ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿ-ವೇದಾಂತ—ಮಂತ್ರೋಷಧಿ—ರತ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾದ ಅರ್ಹನಂದಿವ್ರತಿ. ಇದನ್ನು ಕವಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:—

ಪರಮಾಗಮ ನಾಟಕ ತರ್ಕವ್ಯಾ- |

ಕರಣನಿಘಂಟುಚ್ಛಂದೋಲಂಕೃತಿ-|

ಚರಿತಪುರಾಣಷಡಂಗಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿವೇದಾಂತ ||

ಭರತಸುರತಮಂತ್ರೋಷಧಿಸಂಹಿತೆ |

ನರತುರಗಗಜಮಣಿಗಣಪರೀಕ್ಷಾ-|

ಪರಿಣತನಿಸಿದಹರ್ಷಾಂಡಿವ್ರತಿಸತಿಕವಿಮುಖಮುಕುರಾಗ್ರಜನು ||

ಪೀ. ಸಂ. ೪೬ ||

ಅದುದರಿಂದ ಕವಿಯು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈತನ ಗುರುವು ಮಾಘನಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಇಂತಹ ಪಂಡಿತವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಕುಮುದೇಂದುಮುನೀಶ್ವರರು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪಂಡಿತರಾಗಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ. ಈ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು 'ಪರವಾದಿಗಿರಿವಜ್ರ, ವಾದಿಗಜಕೇಸರಿ, ವಾದಿಭಾಳಲೋಚನ, ವಾದಿಧರಾಧರಕುಳಿಶ, ಪರವಾದಿಗಂಡ ಭೇರುಂಡ, ಕವಿರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ, ಸರಸಕವಿತಲಕ, ಸರಸಕವಿಮುಖತಲಕ, ಕವಿಕುಳಭಾಳಲಲಾಮ' ಎಂಬ ಅವರ ಬಿರುದುಗಳು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಬಿರುದುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅವರು ವಾದದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಗೆದ್ದಿರಬೇಕು. '೧೯೧೦-೧೧ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರ ಅರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ೪೮-೪೯ನೆಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೇಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಗುಡ್ಡದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಲಾಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಘನಂದಿಯು ಚತುರ್ವಿಧಪಾಂಡಿತ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪರವಾದಿಗಂಡಭೇರುಂಡ ಕುಮುದಚಂದ್ರಪಂಡಿತನ ಗುರುವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ಶಾಸನವು ೧೨೬೫ರದು (ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಜೀವನಕಾಲವಿಚಾರ ಪು. ೬೧-೬೨). ಅಂದರೆ ಕವಿಯು ಈಗಿನ ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದವನು, ಗುರುವಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಆತನು ೧೨೬೫ ರಲ್ಲಿಯೇ ಘನ ವಿದ್ವಾಂಸನೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ " ಇವನು ಪ್ರಾಯಶಃ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೬೫ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದಿರಬಹುದು." (ಅದೇ ಗ್ರಂಥ ಪು. ೬೭.) ಎಂಬ ಮಾತು ಅಷ್ಟು ಸಯುಕ್ತಿಕವಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಘನಂದಿಯು ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯದ ಕರ್ತೃವೆಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಮುದೇಂದುವಿನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಗುಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನು ಅನೇಕ ವಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಪರವಾದಿಗಂಡಭೇರುಂಡನೆಂಬ ಪದವಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿರಬಹುದು ಮಾತ್ರ.

ಇನ್ನು ಆತನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ನೋಡಿದರೆ ಬೇರೆ ಸಂಗತಿಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆತನ ರಾಮಾಯಣವು ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಂತೆ ರಾಮಕೇವಲಿಯ ಮೋಕ್ಷದ ವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ರಾಮಚಂದ್ರನು ರಾವಣವಧೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡನೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಬಹುತರವಾಗಿ ಅದು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಂತಿರಬಹುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಊಹೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂಧಿಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಅಂಕಿತವನ್ನಿರಿಸಿದ ಪದ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಬರೆಯು

ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ೧ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಸ್ತುತಿ, ಕುಕವಿನಿಂದೆ, ಸುಕವಿ ಸ್ತುತಿ, ತನ್ನ ಗುರುಪರಂಪರೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಸ ಸಂಧಿಯು ಮೂರೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇತ್ಯರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಕವಿಯು ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಾದ ಸಂಗತಿಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲ. ನೇಮಿಚಂಪುನೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹರಿವಂಶಪುರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಧ ಬರೆದು ಗತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧನೇಮಿ ಪುರಾಣವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಊಹಿಸುತ್ತಿರಲು ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಮುದೇಂದು ಮುನೀಶ್ವರರು ಸು. ೧೨೨೫ ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು; ಮತ್ತು ಆ ಮುಂದೆಯೂ ಜೀವಿಸಿ ತಮ್ಮ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಅರ್ಧ ಬರೆದಾದ ಮೇಲೆ ಗತಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ.

ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿ.

ಅನಂತಾನಂತ ವಿಭುವೇನಿಸುವ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ರಜ್ಜುವಿನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ವೇತ್ರಾಸನ-ಝಲ್ಲರಿ-ಮುರಜಗಳ ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಸಾತಾಲ-ಮಧ್ಯ-ಉರ್ಧ್ವಲೋಕಗಳೆಂಬ ಲೋಕತ್ರಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉರಗನರಾಮರರಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಲೋಕದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಮೇರುಪರ್ವತವಿರುವದು. ಅದರ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದ ಆರ್ಯಾಖಂಡವು ಅಡಕೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು, ಕಪ್ಪುರ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳ ವನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದಶ ಮನುಗಳೂ, ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತೀರ್ಥಂಕರರೂ, ನವಬಲವಾಸವರೂ, ನವನಾರದರೂ, ಏಕಾದಶರುದ್ರರೂ ಆಗಿಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ, ಸಿಂಧು ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ರಜತಪರ್ವತವಿದೆ. ಆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕೋಶಲದೇಶವು ರಂಜಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಡಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಂಚಿ, ಹಲಸು ಮುಂತಾದ ಫಲಗಳೂ, ಬತ್ತ ಮುಂತಾದ ಸಸ್ಯಾದಿಗಳೂ ನಾನಾ ತರದ ಹೂಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಯೂ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಎರಡೂ ದಂಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಉದ್ಯಾನಗಳು ನಾನಾತರದ ಫಲಪುಷ್ಪಭರಿತವಾಗಿದ್ದವು.

೧ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾಗಿರುವುದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯು. ಅಲ್ಲಿ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶದ ನಾಭಿರಾಜನು ಅರಸನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಮರುದೇವಿಯು. ಅವರ ಮಗನು ಪುರುಜಿನಾಧಿಪತಿಯು. ಆತನೇ ಆದಿನಾಥನು. ಆತನ ಮಗನು ಭರತೇಶ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು. ಆತನ ಮಗನು ಅರ್ಕಕೀರ್ತಿಯು. ಆತನಿಂದ ಆ ವಂಶವು ಮುನಿಸುವ್ರತ ತೀರ್ಥಂಕರರ ವರೆಗೆ ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಆ ಕುಲದೊಳಗೆ ವಿಜಯರಥನೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಆತನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯು ಹೇಮಮಾಲಿಕೆ. ಅವರ ಮಗನು ಸುರೇಂದ್ರಮನ್ಯುವು. ಆತನ ಆರಸಿಯು ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ವಜ್ರಬಾಹು ಪುರಂದರರು. ಒಂದು ದಿನ ವಿಜಯರಥನು ಓಲಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸರ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಿ ಕುಳ್ಳಿರುವಾಗ ನಾಗಪುರದ ಅರಸು ಇಭವಾಹನನ ಮಗನು ಉದಯಸೌಂದರನು ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಗುಣೋ

ದಯೆಯನ್ನು ವಿಜಯರಥನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ವಜ್ರಬಾಹುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ತನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು, ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು; ಮತ್ತು ಒಂದು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬರುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಗಿರಿಯ ಹತ್ತರ ಗುಣಸಾಗರಭಟ್ಟಾರಕ ರನ್ನು ಕಂಡು, ಬಲಗೊಂಡು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡರು. ಇತ್ತ ವಿಜಯ ರಥನು ಪುರಂದರನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶತಮನುಷ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದನು. ಆತನ ಮಗನು ಕೀರ್ತಿಧರನು; ಆತನ ಮಗನು ಸುಕೋಶಲನು; ಹೆಂಡಿತಿ ವಿಚಿತ್ರಮಾಲೆ. ಅವರ ಮಗನು ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ. ಸೌಂದರನು ಅವನ ಮಗನು. ಅವನ ಮಗನು ಸಿಂಹರಥನು. ಆತನ ಮಗನು ಬ್ರಹ್ಮರಥ; ಆತನ ಮಗನು ಚತುರ್ಮುಖನು; ಆತನ ಮಗನು ಹೇಮರಥನು; ಆತನ ಮಗನು ಇಂದುರಥನು; ಇಂದುರಥನಿಂದ ಭಾನುರಥನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಆತನ ತರುವಾಯ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಮಯನು ಹುಟ್ಟಿದನು; ಮುಂದೆ ಮಾಂಧಾತನು, ವೀರಸೇನ, ಕಮಳಬಂಧು, ವಸಂತತೀಲಕ, ಕುಬೇರದತ್ತ, ಮೃಗಾರಿ, ದಮನ, ದ್ವಿಪರಥ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು, ಅರ್ಕರಥ, ದಿಳೀಪ, ರಘುವೀರ ಮೊದಲಾದ ಅರಸರಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನರಣ್ಯನು ವಿದ್ಯಾ ವಿಶಾರದನೂ, ಪುಣ್ಯವಂತನೂ, ದಿಗಂತಕೀರ್ತಿಯುತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಆತನ ಮಕ್ಕಳು ಅನಂತರಥ-ದಶರಥರು. ಒಂದು ದಿನ ಅನರಣ್ಯನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ದಶರಥನಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ತಾನೂ ಅನಂತರಥನೂ ಅಭಯಘೋಷ ಮುನಿಪರ ಹತ್ತರ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡರು.

೨ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ದಶರಥನು ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ಯಾವನಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಹತ್ತಿದನು. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಪಶುವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಹಾಗಾಯಿತು. ದಶರಥನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಪರಾಜಿತೆ-ಸುಮಿತ್ರ-ಸುಪ್ರಭೆ ಎಂಬ ಮೂವರು ಆತನ ಹೆಂಡಿದಿರು. ಒಂದು ದಿನ ಆತನು ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಾರದನು ಬಂದನು. ಅರಸನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಲಗೊಂಡು ನಮೋಸ್ತು ಮುಂತಾದ ಆದರಾತಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 'ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದಶರಥನನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನನ್ನೂ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು, 'ಶಾಂತಿಜನಪತಿವಂದನಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾನು

ಲಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿಯೆಂಬವನು ಜಾನಕಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ದಾಶರಥಿಯ ಕೂಡ ದಶವದನನು ಕಾದಿ ಮರಣಹೊಂದುವನು ಎಂದು ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನು ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರೆ ಕಾರ್ಯವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ದಶರಥಜನಕನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದರೆ ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ರಾವಣನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವವ ರಾರು? ಎಂದು ಆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವನು. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇತ್ತ ಬಂದೆನು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜನಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದನು.

ಇತ್ತ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನು ದಶರಥನ ಕೋಪಾವಿರ್ಭಾವವನ್ನು ಶಾಂತ ಗೊಳಿಸಿ ಆತನ ರೂಪವನ್ನಡಗಿಸಿ ಮಂಗಳಪುರದರಸುಮಗಳು ಕೈಕೆಯ ಸ್ವಯಂವ ರಕ್ಕೆ ಪರಿಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಳಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಚಿತ್ರದ ದಶರಥ ನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಜನಕನಾದರೂ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾರದನ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದು ಆಸ್ತಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ವೇಷಾಂತರಿಸಿ ಬಂದು ದಶರಥ ನನ್ನು ಸೇರಿದನು. ವಿಭೀಷಣನು ಬಂದು ಚಿತ್ರದ ದಶರಥಜನಕರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದನು. ಅಯೋಧ್ಯಾಪುರ-ಮಿಥಿಳಾ ಪುರಗಳ ಜನರು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ಅತ್ತ ದಶರಥ-ಜನಕರು ಅಲೆಯುತ್ತ ಮಂಗಳಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವಯಂವರಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಮಂಚದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ರತಿಯನ್ನು ಮಿಕ್ಕುವ ಕೈಕೆಯು ಆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಅವಳು ಮಂಗಳಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಂಚುಕಿಯ ಸಂಗಡ ಎಲ್ಲ ಅರಸುಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಆತನು ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಜೇರ ಜೋಳ ಕಳಿಂಗ ಪಲ್ಲವ ಮಗಧಮುಂತಾದ ಅರಸರನ್ನೊಲ್ಲದೆ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಉದಾರಗಂಭೀರಾಕೃತಿಯ ದಶರಥನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಆತನಿಗೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ದಳು. ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳು ಬಾರಿಸಿದುವು. ತರುಣಿಯರು ಮಂಗಳಾರತಿಯಿತ್ತಿ ದರು. ಅದರೆ ಕೈಕೆಯು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ದೇಶಾಂತರಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದಳೆಂದು ಉಳಿದ ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಭ್ರಮಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಆತನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸೋಣವೆಂದು ಹೊರಟರು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೈಕೆಯ ತಂದೆ ಶುಭಮತಿಯು ರಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ' ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇದರೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರಿ. ನಾನು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಓಡಿಸಿ ಬರುವೆನು ' ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ದಶರಥನು ವೈರಿಗಳ ಕೂಡ ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಕೈಕೆಸಹಿತವಾಗಿ

ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಟನು. ಯುದ್ಧವು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತು. ದಶರಥನೊಬ್ಬನೇ ಒಂದೇ ರಥದಿಂದ ಅನೇಕ ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಾರಥಿಯು ಬಿದ್ದನು. ಧ್ವಜವು ಸಡಲಿಸಿತು. ಕೂಡಲೆ ಕೈಕೆಯು ರಥವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಾರಥಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಳು. ಹೇಮಪುತ್ರ ಮುಂತಾದವರು ಸೋತು ಹೋದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಉಳಿದ ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಶರಣುಬರಲು, ಅವರಿಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತನು. ಹೀಗೆ ಜಯಶೀಲನಾಗಿ ದಶರಥನು ಕೈಕೆಸಹಿತವಾಗಿ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಆತನ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಶುಭಮತಿ-ಜನಕರು ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ವಿಜಯೋತ್ಸವದಿಂದ ಮಂಗಳವುರದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಅವರು ದಶರಥ-ಜನಕ ರೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಶುಭಮತಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ದಶರಥನ ಮದುವೆ ಯಾಯಿತು. ದೀನಾನಾಥರು ದಾನದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ದಶರಥಜನಕರು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಆಪ್ತಜನರ ಕೂಡ ದಶರಥನು ಯುದ್ಧಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲು ಕೈಕೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ದಶರಥನು ಹೀಗೆಂದನು—“ ಇವಳು ಸಾರಥಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಂದಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜಯವೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು.” ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅವಳು ತನಗೆ ಆಗಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ವರಗಳು ಆತನ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವರು ಕಾಂತೆಯರ ಸಂತೋಷಕ್ಕನುಕೂಲವಾಗಿ ದಶರಥನು ಅಪರಾಜಿತೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಖದಿಂದಿರಲು ಅಪರಾಜಿತೆಯು ಋತುಮತಿಯಾಗಿ ಚತುರ್ಥಸ್ನಾನಾನಂತರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖಸುಪ್ತೆಯಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮದಗಜ, ಸಿಂಹ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಮಂಗಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಂಡಳು. ಮರುದಿನ ಆ ಕನಸನ್ನು ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಹೇಳಲು ಆತನು ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಿ ದಾನಿಯೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಕಳಾಧರನೂ ಆದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವನೆಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಗರ್ಭವು ಬೆಳೆದು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಆಗ ಅನೇಕ ಶುಭ ಶಕುನಗಳಾದುವು. ದಶರಥನು ಜಾತಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ರಾಮನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಸುಮಿತ್ರ, ಕೈಕೆ, ಸುಪ್ರಭೆಯರು ಗರ್ಭವತಿಯ ರಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಭರತ, ಶತ್ರುಘ್ನರೆಂಬ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆತ್ತರು. ಅವರು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಕುಶಲರಾದರು. ಒಂದುದಿನ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿರಲು ಜನಕರಾಜನ ಕಡೆಯಿಂದ ಚರನೊಬ್ಬನು ಬಂದು

ನಮಿಸಿ, ತಾನು ತಂದ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ಓಲೆಯೊಂದನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಸೇನಬೋವನು ತನ್ನ ಮಗಳು ಜಾನಕಿಯನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲು “ ಒಬ್ಬ ಖೇಚರನು ಕಪಟದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಆ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ದೂತನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ” ಎಂದು ಓದಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನರು ಆ ಖೇಚರನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೋಪಾಟೋಪವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಹತ್ತಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನು ಚರನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬಹುದೆಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೂತನು ಜನಕರಾಜನು ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಜಾನಕಿಯ ಸ್ವಯಂವರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆನ್ನಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನಕರಾಜನ ಸಕಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿನ್ನಲು ಆತನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು.

೩ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಮಿಥಿಲೇಶ್ವರನ ವಲ್ಲಭಿ ವಿದೇಹಿಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿ ಅವಳಿ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಅವರ ಜಾತಕರ್ಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಸುರನೊಬ್ಬನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ಸೂತಿಕಾ ಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋದನು. ಅದರಿಂದ ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವುಂಟಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು ಒಬ್ಬ ನಿಮಿತ್ತಕನು ಬಂದು ‘ ಅಂಜಬೇಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಗನು ಖೇಚರೇಶ್ವರನಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವನು ’ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಜನಕನು ತುಸು ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ವಿದೇಹಿಯನ್ನು ಸಂತವಿಸಿದನು. ಆ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ನಂದನೆಯ ಜಾತಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಳು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ವಯಸ್ಕಳಾದಳು. ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕವಿಗಳನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಅವಳನ್ನು ರಾಮ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನಕನು ಸಂತೋಷದಿಂದಿರಲು ಒಬ್ಬ ಚರನು ಓಡಿ ಬಂದು “ ವರ್ಧನಪುರವೆಂಬ ಶಬರದೇಶದ ಮಯೂರಮಾಲೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸನು ತರಂಗತಮನು ಶಬರರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ ” ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಣಭೀರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಿಸಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗೆ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಯಿಸುತ್ತ ಸಾಗಿದನು. ಶಬರಸೇನೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಬಂದು ‘ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೈನ್ಯಸಹಿತ

ವಾಗಿ ಬಂದಿರುವರು. ಶಬರಸೇನೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಆವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು? ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಬರರು ತರಂಗತಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುತಂದು ಜನಕನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಜನಕನು ಅವನಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಬಂದಿರುವರೆಂದನು. ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಬರಸೇನೆಯು ಅಂಜಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತೆಂದನು. ತರಂಗತಮನು 'ಅವರು ಎಂಟನೆಯ ಬಲಕೇಶವರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಭರತತ್ರಿಖಂಡಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಅಧಿಪರು' ಎಂದನು. ಮಗಧೇಶನು ಅವರ ಧೈರ್ಯ-ಶೌರ್ಯ-ಔದಾರ್ಯ-ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಜನಕನು ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಾರಿದನು. ದೇಶವನ್ನು ಬಾಧಿಸದಂತೆ ಶಬರಾಧಿಪತಿಗೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣಮಾಡಿ ಕಳುಹಿ ಜನಕನು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಬಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದನು.

ಜನಕರಾಜನು ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯು ಜನಜನಿತವಾಗಿರಲು, ನಾರದನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕನ್ನಿವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಸೀತೆಸಹಿತೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ತರುಣಿಯರು ಓಡಿಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ಇಕ್ಕಿಕೊಂಡರು. ಕಾವಲುಗಾರರು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತೂಗುತ್ತ ಬರಲು, ನಾರದನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸೀತೆಯ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ವಿದ್ಯಾಧರಶ್ರೇಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಥನೂಪುರಚಕ್ರವಾಳಪುರದರಸು ಇಂದುಗತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, 'ಈ ಕನ್ನಿಯು ನಿನ್ನ ಮಗ ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳು. ಇವಳು ಮಿಥಿಲೆಯ ಜನಕರಾಜನ ಮಗಳು. ಯಾವಾತನ ಕೈಯನ್ನು ಇವಳು ಹಿಡಿಯುವಳೋ ಅವನೇ ಭರತಖಂಡದ ಒಡೆಯನಾಗುವನು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹರಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂದುಗತಿಯು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲು ಸೀತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರವರು. ತಂದೆಯು ಕೊಡದಿರುವಾಗ ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ನಮಗೆ ಅಪಯಶವು. ಮತ್ತು ಭೂಚರರು ಖೇಚರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ಜನಕನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸುವುದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಪಳಮತಿಯೆಂಬ ಖೇಚರನು ಜನಕನನ್ನು ಕರೆದು ತರುವೆನೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಹೊರಟನು. ಆತನು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಬಂದು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು ಜನಕನು ಕುದುರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಂದು ದುಷ್ಟ ಕುದುರೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಅದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಭರದಿಂದ ಓಡುತ್ತ, ಒಡೆಯುತ್ತ, ಕಚ್ಚುತ್ತ, ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿತು. ಆ ಕಳಕಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನಕನು ಅದರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆ ಕುದುರೆಯು

ಸೌಮ್ಯರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಜೀನು ಹಾಕಿಸಿ ಕಡಿವಾಣವನ್ನಳವಡಿಸಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಜನಕನು ಹತ್ತಲು ಅದು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ರಥನೂಪುರಚಕ್ರವಾಳಪುರದ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಜನಕರಾಜನು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ತನಗುಂಟಾದ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತ ಆ ಉದ್ಯಾನದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೊಂದು ಜಿನಮಂದಿರವು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆತನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಲಗೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಜಿನದರ್ಶನಗೈದನು. ತನಗುಂಟಾದ ದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಆನಂದದಿಂದ ಜಿನಸ್ತುತಿಗೈಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇತ್ತ ಚಪಳಮತಿಯು ಪೂರ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತಾನು ಜನಕರಾಜನನ್ನು ತಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಂದುಗತಿಗೆ ತಿಳುಹಿದನು. ಆತನು ಆನಂದದಿಂದ ಸಪರಿವಾರ ವಾಗಿ ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ದರ್ಶನಸ್ತುತಿಗೈದು, ಜಿನೇಶ್ವರನನ್ನಾರಾಧಿಸಿ, ಅತಿಥಿಯಾದ ಜನಕನನ್ನು ಸ್ವಾಗತ-ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಕೂಡ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಜನಕನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗಿನ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೂ, ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದರೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಬರುವುದೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು ಅರಸನಾಗಬಲ್ಲನೇ? ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತತಿಯೆಂಬ ಖೇಚರನು ಖೇಚರಾಧಿಪತಿಯು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ಭೂಚರನಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೇ ಎಂದು ದೂರಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಜನಕನು ಮುನಿದು, ಅವರು ಇಕ್ವಾವಕುಮಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದಶರಥನ ಮಕ್ಕಳೆಂದೂ, ಬಹು ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೆಂದೂ, ಎಂಟನೆಯ ಬಲಕೇಶವರೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವವರಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ನುಡಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಂದುಗತಿಯು ಕೋಪಗೊಂಡು ರಾಮನು ಅಷ್ಟು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಉರಗರಾಜನು ನಮಿವಿನಮಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉರಗಾಧಿಸ್ಥಿತನಾದ, ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿದ್ದ ವಜ್ರಾವರ್ತವೆಂಬ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದನು. ಜನಕರಾಜನು ರಾಮ ಚಂದ್ರನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದನು. ಇಂದುಗತಿಯು ಉಡುಗೋರಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ವಜ್ರಾವರ್ತ-ಸಾಗರಾವರ್ತಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಖೇಚರಬಲಸಹಿತವಾಗಿ ಚಂದ್ರವರ್ಧನನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು. ವಿಮಾನಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಜನಕರಾಜನು ಮಿಥಿಳಿಗೆ ಬಂದು ಚಂದ್ರವರ್ಧನನನ್ನು ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ಆನಂದದಿಂದ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಚಂದ್ರವರ್ಧನನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ಅರಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅದರೊಳಗೆ ಸ್ಥಟಕದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ರತ್ನದ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡೂ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅತ್ತ ಜನಕರಾಜನು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿ-ಅಪ್ತಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಾನು ಖೇಚರವುರಕ್ಕೆ ಹೋದುದುದನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂದುಗತಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನೂ, ವಜ್ರಾವರ್ತ-ಸಾಗರಾವರ್ತ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಸೀತೆಯ ಸ್ವಯಂವರದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪವು ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ರಾಜರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳುಹಲು ಜನಕರಾಜನು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿದನೆನ್ನುಲು ದಶರಥನು ರಾಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಇದಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ? ಹುಬ್ಬು ಏರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಬಿಲ್ಲನ್ನೇರಿಸುವನು ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದಶರಥನು ಆನಂದಪಟ್ಟು ಜನಕಚರಣಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಉಡುಗೋರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು.

೪ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ದಶರಥನು ಪತ್ತೀಸುತಸಮೇತನಾಗಿ ಚತುರಂಗಬಲಪರಿವೃತನಾಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಮಿಥಿಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಪಟ್ಟಣದ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಡ ಹೇಳಿ, ದಶರಥನು ರಾಘವ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನರನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಣಿಮಯಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯು ಸಿಂಗಾರಾಗಿ ಐನೂರು ಜನ ಗೆಳತಿಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಂದಳು. ಕಂಚುಕಿಯು ಅವಳನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅರಸರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಬಂದನು. ಆಗ ಅರಸುಮಕ್ಕಳ ನಾನಾವಿಧದ ವಿಕಾರಚೇಷ್ಟೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದುವು. ಜಾನಕಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಯಂವರಮಂಟಪದ ನಡುವಿರುವ ಕಟ್ಟೆಯ ನೀಲರತ್ನಗಳ ಕಂಬಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಗೆಳತಿಯರುಸಹಿತವಾಗಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡಳು. ಕಂಚುಕಿಯು ಅವರವರ ಗುಣವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಸೀತೆಯು ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನನ್ನೇ ನೆನೆಯಹತ್ತಿದಳು. ಕಂಚುಕಿಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ಖೇಚರವಲ್ಲಭನ ಮಹತ್ತರನೊಬ್ಬನು ಎರಡೂ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಅವುಗಳ ಕಾಪಿಗಿದ್ದ ನಾಗಗಳ ರತ್ನಕಾಂತಿಯು ಮಂಟಪವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಅವುಗಳ ಪೂತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಜಿಹೋದರು. ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಉರಿಯೂ ಕೆಂಡಗಳೂ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿರಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಭೂಚರರಾರೂ ಎತ್ತಲಾರರು; ಸೀತೆಯು ಪ್ರಭಾಮಂಡಲನ ವಶವರ್ತಿಯಾಗುವಳೆಂದು ಖಚರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ

ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರಸುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಏರಿಸಿದರೆ ಸೀತೆಯು ಆತನಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕುವಳೆಂದು ಕಂಚುಕಿಯು ಸಾರಿದನು. ಕೆಲವು ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಂಜಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ದಶರಥನು ರಾಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲು, ಆತನು ಎದ್ದು ಬಿಲ್ಲಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ರಾಮಚಂದ್ರನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೈನೀಡಲು ಕಾಪಿನ ಸರ್ಪಗಳು ಹಿಂಜರಿದುವು. ಬಿಲ್ಲು ಕೈಗೆ ಬಂದಿತು. ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ರಾಮನು ಟಂಕಾರ ಮಾಡಲು ಭೂಮಿಯು ನಡುಗಿತು; ಶೇಷನು ಅದಿರಿದನು; ಕೂರ್ಮನು ಕುಸಿದನು. ಜನಕ-ವಿದೇಹಿ, ದಶರಥ-ಅಪರಾಜಿತೆಯರಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಜಾನಕಿಗೆ ಆನಂದದಿಂದ ರೋಮಾಂಚಗಳುಂಟಾದುವು. ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಾಗರಾವರ್ತವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಟಂಕಾರ ಮಾಡಲು ಭೂಮಿಯು ನಡುಗಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಚಂದ್ರಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಬಾಹು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಶಚಿಸದೃಶರಾದ ತನ್ನ ಹದಿನೆಂಟುಜನ ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಹಲವೂ ವಜ್ರಾವರ್ತವೂ ಜಾನಕಿಯೂ ರಾಮನ ಕೈಸೇರಿದುವು; ಗದೆಯೂ ಸಾಗರಾವರ್ತವೂ ಹದಿನೆಂಟು ಜನ ರಾಜಪುತ್ರಿಯರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೈ ಸೇರಿದುವು. ಆಗ ದೇವದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದುವು. ಸುರಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಮಂಗಳಧ್ವನಿಯು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಪುಣ್ಯಾಹಸಮಯವು, ಮಾಲೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿ ನ್ನಲು ಜಾನಕಿಯು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮಂದವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ ರಾಮನಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದಳು. ಸೀತೆಯು ರಾಮನ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಳಮೋರೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರಲು ದಶರಥನು ಮಕ್ಕಳುಸಹಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು; ಉಳಿದ ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಅಂಜಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬೀಡಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ದಶರಥನು ಮಕ್ಕಳು-ಜನಕರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಿಥಿಳೆಗೆ ಹೋದನು. ಅವರು ರಾಜಮಾರ್ಗದಿಂಟ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಉತ್ಪುಕರಾದ ತರುಣಿಯರು ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ' ಆನೆಯ ಮೇಲಿರುವಾತನು ದಶರಥನು; ಜಾನಕಿಸಹಿತವಾಗಿ ರಥದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವವನು ರಾಮನು; ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಏಕಾವಳಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು; ದಶರಥರಾಜನ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಬರುತ್ತಿರುವವರು ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನರು; ನಮ್ಮ ಅರಸು ಜನಕರಾಜನು ಕನಕ ನನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ; ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಕನಕನು ಊರ್ಮಿಲೆ-ಕನಕಪ್ರಭೆಯರನ್ನು ಭರತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಅನೇಕ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಆತ್ಮ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನೇರಿಸಿದ ಸಃದ್ವಿಯು ಇಂದುಗತಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಸಂಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತರಪಡುವುದು ತಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಭಾಮಂಡಲನು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಸೀತೆಸಹಿತವಾಗಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ತರುವೆನು; ಯುದ್ಧಮಾಡಿದರೆ ಕೊಲ್ಲುವೆನು ಎಂದು ಹೊರಟನು. ಸೈನ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ ವಿದಗ್ಧಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಜಾತಿಸ್ಮರನಾಗಿ ಅದು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣವೆಂದು ನೆನೆದು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡನು. ಖೇಚರರು ಆತನನ್ನು ಇಂದುಗತಿಯ ಅರಮನೆಗೆ ತರಲು ಅಲ್ಲಿ ಸೀತೋಪಚಾರದಿಂದ ಮೂರ್ಛ ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಆತನ ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಕಾರಣವೇನೆನ್ನಲು ಜಾನಕಿಯು ತನ್ನ ತಂಗಿಯೆಂದೂ, ಜನಕನು ತಂದೆಯೆಂದೂ ವಿವೇಹಿಯು ತಾಯಿಯೆಂದೂ, ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತನ್ನ ಮೈದುನರೆಂದೂ, ವೃಥವಾಗಿ ತಾನು ಸಿಟ್ಟಾದೆನೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು.

ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನಾದ ವೈರಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯೆಲ್ಲವೂ ತಮಗೆ ವಿದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಅನ್ಯರ ಕೈವಶವಾದುವೆಂದು ನಾನು ವೃಥವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟಾದೆನು. ಮಗನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಗಿ “ ಜಾನಕಿಯು ನಿನಗೆ ದೊರೆಯದಿದ್ದದು ಒಳಿತಾಯಿತು. ಜನಕನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸೀತೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ರಾಮನಿಗೆ ಬಿಲ್ಲನ್ನೆತ್ತುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ದುರ್ಯಶವು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಖಚರತೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಳೆರಡು ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ರಾಮನ ಕೀರ್ತಿಯು ದಿಗಂತದ ವರೆಗೆ ಪಸರಿಸಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ದೀಕ್ಷೆಗೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಭಾಮಂಡಲನಿಗೆ ಗೊಪ್ಪಿಸಿ, ಮಹೇಂದ್ರೋದ್ರಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭೂತಹಿತಮುನಿಗಳ ಹತ್ತರ ಜಿನದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡನು.

ಇತ್ತ ಜನಕರಾಜನು ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ರತ್ನಮಯ ಆಭರಣ-ವಸ್ತುವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ರಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಲು ಅವರು ಬಹು ವೈಭವದಿಂದ ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದು ಸುಖದಿಂದಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ದಶರಥರಾಜನು ಓಲಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಋಷಿಗಳ ಆಗಮನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ದೂತನು ಬಂದು ಅರಳಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಸರಯೂನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಮಹೇಂದ್ರೋದ್ರಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭೂತಮುನಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ದಶರಥರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದಿದ್ದು ಕೈಮುಗಿದು ಪರವಾರಸಹಿತವಾಗಿ ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಟನು. ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಹನದಿಂದಿಳಿದು ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಂಡು ನಮೋಸ್ತುವಾದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಆಗ ಇಂದುಗತಿಮುನೀಂದ್ರನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಮಂಡಲನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನು ಇಂದು

ಗತಿಯ ಮಗನು ಹೇಗಾದನೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವರು ಹೀಗೆಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತರು. “ ಈತನು ಜನಕರಾಜನ ಮಗನು, ಸೀತೆಯ ಅಣ್ಣನು. ಜನನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜನ್ಮಾಂತರರಿಪುವು ಈತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಈ ಖಚ ರೇಶ್ವರನ ಹಾಸಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು. ಆತನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಈಗ ತನ್ನ ಜನ್ಮಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಲು ಅದುವೇ ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆತನು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಾಳಿದನು. ” ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದಶರಥನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಮುನಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು. ‘ ಧರ್ಮಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಮುಂಚಿಯೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಅನುಮತಿಯು. ಅವರ ಮಗನು ಅತಿಭೂತಿಯು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಸರಸೆ. ಅವಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಯಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಯನೆಂಬ ವಿಟನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಹೋದಳು. ಸಿಟ್ಟಿನ ಅವೇಶದಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಹೊರಟನು ಅತಿಭೂತಿಯು. ವಿಮುಂಚಿ-ಅನುಮತಿ-ಉರಿಗಳು (ಇವಳು ಸರಸೆಯ ತಾಯಿ) ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟರು. ಅವರು ಶಂಭವ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಜನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಮುನೀಶ್ವರರ ಚರಣೋಪಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಮುಂಚಿಯು ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದನು. ಅನುಮತಿ ಉರಿಗಳು ಕನಕಶ್ರೀ ಅರ್ಜುನರ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಯಥೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂದ ಗತಿಸಿ ದೇವಗತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಮುಂಚಿಯು ಇಂದುಗತಿ ಚರಾಮರನಾದನು. ಅನುಮತಿಯು ಇಂದುಗತಿಯ ಸತಿ ಪುಷ್ಪವತಿ ಚರದೇವಿಯಾದಳು ಉರಿಯು ವಿದೇಹಿಯಾದಳು.

ಇತ್ತ ಸರಸಿಯು ಅನೇಕ ಭವಗಳನ್ನೆತ್ತುತ್ತ ಬಳಾಹಕವನದಲ್ಲಿ ಎರಳೆಯಾಗಿ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತು, ಚಂದ್ರಪುರದ ಚಂದ್ರಧ್ವಜನಿಗೆ ಚಿತ್ತೋತ್ಸವೆಯೆಂಬ ಮಾಗಳಾದಳು. ಕಯನು ದುರ್ಗತಿಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ, ಕ್ರಮೇಳಕನಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಚಂದ್ರಧ್ವಜನ ಪುರೋಹಿತ ಧೂಮಕೇತುವಿಗೆ ಕಸಿಳನೆಂಬ ಮಗನಾಗಿ ಚಿತ್ತೋತ್ಸವೆಯ ಕೂಡ ಬೆಳೆದು, ಅವಳ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಯೌವನ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ದೇಹಗಳೆರಡಾದರೂ ಶರೀರವು ಒಂದೇ ಎಂಬಂತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕಾಮಮೋಹಿತರಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ವಿದಗ್ಧಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಇತ್ತ ಅತಿಭೂತಿಯು ಭವನಗಳನ್ನೆತ್ತುತ್ತ ತಾರಾಕ್ಷವೆಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹಂಸನಾಗಿ ಪಂಚಸಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಿನ್ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಳಮಂಡಿತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಆತನು ಕುದುರೆಯೇರಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಚಿತ್ತೋತ್ಸವೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಸಿಳನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಇಷ್ಟವಿಷಯ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿರಲು ಅನರಣ್ಯನ ಸಾವಂತನು ಅವರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದನು.

ಅವರಿಬ್ಬರು ಜನಮುನಿಗಳ ಹತ್ತರ ಅಣುವ್ರತಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮರುಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇವಗತಿ ಪಡೆದರು. ಆಯುರವಸಾನದಲ್ಲಿ ಜನಕ ಭೂಪಾಲನ ಹೆಂಡತಿ ವಿದೇಹಿಗೆ ಅವಳಿಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕಪಿಳನು ತನ್ನ ವಲ್ಲಭೆಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಬಾಹ್ಯತಪವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಅಮರತೆ ಪಡೆದನು. ಕುಂಡಲ ಮಂಡಿತನು ವಿದೇಹಿಗೆ ಜನಸಿದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕಪಿಳನು ಭವಬದ್ಧವೈರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಆತನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ ಕಪಿಳನ ಸಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಆತನು ತನ್ನ ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಕುಂಡಲುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗಿಡಿಸಿ ಪರ್ಣಾಲಘುವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಇಂದುಗತಿಯ ಹಾಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಹೋದನು. ಭವಬದ್ಧಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪುಷ್ಪವತಿಯು ತಾನೇ ಹೆತ್ತಂತೆ ಅವನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಸಿ ಬೆಳೆಯಿಸಿದಳು. ರಾಮಾಚ್ಯುತರು ನಮಿವಿನಮಿಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಎರಡೂ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎರಿಸಿದರೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ವಿದಗ್ಧಪುರದ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಸ್ಮರನಾಗಿ ಜನಮತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ತನ್ನ ಬಾಂಧವರ ಭವಾವಳಿಯನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಬೆರಗಾಗಿ ನಮಿಸಿದನು. ದಶರಥನು ಸಭೆಸಹಿತ ಬೆರಗಾಗಿ ನಮಿಸಿದನು. ಸೀತೆಯು ಆನಂದದಿಂದ ಪುಳಕಿತಳಾಗಿ ಅಣ್ಣನಿಗೂ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ನಮಿಸಿದಳು. ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನು ದಶರಥನನ್ನು ನಮಿಸಿದನು. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಆತನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ದಶರಥನು ಮುನಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಜನಕವಿದೇಹಿಯರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನನ್ನು ಪುತ್ರನೆಂದು ತೋರಿಸಿದನು. ಅದೇ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಆನಂದ ವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಜನಕರಾಜನು ಪರಿವಾರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮಿಥಿಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮಿಥಿಳೆಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕನಕನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಭಾಮಂಡಳಸಹಿತನಾಗಿ ಜನಕನು ರಥನೂಪುರಚಕ್ರವಾಳಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಒಂದು ದಿನ ದಶರಥನು ಮುನಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು.

“ ನೀನು ಹಿಂದಿನ ಎಂಟನೆಯ ಭವದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪುರದ ಚಂದ್ರಧ್ವಜನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಧಾರಣನೆಂಬ ಮಗನಾದೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಧರ್ಮೆಯ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಜನಮತವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಧಾತಕೀಷಂಡದೊಳಗಿನ ಉತ್ತರ ಕುರು ದೇಶ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೋಗಭೂಮಿಜನಾದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೌಧರ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾಗರ ಪರ್ಯಂತ ದೇವನಾಗಿದ್ದೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಪುಷ್ಕಳಾವತೀ ದೇಶದ ಪುಂಡರೀಕಿಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ನಂದಿಘೋಷ ರಾಜನಿಗೂ ಆತನ ಸತಿ ವಸುವತಿಗೂ ಸುನಂದಿ ವರ್ಧನನಾದೆ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಮಧ್ಯಗ್ರೀವೇಯಕದೊಳಗೆ ಅಹ

ಮಿಂದ್ರನಾದನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಗುರುಗಳಾದ ಯಶೋಧರ ಮುನಿಚರಣ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಆಯುರವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಅಪರವಿದೇಹದ ಶಶಿಪುರದ ಸುರತ್ನಮಾಲಿಯ ಸತಿ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಗೆ ಸುಯಂಜಯ ನೆಂಬ ಮಗನಾದೆ. ಕಡೆಗೆ ತಿಲಕಸಾಂದರಾಚಾರ್ಯರ ಕರುಣದಿಂದ ಮಹಾಶುಕ್ರದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದೆ. ಆಯುರವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಅನರಣ್ಯನ ಸತಿ ಪೃಥ್ವೀಮತಿ ದೇವಿಗೆ ದಶರಥನಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭವದ ತಂದೆ ನಂದಿ ಘೋಷಯತಿಯು ಮಧ್ಯಮಗ್ರೈವೇಯಕದಿಂದ ಬಂದು ನಾವಾದೆವು. ನಿನ್ನ ಆರನೆಯ ಭವದ ತಂದೆ ಸುರತ್ನಮಾಲಿಯು ಸಿಂಹಪುರದ ವಜ್ರಾಲೋಚನನನ್ನು ಗೆಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬ ದೇವನು ಆತನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೆಂದು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಭರತಖಂಡದೊಳಗಿನ ವಿಜಯಾರ್ಥಕ ಶಶಿಪುರದ ಅರಸನು ಶ್ರೀಭೂತಿ ಸುಭೂತಿಯ ಮಗ ಉಪಮನ್ಯುವು ಆತನ ಪುರೋಹಿತನು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕಮಳಗರ್ಭಮುನಿಗಳ ಹತ್ತರ ಮಧುಮಾಂಸ ಬಿಟ್ಟ ವ್ರತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಉಪಮನ್ಯುವು ವ್ರತಭಂಗದಿಂದ ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುತ್ತ ಮಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಗರೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ದಾವಾನಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಸತ್ತು ಕಾಂಭೋಜ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತಿಹೀನ ಕಸಿಂಗಳನೆಂಬ ಬೇಡನಾದನು. ಇತ್ತ ಉಪಮನ್ಯುವು ಮುಂದೆ ಆನೆಯಾದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಭೂತಿರಾಜನ ಮಗ ಅರಿಂದಮನಾದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕಮಳಗರ್ಭ ಜಿನಮುನಿಗಳವರನ್ನು ಕಂಡು ಜಾತಿಸ್ಮರನಾಗಿ ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿರಲು ಶ್ರೀಭೂತಿಯ ನರಕಾಗಮನವನ್ನು ಅವಧಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಪ್ರತಿಬೋಧಿಸಿದನು. ಆತನು ಪ್ರತಿಬೋಧಿಸಲು ನೀನು ಬಂದು ಸುರತ್ನಮಾಲಿಯಾದೆ. ಆ ದಿವಜನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿಳಕಸಾಂದರಮುನಿಗಳ ಪಾದಕರುಣದಿಂದ ಹತ್ತನೆಯ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಮರೇಂದ್ರನಾದನು. ಆ ಉಪಮನ್ಯು ಚರಾಮರನೂ ನಿನ್ನ ಮೈದನರಾದ ಜನಕನಕರಾದರು. ಈ ನಾಲ್ವರು ನಿನ್ನ ಭವಾಂತರ ಸ್ನೇಹಿತರು. ” ಎಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ದಶರಥನು ಅನಂದಪಟ್ಟು ಮುನಿನಾಥನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋದನು.

೫ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ದಶರಥನು ರಾಮನನ್ನು ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮನುಕುಲದರಸರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದ ಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಸಂಸಾರದಿಂದ ನರಕ ಮತ್ತು ಜನ್ಮಾಂತರಗಳೆಂದು ಧರ್ಮವನ್ನೂ, ತನ್ನ ಭವಾವಳಿಯನ್ನೂ ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಿ ತಾನು ಜಿನದೀಕ್ಷೆ ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಮನು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭರತನೂ ವೈರಾಗ್ಯಪರನಾಗಿ ತಂದೆಯ ಕೂಡ ಹೊರಡುವ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ

ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯು ಕೈಕೆಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಕಾತರಗೊಳಿಸಿದಳು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸವತಿಮತ್ಸರವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಅವಳು ಹೀಗೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು, ದಶರಥನು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ವರಗಳ ನೆನಪಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಓಲಗಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ವರಗಳನ್ನು ಕುರುಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ' ದೀಕ್ಷಾವಿಘಾತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ' ನಲು ಅವಳು ' ಭರತನಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆ ' ದಳು. ದಶರಥನಿಗೆ ವಜ್ರಾಘಾತವಾದಂತಾಯಿತು. ತಾಯಿಯ ನಡತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಭರತನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಕೆಯನ್ನು ನಿಂದಿಸಹತ್ತಿದರು ರಾಮಚಂದ್ರನು ಭರತನ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವನೆಂದು ಕೈಕೆಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ತಂದೆಗೆ ರಾಜನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದನು. ದಶರಥನು ಭರತನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ರಾಮನು ಭರತನನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವ ರಾಮನಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬೆರಗಾದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕೋಪಾವಿಭಾವವನ್ನು ತೋರಲು ರಾಮನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಿ ದಶರಥನಿಗೆರಗಿ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಂಡನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಹೊರಟನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರು ದಶರಥನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆತನು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡನು. ಭರತನೂ ಮೂರ್ಛಾಪರವಶನಾದನು. ಸಭೆಯೊಳಗಿನ ಆರಸರೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಶೀತೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಸುಮಿತ್ರೆಯು ಆಪರಾಜಿತೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಬಂದು, ತಾಯಿಯಿಂದಿರಿಗೆ ನಮಿಸಿ, ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಆಪರಾಜಿತೆಗೆ ನಡೆದುಹೋದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡಳು. ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರ್ಛಿತಳಿದ್ದು ದುಃಖಿಸಹತ್ತಿದಳು. ' ರಾಮನು ಚರಮದೇಹಿಯು. ಆತನಿಗೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಆತನು ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನೇ ? ನೀವು ದುಃಖಿಸಬೇಡಿ. ನಾನೂ ಅಣ್ಣನ ಕೂಡ ಹೋಗುವೆನು. ಅಮ್ಮ ಸುಮಿತ್ರಾದೇವಿಯು ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವಳು. ಭರತನು ನಿಮ್ಮ ಕಡುಭಕ್ತನು. ಅದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆ ' ದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೌಸಲ್ಯೆಯು ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ಸೀತೆಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಹರಿಸಿ ತಾಯಿಯಿಂದಿರಿಬ್ಬರೂ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕಳುಹಿದರು.

ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತೆಯರು ಎಲ್ಲರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಭಯ-ಕೌತುಕ-ಕುತೂಹಲ ಮುಂತಾದ ಭಾವಗಳುಂಟಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ದುಃಖಿಸಹತ್ತಿದರು. ಅವರು ಪೇಟೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ದಾಟಿ ಊರಹೊರಗಿನ ಚೈತ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಲಗೊಂಡು, ಸಾವಿರಾರು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಂಶೋಷಗೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಜನಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಗಂಧೋದಕವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಬಿಲ್ಲುಬಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಚಾನಕಿಯನ್ನು ನಡುವಿರಿಸಿ ಹೊರಟರು. ಅವರು ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಟರಲು ಪುರಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನಮಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅವರ ಕೂಡ ಮಾತಾಡಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಭರತನು ಬಂದು ತಂದೆಯು ದುಃಖದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯಪರನಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡುದನ್ನೂ, ಕೌಸಲ್ಯೆಯು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೌಸಲ್ಯೆಯು ಶೋಕಾಕುಲೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೈಕೆಯೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ರಾಮನಿಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯವು ಒಪ್ಪಲಾರದೆಂದು ಬಗೆದು ಆತನೊಡನೆ ಬಂದಳು. ರಾಮನು ಅವಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು, ಅವಳು ಆತನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. 'ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಚನಭಂಗವಾಗುವುಮು. ಮನುಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಅದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ' ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳಿ ಅವಳು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ತನ್ನಾಣೆಯಿಂದ ಭರತನು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಭರತನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆತನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಕಳುಹಿ, ಪರಿಜನ ಪುರಜನರನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ ತಾನು ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು.

೬ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತೆಯರು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪಾದಚಾರಿಗಳಾಗಿ ನಡೆದರು. ಕೋಮಲೆ ಸೀತೆಯು ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದ ನಡೆದು ಕಳವಳಗೊಂಡಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ದಾರಿಯ ತುಂಬ ಚಿಗುರುಗಳ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಸೀತೆಯು ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಸವಿದು, ಸರೋವರದೊಳಗಿನ ತಿಳಿನೀರು ಕುಡಿದು ಅವರು ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತ ಚಿತ್ರಕೂಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಬಲಕಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲು ಒಂದು ನಿರ್ಜನವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಂಡು ತೋಟಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಬಂದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಊರುಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಪರರಾಜರ ದಾಳಿಯಿಂದ ಹೀಗಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಭಾವಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎದುರುಮಾರ್ಗದಿಂದ ಭಯಚಕಿತನಾದ ದೂತನೊಬ್ಬನು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ' ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳು ' ಎಂದನು. ' ಇದು ಅವಂತೀ ದೇಶವು. ಉಜ್ಜಯಿನಿಯು ಇದರ ರಾಜಧಾನಿ. ಅರಸನು ಸಿಂಹೋದರನು. ಈ ದಶಪುರದ ಅರಸನು ವಜ್ರ ಕರ್ಣನು. ಆತನು ಶ್ರಾವಕರಿಗಲ್ಲದೆ ವಂದಿಸನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಿಂಹೋದರನು ದಶಪುರವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಉಪಸರ್ಗಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ವಜ್ರಕರ್ಣನು ನಮೋಸ್ತು ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಊರು ಇಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುವುದು. ದೇಶ ವೆಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಯಿತು ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೋದನು. ಅವರು ವಜ್ರಕರ್ಣನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ದಶಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಜಿನನನ್ನು ನುತಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ರಾಘವನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮುಖನೋಡಲು ಆತನು ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಬಿಲ್ಲುಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟನು. ಸೈನಿಕರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಲಗ್ನ ಹತ್ತಿರಲು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸಿಂಹೋದರನು ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೀಗೆಂದನು:— ' ವಜ್ರಕರ್ಣನು ರತ್ನತ್ರಯಾರಾಧಕರಿಗಲ್ಲದೆ ಇತರರನ್ನು ವಂದಿಸನು. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಜೀವದ ಮತ್ತು ಅರಸುತನದ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆದು ಹೋಗಿಂದು ತಿಳುಹಲು ರಾಘವನು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿದ್ದಾನೆ. ' ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಿಂಹೋದರನು ' ರಾಘವನು ಯುದ್ಧಮಾಡಿಯೇ ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆಯಿಸಲಿ ' ಎಂದು ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕಡ್ಗದಿಂದ ಹೊಡೆಯಹೋದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅನುವು ಸಾಧಿಸಿ ಹೊಡತ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಎಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಸದೆಬಡೆದು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಆನೆಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೊಂದು ಸಿಂಹೋದರನನ್ನು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ತಂದನು. ಅವನ ಹೆಂಡದಿರು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಳುತ್ತ ಪತಿದಾನ ಬೇಡಹತ್ತಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಂಜಬೇಡಿರೆಂದು ಕೇಶವನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು, ಇವರು ಕಾರಣಪುರುಷರೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಿಂಹೋದರನು ಶರಣಾಗತನಾದನು. ' ದುರಾಗ್ರಹ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಜ್ರಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸು ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತನಿಗೆ ಅಭಯವ ತ್ತನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ವಜ್ರಕರ್ಣನು ಇವರು ರಾಮಾಚ್ಯುತರು ಆಗಿರುವುದು ನಿಶ್ಚಯವು. ಅವರೇ ಒಂದು ಈ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರು, ಎನ್ನುತ್ತ ಪುರಜನಪರಿಜನಸಹಿತ ಬಂದು ಜಿನನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಆ ತರುವಾಯ ರಾಮಾಚ್ಯುತರಿಗೆ ನಮಿಸಿದನು. ರಾಮನು ಆತನ ಪಾವನಚರಿತ್ರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿದನು. ' ತಮ್ಮ ದಯೆಯಿಂದ ನನಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೊಡುವುದೇ ಆದರೆ ಸಿಂಹೋದರನನ್ನು ಕರುಣಿಸಬೇಕು ' ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಮೆಚ್ಚಿ

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು ಸುಖದಿಂದಿರಿಯೆಂದು ಕಳುಹಿದನು. ವಜ್ರ ಕರ್ಣನು ಅವರನ್ನು ದಶಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆದರಾತಿಥ್ಯದಿಂದ ತೃಪ್ತಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಕುವರಿಯರನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಉಳಿದ ಆರನರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನೂರುಜನ ಕುವರಿಯರನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನವಿದ್ದು ಬೇಸಿಗೆ ಬರಲು ಅವರು ಸಿಂಹೋದರನ ಆಪ್ತಣೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ದಾಟಿ ಕೂಗವನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಅಲದ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಜಾನಕಿಯು ನೀರಡಿಸಿರಲು ನೀರುತರಲೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಒಂದು ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅದನ್ನು ರಾಜಪುರುಷರು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಮಲದೆಲೆಯ ದ್ವೀಪದೊಳಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರ ಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡನು. ಕೂಡಲೆ ಇವಳು ಯಾರೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕೇಳಿದನು. ಅರಸನನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ತ್ರೀಯೆನ್ನುವನೆಂದು ಕಾವಲಿನವರು ಕೆರಳಿದರು. ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನು ಕಾರಣಪುರುಷನೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮೂವರನ್ನೂ ಆರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಆದರಾತಿಥ್ಯ-ಮಜ್ಜನಭೋಜನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ತಾಯಿಯು ರಾಮನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದಳು:—

ವಾಲಖಿಲ್ಯನು ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸನು. ರೌದ್ರಭೂತಿಯೆಂಬ ಕಿರಾತನು ಅವನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲೆಂದು ಅವಂತೀ ದೇಶದ ಅರಸನು ಸಿಂಹೋದರನು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಬರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಆದರೆ ವಾಲಖಿಲ್ಯನು ಹೆಂಡತಿಯು ಬಸುರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವಳು ಹೆರುವ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದು ನೀತಿ ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಆತನು ತಡೆದನು. ಇತ್ತು ನಾನು ಮಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತೆನು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಂಡು ಮಗುವೆಂದು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಲೆಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಪುರುಷ ವೇಷದಿಂದ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಶಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಇವಳು ಹೆಣ್ಣೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದವನಿಂದ ಅರಸನು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನೆಂದೂ ಅವನೇ ಅವಳಿಗೆ ಪತಿಯೆಂದೂ ಒಬ್ಬ ಮುನಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಆ ಕುರುಹು ಈ ಹೊತ್ತು ನೆರವೇರಿತು. ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಲೆಯು ಸ್ತ್ರೀವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿ ಬಂದಳು. ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮೆಚ್ಚಿದನು. ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ವಾಲಖಿಲ್ಯನನ್ನು ಬಿಡಿಸೆಂದು ರಾಮನು ಹೇಳಿದನು. ಮೊದಲು ಇವಳ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವನೆಂದು ರಾಮನಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಹೊರಟನು. ಆತನೊಬ್ಬನೇ ಗಹನವಾದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಶಬರರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಅವರು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಆತನು ಸದೆಬಡಿದನು. ಉಳಿದವರು ಓಡಿಹೋದರು. ಅವರು ಹೋಗಿ ರೌದ್ರಭೂತಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಬಂದನು. ತನ್ನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ರೌದ್ರಭೂತಿಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಟಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ತನ್ನ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಟಂಕಾರ ಮಾಡಲು ಶಬರನು ಅಂಜಿ ಶರಣಾಗತನಾದನು. ವಾಲಖಿಲ್ಯನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಬರಸಹಿತನಾಗಿ ಕುವರನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ರಾಮನು ಅವರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವಾಲಖಿಲ್ಯನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಅವರು ಮತ್ತೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಅರುಣಿಯೆಂಬ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದರು. ಆ ಮನೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದನು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಅದರ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಆಲದ ಗಿಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಪೂತನೆಂಬ ಯಕ್ಷನು ಬಂದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅವರ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ವರ್ಷಾಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಿರಲು ಯಕ್ಷನು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಹೀಗೆ ವರ್ಷಾಕಾಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಶರತ್ಕಾಲವು ಬರಲು ಮುಂದೆ ಹೊರಡಲು ಕ್ರೀಡಾಪೂತನ ಆಪ್ತನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಆತನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಸೀತೆಯರಿಗೆ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು.

೭ನೆಯ ಸಂಧಿ

ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತೆಯರು ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಿಸುತ್ತ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದು ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮ-ಸೀತೆಯರು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ವನದೊಳಗೆ ಆಲೆಯುತ್ತ ಹೋದನು. ಆಗ ಕದಲಿಯ ವನದೊಳಗಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಿಯು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಕಾಮಮೋಹಿತನಾಗಿ ಒಂದು ತಮಾಲ ಗಿಡದ ಮರೆಗೆ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಅವಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ ದುಃಖದಿಂದ “ ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಆತನು ತಂದೆಯ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ರಾಮನ ಸಂಗಡ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಪೃಥ್ವೀಧರನು ನನ್ನನ್ನು ಇಂದ್ರಪುರದ ಅರಸು ಸೌಂದರನ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕೊಡಲಿರುವನು. ಅದನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ನಾನು

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ವಾಸಿಸುವ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಆ ಗಿಡದ ನೇತುಬಿದ್ದ ಬೇರೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಾನೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ರಾಮ-ಸೀತೆಯರೆಡೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದನು. ಅವಳ ಸಖೀಜನರು ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಇವರ ಹತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಇವರು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೋಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವನಮಾಲೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಅತಿವೀರ್ಯನ ಕಡೆಯಿಂದ ದೂತನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಆತನು ಭರತನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವವನಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ್ದಾನೆನಲು ಪೃಥ್ವೀಧರನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ನಂದ್ರಾವರ್ತ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ರಾಮಸೀತೆಯರನ್ನು ಚೈತ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಮಿಸದೆ ಅತಿವೀರ್ಯನೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು ‘ ಭರತನಿಗೆ ಶರಣುಹೋಗು, ನಿನಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಬಂದವರನ್ನು ನಂಬಬೇಡ ’ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಅತಿವೀರ್ಯನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಬಾಯ್ಬಾಯಿ ಹೊಡೆದು ಹೆಡಮುಡಿ ಗಟ್ಟಿದನು. ಅವನ ಆಸ್ಥಾನದೊಳಗಿದ್ದ ಅರಸರೆಲ್ಲರೂ ಅಂಜಿ ಓಡಿಹೋದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಆತನನ್ನು ರಾಮನ ಹತ್ತರ ಎಳೆದು ತಂದನು. ಅತಿವೀರ್ಯನು ಶರಣಾಗತನಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿ ತಪೋರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಆತನ ಮಗ ವಿಜಯ ರಥನಿಗೆ ಆತನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಅರಸರನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದನು. ವಿಜಯ ರಥನು ತನ್ನ ತಂಗಿ ರತಿಮಾಲೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಮುಂದೆ ಕ್ಷೇಮಾಂಜಲಿಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಸನು ಶತ್ರುಂದಮನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಕನಕಾಭೆ. ಅವರ ಮಗಳು ಜಿತಪದ್ಮೆ. ಅವಳು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವೇ ಅರಸನ ಶಸ್ತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಧವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಅರಸನು ಅದರಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಅಂಜದೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದವನೇ ಜಿತಪದ್ಮೆಗೆ ಗಂಡನಾಗುವನು ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜನರ ಮುಖದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಜಿತಪದ್ಮೆಯೂ ಆಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕಳು. ಆದಿನ ರಾಮಸೀತೆಯರು ಪುರೋದ್ಯಾನದೊಳಿದ್ದಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅರಸನು ಹೊಡೆದ ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಶತ್ರುಂದಮನು ಮೆಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಮೂವರೂ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯಾಣವಾಡುತ್ತ ವಂಶಸ್ಥಳವುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೈರವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಏನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಒಬ್ಬನು ಹೇಗೆಂದನು:—‘ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಸಮೀಪದ ಬಿಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ರಾಕ್ಷಸನ ಸೈನ್ಯವು ಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅದೇನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದು.’ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವೆನೆಂದು ಮೂವರೂ ಆ ಬಿಟ್ಟಿದವನ್ನೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಜನಮುನಿಯೊಬ್ಬನು ಯೋಗನಿರತನಾಗಿರಲು ದಾನವರು ನಾನಾರೀತಿಯಾಗಿ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಟಂಕಾರ ಮಾಡಲು ಉಪಸರ್ಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಅಗ್ನಿಪ್ರಭದೇವನು ಅಂಜಿ ಓಡಿಹೋದನು. ಆಗ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕೇವಲಲಬ್ಧಿಯಾಯಿತು. ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯರು ಅವನನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ಬಲಗೊಂಡು ನಮಿಸಿ ಉಚಿತಾಸನ ದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕೇವಲಜ್ಞಾನಕಲ್ಯಾಣಪೂಜೆಯಾಯಿತು. ಅಗ್ನಿಪ್ರಭನು ಬಂದು ನಮಿಸಿ ಸದೃಷ್ಟಿಯಾದನು. ಗರುಡಪತಿಯು ಬಂದು ನಮಿಸಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನೂ ಆದರಿಸಿದನು. ರಾಘವನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಅಗ್ನಿಪ್ರಭನು ಉಪ ಸರ್ಗವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದನು, ಮತ್ತು ಗರುಡಪತಿಯು ಅಕಾರಣವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನೇಕೆ ಆದರಿಸಿದನು ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವರು ತಮ್ಮ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಆ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಸಹಿತರಾಗಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಜಟಾಯುವೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ರಾಮಸೀತೆಯರು ವಿಶ್ರಮಿಸಿರಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಅಲೆಯುತ್ತ ಶಂಭುಕನು ತಪಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಿದಿರ ಹಿಂಡಿಲ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವ ಸೂರ್ಯ ಹಾಸವೆಂಬ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗೊಂದು ಸಾವಿರಾರು ಯಕ್ಷರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನು ಕೈಚಾಚಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಖಡ್ಗವು ಕೈವಶವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದಿದ್ದ ಬಿದಿರ ಬಿಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಅದರೊಳಗಿನ ಶಂಬುಕನ ತಿರಸಹಿತವಾಗಿ ಅದು ತುಂಡಾಗಿ ಉರುಳಿತು. ತಪಮಾಡಿ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತರುವಾಯ ಅದರಿಂದಲೇ ಶಂಭುಕನು ಮೃತನಾದನೆಂದು ದಯೆ ಹುಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ರಾಮನೆಡೆಗೆ ಬಂದನು. ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಪಂಚಾಶ್ವರ್ಯಗಳಾದುವು. ಯಕ್ಷರು ಅವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಹೋದರು.

ಸೂರ್ಯಹಾಸಾಸಿಯು ಬರುವ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಚಂದ್ರನವಿಯು ಶಂಭುಕನೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಹದ್ದುಕಾಗೆಗಳು ಕುಕ್ಕುತ್ತಿರುವ

ಆತನ ಹೆಣವನ್ನು ಕಂಡಳು. ಮಗನ ಮರಣದಿಂದ ಶೋಕವಿಹ್ವಲೆಯಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ದುಃಖಿಸಿ ತರುವಾಯ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿ ವೈರಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋದಳು. ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದವನು ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದು ಪಂಚವಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿ ವೈರವನ್ನು ಮರೆತು ನವತರುಣಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಸೀತೆಯೆಡೆಗೆ ಬಂದಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅವಳ ದುಃಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೂ ಗತಿಸಿದರು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಸಿಂಹಗಳ ಪಾಲಾಗಬೇಕೆಂದು ಬರುತ್ತಿರಲು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮಬಾಣ ಪೀಡಿತೆಯಾದೆನು. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡಳು. ಇವಳು ಮನುಷ್ಯಳಲ್ಲೆಂದು ಬಗೆದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅವಳನ್ನು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸಲು ಅವಳು ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಖರನ ಸಭೆಗೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನರರಿಂದ ಶಂಭುಕನು ತುಂಡಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಸೂರ್ಯಹಾಸಾಸಿಗೆ ಅಂಜದೆ ತಾನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಅವರು ತನ್ನನ್ನು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿರುವರೆಂದು ಅವಳು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದ ನರಕೀಟಕರ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುವೆನೆಂದು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಡೆದು ಸೂರ್ಯಹಾಸವನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡವರು ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಧರಬಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೇರಿಗೆ ಆತನು ಸಮರಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತನು. ಅದರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಚತುರಂಗಬಲವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೊರಟಿತು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ರಾವಣನಿಗೆ ತಿಳುಹಲು ಚಾರರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಖರದೂಷಣರು ಸೈನ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿದ್ದ ಪಂಚವಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದರು. ಆ ಸೈನ್ಯದೊಳಗಿನ ನಾನಾತರದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೀತೆಯು ಅಂಜುತ್ತಿರಲು 'ವೈರಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂಜಬೇಡಿ. ಸೂರ್ಯಹಾಸಬದ್ಧವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತರುಣನ ತಂದೆತಾಯಿಬಾಂಧವರು ಸೈನ್ಯಸಹಿತರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಆಹುತಿಕೊಡುವೆನು' ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದನು. ರಾಮನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಚಾಚಿದನು. ಅವನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ತಡೆದು 'ರಾಕ್ಷಸರು ಮಾಯಾವಿಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಅವರು ನನಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಗೈಯುವೆನು. ಆಗ ನೀವು ಬರಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಚೂಡಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶಿರನು ಸೈನ್ಯಸಹಿತ ಬಂದನು. ವೈರಿಯು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ರಾಕ್ಷಸರು ಆತನನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಾಲಾಳು

ರಾಹುತರು ರಥಿಕರು ಮುಂತಾದ ಚತುರಂಗಬಲವನ್ನು ಒಂಟಿಗನಾಗಿ ಸೂರ್ಯ ಹಾಸದಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ತ್ರಿಶಿರನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆದುರು ಬಂದು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಆತನನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿಸಿ ಸೂರ್ಯಹಾಸಾಸಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಸಾರಥಿಯು ಮಡಿದನು. ರಥವು ಮುರಿಯಿತು. ತ್ರಿಶಿರನು ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ ವಜ್ರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಇರಿಯಲು ಬರಲು ಅದನ್ನು ಹೊರಕೈಯಿಂದ ನಿವಾರಿಸಿ ಸೂರ್ಯಹಾಸದಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಆತನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ದೂಷಣನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುರಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮೇಲೆ ಹಾಯಲು ಆತನು ದೂಷಣನನ್ನು ಸೂರ್ಯಹಾಸದಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸಲು ಆತನ ತಲೆಯು ಕತ್ತರಿಸಿತು. ದೇವತೆಗಳು ಹೊಮಳೆ ಸುರಿಸಿದರು.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿರಾಧಿತನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ತನಗೆ ಒಡೆಯನೆಂದು ಆತನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳು ತನಗೆ ಅರುಹಿದ ಕಾರಣಪುರುಷನು ಈತನೇ ಎಂದು ನಮೋಸ್ತುಗೈದನು. 'ಮಹಾನುಭಾವನೇ, ಖರದೂಷಣರನ್ನು ಕೊಂದ ನಿನ್ನ ಬಾಹುಬಲವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಪರಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಪುರುಷನು ನೀನೇ. ಖರನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವನು. ನಮ್ಮ ಆ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಎರಗಿದನು. 'ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸೈನ್ಯವು ನನ್ನದು. ಖರನನ್ನು ಕೊಂದು ಆತನ ತಲೆಯನ್ನು ಈಗಲೇ ತರುವೆನು. ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ನುಡಿದು ಖರನ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು. ಯುದ್ಧವು ಭೀಕರವಾಯಿತು. ಆಗ ಖರನು ವಿರಾಧಿತನನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತ ಆತನ ಎದುರು ಬಂದನು. ಇಬ್ಬರ ಕಾಳಗವು ಘೋರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು.

॥ ತ್ರೀವೀತರಾಗಾಯ ನಮಃ ॥

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣಂ.

ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿ *

ರಾಗ—ದೇಶಾಭಿ.

ಪರಿವರ್ಧನಿಷಟ್ಪದಿ.

ರಾಮ[ಕಥಾಮೃತವಯ್ಯಾ] ಮಂಗಳ- |

ನಾಮದ ದಾಮದ [ಸುಮ]ದಾಮವಿದುವೆ |

ಕಾಮಿತ ಫಲಸಂಸಿದ್ಧಿಯನೀವುದು ಭೂಮಿಯ ಸುಜನಾವಳಿಗೆಯ್ವೆ || ಪಲ್ಲವ ಪದ ||

ಶ್ರೀಮದುರಗನರಸುರಪತಿನತಸಂ- |

ಸ್ತೋಮಮಕುಟಮಣಿಗಣ[ರುಚಿ]ರಾಜಿತ |

ಸಾಮೋದ್ಭವರಿಪುಷ್ಪೀರಾಳಂಕೃತಚರಣಕಮಳಯುಗಳಂ ||

ರಾಮಾಚ್ಯುತಸೀತಾನುತ ಮಂಗಳ- |

ನಾಮಂ ಮುನಿಸುವ್ರತಜಿನಪತಿ ಸು- |

ಪ್ರೇಮದೆ ಚಿನಮುನಿಸುವ್ರತತತಿಫಲಚಿನ್ಮಯಪದಮಂ ಪದಿದೀಗೆ

|| ೧ ||

* ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಮೂರೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಧಿಯು ಎರಡನೆಯದಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿರುವುದು ಪರಂಪರೆಗೆ ಸಮ್ಮತವು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಧಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲು ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿಯೆಂದು ಇದನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಧಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಕವಿಯು ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇದನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಅದು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಗತಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

೧ ಇದರೊಳಗಿನ ಪಟ್ಟದಿಗಳು ಅವಭಂಡೋಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ೬ನೆಯ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡೆಗೆ ೩೦ ಮಾತ್ರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಣಭಂಗದೋಷಗಳೂ ಇವೆ. ೨-೨ (ಕಖ) ಕಥೆಯಯ್ಯಾ, (ಗ) ಕಥೆಯಂ. ೩-೩ (ಗ) ಶಿರಾ.

ಕೊರಗೆ ಕರಂ [ಕರ್ಮಾಷ್ಟಕ] ಕಮಳಾ- ।

ಕರಮರಳೆ ಗುಣಾಷ್ಟಕಕುಮುದಾಕರ ।

[ಉರುತರೆ] ಪರಮಾನಂದಸುಧಾಂಬುಧಿ ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ ಪಿರಿದುಂ ॥

ಚರಮತನುಗೆ ಕಿಂಚಿನ್ನೂನಾಕೃತಿ ।

ದೊರೆಕೊಂಡೊಪ್ಪವ ಚಿನ್ನಯಚಂದ್ರಿಕೆ ।

ಯರಸ[ರೇನಿಪ್ಪಾ] ಸಿದ್ಧ ಸುಧಾಕರರೆಮಗೀಗ ಕ್ಷಯಸಿದ್ಧಿಯನು

॥ ೨ ॥

ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ದಶಧರ್ಮಧ್ಯಾನದೊಳತಿ ।

ಧೈರ್ಯಂ ವಿವಿಧಪರೀಷಹಜಯದೊಳ್ ।

ಶೌರ್ಯಂ ಪಂಚಾಸ್ತ್ರನನುಅದಿಕ್ಕುವ ನಿಜಭುಜವಿಜಯದೊಳು ॥

ಕಾರ್ಯಂ ಮೂವತ್ತಾಱುಂ ಗುಣದೊಳು ।

ವರ್ಯಮತಿಯನೊಲವಿಂ ತಳೆದಿರ್ಪಾ- ।

ಚಾರ್ಯರ್ನಿಶ್ಚಯಪಂಚಾಚಾರದ ನಿರ್ಮಲ ಪದವಿಯ ಪದೆದೀಗೆ

॥ ೩ ॥

ಹೇಯಂ ಮಿಥ್ಯಾಪಂಚಕಮಿವುಪಾ- ।

ದೇಯಂ ಪಂಚಗುರುಕ್ರಮಯುಗಳಂ ।

ಈಯೆರಡುಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಲೆ ಕಾರಣಬೀಜಂ ॥

ಸ್ವೀಯನಿರಂಜನಚಿನ್ನಯತತ್ತ್ವ- ।

ಧೈಯಧ್ಯಾನಧ್ಯಾತ್ಮಫಲಂ ಸಂ- ।

ಶ್ರೇಯಃ ಪದಮೆಂದಱಿಪುವುಪಾಧ್ಯಾಯರ ಚರಣಂ ಶರಣಕ್ಕೆಮಗೆ

॥ ೪ ॥

ಶೀಲಂ ಪದಿನೆಣ್ಣಾಸಿರಮಮಲಗು- ।

ಣಾಳಿಚತುರಸೀತಿ ಸಹಸ್ರಂ ರ- ।

ತ್ನಾಳಂಕಾರಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಸದ್ವಯರತ್ನತ್ರಿತಯಂ ॥

ಎಳನೆಯ ಗುಣಸ್ಥಾನದಿ ನಿಜಶ್ರೀ- ।

ಲೀಲಾಗೃಹಮಾಗಿದುರ್ ವಿರಾಜಿಸ ।

ಮೂಲೋಕ್ತಸ್ತುತಸಾಧುಮುನೀಶ್ವರಚಕ್ರೇಶ್ವರೀಗಭೀಮತವ

॥ ೫ ॥

ನಯನಿಕ್ಷೇಪಪ್ರಮಿತಿಪ್ರಚಯಾ- |
 ಶ್ರಯಭೇದಾಭೇದೋಜ್ವಲರತ್ನ- |
 ತ್ರಯಮುಪಗತಸಂಸ್ಥಿತಿಯಿಂ ಪರ್ಯವಸಾನಾಧ್ಯವಸಾಯಾ ||
 ಶ್ರಯಣೀಯಂ ಸುಜನಾವಳಿಗತುಳಾ- |
 ಕ್ಷಯಲಕ್ಷ್ಮೀಮಣಿಮಂಡನಮಧಿಕ- |
 ಪ್ರಿಯದಿಂದೆಮ್ಮ ಮನೋಮಂಜುಷೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಜನಾಧೀಶ್ವರಧರ್ಮಂ || ೬ ||

ದೂರಾಸನ್ನಸಮಂ ಮಧುರಂ ಗಂ- |
 ಭೀರ್ಮುಖಿಬಾಷಾತ್ಮಕಮಸ್ತು ಸ- |
 ಮೀರಮತಾಲ್ಪೋಷ್ಣ ಪುಟವ್ಯಾಪಾರಂ ವಿಷಮವಿದೂರಂ ||
 ಸಾರಂ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಹಿತಂ ವಿ- |
 ಸ್ತಾರಿತವಸ್ತುಪದಾರ್ಥಂ ಮುಕ್ತಿ- |
 ಶ್ರೀರಮಣೀಪತಿ ಜನಪತಿದಿವ್ಯಧ್ವನಿ ನಮಗೇಗೆ ವಚಶ್ರೀಯಂ || ೭ ||

ನರತರ್ಯಗುಲೋಕದೊಳಂ ಭವನಾ- |
 ಮರಲೋಕದೊಳಂ ನಿಶ್ಯೇಷವ್ಯಂ- |
 ತರಲೋಕದೊಳಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕದೊಳಂ ಕಲ್ಪಸ್ಥಿತಿಯಾ ||
 ಸುರಲೋಕದೊಳಮಕ್ಕು ತ್ರಿಮಕ್ಕು ತ್ರಿಮ- |
 ನೆರಡುಂ ಪರಿಯೊಳಸಂಖ್ಯಾತಜಿನೇ- |
 ಶ್ವರ ಮಂದಿರಸಂದೋಹವೆಸೆಯುವ ಕ್ಷಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನೆಮಗೊದವಿಸುಗೆ || ೮ ||

ಕ್ರಮದಿಂ ರಂಜಿಪ್ರವೃದ್ಧಾರ್ಥೋಮ- |
 ಧ್ಯಮಲೋಕದನಿತ್ಯಾತ್ಮಿಮಕ್ಕು- |
 ತ್ರಿಮಮೆಂಬೆರಡುಂ ಪರಿಗತಚೈತ್ಯಾಲಯದೊಳು ಪ್ರಜ್ವಲಿಪ ||
 ವಿಮಲಕನಕರಜತಮಯಂ ನವರ- |
 ತ್ನಮಯಂ ಸಂಖ್ಯಾತೀತಂ ಲೋಕೋ- |
 ತ್ತಮವೆನಿಸಿದ ಜನಚೈತ್ಯಸಮೂಹಂ ಮಚ್ಚಿತ್ತಭವನದೊಳಗಿಸಿಗೆ || ೯ ||

೧-೧ (ಕಖ) ನಿಕ್ಷಿಪ. ೨ (ಕಖ) ಯೋ. ೩ (ಕಖ) ಮ. ೪-೪ (ಕಖ) ಪರ್ಯವಸಾನಾಧ್ಯಚ
 ಸಾರಂ. ೫-೫ (ಕಖ) ಜನಾಧೀಶ್ವರ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಮುಖಿಬಾಷಾತ್ಮಕಮಸ್ತು. ೭-೭ (ಕಖಗ) ರಂತಾ.
 ೮ (ಕಖ) ಗೂರ್ಧ್ವ. ೯ (ಕಖ) ಳು. ೧೦ (ಕಖ) ವೆ. ೧೧-೧೧ (ಕಖ) ದನಂತ; (ಗ) ದನಂತರ.
 ೧೨ (ಕಖ) ತ್ವ. ೧೩ (ಗ) ಸ.

ಮೃದುಪದವಿನ್ಯಾಸದ ಚೆಲುವಿಂದ- ।

ರ್ಥದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನೀವುದೆಱಂ ಭಾ- ।

ವದ ರಸದಿಂಪಿನಲಂಪಂ ಪೊಂಪುಟಿಯಾಗಿರೆ ಮಾಲ್ಪುದೆಱಂ ||

ಸದಮಲಗುಣಮಣಿಗಣದಿನಲಂಕಾ- ।

ರದ [ಸೊಗಸಿಂ] ಸೊಗಯಿಪ ಭಾರತಿ ಜಿನ- ।

ವದನಾಂಭೋಜವಿರಾಜಿತೆ ಮನ್ಮುಖಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂಡನಮೆನಿಸಿರಲಿ || ೧೦ ||

ಅತಿಶಯಕೇವಳಿಗಳುಮನುಬದ್ಧ- ।

ಕ್ಷಿತಿನುತಕೇವಳಿಗಳುಮಪ್ರತಿಮ- ।

ಶ್ರುತಕೇವಳಿಗಳು[ಮಾ] ಸಂತತಿಯಿನನುಕ್ರಮದಿಂ ಬಂದ ||

ಯತಿಮುಖ್ಯರ್ ಜನಮತಶಾಸ್ತ್ರಕಳಾ- ।

ಸ್ವಿತಮತಿಗಳ್ ನಮಗೀಗೆ ದಯಾಮೃತ- ।

ದತಿವೃಷ್ಟಿಗೆ [ವರತರ] ವಾಗ್ವೃತ್ತಿಯನತುಳವಚನ ಸಂಪನ್ನತೆಯಂ || ೧೧ ||

ಸಮವಸೃತ್ತಿಶ್ರೀವಿಹರಣಸಮಯದೊ- ।

ಳಮರೇಶ್ವರಕೃತಕಾಂಚನಮಯದಾ- ।

ಕಮಳದ ಕರ್ಣಿಕೆಯಂ ನಾಲ್ವೆರಳಂ ಮುಟ್ಟದೆ ವಿಹರಿಸುವ ||

ವಿಮಳಜನೇಂದ್ರರೊಳೆಣೆಯೆನ್ನದೆ ಮಿ- ।

ಕ್ಕ ಮುನೀಂದ್ರರೊಳೆಣೆಯೆಂಬುದೆ ಲೋಕೊ- ।

ತ್ತಮರಂ ಚತುರಂಗುಳಚಾರಣ[ರೆನಿಸಾ] ಕುಂದಕುಂದಾಚಾರ್ಯರಂ || ೧೨ ||

ದ್ರಾಕ್ಷಾಕ್ಷರಾಮದ ಭೀಮೇಶವಿರೂ- ।

ಪಾಕ್ಷರ್ ನಿಜಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಹಸ್ರದ ।

ಸಾಕ್ಷಿಯೆನಿಸ ಭೇದಾಭೇದೋಜ್ವಲರತ್ನತ್ರಯಮಯರು ||

ಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷ್ಯವಿಚಕ್ಷಣನವನಯ ।

ನಿಕ್ಷೇಪಪ್ರಮಿತಿಸ್ಯಾದ್ವಾದಸು- ।

ರಕ್ಷಣದಕ್ಷತೆಯಂ ನಮಗೀ[ಯಲಿ] ಸಮಂತಭದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು || ೧೩ ||

೧-೧ (ಕುಖಗ) ಸೊಗಸಿನೊಳಂ. ೨ (ಕುಖಗ) ತ. ೩ (ಕುಖಗ) ಮ. ೪-೪ ಇಲ್ಲಿ ಅಜಕಂಸಾರಿ ಗಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. (ಕುಖಗ) ಚಾರಣರು ಕುಂದಕುಂದಾಚಾರ್ಯರಂ. ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಕಿಗ-ಕಂಸಾರಿಗಣಗಳಾಗಿ ಈ ಚರಣಕ್ಕೆ ೨೮ ಮಾತೃಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ೫ (ಕುಖಗ) ಗೆ. ೬ (ಕುಖಗ) ಘ. ಈ ಚರಣವು ೧೨ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಚರಣದಂತೆ.

ಕವಿಪರಮೇಷ್ಟಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಗುಣಾ- |
 ಣವಗುಣಭದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಜಗ- |
 ತ್ಪವರರುಮಾಸ್ವಾತಿಗಳ ಶ್ರೀಪಾದಸ್ವಾಮಿಹೃದಯರ ||
 ಭುವನಸ್ತುತ್ಯರ ಪಾದಾಂಭೋರುಹ- |
 ನಿವಹಂ ಮೆಚ್ಚಿತ್ಸರದೊಳ್ಳಿಲಸುಗೆ |
 ಭುವನತ್ರಯಸ್ವಾಮಿಗಳಿವರೆಂದೆನಿಸುವ[ರಾವನಮ]ತಿಶಯದಿಂದೆ || ೧೪ ||
 ಧರೆಯ ವಚೋಮಳಮೆಲ್ಲಮುಮಂ ವ್ಯಾ- |
 ಕರಣದೆ ಚೇತೋಮಳಮೆಲ್ಲಮುಮಂ |
 ಪರಮಾಗಮದೆ ವೆಪುಮಳಮೆಲ್ಲ[ವನು] ವೈದ್ಯಸಂಹಿತೆಯಿಂ ||
 ಪರಿಹರಿಸಿ ಜಗತ್ತಯಮಂ ನಿಜಪದ^೪- |
 ಸರಸಿರುಹದ ಪರಿಮಳದಿಂ ಪಾಲಿಸಿ- |
 ದುರುತರ [ಮಹಿಮಾಸ್ವದರಂ] ನೆನೆವೆಂ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಸ್ವಾಮಿಗಳಂ || ೧೫ ||
 ಸಕಳಂಕಂ ಮಿಥ್ಯಾಪಂಚಕಮೆಂ- |
 ದಕಳಂಕಂ ಶ್ರೀಜಿನಶಾಸನಮೆಂ- |
 ದು ಕುಮಾರ್ಗದ ಸನ್ಮಾರ್ಗದ ಹೇಯದುಪಾದೇಯದ^೫ ತೇಜನಂ ||
 ಪ್ರಕಟಂ ಮಾಡಿ ಧರಿತ್ರಿಗೆ ನೆಜಿ ತಾ- |
 ಕಿಂಕಚಕ್ರೇಶ್ವರಪದವಿಗೆ ಪಕ್ಕಾ- |
 ದಕಳಂಕಮುನೀಂದ್ರತವಿಸುಗೆ ವಾಗ್ವ್ಯಜ್ರದೆ ಪರಮತಗಿರಿತತಿಯಂ || ೧೬ ||
 ವಿದ್ಯಾನಂದರನಂತವೀರ್ಯರಾ^೬- |
 ವಿದ್ಯಾನಂತಾನಂತವೀರ್ಯದ ಮ- |
 ಹೋದ್ಯತ್ತರ್ಕಸುಧಾನಿಧಿ ಬಳಸಿ ಧರಾತಳಮೆಲ್ಲಮುಮಂ ||
 ಉದ್ಯದ್ವಾದಿಮಹಾಹಿವಿಷವನೇ[ಂ] |
 ಚೋದ್ಯಮೆ ನಿರ್ವಿಷಮಂ ಮಾಲ್ಪುದು ಸ- |
 ದ್ವಿದ್ಯಾಕಲ್ಪದ್ರುಮಚಿಂತಾಮಣಿಯೆ[ನಿಸಿದರೆ]ವುಗೀವ್ವದವ್ಯತಮಂ^೭ || ೧೭ ||

೧-೧ (ಕು) ಮಚ್ಚಿತ್ಸರಸಿಯೊಳತಿಶಯದಿಂ ನೆಲಸುಗೆ ಭುವನತ್ರಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿವರೆಂದೆನಿಸು
 ವರ. ಇದು ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವವರ ದೋಷವಾಗಿರಬಹುದು. ೨-೨ (ಖ) ವಕಪ್ಪು (ಗ) ಘ. ೩-೩
 (ಕುಗ) ಮುಮಂ. ೪ (ಕು) ವ್ವ. ೫-೫ (ಕುಗ) ಮಹಿಮರ ನಾ. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಣಭಂಗ
 ದೋಷವಿದೆ. ೬೧ ಮಾತ್ರಗಳು. ೬-೬ (ಗ) ದುಪಾಯದ. ೭ (ಕುಗ ರಂ. ೮-೮ (ಕು) ದಮ್ವ
 ತಸಹಿತಂ.

ಶ್ರುತದೇವತೆಯ ಚತುರ್ಭುಜದಂಡದ |

ಚತುರನುಯೋಗದ ಮುಖ್ಯಭುಜಂ ವಿ- |

ಸ್ತುತಮೆನಿಸಿರುವ^೧ ಪ್ರಥಮಾನುಯೋಗದ ಸಾರಸಮುಚ್ಚಯಮಂ ||

ಕ್ಷಿತಿಗೆಯ್ದ ಪ್ರಕಟಂ ಮಾಡಿ ಮಹಾ |

ವಿತತ ಪುರಾಣವನೊಲವಿಂ ಪೇಟ್ಟ- |

ಪ್ರತಿಮರ ವೀರಸೇನಜಿನಸೇನರ ಮಹಿಮೆಯ ಪೇಟ್ಟಡೆ^೨ಯೆನ್ನಳವೆ || ೧೮ ||

ಸತತಂ ಜಂಬುದ್ವೀಪಮನಹಿಮ- |

ದ್ವೈತಿ ಶಿಶಿರದ್ಯುತಿಗಳ್ ಬೆಳಗುವೆ ವೋ- |

ಲತಿಶಯದಿಂ ತ್ರಿಜಗನ್ಮಂಗಳಸಿದ್ಧಾಂತವನೊಲವಿದೆ ||

ಯತಿಜನಕೆಯೆ ಬೆಳಗಿ ಮಾಣ್ಣರೊ ನೆ^೩ಪ್ಪಿ |

[ವಿ]ತರಿಸಿದರ್ತೇಜಃ ಕೀರ್ತಿಗಳಂ |

ಬ್ರಹ್ಮತಪ^೪ರನಿಪ್ಪಾ ಭೂತಬಲಿಪುಷ್ಪದಂತಾಚಾರ್ಯರು ನಯಧರರು || ೧೯ ||

ವೈತದುರ್ಧರತಪಸಾಗಿದನುಪಮ- |

ಗತಭೀಮಸರಾಕ್ರಮನಾತ್ಮೈಕಾ- |

ಗ್ರತೆಯಿಂ ತಳೆದು ಸಮಸ್ತತೆಯಿಂ ಸಂತೋಭಿಪನನವರತಂ ||

ಯತಿಗಣಪತಿಭೂಷಣನಾಗಿದಾ- |

ವಿತತಸುರುಚಿರಪ್ರಹರಣದಿಂ ಪರಿ- |

ಗತನಿದು [ಚಿತ್ರತರ]^೫ ಸಿಂಹನಂದ್ಯಾಚಾರ್ಯನುದಾರತವೋಮಹಿಮೆ || ೨೦ ||

ವಿಮಳಪ್ರಮೇಯಕಮಳಮಾರ್ತಂಡಂ |

ಸಮದೋಗ್ರನ್ಯಾಯ^೬ಕುಮುದ^೭ಚಂದ್ರಂ |

ಕಮನೀಯೋಜ್ವಲಶಬ್ದಾಂಭೋರುಹಭಾಸ್ಕರನೆಂದೆನಿಪ ||

ಸ್ವಮತದ ತರ್ಕವ್ಯಾಕರಣಂಗಳ- |

ನಮಳನ ನಿಗಮನಿಧಾನಂಗಳೆನು- |

ತ್ವಮರಭಿವರ್ಣಿಸುತಿರೆ ಪೇಟ್ಟ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರರ ಮಹಿಮೆಯದಾರಳವೊ || ೨೧ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಪ. ೨-೨ (ಗ) ದ್ಯುತಿಗಳ್ ಬೆಳಗುವ. ೩ (ಕಖಗ) ರೆ. ೪-೪ (ಕಖಗ)

ಬಿತ್ತರಿಸಿ. ೫-೫ (ಕಖ) ಬ್ರಹ್ಮತಪಭೂತಬಲಿಗಳ ೬-೬ (ಗ) ದ್ವೈತ. ೭-೭ (ಗ) ಪ್ರಹರದಿಂ. ೮-೮

ಚಿತ್ರಂ. ೯-೯ (ಕಖಗ) ಕ. ೧೦-೧೦ (ಕಖ) ನಂದಂಗಳ; (ಗ) ನಿಧಂಗಳ.

ವೀರಜಿನೋದಿತ ತತ್ತ್ವಪದಾರ್ಥವಿ- |
 ಚಾರಕರಂ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಸಮಯವಿ- |
 ಸ್ತಾರಕರಂ ನಯನಿಕ್ಷೇಪಪ್ರಮಿತಿಚಯೋದ್ಧಾರಕರಂ ||
 ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರಕಳಾವಿ- |
 ಸ್ತಾರಕರಂ ದುರ್ಮದಮನ್ಮಥಸಂ- |
 ಹಾರಕರಂ ನೆನೆವೆಂ [ಪರಮ] ಶ್ರೀವರ್ಧಮಾನಭಟ್ಟಾರಕರಂ || ೨೨ ||

ಆಧಾತ್ರಿಸ್ತುತಸ್ತುತ್ಯರ್ ಮೇರುಧ- |
 ರಾಧರಥೈರ್ಯರಗಾಧಕ್ಷೀರಾಂ- |
 ಭೋಧಿಸಮಾನೇ ಯಶೋ[ನಿಧಿ]ವೀರ್ಯರ್ಕಲಿಯುಗಗಣಧರರು ||
 ಬೋಧನಿಧಾನರ್ಮನಸಿಜಮದಧಾ- |
 ರಾಧರಸವಮಾನರ್ನಮಗೀ[ಯಲಿ] |
 ಶ್ರೀಧರರಭಿನವನಾಮರ್ಮತ್ಯಾಪ್ಯಕ್ಕಮಳನ ವಾಕ್ಯತುರತೆಯಂ || ೨೩ ||

ಯೋಗಮತಂ ಭಸ್ಮಮಯಂ ಕ್ಷಣಿಕಂ |
 ಸೌಗತ ಭಾಟ್ಟಂ[ಕರ್ಮಠ] ಶ್ರುತ್ಯ- |
 ದ್ಯೋಗಂ ಹಂಸಾನಂದಂ ಶೈವರು ನಿರ್ಗುಣವಾದಿಗಳೆ ||
 ಏಗೆಯ್ದಂ ಚಾರ್ವಾಕರನಾತ್ಮರ- |
 ನಾಗಮಮೆಂದೊಲ್ಲದೆ ವಾಗ್ಗೇವತೆ |
 ರಾಗದೆ ವಾಸುಪೂಜ್ಯಮುನೀಂದ್ರರ ವದನಾಂ[ಭೋ]ಜದೊಳು ನೆಲಸಿದಳು || ೨೪ ||

[ಅಂತಿನಿವಾ]ವಾಸುಪೂಜ್ಯಶ್ರೀವಿ- |
 ದ್ಯಾಂತೇವಾಸಿಗಳಂ ಜಿನಮತ ಸಿ- |
 ದ್ಧಾಂತಸುಧಾರತ್ನಾ ಕರಸಂವರ್ಧಕರ ನಿಜಕರರಂ ||

೧-೧ (ಕಖ) ನುತಸ್ತುತ. ೨-೨ (ಕಖ) ಸಮ್ಯಾ. ೩-೩ (ಕಖ) ಮುಖಿನಾವಮ್ಯ. ೪-೪ (ಕಖ) ವಾಕ್ಶ್ರೀಧರತೆಯನು. ೫-೫ (ಗ) ಭಾಸ್ಕರಮತಂ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಶ್ರುತ್ಯಾದ್ಯೋಗಂ. ೭-೭ (ಗ) ವಾದವಿಮಂ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಅಂತಾ. ೯ (ಕಖಗ) ತ.

ಸಂತಾನಸಮುದ್ಯವದೋರ್ವಲವಿ- |

ಕ್ರಾಂತಿತ ಮನ್ಮಥವಿಧ್ವಂಸಕರಂ |

ಶಾಂತರಸಾತ್ಮರನಭಯೇಂದುಗಳಂ ನೆನೆವೆಂ ಕಲಿಯುಗಗಣಧರರಂ || ೨೫ ||

ತತ್ಸುತರಂ ಮೂಲೋತ್ತರಗುಣಸಂ- |

ಪೆತ್ತಂಪನ್ನೆರನಗಣಿತವಿಬುಧಜ- |

ಗತ್ಸಂಸೇವ್ಯರನಧ್ಯಾತ್ಮಾಖಿಲಶಾಸ್ತ್ರಸಮುನ್ನತರಂ ||

ಚಿತ್ಸುಖಮಯರಂ ನಿಜರತ್ನತ್ರಿತ- |

ಯೋತ್ಸವಮಂಗಳಮಹಿಮಾನ್ವಿತರಂ |

ಸೋತ್ಸಾಹದೇ ಕುಮುದೇಂದುವ್ರತಿಸರ ಪದಕಮಳವನಾಂ ವಂದಿಸುವೆಂ || ೨೬ ||

ಮಾಧವ-ಗಿರಿಜಾಧವ-ವಾಗ್ಧವರಿಂ |

ಮಾಧವತನಯಂ ಗಂಭೀರ[ನು ತಾಂ] |

ಮಾಧವಮಲಯಾನಿಳಚಂದ್ರಪ್ರಮದಾಬಲದಿಂದೆಂದು ||

ಮಾಧವಚಂದ್ರತ್ರಿವಿದ್ಯಂ ನಯ- |

ಮಾಧವಸುತನಂ ಬಿಂಕೊಂ[ಡುಂ] ಜಯ- |

ಮಾಧವನಾದುದನಱಿಯ[ದು]ದೇ[೨] ಲೋಕಂ ಸಮರತಪೋಮಾಧವನೆಂ || ೨೭ ||

ತ್ರಿಭುವನಮಂಗಳಮುಣಿದರ್ಪಣಸ- |

ನ್ನಿಭಮಂ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಪ್ರಕಟನ- |

ವಿಭವವಿಲಾಸವಿಭೂಷಣಮಂ ಸಿದ್ಧಾಂತತ್ರಿತಯವನು ||

ಅಭಯೇಂದುವ್ರತಿನಾಥವಿಬುಧ- |

ಪ್ರ[ಭವ]ತತಿಗಳತಿಶಯಮೆನೆ ತಳೆದ- |

ಶುಭಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತ ಸರ್ವಾಂಗರನಂಗಧರಾಧರಪತಿಧರರು || ೨೮ ||

೧-೧ (ಖ) ಸ್ವಸ್ಥಾನ. ೨-೨ (ಕಖ) ಪತಪ್ಪಿಂನ. ೩-೩ (ಕಖ) ಯೋತ್ಸವರಂ. ೪-೪ (ಕಖ) ಕುಂದೇಂದು. ೫ (ಕಖ) ಗ್ಧೆ. ೬-೬ (ಕಖ) ಗಭೀರನಾ. ೭ (ಕಖ) ಡೂ ವಿ. ೮ ಈ ಚರಣದ ಮೂಲಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಗಣಗಳಿವೆ. ೯ (ಕಖ) ಕ್ಷಣಮೆನೆ.

ವಸ್ತುರಲ್ಲಿ ಗನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಸ್ತುತಿ, ಕುಕವಿನಿಂದೆ, ಸುಕವಿ ಸ್ತುತಿ, ತನ್ನ ಗುರುಪರಂಪರೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಸ ಸಂಧಿಯು ಮೂರೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇತ್ಯರ್ಧವೇನಂದರೆ ಕವಿಯು ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಗತಿಸಿಹೋಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಾದ ಸಂಗತಿಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲ. ನೇಮಿಚಂದ್ರನೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹರಿವಂಶಪುರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಧ ಬರೆದು ಗತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧನೇಮಿ ಪುರಾಣವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಕುಮುದೇಂದು-ಮುನೀಶ್ವರನು ತಾನು ಗನೆಯ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬರೆದ ಕಾಲವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:—

ಪ್ರತಿಕೃತಿದಿವಸಂ ಭಕ್ತಿಮದಾಪ್ರೇ - |

ರಿತನುಜ್ಜುಗಿಸಿದೆನಿದನಾನೆಂತುಂ |

ಶತದಳನಾಳದಿನಮೃತಾಂಬುಧಿಯಂ ತವೆ ಪೀರುವೆನೆಂಬವನಂತೆ ||

ಪೀ. ಸಂ. ೪೮.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕೃತಿ ದಿವಸಂ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದ (Copied) ದಿವಸವಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಪುನಃ ರಚಿಸಿದ ದಿವಸ. ಕವಿಯು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಾನೇ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದ ದಿವಸವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆಂದು ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾರನು. ಭಕ್ತಿಯು ಎಂಟರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೂಚಕವು, ಮದವೂ ಎಂಟರ ಸೂಚಕವು, ಶತದಳವು ನೂರರ ಸೂಚಕವು ಮತ್ತು ಅಮೃತಾಂಬುಧಿಯು ಒಂದರ ಸೂಚಕವು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪ್ರತಿಕೃತಿಯ ಕಾಲವು ಶಕ ೧೧೮೮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದಕಾಲವು ೧೭೬೬. ಅಂದರೆ ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿಯು ೧೭೬೬ ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕವಿಯು ಶ್ಲೇಷೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಕವಿಯು ತನ್ನ ಕಾಲವನ್ನು ಹೀಗೆ ಗೂಢವಾಗಿ ಹೇಳಿರಬಹುದೇ ? ಎಂಬುದೊಂದು ಅಕ್ಷೇಪ. ಈ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ:—

ಶಕಸಮಗತಿ ಋತುಯುಗಶಶಿ |

ನಿಕರಾಂಕಂ ಚಿತ್ರಭಾನು [ಸಂವತ್ಸರ] ಕಾ- ||

ರ್ಷಿಕ ಸಿತ ಸಪ್ತಮಿ [ದಿನದೊಳ್] |

ಸುಕರಂ ಬುಧಸೇವ್ಯವಾಯು ರನ್ನನ ಕಾಂಠಂ ||

ಎಂದು ರನ್ನನು ತನ್ನ ಗದಾಯುದ್ಧವನ್ನು ಶಕ ೯೦೪ ಚಿತ್ರಭಾನುಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಯಸೇನನು ತನ್ನ ಕಾಲವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಗಿರಿಶಿಖಿವಾಯುಮಾರ್ಗ ಶಶಿಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಾವಗವೊಂದಿ ವರ್ತಿಸು- ।

ತ್ತಿರೆ ಶಕಕಾಲಮುನ್ನತಿಯ ನಂದನವತ್ಸರದೊಳ್.... ||

ಎಂದರೆ ಶಕ ೧೦೩೭ ರಲ್ಲಿ ಆತನು ತನ್ನ ಧರ್ಮಾಪ್ಯುತವನ್ನು ಬರೆದನೆಂತೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಬೇಸರವುಂಟಾಗುವುದೆಂಬ ಭೀತಿ. ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ ಗೂಢವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕವಿಯು ಅನುಸರಿಸಿ ತಾನು ಹೀರಿಕಾಸಂಧಿಯನ್ನು ೧೧೫೮ರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೬೬ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ.

ಸೀತಿಕಾ ಸಂಧಿ.

ಅನಂತಾನಂತ ವಿಭುವೇನಿಸುವ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ರಜ್ಜುವಿನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ವೇತ್ರಾಸನ-ಝಲ್ಲರಿ-ಮುರಜಗಳ ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಸಾತಾಲ-ಮಧ್ಯ-ಉರ್ಧ್ವಲೋಕಗಳೆಂಬ ಲೋಕತ್ರಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉರಗನರಾಮರರಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಲೋಕದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಮೇರುಪರ್ವತವಿರುವದು. ಅದರ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದ ಆರ್ಯಾಖಂಡವು ಅಡಕೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು, ಕಪ್ಪುರ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳ ವನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದಶ ಮನುಗಳೂ, ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತೀರ್ಥಂಕರರೂ, ನವಬಲವಾಸವರೂ, ನವನಾರದರೂ, ಏಕಾದಶರುದ್ರರೂ ಆಗಿಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ, ಸಿಂಧು ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ರಜತಪರ್ವತವಿದೆ. ಆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕೋಶಲದೇಶವು ರಂಜಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಡಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಂಚಿ, ಹಲಸು ಮುಂತಾದ ಫಲಗಳೂ, ಒತ್ತು ಮುಂತಾದ ಸಸ್ಯಾದಿಗಳೂ ನಾನಾ ತರದ ಹೂಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಯೂ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಎರಡೂ ದಂಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಉದ್ಯಾನಗಳು ನಾನಾತರದ ಫಲಪುಷ್ಪಭರಿತವಾಗಿದ್ದವು.

೧ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾಗಿರುವುದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯು. ಅಲ್ಲಿ ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ವಂಶದ ನಾಭಿರಾಜನು ಅರಸನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಮರುದೇವಿಯು. ಅವರ ಮಗನು ಪುರುಜಿನಾಧಿಪತಿಯು. ಆತನೇ ಆದಿನಾಥನು. ಆತನ ಮಗನು ಭರತೇಶ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು. ಆತನ ಮಗನು ಅರ್ಕಕೀರ್ತಿಯು. ಆತನಿಂದ ಆ ವಂಶವು ಮುನಿಸುವ್ರತ ತೀರ್ಥಂಕರರ ವರೆಗೆ ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಆ ಕುಲದೊಳಗೆ ವಿಜಯರಥನೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಆತನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯು ಹೇಮವಾಳಿಕೆ. ಅವರ ಮಗನು ಸುರೇಂದ್ರಮನ್ಯುವು. ಆತನ ಅರಸಿಯು ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ವಜ್ರಬಾಹು ಪುರಂದರರು. ಒಂದು ದಿನ ವಿಜಯರಥನು ಓಲಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸರ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಿ ಕುಳ್ಳಿರುವಾಗ ನಾಗಪುರದ ಅರಸು ಇಭವಾಹನನ ಮಗನು ಉದಯಸೌಂದರನು ಒಂದು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಗುಣೋ

ದಯೆಯನ್ನು ವಿಜಯರಥನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ವಜ್ರಬಾಹುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ತನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು, ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು; ಮತ್ತು ಒಂದು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬರುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಗಿರಿಯ ಹತ್ತರ ಗುಣಸಾಗರಭಟ್ಟಾರಕ ರನ್ನು ಕಂಡು, ಬಲಗೊಂಡು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡರು. ಇತ್ತ ವಿಜಯ ರಥನು ಪುರಂದರನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶತಮನುಷ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದನು. ಆತನ ಮಗನು ಕೀರ್ತಿಧರನು; ಆತನ ಮಗನು ಸುಕೋಶಲನು; ಹೆಂಡಿತಿ ವಿಚಿತ್ರನಾಲೆ. ಅವರ ಮಗನು ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ. ಸೌಂದರನು ಅವನ ಮಗನು. ಅವನ ಮಗನು ಸಿಂಹರಥನು. ಆತನ ಮಗನು ಬ್ರಹ್ಮರಥ; ಆತನ ಮಗನು ಚತುರ್ಮುಖನು; ಆತನ ಮಗನು ಹೇಮರಥನು; ಆತನ ಮಗನು ಇಂದುರಥನು; ಇಂದುರಥನಿಂದ ಭಾನುರಥನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಆತನ ತರುವಾಯ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಮಯನು ಹುಟ್ಟಿದನು; ಮುಂದೆ ಮಾಂಧಾತನು, ವಿರಸೇನ, ಕಮಳಬಂಧು, ವಸಂತತಿಲಕ, ಕುಬೇರದತ್ತ, ಮೃಗಾರಿ, ದಮನ, ದ್ವಿಪರಥ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು, ಅರ್ಕರಥ, ದಿಳೀಪ, ರಘುವೀರ ಮೊದಲಾದ ಅರಸರಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನರಣ್ಯನು ವಿದ್ಯಾ ವಿಶಾರದನೂ, ಪುಣ್ಯವಂತನೂ, ದಿಗಂತಕೀರ್ತಿಯುತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಆತನ ಮಕ್ಕಳು ಅನಂತರಥ-ದಶರಥರು. ಒಂದು ದಿನ ಅನರಣ್ಯನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ದಶರಥನಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ತಾನೂ ಅನಂತರಥನೂ ಅಭಯಘೋಷ ಮುನಿಸರ ಹತ್ತರ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡರು.

೨ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ದಶರಥನು ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ಯೌವನಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಹತ್ತಿದನು. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಪಶುವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಹಾಗಾಯಿತು. ದಶರಥನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಪರಾಜಿತೆ-ಸುಮಿತ್ರ-ಸುಪ್ರಭೆ ಎಂಬ ಮೂವರು ಆತನ ಹೆಂಡಿದಿರು. ಒಂದು ದಿನ ಆತನು ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಾರದನು ಬಂದನು. ಅರಸನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಲಗೊಂಡು ನಮೋಸ್ತು ಮುಂತಾದ ಆದರಾತಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 'ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದಶರಥನನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನನ್ನೂ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. 'ಶಾಂತಿಜನಪತಿಯೆಂದನಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾನು

ಲಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿಯೆಂಬವನು ಜಾನಕಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ದಾಶರಥಿಯ ಕೂಡ ದಶವದನನು ಕಾದಿ ಮರಣಹೊಂದುವನು ಎಂದು ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನು ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರೆ ಕಾರ್ಯವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಶರಥಜನಕನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದರೆ ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ರಾವಣನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವವರಾರು? ಎಂದು ಆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವನು. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇತ್ತ ಬಂದೆನು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜನಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದನು.

ಇತ್ತ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನು ದಶರಥನ ಕೋಪಾವಿರ್ಭಾವವನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಆತನ ರೂಪವನ್ನಡಗಿಸಿ ಮಂಗಳಪುರದರಸುಮಗಳು ಕೈಕೆಯು ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಪರಿಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಳಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಚಿತ್ರದ ದಶರಥನನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಜನಕನಾದರೂ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾರದನ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದು ಆಪ್ತಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ವೇಷಾಂತರಿಸಿ ಬಂದು ದಶರಥನನ್ನು ಸೇರಿದನು. ವಿಭೀಷಣನು ಬಂದು ಚಿತ್ರದ ದಶರಥಜನಕರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದನು. ಅಯೋಧ್ಯಾಪುರ-ಮಿಥಿಳಾಪುರಗಳ ಜನರು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ಅತ್ತ ದಶರಥ-ಜನಕರು ಅಲೆಯುತ್ತ ಮಂಗಳಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವಯಂವರಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಮಂಚದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ರತಿಯನ್ನು ಮಿಕ್ಕುವ ಕೈಕೆಯು ಆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಅವಳು ಮಂಗಳಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಂಚುಕಿಯ ಸಂಗಡ ಎಲ್ಲ ಅರಸುಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಆತನು ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಜೀರ ಜೋಳ ಕಳಿಂಗ ಪಲ್ಲವ ಮಗಧಮುಂತಾದ ಅರಸರನ್ನೊಲ್ಲದೆ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಉದಾರಗಂಭೀರಾಕೃತಿಯ ದಶರಥನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಆತನಿಗೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಳು. ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳು ಬಾರಿಸಿದುವು. ತರುಣಿಯರು ಮಂಗಳಾರತಿಯಿತ್ತಿದರು. ಆದರೆ ಕೈಕೆಯು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ದೇಶಾಂತರಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದಳೆಂದು ಉಳಿದ ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಭ್ರಮಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಆತನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸೋಣವೆಂದು ಹೊರಟರು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೈಕೆಯ ತಂದೆ ಶುಭಮತಿಯು ರಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ' ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇದರೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರಿ. ನಾನು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಓಡಿಸಿ ಬರುವೆನು ' ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ದಶರಥನು ವೈರಿಗಳ ಕೂಡ ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಕೈಕೆಸಹಿತವಾಗಿ

ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಟನು. ಯುದ್ಧವು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತು. ದಶರಥನೊಬ್ಬನೇ ಒಂದೇ ರಥದಿಂದ ಅನೇಕ ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಾರಥಿಯು ಬಿದ್ದನು. ಧ್ವಜವು ಸಡಲಿಸಿತು. ಕೂಡಲೆ ಕೈಕೆಯು ರಥವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಾರಥಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಳು. ಹೇಮಪುಷ್ಪ ಮುಂತಾದವರು ಸೋತು ಹೋದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಉಳಿದ ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಶರಣುಬರಲು, ಅವರಿಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತನು. ಹೀಗೆ ಜಯಶೀಲನಾಗಿ ದಶರಥನು ಕೈಕೆಸಹಿತವಾಗಿ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಆತನ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಶುಭಮತಿ-ಜನಕರು ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ವಿಜಯೋತ್ಸವದಿಂದ ಮಂಗಳವುರದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಅವರು ದಶರಥ-ಜನಕ ರೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಶುಭಮತಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ದಶರಥನ ಮದುವೆ ಯಾಯಿತು. ದೀನಾನಾಥರು ದಾನದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ದಶರಥಜನಕರು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಆಪ್ತಜನರ ಕೂಡ ದಶರಥನು ಯುದ್ಧಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲು ಕೈಕೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ದಶರಥನು ಹೀಗೆಂದನು—“ ಇವಳು ಸಾರಥಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಂದಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜಯವೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು.” ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅವಳು ತನಗೆ ಆಗಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ವರಗಳು ಆತನ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವರು ಕಾಂತೆಯರ ಸಂತೋಷಕ್ಕನುಕೂಲವಾಗಿ ದಶರಥನು ಅಪರಾಜಿತೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಖದಿಂದಿರಲು ಅಪರಾಜಿತೆಯು ಋತುಮತಿಯಾಗಿ ಚತುರ್ಥಸ್ನಾನಾನಂತರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖಸುಪ್ತೆಯಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮದಗಜ, ಸಿಂಹ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಮಂಗಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಂಡಳು. ಮರುದಿನ ಆ ಕನಸನ್ನು ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಹೇಳಲು ಆತನು ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಿ ದಾನಿಯೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಕಳಾಧರನೂ ಅದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವನೆಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಗರ್ಭವು ಬೆಳೆದು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಆಗ ಅನೇಕ ಶುಭ ಶಕುನಗಳಾದುವು. ದಶರಥನು ಜಾತಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ರಾಮನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಸುಮಿತ್ರ, ಕೈಕೆ, ಸುಪ್ರಭೆಯರು ಗರ್ಭವತಿಯ ರಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಭರತ, ಶತ್ರುಘ್ನರೆಂಬ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆತ್ತರು. ಅವರು ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆದು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಕುಶಲರಾದರು. ಒಂದುದಿನ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿರಲು ಜನಕರಾಜನ ಕಡೆಯಿಂದ ಚರನೊಬ್ಬನು ಬಂದು

ನಮಿಸಿ, ತಾನು ತಂದ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ಓಲೆಯೊಂದನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಸೇನಬೋವನು ತನ್ನ ಮಗಳು ಜಾನಕಿಯನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲು “ ಒಬ್ಬ ಖೇಚರನು ಕಪಟದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಆ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ದೂತನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ” ಎಂದು ಓದಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನರು ಆ ಖೇಚರನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೋಪಾಟೋಪವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಹತ್ತಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನು ಚರನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬಹುದೆಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೂತನು ಜನಕರಾಜನು ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಜಾನಕಿಯ ಸ್ವಯಂವರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆನ್ನಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನಕರಾಜನ ಸಕಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿನ್ನಲು ಆತನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು.

೩ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಮಿಥಿಲೇಶ್ವರನ ವಲ್ಲಭಿ ವಿಡೇಹಿಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿ ಅವಳಿ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಅವರ ಜಾತಕರ್ಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಸುರನೊಬ್ಬನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ಸೂತಿಕಾಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋದನು. ಅದರಿಂದ ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವುಂಟಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು ಒಬ್ಬ ನಿಮಿತ್ತಕನು ಬಂದು ‘ ಅಂಜಬೇಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಗನು ಖೇಚರೇಶ್ವರನಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವನು ’ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಜನಕನು ತುಸು ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ವಿಡೇಹಿಯನ್ನು ಸಂತವಿಸಿದನು. ಆ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ನಂದನೆಯ ಜಾತಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಳು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬಿಳಿದು ವಯಸ್ಕಳಾದಳು. ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕವಿಗಳನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ಅವಳನ್ನು ರಾಮ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನಕನು ಸಂತೋಷದಿಂದಿರಲು ಒಬ್ಬ ಚರನು ಓಡಿ ಬಂದು “ ವರ್ಧನಪುರವೆಂಬ ಶಬರದೇಶದ ಮಯೂರಮಾಲಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸನು ತರಂಗತಮನು ಶಬರರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ ” ಎಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಣಭೀರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಿಸಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗೆ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣ ಬಿಳಿಯಿಸುತ್ತ ಸಾಗಿದನು. ಶಬರಸೇನೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಬಂದು ‘ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೈನ್ಯಸಹಿತ

ವಾಗಿ ಬಂದಿರುವರು. ಶಬರಸೇನೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು? ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಬರರು ತರಂಗತಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುತಂದು ಜನಕನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಜನಕನು ಅವನಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಬಂದಿರುವರೆಂದನು. ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಬರಸೇನೆಯು ಅಂಜಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತೆಂದನು. ತರಂಗತಮನು 'ಅವರು ಎಂಟನೆಯ ಬಲಕೇಶವರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಭರತತ್ರಿಖಂಡಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಅಧಿಪರು' ಎಂದನು. ಮಗಧೇಶನು ಅವರ ಧೈರ್ಯ-ಶೌರ್ಯ-ಬೈದಾರ್ಯ-ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಜನಕನು ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಾರಿದನು. ದೇಶವನ್ನು ಬಾಧಿಸದಂತೆ ಶಬರಾಧಿಪತಿಗೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣಮಾಡಿ ಕಳುಹಿ ಜನಕನು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಬಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದನು.

ಜನಕರಾಜನು ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯು ಜನಜನಿತವಾಗಿರಲು, ನಾರದನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕನ್ನೆವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಸೀತೆಸಹಿತೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ತರುಣಿಯರು ಓಡಿಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ಇಕ್ಕಿ ಕೊಂಡರು. ಕಾವಲುಗಾರರು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತೂಗುತ್ತ ಬರಲು, ನಾರದನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸೀತೆಯ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ವಿದ್ಯಾಧರಶ್ರೇಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಥನೂಪುರಚಕ್ರವಾಳಪುರದರಸು ಇಂದುಗತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ' ಈ ಕನ್ನೆಯು ನಿನ್ನ ಮಗ ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳು. ಇವಳು ಮಿಥಿಲೆಯ ಜನಕರಾಜನ ಮಗಳು. ಯಾವಾತನ ಕೈಯನ್ನು ಇವಳು ಹಿಡಿಯುವಳೋ ಅವನೇ ಭರತಖಂಡದ ಒಡೆಯನಾಗುವನು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹರಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂದುಗತಿಯು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲು ಸೀತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರವರು. ತಂದೆಯು ಕೊಡದಿರುವಾಗ ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ನಮಗೆ ಅಪಯಶವು. ಮತ್ತು ಭೂಚರರು ಖೇಚರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ಜನಕನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸುವುದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಪಳಮತಿಯೆಂಬ ಖೇಚರನು ಜನಕನನ್ನು ಕರೆದು ತರುವೆನೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಹೊರಟನು. ಆತನು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಬಂದು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು ಜನಕನು ಕುದುರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಂದು ದುಷ್ಟ ಕುದುರೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಅದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಭರದಿಂದ ಓಡುತ್ತ, ಒದೆಯುತ್ತ, ಕಚ್ಚುತ್ತ, ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿತು. ಆ ಕಳಕಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನಕನು ಅದರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆ ಕುದುರೆಯು

ಗ್ರಾಮಚಯಂ ಪುರನಿಚಯಂ ಖೇಡ- |
 ಸ್ತೋಮಂ ಖರ್ವಡಸಂದೋಹಂ ದ್ರೋ- |
 ಣಾಮುಖ ವಿತತಮಡಂಬಕದಿಂಬಂ ಸಂವಾಹಸಮೂಹಂ ||
 ಆಮಹನೀಯವಿಲಾಸಸುಕೋಶಲ- |
 ನಾಮದ ಜನಪದದೊಳು ನಲವಿಂದಭಿ- |
 ರಾಮತೆನಡೆದುದು ಚಂದ್ರಕರಗಳೆ ಪಥಾಂತರದೊಳು ತರತರದಿಂದ || ೬೧ ||

ಆನಾಡಿನ ವೂರ್ಗಳ ಪರಿಸರದು- |
 ದ್ಯಾನಾಳಿಯ ತರುಲತಿಕಾವಳಿ ನಿಜ- |
 ನಾನಾಂಕುರಪಲ್ಲವಕೋರಕಕುಸುಮಫಲಂಗಳ ಬೆಳಗಿಂ ||
 ಆನಿರ್ಜರವಲ್ಲಭಧನವಲ್ಲಭ- |
 ರಾನಂದನಚೈತ್ರರಥಂಗಳಿಗಪ- |
 ಮಾನವನೀವುವು [ಶೋಭಿಪ] ಕಮಳಾಕರಕುಮುದಾಕರತತಿಯಿಂದ || ೬೨ ||

ಆಸಿತೋತ್ಪಳದ ಮಹೋತ್ಪಳದ ಸಮು- |
 ಲ್ಲಸಿತ ಸರಸ್ಸಂತತಿಯೊಳು ಪರಿವ- |
 ತಿಸುವೆಡೆಯಾಡುವ ಸಾರಸಚಯಮತಿಮದಸಾರಸ[ದ]ಚಯಂ ||
 ಕುಸುಮಿತಸುರಭಿಲತಾಮಂಟಪದಾ- |
 ರಸಫಲಭಾರಾನತ ತರುಷಂಡದ |
 ಮಿಸುಪಳಿಮಾಳಾರ್ಪುಂಕೃತಿ ಕಳಕೋಕಿಳರುತಿಯುಪವನದೊಳಗೆಯ್ತೆ || ೬೩ ||

ರತಿಪತಿ ವಿಜಯಪತಾಕಾಮಧ್ಯಾ- |
 ಸಿತನನಿಮಿಷರಾಜನ [ನೇಟಿ] ನೆಚ್ಚಿನ |
 ಸತಿಯರ ಲೀಲಾಶಶಿಕಾಂತಸ್ಥಳಮಾಳಿಕೆಗಳೊ ಮೇಣು ||
 ರತಿಯ ರತೀಶನ ಪರಿಣಯನದೆ ವಿರ- |
 ಚಿತಮಣಿಮಯವೇದಿಕೆಗಳೊ ಮೇಣು- |
 ನ್ನತಲಕ್ಷ್ಮೀಯಮಳ[ತರ]ಮುಕುರಂಗಳೊ ಮೇಣಿನಲಿಸೆದವು ಸರಸಿಗಳು || ೬೪ ||

೧ (ಗ) ಡ. ೨-೨ (ಕಬ) ಚಂದ್ರಿಕೆಗಳ. ೩ ಈ ಚರಣವು ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ೨೬ ಮಾತ್ರೆಯುಳ್ಳದು. ಉಳಿದ ಚರಣಗಳನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ ಮಾಡಲು “ಶೋಭಿಪ” ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ೪-೪ (ಕಬ) ಪದೆದ. ೫-೫ (ಕಬ) ಮಂಟಪದಮಹಾ. ೬-೬ (ಗ) ರಲಂಕೃತಿ. ೭-೭ (ಕಬ) ದುಲಿ. ೮-೮ (ಗ) ನರ್ಚಿನ. ೯-೯ (ಕಬ) ಮೇಣೋ.

ಆವನಮಾಳೆಯು ವಿರಹದ ಪಾಳೆಯ- |

ಪಾವನಮಾಳೆ [ಸಕಲ]ಶೃಂಗಾರಾ- |

ಜೀವನಮಾಳೆ ರತಿಯ ನನಯೌವನಮಾಳೆ ಮಧುಶ್ರೀಯ ||

ಜೀವನಮಾಳೆ ಮನೋಭವಸುಖಸಂ- |

ಜೀವನಮಾಳೆಯಮರತರುಲತಿಕಾ- |

ಪಾವನಮಾಳೆ ಸುಕೋಶಲದೇಶದೊಳೊಪ್ಪುವುದತನುಕಳಾಲೀಲೆ

|| ೬೫ ||

ಪೆಣ್ಣಳ ಕೆಂದ[ಳದಾಸ್ಯ ಸುಧೆಯ] ನಗೆ- |

ಗಣ್ಣಳ ಸೋಂಕಿನ ನನೆಕೊನೆ[ಯಲರಿ]ಹ |

ಪಣ್ಣ ಬಿಜಿ[ದಶೋಕ-ಬಕುಳ-ತಿಳಕ-ಕುರವಕ] ತರುಪರಿಕರದಿಂ ||

ಪಣ್ಣಾಯಿಂ ತೀವಿದ ಪೊಂಬಾಳೆಯ |

ಬಿಣ್ಣೊ ನೆಯಿಂದುಪವನಮಾಳಿಕೆಗಳು |

ಕಣ್ಣಂ ಮನಕಮಲಂಪಂ ಮಾಡುವನೆಸೆ[ಯು]ನ ಕೋಶಲಜನಪದದ

|| ೬೬ ||

ಆಲದ್ ಕಮಲವನಷಂಡಂಗಳಿನು- |

ಳ್ಳಲದ್ ಕುಮುದವನರಾಜಿಗಳಂ ಪ- |

ಣ್ಣೊ[ಲಿ]ಯಿಂ ಒಳುಕುವ ಕೌಂಗುಗಳಿಂ ಕಾಯ್ಬರುಗಲ ತೆಂಗುಗಳಿಂ ||

ಸಲೆ ಕತ್ತಲಿಪೆಲೆವಳ್ಳಿಗಳಿಂ ಪ- |

ಣ್ಣಲಿವೀಳಿಗಳಿಂ ಬೇರಿಂದಂ ಕಾ- |

ಯ್ನಿಲಿವೆರ್ಚಿದ ಪನಸಂಗಳಿನಾನಂದನಮಾನಂದಮನೊದವಿಪುದು

|| ೬೭ ||

ಆದೇಶದೊಳೊಪ್ಪುವ ಸುರಭಿಕಮಳ- |

ಕೇದಾರದ ಪರಿಮಳಲೋಚನನಾ- |

ಶಾದಂತಾವಳಿಕಟಿತಟಮಂ ಬಿಟ್ಟಳಿಕುಳಮೆಯ್ದೆಂದು ||

೧-೧ (ಕಖ) ಪಾಳೆ. ೨ (ಕಖಗ) ಸಹಸ್ರ. ೩ (ಕಖಗ) ಛಾಸ್ಯಸಂದೆಯ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಯಾಗಿ ೫-೫ (ಕಖಗ) ದಸುಗೆಯ ಕೇಸರದಕುರವಕದ. ೬-೬ (ಕಖ) ತೀವಿದ ಶರ್ಕರೆಯು; (ಗ) ತೀವಿದ ಶರ್ಕರೆ ಮಳೆಯ. ೭-೭ (ಕಖ) ಮಲ್ಲಂಪಂ. ೮-೮ (ಕಖ) ಪಂಡಗಳಿನು. ೯ (ಕಖಗ) ನೆ. ೧೦ (ಕಖ) ಳಂ. ೧೧-೧೧ (ಕಖ) ವರ್ತಿಸಿದ. ೧೨ (ಕಖ) ವ. ೧೩ (ಕಖಗ) ಯಿ. ೧೪-೧೪ (ಕಖ) ಲೋಚನದಿಂ ನಾ ೧೫ (ಖ) ಳ. ೧೬ (ಕಖ) ಯ್ನಿ

ಆದರದಿಂ ಪಾಮರೆಯಿ[ರ] ನಲವಿಂ- ।

ದಾದಂ ಬಂದೆಜಗುವವಳಿಗಳೆನು- ।

ದ್ವಾಧಿಪ ಬಾಧಿಗೆ ಕೂಡೆ ಮುಸುಂಕಿದ ನೀಲಿ[ವಸನವ] ನೆನೆಯಿಸುತಿರೆ || ೬೨ ||

ಹರಿತ ಕಮಳಕೇದಾರಂಗಳೆ ಪಾ- ।

ಮರಿಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಮುಕ್ತಾಫಲ- ।

ಮರಗಿಗಳ ಪಕ್ಕಂಗಳೆ ಗರುಡೋಪಲವಾಚಂಚುಗಳೆ ||

ಅರುಣೋಪಲಮೆನೆ ಭೂರಮೆಗಂಬರ- ।

ಪರಿವೃ[ತ್ತ] ನೀಲಮಣಿಮೆಯವಿತಾನದ ।

ಪರಿಯಿಂ ರಾಜಶುಕಾ[ವ]ಳಿಯಂ ಸೋವಬಲಿಯರಿಂ ಪೊಷಪೊಳಲಿಸೆಗುಂ || ೬೯ ||

ಬರೆ ದೂರದೆ ಕಂಡೆಮ್ಮಿನಿಯರನಾ- ।

ದರದಿಂ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಕ್ಕನೆಯೆನು[ತ್ತ] ಮ- ।

ಧುರವಚನಗಳಿಂದಪುವ ರಾಜಶುಕಾವಳಿ ತಗುಳುವುದೇ ||

ಸರಸುರಭಿಕಣಿಸಂಗಳನೊಯ್ಯಲಿ ।

ಪರಿದುತ್ಸವದಿಂದೆನುತೀಪ್ತಿಪ ಪಾ- ।

ಮರಿಯರ ಸರ್ವಾಂಗದ ಚಿಲುವಿಕೆಯಂ ಪಥಿಕರ್ಕಂಗಳಿನೀಪ್ತಿಪರು || ೭೦ ||

ನೇವುರದ ರವಕ್ಕೆಳಸಿ ಬಳಸೆ ಹಂ- ।

ಸಾವಳಿ ರಸನಾಸೂತ್ರದ ರಸಿತ- ।

ಕೃತಿವರಿಸಿ[ರಿ] ಸಾರಸತತಿ ತನುಸಾರಭಕಳಿಗಳ ಬಳಗಂ ||

ನೆರೆ[ಯಿ] ತರದೆ ಪೀಲಿಯ ರುಚ್ಚರಿಯಂ- ।

ತಿರೆಯರಗಿಳಿಯಂಬರದೊಳು ಪಾಮರಿ- ।

ಯರು ವನದೇವತೆಯರ ಮೊಲ್ಲಂಚಳಿಸುವರಾ[ದೇಶದ] ಕೆಯ್ಯೊಲ[ದೊಳ್] || ೭೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಯರ್ನ. ೨ (ಕಖ) ಳ. ೩-೩ (ಕಖ) ವನಮಂ; (ಗ) ವಸನಮಂ. ೪ (ಕಖಗ) ಧ. ೫-೫ (ಕಖ) ಮಯದ. ೬ (ಕಖಗ) ಗೂ. ೭ (ಕಖ) ತಂ. ೮ (ಕಖ) ಯುಂ. ೯ (ಗ) ಸೆ. ೧೦-೧೦ (ಕಖಗ) ಕ್ಕಾವರಿಸಿ. ೧೧ (ಕಖಗ) ದು. ೧೨-೧೨ (ಗ) ಪಿರಿಯ. ೧೩ (ಕಖ) ದೊಳು; (ಗ) ದೊಳಗೆ. ಈ ಚರಣವು ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ೨೬ ಮಾತ್ರೆಗಳುಳ್ಳದು. ಉಳಿದ ಚರಣಗಳನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ ಮಾಡಲು " ದೇಶದ " ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಅನಾಡುದ್ಯಾನದ ಶಾಲಿಕ್ಷೇ- |
 ತ್ರಾನ್ವೀಕದ ಘಂಟಾಪಥದೇಡಿಯೊ- |
 ಇನ್ವೀಯ ಮಹಾಶಾಲೆಗಳೊಪ್ಪುವವಲ್ಲಿ ಪಥಿಕನಿಕರಂ ||
 ಭೂನುತಸುರಭಿಸುರಸತೀತಳಜಳ- |
 ಪಾನಮನೊಲ್ಲದೆಯಾಕಾಮಿನಿಯರ |
 ಪೀನೋನ್ನತಕುಚಕುಂಭದ ಲಾವಣ್ಯಾಂಬುವನೀಂಟುವರೆದ್ವೆಯಾರಿ || ೭೨ ||

ತನುಲತಿಕಾಸುಧೆಯಂ ಸೋಂಕಿಂ ಪಾ- |
 ವನಮಧುರಾಧರಸುಧೆಯಂ ರಸನೆಯಿ- |
 ನನುಪಮಸರ್ವಾಂಗಿಣಿಸುರಭಿಸುಧೆಯ ನಾಸಾಪುಟದಿಂದ ||
 ಘನಲಾವಣ್ಯಸುಧೆಯ ನಲವಿಂ ಲೋ- |
 ಚನದಿಂ ಲಲಿತವಚನಸುಧೆಯಂ ಪಥಿ- |
 ಕನಿಕಾಯಂ ಕಿವಿಯಿಂದೀಂಟುವುದಾಪ್ರಪೆಗಳೊಳಿದ್ರು ಯುವತಿಜನದ || ೭೩ ||

ಅಂತೆಸೆವ ಸುಕೋಶಲದೇಶಂ ವನ- |
 ಸಂತತಿಯಿಂ ಲತಿಕಾಮಂಟಪದಿಂ- |
 ದಂ[ತರತರದ] ಪುರಗ್ರಾಮಾರಾಮನದೀನದಗಿರಿಯಿಂ ||
 ಕಾಂತಕಮಲಕುಮುದಾಕರ ನಿಷ್ಕುಟ- |
 ಸಂತಾನದಿನಬಲಾಶೃಂಗಾರರ- |
 ಸಾಂತರ್ವರ್ತಿಯೆನಿಸೆ ಸೊಗಯಿಪುದು ತರಂಗಿಣಿ ಸರಯೂನಾಮಕದ || ೭೪ ||

ಅನದಿಯಿರಡುಂ ತಡಿವಿಡಿವಿಡಿದು- |
 ದ್ಯಾನಾಳಿಯನುದ್ಯಾನಾಳಿಗೆ ಸರ- |
 [ಸೀನಿಕರದೆ ಸರಸೀನಿಕರಕೆ] ಲತೆವನೆಯಿಂ ಲತೆವನೆಗೆ ||
 ನಾನಾಕೃತಕಗಿರಿಗೆ ಕೃತಗಿರಿಯಿಂ- |
 ದಾನಂದದಿನೆಡೆಯಾಡುವ ಪಿಕಸಂ |
 ತಾನಂ ಹಂಸಚಯಂ ಭೃಂಗಿಕುಳಂ ಭ್ರಮರಗಣಂ ಪರಿರಂಜಿಪುದು || ೭೫ ||

೧ (ಕಖ) ಯ. ೨ (ಕಖ) ಯಂ. ೩ (ಕಖಗ) ಯಂ. ೪-೪ (ಕಖ) ಸಂವಾಂತಿತ; (ಗ)
 ಸಂದಾತೀತ. ೫-೫ (ಕಖ) ಸೀನಿಕರಲತೆ; (ಗ) ಸೀನಿಕರಕೆ ಲತೆ. ೬-೬ (ಕಖ) ಕೃತಗಿರಿಗೆ.

ಗಿರಿಯೆಲ್ಲಂ ಪರುಷಂ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
 ತರುವೆಲ್ಲಂ ಶ್ರೀಖಂಡಂ ಸುರತರು |
 ನರರೆಲ್ಲಂ ಸಕಳಕಳಾಸುಖಭೋಗಿಗಳುಂ ತ್ಯಾಗಿಗಳು ||
 ಸರಮೆಲ್ಲಂ ಸುಧೆಯುಂ ಸಿದ್ಧರಸಂ |
 ಪರಿವರ್ಣಿಸಲಾವಂ ನೆಪಿವಂ ಸುರ- |
 ಪುರದುಪವನಮಂ ನಗುವುದು ತನ್ನದಿಯುದ್ಯಾನಂ ನಿಜರುಚಿಯಿಂ || ೨೬ ||

ಸ್ವರನ್ಯ ಪನೋಲಗಕಾಲೆಗಳೆಂಬಂ- |
 ತಿರೆ ಕೈರವದಿಂ ಮಾವುಗಳಿಂದಂ |
 ಸ್ವರನ ರತಿಯ ಪರಿಣಯನವಿತಾನದ ಪರಿಯ ಲತಾಗೃಹದಿಂ ||
 ಸ್ವರಪರಿವಾರದ ಪಡೆವೀಡಿನ ವೊ- |
 ಲ್ಪರಿರಂಜಿಪ ನಾನಾತರುಲತಿಕಾ- |
 ಸರಸಿಜವನಶುಕಪಿಕಮಧುಕರಮಳಯಾನಿಳ[ದಿಂದು]ಪವನದೊಳಗೆ || ೨೭ ||*

× × × ×

× × × ×

೧ (ಗ) ಳಂ. ೨ (ಕಖಗ) ಯಂ. ೩-೩ (ಕಖ) ರುಚಿತೆಯಿಂ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಪರಿಣಯನದ ಲತಾ.

* ಈ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಅವ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಧಿಯು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೧ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ--ಫಲಮಂಜರಿ.

ಕುಸುಮಪಟ್ಟಿದಿ.

ರಾಮಕಥೆಯಂ ಮನಃ |

ಪ್ರೇಮದಿಂ ಕೇಳ್ವರಿಗೆ |

ಕಾಮಿತಾರ್ಥಂ ತಪ್ಪದಪ್ಪದರಿದೆ || ಪಲ್ಲವ ಪದ || †

‡ ಈಮುದಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಹಿತಸಕಳಸುಖ- |

ಧಾಮನನವದ್ಯತರ |

ನಾಮನವನತನರಸುರೋರಗೇಂದ್ರಂ ||

ರಾಮಣೀಯಕಗುಣಂ |

ಪ್ರೇಮದಿಂದೀಗತಿ |

ಕ್ಷೇಮಮು ಸುವ್ರತಂ ಸುವ್ರತವನು || ೧ ||

ಶ್ರೀಮದವನತಸುರ- |

ಸ್ತೋಮಮಕುಟಮೋಚಿ- |

ಧಾಮಸುರತರು ಕಿಸಲಯಾಂಘ್ರಿಕಮಲಂ ||

ಪ್ರೇಮದಿಂ ನಮಗೀಗೆ |

ಕಾಮಿತಾರ್ಥವನೊಲಿದು |

ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಸುಕವಿಸೂಕ್ತಿರಂದ್ರಂ || ೨ ||

ಜಿನಸಿದ್ಧ ಸೂರಿಸ- |

ಜ್ಞಾನಸಾಧುಚರಣಮುಂ |

ಮುನಿಮಾಘಾಣಂದಿಸೈದ್ಧಾಂತಪದಮುಂ ||

ಅನುನಯದಿನೀಕೃತಿಗೆ |

ಜನಹಿತಕೆ ದಯೆಗೆಯ್ಗೆ ||

ವಿನುತರಸಭಾವದಿಂಪಿನ ಪೆಂಪನು || ೩ ||

ವರವ್ಯಷಭಜಿನಸಮವ- |

ಸರಣದೊಳು ಭರತಂಗೆ |

ಪರಮಮುನಿ ವ್ಯಷಭಸೇನರು ಪೇಟ್ಟುದಂ ||

ಭರದೆ [ಸನ್ಮತಿ]ನಾಥ- |

ಚರಣಕಮಲದೊಳಿದುರ್ |

ಕರುಣಿಸೆ ಮಗಧಪತಿಗೆ ಗೌತಮಗುರು

|| ೧ ||

ಚತುರಮಳಬೋಧಧಿ |

ಯತಿಪರಂಪರೆಯಿನತಿ |

ವಿತತಮಾಗಿದರ್ [ವರ]ರಾಮಕಥೆಯಂ ||

ವಿತತ ಸಿದ್ಧಾಂತಪರಿ- |

ಣತಮಾಘಾಣಂದಿಮುನಿ- |

ಪತಿಯ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಪೆಚ್ಚಿನೊಲಿದು

|| ೨ ||

ವಾಣಿ ದುರಿತಲತಾಕ್ಯ- |

ಪಾಣಿಯಪವರ್ಗನಿ- |

ಶ್ರೇಣಿಯವನತವಿಬುಧವರದಪಾಣಿ ||

ಪ್ರೀಣಿತಾಖಿಲಜಗ- |

ತ್ವಾಣಿ ಲೋಕೈಕಕ- |

ಲ್ಯಾಣಿ ಮನ್ಮುಖಕಮಲದೊಳು ನೆಲಸುಗೆ

|| ೪ ||

ಸರಸರನಸೂಯರತಿ |

ಸುರುಚಿರಕಳಾವಿದರು

ನಿರವದ್ಯಚರಿತರುರುತರಶಾಸ್ತ್ರರು ||

ನೆರೆದು ತಿರ್ದುಗೆ ಸಭೆಯೊ- |

ಳೊರೆದುದಲ್ಲದೆ ಕನಕ- |

ವರಲೋಕದೊಳು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಲುವುದೆ

|| ೫ ||

ಚರಿತರಘುವಂಶಕೃತಿ |

ಚರಿತಾರ್ಥರಂತವರು |

ಚರಿತಾಧಿನಾಯಕಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ||

ಚರಿತಕವಿ ಕುಮುದೇಂದು |

ಪರವಾದಿಗಿರಿವಜ್ರ |

ವಿರಚಿಸಿದನಿದನವಂ ಸಾಮಾನ್ಯನೇ

|| ೩ ||

ತ್ರಿಭುವನಶ್ರೀಮಧ್ಯ- |

ವಿಭವಮೆನಿಸಿತು ಮಧ್ಯ- |

ಮುಖವನದ ನಾಭಿ ಜಂಬುದ್ವೀಪವು ||

ಅಭಿರಾಮತೆ[ಗೆ]ರಗಿರೆ |

ವಿಭವದಲಿ ಮಧ್ಯದೊಳು |

ಶುಭತರ ಶ್ರೀಜಿನನ ಸುಸವನನಗಂ

|| ೪ ||

ಅದು ದಿವವ ಮುಟ್ಟಿತಂ- |

ತದು ರಸೆಯ ಮುಟ್ಟಿತಂ- |

ತದು ಮಧ್ಯಲೋಕದಿಂ ಸುತ್ತಿದತ್ತು ||

ಅದು ಪೊನ್ನ ಬೆಟ್ಟವಂ- |

ತದು ಕಿನ್ನರಾವಸಥ- |

ಮದು ಸುರಮಿಥುನ ಸದ್ವಿಲಾಸನಾಸಂ

|| ೫ ||

ಆಗಿರಿಯ ಯಮದಿಶಾ- |

ಭಾಗದೊಳು ಸಂತತಂ |

ಶ್ರೀಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದಾರ್ಯಾಖಂಡವು ||

ರಾಗದಿಂ ರತಿಪತಿವಿ- |

ಯೋಗಭಯದಿಂ ರತಿಯ- |

ನಾಗಳುಂ ಬಿಡದೆ ಗೆಲುತ್ತಿರ್ಪನಲ್ಲಿ

|| ೬ ||

ಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದೊಳು |

ಧರಣಿಗಾಶ್ಚರ್ಯಮೆನೆ |

ಪಿರಿದು ರಾರಾಜಿಸಾರ್ಯಾಖಂಡಕೆ ||

ಸುರುಚಿರಾಲಂಕಾರ- |
ಮರರೆ ಕೋಶಲದೇಶ |
ಸೆರಸಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋಶಲದೇಶವು

|| ೭ ||

ವಿನುತ ಕೃತಯುಗಕೆ ನೆಲೆ- |
ವನೆಯೆನಿಸಿತೆಂದೆನಲು |
ಮನುಜಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಕ್ಕುಮೆ ||
ಅನುದಿನಂ ತದ್ವಿಷಯ- |
ವನಿತಾಸ್ಯತೀಲಕಮೆಂ- |
ದೊನಿಸಿ ಸುವಿರಾಜಿಪುದಯೋಧ್ಯಾಪುರಂ

|| ೮ ||

ನಾಡು ಮನಸಿಜನೊಲವಿ- |
ನಾಡುವೆಡೆ ಸಂತತಂ |
ಬೀಡು ರತಿಪತಿಗೆ ಸಂತತ ನಿಧಾನವು ||
ನೋಡಿದನಿಮಿಷಪತಿಗೆ |
ಮಾಡುವುದು ವಿನಯವನು |
ನಾಡಾಡಿಯಗ್ಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಲು ಮೊಗ್ಗೆ

|| ೯ ||

ನದಿಗಳಿಂ ಗಿರಿಗಳಿಂ |
ನದತತಿಗಳಿಂದ ಸಂ- |
ಮುದವೆನಿಸಿ ತೋಜುವುದ್ಯಾನಚಯದಿಂ ||
ಪುದಿದಿಕ್ಷುನಾಟದಿಂ |
ಮದವದಳಿಕುಲಕಲಿಲ |
ಸದಭಿಮತಕುಸುಮವಾಟೇಕೋಟಿಯಿಂ

|| ೧೦ ||

ಅಂತು ಚಂದ್ರಿಕೆ ಪಾರ- |
ದೊಂತರದೊಳೊಂದೊಂದು |
ಸಂತತಂ ಸೊಗಯಿಸುವ ನಗರಚಯದಿಂ ||

೧-೧ (ಗ) ಮಮರ ಕೋಶಲದೇಶ; [ಈ ಸಾಲು ಇಲ್ಲಿರಬೇಕೇ?]. ೨-೨ ಈ ಸಾಲಿನ ಸಂಬಂಧವೇನು? ೩-೩ (ಕು) ದೊನಿಸಿವಿರಾಜಿ. ೪-೪ (ಕು) ಸಂತತಂ ನಿಧಾನವು. ೫-೫ (ಗ) ನಾಡಾಡಿಯವರ್ಗ. ೬-೬ (ಗ) ವನತತಿ. ೭-೭ (ಕು) ಮದವೆನಿಸಿ; (ಗ) ಬಂಧವೆನಿಸಿ. ೮-೮ (ಕು) ಗದ್ದುರ.

ಕಂತು ಬೆಳಸಿದ ತೆಪ್ಪದೆ |
 ಕಾಂತಮಾಗಿದ್ ವನ- |
 ಸಂತತಿಗಳಿಂದೆಸೆವುದೊ ವಿಷೆಯವು

|| ೧೧ ||

ಪಾನೀಯಶಾಲೆಯೊಳು |
 ಪೀನಸ್ತನೆಯರಧ್ವ |
 ದೀನರುಂ ಕಡೆಗಣ್ಣಳಿಂದ ಕುಡಿಯೆ ||
 ಅನಾರಿಯರ ಮೆಚುವ |
 ನೂನಲಾವಣ್ಯಸುಧೆ |
 ಪಾನೀಯಮಾಗಿಪ್ಪದಾನಾಡೊಳು

|| ೧೨ ||

ಕಳಸಮಂ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ |
 ಕಳಸಕುಚಿಯರು ವಿಮಲ- |
 ಜಳವನೆಚುವಾಗ ಮೇಲುದು ತೊಲಗಲು ||
 ನೆಲೆನೊಲೆಯುಮಂ ಭುಜದ |
 ಕೆಲಮುಮಂ ನೋಡುವಾ- |
 ಕುಳತೆಯುಂ ಪಥಿಕರಲ್ಲಿ ತೆರಳರು

|| ೧೩ ||

ಎಸೆವಸುಗೆದಳಿರ ರಂ- |
 ಜಸುವ ಕೈಪೊಡೆಗಳಿಂ |
 ರಸವದಸಿತೇಕ್ಷುಕೋದಂಡದಿಂದ ||
 ಲಸದಮಲಕೇತಕಿಯ- |
 ನಿಶಿತ ಬಾಣಂಗಳಿಂ- |
 ದಸಮಸರನಳಲಿಪಂ ಪಥಿಕಜನಮಂ

|| ೧೪ ||

ಕಳಮೆಗೆಯ್ದೊಳೊಳು ಮಂ- |
 ಡಳಿಸಿ ರಂಜಿಪ ಗಿಳಿಯ |
 ಬಳಗಮನು ಸೋಯಲೀಕ್ಷಿಪ ಸತಿಯರ ||
 ವಿಲಸಿತಾಪಾಂಗಾಂಶು |
 ಪಳಕಿನೊಳು ತಾವೆಸೆಯ- |
 ಲಿಳೆಗೆತ್ತಿದಂತೆಸೆಯೆ ಪೀಲಿದಳೆಯಂ

|| ೧೫ ||

ಗಿಳಿಸೋವಕಾಂತೆಯರ |
 ತೋಳಸ ಸುನವಾಂಗದೊಳು |
 ತಳತಳಿಸ ಲಾವಣ್ಯಮಂ ನೋಡುತ ||
 ವಿಲಸಿದಸಿತೋತ್ಪಲದ |
 ದಳವನಿಳಿಕೆಯ್ವ ಕಂ- |
 ಗಳನು ವಿಸ್ಮಯದೆ ಪಧಿಕರು ನೋಳ್ವರು

|| ೧೬ ||

ಚೂತಕುರವಕ-ತಿಲಕ |
 ಮಾತುಳುಂಗಾಲೋಕ |
 ಜಾತಿ-ಕಪೂರ-ಚಂಪಕ-ಚಂದನ ||
 ಕೇತಕಿ-ಪನಸ-ಜಂ- |
 ಬೂ-ತಮಾಲಾವಳಿ |
 ಕಾತನಂದನಕೋಟಿಯಿಂದೆನ್ನದು

|| ೧೭ ||

ಎಳೆನಿರ ಲಹರಿಯಿಂ |
 ಪಳಕಿನೊಳ್ಳೊ ನಲಿಂದ |
 ವಿಲಸದವದಾತೇ ಹ್ವಪೂರದಿಂದ ||
 ಬೆಳೆದ ಕಳಮೆಯ ಕೆಯ್ಗ- |
 ಳೊಳಗೆ ಸುಳಿವಳಿಕುಳದ |
 ಕಳಮುಧುರರೈಂಕಾರವತಿರುಚಿರವು

|| ೧೮ ||

ಆಮಹಿಲಲನೆಗೆ ಲ- |
 ಲಾಮಮಾಗಿದರ್ವಯೋ- |
 ಧ್ಯಾಮಹಾಪುರದ ಪರಿಸರದೊಳಂದು ||
 ಸೀಮೆಗಳಿದುದ್ಯಾನ- |
 ರಾಮಣೀಯತೆಯ ಸು- |
 ತ್ರಾಮಫಣಿಸತಿ ನೋಡಲುಂ ಪೊಗಳಲು

|| ೧೯ ||

ಕನಕಗಿರಿಯಂ ಕ್ಷೀರ- |
 ವನಧಿಬಡವಾನಳನ |
 ಘನತೆಗಳುಕಿಯೆ ಶರಣ್ಣೊಕ್ಕ ತೆಜದಿ ||
 ಅನುದಿನಂ ಮೆರೆವಗಳಿ- |
 ಗನುಕೂಲಮಾಗಿ ಕಾಂ- |
 ಚನಪೆರ್ದಿ ಬಳಸಲಾಪುರಮೆಸೆವುದು

|| ೨೦ ||

ಸರಿಖೆ ಫಣಿಲೋಕಮಂ |
 ಸರಧಿ ಸುರಲೋಕಮಂ |
 ಭರದಿ ನೋಡಲು ನೀಳ್ವವೆಂಬ ತೆಜದಿಂ ||
 ಸರಿಖೆಯೆಸೆವಾ- [ಳದಿಂ] |
 ಸರಧಿಯೆಸೆವೆಳ್ಳೆಯಿಂ |
 ಧರಣಿಗಾಶ್ಚರ್ಯಮಾಗಿಪುದಲ್ಲಿ

|| ೨೧ ||

ತರಣಿತುರಗಂಗಳಾ |
 ಸರಧಿಯಟ್ಟಣೆಯೊಳಗೆ |
 ತರತರದಿ ಮಲೆವಂಬುಗಂಡಿಯಿಂದ ||
 ಬರುತೆ ಗಗನಶ್ರಮವ |
 ಸರಿಹರಿಸುತಿರ್ಪುವಾ |
 ಪುರದ ಹಳವಿಗೆಯ ತಣ್ಣೆಲರನಿಂದ

|| ೨೨ ||

ಅದು ರುಚಿರರತ್ನದಿಂ |
 ಪುದಿದ ಗೋಪುರದೊಳಗೆ |
 ವಿದುರಮಯನಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಕವಾಟದಿಂ ||
 ಒದವಿ ನೀಳ್ವಿಕ್ಕೆಲದ |
 ಸುದತೀಜನಂಗಳಿಂ |
 ಮೈದುಮಧುರತೂರ್ಪವೆಂದೆಸೆವುದು

|| ೨೩ ||

ಶಶಿಕಾಂತದಿಂ ಸಮೆದ |
 ಮಿಸುಪ ಭತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ |
 ರಸಚಿತ್ರಮಂ ಬರೆದು ನೋಳ್ಪಾಗಳು ||
 ಎಸೆವ ನಿಜನಯನರುಚಿ |
 ಗೊಸರ್ವ ಚಂದ್ರೋಪಳಕೆ |
 ಕಿಸುಗನಲ್ಪ ಮುಗ್ಧಿಯರು ಬಳಲ್ವರು

|| ೨೪ ||

ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಗೃಹದಿ- |
 ನಿಂದ್ರನೀಲದ ರುಚಿರ- |
 ರುಂದ್ರರುಚಿರಂಗಳಿಂದಾಪುರದೊಳು ||
 ಚಂದ್ರಿಕಾವಿಸರಮಂ |
 ಸಾಂದ್ರಮೆನಿಸಿದ ತಮಮ- |
 ಮಿಂದ್ರತತಿಗಂ ಬಣ್ಣಿಸುಮೊಡಮರಿದು

|| ೨೫ ||

ಕುಚಯುಗಂ ಕಂಪಿಸಲು |
 ಕಚನಲಿದು ನರ್ತಿಸಲು |
 ರುಚಿರ ಚೀನಾಂಚಲಂ ಕೊರಳೊಳೆಸೆಯಿ ||
 ಅಚಿರ ರುಚಿಯಿಂದ ಬಿದಿ |
 ರಚಿಯಿಸಿದನಿವರನೈ |
 ಶಚಿರೂಪೆಯರು ಪುಟ್ಟ ಮರುಳಿಸುವರು

|| ೨೬ ||

ಮಾಲೆಗಂ ಸುಯ್ಯಳಿಗೆ |
 ಸೂಳನಣ್ಣದೇವಗುವಳಿ- |
 ಮಾಲೆಗಳ ಮೆಲುಪ್ಪ [ಮಂ] ಕಂಡು ಮೆಣ್ಣವ ||
 ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯರುಯ್ಯ |
 ಮಾಲೆ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ |
 ಲೀಲೆಯಿಂ ತಪ್ಪುವೆಂಗಳದಾಳಿಯ

|| ೨೭ ||

ರುಚಿರ ನವರತ್ನದಿಂ |
 ರಚಿಯಿಸಿದ ಕಾಂಚನದಿ |
 ರಚಿತಮಾಗಿದ್‌ರಮನೆಯ ಚಿಲುವನು ||
 ಸಚರಾಚರೈಕಪತಿ- |
 ಗಚಲಭಕ್ತಿಯೊಳಿಂದ್ರು |
 ರಚಿಯಿಸಿದನೆನೆ ಬಣ್ಣಿಪಣ್ಣ ನಾವಂ

|| ೨೮ ||

ಮದವಿಲ್ಲದಾನೆ ಸಂ- |
 ಮದವಿಲ್ಲದಿಹ ಹೊತ್ತು |
 ಮದನಮದವಿಲ್ಲದುದ್ಯಾನವಿತತಿ ||
 ಮುದಿವಿಲ್ಲದಂಗೆನೆಯ- |
 ರದಿಟ್ಟಿಲ್ಲದಿಹ ವೀರ- |
 ರುದಯವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಯವಿಲ್ಲದೆಂದು

|| ೨೯ ||

ಚತುರರಲ್ಲದಯುವರು |
 ಸತಿಯರಲ್ಲದ ಪೆಂಡಿ- |
 ರತಿಸುಭಟರಲ್ಲದ ಪದಾತಿಜಾತಂ ||
 ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲದ ಕವಿಗ- |
 ಳತುಳಬಳವಿರದೆ ಜನ- |
 ತತಿಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡುವಡೆಯಲ್ಲೆ

|| ೩೦ ||

ಆ ಪುರಕ್ಕಧಿಪನವ- |
 ನೀಪಾಲ ಮೌಳಿಮಣಿ- |
 ದೀಪಿಕಾನೀರಾಜಿತಾಂಘ್ರಕಮಲಂ ||
 ಶ್ರೀಪವಿತ್ರತಮಾದ |
 ರೂಪಮನುವಂಶೈಕ- |
 ದೀಪನಾದಂ ನಾಭಿರಾಜನೆಂಬಂ

|| ೩೧ ||

೧ (ಗ) ಥ. ೨ (ಗ) ವಿ. ೩-೩ (ಗ) ರುದಯದಿರವಿಲ್ಲದ. ೪ (ಗ) ಳ. ೫-೫ (ಕಖ) ವಲ್ಲ; (ಗ) ವಲ್ಲರ. ೬-೬ (ಗ) ತತಿಯನೋಡುವಡೆಲ್ಲವುಲ್ಲಲ್ಲಿ. ೭-೭ (ಗ) ಸತತಿತ.

ಸುರದನುಜಮನುಜಖೇ- |
ಚರಲೋಕದಂಗನಾ- |
ಪರಿಕರದ ಪುಣ್ಯಲಾವಣ್ಯಾಂಬುವಿಂ ||
ವಿರಚಿಸಿದನರ್ತಿಯಿಂ |
ಸರಸಿರುಹಭವನೇನಿಪ |
ತರುಣಿ ಮರುದೇವಿ ನಾಭಿಯ ವಲ್ಲಭಿ

|| ೨೦ ||

ಸುರನರೋರಗಮಕುಟ- |
ಸುರುಚಿರಾನರ್ಘ್ಯಮಣಿ- |
ಪರಿಚುಂಬಿತಾಂಘ್ರಪಂಕೇಜಯುಗಳಂ ||
ಮರುದೇವಿಗಂ ನಾಭಿ- |
ನರಪತಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ |
ಪುರುದೇವನೆಂಬವನೀವಲ್ಲಭಂ

|| ೨೧ ||

ಭರತಷಟ್ಪಂಡೈಕ- |
ಪರಿವೃಥಂ ತಾ ನಿಖಿಲ |
ಧರಣಿಪಾಲಕಮೌಳಿಲಾಲಿತಪದಂ ||
ವರಯಶಸ್ವತಿಗೆಯುಂ |
ಪುರುಜಿನಾಧಿಪತಿಗಂ |
ಭರತೇಶಚಕ್ರಿತನುಜಾತನಾದಂ

|| ೨೨ ||

ಆನರಪತಿಗೆ ಸುತಂ |
ಭೂನುತಪರಾಕ್ರಮಂ |
ದಾನಸನ್ಮಾನತೋಷಿತಸಜ್ಜನಂ ||
ಮಾನನಿಧಿಯಖಿಲವಿ- |
ದ್ಯಾನಿಲಯನುರುಗುಣವಿ- |
ತಾನನಾದಂ ಸುಭಟನರ್ಕಕೀರ್ತಿ

|| ೨೩ ||

ಅಂತೇವಿ[ನಾ-ನೈಪರ] |
ಕಾಂತಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಳ- |
ಸಂತತಿ ಧರಿತ್ರಿಗಾರ್ಚ್ಯಯಮೆನಿಸಿ ||

ಸಂತಸದಿ ಸಮವಸ್ಥತಿ- |

ಯಂತೆ ತಡವಪುಯ[ದಂ] |

ದಿಂತು ಮುನಿಸುವ್ರತಂ [ಬರಂ] ಬರಲು

|| ೩೬ ||

ಆಕುಲದೊಳಗಖಿಲವಿ- |

ದ್ಯಾಕುಶಲನಾನವು |

ಭೂಕಾಂತಶೇಖರಪಾದಾರವಿಂದ ||

ಶ್ರೀಕಾಂತನುತಮೂರ್ತಿ |

ಲೋಕೈಕನುತಯಶಃ |

ಶ್ರೀಕಾಂತನಿಜಯರಥನೆಂಬ ನೃಪತಿ

|| ೩೭ ||

ಆಮಹೀಶನ ವನಿತೆ |

ಭೂಮಹಿತೆ ಶೀಲವತಿ |

ಕಾಮಿನೀರತ್ನಮನವದ್ಯಚರಿತೆ ||

ಹೇಮಂತಿಕಾಂಗಿ ಗುಣ-

ಧಾಮಸೌಭಾಗ್ಯನಿಧಿ |

ಹೇಮಮಾಲಿಕೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟದರಸಿ

|| ೩೮ ||

ಅವರೀರ್ವರಿಗೆ ಸಕಲ |

ಭುವನಭುಂಭುಕಯಶಂ |

ಸವಿನಯವಿನಮ್ರ ನಿಖಿಲಕ್ಷೀತಿಶಂ ||

ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾಭಿಷ್ಠಯು- |

ದ್ವವಿಸಿದಂ ಜನನಯನ- |

ಕುವಲಯಾನಂದಂ ಸುಲೇಂದ್ರವೆಂದ್ಯಂ

|| ೩೯ ||

ಆತತಾಮಲಚರಿತೆ |

ಭೂತಳವಿನುತಗುಣೆ |

ಶೀತಾಂಶುವದನೆ ಸೌಭಾಗ್ಯಸದನೆ ||

ಖ್ಯಾತಿವಿತಪ್ರಥಮೆ |
ಜಾತಿಯಾದಳು ವನಿತೆ |

ಯಾತಂಗೆಸೆವ ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀಯೆಂಬ [೪೦]

|| ೪೦ ||

ಅಂದದಿಂದದಟಲೆದು |
ಕಂದರ್ಪನಂ ಜಸದೆ |
ನಿಂದು ಸೌಂದರಮಾದ ವದನೆ ಗೆಲಿದು ||
ನಂದನತ್ರಿಜಗದಾ- |
ನಂದನರು ಪುಟ್ಟಿದರು |
ಸಂದರ್ವರ್ಗ ವಜ್ರಬಾಹು-ಪುರಂದ್ರ[ರ]

|| ೪೧ ||

ತನಗೆ ಮಗನೊರ್ವನಾ- |
ತನ ತನೂಭವರ್ವ- |
ರನುನಯದಿನಾಗಲಾ ವಿಜಯರಥನು ||
ಜನಪತಿಪ್ರತತಿಗಳು |
ವಿನಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲು |
ಮನುಜೇಂದ್ರಲೀಲೆಯಿಂದೋಲಗದೊಳು

|| ೪೨ ||

ಇರೆ ನೃಪಾಲಂ ಸಭೆಯೊ- |
ಳರಸುಗಳ ನಡುವತಿ |
ತ್ಪರಿತಗತಿಯಿಂ ಲಂಬಕೂರ್ಚನೊರ್ವಂ ||
ವರವೇತ್ರಹಸ್ತನಾ- |
ದರದಿಂದ ಪ್ರತಿಹಾರ- |
ನುರುತರ ವಿನಯದಿಂದೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ

|| ೪೩ ||

ದೇವ, ಬಾಗಿಲೊಳು ವಸು- |
ಧಾವಿದಿತನಿರ್ದಪಂ |
ದೇವನಂ ಕಾಣಲೆಂದಿಭವಾಹನಂ ||
ಭೂವರನ ಸೂನು ತಾ- |
ನಾವಾಸನಖಿಳವಿ- |
ದ್ಯಾವಿಶಾರದನುದಯಸೌಂದರನು

|| ೪೪ ||

ಎನಲೊಡಂ ಕೇಳ್ವು ನೃಪ- |
 ನನುಮತದಿನಾತನಂ |
 ವಿನಯಭರವಿನತನಂ ಕಾಣಿಸಲೊಡಂ ||
 ಜನಪತಿಯ ಚರಣಪಾ- |
 ವನಪಯೋಜವ ತನ್ನ |
 ಕನಕಮಯ ಮಕುಟದಿಂದರ್ಚಿಸಿದನು

|| ೪೫ ||

ಆನಾಗಪುರರಮಣ- |
 ನಾನ್ಯಪಾಲಂಗೆ ತ- |
 ತ್ಸೂನುಗೆ ತೆದೀಯೆ ನಂದನಂಗೊಲವಿಂ ||
 ಭೂನುತಂ ಸಮುಚಿತವಿ- |
 ಧಾನವಿನಯವ ಮಾಡಿ |
 ತಾನುಚಿತವಿಷ್ಟರದಿ ಕುಳಿತಿದನು

|| ೪೬ ||

ಬಿನ್ನಪಂ ದೇವ, ಪಿತೃ- |
 ವೆನ್ನನಟ್ಟಿದನಿಲ್ಲಿ- |
 ಗೆನ್ನ ತಂಗಿಯ ಗುಣೋದಯೆಯೆಂಬ[ಳೆ] ||
 ತನ್ನ ಮಗಳಂ ನುತಗು- |
 ಣೋನ್ನತಂಗವಿಳ ನೃಪ |
 ಸನ್ನತಂಗೀ ವಜ್ರಬಾಹುವಿಗೆ

|| ೪೭ ||

× × × ×

ಎನಲೊಡಂ ಸಂತಸದಿ |
 ತನಯನನುದಯಸೌಂದ- |
 ನೊಡನೆ ಶುಭಲಗ್ನದೊಳನುನಯ[ದೊಳು] ||
 ಘನವಿಭವದಿಂ ಕಳಪೆ |
 ಮನುಜೇಂದ್ರ ಲೀಲೆಯಿಂ |
 ಜನಕನಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ವಜ್ರಬಾಹು

|| ೪೮ ||

ಬರುತ ಕಂಡಂ ಮುಂದೆ |
 ಸುರಗಿರಿಯನಿಳಿಕೆಯ್ವು |
 ಸುರಲೋಕಮು ಮುಟ್ಟುವುನ್ನತಿಯಲಿ ||
 ಧರಣಿವಧುವಿನ ಕುಚದ |
 ಪರಿಯಿಂದೆ ತೋರ್ಪುದಂ |
 ಭರದಿಂ ವಸಂತಗಿರಿಯಂ ಕುಮಾರಂ

|| ೪೯ ||

ಆಗಿರಿಯ ತೆಲ್ಲದೊಳು |
 ಯೋಗಿಮುಖಂ ಪರಮ |
 ಯೋಗನಿಧಿ ಗುಣಸಾಗರಾಖ್ಯಮುನಿಸಂ ||
 ಶ್ರೀಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದೀ |
 ಭೂಗಧೀಶಂ ಮುಂದೆ |
 ರಾಗಮೋಹಂಗಳೊಳ್ ದೂರನಿರ್ದಂ

|| ೫೦ ||

ಇರದೆ ನಾಹನದಿಳಿದು |
 ಕರಕಮಲಮಂ ಮುಗಿದು |
 ಹರುಷೋತ್ಕರ್ಷಚಿತ್ತದುರುವಿನಯದಿಂ ||
 ಭರದಿಂದೆ ಬಲಗೊಂಡು |
 ವರಧರ್ಮಮಂ ಕೇಳೆ - |
 ವರಿವರಲ್ಲಿ [ಯೆ] ದೀಕ್ಷೆಯಂ ಕೊಂಡರು

|| ೫೧ ||

ಇತ್ತ ವಿಜಯರಥನಿರ- |
 ದಿತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು- |
 ದಾತ್ತಚಿತ್ತಂ ಸಲೆ ಪುರಂದರಂಗಿ ||
 ಚಿತ್ತಜನನಲೆಯಲು ಜಿ- |
 ನೋತ್ತಮಸುದೀಕ್ಷೆಯಂ |
 ಚಿತ್ತೈಸಿ ಶತಮನ್ಯವೆರಸು ತಳೆದಂ

|| ೫೨ ||

ಆಪುರಂದರನಖಿಲ- |
 ಭೂಪಾಲಮೌಳಿಮಣಿ- |
 ದೀಪಮಾಲಾಲಾಳಿತಾಂಘ್ರಿಕಮಲಂ ||
 ಕೋಪಪ್ರಸಾದಪ್ರ- |
 ತಾಪಪ್ರಶಮಯಶಃ |
 ಶ್ರೀಪವಿತ್ರಂ ಸುಖದಿನರಸುಗೆಯ್ದಂ

|| ೫೩ ||

ಆಧರಾಧಿಪಸುತನ- |
 ಗಾಧಗುಣನಿಖಿಲವಿ- |
 ದ್ಯಾಧರ-ಕೀರ್ತಿರ್ನರ್ತಿತತ್ತ್ವಭುವನಂ ||
 ಸಾಧಿತಾರಾತಿನ್ಯಪ- |
 ಸಾಧನಂ ಧೈರ್ಯಕುಲ- |
 ಭೂಧರಂ ಕೀರ್ತಿಧರನೆಂಬನಾದಂ

|| ೫೪ ||

ಆಕೀರ್ತಿಧರನ ಸುತ- |
 ನೇಕಾಂಗವೀರನಿ- |
 ಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಭೂಷಣಂ ರಿಪುಭೀಷಣಂ ||
 ಲೋಕೈಕನುತನಮಮ |
 ನೌಕನಾಯಕೈಭ- |
 ವಾಕೀರ್ಣನಾದಂ ಸುಕೋಶಲನ್ಯಪಂ

|| ೫೫ ||

ಆಸುಕೋಶಲ ದೇಶ- |
 ದಾಸುಕೋಶಲನ್ಯಪತಿ- |
 ಗಾಸತಿ ವಿಚಿತ್ರಮಾಲಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ ||
 ಆಸಾಗರಾಂತಮಾ- |
 ದೀಪಮಸ್ತೋರ್ವಿಗಂ |
 ಶ್ರೀಸುದತಿಗಂ ಪತಿ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಂ

|| ೫೬ ||

ತದಪತ್ಯನಹುಷಸ- |

ನ್ಮುದವೈರಿಕುಲಗಿರಿ- |

ಚೈದುರಭಿದುರಂ ತದೀಯ ತನೂಭವಂ ||

ಕದನಕರ್ಕಶಭೂಭೃ- |

ದುದಧಿ-ಕುಂಭೋದ್ಭವಂ |

ಮದನಸೌಂದರನೈವುದಾರನ್ಯಪತಿ

|| ೫೭ ||

ಸಂಹರಿಸಿದಂ ವೈರಿ- |

ಸಂಹತಿಯನಾಜಿಯೊಳು |

ಸಿಂಹವಿಭಘಟಿಗಳಂ ಗೆಲುವಂದದಿಂ ||

ಸಿಂಹವಿಕ್ರಮಸಮಬ-

ಲಂ ಹೇಮಸೌಮ್ಯನತಿ |

ಸಿಂಹರಥನ್ಯಪತಿಸೌಂದರಸುತನುಜಂ

|| ೫೮ ||

ಅನೆಗಟ್ಟ ಸಿಂಹರಥ- |

ಭೂನಾಥನಾತ್ಮಜಂ |

ಮಾನನಿಧಿ ಬ್ರಹ್ಮರಥನೆಂಬ ನೃಪತಿ ||

ಅನ್ಯಪನ ತನಯನು- |

ವೀನಾಥಶೇಖರನ -

ನೂನಾಭರಣಚತುರ್ಮುಖನರೇಂದ್ರಂ

|| ೫೯ ||

ಆಮಹೀಶನ ಸುತಂ |

ಭೂಮಿಯಂ ನಿಜಭುಜದೊ- |

ಳೇಮಾತೌ^೪ ಕಸ್ತೂರಿಯಂತೆ ತಳೆದಂ ||

ಕಾಮಿನೀಜನನಯನ- |

ಸೋಮೈಕನಚಲಿತಂ |

ಹೇಮಗಿರಿಹೇಮರಥನೆಂಬ ಭೂಪಂ

|| ೬೦ ||

ಆರಾಜಸುತನಮಳ- |
 ಭೂರುಹಾಧಾರನುರು- |
 ಗೌರವವಿನ್ನಿರ್ಜಿತಸುರೇಂದ್ರಶೈಲಂ ||
 ಕ್ಷೇರವಾರಾಶಿಗಂ- |
 ಭೀರನಹಿತೇಭಕಂ- |
 ಶೀರವಂ ಸಕಳೇಂದುರಥನ್ಯಪಾಲಂ

|| ೬೦ ||

ಅನ್ಯಪಾಲನ ಸೂನು |
 ದಾನಸುರಧೇನು ಸಂ- |
 ಮಾನಸಂತರ್ಪಿತಸಮಸ್ತಭುವನಂ ||
 ಭಾನುತೇಜೋನಿಧಿ ಕ- |
 ಳಾನಿಧಿ ವಿನೇಕನಿಧಿ |
 ತಾನಾಗಿ ಭಾನುರಥನೆಂಬ ಭೂಪಂ ||

|| ೬೧ ||

ಮಯನೆಂಬ ನಿಖಿಲವಿ- |
 ಸ್ಥೈಯನಿಲಯವಿಕ್ರಮಂ
 ಭಯಲೋಭರಹಿತನಮರೇಂದ್ರಮಹಿತಂ ||
 ನಯನಿಪುಣನಾಜಿಯೊಳು |
 ಜಯಶೀಲನಾಮಹಾ- |
 ನಯದೊಳುದಯಿಸಿದನಲ್ಲಿಂ ಬಳಿಕ್ಕಂ ||

|| ೬೨ ||

ಬಂಧುರಗುಣಂ ವೈರಿ- |
 ಗಂಧಸಿಂಧುರಘಟಾ- |
 ಬಂಧಕುಂಭಸ್ಥಳನತಾರವಿಂದ ||
 ಸಂದಾನಿತಾರ್ಥಿ ಪ್ರ- |
 ಬಂಧನಾಕುಲದಲ್ಲಿ |
 ಮಾಂಧಾತನೆಂಬಂ ನರೇಂದ್ರನಾದಂ

|| ೬೪ ||

ಆರಿವಂಗಾಜಿಯೊಳು |

ವೈರಿಗ [ಕೆನುತೈ] ದಿವಿ- |

ಜೋರಗನರೇಂದ್ರ ಸಂತತಿ ಹೊಗಳಲು ||

ಧಾರಣಿಯನೆಯ್ಕೆ ಕ- |

ಸ್ತೂರಿಯಂದದೆ ಭುಜದಿ |

ವೀರಸೇನಂ ನೃಪತಿ ಧರಿಯಿಸಿದನು

|| ೬೫ ||

ಬಂಧು ಕೈರವಕುಮುದ- |

ಬಂಧು ರಿಪುತಿಮಿರಾಬ್ಜ- |

ಬಂಧು ತರುಣೀಜನವಸಂತಬಂಧು ||

ಬಂಧುರಯಶಂ ಭುವನ- |

ಬಂಧುವೆಳ್ಳಿಂ ಕಮಳ- |

ಬಂಧುವೆಂಬಂ ನೃಪತಿಯುದಯನಾದಂ

|| ೬೬ ||

ಅರಿಯಧೀಶ್ವರರ [ನವ] |

ತರುಣಿಯರ ನಯನಜಲಿ- |

ವೆರುಷದಿಂ ನಿಜಕೀರ್ತಿಲತೆಯ ಬೆಳಸಿ ||

ಧರೆಯ ಪಾಲಿಸಿದನಾ- |

ದರದಿಂದ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ- |

ಯರಸಂ ವಸಂತತಿಲಕಕ್ಷಿತೀಶಂ

|| ೬೭ ||

ನಿರವದ್ಯತರನಿತ್ತ- |

ನುರುತರಗುಣೋದಾತ್ತ- |

ನಿರಮದವಿದಾರಣಕರಣಚಿತ್ತನು ||

ವರಭುಜಮದೋನ್ಮತ್ತ- |

ನರರೇ ಜೀವಾಯತ್ತ- |

ನರಸಾದನಧಿಕಂ ಕುಚೇರದತ್ತಂ

|| ೬೮ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಕನಿತ್ತ. ೨-೨ (ಕಖ) ಜೋರಗನರೇಂದ್ರ ಖಗೇಂದ್ರ; (ಗ) ಜೋರಗ ಖಗೇಂದ್ರ. ೩ (ಗಖ) ವೆ. ೪ (ಗ) ಲಾ. ೫-೫ (ಗ) ವರ್ಷ. ೬-೬ (ಗ) ಜೀವೋ.

ಹಗೆಗಳಂ ಗಜಘಟಿಯ- |
 ನುಗಿವ ಸಿಂಹದ ತೆಜದಿ- |
 ನುಗಿದವಜ ದೇಶಕೋಶವನೆ ಕೊಂಡು ||
 ಜಗಮೆಲ್ಲ ಜೀಯೆಂದು |
 ಹೊಗಳೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ |
 ಮಿಗೆ ಮಾಡಿದಂ ಮೃಗಾದಿಕ್ಷೀತೀಶಂ

|| ೬೯ ||

ದಮನೆಂಬ ನೈಪತಿ ದೋ- |
 ದಮದುಷ್ಟವಿದ್ವಿಷ್ಟ- |
 ಸಮದಗಜಕುಂಭವಿದಳನಕೇಸರಿ ||
 ಕ್ರಮದಿನಖಿಳಧರಾಧಿ- |
 ರಮಣಮಣಿಮಕುಟಚಯ- |
 ರೆಮಣೀಯ ಚರಣಸರಸಿರುಹನಾದಂ

|| ೭೦ ||

ತದ್ವಂಶತಿಲಕಂ ವಿ- |
 ಪದ್ವಿದೂರ [ನತಿ] ಸಂ- |
 ಪದ್ವರಂ ಭುವನಭುಂಭುಕ ಯಶಂ... ||
 ವಿದ್ವಿಷ್ಟರಂ ಗೆಲಲು |
 ವಿದ್ವಾಂಸರಂ ಹೊರೆದು |
 [ತ] ದ್ವಿಪರಥಂ ಬಳಿಕ್ಕರಸಾದನು

|| ೭೧ ||

ಕೀರ್ತಿ ದಿಗ್ಗಜತತಿಗೆ |
 ಕೀರ್ತಿಮುಖಮೆನಿಸಿ ನಿಜ- |
 ಮೂರ್ತಿಮಾನಿನಿಯರಂ ಮರುಳುಮಾಡಿ ||
 ಮಾತಂಡ-ತೇಜನಖಿ- |
 ಛಾರ್ತಿಹರವೈಭವಂ |
 ಕೀರ್ತಿವಡೆದಂ ಪತಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು

|| ೭೨ ||

ಕರ್ಕಶನ್ಯಪಾಲತಿಮಿ- |
 ರಾರ್ಕಸಮನೆಂದು ಸುಭ- |
 ಟರ್ಕಳೆಲ್ಲಂ ತನ್ನನೊಲಿದು ಹೊಗಳೆ ||
 ಮಾರ್ಕೊಂಡು ಗೆಲಲು ಭೂ- |
 ಪರ್ಕಳಂ ಧಾರಿಣಿಗ- |
 ಮರ್ಕರಥ ಪಾರ್ಥಿವಂ ರಮಣನಾದಂ

|| ೭೩ ||

ಉರಿವರಿವ ನಿಜತೇಜ- |
 ದುರವಣಿಗೆ ಸಕಲ-ದಿ- |
 ಕ್ಕುರಿಕುಂಭಮೌಕ್ತಿ ಕಾಲಂಜೆಯಂತೆ ||
 ತೆರಳಿ ನಿಜಕೀರ್ತಿ ಬಂ- |
 ಧುರಸುಧಾವರ್ಷದಿಂ- |
 ಧರೆಯ ತೆಣ್ಣಲಯಿಸಿದನಾದಿಳಿಂಪಂ

|| ೭೪ ||

ವಿಘಟಿಸಿಯಹಿತ ಭುಜಪ- |
 ರಿಘಮದಾಟೋಪಮಂ |
 ಲಘುತ್ಯಣಕೃತಂ ಜಗತ್ಸತ್ವಸಾರಂ ||
 ಅಘನಿದಾರಣಕಾರ- |
 ಣಘನಗುಣಗಣಮೂರ್ತಿ |
 ರಘುವೀರನಾದಂ ಧರಾಪಾಲಕಂ

|| ೭೫ ||

ಅವರೆಲ್ಲರುಂ ಸಕಲ- |
 ಭುವನಮೆಲ್ಲಂ ಹೊಗಳೆ |
 ಸವಿದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದಪೀಯೂಷಮಂ ||
 ದಿವಿಜೇಂದ್ರರಂ ಪೋಲ್ವ |
 ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾಗಮ- |
 ಪ್ರವರ[ರೆ] ನಿಪರ್ತ[ಮ್] ತಮ್ಮ ಸುತರ್ಗೆ

|| ೭೬ ||

೧ (ಕಖಗ) ಗೆ. ೨-೨ (ಗ) ತಲ್ಲಣಿಸಿದ. ೩-೩ (ಗ) ಭುಜಾತ. ೪-೪ (ಗ) ಲಘು. ೫(ಕಖಗ)
 ನೆ. ೬ (ಕಖಗ) ಮ್ಮ.

ಹೇಯಮೆಂದಾತ್ಮಜ-ನಿ- |

ಕಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಪಾ- |

ದೇಯಮಂ ಜಿನದೀಕ್ಷೆಯಂ ಧರಿಯಿಸಿ ||

ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನದಿಂ- |

ದೀಯೆಲ್ಲರೆಯ್ದಿ ದ- |

ಜೀಯೆನಲ್ ಸ್ವರ್ಗಪವರ್ಗಂಗಳಂ

|| ೭೭ ||

ವಿತರಣಸುರದ್ರುಮಂ |

ಚತುರ್ದಿವಿಶ್ರಾಂತ- |

ಶತಮುಖನಿಕರಶಿಖಾಮಣಿಲಾಲಿತ ||

ಅತುಳಮಪ್ಸತಿ ವಿಶದ- |

ಮತಿಕೀರ್ತಿಯಿಂದೆ ಧನ- |

ಛತಲೋಚನಮಾಯಿ ಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಂ

|| ೭೮ ||

ಆಕುಲದೊಳಮಳ ನಿ- |

ದ್ಯಾಕಾಮಿನೀಕಾಂತ- |

ನಾಕೀರ್ಣಕರ್ಣಾವತಂಸಸುಗುಣಂ ||

ಲೋಕೈಕವಿಶ್ರುತನಿ- |

ವೇಕನುದ್ಭವಿಸಿದಂ |

ಭೂಕಾಂತನನರಣ್ಯನಧಿಕಪುಣ್ಯಂ

|| ೭೯ ||

ಆಮಹೀಶನ ವನಿತೆ |

ತಾಮರಸವದನೆ ಪೌ- |

ಲೋಮಿಯಂ ಲಾವಣ್ಯದಿಂ ಗೆಲುವಳು ||

ಶಾಮಾಂಗಿಯೆನಿಸ ಪೈ- |

ಧ್ವೀಮಹಾದೇವಿಯಾ |

ಕಾಮಿನಿಗನಂತರಥನು ದಶರಥನು

|| ೮೦ ||

ತನಯರಾದಭರ್ವನ |
ಜನಮನೋಹರಚರಿತ- |
ರನವದ್ವ್ಯಶೀಲರುರ್ವಿಪಾಲರು ||
ಅನರಣ್ಯನೊಸೆದು ನಿಜ |
ತನಯರಂ ಕರೆದು ಪಾ- |
ವನಗಭೀರೋದಾರಸೂಕ್ತಿಯಿಂದ

|| ೮೧ ||

ರವಿಶಶಿಗಲೊಲೆದು ಗಗ- |
ನವನಿರದೆ ಬೆಳಗುವಂ- |
ತವಿತರ್ಕ್ಯತೇಜಪ್ರಕಾಶಯುತರು ||
ಕುವರರಿಕ್ಷಾಪ್ತಕು ವಂ- |
ಶವ ಬೆಳಗಲೆನಗಾದ- |
ರಿವರೆನಗೆ ಸಾಕು ರಾಜ್ಯದ ತೃಷ್ಣೆಯು

|| ೮೨ ||

ಅಂತೆನುತ್ತಾನ್ಯಪನ- |
ನಂತರಥನಾಸ್ಯಮಂ- |
ಸಂತಸದಿ ನೋಡಿ ಪರಮಾನಂದದಿಂ ||
ಇಂತೆಂದನೆಲೆ ತನುಜ |
ನೀಂ ತಳೆ ಧರಾಭಾರ- |
ವಾಂ ತಳೆವೆನ್ನುನ್ನತಂ ಜಿನದೀಕ್ಷೆಯಂ

|| ೮೩ ||

ಎನಲೊಡನನಂತರಥ- |
ನನುನಯದಿನೆಂದನತಿ |
ವಿನಯವಿನ್ನುತಂ ಮುಗಿದು ಕರಕಮಲಮಂ ||
ಇನಿತು ಹೇಯಂ ನಿಮಗಿ- |
ದೆನ [ಗೆ]ಂತುಪಾದೇಯ- |
ಮನುಚಿತ್ತಮನೀವುದುಚಿತಮೆ ಸುತಂಗೆ

|| ೮೪ ||

ಅಂತೋಡಂಬಡದಿರಲ- |
 ನಂತರಥನಾತನಂ |
 ಸಂತ್ಯೈಸಲಾರದನರಣ್ಯನೈ ಪತಿ ||
 ಮುಂತಿದ್ ದಶರಥಂ- |
 ಗಂತಾತನೂಜಂಗೆ |
 ಸಂತಸದಿನೊಸೆದು ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದಂ

|| ೮೫ ||

ಅಂತಭಯಘೋಷಮುನಿ- |
 ಪಾಂತರ ಸಮ ಕ್ಷದೊಳು |
 ಸಂತಸದಿನಿರ್ವರುಂ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ||
 ಶಾಂತರಸಮಂ ತಳೆದ- |
 ನಂತಸುಖಮಯಮನಾ- |
 ಕೃಂತಿಕಮನಾರ್ಹಂತ್ಯಪದಮನೆಯ್ವಿ

|| ೮೬ ||

ಸುರನರೋರಗಖಚರ- |
 ನರರೆಲ್ಲ ನೆರೆದು ಸುರು- |
 ಚಿರವರ್ಯತೂರ್ಯತ್ರಯಂಗಳೆಸೆಯೆ ||
 ಪರಮಪಾವನಭಕ್ತಿ- |
 ಭರದಿಂದೆ ಪೂಜಿಸಿ ಸು- |
 ಚರಿತರಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪ್ರೋದರಿತ್ತಂ

|| ೮೭ ||

ಪರಮ ಕೇವಲಬೋಧ- |
 ದರುಶನಬಿಲಾನಂದ- |
 ಧರರಾಗಿ ಭವೈಕಸೇವ್ಯರಾಗಿ ||
 ಸರಸಕವಿಮುಖತಿಲಕ |
 ಪರವಾದಿಗಿರಿವಜ್ರ- |
 ಧರರಾರ್ಹಂತ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಯನೋಲಯಿಸೆ

|| ೮೮ ||

೨ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ--ಲಲಿತ.

ಭಾಮಿನೀ ಪಟ್ಟದಿ.

ಭೂಮಿಪಾಲಕ ದಶರಥಂ [ಗಾ]

[ಕಾಮಸಮ] ತನೋಜರೆಂದೆನಿಸಿ |

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರುದಯಿಸಿದರಭಿರಾಮವಿಕ್ರಮರು || ಪಲ್ಲವ ಪದ ||

ಶ್ರೀಯನುರದೊಳು ವಿತತವಿಜಯ- |

ಶ್ರೀಯನೊಪ್ಪುವ ಭುಜದೊಳುರುವಾಕ್- |

ಶ್ರೀಯನಾನನಕಮಲದೊಳು ಲೀಲೆಯೊಳು ತಾಂ ತಳೆದು ||

ನ್ಯಾಯಪಥದಿಂ ತೊಲಗದೆಲ್ಲಂ |

ಜೀಯೆನುತ್ತಿರೆ ತಾಳಿದಂ ಭೂ- |

ನಾಯಕತ್ವಮನಿತ್ತನೊಲವಿಂ ಸರಸಕವಿತಿಲಕಂ

|| ೧ ||

ಬಿದಿಗೆಯೆಳೆನೆಜಿಯಂದದಿಂದಂ |

[ವಿದಿತ] ಕಳಧರನಾಗಿ ಮೂಲೋ- |

ಕದೊಳು ತನ್ನಯ ಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಿಕೆ ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳೆಯೆ ||

ಮುದದೆ ಜನತತಿಕ್ಕೈರವಾವಳಿ- |

ಗುದಯಿಸುತ್ತಾನಂದಮಂ ದು- |

ಮೃದವಿರೋಧಿನ್ಯಪಾಲಪಂಕಜವನಮನಲೆಯುತ್ತಂ

|| ೨ ||

ಬೆಳೆದನಹಿತನ್ಯಪಾಲರೆಡೆಯ |

[ಅ] ಳಲು ಬೆಳೆವಂತಖಿಳಸುಜನಾ- |

ವಳಿಯ ನೆರವಿದಗಣ್ಯಪುಣ್ಯದ ಬೆಳಸು ಬೆಳೆವಂತೆ ||

ಬೆಳೆದು ಯಾವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ಸಲೆ |

ತಳೆದು ತಳೆವಂತೆಯ್ಲಿ ಧಾತ್ರೀ- |

ತಳವನಂಗದದ್ವಂತೆ ನಿಜದೋದಂಡದಿಂ ನೃಪನು

|| ೩ ||

೧

೧. (ಕ ಖ ಗ) ಗೆ. ೨-೨ (ಕ ಖ ಗ) ಈ ಭಾಗವು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ೩ (ಕ ಖ) ನು
೪-೪ (ಗ) ಯ್ಕುಂ ಮುದವಿತ್ತ. ೫-೫ (ಕ ಖ ಗ) ಬೆಳೆದು. ೬ (ಕ ಖ) ನ; (ಗ) ದ.

ದಶರಥಂ ಗುಣರತ್ನರೋಹಣ |
 ದಶರಥಂ ಸೌಜನ್ಯಮಾನ್ಯಂ |
 ದಶರಥಂ ವಿತರಣವಿಕಸಿತಾನಲ್ಪಕಲ್ಪಕುಜಂ ||
 ದಶರಥಂ ಘನಶೌರ್ಯವರ್ಯಂ |
 ದಶರಥಂ ಭವ್ಯೈಕಸೇವ್ಯಂ |
 ದಶರಥಂ ನಿಜಕುಲಲಲಾಮಂ ಸಕಲಗುಣಧಾಮಂ

|| ೪ ||

ಭರದಿ ತನ್ನೃಪನಂಕಮಾಲೆಯ- |
 ನಿರವಿ ಮಧುರಸ್ವರಮೆಸೆಯಿ ಕಿ- |
 ನ್ನರಿಯರಾನಂದದೊಳು ಪಾಡುತ್ತಿರೆ ಸುರಾರ್ಥಿಶಂ ||
 ಎರಡು ಕೆಲದೊಳು ತನಗೆ ಸಿತಚಾ- |
 ಮರವನಿಕ್ಕುವ ಸುರಸುದತಿಯರ |
 ಕರಕಳಿತಕಂಕಣರಘುಣತ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಕನಲುವನು

|| ೫ ||

ಆತನುರುತರ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಕೇ- |
 ಳ್ಲಿತನೊಲವಿಂ [ತಲೆದೂಗೆ] ಕ್ಷ- |
 ಮಾತಳಂ ಕಂಪಿಸುಗುಮೆಂದಿರದಂಜಿ ಕಂಜಭವಂ ||
 ಭೀತಿಯಿಂ ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಣನೇ |
 ಮಾತೊ ಶೇಷನನಿಷಿದು ಮಾಡಿದ- |
 ನೀತೆಪನನಲ್ಲದೊಡೆ ಕಿವಿಯೇಕಿಲ್ಲ ಫಣಿಗಣಕೆ

|| ೬ ||

ಧೈರದೊಳೀತನೊಳಣ್ಣೆ ಕಾದುವ |
 ಧರಣಿಪಾಲಕರೆಯ್ತಿ ತಪ್ಪದೆ |
 ಸುರರೆಯಪ್ಪುದನಿಷಿದು ಸುರರಿಟ್ಟಳಕೆ ಸುರರಮಣಂ ||
 ಸುರಪುರಂ ನೆಲೆಯದುದನಿಷಿದಾ- |
 ದರದೆ ಹೊಜಿಕೇಳಿಯನೆ ಮಾಡಿಸಿ |
 ಪರಿಧಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿದನಿಲ್ಲೇಂ ವೀರನೋ ನೃಪತಿ

|| ೭ ||

ಸುರಭಿಯಂ ಪಶುವೆಂದು ನೋಡ- |

ಪರ್ವತಮಂ ಕಲ್ಲೆಂದು ಮುಟ್ಟ- |

ಮರನಿದೆಂದಾದರಿಸ [ರೊ]ಪ್ಪುವ ಕಲ್ಪಪಾದಪಮಂ ||

ಇರದೆ ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ಪ ಗಸಣಿಗೆ |

ಭರದೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೆ ಕನಲು- |

ರೆಂದು ದಶರಥನೈವನ ರಾಜ್ಯದೊಳರ್ಥಿಸಂಕುಳವು

|| ೮ ||

ದರವುರಂ ಕಂಡಾಕೆಗಳು ತ- |

ದ್ಧರಣಿಪಾಲನ ಗಾಡಿಯಂ ಸ್ಮರ- |

ಶರದೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಲಜ್ಜೆಯನುಳಿದು ಮೆಯ್ಯರೆದು ||

ಶರದಮಲಚಂದ್ರಿಕೆಗೆಸೆವ ಮಾ- |

ಮರಕೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಲರ್ಗಣಿಗೆ ತಂ- |

ಬೆರಲೆ ತೀಟಕೆ ಬೆಚ್ಚುವರ್ಕೆಮಳದಳವೀಜನಕೆ

|| ೯ ||

ಅಸಿತಕುವಲಯದಳವಿಲೋಚನೆ- |

ಯಸಮಶರಮದರದನಿಕ್ಕುಂಭಸ- |

ದೃಶಸಯೋಧರೆ ಕಂಬುಕಂಧರೆ ಸಾಂದ್ರಚಂದ್ರಮುಖಿ ||

ಕುಸುಮಕೋಮಳಿಯರಸಿಯಾದಳು |

ವಸುಮತೀಪತಿ ದಶರಥಂಗೆ ವಿ- |

ಲಸಿತೆ ಗುಣರಾಜಿತೆಯೆನಿಸಿದಪರಾಜಿತಾದೇವಿ

|| ೧೦ ||

ವಟಫಲಾಧರೆ ಸರಸಕಾಂಚನ- |

ಘಟಘನಸ್ತನೆ ಕುಮುದಲೋಚನೆ |

ಚಟುಲಷಟ್ಟದಕುಟಿಲಕುಂತಳೆ ಲಲಿತನುಮಧ್ಯೆ ||

ಸ್ಪಟಕುಸುಮಶರಘನಕಲಹಲಂ |

ಪಟನೆನಿಸಿದ ದಶರಥಮಹೀಶನ |

ನಿಟಲತಟಘಟತಾಂಘ್ರಕಮಲೆ ಸುಮಿತ್ರ ಸತಿಯವಗೆ

|| ೧೧ ||

ನಗೆ ಮೊಗಂ ಶೀತಾಂಶುಬಿಂಬಂ |

ನಗೆ ನಯನವಸಿತೋತ್ಪಲಂಗಳ |

ನಿಗೆ ಕುಚದ್ವಯ [ವ] ಂಗಿಭವಮಾತಂಗಕುಂಭಗಳೆ ||

ನಗೆಯುಗುರು ಕೇತಕಿಯ ದಳಮಂ |

ನಗೆ ವಿಲಾಸಂ ರತಿಶಚಿಯರಂ |

ಮಿಗೆ ಚೆಲುವೆ ಸುಪ್ರಭೆ ನರೇಂದ್ರಂಗರಸಿಯೊಂಥಾಗಿ

|| ೧೨ ||

ಅವರು ಮೂವರು ವಲ್ಲಭಿಯರಭಿ- |

ಭವಿಸೆ ನರಸುರನಾಗಲೋಕದ |

ಯುವತಿಯರ ಲಾವಣ್ಯಪುಣ್ಯವಿಲಾಸದನ್ನತಿಯಂ ||

ಭುವನಪತಿ ದಶರಥನೃಪಾಲಂ |

ವಿವಿಧಕುಸುಮಾಯುಧ ಸುಖಮನನು- |

ಭವಿಸುತ್ತವರೊಳು ರಾಜ್ಯಪದದೊಳು ಲೀಲೆಯಿಂದಿರಲು

|| ೧೩ ||

ಕತಿಪಯಾಪ್ತಪರೀತನೈವಿಲ- |

ಕ್ಷಿತಿಪತೀಶಪ್ರತಿನಮಿತಂ- |

ಸಿತಚಮರರುಹಪವನಪರಿವರ್ತಿತಕರ್ಣಪೂರಂ ||

ಶತಮುಖನವೊಲು ನೂತ್ನರತ್ನಂ |

ನುತಬಚಿತಸಿಂಹಾಸನದೊಳ- |

ಪ್ರತಿಮನೊಡ್ಡೊಲಗದೊಳಿಪ್ಪುದುಮಾಸಮಯದಲ್ಲಿ

|| ೧೪ ||

ನಾರದಂ ನೀರದಪಥದಿನತಿ |

ಚಾರುತರಧವಳಾಂಗನಮಳನ- |

ವಾರಿರುಹವರಸೂತ್ರಲಸದುಪವೀತಪರಿಪೂತಂ ||

ಭೂರಮಣನಾಸ್ಥಾನಮಂ ಪುಗೆ |

ಸಾರತರಧವಳೋತ್ತರೀಯನು- |

ದಾರಗಂಭೀರಾಕೃತಿ ಪ್ರಬಳಾಜಿಲಂಪಟನು

|| ೧೫ ||

ವಿತತನೇತ್ರಾಷಾಢರಾಜಿತ- |
ನತಿಧವಳಕೌಪೀನವಾಸಂ |
ಶತದಳಾಮಳತಂತುಕೃತಯಜ್ಞೋಪವೀತಧರಂ ||

ಧೈತಕಮಂಡಲನುಜ್ವಳಾಂಗಾ- |
ಸ್ವಿತನೆನಿಪ ನಾರದನ ಕಂಡಾ- |
ಕ್ಷಿತಿಪನಿದಿರೆದ್ದಾ ಗೆಳಿಚ್ಛಾಕಾರಮಂ ಮಾಡಿ

|| ೧೬ ||

ಕನಕಪೀಠದೊಳಿರಿಸಿ ತತ್ಪದ- |
ವನರುಹಮನರ್ಚಿಸಿ ವಿನಯದಿಂ- |
ದನುನಯದಿನಂತೆಂದನಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಂದಂದಂ ||
ಮನಕತೀವ ಕುತೂಹಳತೆಯಂ |
ಜನಿಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಪುದು ನೀವಿದ- |
ನೆನಗೆ ತಿಳಿಪುವುದೆನಲು ನಾರದನಾಗಳಂತೆಂದಂ

|| ೧೭ ||

ಮಿಸುಪ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದೊಳು ಶೋ- |
ಭಿಸುವ ಪೂರ್ವವಿದೇಹದೊಳು ಸಲೆ |
ವೆಸರ್ವಡೆದ ವರಪುಂಡರೀಕಪುರಾಧಿಪತಿಯೆನಿಸ ||
ಎಸೆವ ಸೀಮಂಧರಜನರ ವಂ- |
ದಿಸಿ ಬಿರುತಲಿದ್ದವೆಯೆನುತ್ತಿರೆ |
ದೇಸೆಯರೆಲ್ಲರ ಹರೆಯವೇಳ್ತಂ ಸನ್ನೆಯೋಲಗವ

|| ೧೮ ||

ಧರೆಯ ವಿವಿಧನ್ಯಪಾಳಜಾಳಂ |
ಧರಣಿಪತಿ ದಶರಥನುಮಾತನ |
ವರಸಚಿವನೆನಿಸಿದ ಸಮುದ್ರಹೃದಯನುಮೃತವಂತೆ ||
ಭರದೆ ಕಟ್ಟೀಕಾಂತದೊಳು ವಿ- |
ಸ್ತರದಿನಂತೆಂದನುಪಿದಂ ಬಂ- |
ಧುರದಶನರುಚಿ ಬೆಳಗೆ ಪರಿಷದ್ವಲಯಮಂ ಕೂಡೆ

|| ೧೯ ||

೧ (ಕಖ) ನೇ. ೨ (ಕಖ) ದ್ರು. ೩-೩ (ಕಖ) ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯಿದಿರೆದ್ದಾಗ; (ಗ) ಕ್ಷಿತಿಪ
ನಿದಿರೆದ್ದಾಗ. ೪-೪ (ಕಖ) ತಿಪ್ಪುದು; (ಗ) ತಿರ್ದುಪುದು. ೫-೫ (ಕಖ) ಬಿರುತದ್ದವೆ
೬-೬ (ಕಖ) ನೆನಿಸ.

ಇಂದು ಲಂಕಾಪುರಕೆ ಪರಮಾ- |

ನಂದದಿಂದಂ ಶಾಂತಿಜಿನಪತಿ |

ವಂದನಾರ್ಥಂ ಪೋಗಿ ನೆಗಟ್ಟಿ ವಿಭೀಷಣನ ಮುಂದೆ ||

ಬಂದು ಸಾಗರಬುದ್ಧಿಯೆಂಬವ- |

ನೊಂದು ಮಾತಂ ಪೇಟ್ಟ ನದಕಾಂ |

ನೊಂದು ನಿಮಗದನಱುಪ ಬಂದೆಂ ಕೇಳಿ ನೀಮಿದನು

|| ೨೦ ||

ಇದು ಶಿಲಾಶಾಸನ ವಿಭೀಷಣ- |

ವಿದಿತಮಾಗಿರೆ ಕೇಳು ಜಾನಕಿ- |

ಯ ದೆಸೆಯಿಂದಾ[ದಾ]ಶರಥಿಯೊಳು ಕಾದಿ ದಶವದನಂ ||

ಕದನದಿಂದಂ ಸಾವನೆನೆ ಕೇ- |

ಳ್ಳುದಿತ ಕೋಪಾಟೀಪದಿಂ ಕಾ- |

ರ್ಯದ ವಿನಾಶಂ ಕಾರಣದ ಮಾರಣಮೆಯೆನುತಿದಂ

|| ೨೧ ||

ದಶರಥನುಮಂ ಜನಕನುಮನಾಂ |

ವಿಶಸನಮನೆಯ್ವಿ ಸುವೆನೀಗಳೆ |

ಶಶವಿಷಾಣದ ತೆಲದೆ ಮಾಡುವೆನಿವನು ನುಡಿದುದನು ||

ದಶದಿಶಾವಳಯದೊಳು ಬಳಕಂ |

ದಶಮುಖನನಾಗೆಲುವರೆಂದೀ |

ದೃಶಕಟಾಕ್ಷಿಗಳ [ನ್ನು] ನುಡಿದುದನಱುದಿಹುದು ನೀವು

|| ೨೨ ||

ಜನಕಪತಿಗಂ ಪೇಟ್ಟಿನಾನದ- |

ನೆನುತ ನಾರದ ನೀರದಪಥಕೆ |

ಯನುನಯದೆ ತಾಂ ಪೋದನಿತ್ತಲು ದಶರಥನೈಪಾಲಂ ||

ದನುಜನೊರ್ವಂ ಬಂದು ಗೆಡೆ ನ- |

ಮ್ಮನೆ ಗೆಡೆ ಕೊಲುವಂ ಗಡವನಾ- |

ವನೊ ವಿಭೀಷಣನೆಂಬುವಂ ಗಡ ನೋಟ್ಟಿನಿದ ನಾನು

|| ೨೩ ||

ಎನೆ ಸಮುದ್ರಹೃದಯಸಚಿವನತಿ |

ವಿನಯದಿಂದಿಂತೆಂದ ನಿಮಗೀ |

ವನಧಿಪರಿವೃತಮಾದ ಧರೆಯೊಳು ನಿಮಗಿದಿರದಾವಂ ||

ಇನಿತು ಕಾಯಕೃಷ್ಣನೆ ಸಾಲ್ವೆಂ |

ದಿನದಿನದಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಾರ್ತೆಯ- |

ನನುನಯದಿ ಕೇಳೆಂ ನೃಪಾಲಕ ಚಿತ್ತವಿಪುದಿದನು

|| ೨೪ ||

ನೆಗೆಟ್ಟ ಮಂಗಳಪುರದಧೀಶ್ವರ- |

ನಗಣಿತಾಮಳಕೀರ್ತಿನಿಲಯಂ |

ನಗರವಿಭವೋದ್ಭಾಸಿ ಶುಭಮತಿಯೆಂಬನಾನ್ಮಪನ ||

ಮಗಳು ಕೈಕೆಯೆಯೆಂಬುವಳು ಮೂ- |

ಜಗವನೆಲಗಿಸಿಕೊಂಬಳೆಂಬುದು |

ಮಿಗೆ [ನಿಮಗೆ] ಜನಜನಿತೆಯಾಸ್ತ್ರೀರತ್ನಮೇ ಯೋಗ್ಯಂ

|| ೨೫ ||

ವಿವಿಧರಾಜಕುಮಾರರೆಲ್ಲಾ |

ಯುವತಿರತ್ನಂ ತಮಗೆ ತರಲೆಂ- |

ದವಿರಳಂ ಪೋಗುತ್ತಮಿದರ್ಪರಾಸ್ವಯಂವರಕೆ ||

ಭುವನವಲ್ಲಭ ನೀವು ಪೋಗಲು |

ಕುವಳಯಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಮನ ಕಂ- |

ಡವೊಲು ನಿಮಗೆಯೆ ಸೂಡುಗುಂ ಲೀಲೆಯೊಳು ಮಾಲೆಯನು

|| ೨೬ ||

ಅಂತು ಬುದ್ಧಿಯೊಳಾತನಾನ್ಮಪ- |

ಕಾಂತನಂ ಪರಿಜನವಜ್ಞಯದಿ- |

ಪ್ಪಂತು ನಯದಿಂ ಪೇಟ್ಟು ತತ್ಪುರದಿಂದ ಪೊಟಮಡಿಸಿ ||

ಪಿಂತೆ ಚಿತ್ರದ ದಶರಥನನ- |

ತ್ಯಂತ ಭೇದಿ [ಪ] ಮಾರ್ಗಮರಿದೆಂ. |

ಬಂತೆ ಪರಿಜನವೆಲ್ಲವೆರಸೋಲಗಿಸುತಿರುತಿರ್ದಂ

|| ೨೭ ||

ಜನಕನುಂ [ನಾರದನಿನಱುದಿದ-] |
 ನನುನಯದೆ ತನ್ನಾಪ್ತಮಂತ್ರಿಯೊ- |
 ಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೆಗಟ್ಟು ಮಿಥಿಳಾಪುರವ ಪೊರಮಟ್ಟು ||
 ವಿನುತ ದಶರಥಭೂಪನಿರ್ದೇ- |

ಯನೆ ದಿಟಂ [ಗಡ] ಸಾರ್ವನೆಂಬೀ- |
 ಮನದೊಳಾತಂ ಬಂದು ಕಂಡಂ ವೀರರಘುಪತಿಯಂ

|| ೨೨ ||

ಸಿಡಿಲಗಡಣಮಿದೆಂಬವೊಳ್ಳ- |
 ಣೈಡಿಯುಮಂ ಕೆಂಡಮುಮನುಗುಳಲು |
 ಕಡುಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಜವನ ತೆಪದಿಂದೆಯ್ವೆ ಕಡುಮುಳಿದು ||
 ತೆಡೆಯೆ [ತಾ] ನಟ್ಟಿದೆ ಭಟತ್ತಾಂ |
 ತಡೆಯದಾಗಸದಿಂದಲೆಯ್ಯಂ- |
 ದಡಸಿ ಪೊಡೆದಂ ಬಂದಯೊಡ್ಡೆಯ ಚಿತ್ರದಶರಥನಂ

|| ೨೯ ||

ಹೊಡೆದ ಭಾರಕೆ ಸಿಡಿಯೆ ತಲೆ ತಲೆ- |
 ಯೆಡೆಯೊಳಾಗಳೆ ಸಪ್ತಧಾತುವಿ- |
 ನೊಡನೆ.....ತೋಱುವ ರಕ್ತಮುಚ್ಚಳಿಸೆ ||
 ಪಿಡಿದುಕೊಂಡದನುಯ್ಯ ಚಿತ್ರದ |
 .....ಜನಕದಶರಥತಲೆನೆರಸು |
 [ಕಡಲೊಳೀ] ಡಾಡಿದನದೇನುಗ್ರನೊ ವಿಭೀಷಣನು

|| ೩೦ ||

ಜನಕ [ನೆಂ] ದಶರಥನುಮಂ ಕೊಲ- |
 ಲನುಗೆಯ್ದು ಬರಲಾ ವಿಭೀಷಣ- |
 ನಿನಿಸುಮಱಿಯದೆ ಲೆಪ್ಪದೆರಡುಂ ತಲೆಯ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ||
 ವನಧಿಯೊಳು ಸಲೆ ಬಿಸುಟನೆಂದಡೆ |
 ಮುನಿದು ಸಾಯದರಂ ಕೊಲುವನಾ- |
 ವನೊ ವಿಧಾತ್ರಂ ಭಾಳದೊಳ್ಳರೆದುದು ಘುಣಾಕ್ಷರಮೆ

|| ೩೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ನಾರದನಿಂದನಱುದಿದ; (ಗ) ನಾರದ ನೀನಱುದಿದ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಪ್ರತಿಗಳ
 ಲಿಲ್ಲ. ೩-೩ (ಕಖ) ತಡೆಯನಾನಟ್ಟಿದ; (ಗ) ತಡೆಯನಾನಟ್ಟಿದ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಕಡಲೆಡೆಯೊಳೀ.
 ೫ (ಕಖಗ) ನು.

ಭರದಯೋಧ್ಯಾಪುರ [ದೆ] ಮಿಥಿಳಾ- |

ಪುರದೊಳದ್ ಸಮಸ್ತ ಜನಚಯ- |

ಮಿರದೆ ಕಳವಳಿಸುತ್ತೆ..... ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟಳುತ್ತಿರಲು ||

|| ೩೨ ||

..... ||

ನಯನಿಪುಣನವರ್ಗಂತದಂ ನಿ- |

ರ್ಣಯಮೆನಲು ಮೊದಲಿಂದವರೆ ಪ [ಲೆ] |

ನಿಯತರವರದನಜ್ಞಾದು ಸಂತಸದಿಂದಮರ್ಪನೆಗಂ

|| ೩೩ ||

ಅತ್ತ ದಶರಥನುಂ ಜನಕನುಮು- |

ದಾತ್ತರಖಿಲವಿನೋದಮಂ ನೋ- |

ಡುತ್ತ ಮಂಗಳನಾಮಧೇಯನಗರಮನೆಯ್ದು ||

ಚಿತ್ತಜನವೈಯಾಳಿಯೆಂಬ ವೋ- |

ಲುತ್ತರೋತ್ತರ ವಿವಿಧಮಣಿಮಯ |

ಭಿತ್ತಿಯಿಂದೊಪ್ಪುವ ಸ್ವಯಂವರ-ಮಂಟಪದ ಕೆಲಕೆ

|| ೩೪ ||

ಕಾಂಚನದೆ ಮಾಡಿತ್ತೊ ಮಿಂಚಿನ |

ಗೊಂಚಲಿಂದೆಹಗಿತ್ತೊ ಸಂಚಿತ |

ಪಂಚರತ್ನವೊ ಮೇಣು ಸುರಧನುವಿದೆ ಬಳಸಿತ್ತೊ ||

ಚಂಚಲಧ್ವಜರಾಜ-ನವ [ಚಿ]- |

[ತ್ರಾಂ] ಚಲಂ ನಿಶೀಷಭೂಭುಜ- |

ಸಂಚಯಾನ್ವಿತಮಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಸ್ವಯಂವರಮಿದನುತ

|| ೩೫ ||

ಜಗದ ಚೆಲುವೆಲ್ಲಂ ನೆರೆದು ಗಂ- |

ಡುಗೂಸುರೂಪಂ ತಳೆದುಡೊ ಮಿಗೆ |

ಸೊಗಯಿಸುವ ಗಾಡಿಯನನಂಗಂ ಮೇಣು ತಾಳ್ದಿದನೊ ||

||

ಮೃಗಧರಂ ಧರೆಗವತಂಸಿದನೋ |
 ಬಗೆಗೊಳಿಸು [ವವನಿನಾವನೇ]- |
 ದಗಿದು ನೃಪತತಿ ನೋಡಲಾಮಂಟಪವ ಪುಗುತಂದಂ

|| ೩೬ ||

ಅಂತು ಜನಕಂ ಬೆರಸು ವಸುಧಾ- |
 ಕಾಂತನಾಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡ ವ- |
 ಸಂತನಂತಿರೆ ಮೊಕ್ಕ ತನ್ಮಂಟಪದೊಳೊಂದೆಡೆಯ ||
 ಸಂತತಂ ಸೊಗಯಿಸುವ ಮಂ [ಚೋ]
 ಪಾಂತದೊಳು ನಿಂದೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರೆ |
 ಚಿಂತೆಯಂ ಬಿಟ್ಟರು ನೃಪಾಲಕರಾಸ್ವಯಂವರದ

|| ೩೭ ||

ಆಸಮಯದೊಳು ಸಕಲಶೋಭಾ- |
 ವಾಸಮೆನಿಸಿದ ನೂತ್ನರತ್ನದ |
 ಲೇಸೆನಿವ ದಂಡಿಗೆಯ ಮೇಲತಿ ಸುಲಲಿತಾಕೃತಿಯ ||
 ಆಸಭೆಯನಿಳಿಕೆಯ್ವು ಚಿಲುವ ವಿ- |
 ಲಾಸಿನಿಯರೊಡನಂಗಜಂ ಸಲೆ |
 ಸೂಸೆ ಜನಕೆ ನಿಜಾಸ್ತ್ರ ಬಂದಳು ಕೈಕೆ ಮುದದಿಂದ

|| ೩೮ ||

ರತಿಯೊ ಮೇಣಂತೀಕೆ ಶಕ್ರನ |
 ಸತಿಯೊ ಮೇಣ್ಣದ್ವಿನಿಯೊ ಮೇಣ್ಣಾ- |
 ರತಿಯೊ ಮೇಣ್ಣಾಜಗದ ನಯನಾನಂದಚಂದ್ರಿಕೆಯೊ ||
 ರತಿಪತಿಯೆ ಕರುವಿಟ್ಟ ಹಿಮದೀ- |
 ಧಿತಿಯ ಕೆಳೆಯೆ ಮಾಡಿದನೊಯೆ- |
 ದತಿಕೂತೂಹಳಿಸುತ್ತ ಬಂದಳು ಕೈಕೆಯಾಸಭೆಗೆ

|| ೩೯ ||

ಪಿಡಿದು ಮಂಗಳಮಾಲೆಯಂ ತ- |
 ನೊಡನೊಡನೆ ಕಂಚುಕಿ ಸಲೀಲೆಯೆ- |
 ನಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಲನುಗ್ಗಡಿಸುತುಂ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರನುಂ ಬರಲು |

ಮೊಡವಿಯಂ ಪಲ್ಲವಿಸುತುಂ ತ- |

ನ್ನಡಿದಳಿರ್ಗಲಿಂದೊಟ್ಟ ತೊಡಿಗೆಯಿ- |

ನಡಿಗಡಿಗೆ ತೋಜುತ್ತೆ ಪುಗಲಾಕೈಕೆ ಮಂಟಪವಾ

|| ೪೦ ||

ಅಸಿತಕ್ಕೈರವದಳವನಿಳಿಕೆ- |

ಯ್ವಸಮಶರನಿಶಿತಾಸ್ತ್ರಮಂ ಗೆಲು- |

ವೆಸಳ[ದಿಂ] ರಂಜಿಸುವ ನಯನದೆ ಲೋಳಲೋಚನದಿಂ ||

ದಿಸೆದಿಸೆಗೆ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರನೆಲ್ಲರ- |

ನೆಸೆಯೆ ಲೀಲೆಯೆನೀಕ್ಷಿಸಿದಳಾ |

ವಸುಧೆಪಾಲರನೆಯ್ದೆ ಕಂಚುಕಿ ತೋಜಿ ನೆಜಿ ನೋಡಿ

|| ೪೧ ||

ಚೇರ-ಚೋಳ-ಕಳಿಂಗ-ಪಲ್ಲವ- |

ಪಾರಿಯಾತ್ರಾ-ಮಗಧ-ತೆಲುಗ-ಹ- |

ಮ್ನೀರ-ಗುರ್ಜರ-ಗೌರ-ಮಾಳವ-ಪಾಂಡ್ಯ ಮೊದಲಾದ ||

ಧಾರಣೀವರರನ್ನಯಮುಮನು- |

ದಾರಮುಮನವರವರ ಪೆಸರುಮ- |

ನಾರಮಣಿಗಾಪ್ರೌಢಕಂಚುಕಿ ತೋಜಿ ನೆಜಿ ನೋಡಿ

|| ೪೨ ||

ಆರುಮಂ ಮೆಚ್ಚದೆ ಬಳಲ್ದಾ- |

ನಾರಿ ಬರುತಂ ಬಲದ ಕೆಲದೊಳು- |

ದಾರಗಂಭೀರಾಕೃತಿಯ ರಘುವೀರನಿರೆ ಕಂಡು ||

ಕೈರವಾಯತ ಲೋಲಲೋಚನೆ |

ಧೀರತನಮಂ ಬಿಟ್ಟು ನಯವಿದೆ |

ಚಾರುಮಂಗಳಮಾಲೆಯಂ ಲೀಲೆಯೊಳು ಸೂಡಿದಳು

|| ೪೩ ||

ಆಗ[ಳೆ] ತ್ತಿದುವಾತಪತ್ರಂ |

ಬೇಗದಿಂದಿಕ್ಕಿದುವು ಚಾಮರ |

ರಾಗದಿಂದೆತ್ತಿದರು ರನ್ನದ ಮಂಗಳಾರತಿಯಂ ||

46

ಅಗಸಮನೆಯ್ತು ತಟೆಯ ಕು- |

ಲಾಗತಾಖಿಳಜನದ ಹರಕೆ ಸ- | .

ಮಾಗಮಕ್ಕಿದು ಗಹನಮೇ ಕೈಕೆಯೊಳು ರಘುಪತಿಗೆ

|| ೪೪ ||

ತರುಣಿಯಪ್ಪಾಯದೆಯೊರ್ವ ದೇಶಾಂ- |

ತರಿಗೆ ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕಿದಳು ನಾ- |

ವಿರೆಯನುತ್ತಂ ಸಕಲಧಾರಿಣಿಪಾಲಕರು ಮುಳಿದು ||

ಇರದೆ ನಾವಾತನನು ರಣದೊಳು |

ಭರದೆ ಗೆಲಿದೀ ಕನ್ನೆಯಂ ಚ- |

ಚ್ಚರದೆ ಕೊಂಬೆನೆನುತ್ತ ಕೋಪಿಸಿ ತೆರಳಿ ತಮತಮಗೆ

|| ೪೫ ||

ಭರದೆ ಕೈಕೆಯ ತಂದೆ ಶುಭಮತಿ |

ಯಿರದೆ ರಥಮಂ ಪಣ್ಣೆ ಕೊಂಡು |

ತ್ವರಿತದಿಂದೆಯ್ತಂದು ರಘುಪತಿಗೆಂದನಂತೆಂದು ||

ಪುರವ ಪುಗ್ಗಿನೀವಿವರುಂ ನಾ- |

ನರಲಸರಳಿಂಗಳುಕದೆಲ್ಲಾ |

ಧರಣಿಪಾಲರನೆನ್ನ ನಿಷ್ಕುರಶರದಿನೆಳುಕಿಸುವೆಂ

|| ೪೬ ||

ಎನೆ ನೆಗಟ್ಟಿ ರಘುನಂದನಂ ಮಾ- |

ವನ ನುಡಿಗಿ ನಸುನಗುತ್ತಮಿಂತಿದ- |

ಕೆನಿತು ಸಂಭ್ರಮಮೇವುದಿಲ್ಲಿಯೆ ನೀವು ನೋಡುತಿರೆ ||

ಕನಲ್ದ ಕೇಸರಿ ಗಂಧಸಿಂಧುರ- |

ಘನಘಟಿಯನೆಬ್ಬಟ್ಟುವಂದದಿ- |

ನಿನ್ನಿಬರುಮನಂತಕನ ಬಾಣಸಕಿಲ್ಲಿ ಸಲಿಸುವೆನು

|| ೪೭ ||

ಏಪ್ಪ ರಥಮಂ ಕೈಕೆ ತನ್ನೊಡ- |

ನೇಪ್ಪುವಂತಿರೆ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆ |

ಕೇಪ್ಪ ಸಾರಥಿ ಹಯವ ಚೋದಿಸಿ ಬೆಳುಗೊಡೆಯ ತೆಪದಿಂ ||

ತೋರ ಹಳವಿಗೆ ಮಿಳಿದು ಮೀಳಿಸಿ |

ಮೀಪ್ಪುವಹಿತರ ಹೃದಯ ಹೌವನೆ |

ಹಾಪ್ಪ ಹರಿದುದು ರಣದೊಳಾರಥಕೋಟಿರಥವಾಗಿ

|| ೪೮ ||

ಅಸುಹೃದವನೀಪಾಲಕರ್ಗ- |

ಜೀಸಿಯಸುಂಗೊಳೆ ಮುಸುಱು ಮುತ್ತಲ- |

ದಸದಳಂ ನಾನೋರ್ವನೆಂದೇ ಸೆಡೆದು ನೋಡಿದನೆ ||

ದೇವದೇವಿಗಿ ರಿಪುಬಲವನೆಲ್ಲವ |

ಕುಸುರಿದಱಿಯಲು ಮಸಗಿ ಮಾಣದೆ |

ದಶರಥಂ ಕಾಳಾಗ್ನಿರುದ್ರನ ರೌದ್ರಮಂ ಕೊಂಡಂ

|| ೪೯ ||

ಮೊಡವಿಯೊಳಗಿದುರಗರಾಜನ |

ಹೆಡೆಹೆಡೆಯನಪ್ಪಳಿಸಿ ದಿಗಿಭವ- |

ನೊಡನೆ ಪಳಱಿಸೆ ತಪನರಥದ ತುರಂಗಸಂಚಯವ ||

ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿಸಿತು ಧಾತ್ರಿಯೊ- |

ಳೆಡೆಗುಡದೆ ತೀವಿತ್ತದೆತ್ತಂ |

ಬಿಡದೆ ದಶರಥನೃಪನ ಧನುರ್ಗುಣಘೋರಟಿಂಕಾರ

|| ೫೦ ||

ಪ್ರಳಯ ಜಳದಂಗಳ ಕಱಿವೆ ಮೊ- |

ಕ್ಕಳವೆನಿಸ ವರ್ಷದಂದ [ದ] ವೆ- |

ಗಗಳವಿಗಳಿದಂಬಿನ ಮಳೆಯನಾಭೂಭುಜಂ ಕಱಿಯೆ ||

ಕಳೆಯೆ ದಶರಥನೃಪನ ಸಾರಥಿ- |

ಮಿಳಿರೆ ಪಳವಿಗೆ ಕೈಕೆ ಜೋಡಿಸಿ- |

ದಳಾಗಳೆ ರಥವನು ಮನೋರಥದೊಡನೆ ನಲವಿಂದ

|| ೫೧ ||

ಒಂದೆ ರಥ ವೀರಕ್ಷಿತಿಶರ |

ವೃಂದವೆಲ್ಲವ ಮುತ್ತತಿಪೊಂ- |

ದಂದದಿಂದಂ ನೆರೆದುದೀಗಳು ಕೋಟಿರಥವಾಗಿ ||

೨೪

ಬಂದು ಕೊಲುತೆಯ್ದಂದನೆಂಬೀ |

ಸಂದೆಗವನವರ್ಗಾಗಿಸುತ್ತಾ- |

ನಂದದಿಂದಂ ಕೈಕೆ ಚೋದಿಸಿ ಪರಿದುದಾರಥವು

|| ೫೨ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಅಸುಹೃದವನೀಪಾಲಕರ್ಗ; (ಗ) ಅಸುಹೃದಯನ ನೃಪಾಲಕರ್ ಘ. ಜೀಸಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ವರ್ಷದಂದದಿರವ; (ಗ) ವರ್ಷದಂದದಿರವ. ೩ (ಕಖ) ವೆ.

ತೋಡು [ನಾ] ಬಿಡುವಂದಲೀಕ್ಷಿಸಿ |
ನೋಡಿಯಪ್ಪಾಯಲು ಬಾರದಂಬಿನ |

ಕೂಡೆ ಬಿಳ್ಳಿ ಭ ತುರಗರಥಕಾಲಾಳ್ಗಳಿಂದಪ್ಪಾಯಿ ||^೧
ನೋಡು ನೋಡಿಂದನಿಮಿಷರ್ಕ್ಕಳು |
ಕೂಡೆಯೊರ್ವರಿಗೊರ್ವ ಮಪ್ಪಿಗೊಂ- |
ಡಾಡುತಿರೆ ರಿಪುಬಲವನೆಚ್ಚುಂ ಮುಳಿದು ದಶರಥನು

|| ೫೩ ||

ಅಂತು ಮುಳಿದೆಯ್ದುಂ ಕೊಲುವ ಕೃ- |
ತಾಂತನಂತಿರೆ ರಿಪುಬಲವನ- |
ತ್ಯಂತಕೋಪದಿನಲೆಯುತಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರೆ ರಘುಜಂ ||
ಮುಂತೆ ಹೇಮಪ್ರಭನೃಪಂ ಮಗು- |
ಪ್ಪಂತೆ ಕೇಸರಿ ಬವರಮಂ ಮಗು- |
ಪ್ಪಂ ತಡೆಯದಾತನುಮನೆಯ್ದೆಚ್ಚನಂತೆಂದು

|| ೫೪ ||

ಇದು ಸ್ವಯಂಬರಸಭೆಗೆ ಬಂದುದ- |
ಕಿದು [ಸಲೆ] ಕೈಕೆಯ ನೋಡಿ ತಣಿಯ- |
ದುದಕೆ ಬಳಿಕಂ ಕಲುಷದಿಂ ನೀನೆರ್ದು ಬಂದುದಕೆ ||
ಇದುವೆ ನೀಂ ಮೋಹರಿಸಿ ನಿಂದುದ- |
ಕಿದು ಬಳಿಕೊಂದುತ್ತರಮಗುಟ್ಟು ದ- |
ಕಿದು ನಿನಗೆ ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಮೂದಲಿಸುತೆ ರಘುಜನೆಚ್ಚುಂ

|| ೫೫ ||

ಭರದೆ ಹೇಮಪ್ರಭನುಮಂ ಸಂ- |
ಗರದೊಳಾಗಳು ದಶರಥಂ ಗೆಲೆ |
ಸುರಿದರಮರರು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯನಾರ್ದು ಜಯಮೆನುತ ||^೨
ಇರದೆ ಪೊಣ್ಣೆ [ತು ವಿಜ] ಯಘೋಷಂ |
ಧರಣಿಪಾಲಕರಂಜಿ ಕಂಡ- |
ಕರುಣದಿಂದವರ್ಗಭಯಮಂ ಕೊಟ್ಟೆಯ್ದೆ ಕಳುಪಿನೆ

|| ೫೬ ||

೧ (ಕಖಗ) ಮಂ. ೨-೨ (ಕಖ) ಬಿಡುವುಂ ದಲೀಕ್ಷಿಸಿ; (ಗ) ಬಿಡುವಂ ಲಕ್ಷಿಸಿ. ೩-೩ (ಕಖ) ಕಾಲಾಳಸಿಂಹಿಂದಪ್ಪಾಯಲಕ್ಕು; (ಗ) ಕಾಲಾಳ್ಗಳಿಂದಪ್ಪಾಯಲಕ್ಕು. ೪-೪ (ಕಖಗ) ನಲಿದು. ೫-೫ (ಗ) ಎಂದು. ೬-೬ (ಗ) ಮೋಹಿಸಿ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಜಯಜಯೆನುತ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಮೊಣ್ಣು ತ್ತಭಯ.

ಈತನನರಣ್ಯಾತ್ಮಜಂ ಜಗ- |
 ತೀತಲಪ್ರಖ್ಯಾತದಶರಥ- |
 ನೀತಮಿಧಿಳಾವಲ್ಲಭಂ ಜನಕಾಧಿಪತಿಯೆಂದು ||
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಜುಡೊಸೆದು ಶುಭಮತಿ |
 ಜಾತಕೌತುಕನಪ್ಪಿದಂ ಸಂ- |
 ಜಾತಪುಳಕಂ ಪರಿಸಿದಂ ಬಳಿಕೆಜಿಗೆ ತನಗೆ ವಧು

|| ೫೭ ||

ಇರದಳಂಕೃತಮಾದ ಮಂಗಳ- |
 ಪುರದ ಶೋಭೆಯನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಂ |
 ಮೆರೆಯುತ್ತೈರಾವತವ ಶಚಿವೆರಸೇಜು ಬಪ್ಪಂತೆ ||
 ತರುಣಿ ಕೈಕೆಯ ಮುಂದೆ ಮದಸಿಂ- |
 ಧುರವರಸ್ಕಂಧದೊಳೆ ಬಂದಂ |
 ಬರೆ ಜನಕನುಂ ಶುಭಮತಿಯುನಿಕ್ಕಲದ ಗೆಜ[ವೇರಿ]

|| ೫೮ ||

ಬಂದು ಮಂಗಳಪುರವನಾನ್ಮಪ- |
 ನಂದನಪುರ್ಗೆ ಶಂಖಕಹಳಾ- |
 ದುಂದುಭಿಧ್ವನಿಯಾ[ರ್ವ] ತೂರ್ಯಂ ಮಂಗಳಸೋತ್ರಂ ||
 ನಂದ ವಿಜಯಸ್ವಾದಿ ನಾನಾ- |
 ವಂದಿವೃಂದಾಶೀರ್ಣಿನಾದಂ |
 ಸೌಂದರೀಜನವೆತ್ತವಾರತಿಯೆಸೆಯೆಸದಳವೆ

|| ೫೯ ||

ಆರಮನೆಯುಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಸುಖದಿಂ- |
 ದಿರೆ ಜನಕನುಂ ಶುಭಮತಿಯುಮಾ- |
 ದರದೆ ದಶರಥನೈಪತಿಗೊಲವಿಂ ಮಾಡಿ ಮದುನೆಯನು ||
 ನೆರೆವೆ ದೀನಾನಾಥಕೋಟಿಗೆ |
 ಸರಸಶಿಷ್ಯವಿಶಿಷ್ಟವಿತತಿಗೆ |
 ಸುರಭಿತರುಪರುಷಚಿಂತಾಮಣಿಯನಿತ್ತರು ಮುದದಿಂ

|| ೬೦ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಮೆರೆವನ್ನೆ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಗಜದೊಳು ರಘುಜಂ. ೩-೩ (ಕಖ) ಧ್ವನಿ
 ಯಾರ್ಯಾ; (ಗ) ಧ್ವನಿಯಾರ್ಯ. ೪-೪ (ಕಖ) ಯೆರೆವ. ೫-೫ (ಕಖ) ಶ್ರೇಷ್ಠ. ೬-೬ (ಕಖಗ)
 ನಿತ್ತರುಮುತ್ತಮರು.

ಒಲಿದು ದಶರಥನುಂ ಜನಕನುಂ |

ಕೆಲವು ದಿನವಾವುರದೊಳಿರ್ದತಿ- |

ಬಳಿರದೆ ನಿಜಪುರಕೆ ಪೋಗಲು ಶುಭಮತಿಗೆ ಪೇಟೆ ||

ಲಲಿತವಾಹನವಸ್ತುಚಯನುಂ |

ಹಲವು ಪರಿಯವ ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟುಂ |

ದಲಘು ವಿಭವದೆ ಕಳುಹಿದಂ ಜಾಮಾತ್ಯ [ಸುತೆಯರುಮಂ]

|| ೬೦ ||

ಜನಕರಾಜಂ ಮಿಥಿಳೆಯಂ ರಘು- |

ದಿನಕರಂ ಸಾಕೇತಪುರಮಂ |

ಘನವಿಭವದಿಂ ಪೊಕ್ಕಿದಿವರೆ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ್ಳು ||

ಅನುನಯದೆ ಸುಖಮಿದರ್ಪಿತ್ತಂ |

ಜನಪದಶರಥನೊಂದು ದಿವಸಂ |

ವಿನಯನತೆ ಕತಿಪಯಾಪ್ತಪರಿಜನಪರಿವೃತನಾಗಿ

|| ೬೧ ||

ಕೈಕೆವೆರಸೋಲಗದೊಳಾವಸು- |

ಧೈಕಮಂಡನನಿರ್ದು ಯುದ್ಧಕ- |

ಧಾಕಥನಗೋಷ್ಠಿಯೊಳು ನೆನೆದೀನ್ಮಪತಿಯಂತೆಂದು ||

ಈಕೆ ಜೋದಿಸೆ ರಥಮನಹಿತಪ- |

ತಾಕಿನಿಯನಾಂ ಗೆಲಿದು ಮೆಚ್ಚಿತ- |

ನೀಕೇಗೀಯದೊಡೆನ್ನ ಮೆಚ್ಚೀಂ ಬೆಚ್ಚಿಯಹುದಲ್ಲೆ

|| ೬೨ ||

ಮುದದಿನೀಗಳೆ ಬೇಡು ಮೆಚ್ಚಿತ |

..... ಭಯದಿನನ- |

[ಗದಿರಬೇಡೆಂದೆನೆ] ನರೇಂದ್ರಂ ನುಡಿಯೆ ನಯದಿಂದ ||

ಸುದತಿಯೆಂದಳು ಬೇಜಿನಗೆ ತೀ- |

ರದುಮವಾವುದುಮಿಲ್ಲ ಭಂಡಾ- |

ರದೊಳರಲಿ ಮೆಚ್ಚೆಂದು ಕೊಟ್ಟಳು ಕೈಕೆ ಬಯಕೆಯನು

|| ೬೪ ||

೧-೧ (ಕಖಕ) ಸುತರಿವ್ವರೂಂ ೨ (ಕಖಗ) ಳ. ೨-೨ (ಗ) ವಿನಮಿನ. ೪-೪ (ಗ) ಜನ. ೫-೫ (ಗ) ಜೋಡಿಸೆ. ೬-೬ (ಕಖ) ನೀಕೇಯಪ್ರಾಯದೊಡೆನ್ನ. ೭-೭ (ಗ) ಬೆಚ್ಚಿಯಾಗದೆ ಪೇಳಿಂ. ೮-೮ (ಗ) ನರಿದುಡೆಂದೆನ್ನ. ೯-೯ (ಕಖಗ) ಗದಿರದಿರೆಂದು.

ಅಂತು ದಶರಥನೈವ ಸತಿ ಸಾಲ್ವ- |

ಕಾಂತೆಯರ್ತನಗೀಯೆ ಮುದಮಂ |

ಸಂತಸದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲೀಲೆಯನನುಭವಿಸುತಿರಲು ||

ಕಾಂತನೀಯಲು ಹಿರಿಯರಸಿತನ- |

ಮಂ ತಳೆದು ಗುಣಮಣಿವಿರಾಜಿತೆ |

ಕಂತುಪೂಜಿತೆಯೆನೆ ನೆಗಟ್ಟುಳಪರಾಜಿತಾದೇವಿ

|| ೬೫ ||

ಎಸೆಯೆ ಕರದೊಳು ಮಾಧವೀಲತೆ- |

ಯಸಿಯ ಸೆಳೆರನ್ನದ ವಿತರ್ದಿಯೊ- |

ಳಸದಳಂ ರಂಜಿಸುವ ಮಣಿಮಯಕನಕಪೀಠದೊಳು ||

ಕುಸುಮಶರಸತಿ ಮದನಸಾಶವ- |

ನೊಸೆದು ಹಿಡಿದಿದಂತೆ ಸೊಗಯಿ [ಪ] |

ಳಸಿತ ಕುವಳಯನಯನೆ ತನ್ನ ಯರ್ತುಕಾಲದೊಳೆ

|| ೬೬ ||

ರಂಗದಮಳನ ಕುಸುಮದಿಂದಂ |

ಸಂಗಳಿಸಿತಾಕಲ್ಪಲತಿಕೆ ಮ- |

ನಂಗೊಳಿಸುಮೊಂದಂದದಿಂದಂ ಪುಷ್ಪವತಿಯಾಗೆ ||

ಭೃಂಗಕುಂತಳೆ ಕುಸುಮಕೋಮಳೆ |

ತುಂಗಕುಚೆ ಲಲಿತಾಂಗಿ ಮೆಜ್ಜಿದಳ- |

ನಂಗಜಂಗಮಲತೆಯೆ ಪುಷ್ಪಿತವಾಯ್ತಿದೆಂಬಂತೆ

|| ೬೭ ||

ಸಕಲನದನದಿಗಳ ಸುತೀರ್ಥೋ- |

ದಕವ ತರಿಸಿ ಚತುರ್ಥದಿನದೊಳು- |

ಸುಕರತರಮಣಿಕಳಶಸಂಕುಳದಿಂದೆ ತರುಣಿಯರು ||

ಚಕಿತಹರಿಣೇನೇತ್ರಿಯರು ಸೂ- |

ರ್ಯಕುಲಕಾಂತೆಯರೆಯೆ ನೆರೆದಾ- |

ವಿಕಸಿತಾಂಬುಜವದನೆಗೆ ಸ್ನಾನವನೆ ಗೆಯ್ಯಿದರು

|| ೬೮ ||

೧ (ಕುಗ) ಸಿದ. ೨-೨ (ಗ) ತನ್ನಯ ರಿತುಮತಿದೊಳು. (ರಜಸ್ವಲೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೈದಿಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಗೂಢಳಾಗಿರದೇಕೆಂಬ ವಿಧಿಯಿದೆ). ೨ (ಗ) ಯು. ೪-೪ (ಗ) ಮಾಡಿಸಿದರು.

ಸುಲಿದಪಲು ಬಿಳುವಟ್ಟಿ ಮೂಗುತಿ- |

ಯೆಲದ್ವಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುತ್ತಿನೇಕಾ- |

ವಳಿ-ತ್ರಿಸರ-ಪಂಚಸರ.....ಚೌಕುಳಿಯ ತೊಳಪಂ ||

ತಲೆದುಡುಗೆ ನೇವುರವೆಸೆಯ ಕ- |

ಣ್ಣೊಳಿಸಿದಳು ಪಳುಕಿದೆ ಮಾಡಿದ- |

ಲಳನೆ ಶೃಂಗಾರನಿಧಿ ಕೌಶಲ್ಯ ನುತಮಾಂಗಲ್ಯೆ

|| ೬೯ ||

ಮಿಸುಪ ರಸಚಿತ್ರಂಗಳಿಂ ಕ- |

ಣ್ಣೆಸೆವ ರತ್ನದ ದೀಪದಿಂ ದೆಸೆ- |

ದೆಸೆಗೆ ಪರಿಮಳವೀವನೇಕಕುಸುಮದ ಮಾಲೆಗಳಿಂ ||

ಪಸರಿಸುವ [ಶುಕಪಿಕಕಪೋತ ಸ-] |

ರಸಸುಧಾಮಯ ಕೂಜಿತಂಗಳಿ- |

ನಸದಳಂ ರಂಜಿಸುವ ಶಯನಾವಸಥಮಂ ಪೊಕ್ಕು

|| ೭೦ ||

ರತಿಪತಿಕ್ರೀಡೆಯೊಳು ತನ್ನಯ |

ಪತಿಯೊಡನೆ ತಣಿದೆಯ್ವಿ ರಾತ್ರಿವಿ- |

ತತಿಯೊಳಾಸತಿ ನಾಲ್ಕು ಕನಸಂ ಕಂಡಳಂತೊಲಿದು ||

ಅತುಳಬಲಯುತಮದರದನಿ ಮೃಗ- |

ಪತಿದಿನಕರಂ ಹಿಮಕರಂ ವಿ- |

ಸ್ತುತಶುಭಪ್ರದಮೆನಿಸಿ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯೆ

|| ೭೧ ||

ಲುಳಿತ ಮಂಗಳ ತೂರ್ಯನಿನದಂ |

ಬಳಸೆ ಕೇಳಿ ಚ್ಚಿತ್ತು ಸಂತಸ- |

ದೊಳೆ ನೃಪಂ ಬೆರಸಾಗಳೆ ಪ್ರಾಭಾತಿಕಕ್ರಿಯೆಯಂ ||

ಲಲಿತತರ ಹರುಷದೊಳೆ ಮಾಡಿದ- |

ಳಳವಿಗಳಿದಾನಂದದಿಂದಂ |

ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಳು ತನ್ನ ಕನಸಂ ದಶರಥಂಗೆಸೆಯಿ

|| ೭೨ ||

೧-೧ (ಕಖ) ವಟ್ಟಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ಯಲಿಟ್ಟು...ಗೆ. ೩ (ಕಖ) ವೃ. ೪-೪ (ಗ) ದೆಸೆ.
೫-೫ (ಕಖ) ಕಪಿಕರಕಪೋತೇಸ; (ಗ) ಕಪಿಕರ ಸೂತೇಸ. ೬ (ಗ) ನ. ೭ (ಗ, ತ. ೮ (ಗ) ರಮಂ.
೯-೯ (ಕಖ) ಕೇಳ್ವತ್ತು.

ದಾನಗಜದಿಂ ದಾನಿ ಹರಿಯಿ[ನ] |
 ನೂನವಿಕ್ರಮನವನಿನಾಥಂ |
 ಭಾನುತೇಜಂ ಚಂದ್ರನಿಂದೂರ್ಜಿತಕಳಾಧರನು ||
 ಸೂನು ನಮೆಗಾದಪನೆನಲ್ಲೇ- |
 ಛಾನ್ದಿನಿಕಾಧಿಪನುಕ್ತಿಗಂತಾ- |
 ಮಾನಿನಿಸ್ತ್ರಿಯಶತಸಹಸ್ರಪರಂಪರೆಯನೆಯ್ಯಿ || ೭೩ ||

ಅಂತು ಸುಖದಿಂದಿರ್ಪುದುಂ ತ- |
 ತ್ಯಾಂತೆಗೆಯ್ತರೆ ಗರ್ಭಚಿನ್ಮಂ |
 ಕಾಂತಿ ನೂರ್ಮಡಿತ್ತು ಬೆಳರ್ತುದು ವದನವಿಧುಬಿಂಬಂ ||
 ಮುಂತೆ ತನ್ನಯ ಗೆರ್ಭದರ್ಭಕ- |
 ನಂತೆ ತಳೆಗುಂ ಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಿಕೆ- |
 ಯಂ ತಡೆಯದಂತಜ್ಞಪುವಂತಿರೆ ಕೂಡೆ ಮೂಜಗಕೆ || ೭೪ ||

ನೆಲೆಮೊಲೆಯ ಮೊಗವೆಯ್ತೆ ಕರ್ಪಂ |
 ಸಲೆ ತಳೆದವಹಿತಕ್ಷಿತಿಶ್ವರ |
 ಲಲನೆಯರ ಮೊಗವೆಯ್ತೆ ಕಪ್ಪಂ ತಳೆವ ಮಾಚ್ಚಿಯೊಳು ||
 ವಳಿಗಳಡಗಿದುವವಿಳ ದನುಜಾ- |
 ವಳಿಗಳಡಗುವ ತೆಜದಿ ನೆನೆಯನೆ |
 ಲಲಿತ ಹಂಸಿಯಾನೆ ತಾಳ್ದಿದಳಂತು ಗರ್ಭವನು || ೭೫ ||

ಭರದೆ ದಾನವನಾಳ್ವ ರಿಪುಗಳ |
 ಪುರಮನುರಿಪುವ ವನವ ಕೀಳಿಸು- |
 ವಿರದೆ ಕುಲಪರ್ವತವನೇಜುವ ಕುಲನದಿಗಳೊಳಗೆ ||
 ಇರದೆ ಜಲಕೇಳಿಗಳನಾಡುವ |
 ಧರಣಿಪಾಲರ ಮಕುಟದಿಂ ನಿಜ |
 ಚರಣನುಂ ತೆಗೆಯದ ಬಯಕೆಯಾಯ್ತಾ ಮನೋಹರಿಗೆ || ೭೬ ||

ಸುರಗಿರಿಯ ಸೈರಿಸಿದ ಬಿಣ್ಣಿನ |
 ವರತನೂಜಂ ಗರ್ಭದೊಳು ನೆಲ- |
 ಸಿರಿ ಕನಕಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸೈರಿಸದಿಪುಡುಚಿತಮೆನೆ ||
 ಧರಿಯಿಸಿದಳಾಕಾಂತೆ ಮುತ್ತಿನ |
 ವಿರಚಿಸಿದ ತುಡುಗೆಗಳನತ್ಯಾ- |
 ದರದಿನಧಿಕರ ನೀತಿದಂಡನಮಾತ್ರಕೆಳಸುವರೆ

|| ೭೭ ||

ಹರುಷಗರ್ಭವ ತಳೆವ ತೆಲದಿಂ |
 ತರುಣಿ ಗರ್ಭವನಂತು ತಳೆದಾ- |
 ದರದೆ ನವಮಾಸಾವಸಾನದಲಿನನ ಸಮುದೊಳು ||
 ಧರಣಿ ರೋಹಣಶೈಲವಂ ಶಾ- |
 ವರಿ ಸುಧಾದೀಧಿತಿಯ ಹಡೆವಂ- |
 ತಿರಿ ಹಡೆದಳಾ ರಮಣಿ ಸುತನಂ ಸಕಲಗುಣಯುತನಂ

|| ೭೮ ||

ಧರಣಿ ನೀರಜಮಾಯ್ತು ಸಕಳಾಂ |
 ಬರತಳಂ ನಿರ್ಮಿಘಮಾಯ್ತಾ |
 ಸರಸವೈತಾನಾಗ್ನಿ ಬೆಳಗಿತು ದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತಂ ||
 ಸುರಭಿಪವನಂ ತೀಡಿತೊಯ್ಯನೆ |
 ಪಿರಿದು ನಿರ್ಮಲಮಾದುಬ್ಜಾ- |
 ಕರತಟಾಕನದೀನದಂ ಪುಣ್ಯನಿಧಿಯುದಯಿಸಲು

|| ೭೯ ||

ಒದವೆ ಕೆಂ [ಪೆಸೆವ] ದುಕೂಲಾಂಬ- |
 ರದ ಪಸುವಟ್ಟಿಯ ಗುಡಿಗಳುಂ |
 ಪುದಿದ ಮುತ್ತಿನ ರಂಗವಲಿಗಳುಮೆಸೆವ ತೋರಣ [ಮುಂ] ||
 ಮೃದುಮಧುರ ಸಂಗೀತರವಮುಂ |
 ಮುದದಿನೆಡೆಯಾಡುವ ನಿಜಾನ್ವಯ |
 ಸುದತಿಯರ ಮಂಜೀರರಸನಾಕಂಕಣಕ್ಷಣಿತಂ

|| ೮೦ ||

ಚಂದನದ ಕತ್ತರಿಯ ಸಾದಿನ |

ಸಂದ ಪಳುಕಿನ ಕುಂಕುಮದ ಮಕ- |

ರಂದದಿಂದೊದವಿದ ಕದಂಬದ ರಾಗದೋಕುಳಿಯಿಂ ||

ಚಿಂದಚಿಂದನೆಲ್ಲನೆಡೆಯೊಳು |

ಸೌಂದರಿಯರುಂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರುಮಾ- |

ನಂದದಿಂ ನೃಪಮಂತ್ರಿ ಪುರಜನಪರಿಜನಂ ನೆರೆ [ಯೆ]

|| ೮೧ ||

ಸಂತಸದೆ ಭೂಭುಜಚಯದ ಸಾ- |

ಮಂತಕೋಟೆಯ ಸೆಚಿವನಿಚಯದ- |

ನಂತಮಂತ್ರಿಪಸಾಯತರ ನಾಯಕರ ಹಡಪಿಗರ ||

ಪಜ್ಜಿಕಾಪರ ಸಹಚರರ ಮಾ- |

ವಂತನಾಗರಿಕರ ವಿಟರ್ಕಳ |

ಸಂತತಿಯು ತಮತಮಗೆ ನಲವಿಂ ಪೆಕ್ಕಣವನಾಡೆ

|| ೮೨ ||

ತೊಳಪ ಪಳುಕಿನ ಭಿತ್ತಿಯೊಳು ಪ್ರ-

ಜ್ವಳಪ ಮಣಿಕುಟ್ಟಿಮದೊಳಾಡುವ |

ಲಳನೆಯರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಸೆದುವು ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ||

ಲಲಿತನೃಪತಿಲಕನ ಜನನದೊಳು |

ನಲಿದು ನರ್ತಿಸ ದಿಗ್ವಿಧಾಸಂ- |

ಕುಳದ ಭೂಕಾಂತೆಯ ವಿಜೃಂಭಿಸ ಹಲವು ರೂಪೆನಲು

|| ೮೩ ||

ಸುರಪತಿಗಮರಿದೆನಿಸಿ ಜಿನಮಂ- |

ದಿರದೊಳಭಿಷೇಕಾರ್ಚನೆಗಳಂ |

ಸುರಕುಜಂ ಕೈವಂದ ತೆಲದಿಂ ಪುಲಕಿತಶರೀರಂ ||

ಭರದೆ ಮಾಡಿಸಿ ಸಕಲಜನಕಾ- |

ದರದೆ ಬೇಡಿದನೆತ್ತು ದಶರಥ- |

ಧರಣಿಪಾಲಕ ಮಾಡಿದಂ ಸುತಜಾತಕರ್ಮವನು

|| ೮೪ ||

ಸುರಭಿಸುರತರುಪರುಷವರಸಿ- |

ದ್ಧರಸಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಕಣಿಗಣ- |

[ಭರಣಿ]ಮಂ ಕೀಳ್ಕಾಡುವಾದಾಯ್ಕಿ ದುಚಿತಮೆನೆ ||

[ಸು]ರರ ಶಿಷ್ಯವಿಶಿಷ್ಯಕವಿಸಾ- |

ಹ್ವರರ ಸುಜನರ ಯಾಚಕರ್ಗ[ಳ]- |

ಗರದೆ ದೀನಾನಾಥಕೋಟಿಗೆ ಬೇಡಿದುದನಿತ್ತಂ

|| ೮೫ ||

ಸೀಮೆಗಳೆದುತ್ಸಾಹದಿಂದಂ |

ಭೂಮಿಪತಿ ದಶರಥನುದಾರಂ |

ಪ್ರೇಮದಿಂ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದೊಳು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದೊಳು ||

ರಾಮಣೀಯಕಮೂರ್ತಿ ಕೀರ್ತಿಸು- |

ಧಾಮಯಂ ನಯನಾಭಿರಾಮಂ |

ರಾಮನೆಂಬನ್ವರ್ಥನಾಮದೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ

|| ೮೬ ||

ಮಿಸುಪ ಪಳುಕಿನ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳು ಕೆ- |

ತ್ತಿಸಿದ ನವರತ್ನದ ಬೆಳಗು ದೆಸೆ- |

ದೆಸೆಗೆ ಪೆಸರಿಸೆ ಕೆದಪ್ಪುದಿಂದ್ರಧನುವಿನ ತೆಪ್ಪದಿಂದ ||

ಎಸೆವ ಹಂಸಿಯ ಕಿಟಾಯ ಹಂಸಂ |

ಮುಸುಕಿ ಹಾಸಿದ ದುಗುಲದೊಳು ರಂ- |

ಜಿಸಿದನಿಂಗಡಲೊಳಗೆ ರಾಮಂ ಪಾರಿಜಾತ[ವೆ ನೆ] ||

|| ೮೭ ||

ಬಾಲೆಯರು ಶ್ರುತಿಗೂಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲ |

ಲೀಲೆಯಿಂದಂ ತೂಗುತಂ ಬಂ- |

ಗಾಳಗುಜ್ಜರಿದೇಸಿಮಲಹರಿದೇವಿದೇವಶ್ರೀ ||

ಗೌಳಗುಂಡಾಕ್ರೀ ವಸಂತವ- |

ರಾಳಿಫಳಮಂಜರಿಲಳಿತೆಭೂ- |

ಪಾಳಿದೇಶಾಖ್ಯೆಯಲಿ ಸೊಗಸಿನ ಸೋನೆಯನೆ ಪಾಡಿ ||

|| ೮೮ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ನಿಕಟ. ೨-೨ (ಗ) ಕೀಳ್ಕಾಡುವಾದಾಯ್ಕ. ೩ (ಕಖಗ) ಸಾ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಬಂಧವರ್ಗದ. ಯಾಚಕರ್ಗದ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ನತಿ. ೬ (ಕಖಗ) ಣಂ. ೭-೭ (ಗ) ಪರಿಕಿಸಿ ೮-೮ (ಕಖ) ಕೆದಪ್ಪುದಿಂದ್ರನ ಧನುವಿಂದ. ೯ (ಗ) ಹ. ೧೦-೧೦ (ಕಖಗ) ಪಾರಿಜಾತದ ತೆಪ್ಪದಿಂದ. ೧೧ (ಕಖ) ದೆ.

ಜೋ ಸಕಳ[ಮಾಂಗಲ್ಯ]ನಿಲಯನೆ |

ಜೋ ಸರಸಸಾಹಿತ್ಯಜನನುತ |

ಜೋ ಸುರಾಸುರಮಕುಟಚುಂಬಿತಚಾರುಪದಕಮಳ ||

ಜೋ ಸಮಗ್ರವಿರೋಧಿಶೋಷಣ |

ಜೋ ಸಹಸ್ರಾಸ್ತ್ರಕಸುಲಕ್ಷಣ |

ಜೋ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತಲಕ್ಷ್ಮೀರಾಮ ಜೋರಾಮ

|| ೮೯ ||

ಎನುತ ತರುಣಿಯರೆಯೆ ತಮತಮ- |

ಗನುನಯದೆ ತೂಗುತ್ತೆ ತೊಟ್ಟಿಲ- |

ನನಿಬರುಂ ಶ್ರುತಿಗೂಡಿ ಸೊಗಸಿನ ಸರಿ ಸುರಿದ ತೆಜದಿಂ ||

ಇನಿದಿನಿಸಿ ಸಲೆ ಪಾಡಿ ಬಾಯಿನ- |

ವನು ಮುದದೆ ಕೊಂಡಖಿಲಲೋಕಂ |

ತನತನಗೆ ನಿಧಿಗಂಡ ತೆಜದಿಂ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಾಡೆ

|| ೯೦ ||

ಮುಗುಳುನಗೆ ಮುದವೀಯೆ ತೊದಳ್ಳುಡಿ |

ಸೊಗಸನೊದವಿಸೆ ದಟ್ಟಡಿಗಳುಂ |

ಬಗೆಗೊಳಿಸೆ ಬಂದಪ್ಪನಪ್ಪಗೆ ಮನಕೆ ಕಣ್ಣಲೆಯೆ ||

ಮುಗ್ಧತನವಾನಂದಮಂ ಕೈ |

ಮಿಗಿಸೆ ನಿಜಜನ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆವಂ- |

ತಗಣಿತಶ್ರೀನಿಳಯ ಬೆಳೆದಂ ರಾಮನಭಿರಾಮಂ

|| ೯೧ ||

ಮಗನೆ ಬಾ ಯೆನ್ನಯ್ಯ ಬಾ[ರೆ]ಲೆ |

ಮುಗುದ ಬಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾ ನಗೆ- |

ಮೊಗದ ಮುದ್ದಿನ ಮುಗ್ಧ ಬಾ ರವಿಕುಲಲಲಾಮ[ನೆ] ಬಾ ||

ದಿಗದಿನೆಯಪ್ಪಪ್ಪ ಬಾಯೆನು- |

ತೊಗೆದ ಪುಳಕದೆ ದಶರಥನ ಸತಿ |

ಮೃಗನಯನೆ ಕರೆದಪ್ಪಿದಳು ಹರುಷಿಸುತ ಸುಖವೆಯೆ

|| ೯೨ ||

ಸರಸಸಾಹಿತ್ಯಮೆ ಬೆಳೆವವೋ- |

ಲ್ಸುರತರು ..... ಬೆಳೆವವೋಲ್ |

ಶರದಮಳಬಾಳೇಂದುಬಿಂಬಂ ಕ್ರಮದೆ ಬೆಳೆವವೋಲು ||

ಧರೆಯ ಭಾಗ್ಯದ ಬೆಳಸೆ ಬೆಳೆವವೋ- |

ಲರಿನ್ಯಪರ ಧನಕತೆಯು ಬೆಳೆವವೋ- |

ಲರರೆ ಬೆಳೆದಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಕಳೆಯೆ ಬೆಳೆವಂತೆ

|| ೯೩ ||

ಇರೆ ಕೆಲವು ದಿನದಿಂದ ಮೇಲಾ- |

ಧರಣಿಪಾಲನ ಮೋಹವಲ್ಲಗ- |

ಳಿರದೆ ಫಲಗರ್ಭವ ತಳೆವವೋಲ್ತಳೆಯೆ ಗರ್ಭವನು ||

ವರಸುಮಿತ್ರಗೆ ಕೈಕೆಸುಪ್ರಭೆ- |

ತರುಣಿಯರಿಗೆ ಕ್ರಮದಿ ನಂದನ- |

ರರರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನ ತನಯರಾಗೆ

|| ೯೪ ||

ಭುವನಭೂಷಣ ರಾಮಚಂದ್ರನು- |

ಮವರು ಮೂವರುಮಿಂತು ನಾಲ್ವರು |

ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾಕುಶಲರಾಗಲು ದಶರಥನ್ಯಪಾಲಂ ||

ದಿವಸದಿವಸಂ ಸಂತಸದಿನು- |

ತ್ಸವದ ಮೇಲುತ್ಸವವನಲ್ಲಿಂ |

ಭವಸುಖಂ ಪೆೞಿತಿಲ್ಲ ಮೇಲೆಂದೆನೆ ಜಗಂ ತಳೆದಂ

|| ೯೫ ||

ನಾಲ್ಕು ಭುಜದಿಂ ಪದ್ಮನಾಭನ |

ನಾಲ್ಕು ವೇದದಿನಬ್ಬ ಜಾತನ |

ನಾಲ್ಕು ವಕ್ರದಿನೀಶವೆಸೆವೀಶಾನವಕ್ರವೆನೆ |

ನಾಲ್ಕು ನಖಮುಖದಿಂದ ಸಿಂಹದ |

ನಾಲ್ಕು ದಂತದಿನಿದ್ರದಂತಿಯ |

ವೋಲ್ಕು ಮಾರ್ಣಾಲ್ವರಿಂ ದಶರಥನು ಸುಖಮಿರಲು

|| ೯೬ ||

ಧರಣಿಪಾಲಲಲಾಮ ರಾಮಂ- |
 ಸ್ಥಿರತರಾಯತ ಲಕ್ಷ್ಮಲಕ್ಷ್ಮಣ- |
 ನುರುಚರಿತಭರತಂ ವಿದಿತರಿಪುವಿಘ್ನಶತ್ರುಘ್ನಂ ||
 ಭರದಿ ಬಿಳಿದರು ಶಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರೀ- |
 ತ್ವರಕಳಾಪರಿಣತರುನಿಲ್ಲಿಂ |
 ಧರೆಯೊಳಾರುಂ ತಮಗೆ ಮಿಗಿಲಿಲ್ಲನೆ ತಿಳಿದರವರು

|| ೯೭ ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮೀಧರರು ರಿಪುಕುಲ- |
 ಭೀಮರವಿಳೆಕಳಾಲಲಾಮ- |
 ಭೂಮಹಿತರ ಸ್ನೇಹ ಜನ್ಮಾಂತರಜನಿತ ತಮಗೆ ||
 ಪ್ರೇಮಪೀಯೂಷಾದ್ರೌಹದಯ- |
 ಕಾರ್[ಮ]ಕಮನೀಯಾಕೃತಿಗಳು- |
 ದ್ವಾಮಭುಜಪರಿಘಪ್ರಪಂಚದ್ವಂದ್ವಚಾರಿಗಳು

|| ೯೮ ||

ಭರತನುಂ ಶತ್ರುಘ್ನನುಂ ಸುರು- |
 ಚಿರಚರಿತರಗ್ರಜಚರಣಸರ- |
 ಸಿರುಹಭೃಂಗತುಂಗಮಹಿಮರನಂಗಸನ್ನಿಭರು ||
 ಪಿರಿದು ಮಾತೀಂ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಾಂ- |
 ತರಜನಿತಮೀಸ್ನೇಹವೆಂದು- |
 ವರೇವೊಗಳಲಂತವರುಮಾದದ್ವಂದ್ವಚಾರಿಗಳು

|| ೯೯ ||

ಸತಿಯರಿಗೆ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ನಾಲ್ವರಾ |
 ಸುತರಿವಕ್ರಮದಿಂದೆ ಜನಯಿಸೆ |
 ಚತುರುದಧಿವೇಳಾವಳಯಿತಕ್ಷಿತಿಯನಾಳಲ್ಕೆ ||
 ವಿತವಿಕ್ರಮರಾದರೆಂದು |
 ಪ್ರತಿದಿನಂ ಹರ್ಷೋತ್ಕರ್ಷಸಂ- |
 ತತಿಪರಂಪರೆಗಳೊಳು ತಣಿದಂ ದಶರಥಕ್ಷಿತಪಂ

|| ೧೦೦ ||

ತಾಯಿತಂದೆಯರ್ಗಖಿಲಲೋಕಂ |

ಜೀಯೆನುತ್ತಿರೆ ಸಕಲವಿದ್ಯಾ- |

ಜ್ಞಾಯರೊದವಿದ ಸುಖದ ಸೋನೆಯನನುದಿನಂ ಕಳೆದು ||

ಪ್ರಾಯಕಲ್ಲದುದವರ ಸದಭಿ- |

ಪ್ರಾಯಮರರೆ ಮರುಯ್ಯ ಭಲರೇ |

ಜೀಯ ಜೀಯ ಭಾಪುಭಾಪೆನೆ ಸುಜನರೆಲ್ಲ ಬೆಳೆದು

|| ೧೦೧ ||

ಅಂತು ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು- |

ತ್ಯಂತವಿಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಿಗೆ |

ಸಂತಸಮನೊದವಿಸಲು ತತ್ಕಾಲದ ಬಳಾಚ್ಯುತರು ||

ಕಾಂತೆಯರ್ಚಾಮರವನಿಕ್ಕಲ- |

ನಂತಭೂಭುಜರೋಲಗಿಸೆ ನಿ- |

ಶ್ಚಿಂತ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಿರೆ ದಶರಥನು ಪಾಲಕನು

|| ೧೦೨ ||

ಹಿಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಜೋಲ್ಲ ಗಡ್ಡಂ |

[ತೊಡಿಗೆ] ಜೀರ್ಣ [ವಿವರ್ಣ] ಮಲ್ಲದೆ |

ತೊಡೆವರಂ ನೀಳ್ವ ದ್ವ ಕುಪ್ಪಸವೆಸೆಯಲೆಯ್ದು ||

ಪೊಡವಿಪತಿಗತಿವಿನಯಭರದಿಂ |

ಪೊಡವಿಯೊಳು ನೊಸಲಿಟ್ಟು ಪೊಡವ- |

ಟ್ಟಡಿಗಡಿಗೆ ಕೈಮುಗಿವುತಂ ಬಿನ್ನವಿಸೆ ಪಡ[ಯ]ರನು

|| ೧೦೩ ||

ದೇವ ಬಾಗಿಲೊಳಿದ್ವಪಂ ಧಾ- |

ತ್ರಿವಿಮತ ಜನಕಕ್ಷಿತಿಶ್ವರ |

ಪಾವನ ಶ್ರೀಪಾದಸದ್ಗೋಪಾಂತದಿಂ ಬಂದು |

ಕೋವಿದಂ ವರಲೇಖಹಸ್ತನ- |

ತೀವವಿನಯಿತನಾತನಲ್ಲಿಂ |

ದೇವ ಚಿತ್ತೈ [ಪು] ದಿಂದನುಮತವನೊಲವಿಂ ಪಡೆದು

|| ೧೦೪ ||

ಜನಕರಾಜನ ಲೇಖಹಸ್ತ [೦] |

ಜನಪತಿಯ ದೇಸೆಯಿಂದ ಪಡೆಯರ- |

ನನುನಯದಿನೊಡಗೊಂಡು ಬರೆ ಬಂದಾತನತಿಮುದದೆ ||

ವಿನಯವಿನಮಿತನಾಗಿ ತಾಂ ತಂ- |

ದನುಪಮಾಮಳರತ್ನನಿಚಯಮ- |

ನನಿತುಮಂ ಮುಂ [ದೊಸೆದು] ಮುಂದಿಡೆ ಬಳಿಕ ಲೇಖವನು

|| ೧೦೫ ||

ಸವಿನಯದೆ ಲೇಖಾರ್ಥಮಂ ಕೊಂ- |

ಡವಿಚಲಿತಚಿತ್ತಂ ವಿಚಾರಿಸಿ- |

ಯವಧರಿಸಿ ದೇವೆಂದು ಪೊಡಮಟ್ಟಿತಿ ವಿಶದಮಾಗೆ ||

ವಿವಿಧವರ್ಣೋಚ್ಚಾರಣಂ- |

ಳ್ಳವಿಗೆ ಸೂಗಯಿಸೆ ಸೇನಬೋವಂ |

ಭುವನಪತಿ ದಶರಥನ ಮುಂದಿರದೋದೆ ಲೇಖವನು

|| ೧೦೬ ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಕಳನ್ಯ ಪಾಳಮಸ್ತಕ- |

ನ್ಯಸ್ತಮೌಳಿಮರೀಚಿಮಾಳಾ- |

ವಿಸ್ತೃತಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಂ.....ದಶರಥಂಗೆ ||

ವಾಸ್ತವಸ್ನೇಹದೊಳೆ ವಿನತಸ- |

ಮಸ್ತಭೂಭುಜಜನಕಪತಿ ಲೋ- |

ಕಸ್ತುತಂಗಟ್ಟಿದ ಸುಲೇಖಾರ್ಥಂ ಮನೋಜ್ಞಾರ್ಥಂ

|| ೧೦೭ ||

ಎನ್ನ ಮಗಳಂ ಜಾನಕಿಯನಾಂ |

ಮುನ್ನಮೆ ರಾಮಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮ- |

ಹೋನ್ನತಿಯಿನೀನಮ್ಮ ಕೊಳುಕೊಡೆಗುದಯಿಸುತ್ತಿರಲು ||

ಎನ್ನ ನೊರ್ವಂ ಖೇಚರಂ ಪ್ರ- |

ಚ್ಛನ್ನಕಪಟದಿನೊಯ್ಯ ಪೋದುದ- |

ನಿನ್ನುಳಿದುದಂ ಬಂದ ಮಾನುಷನಿಂದ ಕೇಳುವುದು

|| ೧೦೮ ||

ಎನಲೊಡಂ ಪೇಱಿನ್ನ ಮೈದುನ- |
 ನನು ಕಪಟದಿಂ ಕೊಂಡು ಪೋದವ- |
 ನೆನಿತುಮೆಂತಿರದೆನ್ನ ಕೈಯಲಿ ಪೋಪನಂತವನು ||
 ಮುನಿದು ಕೇಸರಿ ಮಲೆದೆ ಗಜಮಂ |
 ಕನಲ್ಪು ಸೀಳುವ ತೆಪದಿ ಸೀಳುವೆ- |
 ನೆನಗೆ ತಡೆವುದು ಕಜ್ಜ ಮಲ್ಲಿನೆ ದಶರಥಂ ಮುಳಿದು

|| ೧೦೯ ||

ಮಿಡುಕಿ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಕೋಪಂ |
 ಘುಡುಘುಡಿಸಿ ಕಿಸುಸೆರೆಗಳುಬ್ಬಿಸಿ |
 ತೊಡರೆ ನೊಸಲೊಳ್ ಭುಕುಟೆ ಬೆಳರೆ ಕಪೋಲಭಿತ್ತಿಗಳು ||
 ಒಡನೊಡನೆ ತುಟೆ ಕೆತ್ತಿ ದೇವ- |
 ಕುಡುವುದೆನಗೀ ಬೆಸನವೆನುತಂ |
 ನುಡಿಯೆ ರಾಮಂ ಮುಳಿದು ರುದ್ರನ..... ತೆಪದಿಂ

|| ೧೧೦ ||

ದೇಸೆಯ ಕಡೆಯೊಳು ನಿಲ್ಲೆ ಮೇಣಾ- |
 ಗಸದೊಳಿರ್ಕೆ ಪಯೋಧಿಯೊಳ್ಪಗೆ |
 ರಸೆಯೊಳಗೆ ಮೇಣಿರ್ಕೆ ಖೇಚರನಕ್ಕೆ ಸುರನಕ್ಕೆ ||
 ಬೆಸಸುವುದು ದೇವೆನ್ನನೀಗಳೆ |
 ಕುಸುರಿದಪುವೆಂ ಕರುಳನುಚುವೆ- |
 ನೊಸೆದು ದೇವಲಿಗೆದಪುವೆಂ ನಾನೆಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

|| ೧೧೧ ||

ಧರೆಯನಾಗಸಕಾಗಸವನೀ- |
 ಧರೆಗೆ ಮಾಲ್ಪಿ ಸುರಾದ್ರಿಯಂ ಕಿ- |
 ಶ್ವೇದಗಗ್ಗುನೆ ತೆಪದಿನಬ್ಬಿಯನೊಕ್ಕುಡಿತೆ ಕುಡುವೆಂ ||
 ಸುರನರಾಸುರಖಚರಲೋಕವ- |
 ನೊರಸಿ ಮುಕ್ಕುವ ಬಗೆಯ ತಂದ- |
 ಭರತಶತ್ರುಘ್ನಜನಕನಂ ಖಚರನೊಯ್ದು ದಕೆ

|| ೧೧೨ ||

ವಿನಯದಿಂದೆ ಸಮುದ್ರಹೃದಯಂ |
 ಜನಪತಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ವಿನಯದಿ- |
 ನಿಶಿತನವಧರಿಸುವುದು ದೇವನುತೆಂದನಿತೆಂದು ||
 ಜನಕರಾಜನನೊಯ್ದು ಖಚರನ- |
 ನನಿತುಮಂ ನೀನೀತನಿಂ ತಿಳಿ- |
 ದನುವರಕೆ ಬಳಿಕಂ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೆಗಟ್ಟುದಧಿನಾಥಾ

|| ೧೧೩ ||

ಎನುತವಸುವಡೆದಾಮನುಷ್ಯಂ |
 ವಿನಯವಿನಮಿತನಾಗಿ ಕೈಮುಗಿ- |
 ದನುನಯದಿನಿತೆಂದನಾಗಳು ನೃಪತಿಗತಿಮುದದಿಂ ||
 ಜನಕರಾಜಂ ಬಂದು ತನ್ನಯ |
 ತನುಜೆ ಜಾನಕಿಯಂ ಸ್ವಯಂವರ- |
 ಜನಿತವೃತ್ತಾಂತಮನಱುಪಲೆಂದೆನ್ನ ನಟ್ಟಿದನು

|| ೧೧೪ ||

ಅಂತೆನಲ್ದ ಶರಥಧರಿತ್ರಿ- |
 ಕಾಂತನಾಗಳ್ಳೊರಿಹಾಸಂ |
 ಸಂತಸದಿನಾಲೇಖಹಸ್ತಂಗಿತ್ತು ಪದಕವನು ||
 ಇಂತಿದಂ ಮೊದಲಿಂದ ಕಡೆವರ- |
 ನೀಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿ ನೆ ಜನಕವೃ- |
 ತ್ತಾಂತಮಂ ಪೇಟಿ[ತಗುಳ್ಳಂ] ವಾದಿಗಜಕೇಸರಿಗೆ

|| ೧೧೫ ||

೧ (ಗ) ದ. ೨-೨ (ಕಖ) ಲ್ತಗುಳ್ಳಂ. ೩-೩ (ಕಖ) ಕೇಸರಿ.

೨ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ—ಮಾಳವಗೌಳ.

ಭಾಮಿನೀ ಸಟ್ಪದಿ.

ಸೀತೆ ಜನಕನೃಪಾಲಕನ ತನು- |

ಜಾತಿಯಾದುದನೆಜ್ಜಿವೆ ದೂತಂ |

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಂ ರಾಮಚಂದ್ರನ ನೋಡಿ ದಶರಥನು || ಪಲ್ಲವ ಪದ ||

ಶ್ರೀನಿಧಿಯ ಜನಕಕ್ಷೇತೀಶನ |

ನೂನವೃತ್ತಾಂತಮುಮನಂತಾ- |

ಜಾನಕಿಯ ಲಾವಣ್ಯಪುಣ್ಯೋದಯಮುಮಂ ಮುದದೆ ||

ಭೂನತಂಗತಿ ಕೌತುಕದಿನಾ- |

ಸ್ಥಾನಮೆಲ್ಲಂ ಪೊಗಚ್ಚಿ ಪೇಟ್ಟಿಂ |

ಮಾನನಿಧಿಗಿಂತೆಂದು ನಯದಿಂ ಸುಕವಿಲಕಂಗೆ

|| ೧ ||

ದೇವ, ಮಿಥಿಳೇಶ್ವರನ ವಲ್ಲಭೆ |

ದೇವಿಗೆಮ್ಮ ವಿದೇಹಿಗರ್ಭಿಯೆ- |

ನಾವರಸೆ ವರಗರ್ಭಚಿಹ್ನೆಂ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದೊಳು ||

ಪಾವನರಮೆಳ್ಳೆನಖಿಳಧಾ- |

ಶ್ರೀವಿನುತರಂ ಗಂಡುಪೆಣ್ಣಳ- |

ನಾವನಿತೆ ಬೆಸಲಾಗಲವರ್ಗಳ ಜಾತಕರ್ಮದಲಿ

|| ೨ ||

ಅಸುರನೊರ್ವಂ ಕೋಪದಿಂ ತ- |

ತ್ವಸವೆಗೇಹವ ಪೊಕ್ಕು ಮಾಣದೆ |

ಮಸಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಗಂಡುಮಂ ಕೊಂಡೊಗಸಕೆ ನೆಗೆಯೆ ||

ಅಸದಳವೆನಿಪ ಮಿಥಿಳೆಯೊಳಗೆ- |

ಯ್ದಸದಳಂ ಹಾಹಾನಿನಾದಂ |

ಮುಸುಕಿದುದು ಶೋಕಾಂಧಕಾರಂ ಕೂಡೆ ಪುರಜನವು

|| ೩ ||

೧-೧ (ಗ) ಅಜ್ಞಾಪುನುದು. ೨-೨ (ಕಖ) ಅರ್ಥಿಯು. ೩-೩ (ಗ) ಅರ್ಥಳ್ಳಳ. ೪-೪

(ಕಖ) ಪ್ರಸರ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಅಗಸಕ್ಕೊಗೆಯೆ. ೬-೬ (ಕ) ಜನಂ. (ಗ) ಜನಮಂ.

ಎನೆ ಮುಳಿದು ದಶರಥನೃಪಾಲಂ |

ತನಗೆ ಶೋಕಂ ದುರ್ನಿವಾರಂ |

ಜನಕಪತಿಯದನುಬಿಡ ಪರಿಯಂ ಕೇಳ್ವು ಬೇಗದಲಿ ||

ಜನಯಿಸುತ್ತಿದೃಪುದು ದೇವಗೆ |

ಘನವೆನಿಸ ಶೋಕಾತಿರೇಕಂ |

ಜನನಿಜನಕರ ಖೇದಮಂ ಹವಣಿಸುವುದರಿದನಲು

|| ೪ ||

ದೇವ, ಸಕಳನಿಮಿತ್ತಶಾಸ್ತ್ರಕ- |

ಳಾವಿದಂ ಮತ್ತೊರ್ವನಾಗಳೆ |

ಪಾವನಾಕೃತಿ ಬಂದು ಜನಕಂಗೆಂದನಂತೆಂದು ||

ಆವ ಖೇದಂ ಬೇಡ ಮಹಾನು- |

ಭಾವನಾತನೆ ನಿನ್ನ ತನುಜನಿ- |

ಳಾವಿನುತಖೇಚರೇಶ್ವರನಾಗಿ ನಿನ್ನನೆ ಕಾಣ್ಕಂ

|| ೫ ||

ಎಂದನೇಕ ವಿನಾಣಮಂ ಪಲ- |

ವಂದದಿಂದಂ ಪೇಟ್ಟುದುಂ ನೃಪ- |

ನೊಂದು ಮೂರ್ಛೆಯಿನೆಯ್ದಿ ಬಲಲ್ದ ವಿದೇಹದೇವಿಯುಮಂ ||

ಬಂದು ಸಂತೈಸಲು ಬಲಿಕ್ಕಾ- |

ನಂದದಿಂದಾಯಿರ್ವರುಂ ನಿಜ |

ನಂದನೆಯ ಸಲೆ ಜಾತಕರ್ಮವೆ ಮಾಡಿದರು, ದೇವಾ

|| ೬ ||

ಆತನೂಜೆಗೆ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ |

ಸೀತೆಯೆಂಬಾ ಪೆಸರನಿಟ್ಟು |

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಂ ಬಳೆಯಿಸುತ್ತಿರೆ ಬಳೆದು ವೈದೇಹೀ ||

ಶೀತದೀಧಿತಿಗಳೆಗಳಿಂದಂ |

ಶ್ರೀತನೂಜನೆ ಮಾಡಿದಾ ಸಂ- |

ಜಾತಕೌತುಕನಾಗಿ ಕನ್ನೆಯೆನಿಸಿದಳು ಕ್ರಮದಿಂ

|| ೭ ||

೧-೧ (ಗ) ಬೇಗದಿ. ೨-೨ (ಕಬಗ) ದೇವಗತಿ. ೩-೩ (ಕಬಗ) ಬೇಡ ನಿನಗೆ ಮಹಾನು.

೪-೪ (ಕಬ) ನಿನ್ನ. ೫-೫ (ಕಬ) ಫಲವಂದದಿಂ. ೬-೬ (ಕಬಗ) ವಿಜಾತಕರ್ಮವ. ೭-೭ (ಕಬಗ)

ಕನ್ನೆಯೆನಿಸಿದ ಕ್ರಮಕ್ರಮದಿಂ.

ಮಿಸುಪಶೋಕೆಯ ತಳರ ಕಾಂತಿಯಿ- |

ನಸಮಶರನೊದವಿಸಿದನಂತಾ |

ಕುಸುಮಕೋಮಳೆಯಡಿಗಳಿಗಳ ಮಾಡಲಲ್ಲದೊಡೆ ||

ಎಸೆವ ಹವಳದ ಮಾಣಿಕದ ದೆಸೆ- |

ದೆಸೆಗೆ ಪಸರಿಸುವರುಣಕಿರಣವ |

ನಿಸುನಗುವ ಸುಕುಮಾರಕಾಂತಿಗಳೊಳನೆ ಜಗದೊಳಗೆ

|| ೮ ||

ಸರಸವರತರ ಪದ್ಮರಾಗಾ- |

ಧರೆಯ ಮಿಡಿನೇಗಾಲ್ಪಿರಳ್ಳಳ |

ಸುರುಚಿರಾಕಾರಮೆನೆ ಬಣ್ಣಿಸಲರಿದು ಫಣಿಪತಿಗೆ ||

ಎರಡು ಕಾಲಡಿಬೀಳ್ವೆರಡು ಬಲು |

ಸೆರಳುವೀರಯ್ಯಾ ದುವೆನಗೀ |

ಧರೆಯ ಗೆಲಲೆಂದಂಗಜಂ ಹೊಂಗುವನಭಂಗತಿಗೆ

|| ೯ ||

ಸಾಹಸಂ ಬಣ್ಣಿಸುವೊಡಾವೈ |

ದೇಹಿಗೊಪ್ಪುವ ಕಿಷುದೊಡೆಗಳಂ |

ಮೋಹಮಲ್ಲನ ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆಯಂತೆಯ್ಗೆ ರಂಜಿವುದು ||

ಸ್ನೇಹದಿಂದಂ ರತಿಯ ಘನಕೌ- |

ತೂಹಳದೆ ಲಾವಣ್ಯರಸಸಂ- |

ದೋಹದಿಂ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ ಕದಳಿಯ ಪೋಲ್ವ ತೊಡೆಗಳನು

|| ೧೦ ||

ಸರಸಲಾವಣ್ಯಮೃತಾಯತ |

ಶರದಮಳಪುಳನಸ್ಥಳಿಯನೋ- |

ಲುರುತರಂ ತಾನಾಗಿ ತೋರ್ಪ ನಿತಂಬಬಿಂಬವನು ||

ಸ್ಥರನ ನೈಯಾಳಪ್ರದೇಶಮೊ |

ಧರೆಯ ಚಿಲುವಿನ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯೊ |

ಪಿರಿದನಜಾಯೆಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ತಾಂ ತನಗೆ ಸರಿ, ದೇವಾ

|| ೧೧ ||

ಉರಗರಂ ಸಲೆ ಗೆಲಿದುದಕ್ಕಿದು |
 ನರರನೆಲ್ಲರನಲೆದುದಕ್ಕಿದು |
 ಸುರರನಂಡಲೆದುದಕ್ಕಿದೊಡೀ ಮೂಱುಲೋಕವನು |
 ತರದೆ ಕುಸುಮಸರಲೆ ಗುರಿ ಮಾ- |
 ಡರದೆ ಕಾಮನೆ ಬರೆದನೆಂಬಂ- |
 ತಿರೆ ತರುಣಿಯ ತ್ರಿವಳಿರೇಖೆಗಳೆಸೆವುವನಿಜೆಯ

|| ೧೨ ||

ಸ್ವರನ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿದೆಂಬಂ- |
 ತಿರೆ ಹಿಡಿಯ ನಡು ನಡುಗುವಂತಾ |
 ತರುಣರತ್ನದ ನಡುವೆ ಕಣ್ಣೊಳವುದು ಜನದ ಮನಕೆ ||
 ಸುರಭಿಸರ ಮದಕರಿಯ ಸುರುಚಿರ |
 ತರವೆನಿಪ ಮದರೇಖೆಯೆಂಬಂ- |
 ತಿರೆ ವಿರಾಜಪ ರೋಮರಾಜಗಳಳವೆ ಬಣ್ಣೆವೊಡೆ

|| ೧೩ ||

ಎನಗೆ ಪರಿ ಗಡ ಚೆಲುವಿನಿಂದಾ |
 ತನಗೆ ಪರಿ ಗಡ ಚೆಲುವಿನಿಂದಾ |
 ನೆನುತೆ ಜ್ಯಂಭಿಸುತೊಂದನೊಂದಾಕ್ರಮಿಸಿ ತನಿಗೊಬ್ಬಿ ||
 ಮನಸಿಜನ ಮದರದನಿಕುಂಭವ- |
 ನನುಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದವು ಬಿಟ್ಟಿದ- |
 ವೆನಿಸಿ ಸುದತಿಯತುಳಪಯೋಧರವೆನಿಸಿಯವನಿಜೆಗೆ

|| ೧೪ ||

ಸಾರತರ ಮಾಂಸಲಮೃದುಲಸುಕು- |
 ಮಾರಸುಸ್ನಿಗ್ಧಂಗಳೆನಿಸಿದ |
 ಬಾಹುಚಂಪಕಮಾಲೆಗಳೆ ತಾನಾದವೋಲೆನಲು ||
 ಧಾರುಣೀಸುತೆಯೆಸೆವ ಭುಜಲತೆ |
 ಧಾರುಣಿಗೆ ಕೌತುಕಮನೀವುದು- |
 ದಾರ ಗಂಭೀರಾಕೃತಿಯ ಗುಣಧಾರ ರಘುವೀರ

|| ೧೫ ||

ಅಸಮಬಾಣನ ನನೆಗಣೆಗಳಂ- |

ತೆಸೆವ ಸರಳಾಂಗುಳಿಗಳುಂ ರಂ- |

ಜಸುವ ಕೇದಗೆಯೆಸಳ್ಳಳನೆ ಕುಡಿವಿಡಿದುಗುರುಗಳು ||

ಕುಸುಮಚಾಪನ ವಿಜಯಶಂಖಮೆ- |

ನಿಸಿ ವಿರಾಜಪ ಕಂಬುಕಂಠಂ |

ವಸುಮತೀಸುತೆಗಲ್ಲದದಾಗುಂಟಿ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳು |

|| ೧೬ ||

ಸರಸಕುಸುಮಾಯುಧಸುಧಾರಸ- |

ಭರಿತರುಚಿರಾರುಣವಣಿಯ ಸುರು- |

ಚಿರಕರಂಡಕದಂತೆ ಕಾಂತಿಯ ತಳೆದು ರಮಣೀಯಂ ||

ತರದಿ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮೊಳೆಗಳಂ- |

ತಿರೆ ವಿರಾಜಪ ದಂತಪಂಕ್ತಿಗ- |

ಳರರೆ ಜಾನಕಿಗೊಪ್ಪುಗುಂ ರಾಣಿಮುಖದರ್ಪಣಕೆ

|| ೧೭ ||

ಕಂದಿ ಕುಂದುವ ದಂದುಗಕೆ ಸಲೆ |

ನೊಂದು ತತ್ಕಾಂತಿಯ ಮುಖೇಂದುವಿ- |

ನಂದಮಂ ಪಡೆಯಲ್ತೆ ಹರನುರಿಗಣ್ಣ ಬೆಂಕೆಯುಮಂ ||

ಸಂದ ಮಂದಾಕಿನಿಯುಮಂ ಸಾ- |

ದಿಂದ ದುರ್ಧರಘೋರತಪದೊಳು |

ಮೊಂದಿಯುಂ ಸಮನಾದನಲ್ಲಿನೆ ಸತಿಯರಾಸತಿಗೆ

|| ೧೮ ||

ಚಕಿತ ಹರಿಣೀಲೋಳಲೋಚನೆ |

ವಿಕಚಚಂಪಕ ನಾಸೆಯುತ್ಪಳ- |

ಸುಕರಕರ್ಣ ಸರೋಜವದನೆ ಸುಖಸುರಸದಸದನೆ ||

ಮಕರಕೇತನರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ಮುಕುಲಮಧುಕರಲುಳಿತಕುಂತಳೆ |

ಸಕಲಶುಭಲಕ್ಷಣವಿರಾಜಿತೆ ದೇವಿವೈದೇಹೀ

|| ೧೯ ||

೧-೧ (ಕುಖಗ) ಕುಳಿಗೊಂಡೆನೆವುಗುರ್ಗುಳು. ೨-೨ (ಗ) ತಳೆದದರ ಮಣಿಯು. ೩-೩ (ಕುಖಗ) ಒತ್ತುಗುಂ ಸಲೆ ರಾಣಿಮುಖ ದರ್ಪಣೆಗೆ. ೪-೪ (ಕುಖ) ನಾಸಿಕವುತ್ಪಳ; (ಗ) ನಾಸೆವುತ್ಪಳ. ೫-೫ (ಕುಖಗ) ಭ್ರಮರಮಧುಕರ.

ಹಲವು ಮಾತೇಂ ರಾಮಚಂದ್ರನ |
 ಲಲನೆಯಾಗಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಜನಕಂ |
 ನಲಿದು ಪರಿಣಯನವನೆ ಮಾಡಲು ಸಂತಸದಿನಿರಲು ||
 ಲಲಿತ ದೌವಾರಿಕನಿವೇದಿತ |
 ವಿಲಸದಾತ್ತೀಯಾಗಮನನಿರ- |
 ದಲಘು ಗಮನದೆ ಬಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದ್ ಚರನೊರ್ವಂ || ೨೦ ||

ದೇವ ನೆಲ ಬೆಸಲಾದ ತೆಪದಿಂ- |
 ದಾವ ನೃಪರಂ ಬಗೆಯದುವರ್ವಿಯ- |
 ನಾವರಿಸಿ ವಿಜಯಾರ್ಥಹಿಮವದ್ಗಿರಿಗಳಂತರದ ||
 ಭೂವಿದಿತವರ್ಧನಪುರಾಹ್ನೆಯ- |
 ದಾವಿಷಯದೊಳು ಶಬರಶಿಬಿರಮ- |
 ತೀವವಿಸ್ತೃತವಿಪುಲದಲ್ಲಿ ಮಯೂರಮಾಲಿನೈವಂ || ೨೧ ||

ಹೊಂಗಿ ನಿಜಭುಜ ಗರ್ವದಿಂದೆ ತ- |
 ರಂಗತಮನೆಂಬಂ ತದೀಶಂ |
 ತುಂಗವಿಕ್ರಮನೆಯ್ವೆ ಶಬರರ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹನು ||
 ಹೆಂಗಳಂ ಬಾಳಕರ ಮುಂದೆ ಪು- |
 ರಂಗಳೆಲ್ಲವ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಲುತಂ |
 ನುಂಗುವಂತಕನಂತೆ ಪೀಡಿಸುತಾಕ್ರಮಿಸುತಿದ್ಧಂ || ೨೨ ||

ಭೂತಳವನಾಕ್ರಮಿಸುತೆಯ್ವೆ ಕ- |
 ಪೋತಕಾಂಭೋಜಾದಿ ದೇಶವ- |
 ನಾತುರದಿ ಸಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ನಮ್ಮಯ ನಾಡಗಡಿಯಲ್ಲಿ ||
 ಭೀತಿಯಿಂದಲೆ ಸಕಲಜನಮಂ |
 ಭೀತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ಧಪಂ ಜಗ- |
 ತೀತಳದೊಳಿಡಿರಿಲ್ಲ ತನಗೆಂದೆಂಬನವನಿರಲು || ೨೩ ||

ಬಹುಮದಾಟೋಪದೊಳೆ ಸಿಂಹದ |

ಗುಹೆಗೆ ಕರಿಕಳಭಂಗಳೆಯ್ಯು- |

ಪ್ಪಹಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೆರೆದು ಗರುಡನ ಮುತ್ತಲೆಯ್ತಪ್ಪ ||

ಸಹಜದಿಂದಂ ಶಬರನಾಯಕ- |

ರೆಹುದು ತಾಂ ತೊದಳೇನೊ ಬಂದರು |

ವಿಹಗಲೋಟಿಗೆ ಬಿದ್ದನಿಕ್ಕುವೆ ನಾನವಂದಿರನು

|| ೨೪ ||

ರಸೆಯನಾವರಿಸಿತ್ತು ಹತ್ತುಂ |

ದಸೆಯನೆಲ್ಲಂ ತೀವಿತಮರಾ- |

ವಸಥಮಂ ಪೊತ್ತಿತ್ತಿತೆತ್ತಂ ಪರ್ವತುರ್ವರೆಯಂ ||

ಅಸುಹೃದವನೀಪಾಲಕಶ್ರೀ- |

ವಿಸರದುರುತರಗರ್ವಮಂ ಪಾ- |

ಲಿಸುತೆ ನೆಗೆದುದು ಜನಕಭೇರಿಯಭೂರಿಭೋಂಕಾರಂ

|| ೨೫ ||

ಅಂತು ಚರನಿಂ ಕೇಳ್ವು ಮುಳಿದ ಕೃ- |

ತಾಂತನಂತಿರೆ ಬರಿಸಿ ಚಾತು- |

ದಂತಮಂ ನಿಜವಿಜಯಗಜಮಂ ಜನಕಪತಿಯೇಱಿ ||

ಸಂತಸದೆ ಪೊಪಮಟ್ಟು ಮಿಥಿಲೋ- |

ಪಾಂತದೊಳು ಹೊಪಬೀಡುಬಿಟ್ಟ- |

ತ್ಯಂತ ಕಡುಸಿಂ ನಡೆಯೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣವನು

|| ೨೬ ||

ಕಡಲ್ಗುಳುಪ್ಪಯಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲವು |

ಗುಡಿಯಗೂಂಟಕ್ಕಡವಿ ನೆಱಿಯವು |

ಬಿಡುವೆಡೆಗೆ ನೆಱಿಯದು ಪೊಡವಿ ಗಿರಿ ನೆಱಿಯವೊಲೆಗಲ್ಲೆ ||

ಪಡೆಯ ಕೆಂಧೂಳಿಗೆ ಗಗನದಿ | *

ಬಿಡದೆ ಕದಡಿತ್ತು ತಡಿಯ ಕೆಸರೊಳು |

ನಡೆವ ರವಿತುರಗಂಗಳಾಪವು ಖುರವ ಕೀಳಲೈ *

|| ೨೭ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ರಹುದು ತೊದಳೇನೊ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಬಲೆಗಲ್ಲೆ.

* ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ತರತರದೆ ಸಿಂಭಾತಪತ್ರಂ |
 ಪಿರಿದು ತನುಮಂ ಮಾಡೆ ಶಸ್ತ್ರೋ- |
 ತ್ಕರಕಳಿತ ತೀವ್ರಾಂಶು ತಗ್ಗಿಸಿ ರವಿನವಹದಂತೆ ||
 ತುರಗಖುರವೊದವಿಸಲು ಧೂಳಿಯು |
 ಕರಿಘಟಿಯ ಮದಧಾರೆ ಕೆಡಿಸಲು |
 ಹರಣಭರಣ ಕ್ಷಮತೆಯಂ ತೋಟುತ್ತ ಚತುರಂಗಂ || ೨೮ ||

ಕವಿಯ ಕೀಟನ ವಾರುವದೆ ಬ- |
 ಲುವಿಲ್ಲ ನಾಕದ ಸೂತ್ರಕೆಯ ಕೊಂಡೆಯ |
 ವಿವಿಧ ಕಡಿವಾಣಗಳ ಚೌರಿಯ ಜೋಡು ಹಕ್ಕರಿಯ ||
 ಹವಣುಗಳಿದ ತುರಂಗಕೋಟಿಗ- |
 ಳವಯವದಿನೊಯ್ಯಾರದಿಂ ತಳ- |
 ದುಫವು ತರದೆ ರಣರಸಿಕರೆನಿಸಿದ ರಾಯರಾವುತರ- || ೨೯ ||

ಹೊರಜೆ ಹೊಕ್ಕುಟ ಗಂಟಿ ಡಕ್ಕೆಯ |
 ಪರಿಪರಿಯ ಗುಲದಾನೆಕಾರರ್ |
 ಬಿರುದಜೋದರ್ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾವಂತರಿಂದೆನೆದು ||
 ಸುರಿವ ಮದಧಾರೆಗಳ ಬಲ್ಲರಿ |
 ಧರೆಯ ಪಂಕಿಳವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ |
 ಕರಿಘಟಿಗಳರದೆಯ್ತಿ ತಳದವು ಕುಲಗಿರಿಗಳಂತೆ || ೩೦ ||

ಮಿಳಿರೆ ಹೆಳವಿಗೆಯಿಸೆವ ಸಾರಥಿ |
 ತಳರೆ ಹಯತತಿಯವನಿಪಾಲರು |
 ಹಲವು ಪರಿಯಾಯುಧವ ತೀವಿ ಮಹಾಜಿಲಂಪಟರು ||
 ಬಳವದಹಿತ ಪತಾಕಿನಿಯನ- |
 ಗ್ಗಳಿಕೆಯಿಂದಂ ಮುತ್ತುವುಜ್ಜುಗ- |
 ವಳವುಗಳಿಯೆ ರಥವು ನಡೆದವತಿರಥಮಹಾರಥರ || ೩೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ತಿಪ್ರಾಂಶು. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಬಾರೆಹದ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಒಯ್ಯಾರವೆನಿಸಿ
 ದತಳ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ದುಫವು ತರತರದೆ. ೫-೫ (ಕಖ) ಪರಿಯ ಗೂಳಿ ಅನೇಕಾಘ್ರ. ೬-೬ (ಗ)
 ಗಿರಿಗಳೆಂಬಂತೆ. ೭-೭ (ಗ) ಹಳವಳಿಗೆಸವ.

ಪರಿಪರಿಯ ಕೈದುಗಳ ಯಮನನು- |

ಚರರ ಕಡುಪಿನ ಸುಭಟಕೋಟಿಗ- |

ಳರದೆ ತಮತಮಗೆಯ್ವೆ ಭಾಷೆಯ ಕುಡುತ ಬರೆ ಬಂದು ||

ಹರಿಕುಲಾಂಬರಭಾನು ನಿಜಸಿಂ- |

ಧುರವರಸ್ಕಂಧದೊಳು ನಿಂದಾ- |

ದರದೆ ಗರುಡವೃಹಮಾಗಿರೆ ಮೋಹರಿಸಿ ಬಲವಂ

|| ೩೨ ||

ಅಂತು ಜನಕನೈಪಾಲಕಂ ದೂ- |

ರಾಂತರದೊಳಾಂತಿದ್ ಶಬರರ- |

ನಂತ ಚಾತುರ್ಧಂತಮಂ ಪರಿಪರಿಯ ಹಳವಿಗಿಯಂ ||

ಮುಂತೆ ಕಂಡಂ ಕಡುಪಿನಿಂ ಕ- |

ಲ್ಪಾಂತಕಾಲದ ವಿಳಯಜಳಧರ- |

ದಂತೆ ಮೆಯ್ಯೆರ್ಚಿದ ತರಂಗತಮನ ಫಣಿವೃಹತ್ ×

|| ೩೩ ||

ಯಮನ ಕುಳಿಕನ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ |

ತಮದ ಯಮುನಾವರತಟಾಕದ |

ಯಮಮುಹುಷೋದರಪ್ರಕಾರದೆ ರಾಹುಕೇತುಗಳ ||

ಅನುಮ ನಡೆವ ತಮಾಳಕಾನನ |

ಸಮುದಯದ ವೋಲ್ವೀರಮುದ್ರೆಯ |

ತಮತಮಗೆ ಕೊಡಿದ್ ನಿತುವನಚರವಡೆಯ ಕಂಡು

|| ೩೪ ||

ನರಿಯ ಕಾಗಿಯ ಹುಲಿಯ ಗಿಡಗನ |

ಮರೆಯ ಹದ್ದಿನ ಶಿಕ್ಕೆಯಂಗಳ |

ಪರಿಪರಿಯ ಜೌರಿಗಳ ಬಿರುದಿನ ಬೀರರಡ್ಡಣದ ||

ಧರೆಯ ತೀವಿದ ಕಾರಿರುಳವೋ- |

ಲಿರದೆ ನಾಗವೃಹಮಾಗಿರೆ |

ಧರಣಿಪತಿ ಜನಕಂ ಕಡುಪಿನಿಂ ಕಂಡನಾಬಲವಂ

|| ೩೫ ||

ಅದರದಂತೆಡವಂಕ ಬಲವಂ- |

ಕದ ಚೌರಿಯಂ ಬೀಸಿ ಮೇಲ್ವಾ- |

ಯ್ವುದಕೆ ತನ್ನಯ ಸೇನೆಯುತ್ತು ಕನಾಗುತಿರ್ಪುದುಮಂ ||

ಸದೆದು ನೋಡುತ್ತಿರ್ಪಿನಂ ಬಂ- |

ದೊದವಿದುತ್ಸವದಿಂದಲೋರ್ವಂ |

ಮುದದೆ ಗುಡಿವಿಡಿದಾಳುಗೆಯ್ದದಿನೆಂದೆನಿತೆಂದು

|| ೩೬ ||

ದೇವ ನಿನ್ನಳಿಯಂದಿರಂ ಧಾ- |

ತ್ರಿವಿಢುತರಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ |

ದೇವರಂ ದಶರಥನೈಪಾಲಂ ಕಳುಹೆ ಬಂದವರು ||

ಈ ವಿಜೃಂಭಿಸ ಸೇನೆಯೆಲ್ಲವ- |

ನೋವಿಸೆದುರಿಸುಪದೆ ತಪ್ಪದಪ್ಪವು- |

ದಾವಗಣ್ಯಂ ನಿನಗೆ ಹಿಡಿದಡೆ ಶಬರವಲ್ಲಭನ

|| ೩೭ ||

ಎನಲೊಡಂ ಸಂತಸದಿನಾಗಳು |

ಜನಪತಿಯೆವಂಗುಚಿತವಿತ್ತವ-^೩ |

ನನುನಯದಿನಿತ್ತೆಲ್ಲಿ ಬಂದರು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ||

ಎನುತುಮಿರ್ಪಿನಮಿತ್ತಲಂ ತಾ |

ವನಚರಮುಳಿದಾತರಂಗತ- |

ಮನ ಪಿಡಿದು ತಂದೊಪ್ಪಿಸಿದರಾಮಿಥಳಿಯಧಿಪತಿಗೆ

|| ೩೮ ||

ಬರೆ ತರಂಗತಮಂಗೆ ಜನಕಂ |

ಕರುಣದಿಂದಭಯವನೆ ಕೊಟ್ಟಾ- |

ದರದೆ ದಾಶರಥಿ ತಾಂ ಬಂದಿಲ್ಲಿರ್ದರೆನೆ ಮುದದಿಂ ||

ಧುರಕೆ ದಶರಥನೈಪತಿ ಸುತರಂ |

ಭರದೆ ಕಳುಹುಗುಮೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿ- |

ನಿರದೆ ಕೆಟ್ಟುದು ಶಬರಬಲಮೆಂದೆಂದನು ಪುಳಿಂದಂ

|| ೩೯ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಆಲುದೆಯ್ದಂದೆಂದ; (ಗ) ಆಲುಗೆಯ್ದಂದೆಂದ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ನೋಯಿಸದಿ
ಪ್ಪಾದುಪ್ಪದೆ ತಪ್ಪಾದರಿ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಅವಂಗಂಗಚಿತ್ತವ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ದಾಶರಥಿಯು.

ಎನ್ನಲೊಡಂ ಮಗಧೇಶನಾಗಳೆ |
 ಮನದೆಗೊಂಡೀ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ- |
 ರನುಪಮಾನ ಪರಾಕ್ರಮದ ತೇಜದ ಪೊಡವುಗಳು ||
 ಅನುನಯದಿನಾಸ್ಥಾನದೊಳು ಸಲೆ |
 ವಿನಯ ವಿನಮಿತರಾಗಿ ಬಳಸಿದ |
 ಜನಕಮಂತ್ರಿಪಸಾಯ್ತಸೇನಾವರರ ಮುಂದೆಂದಂ || ೪೦ ||

ಅವರು ಸಾಧಾರಣರೆ ಭರತ- |
 ಕೃವತರಿಸಿದೆಂಟನೆಯ ಬಲಕೇ- |
 ಶವರು ದಶರಥತನುಜರಿಂತೀ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ||
 ಅವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಶಬರಸೇನಾ- |
 ನಿವಹ ಕೆಡುವುದಿದಾವ ಕೌತುಕ- |
 ವವರೆ ಭರತತ್ರಿಖಂಡಮಂಡಳಕಥಿತಗಳಲ್ಲೆ || ೪೧ ||

ಧೈರ್ಯದಿಂದಾದಾರ್ಯದಿಂ ಗಾಂ- |
 ಭೀರ್ಯದಿಂ ಘನಶೌರ್ಯದಿಂ ನಿಜ |
 ವೀರ್ಯದಿಂದಾ ದಾಶರಥಿಗಳ್ಗಾರು ಸರಿಯಲ್ಲ ||
 ಕಾರ್ಯಮೆನಗಿದು ಕೊಟ್ಟೆನಾಂ ತಾ- |
 ತ್ವರ್ಯದಿಂದಂ ಜಾನಕಿಯನಾ- |
 ಶ್ವರ್ಯವಿಕ್ರಮ ರಾಮಚಂದ್ರಂಗಳಾದಿಹುದು ನೀವು || ೪೨ ||

ಎಂದು ನುಡಿದನು ಶಬರಪತಿಯಾ- |
 ನಂದದಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ದೇಶವ- |
 ನೆಂದಿಗಂ ಬಾಧಿಸದ ತೆಪದಿಂದಾಜ್ಞೆಯಂ ಮಾಡಿ ||
 ಕುಂದಬಂಧುರಕೀರ್ತಿಯಿರದ- |
 ಲ್ಲಿದೆ ತಳರ್ಧತಿ ಬೇಗದಿಂದಂ |
 ಬಂದು ಮಿಥಿಳಾಪುರದೊಳಗೆ ದೇವೇಂದ್ರಲೀಲೆಯೊಳು || ೪೩ ||

ಜನಕರಾಜಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂ- |
 ಗನುನಯದೆ ಜಾನಕಿಯನಿತ್ತುದು |
 ಜನಜನಿತಮಾಗಿರಲು ನಾರದನಾನುಡಿಯ ಕೇಳ್ದು ||

ಮನದ ಕೌತುಕದಿಂದ ನಭದಿಂ |
ವನಜಮುಖಿಯಂ ನೋಡಲೆಂದಾ- |
ಮುನಿ ವಿದೇಹಿಯ ಸುತೆಯ ಕನ್ಯಾಮಾಡಕೆಯ್ತರಲು || ೪೪ ||

ಅಂತು ಬರೆ ನೈದೇಹಿ ಮುದದಿಂ |
ಕಂತುರಾಜನ ಮಂತ್ರದೇವತೆ- |
ಯಂತೆ ರನ್ನದ ಮಂಟಪದೊಳರೆ ಸಖಿಯರುಂ ತಾನುಂ ||
ಭ್ರಾಂತನಾರದನವರಮುಂದ- |
ತ್ಯಂತವಿಕಟವಿಕಾರಗಿರಿ ಕಂ- |
ಡಂತೆ ಭರದಿಂದೋಡಿ ಪೋಗಿಯೆ ಕದವನಿಕ್ಕಿದರು || ೪೫ ||

ಎನೆ ನಗುತ ದಶರಥನೃಪಾಲಂ |
ಮುನಿಗೆ ತನಗೇಕೀವಿನೋದಂ |
ವನಿತೆಯರ್ಕಳು ಬೋಳುಕಚ್ಚುಟ ಗುಂಡಿಗೆಯ ಕಂಡು ||
ಕನಲದಿಪರೆ ಮರುಳಮಾತಂ |
ನೆನೆಯಲೇಂ ಪೆಟ್ಟೀಬ್ಬುದಂ ನೀಂ |
ಮುನಿದು ಹೋದನೊ ಕಾಹಿನವರ್ವೆಣ್ಣುಗುಳ್ಳರೊ ಜಡಿದು || ೪೬ ||

ತೂಗುತಂ ಕಡಿತಲೆಯನಾಗಳು |
ಬೇಗದಿಂ ಬರೆ ಕಾಪಿನವರಿರ- |
ದಾಗಸಕ್ಕೊಗಿದಂತೆ ಕೈಲಾಸಾಚಳೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ||
ರಾಗಿ ನಾರದ ಪೋಗಿ ಕಡು ಬೆಂ- |
ಡಾಗಿ ತಾಂ ಮಾಡಿದಕೆ ತಾಂ ಬೇ- |
ಳಾಗಿ ತದ್ಗಿರಿವರದ ತಪ್ಪಲವನದೊಳಗವತರಿಸಿ || ೪೭ ||

ಪಳಕಿನೊಂದು ಶಿಲಾತಳದೊಳುರೆ |
ಬಳಲಿಕೆಯನಾಱಿಸಿ ಬಱುಕ್ಕಂ |
ತಳೆದು ಮತ್ತಂ ಕೋಪಮಂ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಿರದೆ ||
ಲಲನೆಯಾಕ್ಕತಿಯಿಂದೆ ಪಟಮಂ |
ಲಲಿತಮಾಗರೆ ಬರೆದು ರಾಗಾ- |
ವಿಳನೊಲಿದು ವಿದ್ಯಾಧರಶ್ರೀಣಿಗೆ ಭರದೆ ಪೋಗಿ || ೪೮ ||

ಅಳವಿಗಳಿದುದ್ಯಾನಚಯದಿಂ |

ತಳತಳಪ ಹೊಂಗೋಂಟಿಯಿಂ ಕ- |

ಣ್ಣೊಳಪ ವಿದ್ಯಾಧರನ ರಥನೂಪುರಚಿತ್ರವಾಳೆ ||

ಪೊಳಲನಾಳ್ವ ವಿಯಚ್ಚರೇಶ್ವರ- |

ತಿಳಕನೆನೆ ನೆಗಟ್ಟುಂದುಗತಿಯ- |

ತ್ತಳಗುಮಾಗಿದೋಲಗಕ್ಕದ ಕೊಂಡು ಪುಗುತಂದಂ

|| ೪೯ ||

ಖಚರಪತಿಯಿರದಾತನಂ ಕಂ- |

ಡುಚಿತಭಕ್ತಿಯಮಾಡಿ ಬಳಿಕಂ |

ಸುಚಿರತರತರಚಿತ್ರಪಟಮಂ ನಾರದಂ ಕೊಟ್ಟು ||

ಅಚಳಚಿತ್ತದೆ ನೋಡು ನೀನಿದ |

ಸುಚರಿತಂಗೆ ಭವತ್ತನೂಜಂ |

ರುಚಿರಕೋಮಳಪ್ರಭಾಮಂಡಳಗೆ ತೆಕ್ಕಳೆನಲು ^೨

|| ೫೦ ||

ಸಜ್ಜಯನಿಟ್ಟಳವಟುಕೆ ರೇಖೆಯ- |

ನಿಜಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಜಾತಿ ಭಾವದ |

ನಿಜವಣಿಗೆಯಿಂ ಬಲಿದ ನಿಪುಣತೆ ಕಣ್ಣೆಸೊಗಯಿಸಲು ||

ನಿಜಿದು ನೋಡುವ ಸಭೆಗೆ ರಸ ಕ- |

ಣ್ಣೆಜ್ಜಿಯೆ ಪಸರಿಸಿದಿಂದ್ರಧನುವಿನ |

ತೆಜದೆ ಮಣಿಭಿತ್ತಿಗಳೊಳದು ಪ್ರಜ್ವಳಿಸೆ ನೋಡಿದನು

|| ೫೧ ||

ಶತಮುಖನನುಳಿದಿದರ್ ರಂಭೆಯೊ |

ವತನುವಂ ಬಿಟ್ಟಿದರ್ ರತಿಯೋ |

ಶತದಳಾಕ್ಷನನಗಲ್ಲ ರಂಜಿಸುತಿದರ್ ಪದ್ಮಿನಿಯೊ ||

ಅತಿಕುತೂಹಳದಾಯಿಯೆನಿಸೀ- |

ನುತಯುವತಿರತ್ನಂ ದಿಟಂ ಮ- |

ತ್ಸುತಪ್ರಭಾಮಂಡಳನ ಕಂಠಾಭರಣಮೆನೆ ಯೋಗ್ಯಂ

|| ೫೨ ||

ಆರ ಮಗಳಂತೀಕೆಯೆಂದು ವಿ-
ಚಾರಿಸಲು ಖಚರಂಗೆ ನುಡಿದಂ |
ನಾರದಂ ಮಿಥಿಳಾಪುರಾಧಿಪ ಜನಕಭೂಭುಜನ ||
ನಾರಿಯನಿಪ ವಿದೇಹಿಗಿಂತೀ- |
ಕೈರವಾಯತನೇತ್ರ ಪುಟ್ಟಿದ- |
ಳಾರಿಗಂಗನೆಯಾದೊಡಾತನೆ ಭರತದಧಿಪತಿಯು

|| ೫೩ ||

ಆತ ಭೂಚರ ಖೇಚರೇಂದ್ರ- |
ವ್ರಾತಕೆಯ್ದಧಿನಾಥಮಿದು ವಿ- |
ಖ್ಯಾತಮಿಂತಿದನನುಯದಿರಿ ನೀನೆಂದು ನಾರದನು ||
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಂ ಪರಿಸಿ ಪೋಗಲು |
ನೀತಿವಿದರ್ಗರದಿಂದುಗತಿಯಂ |
ತಾತನೆಂದುದನನುಪೆ ಸೀತೆಯ ತಹುದುವೆನಲವರು

|| ೫೪ ||

ಕುಡದೆ ತಂದಡೆ ಖಚರಕುಲಮಂ |
ಬಿಡದು ದುರ್ಯಶಮಾವಪರಿಯಿಂ |
ಕುಡರು ನೀಚಭರ್ತಾಚರಖೇಚರಗೆ ಸುತೆಯರನು ||
ತಡೆಯದಿಂತಿದಕೇನುಪಾಯವು |
ನುಡಿಯಿಮೆನಲಿಂತೆಂದು ಸಚಿವ- |
ನುಡಿವಿರಲ್ಲಿಗೆ ಜನಕನಂ ತರಿಸುವುದುಪಾಯದಲಿ

|| ೫೫ ||

ಎನೆ ಮನದೆ ಗೊಂಡಿಂದುಗತಿಯಿರೆ |
ವಿನಯದಿಂ ಮತ್ತೊರ್ವ ಖೇಚರ- |
ನನುನಯದಿನಿಂತೆಂದನಾಗಳು ಚಪಳಮತಿಯೆಂಬಂ ||
ಎನಗೆ ಬೆಸಸುವುದೀನಿಯೋಗವ |
ಜನಕನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನೆಂದಿಹು- |
ದಿನುತ ತಳದರ್ಢಂ ಖಚರಪತಿಯಂ ಮುದದೆ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು

|| ೫೬ ||

ವನಿತೆ ತನಗಂ ತಾನೆ ಧಾತ್ರೀ- |

ವನಿತೆಯಪ್ಪದನಱಿದು ಕೌತುಕ- |

ವಿನೆ ತಳೆದು ಮುದದಿಂ ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನಿರಲು ಭರದಿಂ ||

ಜನಕನಂ ತರಲಿತ್ತ ಸಭೆಯಿಂ |

ಘನಪಥಕ್ಕಾಚಪಳಗತಿ ಮಿಂ- |

ಚಿನವೊಲೊಗೆದಿರದೆಯ್ವಿ ಬಂದೆಂ ಮಿಥಿಳೆಯುಪವನಕೆ

|| ೫೭ ||

ಬಂದು ಗಗನಾಧ್ವಶ್ರಮವನಾ- |

ನಂದದೊಳಗಿದಾರ್ತ ಕಳೆದಾ- |

ನಂದದಿಂದಂ ಕುದುರೆಗರ್ಥಿತನೆಂದಱಿದು ಜನಕಂ ||

ಕುಂದಮಂದಾರೇಂದುಚಂದ್ರಿಕೆ- |

ಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂದದಿಂ ಚೆ- |

ಲೈಂದಿರಲು ಕತ್ತಳನ ರೂಪಂ ತಳೆದನಾಖಚರಂ

|| ೫೮ ||

ಸಂದರವಿರಥದೇಸೆವ ಹಯಮೊ ಪು- |

ರಂದರನ ಮೇಣ್ಣುರಗರತ್ನಮೊ |

ಎಂದು ಲೋಕಂ ನೋಲ್ವು ಚೆಲುವಂ ತಳೆದು ಮುಳಿದಂತೆ ||

ಬಂದು ಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಜನಮಂ |

ಚೆಂದಚೆಂದದಿ ಕಾಡುತಂ ಕಡು- |

ಪಿಂದ ಸೂಕಳತೆಯನೆ ಕೈಕೊಂಡೆಯ್ವಿ ತವರವರಂ

|| ೫೯ ||

ಹೊಳೆವ ದುಂಡಿಸುವೊತ್ತುವೆತ್ತುವ |

ಮಲೆವ ಹೋಗದೆ ನಿಲುವ ಮೆಯ್ಯಂ |

ಬಲಿವ ಹೊಯ್ಲಂ ಮೇದು ಸುಯ್ಯಂ ನುಂಗವುರವಣಿಸ-||

ಮುಳಿವ ಘೋಳಿಗೆಯಿದರ್ಥ ತಾವಿಂ |

ತಳರದಿರ್ಪಾ ಕಡವುಗಳ ಬಿಡ- |

ದಳಲಿಸುವ ಸೂಕಳತೆಯಂ ಕೈಕೊಂಡುದಾತುರಗಂ

|| ೬೦ ||

ಎಲೆಲೆ ಸಾಸಾರೆಯ್ದು ದೆಯ್ದು [ದು] ।

ತೊಲಗು ತೊಲಗಿತ್ತಿತ್ತ ಬಾಬಾ ।

ನಿಲು [ನಿಲಿಬ್ಬಿಬ್ಬುಗು] ಕೂಗಿಂದೆಂಬ ಪುರಜನದ ॥

[ಕಳಕಳವ] ಕೇಳರದೆ ಜನಕಂ ।

ಬಳಸಿ ಬರೆ ವಾಹಕನೃಪಾವಳಿ ।

[ತುರಗಮಂ] ತಾ ನೋಡಲೆಂದರಮನೆಯ ಪೊಟಮಟ್ಟಂ

॥ ೬೧ ॥

ಧರಣಿಪತಿಯೇಟ್ಟುಂದು ನೋಡು- ।

ತ್ತಿರೆ ತುರಗವಾಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ತ- ।

ನ್ನೂರವಣೆಯನುಟಿದುದು ಸಮೀಪದ ವಾಹಕರ್ಪಿಡಿದು ॥

ಭರದೆ ಕಡಿಯಣವಿಕ್ಕಿ ಹಲ್ಲಣಿ- ।

ಸಿರದೆ [ಗುಂಥಾಗುಂಧಿನಿವಳಿಯ]- ।

ನಿರದೆ ಚಿತ್ತವಿಸೆಂದು ತೋಟದರೇಟು ಕುದುರೆಯನು

॥ ೬೨ ॥

ಇದಟ ಚೆಲುವಿಂತಿದಟ ಪರಿಯಿಂ- ।

ತಿದಟ ಸುಲಿಯಿಂತಿದಟ ಲಕ್ಷಣ- ।

ವಿದಕೆಯುಂಟಿದು ಸೂಕಳಮೆ ಗೆತ್ತಿದೆವಿನ್ನೆವರಂ ॥

ಇದು ನಮಗೆ ವಾರುವವಿದಂ ಪು- ।

ಣ್ಯದೊಳೆ ಕಂಡೆವು ಕೊಂಡು ಪೋಗೊ- ।

ಯ್ದಿದನಿರದೆ ವಾರುವದ ಮಂದಿರದಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿದನು

॥ ೬೩ ॥

ಎಂದು ನಿಯಮಿಸಿ ಪೋಗೆ ಮುರುದಿನ- ।

ದಂದು ಮತ್ತೊಂದಾನೆಯಂ ಭರ- ।

ದಿಂದೆ ನೋಡಲೋಗಿ ಬರುತಾಮಾಯದಶ್ವವನು ॥

ತಂದು ತೋಟಿ ನೃಪಾಲನದನಾ- ॥

ನಂದದಿಂವಿರದೇಟಲೊಡನ- ।

ಲ್ಲಿಂದ ನಿವಳಿಯ ನೆವದೆ ಗಗನಕ್ಕೊಯ್ದದುದು ದೇವ

॥ ೬೪ ॥

೧ (ಕುಗ) ದೆ. ೨-೨ (ಕುಗ) ನಿಲಿಬ್ಬಿಬ್ಬು ಕೂಗು. ೩-೩ (ಕುಗ) ಕಳವಳಿಸಿ.
೪-೪ (ಕುಗ) ಕುದುರೆಯಂ. ೫-೫ (ಗ) ಕಡಿಯಾಣ. ೬-೬ (ಕು) ಗುಂಥಾಗುಂಧಿನಿವಳಿಯ;
(ಗ) ಗುಂಡಾಗುಂಧಿನಿವಳಿಯ. ೭-೭ (ಕು) ಅರೆಗ | ೪; (ಗ) ಅರಿಗ | ೪.

ಬಲುಹು ವಾಘೈಯ ವಾಘೈಯೆಚ್ಚಲು |
 ತಳೆದ ಕೂರಸಿ ಬೆರಳ ಚಮ್ಮಟಿ |
 ಚೆಲುವ ಬೈಸಿಕೆಯಂಕವಣಿಯವದಾನಮೆಸೆದಿರಲು ||
 ಜಲದ ಪಥದೊಳು ನಡೆವ ಶಕ್ರನ |
 ಗೆಲುವ ರೇಖಾಯ್ದ ತೆಯೊದವಿಸಿರೆ |
 ಸಲೆ ಕುದುರೆಯೊಡನೆಹಗಿ ತಂದಿರೆ ಪೋದನಂಬರಕೆ

|| ೬೫ ||

ಸುರನೊ ಮೇಣ್ ಖೇಚರನೊ ಜನ್ಮಾಂ- |
 ತರವಿರೋಧಿಯದೊರ್ವನಿಂತೀ- |
 ತುರಗವೇಷದೆ ಬಂದು ನೃಪನಂ ಕೊಂಡೊಯ್ದನೆಂದು ||
 ಪುರಜನಂಗಳು ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟಳು- |
 ತಿರಲದೊರ್ವ ನಿಮಿತ್ತಕೋವಿದ- |
 ನಿರದೆ ಬರ್ಪಂ ಜನಕನೆನುತಂ ಕಳೆದನವರಬಲಂ

|| ೬೬ ||

ತುರಗವಿತ್ತಲು ಜನಕಪತಿಯಂ |
 ತ್ವರಿತದಿಂ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ವಿದ್ಯಾ- |
 ಧರವಿಷಯದೊಳಗೆ ರಥನೊಪುರಚಕ್ರವಾಳಕ್ಕೆ ||
 [ಪುರವರದ] ಬಹಿರುಪವನದೊಳವ- |
 ತರಿಸಿ ನಿಂದಿರಲಾವಸಂತನ |
 ಪರಿಯೊಳವ ವನವೀಧಿಯೊಳು ಬಂದಿಬಿಡನಾಹಯವ

|| ೬೭ ||

ಎಳೆಯ ಮಾಮರದಡಿಯೊಳೊಯ್ಯನೆ |
 ಕಳೆದು [ತಳೆದಂ] ಶಾಂತಿಯಂ ತ- |
 ನ್ನೊಳೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ದಾರುಣದ ಸಂಸಾರದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ||
 ನಳಿನದಳಗತಜಳದ ಮೊಲು.....

೪ ..... ೪
 ....

ಮನದ ಕೋಪವನಜಾಯಲೀಯದೆ |
 ಜನಕಪತಿಯಿಂತೆಂದನಾಗಳು |
 ತನುಜೆಯಂ ರಾಮಂಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಂ ದಶರಥಸುತಂಗೆ ||
 ಜನಜನಿತಮಿದು ಮೀಟಾ ಕೊಟ್ಟಡೆ |
 ಜನಿಯಿಸದೆಯಪಕೀರ್ತಿ ನೀನುಂ |
 ಮುನಿಯದಿರು ನುಡಿದೆರಡುನುಡಿನವನಂ ನೃಪಾಲಕನೆ || ೭೬ ||

ಭರದೆ ಸನ್ಮತಿವೆಸರವಂ ಖೇ- |
 ಚರನದೊರ್ವಂ ನುಡಿದನಾಗಳ್ |
 ತಿರುಣಿಯಾರಾದೊಡಂ ಬೇಡರೆ ರಾಜಪುತ್ರಕರು ||
 ಎರೆದೊಡಂತೀವುದೆ ವಿಚಾರಿಸಿ |
 ದೊರೆಯಜುದು ಕುಲವಜುದು ವಿದ್ಯಾ- |
 ಪರಿಣತಿಯನಜುದೀವುದೆಂದಡೆ ಜನಕನಿಂತೆಂದ || ೭೭ ||

ಅವರ ಕುಲವಿಕ್ವಾಸ್ತ ಕುವಂಶಂ |
 ಭುವನಭುಂಭುಕಮಜಾಯಿರೆ ನೀ- |
 ವಿವರಸಾಧಾರಣಪೂರುಷರು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ||
 ಅವನಿಪತಿದಶರಥನ ಸುತಂಕೆ- |
 ಗನತರಿಸಿದ ಬಲಾಚ್ಯುತರು ನೀ- |
 ವಿವರನೇಳಿಸಬೇಡೆನಲು ಮುಳಿದಿದುಗತಿಯೆಂದಂ || ೭೮ ||

ತಿರಿದು ಮಾತೀಂ ಖೇಚರಭೂ- |
 ಚರಗ್ಗನಿಪ್ಪ ನುಡಿಯ ಪಟ್ಟಾಂ- |
 ತರವನಜಾಯದೆ ಪಕ್ಷಮೇನೆನೆ ಜನಕನಿಂತೆಂದಂ ||
 ಪುರುಜಿನಾದಿಗಳಾದೀರ್ಥೇ- |
 ಶ್ವರರೊಳಂ ಭರತಾದಿಚಕ್ರೇ- |
 ಶ್ವರರೊಳಂ ಬಲವಾಸುದೇವರೊಳಾರು ಖೇಚರರು || ೭೯ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ತರುಣಿಯರನಾರಾದೊಡಂ. ೨-೨ (ಕಖ) ಪಿರಿದು; (ಗ) ಪರಿದು. ೩-೩ (ಕಖ) ಚರಕೆನಿಪ್ಪ; (ಗ) ಚರಕೆನಿಪ್ಪ.

ಇಂದುಗತಿಯಂತೆಂದನಾಗಳು |

ದುಂದುಭಿಧ್ವನಿಯಿಂದೆ ಪಲಪಲ- |

ವಂದದಿಂ ನುಡಿದಧಿಕವನು ಮೆಱಿಯಲ್ತೆ ನೀ ವೇಡೆ ||

ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದಂ ನುಡಿಯದಾ- |

ನಂದದಿಂದೆದೇಗೊಂಡು ಕೇಳ- |

ನ್ನೊಂದೆ ನನುಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಭೂಚರಖೇಚರರ ಬಲಕೆ

|| ೮೦ ||

ಪುರುಜನೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಾನದೊ- |

ಳುರಗರಾಜಂ ನಮಿವಿನಮಿಗ- |

ಳ್ಳುರಗವಿದ್ಯಾಧಿಷ್ಠಿತಂಗಳನೆರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳ ||

ಭರದೆ ದೇವಂ ಕೊಟ್ಟನಾತನ |

ಗುರುಪರಂಪರೆಯಿಂದೆ ಬಂದುವು |

ನರರವಂ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ ಗೆಲೆ ಕೊಡು ಜಾನಕಿಯನವರ್ಗೆ

|| ೮೧ ||

ಎನಲೊಡಂ ನುತ ರಾಮಚಂದ್ರನ |

ಘನಪರಾಕ್ರಮಮೆಲ್ಲಮಂ ಸಲೆ |

ಜನಕರಾಜಂ ಬಲ್ಲುದಪುನಿದೆಗೊಂಡನೆಂದೆನಲು ||

ಕನಕಮಣಿಭೂಷಣವಸನವಾ- |

ಹನ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನೆಲ್ಲವ- |

ನನುನಯದೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಚರಪತಿ ಕಳುಹಲುತ್ಸವದೆ

|| ೮೨ ||

ಭರದೆ ವೆಂಜ್ರಾವರ್ತಮಂ ನೀ- |

ಷ್ಠುರ ಹಲಾಯುಧರಾಜಿತಮನು- |

ದ್ವೈರುಗದಾನ್ವಿತ ಸಾಗರಾವರ್ತಮುಮನಂತೆರಡು ||

ಉರಗವಿದ್ಯಾರಕ್ಷಿತಂಗಳ- |

ನೆರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳಂ ತರಿಸಿ ಖೇ- |

ಚರ ಬಲಂಬೆರಿಸಿತ್ತು ಕಾಪಂ ಚಂದ್ರವರ್ಧನನಂ

|| ೮೩ ||

೧-೧ (ಗ) ನೀದೇವ. ೨-೨ (ಗ) ಖೇಚರಬಲಕ್ಕೆ. ೩-೩ (ಕಖ) ನರರದಂ ಪಿಡಿದೇಪು ಗೆದ್ದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯನವರ್ಗೆ; (ಗ) ನರರದಂ ಪಿಡಿದಿಪುಸಿದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯನವರ್ಗೆ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಕಳು ಹಲುತ್ಸುಕನಾದಂ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ವೆಂಜ್ರಾವರ್ತಮುಮಂ. ೬-೬ (ಕಖ) ದ್ವೈರುಗದಾ; (ಗ) ಧ್ವೈರುಗದಾ. ೭-೭ (ಕಖ) ರೋಷಂ.

ಇರದೆ ಮಿಥಿಳಾಪುರಕೆಯನಿತಂ |
 ಬೆರಸು ಜನಕಕ್ಷಿತಿಪತಿಯನಾ- |
 ದರದೆ ಕಳುಹಲು ಚಂದ್ರವರ್ಧನನೊಡನೆ ಮುದಮೊದನೆ ||
 ವರವಿಮಾನವನೇಱು ವಿದ್ಯಾ- |
 ಧರಜನಾಧೀಶ್ವರನ ತೆಜದಿಂ |
 ಮರಳಿ ಬಂದಂ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ದೇವ ಮಿಥಿಳೇಶಂ

|| ೮೪ ||

ಪುರವ ಪೊಕ್ಕಾನಂದದಿಂ ಖೇ- |
 ಚರಬಲವನುಪವನದೊಳಂದಾ- |
 ದರದೆ ಬಿಡಿಸಲು ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಂ ಚಂದ್ರವರ್ಧನನು ||
 ಇರದೆ ನೆಲೆವೀಡಂ ಮಹಾವಿ- |
 ಸ್ತುರದೆ ಪೊನ್ನಿಂ ರನ್ನದಿಂದಂ |
 ವಿರಚಿಸಿದವೊಲು ಮಾಡಿದಂ ಪ್ರಬಳಗಿ ಪಿರಿದುಂಟೆ

|| ೮೫ ||

ಮಿಸುಪ ಪಳುಕಿನ ಮಂಟಪದ ರಂ- |
 ಜಿಸುವ ರತ್ನದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇ- |
 ಲೊಸೆದು ಬಿಲುಗಳನೆರಡುಮಂ ತಂದಿರಿಸಿ ತಮ್ಮನಿತು ||
 ಎಸೆವ ದಿವ್ಯಾರ್ಚನೆಗಳಿಂದ- |
 ಚರಿಸಿ ಖಚರಪತಿ ಪೇಟ್ಟಿವೊಲು ರ- |
 ಕ್ಷಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪುದುಂ ಮತ್ತಿತ್ತ ಮಿಥಿಳೇಶಂ

|| ೮೬ ||

ಅಂತಿರದೆ ಮಂತ್ರಿಜನಕೆ ಸಾ- |
 ಮಂತಕೋಟಿಗೆ ಪರಿಜನಕೆ ಶು- |
 ದ್ಧಾಂತಕಾಂತಾಜನಕೆ ಖೇಚರಲೋಕದಂದಮುಮಂ ||
 ಸಂತಸದೆ ತಾಂ ಪೋದ ಘನವೈ- |
 ತ್ತಾಂತಮಂ ಬಂದಂದಮಂ ಭೂ- |
 ಕಾಂತನಿಷ್ಠಿಪಿಯೆ ಬಿಸಸಿ ಬಲಾಕಂ ಗೃಹಮಾಹತ್ತರನಂ

|| ೮೭ ||

ಆಪುರದ ಬಹಿರುಪವನದೊಳಾ- |
 ಚಾಪಯುಗಮಿಕ್ಕೈಲದೊಳಂ ಸುರ- |
 ಚಾಪಮೆನೆ ಬಳಸಿದ್ ಮಣಿಮಯಪರಿಧಿಯಿಂದೊಳಗೆ ||
 ಗೋಪುರಂಗಳ್ಳಾಲ್ಟೈಸೆಯೆ ಧಾ- |
 ತ್ರೀಪತಿಯ ಬೆಸದಿಂದ ರತ್ನಕ- |
 ಳಾಪದಿಂದಾತಂ ಸ್ವಯಂವರಗೃಹವ ಮಾಡಿಸಿದಂ || ೮೮ ||

ಹಲವು ಪರಿಯ ಪತಾಕೆಯಿಂದಂ |
 ಹಲವು ಚೌಪಳಿಗೆಗಳನವಜೊಳು |
 ಹಲವು ಸಿಂಹಾಸನದಿನೊಪ್ಪುವ ರತ್ನಸಂಕುಳದಿಂ ||
 ಹಲವು ಪರಿಯ ವಿತಾನದಿಂದಂ |
 ಹಲವು ಮಣಿಪಂಚಾಳಿಕೆಗಳಿಂ |
 ಹಲವು ಸುರಚಾಪಂಗಳೆಬಗಿತ್ತಿನಲು ಮಾಡಿಸಿದಂ || ೮೯ ||

ಅದು ಗೃಹಾಂಗಾಮರಕುಜಮೆ ಮಾ- |
 ಡಿದುದೊ ವಿದ್ಯಾಧರರಚಿತಮೊ |
 ತ್ರಿದಶಪತಿಯ ವಿವಾಹಗೇಹಮೊ ಮದನನಿರ್ಮಿತಮೊ ||
 ಮುದದೆ ಲೋಕದ ಶೋಭೆ ತಾನೆ ನೆ- |
 ರಿದುದೊ ನೇತ್ರಾಕರುಷಮೆಂತ್ರದ |
 ಸದಾಗಾರಮೊ ಪೇಟಿನಲು ಮಾಡಿಸಿದನದನಾತಂ || ೯೦ ||

ಪುರುಕುಲದ ಕುರುಕುಲದ ವಿದ್ಯಾ- |
 ಧರಕುಲದ ಶಶಿಕುಲದ ಯದುಕುಲ- |
 ದುರುತರೋಗ್ರಕುಲದ ಧರಾಧೀಶ್ವರರು ಮೊದಲಾಗಿ ||
 ವರಗೌಳ-ಪಾಂಚಾಳ-ಮಾಳವ- |
 ತುರುಕಗುಜ್ಜರ-ತುಳುವ-ಖಗ-ಬ- |
 ಬರ-ಕಳಿಂಗ-ಹಮ್ಮೀರರೆಲ್ಲ ಬಂದರಂತದಕೆ || ೯೧ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಚಾಪಗಳಿಂದೆಬಗಿತ್ತಿನಲು. ೨-೨ (ಕಖ) ನೇತ್ರಾಕರ್ಷದ; (ಗ) ನೇತ್ರಾಕರು
 ಪಣದ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ವರಮಗಧಪಾಂಚಾಳ ಮಾಳವ | ಗೌಳಗುಜ್ಜರ ತುರುಕಕಳಿಂಗಖಗಬ
 ಬರ ತುಳುವಹಮ್ಮೀರರೆಲ್ಲ ಬಂದರಂತದಕೆ ||

ಇದನಪಿಪಲಿಂತ್ರಿಗೆನ್ನಂ |
 ಮುದದೆ ಮಿಥಿಲಾವಲ್ಲಭಂ ಕಳು- |
 ಹಿದನೆನಲು ದಶರಥನೃಪಾಲನುದಾತ್ತರಾಘವನ ||
 ವದನಕಮಳಮನಾಗಳೀಕ್ಷಿಸ- |
 ಲದನಪಿಪಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಶಾ- |
 ರದಶಶಾಂಕಾಂಶುಗಳನೇಳಿಸೆ ದಶನದೀಧಿತಿಯಿಂ

|| ೯೨ ||

ಬಿಲ್ಲನೇಪಿಸುಗುಂ ನಿಜಭ್ರೂ- |
 ವಲ್ಲಪಿಯನೇಪಿಸುವ ತೇಜದಿಂ |
 ಬಿಲ್ಲನೇಪಿಸಿ ಕಂತುರಾಜಂ ಭರದೆ ಜಾನಕಿಗೆ ||
 ಇಲ್ಲಿ ದೇವರ ಮುಂದೆ ನುಡಿವುದ- |
 ದಲ್ಲ ವಿನಯಂ ಕಾಣ್ಬುದೆಲ್ಲವ- |
 ನಲ್ಲಿ ದೇವ, ಇದಾವಗಹನಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂಗೆ

|| ೯೩ ||

ಮಣಿವಿಭೂಷಣಮಂ ನೃಪಾಲಾ- |
 ಗ್ರಣಿಗೆ ಜನಕಚರಂಗೆ ಚಿತ್ತಂ |
 ತಣಿವಿನಂ ಪೆದೆದಿತ್ತು ಬೀಡಾರಕ್ಕೆ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ||
 ಪ್ರಣಯಮಂ ರಾಮನ ವಿನಯಲ- |
 ಕ್ಷೇಣನ ವೀರಾಳಾಪಮೊದವಿಸೆ |
 ಗುಣನಿಧಾನಂ ತಳರ್ಧನಲ್ಲಿ ವಾದಿಗಿರಿವಜ್ರಂ

|| ೯೪ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ದಿಧೀತಿಯಿಂ ನುಡಿದಂ. ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಂ ಎಂಬ ಪದವು ಪ್ರತಿಯಾಡುವವರ ದೋಷದಿಂದ ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ “ ನುಡಿದಂ ” ಎಂಬ ಪದವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ “ ಯಿಂ ” ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಮುಂದೆ “ ನುಡಿದಂ ” ಎಂಬ ಪದವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

೪ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ--ನಾಟ.

ಪರಿವರ್ಧನಪಟ್ಟದಿ.

ಮಿಥಿಳಾಪುರಕಾನಂದಮೊದನೆ ದಶ- |
ರಥನೊಡನನುಜತ್ರಯಸಹಿತಾಮನು- |
ಮಥಲೀಲಿಯೊಳಿಯ್ದಂದನು ರಾಮಕುಮಾರಾ | ಕೃತಶೃಂಗಾರಾ^೧ || ಪಲ್ಲವ ಪದ ||

ಪ್ರೀಕೌಸಲ್ಯ-ಸುಮಿತ್ರೀ-ಸುಸುಪ್ರಭೆ^೨ |
ಕೈಕವೆರಸು ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ- |
ಲೋಕವಿನುತ[ರು] ಭರತಶತ್ರುಘ್ನರು ಸಹಿತಾನಂದದಲಿ ||
ಭೂಕಾಂತಂ ಗಜ-ರಥ-ಹಯ-ಸುಭಟಾ- |
ನೀಕಮೆಸೆಯೆ ಕವಿಮುಖತಿಲಕಂ ಸುಸ- |
ತಾಕೆ ವಿರಾಜಿಸಿ ಬಂದನು ದಶರಥನಿರದೆ | ಮಿಥಿಳೆಗೆ ಭರದೆ

|| ೧ ||

ವೊಲಲುಪವನದೊಳು ಬಿಡಹೇಲಿಯೆ ನಿಜ |
ಬಳಮಂ ಕತಿಪಯ-ಹಿತಜನಮಂ ಬೆಂ- |
ಬಳಿಯೊಳು ರಾಘವ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ[ರು] ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನರು ಬರಲು ||
ತೊಳಪ ಸ್ವಯಂವರ-ಗೋಪುರದೊಳಗಣ |
ಮಣಿಮಾಡದ ಮಂಟಪದಿಂ ಕೆಳಗಣ |
ಪಳುಕಿನ ಚೌಪಳಿಕೆಗೆ ದಶರಥನೃಪ ಬಂದ- | ನತಿ ಮುದದಿಂದ

|| ೨ ||

ಧಾರಿಣಿ ರೋಹಣಧಾತ್ರೀಧರದಿಂ |
ಮೇರುನಗಂ ಹರಿಚಂದನವನದಿಂ |
ವಾರಿಧಿ ವರುಣನಿನಂಬರಮಿನನಿಂದಿರುಳು ನಿಶಾಕರನಿಂ ||
ಹಾರಂ ಮಧ್ಯದ ನಾಯಕದಿಂ ವಿ- |

[ಸ್ತಾ^೩]ರಿಸಿ ರಾಜಿಸುವಂತೆ ಸ್ವಯಂವರ |

ಚಾರುಗೃಹಂ ರಾಜಿಸುತಿರ್ದುಂ ಧಶರಥನಿಂ | ಜಿತಮನುಮಥನಿಂ

|| ೩ ||

೧-೧ ಚತುರ್ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳು ಮೂರಾರನೆಯ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಆರೂ ಒಂದು ಗುರುವೂ ಅಂದರೆ
೨೬ ಮಾತ್ರಗಳಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ೭ ಗಣಗಳು ಅಥವಾ ೨೮ ಮಾತ್ರೆ
ಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ನಿಯಮವನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಹೊಸ ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ
ಪರಿವರ್ಧಿನಿಯೆನ್ನಬೇಕೋ ಎಂಬುದೊಂದು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ. ೨-೨ (ಗ) ಕೃತಿ. ೩-೩ (ಗ)
ಸುಮಿತ್ರ ಸುಪ್ರಭೆ. ೪ (ಕಖಗ) ಸ್ತ.

ಮಳಯಜಮ್ಯಗಮದಘನಸಾರದ ಪರಿ- |
 ಮಳಜಲಮಂ ಪಳುಕಿನ ಕೊಡದೊಳು ಕುಲ- |
 ಲಳನೆಯರೊಲವಿಂ ತೀವಿಯನಂಗನ ಜಂಗಮಲತಿಕೆಯರು ||
 ಬಳಸೆ ದಿಶಾಮುಖಮೆಲ್ಲಮುಮಂ ಮಂ- |
 ಗಳತೂರ್ಯಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರುರು ಮಂ- |
 ಗಳಸವನವನಿತ್ತಲು ಮುದದಿಂ ಜಾನಕಿಗೆ | ಜಿತಮೇನಕಿಗೆ

|| ೪ ||

ತಳತಳಿಸುವ ಮುತ್ತಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯೆನೆ |
 ಜಳಬಿಂದುವ ತಳೆದರೆ ತನುಲತೆಯಾ- |
 ಗಳೆ ನಿಜಿಯ ದುಕ್ಕೂಲದ ಹೊಸ ಸೀರೆಯ ಸೆಜಗಿನ ತೊಂಗಲಲಿ ||
 ಲಳಿತಾಂಗಿಯರಾಗಳು ನಯದಿಂ ಕೆಂ- |
 ದಳದರುಣಾಂಶು ಪಸರಿಸಲು ತೊಡೆದರು |
 ಬಿಳಿದನುಡಿಸಿದರು ಕುಲಸತಿಯರು ಜನನುತೆಗೆ | ಜನಕನ ಸುತೆಗೆ

|| ೫ ||

ಪಳುಕಿನ ಪಟ್ಟವಣೆಯ ಮೇಲಿರದಾ- |
 ಗಳೆ ಹಂಸಗಾಮಿನಿ[ಯು] ಕುಳ್ಳಿರೆ ಕುಲ- |
 ಲಳನೆಯರಾಗಳು ಪಡೆದವಸರಮಂ ತಮತಮಗೆಯ್ದುಂದು ||
 ಲಳಿತಾಲಕ್ಷ್ಮಕರಸದಿಂದಡಿದಳಿ- |
 ಗಳನಡಿಯೂಡಿದಳೊರ್ವಳು [ತಾಂ] ಬಂ- |
 ದಳಕುಳಕುಂತಳೆಯೊಲಿದು ವಿದೇಹಿಯ ಸುತೆಯ | ಮನುಮಥಲತೆಯ

|| ೬ ||

ತಳತಳಿಸುವ ಕೆಂದಳದರುಣದ್ಯುತಿ |
 ಬಳಸಿದ ನಖಮಂಡಲದಿಂದೊಪ್ಪುವ |
 [ನಳಿನಚರಣದೊಳು] ತುಡಿಸಲು ಮುತ್ತಿನ ನೇವುರವನು ತಂದು ||
 ವಿಲುಳಿತ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗದ ತಾರಾ- |
 ವಳಿ ವಳಯಿತಶಶಿರೇಖೆಯದೆನೆ ಕ- |
 ಣ್ಣೊಳಿಸಿದ[ಳ್ಳಾ]ಗಳು ಹರಿಣೀಲೋಚನೇಸೀತೆ | ಸತಿವಿಖ್ಯಾತೆ

|| ೭ ||

ಉರುತರವೆನಿಸ ನಿತಂಬಸ್ಥಳದೊಳು |
 ಸುರುಚಿರಮಣಿಮಯ-ರಸನಾ-ಸೂತ್ರಮ- |
 ನಿರದೆ ತೊಡರ್ಚಿದಳೊರ್ವಳು [ಗಜ]-ಕುಂಭವ ಸುತ್ತುವ ತೆಲದಿಂ ||
 ಗುರುಕುಚತಟದೊಳು ಪತ್ರಾಂಕುರಮಂ |
 ಬರೆದಳನಂಗನ ಯಂತ್ರವ ಬರೆದಂ- |
 ತಿರೆ ಮತ್ತೊರ್ವಳು ಸೀತೆಗೆ ಹರಿಕುಲಯುವತಿ | ಲಾವಣ್ಯವತಿ || ೮ ||

ಚಾರುಮುಖೇಂದುವನೋಲಗಿಸುವ ವರ- |
 ತಾರಾಗಣಮೆನೆ ಸೇರುವೆವೆರಸಿದ |
 [ಳೀ] ರಾಣಿಯ ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ತ್ರಿಸರವ ಕೊರಳೊಳು ತಂದಿಕ್ಕಿ ||
 ಸಾರತರಾಯತ-ಭುಜ-ಲತೆಯೊಳು ಕೇ- |
 ಯೂರವನಂಗನೆ ಚಂದನಲತೆಯೊಳು |
 ರಾರಾಜಪ ನಾಗಿಣಿಯೆನೆ ತೊಡಿಸೆ ಯುವತಿಗೆ | ರಾಮನ ಸತಿಗೆ || ೯ ||

ಸಿರಿಸದ ಮಾಲೆಯನಳಿಸಂಕುಲವಾ- |
 ದರದಿಂ ಬಳಸಿದವೆನೆ ಮುಂಗೈಯೊಳು |
 ಗರುಡೋದ್ಗಾರದ ಪಚ್ಚಿಯ ಕಂಕಣವೆರಡೆರಡಂ ತುಡಿಸಿ ||
 ಸುರಭಿಶರನ ಸರಲಂದದ ಬೆರಳೊಳು |
 ಸುರುಚಿರಮಣಿಮಯ-ಮುದ್ರಿಕೆಗಳ ಚ- |
 ಚ್ಚರದಿಂದಿಕ್ಕಿದಳೊರ್ವಳು ಧಾತ್ರೀಸುತೆಗೆ | ಭಾಗ್ಯೋನ್ನತೆಗೆ || ೧೦ ||

ಸ್ಮರಮೋಹನಯಂತ್ರವ ಬರೆವಂತೆ ಮ- |
 ಕರಿಕಾಪತ್ರವ ಬರೆದು ಕವೋಲದೊ- |
 ಳುರುತರಪಂಕಿಳಕುಂಕುಮದೊಳು ಮತ್ತೊರ್ವಳು ಮುದದಿಂದ ||
 ವರಕರ್ಣಾಂತಾಯತಲೋಚನದೊಳು |
 ಸರಸಾಂಜನಮಂ [ಸಲೆ] ನನೆಗಣೆ ಬಿ- |
 ತ್ತರಿಸುವ ಹೊಗರಿನಲೆಚ್ಚಳು ಬಿಂಬಾಧರೆಗೆ | ಸೌಖ್ಯಾಕರೆಗೆ || ೧೧ ||

ಶರದಷ್ಟಮಿಯ ಸುಧಾಕರ-ಬಿಂಬದು- |

[ದರದೊಳಗೊಪ್ಪುವ] ನುಣ್ಣೆ ಒಪ್ಪಿಯಂತಿರೆ |

ಸುರುಚಿರ-ಮೃಗಮದ-ಬಿಂದು-ತಿಲಕವ ಲಲಾಟದೊಳೊಲಿದಿಟ್ಟು ||

ವರಕರ್ಣಾಂತಾಯತಲೋಚನದೊಳು |

ಸರಿಯಿಡುವಂತಿರಲವತಂಸಮನಾ- |

ದರದಿಂ ಕುವಳಯ-ಕುಸುಮವನಿಡೆ ಭೂಸುತೆಗೆ | ಮೋಹನಲತೆಗೆ || ೧೨ ||

ಸೊಗಯಿಪ ಮುತ್ತಿನ ತಲೆದುಡುಗೆಯ ಮ- |

ಲ್ಲಿಗೆಯ ತುಂಬುಂಬಿನ ಚಿಲ್ವತಿಶಯದಿಂ |

ನಗೆ ಘನಸಮಯದ ಮುಗಿಲೆಡೆಯೆಡೆಯಣ ಶಶಿತಾರಕೆಗಳನು ||

[ಮೃಗನಯನೆಯ] ಮುಡಿಯಂ ಮತ್ತೊರ್ವಳು |

ಬಗೆಗೊಳುವಂತಿರೆ ತಿರ್ಪಿದಳೊಲವಿಂ- |

ದಗಣಿತಮೋಹಿಯನಂಗನ ಜಂಗಮಲತೆಯ | ಧರಣೀಸುತೆಯ || ೧೩ ||

ಇದು ಮನುಮಥನುನ್ನದಸರಲೋ ಮೇ- |

ಣಿದು ರತಿಪತಿ ಧರಿಸಿದ ಮದನಾಸ್ತ್ರಮೊ |

ಇದು ಕಾಮನ ನಚ್ಚಿನ ಮೋಹನಬಾಣಮೊ ಲೋಕವ ಗೆಲೆವ ||

ಇದು ಕಂತುವ ಸಂತಾಪನ ಕಾಂಡಮೊ |

ಇದು ಮದನವಶೀಕರಣಾಯುಧಮೋ |

ಇದು ದರ್ಪಕಥನುವೆನೆ ಕೈಗೆಯ್ಯಳು ಸೀತೆ | ಜಗತೀಜಾತಿ || ೧೪ ||

ಭವನಾಗಲಿ ಹರಿಯಾಗಲಿ ಕಮಳೋ- |

ದ್ಭವನಾಗಲಿ ಯಾರಾದೊಡಮಾಗಲಿ |

ಭುವನದೊಳಗೆನಗಿನ್ನಿ ದಿರಿಲ್ಲೆಂದತಿಗರ್ವದಿನಂಗಭವಂ ||

ಕುವಳಯಮಂ ತಾನರೆಯಂ ದಕ್ಷಿಣ- |

ಪವನನಿಂದುವಳಿಗಳಿಕ್ಕೋಗಿಲೆಗಳ |

ನಿವಹದ ಕಳನಿಸ್ವನಮಂ [ಭೀತೆಗೆ] ಯೆಂದ- | ನತಿಮುದದಿಂದ || ೧೫ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ದರದೊಳೊಪ್ಪುವ. ೨-೨ (ಕಖ) ಮೃಗಮದನಯ; (ಗ) ಮೃಗ-
ಮದ-ನಯನೆಯ. ೩-೩ (ಗ) ಮನುಮಥನನುಮದ. ೪-೪ (ಗ) ಗಜಗತಿಜಾತಿ. ೫-೫
(ಕಖಗ) ಸೀತೆ.

ಪರಿಣಯನಮುಹೂರ್ತದ ಲಗ್ನಮಿದಾ- |
 ದರದಿಂ ಬರಹೇಱನೆ ಜನಕಂ ಚ- |
 ಚ್ಚರದಿಂ ಮಣಿಮಯರಥಮಂ ಚಾಮರದಡಪದ ಡವಕೆಗಳ ||
 ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರು ವೆರಸಿರದೇಱಿಯೆ |
 ಸರಸದ ಕೆಳದಿಯರೈನೂರ್ವರು ಬರು- |
 ತಿರೆ ಮಂಗಳದಾರತಿ[ಯ] ಸ್ವಯಂವರ-ಗೃಹಕೆ | ಶೋಭಾವಹಕೆ || ೧೬ ||

ಮದನಪತಾಕೆ ವಿರಾಜಿಸೆ ಕಂಚುಕಿ |
 ಮುದದಿಂ ತನ್ನೊಡನೇಱಿ ಮನೋದ್ಭವ- |
 ನುದಯಶ್ರೀಯೆನೆ ಬರಲು ಸ್ವಯಂವರಶಾಲೆಗೆ ಜನಕಸುತೆ ||
 ಉದಯಿಸೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಮಾಣದೆ ತೆರೆಮಸ- |
 ಗಿದ ಪಾಲ್ಗಡಲೆನೆ ರಾಜನೃಕದ ಮ- |
 ನದೊಳ[ಗು]ದಯಿಸಿತು [ಪ]ರಿಪ್ಲವತೆ ಭೂಸುತೆಯಿಂ | ಲೀಲಾನ್ವಿತೆಯಿಂ || ೧೭ ||

ಜಾನಕಿಯನುಪಮಲಾವಣ್ಯಸುರಾ- |
 ಪಾನದೆ ಸೊಕ್ಕಿದ ರಾಜಸಮೂಹದ |
 ನಾನಾವಿಧ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ನೋಡುತೆ ಕಂಚುಕಿ ನಸುನಗುತೆ ||
 ಮಾನಿನಿಯೊಡಬರುತಿರಲೊರ್ವಂ ಸಂ- |
 ತಾನಕೆ ಕುಸುಮವನಿಕ್ಕುವ ತೆಪದಿಂ |
 [ಸೀನಭುಜಕೆ ತುಲುಬಂ] ಸಾ[ವ]ಗಿಸಿದನಂದೆ | ಸೀತೆಯ ಮುಂದೆ || ೧೮ ||

ಐರಾವತಗಜಹಸ್ತದ ತೆಪದಿಂ |
 ದೋರಂತೊಪ್ಪುವ ನಿಜಭುಜವಂಶಕೆ |
 ಕೂರಸಿಯಂ ಕೈಮಾಡುವ ತೆಪದಿಂ ತೋಪಲು ಮತ್ತೊರ್ವಂ ||
 ಹಾರವ ಸೈತಿಡುವಂತೆಯದೊರ್ವಂ |
 ಭೂರಮಣಂ ತೋಪಿದನಾಗಳು ತ- |
 ತೈರವನೇತ್ರಗೆ ಮುದದಿಂ ವಕ್ಷಸ್ಥಳಮಂ | ದರ್ಶಾವಿಳಮಂ || ೧೯ ||

*೧ “ಸ್ವ” ಈ ಅಕ್ಷರವು ಶಿಥಿಲದ್ವಿತ್ವ. ೨ (ಕಖಗ) ಪಾ. ೩ (ಖ) ಯಂ. ೪ (ಖ) ಯಂ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಸೀನಭುಜಂ ರತ್ನದ ತುಲುಬಂ.

ಅವತಂಸಕ್ಕೆಳಸುವ ಘನಮಧುಕರ- ।

ನಿವಹವ ಸೋವಂತಿರೆ ಮತ್ತೊರ್ವಂ ।

ನವರತ್ನಾಂಗದ ಕಾಂತಿಯನೊದವಿಸೆ ಸುರಧನುವಂ ಸಭೆಗೆ ॥

ವಿವಿಧ-ಸಮರ-ವಿಜಯವನೊಪಲು ನೃಪ- ।

ಕುವರನದೊರ್ವಂ ಕಟಕವ ಸಾವಗಿ- ।

ಸುವ ನೆವದಿಂ ನಿಜ ವೀರವ್ರಜಮಂ ತೋಪಿ । ಕಾಮಂ ಬೀಪಿ

॥ ೨೦ ॥

ಸೊಗಯಿಪ ಹೊಂಗೇದಗೆಯೆಸಳಂ ನಸು- ।

ನಗುವೆಲೆಯಂ ಪಿಡಿದೊರ್ವ ಕುಮಾರಂ ।

ಬಗೆಮಿಗೆ ಕರಿಯ ಕಳೆವ ತಿಪದಿಂ ತನ್ನಗುರೆ ಚಿಲುವ ಮೆಪ್ಪಿಯೆ ॥

ಮಗಮಗಿಸುವ ತನುಸಾರಭಕಳಸುವ- ।

ಳಿಗಳಂ ಸೋವಲು ಮತ್ತೊರ್ವಂ ಮೆ- ।

ಲ್ಲನೆ ಕನಲುತೆ ನೋಡಿದ ಚಾಮರಧಾರಿಣಿಯ । ಜಿತರೋಹಿಣಿಯ

॥ ೨೧ ॥

ಭರದಿಂ ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿಯನಾ- ।

ದರದಿಂ [ಹಾಕಿಯೆ] ಹಿಡಿದನೆವದಿಂ- ।

ದಿರದೊರ್ವಂ ಕೆಂದಳ-ಕಾಂತಿಗಳಿಂ ಮೆಪ್ಪಿಯಲು ಮಾನಿನಿಗೆ ॥

ಸ್ಮರಮದಿರಾರಸಮತ್ತನದೊರ್ವಂ ।

ಪರಿಚಾರಿಕೆಯನೊದೆವ ನೆವದಿಂ ನಿಜ ।

ಚರಣದ ಕಾಂತಿಯನಂತಾಸಭೆಯೊಳು ಮೆಪ್ಪಿದಂ | ಲಜ್ಜೆಯ ತೋಪಿದಂ ॥ ೨೨ ॥

ಮುದಮೊದವಿರೆ ಬಂದಾಕೆ ಸ್ವಯಂವರ- ।

ಸದನದ ಮಧ್ಯದ ಚೌಪಳಿಗೆಯ ನೀ- ।

ಲದ ಕಂಬದ ಕೆಲದೊಳು ಸತಿಯರು ಸಹಿತರೆ ಜಾನಕಿಯಂದು॥

ಪದಪಿಂ ವಿದ್ರಮಲತೆ ಬಳಸಿದ ಶಾ- ।

ರದ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಮಂ ತಾರಾವಳಿ ಬಳ- ।

ಸಿದ ಶತಿಕಳೆಯಂ ಕಳೆಯೆನಿಸಿದಳಾಕಾಂತೆ | ರತಿಯೆಂಬಂತೆ

॥ ೨೩ ॥

ಕೆಲಬರು ಸುಖಗುರುಳೊಳು ಸಿಲುಕಿದುವಂ |
 ಕೆಲಬರು ಪೆಱಿನೊಸಲೊಳು ನೆಲಿಸಿದುವಂ |
 ಕೆಲಬರು ನಯನೇಂದಿವರವನದೊಳು ಮೂಡಿ ಮುಲುಂಕಿದುವಂ ||
 ಕೆಲಬರಧರಮಣಿಯೊಳ್ತಣಿಯದುವಂ |
 ಕೆಲಬರು ಗಂಡಸ್ಥಳಕೆಳಸಿದುವಂ |
 ಸಲೆ ನಯನಂಗಳನಾಪದೆ ತೆಗೆಯದೆ ನಿಲಲು | ಮದನಂ ಗೆಲಲು || ೨೪ ||

ಕೊರಳೊಳು ಕಕ್ಷಾಂತರದೊಳು ಘನಪೀ- |
 ವರಕುಚದೊಳು ವಕ್ಷಸ್ಥಳದೊಳು ಬಂ- |
 ಧರನಾಭಿಯೊಳು ನಿತಂಬ[ದ] ಬಿಂಬದೊಳುರುತರಶಾಖೆಯೊಳು ||
 ಸುರುಚಿರಜಾನುಗಳೊಳು ಗುಲ್ಮಂಗಳೊ- |
 ಳರುಣಾಂಗುಷ್ಠಂಗಳೊಳದಿವಳಿಗಳೊ- |
 ಳರದಾಭರಣವೆನಲು ನೃಪಲೋಚನ ಮೆಱಿಯೆ | ಮನಸಿಜನಪಿಯೆ || ೨೫ ||

ಕೆಲಕೆಲಬರ್ಕೀಲಿಸಿದಂತಿದರ್- |
 ಕೆಲಕೆಲಬಸ್ತಂಭಿಸಿದಂತಿದರ್- |
 ಕೆಲಕೆಲಬಮೂರ್ಛಿಸಿದಂತಿದರ್ವಸುಧಾಪಾಲಕರು ||
 ಕೆಲಕೆಲಬಪಾರ್ವದದಂತಿದರ್- |
 ಕೆಲಕೆಲಬರ್ಮೆಯ್ಯರೆದಂತಿದರ್- |
 ಗೆಲೆ ಚಿತ್ರದ ಸಭೆಯಂ ಸಭೆ ಜಾನಕಿ ಪುಗಲು | ರತಿಯಂ ಮಿಗಲು || ೨೬ ||

ಒರ್ವಂ ಮೂರ್ಛೆಯಿನೊರ್ವಂ ಪುಳಕದಿ- |
 ನೊರ್ವಂ ಬೆಮರಿದೊರ್ವಂ ಸ್ತಂಭದಿ- |
 ನೊರ್ವಂ ಕಂಪದಿನೊರ್ವಂ ಗದುಗದಮೊದವಿದ ನುಡಿಯಿಂದ ||
 ಒರ್ವಂ ವೈವರ್ಣ್ಯಂಕತೆಯಿಂದ ಮ- |
 ತ್ತೊರ್ವಂ ಗಳದಶ್ರುಗಳಿಂದೊಪ್ಪಿದ- |
 ನುರ್ವಿಸುತೆ ಬರಲವರವರಂ ನಡುತಿರಲು | ಕಾಮನ ಸರಲು || ೨೭ ||

ವೀರತೆಯುಂ ಶೂರತೆಯುಂ ರುಚಿರೋ- |
 ದಾರತೆಯುಂ ಗುಣಗಂಭೀರತೆಯುಂ |
 ದೀರತೆಯುಂ ಪುದುವಿನೆ ತನೊಳು ಕೌಸಲ್ಯ ತನಯಂ ||

ರಾರಾಜಿಸಿ ಕಡಲೊಳು ಕೈವಂದ ನ- |

ಮೇರುವಿದೆಂಬಂತಾಸಭೆಯೊಳು [ತಾ] |

ಕೈರವಲೋಚನೆ ಕಂಡಳು ದಶರಥಸುತನ- | ನುರ್ವಿಮತನೆ

|| ೨೮ ||

ಆಗಳವರವರೆ ವಿತರಣವಿದ್ಯಾ- |

ಭೋಗವಿವೇಕಸರಾಕ್ರಮಮಂ ಹಂ- |

ಸೀಗಾಮಿನಿಗನ್ನಯಸಹಿತಂ ಕಂಚುಕಿ ಪೇಟುತ್ತಲಿರೆ ||

ಎಗೆಯ್ದಂ ನೆನೆಯಳು ನೋಡಳು ನುಡಿ-

ಗೇಗೊಳ್ಳಳು ಜಾನಕಿ ತನ್ನೆ*ದೆಯಂ |

ತಾಗುತ್ತಿರೆ ನೀಡುಂ ನೆನೆದಳು ರಾಮನನು | ಗುಣಧಾಮನನು

|| ೨೯ ||

ವದನೇಂದುಗೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ವಿಧುಕೌ- |

ಮುದಿ ನಯನಾಂಶುಗೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಹವ- |

ಳದ ಲತೆಯಧರಮಣಿ[ಗೆ] ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಪೋ ಪೆಜಿತಿಲ್ಲಿಂತೀ ||

ಸುದತಿಯ ಕುಚಕಳಶಕೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ |

ಮದನಮದೇಭದ ಕುಂಭಮೆನುತ್ತಂ |

ಮುದದಿಂ ಜಾನಕಿಯಂ ನೋಡಿದನಾ ರಾಮಂ | ಕೌತುಕಧಾಮಂ

|| ೩೦ ||

ಈರಮಣೀರತ್ನ ಮಮೂಲ್ಯಂ ಧನು- |

ಸಾರೋಪಣವಾತ್ರಂ ಬಿಲೆಯಿದಕೆ ವಿ- |

ಚಾರಿಪುದೇನಶ್ರಿಮದಿಂದೇಜಿಸುವೆಂ ಚಾಪವನಿರದೆ ||

ಧೀರತೆಗೆಡದಿರು ಚಿತ್ತಮೆ ನಿನ್ನ ಮ- |

ನೋರಥಸಿದ್ಧಿ [ಸಲೆ] ಸಮನಿಸುವುದೆಂ- |

ದಾರಘರಾಮಂ ಮನದೊಳ್ಳುಡಿದಂ ಮುದದಿಂ | ಭುಜಬಲಮದದಿಂ || ೩೧ ||

ಇತ್ತಲು ವಿದ್ಯಾಧರವಲ್ಲಭನ ಮ- |

ಹತ್ತರನೊಲವಿಂದಬಿಳಾವನಿಯಂ |

ಬಿತ್ತರದಿಂ ಚಾಪದ್ವಯಮಂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮರ್ಚಿಸಲು ||

೧ (ಕಖಗ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ಮಧನ. ೩-೩ (ಗ) ಆಗವರೆ. ೪-೪ (ಗ) ಸಾಗಮಿನಿ. ೫-೫ (ಗ) ನೋಡೆಯಳು. ೬-೬ (ಕಖ) ಗೀಗಳು. ೭-೭ (ಕಖ) ವೀಡುಂ. ೮ (ಕಖಗ) ಯ. ೯ (ಕಖ) ಪೋಳ. ೧೦ (ಗ) ಸ್ತ. ೧೧ (ಕಖಗ) ಗುಂ.

ಎತ್ತತ್ತಂ ನೊಟ್ಟೊಡಮಾದಿಜ್ಜುಖ- |

ದತ್ತತ್ತಂ ಪಸರಿಸೆ ಫಣಿದೀಪ್ತಿವಿ- |

ಯತ್ತಳಮಂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಪೂತ್ಕಾರಂ ನೆಗೆಯೆ | ಕಂಡವರಗಿಯೆ

|| ೩೨ ||

ಕಡೆಗಾಲದ ಮುಗಿಲೊಳು ಘುಡಿಘುಡಿಸುವ |

ಸಿಡಿಲ ಗಡಣಮೆನೆ ಚಾಪಯುಗಂಗ- |

ಳ್ಳಿಡಿಯಂ ಕೆಂಡವನುಗುಬುತ್ತಿರೆ ಕಂಡಂಬರಚರಸೇನೆ ||

ಪೊಡವಿಯೊಳವನಾರೇಱಿಸುವರು ತ- |

ಮೊಡೆಯಂಗಾದಳು ಜಾನಕಿಯೆನುತಂ |

ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನನುಚರರು | ವಿದ್ಯಾಧರರು

|| ೩೩ ||

ಧನುರಾರೋಪಣದಿಂ ಮನುಮಥಧನು- |

ವೆನಿಸಿದ ಜಾನಕಿಯೆ^೧ ನೊಲಿಸಲಿಸುವುದು^೨ |

ಜನನಾಥರೊಳಾರಾದೊಡಮೆಂದಾಕಂಚುಕಿ ನುಡಿಯಲೊಡಂ ||

ತನತನೆಗೆರ್ಪದು ನೃಪನಿಚಯಂ ಘನ- |

ನಿನದದಿನೇಟುವ ಕಂಠೀರವತತಿ- |

ಯೆನೆ^೩ [ಬಿಲ್ಲಿರ್ಪಡೆಗೆಯ್ದಂದರದಂ]^೪ ಕಂಡು | ನಡುಕಂಗೊಂಡು

|| ೩೪ ||

ಉರಿಯಂ ಕಾಱುವ ದೃಷ್ಟಿವಿಷಾಹಿಗ- |

ಳೆರಡಂ ಬಿಲ್ಲೆರಡೆಂದಟ್ಟಿದ ಖೇ- |

ಚರವಾಯೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿಯೆ ಜನಕಂ ಕೊಟ್ಟಂ ನಿಜಸುತೆಯಂ ||

ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆಯ ಗಾರುಡವಿದ್ಯೆಯ |

ಪರಿಣತೆಯುಳ್ಳವರೇಱಿಸಿಯಿದನೆಂ- |

ದಿರದಾಗಳೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲು ಪಾರ್ಥಿವಸುತರು | ಭಯಸಂಯುತರು

|| ೩೫ ||

೧ (ಗ) ಹ. ೨-೨ (ಕಖ) ನೊಲಿಸುವುದು; (ಗ) ನೊಲಿಸುಲಿಸುವುದು. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಬಿಲ್ಲಿರ್ಪಡೆಗೆಯ್ದಂದಂ. ಮಾತ್ರಗಳು ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಸಸ್ತಗಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ' ಅದಂ ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅನರಣ್ಯಾತ್ಮಜನಖಿಳಕಳಾವಿದ- ।
 ನನುಪಮವಿಕ್ರಮನತುಳಬಲಂ ಸಿಜ- ।
 ತನಯನ ಮೊಗಮಂ ದರಹಸಿತಾನನಸಾಗಿಯ ದಶರಥನು ॥
 ಅನುನಯದಿಂ ನೋಡುವುದುಂ ಪೂಡಮು- ।
 ಟ್ಟನುಜಂ ಬೆರಸಿರದಿದಾರದರದಿಂ ।
 ಧನುವಿದಲ್ಟಗೆ ನಡೆತಂದಂ ರಘುರಾಮಂ । ಶೌರ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮನು ॥ ೨೭ ॥

ಧರೆಗವತರಿಸಿದ ಶಶಿಸೂರ್ಯರ ಪೂ-
 ಲ್ಪರೆ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮೀಧರರುಪಸಂ-
 ಹರಿಸಲು ಚಾಪದ್ವಿತಯಂ ತಮ್ಮಯ ವೈಕುಣ್ಣ ತತಯನು ॥
 ಧರಣಿಯದಿರೆ ಫಣಿಪತಿ ಕಂಪಿಸೆ ದಿ- ।
 ಕೃತಿತತಿ ಪೆಳೆಪು ಕುಸಿಯ ಕೂಮಂ ಸಿ-
 ಮ್ಬರವಜ್ರಾವರ್ತವನೇಷಿಸಿದಂ ರಾಮಂ । ಭುಜಬಲಭಾಮನು ॥ ೨೮ ॥

ಪೀದಂ ಪೀಚರಸಂದೋಹಕ್ಕೆ ವಿ-
 ಪಾದಂ ಪ್ಲತ್ರಿಯಪುತ್ರಾಳಿಗೆ ಸಂ- ।
 ಮೋದಂ ಜನಕವಿದೇಹೀದಶರಥಜನನೀಜನಕೆಯ ॥
 ಸ್ವೇದೋದ್ಭೇದಪುಳಕವನಿಜೆ[ಗು]- ।
 ತ್ವಾದಿಸ ವಜ್ರಾವರ್ತವನೇಷಿಸಿ ।
 ಸಾದರದಿಂ ಜೀವೊಡೆ[ದೆ] ನೈ ಪಕುಲಲಲಾಮಂ । ರಘುಪತಿರಾಮನು ॥ ೨೯ ॥

ಅಗ್ರಜನಾದೇಶದಿನಾಗಳೆ ವಿ- ।
 ದ್ಯಾಗ್ರಣಿಯಂಟನೆಯಚ್ಯುತನಮಳೋ- ।
 ದಗ್ರಯಶಂ ಮುದಮೊದ[ವೆ] ಸಾಗರಾವರ್ತವ ಕೈಕೊಂಡು ॥
 ಉಗ್ರಂ ಪಾಶುಪತವನೇಷಿಸುವ ಸ- ।
 ಮಗ್ರಾಟೋಪಂ ತನಗೆಸೆದಿರಲ- ।
 ವ್ಯಗ್ರಂ ಪದೆದೇಷಿಸಿದಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು । ರಿಪುಭೀಕರನು ॥ ೩೦ ॥

ಧಾರಿಣಿ ನಡುಗಿತು ಮೇರುವದಿದು ದು |
 ವಾರಿಧಿ ಕದಡಿತು ದಿಕ್ಪಾಲಕತತಿ |
 ಭೀರುತೆವಡೆದುದು ಬೆವಜ್ಜಾದನಹಿಪತಿ ಕೂರ್ಮಂ ಕುಸಿಯಿತ್ತು ||
 ವಾರಿಜನಾಭಂ ಜೇವೊಡೆದಂ ವಿ- |
 ಸ್ತಾರಿತ ಭೈರವದಾರುಣತರ ಟಂ- |
 ಕಾರನಿನಾದಂ ಲೋಕತ್ರಯಮಂ ಬಳಸೆ | ನೃಪಕೈವಳಸೆ || ೪೦ ||

ಚಂದ್ರಧ್ವಜನೆಂಬಂ ನರನಾಥನೈ- |
 ಪೇಂದ್ರನ ಬಾ[ಹಾ]ಬಲಮಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಸು- |
 ರೇಂದ್ರಾಣಿ ಪ್ರತಿಯವರಂ ಪದಿನೆಣ್ಣ ಕನ್ನಿಕೆಯರನು ||
 ಚಂದ್ರಾನೆಯರನಿತ್ತಂ ಸಕಳನೈ- |
 ಪೇಂದ್ರಂ ದಶರಥನಿರ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂ- |
 ದಿಂದ್ರವಿಭವದಿಂದ್ರಾ[ರಾ]ತಿಯ [ಜಿತ]ಕಲಿಗೆ | ಘನಭುಜಬಲಿಗೆ || ೪೧ ||

ಹಲಮುಂ ವಜ್ರಾವರ್ತಮುಮಿಂತೀ- |
 ಲಲನಾರತ್ನಂ ಜಾನಕಿಯುಂ ಮೆ- |
 ಯ್ಗಲಿ ರಾಮನ ಕೈಸಾರ್ದುವು ಸಾರ್ವ-ತ್ರಿ^{*}ಖಂಡಕ್ಷಿತಿಯೆನಲು ||
 ಸುಲಲಿತ ಗದೆಯುಂ ಪದಿನೆಣ್ಣರು ವರ- |
 ಲಲನಾರತ್ನಂಗಳುಮೀ ಬಿಲ್ಲುಂ |
 ಜಲರುಹನಾಭನ [ಸಾರ್ದುವು] ತೊದಳಿಲ್ಲೆಂದು | ದುರ್ವರೆಯೆಂದು || ೪೨ ||

ಬೆಳುಗೊಡೆ ತಳೆದವು ಚಮರೀರುಹಸಂ- |
 ಕುಳಮಂ ವರಲಲನೆಯರಿಕ್ಕಿದರಾ- |
 ಗಳೆ ಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆಗಳಂ ಜಯಜಯ ನಿನದವುಮೊದವಿದವು ||
 ವಿಲುಳಿತಮಂಗಳತೂರ್ಯರವಂ ದಿಗು- |
 ವಳಯಮನಾವರಿಸಿದವಾಗಳೆ ಪೂ- |
 ಮಳೆ ಕಣ್ಣಿದವು ಸುರದುಂದುಭಿಯಿಸೆದವು ನುತರ್ಗ | ರಾಮಾಚ್ಯುತ^{*}ರ್ಗ || ೪೩ ||

೧ (ಕಖಗ) ಹು. ೨-೨ (ಕಖಗ) ದಿನಾ. ೩ ಈ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಗಳು ಕಡಿನೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಸಪ್ತಗಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು “ ಚಿತ ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಕೈಸಾರ್ದುವು. ೫ ಈ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಸಪ್ತಗಣಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು “ ಕೈ ” ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಚರಣವನ್ನು “ ಜಲರುಹನಾಭನ ಕೈಸಾರ್ದುವು ದಿಟನೆಂದು | ದುರ್ವರೆಯೆಂದು || ” ಹೀಗೆಯೂ ತಿದ್ದಬಹುದು.

ಇದು ಪುಣ್ಯಾಹಸಮಯಮೀಗಳೆ ಬ- |
 ಪುರು ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕುವುದೆನೆ ಕಂಚುಕಿ |
 ಮುದದಿಂ ಜಾನಕಿ ಮೃದುಪದವಿನ್ಯಾಸಂ ವೇ.ಱಿಯುತ್ತಿರಲು ||
 ಮದನಂಗಲರ್ಗಣೆಯಂ ನೀಡಲು ಸಂ- |
 ಮುದದಿಂ ರತಿ ಬರ್ಪಂತಿರೆ ಬಂದಳು |
 ಸುದತಿಯ ಮನದೊಳೊದವಿ[ರೈ]ತಪ್ಪಾತುರ[ಮುಂ] | ಲಜ್ಜಾಭರ[ಮುಂ] || ೪೪ ||

ನೇವುರರವದಿಂದಂ ಸೊಗಯಿಸ ಹಂ- |
 ಸಾವಳಿಯಂ ರಸನಾಸೂತ್ರದ ಕಳ- |
 ರಾವದೆ ಸಾರಸಚಯಮಂ [ತನು]-ಸಾರಭದಿಂದಳಿಕ್ಕುಳಮಂ ||
 ಆವರಿಸುತ್ತಿರೆ ಬಂದಳು ಘನಲ- |
 ಜ್ಞಾನತಾನನೆ ಜಾನಕಿ ರಾಘವ- |
 ದೇವಂಗಿಕ್ಕಿದಳೊಲವಿಂ ಮಾಲೆಯನಿರದೆ | ನೆರೆವಾತುರದೆ || ೪೫ ||

ಕಾಮನ ವಾಮೋಪಾಂತದ ರತಿಯೆನೆ |
 ರಾಮನ ವಾಮೋಪಾಂತದೊಳಂತಾ- |
 ಭೂಮಿಜಿಯಿರೆ ತನು ಸೋಂಕಲು ರೋಮಾಂಚಮನೊದವಿಸಿತೊಲಿದು ||
 ಸೀಮೆಗಳಿದ ಚತುರಂಗಬಲದಿನು- |
 ದ್ರಾಮಭುಜಂ ರಿಪುಭೀಕರನೃಪನಭಿ- |
 ರಾಮಯರಂ ದಶರಥನೃಪನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ- | ನತಿಮುದದಿಂದ || ೪೬ ||

ಧಾತ್ರೀಸುತೆ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ- |
 ಶತ್ರುಘ್ನ ಭರತರೆಲ್ಲರ್ವರಸು ವಿ- |
 ಚಿತ್ರಪವಿತ್ರಸಿತಾತಪತ್ರಚಮರರುಹಗಳೆದಿರಲು ||
 ಕ್ಷತ್ರಿಯಪುತ್ರರಗಿದು ತೆರಳುತ್ತಿರೆ |
 [ಶಾತ್ರ್]ವಮಂ ಬಿಡೆ ವಿದ್ಯಾಧರತತಿ |
 ಧಾತ್ರೀಪತಿ ಮಿಥಿಳಾಪುರಕಭಿಮುಖನಾದಂ | ವಿಜಯವಿನೋದಂ || ೪೭ ||

ಕವಿಶಬ್ದಂಗಿಡೆ ತೂಯನಿನಾದಂ |
 ಭವನವನಾವರಿಸಲು ರಂಜಧ್ವನಿ |
 ವಿವಿಧಸತಾಕನಿಯನದಿರೆ ದಶರಥ ಮಿಥಿಳೆಯ ಪುಗುವಾಗ ||
 ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಪುರವರದ ಸ್ತ್ರೀ- |
 ನಿನಹಂ ಪ್ರಾಸಾದಂಗಳನೇಳೆಯೆ |
 ಕುವಳಯಲೋಚನೆಯರು ನೋಡಿದರಿಂತೆಂದು | ತಮತಮಗಂದು || ೪೮ ||

ಅಂಬುಜವನಮಲದಂತಿರೆ ನಭಮಂ |
 ಚುಂಬಿಸೆ ಬೆಳುಗೊಡೆ ಚಮುರಾರುಹಮಂ |
 ಬಿಂಬಾಧರೆಯರು ನಲಿನಲಿದಿಕ್ಕಲು ದಿಕ್ಕರಿಯೆಂದಲಿ ||
 ಹೊಂಬಟ್ಟೆಯ ಗುಬದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಮದ- |
 ಸಂಭೀರಮಮಂ ಪದದೇಹಿಯೆ ಮದ- |
 ದಿಂ ಬರ್ನಾತಂ ತೊಡಳಿಲ್ಲದೆ ದಶರಥನು | ಚಿತಮನುಮಥನು || ೪೯ ||

ಕೋರಕಿತಾಂಗಜಜಂಗಮಲತೆಗೆ ನ- |
 ನೊರುವಡರ್ಪದಂತಿರೆ ಸಕಳಕೆ |
 ಕೈರವಲೋಚನೆ ಜಾನಕಿ ತನ್ನೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ||
 ಧಾರಣಿಗವತರಿಸಿಯೆ ರೊಂಬಣಿ-ರಲಿ |
 ತುರಿಂದಂ ಬಂದಸನೆನೆ ಬರ್ಪಂ |
 ಪ್ರೀರಾಮಂ ದಾಮಂ ಯುವತಿಜನಕಾಮಂ | ಶೌರೋದ್ರಾಮಂ || ೫೦ ||

ಶರಥಿತರಂಗಂಗಳೆ ಮೋಲೊಪ್ಪುವ |
 ತುರಗದಳಂಗಳ ನಡುವೆ ಸುರೇಂದ್ರಂ |
 ಸುರತುರಗವನೊಲಿದೊಳಗೆ ಬರುವೆ ಮೋಲೊ ಬರುತಿರಾತಂ ||
 ಸುರುಚಿರತಾರಕಿತಾಂಬರವೆನೆ ನಾ- |
 ರುರವೆಕ್ಕಾ ವಳಿಯಿಂದೆಸೆದಿರೆ ಬಂ- |
 ಧಾರತರಕಿರ್ತಿವಿನಿರ್ಜಿತಶಶಲಕ್ಷಣನು | ಕಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು || ೫೧ ||

ಎರಡುಂ ಮದಕರಿಗಳ ಹೊಂಗೆಲಸದ |
 ಹೊರಜೆಗೆ ಕೇವಣಮಾಗಿರೆ ಪದನಖ- |
 ಕಿರಣಕಳಾಪಂ ಕೂರಂಕುಶರುಚಿರವಿಯಂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಲು ||
 ಎರಡುಂ ಕಣ್ಣಳು ಲೋಕಕ್ಕಿವರೆನೆ |
 ಭರತಂ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ದಶರಥನೈಪ- |
 ನೆರಡುಂ ಕೆಲದೊಳು ಬರ್ಪವರವರಿಂತೆಂದು || ನೋಡಿದರಂದು || ೫೨ ||

ನಯಮಂ ಭಯಮಂ ತೋಪ್ಪಿ ನೈಪಾಲಕ- |
 ಚಯಮಂ ಖೇಚರಜನಮೆಂ ಕಳುಪಿ ವಿ- |
 ಜಯದುಂದುಭಿ ಗಗನವನಾವರಿಸಲು ನಿಜವಾಹಿನಿಸಹಿತಂ ||
 ನಯನಿಪುಣಂ ತುರಗಾರೂಢಂ ನ- |
 ಮ್ಮಯ ಪತಿ ಕನಕಂ ಬೆರಸಿ[ರೆ] ಬಂದನೆ |
 ಜಯಶೀ[ಲ]ಕ್ರಮವಿಕ್ರಮನಿಳಯಂ | ತ್ರಿಭುವನಜನಕಂ || ೫೩ ||

ಅಂದಂತವರೆಲ್ಲರ್ವರಸಿರೆ ನಡೆ- |
 ತಂದರಮನೆಯಂ ಮಣಿಮಯತೋರಣ- |
 ದಿಂದೊಪ್ಪುವುದಂ [ಸುರಧನುವದೆ] ಜಗಿದುದೆನೆ ರಾಜಿಪುದಂ ||
 ಮಂದರಗಿರಿಯಿದು ಬೇಜಿಗೊಂದೆನೆ ಹರಿ- |
 ಚಂದನವನದಿಂ ಸುತ್ತಿದುದಂ ಜಯ- |
 ದುಂದುಭಿರವನೇಸೆಯಲು ಪೊಕ್ಕಂ ರಘುವೀರಂ | ನಿರತೋದಾರಂ || ೫೪ ||

ರತಿಪತಿಶತಮುಖಶೀತರುಚಿಗ[ಳಿಗೆ] |
 ರತಿಶಚಿರೋಹಣಿ[ಯರ] ಮಾಡುವ ವೋ- |
 ಲ್ನುತಜನಕನ ಚಂದ್ರಧ್ವಜಕನಕಾತ್ಮಜೆಯರನಿರದಂದು ||
 ಸ್ತೀತಿಸುತೆಯೂರ್ಮಿಲೆ- ಕನಕಪ್ರಭೆಯರ- |
 ನತಿಬಲರಾಘವ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಭರತ- |
 ಗತಿಮುದದಿಂ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದನಿರದೊಲಿದು | ರಘುಪತಿ ನಲಿದು || ೫೫ ||

೧-೧ (ಕುಗ) ಬರ್ಪವರೆಂದಿಂದು. ೨-೨ (ಗ) ಕಳುಹಿಯೆ. ೩-೩ (ಗ) ಜಯಶೀಲಾ
 ಕ್ರಮದಿಗಳಯಂ; (ಕು) ಜಯಶೀಲಾಕ್ರಮ ವಿಕ್ರಮನಿಳಯಂ ೪-೪ (ಕುಗ) ಸುರ
 ಧನುವದೆ. ೫-೫ (ಕು) ಗಳಾ; (ಗ) ಗಳಾ. ೬-೬ (ಕುಗ) ಗಳ.

ಜನಕಂ ರಾಮಂ ಗಾಚಂದ್ರಧ್ವಜ- |
 ನನುನಯದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವಂಗಾ- |
 ಕನಕಂ ಭರತಂ ಗನುನಯದಿಂ ನಿಜನಿಜಸುತೆಯರನಿತ್ತು ||
 ಜನಕಪದದಿ ಕೈಧಾರಿಯನೆಱಿದ- |
 ಜನಪತಿ ದಶರಥನನು, ಬಂದವನಿವ- |
 ರಿತಿತುಂ ಮಾಡಿದರಾತನ ವಿಭವನಱಿದು | ಸಿರಿಯಂ ಮೆಱಿದು || ೫೬ ||

ಸುರಕುಜದಾರವೆಗಳುಮಂ ಸೊಗಯಿಪ |
 ಸುರಭಿಯ ಹಿಂಡುಗಳಂ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
 ಉರುತರ [ಕ]ರಿಗಳನವರಿವರೆನ್ನದೆ ಮೊಗನೋಡದೆ ಕೊಟ್ಟು ||
 ಎರೆವಣ್ಣೆಯ ತೀರ್ಪರಿದುಂ ವಿತರಣ- |
 ಸುರಗಿರಿ ಮನೆಮನೆದಪ್ಪದೆ ಬಂದಿರೆ |
 [ವರತರ] ಚಾಗದ ಮಹಿಮೆಯ ಮೆಱಿದಂ ಜನಕಂ | ವಸುಧಾಜನಕಂ || ೫೭ ||

ಅಂತುತ್ಸಾಹಪರಂಪರೆಗಳನ- |
 ತ್ಯಂತ ಮನೋಮುದದಿಂ ದಶರಥಭೂ- |
 ಕಾಂತಂ ತಳೆಯುತ್ತಿರೆ ಮುತ್ತಿತ್ತಲು ಖಚರಮಹಾವರನು ||
 ಇಂತಿನಿಶೆಲ್ಲಮುಮಂ ವಿದ್ಯಾಧರ-
 ಕಾಂತಂಗಿಂದುಗತಿಗೆ ಪೇಜಲು ಸಭೆ- |
 ಯಂ ತೀವಿತು ವಿಷ್ಣುಯರಸಮೆಲ್ಲಾ ಜನಕೆ | ಕೇಳ್ವರ ಮನಕೆ || ೫೮ ||

[ಜನಕಾತ್ಮಜರುಂ] ವರವಿದ್ಯಾಧರ- |
 ಜನಮುಂ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ದಶರಥನೃಪ- |
 ತನುಜರ್ಬಲನಾರಾಯಣರೆಯ್ದೆರಡುಂ ಬಿಲ್ಲುಗಳಂ ||
 ಅನುನಯದಿಂದಿವರುಮೇಱಿಸಿದ- |
 ಜನಕಾತ್ಮಜ ರಾಮಂ ಗಾದಳುವೀ- |
 ವಿನತರ್ಕಾರಣವುರುಷರವನಿವಿಶ್ರುತರು | ಭುಜಬಲಯುತರು || ೫೯ ||

ಸೆಣಸುವುದರಿಂದಿ[ತ]ವರೊಳವರ್ಕಾ- |

ರಣಪುರುಷರ್ನ[ಮ್ನಿಂ]ಬಿಲ್ಲರಡುಂ |

ಋಣಮಿಲ್ಲದೆ ಪೊಂದುವು ಮುದದಿಂ ರಾಮಾಚ್ಯುತರಂ ಕೂಡಿ ||

ಪ್ರಣಯಿಸಿ ರಾಮಂ ಗಾದಳು ಜಾನಕಿ |

ಗಣಯಿಸದಿಪ್ಪುದು ನಮಗನುಚಿತಗುಣ- |

ಗಣದೊಳ್ಕೃತವೆನೆಂದಂ ನಯಧರನು | ಖಚರೇಶ್ವರನು

|| ೬೦ ||

ಎರಡುಂ ಪುರ್ವಂ ಗಂಟೆಕ್ಕಲು ಕಿಸು- |

ಸೆರೆ [ಕಣ್ಣೊಳ್ವರ್ವಿಸಲು] ಕಪೋಲಾಂ- |

ತರದೊಳು ಬೆಮರುಣ್ಮಲು ತುಟೆ ಕೆತ್ತುತ್ತಿರಲು ಕರಂ ಮುಳಿದು ||

ಹರಿಸೀರಮನಾಸ್ಸಾಳಿಸಿ ನಿಜ ನಿ- |

ಷ್ಕರಕೂರಸಿಯಂ ಕೊಂಡೆ[ಬ್ಬಂ] ಚ- |

ಚ್ಚರದಿಂದಿದುಗತಿಸುತಪ್ರಭಾಮಂಡಳನು | ದರ್ಪಾಳನು |

|| ೬೧ ||

ಲಾರುತರಬಾ[ಹಾ]ಬಲಗರ್ವದಿ ನ- |

ಮ್ಮರಡುಂ ಧನುಗಳನೇಜಿಸಿ ವಿದ್ಯಾ- |

ಧರರಂ ಪರಿಭವಿಸಿದೆನೆಂದಿದಾರ್ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣರಂ ||

ತರುಣೀರತ್ನಂ ಬೆರಸಿಗಳೆ ತಂ- |

ದಿರದೊಸ್ಸಿಸುವೆಂ ಬಾಳ್ವಲೆಯಂ ಚ- |

ಚಚ್ಚರದಿಂ ಕಾದಿದರಾದಡೆ ಕೊಲುವೆಂ ತಡೆಯೆಂ | ಹಲವುಂ ನುಡಿಯೆಂ || ೬೨ ||

ಎಂದಾ ಭಾಮಂಡಳನಾಗಳು ತಾಂ |

ತಂದೆಯನೊಲವಿಂ ಬೀಜ್ಜೊಂಡಂ ಕಡು- |

ಸಿಂದಂ ವಿದ್ಯಾಧರಬಲಸಹಿತಂ ಪುರದಿಂ ಪ್ರೊಪಮುಟ್ಟಂ ||

ಒಂದೆ ಕುಠಾರದಿನಡವಿಗಳಂ ತಪ್ಪಿ- |

ವಂದದೆ ರಾಮಾಚ್ಯುತರಂ [ಕಡು] ಮುಳಿ- |

ದೊಂದೇ ಕೂರಸಿಯಿಂದಂ ಕೊಂದಪೆನೆಂದ- | ನತಿ ಕಡುಸಿಂದ

|| ೬೩ ||

೧ (ಕುಗ) ೩. ೨ (ಕುಗ) ಮ್ಮಂ. ೩-೩ (ಕುಗ) ಕಣ್ಣೊಳ್ವರ್ವಿಸಲು. " ಕಣ್ಣೊಳ್ವರ್ವಿಸಲು " ಎಂದ ಕಿಸುಸೆರೆಗಳು. " ಎಂದು ಸಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ. ಅ. ೬; ಪ. ೧೨. ೪ (ಕುಗ) ಹು.

ಮೃಡನುರಿಗಣ್ಣಾನಸವಾದುದೊ ಮೇ- |
 ಣ್ಣಡಬಾನಲವೆಯ್ತಂದಪುದೋ ಮೇ- |
 ಣ್ಣಡೆಗಾಲದ ಸಿಡಿಲೆಯ್ತಂದಪುದೋ ಖಚರಾಕೃತಿಯಿಂದ ||
 ಕಡುಪಿಂದೀರಲುವರುಮಾದಿತ್ಯ- |
 ಪೊಡವಿಯನೊಮೊದಲೊಳು ತಮ್ಮನಿತುಂ |
 ಸುಡಲೆಂದೊಂದಾದರೊಯನೆ ನಭದಿಂ ಬಂದ- | ನತಿ ಮುಳಿಸಿಂದ || ೬೪ ||

ಭರದಿಂ ಬಂದು ವಿದಗ್ಧ ಪುರಮನಾ- |
 ದರದಿಂ ನೋಡುತ್ತಂ ಪೊಳಪೊಳಲಂ |
 ಸುರಚಾಪದೆ ಮಾಡಿದ ಪೊಲೊಪ್ಪುವ ಮಣಿಮಯತೋರಣಮುಂ ||
 ಪುರವೀಧಿಗೆ ಬಂದಿಂತಿದು ಜನ್ಮಾಂ- |
 ತರದೊಳು ತೊದಳಿಲ್ಲಿನ್ನಯ ಪಟ್ಟಣ- |
 ವರಮನೆಯೆನ್ನದು ಜನಮೆನ್ನದು ದಿಟವೆಂದ | ಮೂರ್ಛಗೆ ಸಂದ || ೬೫ ||

ಇರದಂಬರಚರರಾತನನಾಗಳೆ |
 ಭರದಿಂದಿಂದುಗತಿಯ [ಮುಂದೆಯೆ] ತರೆ |
 ತುರಿತದೆ ತಾತಂ ಶೀತಲಕ್ರಿಯೆಯಂ ಮಾಡಿಸಲೆಚ್ಚತ್ತು ||
 ಕರಕಮಲಂಗಳ ಮುಗಿದೊಲವಿಂ ಪಿತ್ಯ- |
 ಚರಣಯುಗಂಗಳಿಗೆಜಗಿ ಗಭೀರ- |
 ಸ್ವರದಿಂ ಭವವಾ[ರಾ]ರಂ ಮೃಷಿಯಿಸದೆಂದೆ^೧ | ನತಿ ಭಯದಿಂದ || ೬೬ ||

ನಿನಗೀಮೂರ್ಛಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂ- |
 ದೆನೆ ಖಚರೇಂದ್ರಂಗೆಂದಂ ಕೌತುಕ- |
 ನೆನೆ ತಳೆದಿರೆ ಸಭೆ ಮುದದೆ ಪ್ರಭಾಮಂಡಲನಂದಿಂತೆಂದ ||
 ಎನಗೆ ಸಹೋದರಿ ಜಾನಕಿ, ಜನಕಂ |
 ಜನಕಂ, ತಾಯಿ ವಿದೇಹಿ, ಬಲಂ ಮೈ- |
 ದುನನಾನವರ್ಗಾಧನುವಾ[ಗಿ] ಬಲಾದೆ ಮುನಿದೆಂ | ಪುಣ್ಯದೆ ನೆನೆದೆಂ || ೬೭ ||

೧ (ಗ) ನಾ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಮುಂದೆಗೆ. ೨-೨ (ಕಖ) ಮೃಷಿಯಿಸದೆಂದೆಂದ; (ಗ) ಮೃಷಿಯಿಸದೆಂದಾದ. ೪ (ಗ) ವೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಂ ಜನ್ಮಾಂತರರಿಪು- |

ವಲ್ಲಿಂದೆನ್ನ ನದೊರ್ವಂ ದೇವನ- |

ದೆಲ್ಲಮನಱುವರ್ಧೆವರು [ಬಿನ್ನವಿಸಲು] ದೇವಾ ಹದನಂ ||

ಬಿಲ್ಲುಂ ನಮ್ಮಿಂದನ್ನರ ಸಾರಿದು- |

ವಲ್ಲದಱಿಂದೆ ಬಱಿದೆ ಮುನಿದೆಂ ಭವ-

ವಲ್ಲಿಯ ತೊಡರಾರಾರಂ ಮಱಿಯಿಸದೆಂದ- | ನತಿ ಮುದದಿಂದ

|| ೬೮ ||

ಎನೆ ತನಯನ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದಾಗಳೆ |

ಮನದೊಳೊದನೆ ವೈರಾಗ್ಯಂ ತನ್ನೊಳೆ |

ನೆನೆದಂತೆಂದಂ ಜಾನಕಿ ನಿನಗಾಗದೆ ಕರ ಲೇಸಾಯ್ತು ||

ಜನಕನೊಡಂಬಟ್ಟುಂ [ತೆತ್ತಿದ್ಡೆ] |

ಧನುವಂ ರಾಘವನೇಱಿಸದಿದ್ಡೆ |

[ಘನತರದುರಿತಂ] ಯಶಲತಿಕೆಗೆಡರ್ಪಂ ತಳೆಗುಂ- | ಖಚರತೆಯಲಿಗುಂ || ೬೯ ||

ಹೋದುವು ಬಿಲ್ಲರಡುಂ ನಮ್ಮಯ ಯಶ- |

ಕಾದುದಮಲಿನತೆ ರಘುಸುತ-ಕೀರ್ತಿದಿ- |

ಶಾದಂತಿಗಳಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಮುಖತೆಯಂ ತಳೆದುದಗುವಿಸಲು ||

ಮೇದಿನಿ ಹೊಗಳಲು ಜನದೀಕ್ಷೆಯನಾ- |

ನಾದರದಿಂ ತಳೆವೆಂ ವೈರಾಗ್ಯ- |

ಶ್ರೀದಯಿತೆಯನೀಗಿಂದು ಪ್ರಭಾಮಂಡಳ [ನಂ] | ಜತರಿಪುಬಳ [ನಂ] || ೭೦ ||

ನಿರವಿಸಿ ರಾಜ್ಯದೊಳಾವಿದ್ಯಾಧರ- |

ವರನಾಗಳೆ ಜನದೀಕ್ಷೆಯನತ್ಯಾ- |

ದರದಿಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತಮುನಿಸದನಿಕಟದೊಳೊಲವಿಂದ- ||

ಭರದೆ ಮಹೇಂದ್ರೋದ್ಯಾನಮನೆಯ್ನು ಸು- |

ಚರಿತಂ ತಳೆಯುತ್ತಿರೆ ಪೊಗಳಲು ಬಂ- |

ಧುರ ನಿಜಕೀರ್ತಿಸುಧೆಯ ದಿಕ್ಪಾಲಜನವು | ನೇಳಾವನವು

|| ೭೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಬಿನ್ನವಿಸಲ; (ಗ) ಬಿನ್ನವಿಸ. ೨-೨ (ಗ) ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲದಱುಂ.

೩-೩ (ಕಖ) ತೆತ್ತಡೆ; (ಗ) ತಿರ್ಪಡೆ ಪೇಣ ೪-೪ (ಕಖಗ) ಘನತರ ದುರಿತ. ೫ (ಕಖಗ) ನು.

೬ (ಕಖಗ) ನು.

ಇತ್ತಲು ಜಾನಕಿ ರಾಮಾದಿಗಳನು- |
 ದಾತ್ತರ್ಜನಕಾದಿಗಳುಂ ಮೋದದಿ- |
 ನಿತ್ತು ಮಣಿಮಯವಿಭೂಷಣವಾಹನಚಯಮಂ ಬಳುವಳಿಯಿಂ ||
 ಬಿತ್ತರದಿಂ ಕಳುಹಲು ದಶರಥಭೂ- |
 ಪೋತ್ತಮನಮರೇಂದ್ರನ ಮೊಲಯೋಧ್ಯಾ- |
 ಸತ್ತನಮಂ ಪುಗುತಂದಂ ಲೀಲೆಯಿನೊಲಿದು | ಸುಖದಿಂ ನಲಿದು || ೭೨ ||

ಅತುಳಬಲಪರಾಕ್ರಮಿ [ದೊದವಿಂದಿ]-
 ಸ್ತಿತಿಪಾಲಕನಿಚಯಾರುಣಮಕುಟ- |
 ದ್ಯುತಿರುಚಿರಚರಣ [ನೋಲಗದೊಳು] ರಾಜಸುತಿರಲೊಂದು ದಿನಂ ||
 ಉತ್ತಮವಿಚಕಿಲಕುಸುಮಂಗಳನೊಲಿ - |
 ದಿತ್ತು ವಿರಚಿತಾಂಜಲಿಪುಟನಾಗಿ ವಿ- |
 ಮತ್ತವೆಚೆ ಋಷಿನಿವೇದಕೆ ಬಿನ್ನ ಪವೆಂದಂ | ಒಲಿದಿಂತೆಂದಂ || ೭೩ ||

ಭೂನಾಥಾಧಿಪ ನಮ್ಮ ಮಹೇಂದ್ರೋ- |
 ದ್ಯಾನದ ಸರಯೂತೀರದೊಳಮರನು |
 ತಾನೆನಿಸಿದಾರ್ಪಸರ್ವಭೂತಹಿತಮುನಿಪತಿ ಬಂದಿದರ್ಪಂ ||
 ಜ್ಞಾನನಿಧಾನಂ ಚಾತುರ್ವರ್ಣಜ- |
 ನಾನೀಕಂ ಬೆರಸಖಿಲಗುಣಾನ್ವಿತ- |
 ನಾನಂದದಿನೆಂದಂದಿಂತಾಗಳೆ ನುಡಿದಂ | ಮೆಚ್ಚುಂ ಪಡೆದಂ || ೭೪ ||

ಆದೇಸೆಗೇಟಿಡಿಯಂ ನುತದಶರಥ- |
 ಮೇದಿನಿಪತಿ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದೆ- |
 ದ್ವಾದರದಿಂ ಮುಕುಳಿತಕರಕಮಳಂ [ನಡೆಯುತ] ಮೊಡಮುಟ್ಟು ||
 ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಾನಂದಪಟಹಘನ- |
 ನಾದಂ ದಿಬ್ಬುಖಮಂ ತಳಿಯೆ ಯಶ- |
 ಶ್ರೀದಯಿತಂ ಪೊರವಟ್ಟಂ ಸುತತಿಸಹಿತಂ | ಗರ್ವವಿರಹಿತಂ || ೭೫ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಮುದಿದಿ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ನೊಡ್ಡೊಲಗದೊಳು. ೩-೩ (ಗ) ೩-೩ (ಕಖ) ಪಚನ ಋಷಿನೇಧಕ; (ಗ) ವಚನದುಷ್ಪಿನೇಧಕ; “ ಋಷಿನೇಧಕನಿತ್ತಂ ” ಅಶ್ವಾಸ ೬-ಪದ್ಯ ೨೫. ಸಂಪರಾಮಾಯಣ. ೪-೪ (ಗ) ಆದೇಸೆಗಳಿಡಿಯಂ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ನಡೆತಂದು.

ದೂರದಿ ವಾಹನದಿಂದಿಳಿದೊಲವಿಂ |

ಧಾರುಣಿಪತಿ ಮುನಿಪತಿಯಂ ಚಂದ್ರಂ |

ಮೇರುವ ಬಲಗೊಂಬಂದದೆ ಬಲಗೊಂಡೊದವಿದ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ||

ಚಾರುಚರಣಕಮಳಂಗಳನರ್ಥಿಯಿ- |

ನಾರಾಧಿಸಿ ದಿವ್ಯಾರ್ಚನೆಯನಯೋ- |

ಧ್ಯಾರಮಣಂ ಸಮುಚಿತವಿಷ್ಟರದೊಳು ನಿಲಲು | ಶಕ್ರನ ಗೆಲಲು

|| ೭೭ ||

ಆಸಮಯದೊಳಿಂದುಗತಿ ಮುನೀಂದ್ರನ |

ಭಾಸುರಚರಣೋಪಾಂತದೊಳಂತಾ- |

ವಾಸವಸುತ [ನಿಭ] ಕುಳ್ಳಿದ ಪೃಭಾಮಂಡಳನಂ ಕಂಡು ||

ವಾಸವವಂದಿತ ಬೆಸಸುವುದೆನಗೆಂ-

ತೀಸಾಧುಪ್ರಭುಗೀ ಖಚರೇಂದ್ರವಿ- |

ಳಾಸಂ [ಪುತ್ರ] ನೆನಿಪ್ಪಂ ಗುಣಮಣಿಧರನು | ವಿನಯಾಕರನು

|| ೭೮ ||

ಮುನಿಪತಿ ವ್ಯುದುಮಧುರಗಭೀರೋಕ್ತಿಯಿ- |

ನನುನಯದಿಂದಿಂತೆಂದಂ ಭೂಭುಜ- |

ಜನಕವಿದೇಹಿತನೂಭವನೀತಂ ಜಾನಕಿಯಗ್ರಜನು ||

ಜನನಸಮಯದೊಳೆ ಜನ್ಮಾಂತರರಿಪು |

ಮುನಿದೊರ್ವಂ ಕೊಲಲೊಯ್ಯಂ [ಬ] ಚರೇಂ- |

ದ್ರನ ತಲ್ಲದೊಳೆಡಾಡಿದಡಲ್ಲಿಯೆ ಬಳೆದಂ | ತನ್ನಂ ತಿಳಿದಂ

|| ೭೯ ||

ಹರಿಯಲು ರಾಮನುಮೇಷಿಸೆ ಧನುಗಳ- |

ನೆರಡುಮನಧಟೆಂ ತರಲೆಂದೀತಂ |

ಬರುತ ವಿದಗ್ಧಿಯ ಪುರಪರಿಸರದೊಳು ಜಾತಿಸ್ಮರನಾಗಿ ||

ಮರಳ ಪುರಕೆ ಬಂದಪುಟದೊಡನೆ ಸಂ- |

ಸರಣವಿರಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣಮಾಗಿರೆ |

ಭರದಿಂ ದೀಕ್ಷೆಯ ತಾಳ್ದ ದನೀಖಚರೇಂದ್ರಂ | ನತದಿವಿಜೇಂದ್ರಂ

|| ೮೦ ||

ನೊದಲಿಂ ತುದಿವರವೆನಗತಿಶಯದಿಂ- |

ದಿದ ಬೆಸಸುವುದೆಂದೆನೆ ಗುರುನಾಥಂ |

ರದನದ್ವ್ಯತಿ ಪಸರಿಸೆ ಶ್ರುತದೇವಿಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಳ ತೆಪದಿಂ ||

ಮೃದುಮಧುರತರಧ್ವನಿಯಿಂದಿಂತೆಂ ||

ದದನೆವಧಾರಿಸುತೆರೆ ರಾಮಾದಿಗ- |

ಳುದಿತೋದಿತಗುಣ [ಗಳ] ಪೇಟ್ಟಂ ಮುನಿನಾಥಂ | ಶೀಲಸನಾಥಂ || ೮೦ ||

ಧಮಪುರವರದೊಳಗಿರ್ಪಂ ವಿಪ್ರೋ- |

ತ್ತಮನೆನೆ ನೆಗಟ್ಟಿ ವಿಮುಂಚಿಯಾತನ |

ರಮಣಿಯನುಮತಿಯವರ್ಗೆ ತನೊಭವನಾದನತಿಭೂತಿ [ಯು] ||

ಪ್ರಮದೆಯವಂಗೆ ಸರಸಿಯೆಂದೆಂಬಳು |

ದೊರ್ಮತಿ [ಯಿಂದ] ಕಯನ ಬೆಂಬಳಿಯೊಳೆ |

ರಮಿಯಿಸಲೆಂದತಿ ಪಾತಕದಿಂದಮೆ ಹೋಗಿ | ಸ್ವೈರಣಿಯಾಗೆ || ೮೧ ||

ನೆರಪಿದ ಧನವೆಲ್ಲವ ಕೊಂಡಾದು- |

ಶ್ಚರಿತೆ [ಕಯನ] ಬೆಂಬಳಿಯೊಳು ಪೋಗಲು |

ಪಿರಿದುಂ ಕಡುಪಿಂದತಿಭೂತಿಯುಮವರಿವರ್ತನಟಸುತ [ಲಿ] ||

ಪ್ರರಿತದಿ ಪೋಪುದುಮಾತನನಟಸಲು |

ಭರದೆ ವಿಮುಂಚಿಯುಮನುಮತಿಯುಂ ತ- |

ತ್ಸರಸಿಯ ತಾಯುರಿಯುಂ ಪೊರಮಟರು ಪುರಮಂ | ಶೋಭಾಕರಮಂ || ೮೨ ||

ಅಂತಾ ಮೂವರುಮತಿಭೂತಿಯನ- |

ತ್ಯಂತ ಭರದಿನಟಸುತೆ ಶಂಭವಪುರ- |

ಮಂ [ತಾಮನಿಬರು] ಮೊಕ್ಕು ಜಿನಾಲಯಮಂ ಮುದದಿಂದೆಯ್ತಿ ||

ಶಾಂತಸ್ಸರ್ವಮುನೀಶ್ವರಚರಣೋ- |

ಪಾಂತದೊಳೊಲಿದು ವಿಮುಂಚಿ ಮುನೀಂದ್ರತೆ- |

ಯಂ ತಳೆದಂ ನೆಗಟ್ಟಿ ನುಮತಿಯುರಿಗಳುಮಿರದೆ | ದೀಕ್ಷಾತುರದೆ || ೮೩ ||

೧. ದ್ವಿತ್ವ. ೨ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಇವಳ ಹೆಸರು “ ನಸುಮತಿ ” ಎಂದಿದೆ. “ಶ್ವಾಸ ೬-೪೨ ವ. ೩. ಪ್ರಾಸಭಂಗ. ಇದನ್ನು “ ಕುಮತಿಯನಿರದೆ ” ಎಂದು ತಿದ್ದಬಹುದು ೪-೪ (ಕುಖಗ) ಯಿಂ. ೫-೫ (ಕುಖ) ಕಯನೆಂಬನ; (ಗ) ಕಯನನ್ನ. ೬ (ಕುಖಗ) ಲು. ೭-೭ [ಪುರದಿಂ | ಶೋಭಾಕರದಿಂ] ಎಂದು ಕೆಲವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ೮-೮ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ “ ಅಂಬರಪುರ ” ಎಂದಿದೆ ೮. ೬, ಪ. ೩೫ ವ. ೯-೯ (ಕುಖಗ) ತನಿಬರು.

ನಿರುಪಮಕನಕಶ್ರೀಯಾರ್ಯಕೆಯರ |

ಚರಣೋಪಾಂತದೊಳಾಯಿವರು ಮಾ- |

ದರದಿಂ ವಿರತಿಯರಾಗಿ ಯಥೋಕ್ತವಿಧಾನದಿನಸುವುಲಿದು ||

ಸುರಗತಿಯಂ ಪಡೆದಮೂವರುಮಿವ- |

ರೈರಂದೇಂ ಪರಮಜನೇಶ್ವರ ದೀಕ್ಷೆಗೆ |

ನಿರವಧ್ಯಾಮಳ ಸುಖದಾಯಿಗೆ ಸುರಪದ [ಮುಂ] ಮೋಕ್ಷಾಸ್ಪದ [ಮುಂ] || ೮೪ ||

ಅವರೊಳ್ಗೆ ಗಟ್ಟಿ ವಿಮುಂಚಿಚರಾಮರ- |

ನವತರಿಸಿ[ಯೆ] ಯಿಂದುಗತಿವಿಯಚ್ಚರ- |

ಭುವನಾಧಿಪನಾದಂ ಮತ್ತನುಮತಿಚರ[ದೇವಿಯು] ಬಂದು ||

ಭವಬದ್ಧಸ್ನೇಹದಿನಿಂದುಗತಿಗೆ |

ಯುವತಿಯೆ ಪುಷ್ಪಾವತಿಸರಿಂ ಸಂ- |

[ಭವಿಸಿದಳುರಿ]ಚರದೇವಿ[ಯು] ವಿಜೇಹಿ[ಯಾದಳು] ಸುರನುತ[ಪಾದಳು] || ೮೫ ||

ಇತ್ತಲ್ಪರಿಸಿ ಭವಾಟವಿಯೊಳ್ಳೊಳ- |

ಲುತ್ತು ಬಳಾಹಕಗಹನದೊಳಾದು- |

ವ್ಯಕ್ತಿಯೆರಳೆಯಾದಳು ಕಾಞ್ಚಿ ಚ್ಚಿಂ ಮಿಡುಮಿಡುಮಿಡುಕುತಲೆ ||

ಸತ್ತಲ್ಲಿಂ ಚಂದ್ರಪುರಮನಾಳ್ವ ನೃ- |

ಪೋತ್ತಮಚಂದ್ರಧ್ವಜನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ |

ಚಿತ್ತೋತ್ಸವೆಯೆಂಬಳ್ಳುಗಳಾದಳು ಯುವತಿ | ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ

|| ೮೬ ||

ಸ್ವರಮದಿರಾರಸಮತ್ತಂ ದುರ್ಗತಿ- |

ಶರನಿಧಿಯೊಳ್ಳುಳುಗಾಡುತ್ತಂ ಕಯ- |

ನಿರದೆ ಕ್ರಮೇಳಕನಾಗಿಯೆ ಚಂದ್ರಧ್ವಜನ ಪುರೋಹಿತನು ||

ವರಮತಿ ಧರ್ಮಮಕೇತುವೆಂಬಾತನ |

ತರುಣಿಗೆ ಕಪಿಳವೆಸರ ಮಗನಾದಂ |

ಭರದಿಂ ಚಿತ್ತೋತ್ಸವೆಯೊಡನೆ [ಯೆ] ತಾಂ ಬಳೆದಂ | ಸ್ನೇಹವ ತಳೆದಂ || ೮೭ ||

೧-೧ (ಗ) ಚರಣೋಪಾಂಗ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ರಿರದೇಂ ೩ (ಕಖಗ) ಮಂ ೪ (ಕಖಗ) ಮಂ ೫-೫ (ಕಖಗ) ದೇವಂ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಭವಿಸಿದಳುರಿ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಯಾದಂ ೮-೮. (ಕಖಗ) ಪಾದಂ ೯-೯ ಸಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ “ ಪುರಿಯಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ” ಎಂದಿದೆ. ೮. ೬. ಪ ೩೬ ಗ. ೧೦-೧೦ (ಗ) ಮಿಡುಮಿಡುಕುತಲು. ೧೧ ಸಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ “ ಧೂಮಕೇಶ ” ನೆಂದಿದೆ. ೮. ೬ ಪ. ೩೭.

ಒಡನಾಡಿಯುಮೊಡವಳೆದೊಡನೋದಿಯು- |

ಮೊಡನೆಯೆ ಯೌವನಮಂ ತಳೆದವರ್ಗ |

ಕೊಡವಕ್ಕಿಗಳೆನಲೊಡಲೆರಡಸುವೊಂದೆಂಬದದೊಳಿದು ||

ಪಡೆದಾಗಳ್ಳಿ೨ಡಿಪಲ್ಲಿಂ ಬೀ- |

ಕಡುಮೋಹದೆ ಮೊಱಮೆಟ್ಟುಪುರಮಂ- |

ತಡೆಯದೆ ಬಂದು ವಿದಗ್ಧಪುರದೊಳವರಿಲು | ಮುದವೊದವಿರಲು || ೮೨ ||

ಅತಿಭೂತಿಯುಮಿತ್ತಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂ- |

ತತಿಯೊಳ್ಳಲಕಾ [ಲಂ ತೊಳಲ್ದಾ] ದು- |

ಮೃತಿ ತಾರಾಕ್ಷವೆಸರ ಕಮಲಾಕರದೊಳು ಹಂಸೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿ ||

ಅತುಳಿತ ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರಂಗಳ- |

ನತಿಮುದದಿಂ ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿಂ ಕಿನ್ನರ- |

ಗತಿವಡೆದಿರದೆ ಪ್ರಕಾಶಸಿಂಹನ ಸುತನು | ಶೌರ್ಯೋನ್ನತನು || ೮೪ ||

ಕುಂಡಳಮಂಡಿತನಾಗಿ ಪಡೆದು ಕೈ- |

ಕೊಂಡಾಪುರಮಂ ತುರಗಾರೂಢಂ |

ಕುಂಡಳಕಾಂತಿ ಪಸರಿಸಲು ಬರುತಂ ಚಿತ್ತೋತ್ಸವೆಯಿರಲು ||

ಕಂಡಿದಿರೊಳು ಸೋಲ್ತಾಕೆಗೆ ಕಸಿಳನ |

ದಂಡಿಸಿ ಪೊರಮಡಿಸಿದನಂಗಣ ಕೋ- |

[ದಂಡಕ್ಕಾರಗಿಯದರಿರದಾಕೆಯ] ತಂದಂ | ಮದುವೆಯ ನಿಂದಂ || ೯೦ ||

[ಅಂತ] ವರಿವರಮಿಷ್ಟವಿಷಯಸುಖ- |

ದಿಂ ತಣಿಯುತ್ತಿರಲನರಣ್ಯನ ಸಾ- |

ವಂತನವರನಂಜಿಸಿ ಪೊಱಮಡಿಸಲು ಪರದೇಶದೊಳಿದು ||

ಸಂತಸದಿಂ ಜಿನಮುನಿಪದಕಮಳೋ- |

ಪಾಂತದೊಳಿವರುಮಾಗಳಣುವ್ರತ- |

ಮಂ ತಳೆದಲ್ಲಿಂ ದೇವಗತಿಯೊಳುದ್ಧವಿಸೆ | ಸುಖಸಂಭವಿಸೆ || ೯೧ ||

೧. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಸಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ. ೨-೨ (ಕ) ಲಂ ತೊಳಲ್ದು; (ಖ) ಲಾ ತೊಳಲ್ದು; (ಗ) ತೊಳ್ಳು, ೩-೩ (ಗ) ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿ. ೪ ಪ್ರಕಾಶಸಿಂಹನ ಹೆಸರು ಸಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ೫-೫ (ಗ) ಮಂಡಿತನಾದಿ ೬-೬ (ಕ) ದಂಡಕ್ಕಾರಗಿರಿಯದಾಕೆಯ; (ಖ) ದಂಡಕ್ಕಾರದೆ ಅಕೆಯ; (ಗ) ದಂಡಕ್ಕಾರಿರಿಯದಾಕೆಯ ೭-೭ (ಕ ಖ) ತಂಥ; (ಗ) ತಂದ ೮-೮ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವು ಸಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿಂ ಬಂದು ಜನಕಭೂಷಾಲನ |
 ವಲ್ಲಭೆಯನಿಪ ವಿವೇಹಿಯುದರದೊಳು |
 ಸಲ್ಲಲಿತಾಕೃತಿಯಮಳ್ಳ ಳಾಗಿಯೆ ಪುಟ್ಟಿದ ದಿನದಲ್ಲಿ ||
 ನಿಲ್ಲದೆ ಮುತ್ತಿತ್ತಲು ಕಪಿಳಂ ನಿಜ |
 ವಲ್ಲಭೆ ಚಿತ್ತದೊಳರೆ ಬಾಹ್ಯತಪವ- |
 ನೆಲ್ಲಂ ತಳೆದಮರತೆವಡೆದೀತನ ನೆನೆದು | ಪಿರಿದುಂ ಮು[ನಿ]ದು || ೯೨ ||
 ಮದಹಿತ ಕುಂಡಳಮಂಡಿತನೀಗಳು |
 ತ್ರಿದಶದನದಿಂದೊರ್ವಂಗೆನೆ ವೆರ- |
 ಸುದಯಿಸಿದಂ ಜನಕನ ವನಿತೆಯ ಗರ್ಭದೊಳಿಂದತಿ ಮುಳಿದು ||
 ಅದಿರೆ ನೆಲಂ ಕೊಲಲೆಂದೊಯ್ದೀತನ |
 ವದನೇಂದುವ ಕಂಡುಳಿದು ಮುಳಿಸನತಿ |
 ಮುದದಿಂ ಕುಂಡಳಮಂ [ಕಿವಿಯೊಳಗೆ] ತೊಡರ್ಚಿ | ರಾಗಂ ಪೆರ್ಚಿ || ೯೩ ||
 ಅವನಿಗೆ ದಳಲಘುವಿದ್ಯೆಯಿನಂತಾ- |
 ದಿವಿಜನಿಳಿಪೆ ಬಂದೀಯಿಂದುಗತಿಯ |
 ಯುವತಿಯ ಪುಷ್ಪವತಿಯ ತಲ್ಪದೊಳಂದೀತಂ ಬೀಳಲೊಡಂ ||
 ಭವಬದ್ಧಸ್ತೇಹದಿನಿವರಾಗಳೆ |
 ಕುವರಂ ತಮಗಾದಂತಿರೆ ರಾಗಿಸಿ |
 ವಿವಿಧಕಳಾಗಮವಿದ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲವ ಕಲಿಸಿ | ಜನಹಂಬಲಿಸಿ || ೯೪ ||
 ಪುರುಷರಮೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳು ಬಂ- |
 ದುರಗೇಂದ್ರಂ ನಮಿನಮಿಗಳಿಗೆ ಕೊ- |
 ಟ್ಪಿರಡುಂ ಬಿಲ್ಲುಂ ರಾಮಾಚ್ಯುತರೇಷುಸಿ ಕೈಕೊಂಡು ಬರೆ ||
 ಭರದಿಂ ಕಾದಲು ಬರುತಂ ಜನ್ಮಾಂ- |
 ತರದ ವಿದಗ್ಧ ಪುರದೆ [ತಾಂ] ಜಾತಿ- |
 ಸ್ಮರನಾಗಿಯೆ ಇದನೆಲ್ಲವನೀತನುಮೃದ | ವೈರವ ತೊೞಿದ || ೯೫ ||

ಹಲವುಂ ಭವದೊಳು ವಿಷಯಾನಳನಿಂ |
 ಮಲಮಲಮಲುಗುವ ಜೀವಾವಳಿಯಂ |
 ಸಲೆ ನಿಲೆ ಕಾವೊಡೆ ಜಿನಮತವಲ್ಲದೆ ಶರಣೆಲ್ಲೆಂತೆನಲು ||
 ಕೊಲೆಯಂ ಹುಸಿಯಂ ಕಳವಂ ಕುಲಟಾ-
 ಲಲನಾರತಿಯಂ ಕಾಂಕ್ಷೆಯುಮಂ ತಾ- |
 ನಲಸದೆ ಬೆಸಸುವ ಜಿನನಲ್ಲದವರ್ನುತರೆ | ಬುಧಸನ್ಮತರೆ || ೯೬ ||

ಅನುನಯದಿಂ ನಿಜಬಂಧುಭವಾವಳಿ- |
 ಯನಿತುಮನಿರದೆ ಪ್ರಭಾಮಂಡಳನೊಲಿ- |
 ದನುನಯದಿಂ ಕೇಳ್ದತಿ ಕೌತುಕದಿಂ ನೆನೆನೆನೆದೊಗಿದನು ||
 ಜನಕಜಿ ಮುದದಿಂ ನನೆಕೊನೆಪೋದವು- |
 ದೆನೆ ರೋಮಾಂಚವ ತಳೆದಳು ದಶರಥ-||
 ನನಿತುಂ ಸಭೆವೆರಸೊಗಿದನಾಮುನಿ ಪೇಟ್ಟಂ | ದುರಿತವ ತೂಟ್ಟಂ || ೯೭ ||

ಸೊಗಸಿನ ಬಲ್ಲರಿ ಸೊಗಸಿನ ಸೋನೆಯು |
 ಸೊಗಸಿನ ವುರುಪೂರಂ ಸೊಗಸಿನ ನದಿ |
 ಸೊಗಸಿನ ವಾರಿಧಿ [ಸೊಗಸಿನ ಗಿರಿ] ಯೆಂದಡಿಗಡಿಗೆನುತ್ಲೆ ||
 ಮಗಮಗಿಸುವ ಚಂದನರಸಮಂ ಮ- |
 ಳ್ಲಿಗೆಯೆರಲಿಂದಧಿವಾಸಿತಮಂ ಸಲೆ |
 ಮೃಗಧರನುದಯದೊಳನುಲೇಪಿಸಿದಂತಿರಲು | ಪುಳಕಂ ಬರಲು || ೯೮ ||

ಉತ್ಸಾಹರಗಳೆ

ಅಸಮಯದವನತನ್ಮ ಪಮಕುಟಮಣಿಪ್ರಭಾಳಿಯಿಂ|ವಿಭೂಷಣಾಂಶುಮಾಳಿಯಿಂ||
 ದಶರಥಕ್ಷಿತಿಶಚಾರುಚರಣಕಮಳಯುಗಳಮಂ | ಸುರತ್ನ ನೂತ್ನನಿಗಳಮಂ ||
 ಖಚರಕುವರನರ್ಚಿಸಿದನತಿನೇಯವಿನಮಿತಂ | ಸಮಸ್ತಗುಣವಿರಾಜಿತಂ ||
 ತೆಗೆದು ತಳ್ಳವಿಸಿದರಾಗಳಾತನಂ ರಘೂದ್ವಹಂ | ಪಸರಿಸಿದಂ ಸ್ವಭಾವಹಂ ||

೧-೧ (ಗ) ನಿವದೆ. ೨-೨ (ಕಖ) ವೊದವಿವು. ೩-೩ (ಖಗ) ನುರು. ೪-೪ (ಗ) ಯರ
 ಸದಿಂ. ೫-೫ (ಕಖ) ವೃತ್ತದ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸಾಹರಗಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿ
 ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇದರ ಚರಣದ ಆದಿಭಾಗವು ಉತ್ಸಾಹವೃತ್ತದ ಚರಣದಂತಿದೆ ಮತ್ತು
 ಇದಿಯದಾದ ಚರಣವು ಲಯೋತ್ತರವೃತ್ತದ ಚರಣದ ಮೂರುನಾಲ್ಕಾರದ ಹಾಗಿದೆ. ಈ
 ವೃತ್ತವು ಅವ ಛಂದೋಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತಹ ರಗಳೆಯು ಸಂಸಭಾರತ
 ದಲ್ಲಿದೆ. ಅ ೧, ೫, ೫೮; ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಜನಕತನಯೆಯಾಗಳಗ್ರಜಂಗತೀವ ಹರ್ಷದಿಂ | ಮುದಶ್ರು ಪೂರವರ್ಷದಿಂ ||
ನಿಧಿಗೆ ದೀಪವರ್ತಿಯೆಗುವಂದದಿಂದೆಗುವುದುಂ | ಕರಂ ನಲಿದು ಪರಸುವುದುಂ ||
ದಶರಥಂ ಮುನೀಂದ್ರ ಚಂದ್ರನನುಮತದೆ ತೆರಳ್ಳುದುಂ | ಬಲಂ ಪುರಕೆ ಮರುಳ್ಳುದುಂ ||
ವಿಜಯಗಜಮನಮರಪತಿಯ ತೆಪದಿನೇಷು ದಶರಥಂ | ವಿನೋದನೀತಮನ್ಮಥಂ ||
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾದಿಗಳೈರಸು ಕನಕವಿಮಾನಮಂ | ಸುರತ್ನ ಮಯವಿತಾನಮಂ ||

ಪಟುಪಟಹನಿನಾದವೊದನೆ ದೆನೆಗೆ ಪಸರಿಸುತ್ತಿರ [ಲ್] | ವಿನೂತೆಯಂ
ಪುಗುತ್ತಿರ [ಲ್] ||

ವಾರ್ಯತೂರ್ಯನಿನದವೊದವಿ ಕಿವಿಗೆ ಸೊಗಯಿಸುತ್ತಿರ [ಲ್] | ಮತ್ತೇಳ
ರಾಜಿಸುತ್ತಿರ [ಲ್] ||

ಕಡಲ ತೆಪ್ಪಿಯ ತುಲುಗಲಂತೆ ಸುತ್ತಿಬರಲು ವಾಜಿಗ [ಳ್] | ತುಲುಂಗಿ
ರಥದ ವಾಜಿಗ [ಳ್] ||

ಕನಕಗಿರಿಯನೆಪಗಿದಂದದರಮನೆಯ ಪುಗುತ್ತಿರ [ಲ್] | ಜನಂಗಳೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ [ಲ್] ||
ಕನಕಪೀಠದೊಳು ವಿಯುಚ್ಚರಾಧಿನಾಥನಿವ್ವುದುಂ | ಕುಲಾಂಗನೆಯರು ಬರ್ಪುದುಂ ||
ಪದೆದು ಪರಸಿ ಸೇಸೆಯೆಕ್ಕಿಯಾರತಿಯ ನಿವಾಳಸ [ಲ್] | ಮರಾಳಿ ನಲಿದು
ನರ್ತಿಸ [ಲ್] ||

ವಿವಿಧವಸ್ತುವಾಹನಾದಿಗಳನೆ ಕೊಟ್ಟು ದಶರಥಂ | [ಸು]ಗೀತ [ದೊಳ್ಳೆ] ನೋರಥಂ ||
ಜನಕನೃಪತಿಗರುಪಲೆಂದು ಕಳಿಪೆ ಪವನವೇಗನಂ | ಮನಸ್ಸು ಪವನವೇಗನಂ ||
ಮಿಥಿಗಳೆಗತನೆಯ್ತು ಪೋಗಿ ಪೇಟಲಿಂತಿವೆಲ್ಲಮಂ | ಮರಳ್ಳಿ ಸಭೆಯನೆಲ್ಲಮಂ ||
ಮಗುಳೆ ಮಗುಳೆ ಕೇಳ್ತ ಯೋಧ್ಯೆಯೊಳು ತನೂಜನಿದುರ್ದದಂ | ವಿರೋಧಿಯೆಯ್ತು
ಬರ್ದದಂ ||

ಸುತನನಾಗಳಂತೆ ಪಡೆದ ತೆಪದ ಹರುಷಭಾರದಿಂ | ಚರಂ ತಣಿಯೆ ದಿನಾರದಿಂ ||
ಅಲುಪಿ ಬೇಗದಿಂ ವಿದೇಹಿಗಿಂತಿದಂ ನೃಪಾಲಕಂ | ಸಮಸ್ತಮಂತ್ರಿಜಾಲಕಂ ||
ಮಿಥಿಳೆ ಕೂಡಿ ರಂಜಿಸ [ಲ್] | ಸುರತ್ನ ತೋರಣಂಗಳಿಂ | ಸುತೂರ್ಯ ಘನರವಂಗಳಿಂ ||
ಗುಡಿಯ ಹಳವಿಗೆಗಳ ತೋರಣಂಗಳಿಟ್ಟಿಂಗಳಿಂ | ಪ್ರಮೋದನರ್ತನಂಗಳಿಂ ||
ಪುರಜನಂಗಳಾಡುವೋಕುಳಿಯ ಸರಸವಿನೋದದಿಂ | ಜನಂಗಳ ಪ್ರಮೋದದಿಂ ||
ತಮತಮಗೆ ತಣೆವ ವಿವಿಧಮಣಿಪಟವಾಸಚೂರ್ಣದಿಂ | ಪ್ರಸೂನಕಪ್ರಕೀರ್ಣದಿಂ ||

೧ (ಕಖಗ) ಲು. ೨ (ಕಖಗ) ಲು. ೩ (ಕಖಗ) ಲು. ೪ (ಕಖಗ) ಲು. ೫ (ಕಖಗ) ಲು. ೬ (ಕಖಗ) ಲು. ೭ (ಕಖಗ) ಲು. ೮ (ಕಖಗ) ಲು. ೯ (ಕಖಗ) ಲು. ೧೦ (ಕಖಗ) ಲು. ೧೧-೧೧ (ಕಖಗ) ವಾದ್ಯಮ. ೧೨-೧೨ (ಗ) ಕಳಿಬಪರವನವೇಗನಮ್ಮ ನವನನಿಯೋಗನಂ. (ಕಖ) ಕಳಿಪೆ ಪವನ ವೇಗನಂ | ಮನಃ ಪವನ. ೧೩-೧೩ (ಗ) ಪೇಟಲಿಯಂತಿ. ೧೪-೧೪ (ಗ) ಚಾರದಿಂ. ೧೫ (ಕಖಗ) ಲು. ೧೬-೧೬ (ಗ) ಘನಂಗಳಿಂ. ೧೭-೧೭ (ಗ) ಕಟ್ಟಿ ಗಂಗಳಿಂ.

ತಣಿವೆ ಸಕಲಜನಮನೆಯೆ ಮಣಿವಿಭೂಷಣಂಗಳಿಂ | ಲಸದ್ವಿಭೂಷಣಂಗಳಿಂ ||
 ಎೞ ಪವನವೇಗನೊಡನೆ ರತ್ನಮಯವಿಮಾನಮಂ | ವಿಚಿತ್ರತರವಿತಾನಮಂ ||
 ಕತಿಪಯಾಸ್ತಪರಿಜನಂಗಳೊಡನೆ ಬರಲು ಬೇಗದಿಂ | ವಿದೇಹಿಯೊಡನೆ ರಾಗದಿಂ ||
 ಎಡೆ[ಯೆಡೆಯೆ] ನದೀನದಾದ್ರಿನಗರತತಿಯ ನೋಡುತಂ | ಕ[ಡಂ]ಗಿ ಮಾತ
 ನಾಡುತಂ ||

ಸಕಲನಗರತಿಲಕಮೆನಿಸಯೋಧ್ಯೆಗೆಯ್ ಬರ್ಪುದುಂ | ವಿಮಾನಮೆಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುದುಂ ||
 ಇಳಿದು ರಾಜಮಂದಿರವನತೀವ ಮುದವೆ ಪುಗುವುದುಂ | ಸುರೇಂದ್ರಸಭೆಯ
 ಮಿಗುವುದುಂ ||

ದಶರಥಾಪರಾಜಿತೆಯರ ಪದಕಮಲಕೆ[೧] ಏಗುವುದುಂ | ಅನರ್ಪದೆದು ಪರಸುವುದುಂ ||
 ತಮಗೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾದಿಗಳ್ ವಿನಮಿತರಾಗಿಯುಂ | ಜನಾಳಿ ತಲೆಯ ತೂಗೆಯುಂ ||
 ಜನಕಪತಿಗೆ ವಿನಯವಿನತನಾಗಿ ಖಚರವ್ವಭಂ | ಅನೇಕದಿವಸದುಲಭಂ ||
 ಮಗನ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿದು ತಳ್ಳಯಿಸಿ ಪುಳಕಸಮೂಹದಿಂ | ಅಳುಂಬಮಾದ ಮೋಹದಿಂ ||
 ತಳೆದು ಪುಳಕಮಂ ವಿದೇಹ[೨] ಗತುಲಮುದದೆ[೩] ಏಗುವುದುಂ | ಪಲರ್ಮೆಯುಂ
 ಪರಸುವುದುಂ ||

ಆಗಳಂತೆ ಸುತನ ಹಡೆದ ತೆಪದೆ ಸತ್ಪ್ರನೋದಮಂ | ವಿಯೋಗದುರುವಿಷಾದಮಂ ||
 ಅತನಖಿಳಬಾಲಕೇಳಿಗಳೆೞಯದ ವಿಷಾದಮಂ | ಅಳುಂಬಮಾದ ಮೋದಮಂ ||
 ಒರ್ಮೊದಲೊಳನೇಕಭಾವಮಾಗಲವರ್ಗೆ ಬೇಗದಿಂ | ಮನಂ ತಣಿಯಲು ರಾಗದಿಂ ||
 ವಿವಿಧವಸ್ತುನಾಹನಂಗಳನ್ನು ಕುಡಲು ದಶರಥಂ | ಸುಸಂಭವನ್ಮನೋರಥಂ ||
 ಅನ್ಯತಮಯಪಯೋಧಿಯೊಳಗೆ ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿದಂತೆಯುಂ | ಸುಧಾಂಶು
 ಸೇವೆಯಂತೆಯುಂ ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡನಖಿಳತಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯಂ | ಜಗತ್ತಯ್ಯೆಕ ಹೃದ್ಯೆಯಂ ||
 ಕಲಿತು ಕಲಿಸಿ ನಲಿದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖದಿನಿಪ್ಪುದುಂ | ಪ್ರನೋದದೊಳ್ತೊಡರ್ಪುದುಂ ||
 ಜನನಿಜನಕರೊಡನಯೋಧ್ಯೆಯಂ ತಳರೆ ವಿಯಚ್ಚರಂ | ನೃಪೇಂದ್ರನೞಿದು ಚಚ್ಚರಂ ||
 ನೂತ್ನರತ್ನಮಯವಿಭೂಷಣಾದಿಗಳನೇಕಮಂ | ಹಯದ್ವಿಪಪ್ರವೇಕಮಂ ||
 ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕಳುಪೆ ಮಿಥಿಳಿಗೆಯ್ ತಮ್ಮ ಮೂವಳುಂ | ಕರಂ ಮಹಾನುಭಾವರುಂ ||
 ಇಂದ್ರಶಚಿಯಂತರಂತೆ ಪೊಕ್ಕು ತಮ್ಮ ನಗರಮಂ | ಚಿತಾಮರೇಂದ್ರನಗರಮಂ ||
 ಇರಿಸಿ[೪] ಕನಕನನು ಮಿಥಿಳಿಯೊಳನಿಬರಂದು ನಗರಮಂ | ವಿಯಚ್ಚರೇಂದ್ರನಗರಮಂ ||
 ಲೀಲೆಯಿಂದೆ ಪೊಕ್ಕು ಸುಖದಿನಲ್ಲಿ ಜನಕನಿಪ್ಪುದುಂ | ವಿಯಚ್ಚರಾಳಿ ನೋಟ್ಟುದುಂ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಯೆಡೆಯಣ. ೨-೨ (ಗ) ದ್ವಿಗಿತ್ರಮಂ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಚಿತಮರೇಂಬುಜಕ್ಕೆ.
 ೪-೪ (ಕ) ಅಳುಂಜ, (ಗ) ಅಳುಂನು. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಗತಿಮುದದಿದೆ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಜನಕ
 ನನು ಜನಕನಂ ಮಿಥಿಳಿಯೊಳನಿಬರಂ.

ಜನಪತಿ ದಶರಥನಿತ್ತಲು ದಿವ್ಯಾ- ।

ಚರ್ಚನೆರಸತುಲಿತ ಭಕ್ತಿಯೊಳೆಯ್ಯಂ- ।

ದನುಪಮ ಸರ್ವಭೂತಹಿತಮುನಿಸದಕಮಲವನೊಂದುದಿನಂ ॥

ವಿನಯದಿನರ್ಚಿಸಿ ಪೊಡಮಟ್ಟಂತೆ- ।

ದನುನಯದಿಂ ಬೆಸಗೊಂಡಂ ತನ್ನಯ ।

ಘನತರವೆನಿಸ ಭವಾವಳಿಯಂ ಯತಿನುತನೆ | ಅಮರಾರ್ಚಿತನ ॥ ೯೯ ॥

ಮುನಿಪತಿ ಜನಪತಿಗೆಂದಂ ನಿನಗೆಂ- ।

ಟನೆಯ ಭವಂ ಮೊದಲಾಗಿರೆ ಕೇಳೆಂ- ।

ದನುನಯದಿಂದಂ ಚಂದ್ರಪುರದ ಚಂದ್ರಧ್ವಜನರಪತಿಯ ॥

[ವನಿತೆಗೆ ಧಾರಣೆ]ಯೆಂಬಳಿಗಾತ್ಮಜ- ।

ನೆಸಿಸಿದ ಧಾರಣನಾದ್ಯೆ ನೀನಂ- ।

ಗನೆಯ [ಸುಧರ್ಮಯ] ಸಂಸರ್ಗದಿ ಜಿನಮತವ | ನುರ್ವೀಹಿತವ ॥ ೧೦೦ ॥

ನಿರುಪಮ ಧರಿಯಿಸಿ ಬಂದಲ್ಲಿಂ ಸುರು- ।

ಚಿರಧಾತಕಿವಂಡ- [ದ್ವೀಪದೊಳಾ]- ।

ಸುರಗಿರಿಯುತ್ಪರಕುರವದೊಳಾದ್ಯೆ ಭೋಗ [ದ] ಭೂಮಿಜನು ॥

ಚರಮದೊಳಲ್ಲಿಂ ಸೌಧರ್ಮದೊಳೊಲಿ- ।

ದಿರಡಬ್ಧಿವರಂ ಸುರನಾಗಿದ್ಯೆ- ।

ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದಂ ಬಂದಲ್ಲಿಂದೀಕ್ಷಿತಿಯ | ಸೃಷ್ಟಕೃತಿಯ ॥ ೧೦೧ ॥

ಅತುಳಿತ [ದ] ಪುಂಡರೀಕಿಣಿಪುರದಧಿ- ।

ಪತಿನುತ [ನಾ]ನಂದಿಘೋಷನೃಪತಿಯ ।

ಸತಿ ವಸುಮತಿ [ಗೆಯೆ] ಸುನಂದಿವರ್ಧನಾದ್ಯೆ ಬಂದಲ್ಲಿಂ ॥

ಅತುಳಬಳಂ ನಿನ್ನಯ ಪಿತ್ಯ ದೀಪ್ತಿಯ- ।

ನತಿಮುದದಿಂ ತಳೆದಗ್ಗಿಮುಮಧ್ಯ- ।

ಸ್ಥಿತಮಾ [ದ್ರಾ]ಗ್ರಿಯೆನೆಯಕದೊಳಗಹಮಿಂದ್ರ- । ನಾಗೆ ಮುನೀಂದ್ರ ॥ ೧೦೨ ॥

೧-೧ (ಕಖ) ಯತಿನಾನ. ೨-೨ (ಕಖ) ವನಿತೆಗೆ ಧಾರ್ಯ; (ಗ) ವನಿತಧಾರ್ಯಯ. ೩-೩ (ಗ) ಬವಳಿಂಪಾತ್ಮಜ. ೪-೪ (ಕಖ) ನಿಂನ್ನಂ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ದ್ವೀಪದ ೬-೬ (ಗ) ಕುವಲಯ. (೭) ರ. ಕಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಲಾವತಿಯೆಂದಿದೆ. ಆ ೬, ಪ. ೫೭ ಗ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಗೆ. (೯) ಕಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ “ನಂದಿವರ್ಧನ” ನೆಂದಿದೆ. ಅ. ೬, ಪ. ೫೭ ವ. ೯ (ಗ) ದ್ರಿ. ೧೦ (ಕಖಗ) ದ.

ಭರದಿಂ ನಿನ್ನಯ ತಂದೆಯ ಗುರುಗಳ |
 ನಿರುಪಮರೆನಿಪ ಯಶೋಧರಮುನಿಪರ |
 ಚರಣ[ದ] ಕಾರುಣ್ಯದಿನ್ಮದಯಿಸಿದೈ ಬ್ರಹ್ಮ[ದ] ಕಲ್ಪದೊಳು ||
 ಇರದಲ್ಲಿಂ ಬಂದಪರವಿದೇಹದ |
 ವರವಿಜಯಾರ್ಥದ ಶಶಿಪುರದ ವಿಯ- |
 ಚ್ಚರಪತಿಯೆನಿಸಿದ [ಸು]ರತ್ನಮಾಲಿಯ ಸತಿಗೆ | ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಗೆ || ೧೦೩ ||

ಸೂರ್ಯಂಜಯನಾದೈ ಕಡೆಯೊಳು ತಾ- |
 ತ್ವರ್ಯ[ದೊಳು] ತಿಲಕಸೌಂದರರೆಂಬಾ- |
 ಚಾರ್ಯರ ಕರುಣದಿನೆಸೆವ ಮಹಾಶುಕ್ರದೊಳರದುದಯಿಸಿದೈ ||
 ನಿಯಾಣದಿನಲ್ಲಿಂದನರಣ್ಯನ |
 ಭಾರ್ಯೆಗೆ ಪೃಥ್ವೀಮತಿಡೇವಿಗೆ ಗುಣ- |
 ವರ್ಯಂ ದಶರಥನಾ[ಗ್ರಿದೈ] ನೀನೆಂದ | ಮುನಿ ಮುದದಿಂದ || ೧೦೪ ||

ನಿನ್ನಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭವದ ತಂದೆ ಜ- |
 ಗನ್ನು ತ[ನಾ]ನಂದಿಘೋಷಯತಿಪತಿ- |
 ಯುನ್ನತ ಮಧ್ಯಮಗ್ರೈವೇಯಕದಿಂ ನಾವಾದೆವು ಬಂದು ||
 ನಿನ್ನಾಜನೆಯ ಭವದ ಪಿತೃವೆನಿಸಿದ |
 ಸನ್ನು ತ[ಸು]ರತ್ನಮಾಲಿಯ ಭವಮಂ |
 ನೀನ್ನೆ ಟಿ ಕೇಳೆಂದಱ[ಪಿ]ಯೆ ಬೆಸಸಿದನಂದು | ಮುನಿಯಿಂತೆಂದು || ೧೦೫ ||

ಕದನನಿಮಿತ್ತಂ ಸಿಂಹಪುರದೊಳಿ- |
 ದ್ವಧಟೆನ ವಜ್ರಾಘೋಚನನೆಂಬನ- |
 ನದಿರದೆ ಗಿಲಲೆಂದೊಲವಿ[ದೆ ಸು]ರತ್ನಮಾಲಿ ಪೋಗುತಿರೆ ||
 ಇದಿರೊಳು ನಿಂದೆನ್ನಯ ಮುಂದೊರ್ವಂ |
 ತ್ರಿದಶವರಂ ರಣಲಂಪಟತೆಯ ಬಿಡು |
 ಮುದದಿಂದಾಂ ಪೇಟುವ ಕಥೆಯಂ ಕೇಳೆಂದ | ನನುನಯದಿಂದ || ೧೦೬ ||

೧-೧ (ಗ) ಶಶಿಪುರದ. ೨ ಮೇಲಿನ ೧೦೩ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದೊಳಗಿನ
 “ ನಂದಿವರ್ಧನ ” ನನ್ನು “ ಸುನಂದಿವರ್ಧನ ” ನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು
 ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವದಂದ “ ರತ್ನಮಾಲಿ ” ಯನ್ನು “ ಸುರತ್ನಮಾಲಿ ” ಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ೩-೩
 (ಕುಲಗ) ನಾದೈ. ೪ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ‘ ವಜ್ರಾಘೋಚನ ’ ನೆಂದಿದೆ. ಅ. ೬ ಪ. ೫೮ ವ.
 ೫-೫ (ಗ) ಮುದದಿಂದ. ೬-೬ (ಕುಲ) ನನುನಯದಿಂದ.

ಭರತದ ವಿಜಯಾರ್ಥದ ಶಶಿಪುರವರ- ।

ದರಸಂ ಶ್ರೀಭೂತಿಸುಭೂತವೆಸರೆ ।

ವರಸುತನುಸಮನ್ಯು ಪುರೋಹಿತ^{ನಿ}ನೀತಗೆ^{ನಿ} ಸುಖಮಯನಾಗಿ ॥

ಪರಮಕರ್ಮಗಳಭವ್ರತಪತಿಗಳ ।

ಚರಣೋಪಾಂತದೊಳಾಭೂಪಾಲಂ ।

ಭರದಿಂ ಮಧುಮಾಂಸವ ಬಿಟ್ಟಿರಲುಪಮನ್ಯು । ಕೃತಘನಮನ್ಯು

॥ ೧೦೭ ॥

ವ್ರತಭಂಗವ ಮಾಡಲು ಕೆಟ್ಟ[ನು] ಸಂ- ।

ಸೃತಿಲತೆಯೊಳು ತೊಡರುತ್ತಂ ಘನದು- ।

ಗೃತಿಯೊಳು ಮಂದಾರಾಟವಿಯೊಳು ಹುಲ್ಲೆಯ ಬಸಿಪೊಳು ಪುಟ್ಟಿ ॥

ಅತಿದಾರುಣ ದಾವಾನಲನಿಂ ಸ- ।

ತ್ತತಿರೌದ್ರಂ ಕಾಂಭೋಜವಿಷಯದೊಳು ।

ಮತಿಹೀನ ಕೆಪಿಂಗಳೆನಾದಂ ಲುಬ್ಧಕನು । ಕಡುಪಾತಕನು

॥ ೧೦೮ ॥

ಎರಡನೆಯ ನರಕದೊಳು ದಾರುಣದು- ।

ಧರದುಃಖವನನುಭವಿಸುತ್ತಿರೆ ದು- ।

ಶ್ಚರಿತದ ಫಲದಿಂ ಮತ್ತಿತ್ತಲು ಕಳೆದುಪಮನ್ಯುದುರಾತ್ಮಂ ॥

ಕರಿಯಾದನು ಕಳೆದಲ್ಲಿಂ ನಿನ್ನಯ ।

ವರಸುತನೆನಿಸ ಸುಭೂತಿನೃಪಾಲಕ- ।

ನರಸಿ[ಗೆ] ಯೋಜನಗಂಧಿಗರಿಂದಮನೆಂಬಂ । ರಾಜ್ಯಾಲಂಬಂ

॥ ೧೦೯ ॥

ಆಗಿರೆ ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮಗಳಭವಜನ- ।

ಯೋಗಿಗಳಂ ಕಂಡವ ಜಾತಿಸ್ಥರ- ।

ನಾಗಿ ತೊಪ್ಪಿದು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸ್ವರ್ಗದೊಳುದ್ಧವಿಸಿದು ॥

ಬೇಗದೆ ನೃಪತಿಶ್ರೀಭೂತಿಯ ನರ- ।

ಕಾಗಮನಮನವಧಿಜ್ಞಾನದಿ ನೃಪ- ।

ದಾಗಳೆ ಬಂದು [ಪ್ರತಿಬೋಧಿಸಿದಂ] ದೇವಂ । ನಿರ್ಮಲಭಾವಂ

॥ ೧೧೦ ॥

೧-೧ (ಗ) ವೆಸರ್ಗ. ೨ (ಗ) ರು. ೩-೩ (ಕು) ನಿವರಿಗೆ; (ಗ) ನೀತರಿಗೆ. ೪ (ಗ) ರಾ. ೫ (ಕುಗ) ರ. ೬ (ಕುಗ) ರು. ೭-೭ ಸಂಘರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 'ಕಿಂಜಯ' ನೆಂದಿದೆ. ಆ ೬, ಸ. ೬೩ ನ. ಬ 'ಗ' ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿಲ್ಲ. ೯-೯ (ಕುಗ) ಪ್ರಬೋಧಿಸಿದಂ.

ಆದೇವಂ ಪ್ರತಿಬೋಧಿಸೆ ನೀಂ ಬಂ- |

ದಾದೈ [ಸು]ರತ್ನಮಾಲಿ[ಯೆ] ಅಲ್ಲಿಂ- |

ದಾದಿವಿಜಂ ಮತ್ತೊರ್ವೆ ನಲಿದು ನೀವೆಂದಾತಂ ತಿಳವೆ ||

ಆದರದಿಂದೆ ತಿಳಕಸೌಂದರಮುನಿ - |

ಸಾದಪಯೋಜಾತದ ಕರುಣಾದಿನಂ- |

ದಾದಂ ಪತ್ತನೆಯ ಸ್ವರ್ಗದೊಳಮರೆಂದ್ರ | ನತದಿವಿಜೇಂದ್ರ

|| ೧೧೧ ||

ಅಂತುಸಮನ್ಯುಚರಾಮರನಂ ಭೂ- |

ಕಾಂತಂ ಶ್ರೀಭೂತಿಚರಾಮರನಂ |

ಸಂತಸದಿಂದಲು ನಿನ್ನಯ ಮೈದುನಜನಕನಕರೆಂದು ||

ಇಂತೀ ನಾಲ್ವರ್ ನಿಮಗೆ ನೃಪಾಲ ಭ- |

ವಾಂತರಜನಿತಸ್ನೇಹಮೆನಲ್ಮುನಿ- |

ಕಾಂತಂ ದಶರಥನೆಲ್ಲವನವಲಿಂ ತಿಳಿದಂ | ಪುಳಕವ ತಳೆದಂ

|| ೧೧೨ ||

ಎನೆ ಮುನಿಪನ ಬೋಧಾತಿಶಯಮುಮೆಂ |

ತನಗೆ ಸಮನಿಸಿದ ಭವಸಂಚಯಮಂ |

ಜನಕಾದಿಗಳ ಪುರಾತನಭವಮಂ ಕೇಳ್ವ ತಿಕೌತುಕದಿಂ ||

ಮುನಿನಾಥನನಾಗಳೆ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಿರ- |

ದನುನಯದಿಂ ಬಂದನಯೋಧೈಗೆ ತಾಂ |

ಜನನಾಥಂ ದಶರಥನೊದವಿರೆ ಘನಪುಳಕಂ | ಕವಿಮುಖತಿಳಕಂ

|| ೧೧೩ ||

೫ ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ ಭೂಪಾಳಿ.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ.

ತೃಣಸಮಾನಮೆನಲ್ಲ ಕಲಧಾ- ।

ರಿಣಿಯನಯ್ಯನ ನನ್ನಿಗಿತ್ತುರು- ।

ಗುಣದ ಕಣಿಯಿಂದೆಯ್ ಪೊಗಟ್ಟುರುದಾತ್ತರಾಘವನ

॥ ಪಲ್ಲವ ಪದ ॥

ಶ್ರೀಪತಿಕ್ಷಿತಿಪಾಲಮೌಳಿಕ- ।

ಳಾಪಮಣಿಗಣಕಿರಣಮಾಲಾ- !

ವ್ಯಾಸಿತಂ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಂ ದಶರಥನ್ಯಪಾಲಂ ॥

ತಾಸಿತಾರಿವಧೂಹ್ಯದಯನು- ।

ದ್ವೀಪಿತಾತ್ಮೀಯಪ್ರತಾಪಂ ।

ಪಾಪಭೀರು ಬರಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಂ ವಾದಿಗಜಹರಿಯೆ

॥ ೧ ॥

ಆಗ ನೃಪನೋಲಗದೊಳಿದೃತಿ ।

ರಾಗದಿಂ ರಾಘವನ ತರಲತಿ |

ಬೇಗದಿಂದಂ ಬೆಸಸೆ ಹಿಮಗಿರಿ ಬರ್ಪ ತೆಪದಿಂದ ॥

ತ್ಯಾಗಮುಂ ವೀರಮುಮುದಾರತೆ ।

ಭೋಗಮುಂ ತಾನೆನಲು ಜನಕಿಂ- ।

ಬಾಗಿ ಬಂದಂ ಸೀರಪಾಣಿ ವಿಸೀಲವಾಸವನು

॥ ೨ ॥

ಸಂಜೆಗೊಪಾವರಿಸಿ ನಡೆತ- ।

ಪ್ಪಂಜನಾಚಲದಂತೆ ಬಂದಂ |

ರಂಜಿಸಲು ಸೀತಾಂಬರಂ ರಾಘವನ ಬೆಂಬಳಿಯು ॥

ಕಂಜನಾಭಂ ಮಣಿಯ ಅಂಚೆಯ- ।

ದಂಜನದ್ವಿಪದಂತೆ ಹಗೆಗಳ ।

ನಂಜು ಪುಗುತಂದಂ ಸರೋಜ[ದಳಾಕ್ಷ]ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

॥ ೩ ॥

೧-೧ (ಕು) ಪೊಗಳುವರು. ೨-೨ (ಗ) ಗಜಕೇಸರಿಯಂ. ೩-೩ (ಗ) ತರಲತೀವ. ೪-೪ (ಗ) ತ್ಯಾಗಮುಂ. ೫-೫ (ಕು) ದಳೇಕ್ಷಣಂ ಈ ಪಾಠಾಂತರದಿಂದ ಸಪ್ತಗಣಗಳಾಗು ತ್ತನೆ ಮೇಲಿನ ಪಾಠವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಪ್ತಗಣ ಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಆಗುವುದು.

ಆವರಿಸೆ ರಾಮಾಂಗದೀಪ್ತಿ ಸ- |

ಭಾವಳಯಮಂ ಕೊರಳೊಳಿದೇ- |

ಕಾವಳಿಯ ರುಚಿ ಕೂಡೆ ಪುಂಜಿಸಲೆಟಿಗೆ ಜನಕಂಗೆ ||

ಭೂವರನ ದಶರಥನ ಪದಯುಗ- |

ಸಾವನಾಮಲಸುಖಮುಖಂ ಶೋ- |

ಭಾವಹಂ ತಾನಾಯ್ತು ರಾಕಾಚಂದ್ರನಂದದೊಳು

|| ೪ ||

ಸಭೆಯ ಕಣ್ಣಂ ಮನಮುಮೆಟಗಲು |

ಶುಭಮತಿಗೊಲಿದೆಟಗಿ ತಂದೆಗೆ |

ವಿಭುಗಳಿರ್ವರುಮಿಕ್ಕೈಲದ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳಿರಲು ||

ಅಭಿಮತವನಱುಪಲೈ ಮನದೊಳ್ |

ಪ್ರಭವಿಸಿದ ನೈರಾಗ್ಯಮಂ ನೃಪ- |

ನಭಿಭವಿಸೆ ದಶನಾಂಶು ಚಂದ್ರಿಕೆಯಂ ಸುತಂಗೆಂದಂ

|| ೫ ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರು- |

ಘ್ನಾಮಳಾಯತವಿನಯಮಧಿಕ- |

ಪ್ರೇಮಮಂ ತನಗೀಯೆ ರಾಮಂಗೆಂದನಿಂತೆಂದು ||

ಹೇಮಗಿರಿಯಂ ಪಡೆವ ತೆಅದಿಂ |

ಭೂಮಹಿತನಂ ನಿನ್ನನುದಿತೋ- |

ದ್ವಾಮಯಶನಂ ಪಡೆದೆನೆನಗಿನ್ನಾವುದರಿದುರ್ವಿಯೊಳು

|| ೬ ||

ಧರ್ಮಕಾಮಂಗಳು ಜನಕೆ ಫಲ, |

ಧರ್ಮಕಾಮ[ಂಗಳು ಧನಕೆ ಫಲ], |

ಪರ್ಮಗಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಫಲಕ್ಕೈ ಪಡೆದಿಂತು ||

ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದಮಂ |

ನಿರ್ಮಳಾಂತಃಕರಣನಾಗದ |

ಕರ್ಮರೂಪಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ಭೂಭಾರಕಂ ಮಗನೆ

|| ೭ ||

೧-೧ ಇಲ್ಲಿ ಸಸ್ತುಗಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. (ಗ) ಪಡೆದೆನೆನಗಿನ್ನಾವುದರಿದು ಹೇಳುವಿಯೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಾತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಣಭಂಗಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವನರ ದೋಷವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಈ ಚರಣವನ್ನು ಹೀಗೆತ್ತಿದ್ದ ಬಹುದು, "ದ್ವಾಮಯ

ಶನಂ ಪಡೆದೆನೆನಗಾವುದರಿದುರ್ವಿಯೊಳು" || ೨-೨ (ಕಖಗ) ಧನಕ್ಕೆ ಫಲ

ನೀಂ ೩-೩ (ಗ) ಪರ್ಮಗಂ. ೪-೪ (ಗ) ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಫಲದಿಂದಮಂ. ೫-೫ [ಗ] ನಿರ್ಮಳಾಂತಃಕರಣ.

ಬಡವನಗಣಿತಮೆನಿಸ ನಿಧಿಯಂ |
 ಪಡೆವ ತೆಅದಿಂ ಪುತ್ರ ನಿನ್ನಂ |
 ಪಡೆನೆಂತಾನುಂ ಪುರಾರ್ಜಿತಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ ||
 ಬಿಡದೆ ತೊಡವೀಮೋಹಲತೆಯಿಂ |
 ತಡೆಯದೆನ್ನಂ ಬಿಡಿಸು ರಾಘವ |
 ಬಿಡಿಸದಿದಡೆ ನಿನಗುಪೇಕ್ಷಾದೋಷಮಾದಪುದು

|| ೮ ||

ತನುಜ ನಮ್ಮನ್ವಯದೊಳ್ಲರ್ |
 ಜನಿಯಿಸ್ತನುಜಾತರವರದ- |
 ನನುನಯದೆ ಸಾವ್ರಾಜ್ಯಪದಮಂ ಕೊಟ್ಟಿರಾಕ್ರಮದಿಂ ||
 ಎನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ ಮಜ್ಜನಕನಾಂ |
 ನಿನಗೆ ಕೊಡುವೆಂ ಕುಡದೆ ನಿಂದಡೆ |
 ಜನದ ಪರಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಂ ನಾನೆ ಮನುಕುಲಕೆ

|| ೯ ||

ನೋಟದಿಂದೊಡವಿದುರ್ದೇಂ ಕ- |
 ಜೈಟಮಂ [ಕೇಳಾತ್ಮಜನೆ] ಕಿವಿ- |
 ವೇಟಮಂ ಕೂಟವಮನಂಗಜಕಾಟಕೂಟವನು ||
 ಕೋಟಲೆಯನಾಂ ಘೋರಸಂಸಾರ- |
 ರಾಟವಿಯೊಳ್ಳೆನ್ನೆವರ ಸವಿದೆಂ |
 ಟಾಟಣದ ಗುಂಡಿಗೆಯೊಲಾದಂ ಧರ್ಮಮನೆಯದೆ

|| ೧೦ ||

ಧಾರಣನುಮಾಭೋಗಭೂಮಿಜ- |
 ನಾರಯಲ್ಸಾಧರ್ಮಕಲ್ಪಜ- |
 ನೀರಸೆಯೊಳಂ ನಂದಿವರ್ಧನನಯ್ಯನೆಯ ದಿವಿಜಂ ||
 ಭೂರಮಣಸೂರ್ಯಂಜಯಂ ಮ- |
 ತ್ರೀರಯ್ಯನೆಯ ಕಲ್ಪಜಂ ವೇಟ- |
 ರಾರು ದಶರಥನಿಂತು ತಿರಿತರುತಿರ್ದನಾಂ ಮಗನೆ

|| ೧೧ ||

೧ (ಕಖಗ) ಯಂ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಕೊಟ್ಟಂ. ೩-೩ (ಕಖ) ಕೇಳಾದು; (ಗ) ಗ್ರಂಥ
 ಪಾತ. ೪-೪ (ಗ) ಕನ್ನೆವರಸದಿಂ. ೫-೫ (ಗ) ಟಾಟಣದ. ೬-೬ (ಗ) ನಾನಯಲ್ಸಾ. ೭-೭ ಇಲ್ಲಿ
 ಗಣವಿಭಾಗವಾಗಿದೆ. ೮-೮ (ಗ) ದಶರಥನಿಂತುತಿರ್ದನಾಂ.

ಜನಪತಿಶ್ರೀಭೂತಿ ಹರಿಣಂ ।

ವನಚರಂ ನಾರಕನೆನಗೆ ಮೂ- ।

ಜನೆಯ ಭವದಂದಿನ ಜನಕನಂ ನೋಡಿ ರತಿಯಾಗಿ ॥

ಎನಗೆ ಮೈದುನ ಜನಕನಾದಂ ।

ನಿನಗೆ ಮಾವಂ ಘೋರಸಂಸ್ಕೃತಿ- ।

ವನಧಿಯೊಳು ತೊಳಲದವರಾರ್ಜನವರನನುಳಿದವರು

॥ ೧೨ ॥

ಹತಮತಿ ಶ್ರೀಭೂತಿಯ ಪುರೋ- ।

[ಹಿತನಿಭನುಮಾಗಿ] ತತ್ಪಾತ್ರನು- ।

ಮತಿಶಯಾಮರನುಂ ಸ್ನೇತಿಯೊಳಿಗಳ್ಳನಕನಾದಂ ॥

ಮೃತಿಜನಕ ಸಂತತಿಯ ಕಂಡಾ- ।

ನತಿಭಯಾಕುಲನಾದೆನಱಿದೆಂ ।

ಯತಿಪತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದಮೀಗಳು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನು

॥ ೧೩ ॥

ಎನಗಿದಕ್ಕೈದನೆಯ ಭವದೊಳು ।

ಜನಕನೆನಿಸಿದ ನಂದಿಘೋಷಂ ।

ಮುನಿವಿನೂತನು ಪರಮಗ್ರೈವೇಯಕದಿನೆಯ್ದು ॥

ಜನನಜಲಧಿಯನೆನ್ನ ದಾಂಟಿಸ- ।

ಲನುಪಮರ್ಬಿಜಯ[ವನು] ಗೆಯ್ದ[ರು] ।

ಜಿನಮುನೀಂದ್ರರ್ಪರ್ವಭೂತಹಿತರ್ತನೂಜಾತ

॥ ೧೪ ॥

ಉರಿಯುಮನುಮತಿಯುಂ ವಿಮುಂಚಿಯು- ।

ಮಿರದೆ ತೊಱಿದು ದಿವಿಜಗತಿಯಿನವ- ।

ತರಿಸಿಯೀಗ ವಿದೇಹಿ- ಪುಷ್ಪವತೀ^೨ [ದುಗತಿಯಾಗಿ] ॥

ಧರಿಯೊಳಿದುರ್ದ ನಿನೆ ಕಂಡೈ ।

ದುರಿತವಶದಿಂ ಘೋರಸಂಸ್ಕೃತಿ- ।

ಶರಧಿಯೊಳು ನೆವೆಯಿಸದಿರೆನ್ನ ನುದಾತ್ತ^೨ ರಘುಜಾತ

॥ ೧೫ ॥

೧-೧ (ಕಖ) ಜಿನರಂದುಳಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ಹಿತನುನಿಭಮುಂ; (ಗ) ಹಿತನು ನಿಭುಮುಂ; “ಹಿತನುನಿ ಭಮುಂ ಅವನ ಪಾತ್ರನು” ಎಂಬುದೊಂಥ ಸೂಚನೆಯು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ‘ತತ್’ ಶಬ್ದವು ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿರುವ “ಅಗಿ” ಎಂಬ ಪದವು ಪಂಪರಾಮಾಯಣವನ್ನನುಕರಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ೩-೩ (ಕಖ) ಯತಿಪ. ೪ (ಕಖ) ೦೬. ೫-೫ (ಕಖಗ) ೦. ೬ (ಕಖಗ) ೦೬. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಖಚರಪತಿಯಾಗಿ, ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ “ಇಂದುಮತಿ” ಎಂದಿದೆ. ೮-೮ (ಗ) ನನಯಿಸದಿರೆನವದಾತ್ತ.

ಅರ್ಥಮಮ್ನೋಡೆ ಪಾಪಕೋಪಾ- |

ನರ್ಥದಿಂದಲ್ಲದೆ ಸಮನಿಸದು |

[ಅರ್ಥಿಗರ್ತಮತಮಗದಂ] ಭೋಗಿಸುವ ಕಾಲದೊಳು ||

ವ್ಯರ್ಥದುಃಖಮೆನಿಸಿಪ್ಪ ನರಕದ |

ವರ್ತನೆಯನನುಭವಿಸುವೆಂದುಂ |

[ಸ್ವಾರ್ಥಮೊಂದದುಮಿಲ್ಲ] ತಾನೇ ಪಡೆಗುಮದವಟಲಂ

|| ೧೬ ||

ನವನಿಧಿಯುಮೀರೀಟುರತ್ನಂ !

ಹವಣುಗಳಿದ ಷಡಂಗಬಲಮುಂ |

ಯುವತಿರತ್ನಂ ಬಗೆಯೆ ತೊಂಬತ್ತಾಱುಸಾಸಿರಮುಂ ||

ವಿವಿಧದಶವಿಧಭೋಗಮುಂ ಬಾಂ- |

ಧವರನೇಕರುಮಿರಲು^೪ ಬಿಟ್ಟು- |

ಭರ್ವನಮಂ ಧರೆ ಹೊಗಳೆ ದ್ವಾದಶಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು

|| ೧೭ ||

ಚಮರಿಚಯಮುಂ ಮತ್ಸ್ಯಕುಳಮುಂ |

ಭ್ರಮರತತಿಯುಂ ಸ್ತಂಭಗಣಮುಂ |

ಸಮದಗಜಘಟೆಯುಂ ಬಗೆವೊಡೊಂದೊಂದೆ ವಿಷಯದೊಳು ||

ರಮಿಯಿಸಲ್ಪಂದೆಱಗಿ ಕೆಟ್ಟುವು |

ತಮಗನರ್ಥಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡುವು |

ಕ್ರಮದೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ವಶಗತಗಾರಗದುದುಮುಂಟೀ

|| ೧೮ ||

ತೆರಳ್ಳುವಲಸಿತ ತೆಪದಿ ಮೊಗಮುಂ |

ಸುರುಳ್ಳುವವಚತ್ತಂತೆ ದೇಹಂ |

ನರೆ ಶಿರದೊಳೊಗೆದುವು ಯಮನ ಘನಸಿತಪತಾಕೆಯನೆ ||

ಜರೆ ಸಿರಿಯ ವೃತ್ಯುವಿನ ದೂತಿಯ |

ಪರಿಯಲೆನ್ನಂ ಕರೆಯುತಿರ್ದವು- |

ದಿರದೆ ಗೆಲುವೆಂ ತಪದಿನವರಂ ಹಗೆಯ ಗೆಲುವಂತೆ

|| ೧೯ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಅರ್ಥಿಗರ್ತಮತಮಗದಂ; (ಗ) ಅರ್ಥಿಗರ್ಥಮಗದಂ. ೨-೨ (ಕಖ) ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಿರ್ವಮಿಲ್ಲ; (ಗ) ಸ್ವಾರ್ಥಮೊರ್ವದುಮಿಲ್ಲ. ೩-೩ (ಗ) ಬಾಂಧವನೆಕುರುಮಿರಲು. ೪-೪ (ಗ) ಸಕಲಭಗಣಮುಂ. ೫-೫ (ಗ) ದಸ.

ತಿಲಕಮನೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಂ |
 ನಿಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಲಲಾಟಪಟ್ಟದೊ- |
 ಕೊಲಿದು ನೆಲಸುಗೆ [ಭುಜದೊಳಂಗದದಂತೆ] ಭೂವನಿತೆ ||
 ಲಲಿತಧವಳಚ್ಚತ್ರದಿಂ ತ- |
 ಳೈಳಲನೊದವಿಸು ಮಕುಟಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ |
 ತಳೆವೆನಾನಪವರ್ಗಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕುಚಸಮಾಲಿಂಗನಮಂ || ೨೦ ||

ಎನೆ ವಿನಯವಿನಮಿತತರಂ ಪಾ- |
 ವನಕರಾಂಭೋಜಂಗಳಂ ಮುಗಿ- |
 ದನುನಯಮನೊದವಿಸಲು ಚಂದ್ರಿಕೆಗಾತ್ಮದಶನಾಂಶು ||
 ಅನುನಯದಿನಂತೆದನಾಗಳು |
 ಮನುಕುಲದ ಪೂರ್ವಕ್ಷೀತಿಶ- |
 ಜ್ಞಾನಕ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿದರೆಳೆಯಂ ನನಗದೆಲ್ಲಿಯದು || ೨೧ ||

ಕಮಲನಗದಂ ಸುಗಿದನಹಿಪತಿ |
 ಸಮದದಿಗಿಭಂಗಳ್ಳುಸಿದುವು- |
 ತ್ತಮಭುಜಾದಂಡದೊಳು ರಿವುಗಿರಿವಜ್ರದಂಡದೊಳು ||
 ಹಿಮಧರಾಧರಮವಧಿಯಾದ ವ- |
 ಸುಮತಿಯಂ ಕಸ್ತೂರಿಕಾಕ- |
 ದ್ವಮ[ವ] ತಳೆವಂದದೊಳೆ ಪರಿಹರಿಸಮರದೇಸಿಯನು || ೨೨ ||

ಅಗಿದು ಕಮಲನ ಕರಿನಕರ್ಪರ- |
 ಕುಗಿದುರಗಪತಿಯತಿವಿಷಮತೆಗೆ |
 ಸುಗಿದು ದಿಗ್ಗಜದುದ್ಧತಿಕ್ಕಿಗೆ [ತಳೆದ] ಕುಲಗಿರಿಗೆ ||

೧-೧ (ಕು) ಭಂದೋಭಂಗಳಾಗಿದೆ. ೨-೨ (ಕು) ಭುಜಯುಗದೊಳಂಗದದಂತೆ; (ಗ) ಭುಜಯುಗದಂತೆ. ೩-೩ (ಕು) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಗಣಗಳೆಂದು ಒಂದು ಸೂಚನೆ. ೩ನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ (ಕು) ಪ್ರತಿಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಗಣವಿಭಾಗವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಗಣಗಳೆಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. “ಕುಚ, ಅಥವಾ ಸಮ” ಎಂಬ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಲೋಪಿಸಿದರೆ ಚರಣವು ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪದವು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿರಬಹುದು. ೪-೪ (ಕು) ದ್ವಮನು; (ಗ) ದ್ವಮನು. ೫-೫ ‘ತಳೆವಂದದೊಳೆ’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ‘ಪರಿಹರಿಸು’ ಎಂಬ ಪದವು ಸಮನ್ವಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ‘ಪರಿಧರಿಸು’ ಎಂದಿರಬಹುದೋ? ೬-೬ (ಗ) ದೇಸಿಯನು. ೭-೭ (ಕು) ತಳೆದು; (ಗ) ತಳೆದು.

ಜಗದಧೀಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ಭುಜದೊಳ್ ।

ಬಗೆ ಮಿಗಲು ಭೂರಮಣಿ ನಿಂದಳು ।

ವಿಗಳತಶ್ರಮಮಾದುವು ಪರಿಹರಿಸೆನಾನೆನ್ನಂ

|| ೨೩ ||

ಅಂಬುಜಪ್ರಿಯನಾತ್ಮಕರದಿಂ- ।

ದಂಬರಮನುರೆ ಬೆಳಗುವಂತಿರ- ।

ಳುಂಬಮಾಗಿರೆ ಬೆಳಗಲಾರ್ಪವೆ ಕೀಟಕದ್ಯೋತಿ ||

ಅಂಬುನಿಧಿಯನಗಸ್ಯನೀಂಟಿದ- ।

ನೆಂಬ ಬಗೆಯಿಂದುಳಿದ ಮನುಜಕ- ।

ದಂಬಮೀಂಟಿಲು ನೆಚ್ಚುವುದೇ ಜಗದೀಶ ನಮ್ಮಳವೆ

|| ೨೪ ||

ತಮಮನಿನಲೆವಂದದಿಂ ದು- ।

ರ್ದಮವಿರೋಧಿನ್ಯ ಪಾಲಕೋಪದ ।

ತಮಮನಲೆ ನಿಜನಿಶಿತಬಾಣಕಳಾಪವಲ್ಲದವು ||

ಸಮರಬಾಲಕರೆಮ್ಮ ಶಸ್ತ್ರದ ।

ಸಮುದಯಂಗಳ್ಳಯಲಾರ್ಪವೆ ।

ಎನುಗೆ ಬೆಸಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತಿದವಾರ್ಯಶೌರ್ಯಕೃತಂ

|| ೨೫ ||

ಎನೆ ಮಗನ ವಿನಯಕ್ಕೆ ನರಪತಿ ।

ಮೆನದೊ[ಳಂ] ತಾಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಮತ್ತಂ- ।

ದನುನಯದಿನಂತೆಂದನಂತೆನಲಾಗದೆಮ್ಮಾಣೆ ||

ಮನುಕುಲಕ್ಕೆದು ಪಾಳಿ ನಿನಗಂ ।

ಜನಕವಚನಂ ಮೀಟಲಕ್ಕುಮೆ ।

ಜನನಯನಕೈರವವನಪ್ರಿಯಸೋಮ ಪೇಟ್ರಾಮಾ

|| ೨೬ ||

ಅಂತು ರಾಮಂ ರಾಜ್ಯದೊಳ್ಳಿಲು- ।

ವಂತು ಮಾಡಲು ದಶರಥಂ ಘನ- ।

ಸಂತಸದೆ ಕರಕಮಲಮುಕುಳಿತನಾಗಿ ತಾಂ ಭರತಂ ||

ಅಂತರಂಗದೊಳೆನೆಗೆ ವೈರಾ- ।

ಗ್ಯಂ ತುಳುಂಕಾಡುತ್ತಮಿರೆ ಭಯ- ।

ದಿಂ ತ್ವರಿತ ಬಿನ್ನವಿಸದಿದಿಂ ಬರ್ಪೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ

|| ೨೭ ||

೧- (ಗ) ಪರಿಹರಿಸೆ ೨(ಗ) ನೆ. ೩-೩ (ಗ) ಕಪ್ಪಿಳಾಪ. ೪-೪ (ಗ) ಜಾಲಿಕರೆಮ್ಮ. ೫-೫ (ಕಖ) ಮತ್ತಿದವಾರ್ಯ. ೬-೬ (ಕಖ) ಮನದೊಳೆ; (ಗ) ಮನದೊಳೆಂ; “ ಮನದೊಳೆಗೆ ” ಎಂಬುದೊಂದು ಸೂಚನೆ. ೭-೭ (ಕಖ) ದೆಂಮಾಣೆ; (ಗ) ದೆ ಮಾಣೆ. “ ದಾಂ ಮಾಣೆ ” ಎಂಬುದೊಂದು ಸೂಚನೆ. ೮-೮ (ಕಖ) ಪೇಟ್ರಿದನು. ೯-೯ (ಗ) ಕಾಡುಮುತ್ತಮಿರೆ.

ನಳಿನದಳಗತಸಲಿಲ [ತೇಜದಿಂ ।

ಚಳಮುಮಾಯುಂ ಯಾವನ [ಶ್ರೀ- |

ಬಲವಿಭವಮೆಂದಲೊಡು ಬಿನ್ನವಿಸಲ್ಪಡೆನೆಂಜಿ ||

ಬಳವದಂಗಜಗಜದ ದಂತವ |

ಕೆಳುವವೊಲ್ಲ ಮೋಹಲತೆಯಂ |

ಕೆಳುವೆನಾಂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ತಳೆನೆಂ ಪರಮಚಿತ್ಸುಖಮಂ

|| ೨೮ ||

ಒಂದು ನಿರವಧಿದುಃಖದಾಯಕ- |

ವೊಂದು ನಿರುಪಮಸೌಖ್ಯದಾಯಕ- |

ವೊಂದು ದೋಷವಿಧಾಯಿಯೊಂದತಿ ಸದ್ಗುಣವಿಧಾಯಿ ||

ಒಂದು ಸಂತೋಷೈಕಸಾಧನ- |

ವೊಂದು ಶಾಂತರಸೈಕಸಾಧನ- |

ವೊಂದುವೀನ್ಯಪಪದವಿಯುಂ ಮುನಿಸದವಿಯುಂ ಸರಿಯೆ

|| ೨೯ ||

ಭರದೆ ರಾಮಂಗಿತ್ತು ರಾಜ್ಯಮ- ||

ನಿರದೆ ದಶರಥನುಂ ಭರತನುಂ |

ಪರಮದೀಕ್ಷೆಯ ಕೈಕೊಳಲ್ಪುದ್ಯುಕ್ತರೆಂದಾಗ ||

ತ್ವರಿತದಿಂದಂ ಪೋಗಿಯೊರ್ವಳು |

ತರುಣಿ ಕೈಕಿಗೆ ಪೇಜ್ಜಿ ಳಿತ್ತಲು |

ಶರದನಿನದಕ್ಕಿವ ಹಂಸೆಯೊಲಾಗಿಸಿದಳಾಕೆಯನು

|| ೩೦ ||

ತಳೆಯೆ ದಶರಥನು ಪತಿ ದೀಕ್ಷೆಯ- |

ನಿಳೆಗಧೀಶಂ ರಾಮನಕ್ಕುಂ |

ಬಳಿಕ ಕಿಂಕರಭಾವಮೆನ್ನೊಳು ಸಮನಿಸುವುದೆಂದು ||

ತಳೆದಪಂ ತಪಮಂ ಭರತನೆಂ |

ದಳವಳಿದು ಕಳವಳಿದು ಮೂರ್ಛೆಯ |

ತಳೆದು ಮತ್ತೆಚ್ಚತ್ತು ಚಿಂತಿಸಿ[ಯ] ಳುತಮಿರೆ ಕೈಕೆ

|| ೩೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಸಂಜೆಯಲಮಮುಮಾಯುರ್ಯವ್ವನ; (ಗ) ಸಂಜೆಯಲಮಮುಮಾಯು
ಯವ್ವನ. ೨-೨ (ಗ) ಸಲ್ಪಡೆನೆಂಬಿ. ೩-೩ (ಕಖ) ಪರಮದೀಕ್ಷೆಯನೆ. ೪-೪ (ಕಖಗ)
' ಳಾಕೆಯನು ' ಎಂಬ ಪಾಠದಿಂದ ಸಪ್ತಗಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ' ಳಾಗ ' ಎಂದು
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಭಂಡೋನಿಯನಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೫-೫ (ಗ) ಕಿನ್ನರಭಾವ ಮೆಯ್ಯೊಳು.
೬-೬ (ಕಖ) ಮತ್ತೆಚ್ಚತ್ತು ಚಿಂತಿಸಿದಳಳುತಮಿರೆ; (ಗ) ಮತ್ತೆಚ್ಚತ್ತು ಚಿಂತಿಸಿದಳಳುತಮಿರೆ.

ತನಯನಿನಿಯನ ಕೂಡೆ ಪೋದಂ- |

ದೆನೆಗೆ ಪೆಟಾರಾರ್ಥರಣು ಸತಿಯರು |

[ಅ] ನುಚಿತೋಕ್ತಿಗಳಿಂದೆ ಹಂಗಿಸದಿರ್ಪರೇ ಮುನಿಸಿಂ ||

ವಿನಯಮಂ ಮಾಡುವರೆ ಬಳಿಕಂ |

ನೆನೆವರೇ ತತ್ಪುತ್ರರೆನ್ನಂ |

ಜನನಿಯೆಂಬರೆ ಬಗೆವರೇ ಬೆಸಕೆಯ್ವರೇ ಪೆಟರು

|| ೩೨ ||

ಎನುತ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರ್ದು ಭೋಂಕನೆ |

ನೆನೆದಳನಿಯಂ ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ- |

ದಿನ ಬಯಕೆಗೊಟ್ಟಿದ ಮೆಚ್ಚುಂ ನಿಚ್ಚುತಂ ನಲಿದು ||

ಮನದೊಳಗೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ದಶರಥ- |

ಜನಪನಿರ್ಧಾಸ್ಥಾನಮಂ ಮೋ- |

ಹನಕಳಿಕೆ ಪುಗುವಂತೆ ಪ್ರೊಕ್ಕಳು ಕುಟಿಲಕುಂತಳೆಯು

|| ೩೩ ||

ನೆರೆದ ಸಭೆಗುದ್ವೇಗಭರಮುಂ |

ಧರಣಿಪತಿಯಭಿಮತಕೆ ವಿಘ್ನಂ |

ಭರತಶತ್ರುಘ್ನರಿಗನಿಷ್ಟಂ ರಾಘವಂಗಿಷ್ಟಂ

ಗುರುಜನಕ್ಕದವಟಲು ಬರ್ಪಂ- |

ತಿರೆ ಬಗೆಯದಪಕೀರ್ತಿಯಂ ಕುಲ- |

ಪರಿಭವಮುಮಂ ನೆನೆಯದೆಯ್ತಂದಳ್ಳರದೆ ಕೈಕೆ

|| ೩೪ ||

ಪರಿಭವಂ ತನಗಿಂದು ನೆನೆಯದೆ |

ಗುರುಜನಂಗಳ್ಳಳುಕಿ ನಿಲ್ಲದೆ |

ನೆರೆದ ಸಭೆ ನಿಂದಿಸುವುದೆನ್ನದೆ ದುರ್ಗತಿಗಗಿಯದೆ ||

ಧರಣಿಪತಿಗಿಂತೆಂದಳೆನಗಾ- |

ದರದೆ ದೇವಕೊಟ್ಟ ಮೆಚ್ಚುಂ- |

ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದೆನಲು ದಶರಥನೆಂದನಿಂತೆಂದು

|| ೩೫ ||

೧-೨ (ಕು) ಸತಿಯರ | ರನುಚಿತೋಕ್ತಿ; (ಗ) ಸತಿಯರನುಚಿತೋಕ್ತಿ. ೨-೨ (ಕು) ಮಾಡುವಂ. ೩-೩ (ಕು) ಪೋಗುವಂತೆ. ೪-೪ (ಕು) ಧರಮಂ. ೫-೫ (ಗ) ಬಗೆದಪಕೀರ್ತಂ. ೬. (ಗ) ದೆ.

ನುಡಿದೆರಡ ನುಡಿದಂದು ನಗುಗುಂ |

ವೊಡವಿ ನಿನ್ನಯ ಮೆಚ್ಚನಂಜದೆ |

ತಡೆಯದೀಗಳೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೊಡಳುಂಟಿ ಮನುಕುಲಕೆ ||

ನುಡಿಯದಿದೀಕ್ಷಾ ವಿಘಾತವೆ- |

ನೊಡರಿಸುವ ನುಡಿಯಂ ನುಡಿದೊಡಂ |

ಕುಡೆನದೊಂದಂ ಕೊಟ್ಟಿ ನುಳಿದುದನೆಯ್ವೆ ಶಶಿವದನ

|| ೩೬ ||

ನಿರವಿಪುದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದಮಂ |

ಭರತನೊಳು ಪದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷಂ |

ಧರಣಿಪಾಲಕನೆಂಬುದಂ ದಶರಥನದಂ ಕೇಳ್ವು ||

ಉರಿಯನಾಲಿಂಗಿಸಿದ ವೊಲ್ವಂ- |

ಜುರುಳಿಯಂ ಸೇವಿಸಿದ ವೊಲ್ವಿ- |

ಷ್ಠರತರಂ ತನಗಾಗೆ ಮಲುಮಲ ಮಱುಗಿದಂ ನುಡಿಗೆ

|| ೩೭ ||

ಎರಡ ನುಡಿದಡೆ ಮನುಕುಲಕೃತಿ |

ಪರಿಭವಂ ಪುಸಿ ನುಡಿದನೆಂಬರ್ |

ಧರೆ [ಪಟಿಗು] ವಸುಗತಿಗಳಿಗುಮುನ್ನತಿಗೆ ಕೇಡಕ್ಕುಂ ||

ಪಿರಿಯನಿರೆ ಕಿಱಿಯಂಗೆ ಕೊಟ್ಟಡೆ |

ಸ್ಮರವಶಂ ಕಡುಮೋಹಿಯೆಂಬ- |

ಪಿರಿದು ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂದು [ಚಿಂತಿಸುತಿರಲು] ದಶರಥನು

|| ೩೮ ||

ಎನಗನಿಷ್ಟಂ ಪತಿಗ[ವಿ]ನಯಂ |

ಜನಕತೀವ ವಿ[ಷಾ]ದವ[ನಿ]ಯಂ |

ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ದುರಂತ-ದುರ್ಗತಿ ತನಗೆ ಭಾವಿಸದೆ ||

ಜನನಿ ನುಡಿದಳೆನುತ್ತ ಲಜ್ಜಾ- |

ವನತಮಸ್ತಕನಾಗಿ ಭರತಂ |

ಮುನಿದು ತಾಯಿಗೆ ನೆಱಿಯ[ದೀ] ಕೀಲಿಸಿದವೊಲಿರಲು

|| ೩೯ ||

೧-೧ (ಕಖ) ವಿಹಿತವ. ೨ (ಕಖಗ) ಮ. ೩-೩ (ಕಖ) ವೊಲ್. ಭರತ ತನ್ನೊಳು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಂ.....ದೊಳು ನೆನೆದಂ || ೪-೪ (ಕಖಗ) ಪಳಿಗು. ೫ (ಗ) ಲೆ. ೬-೬ (ಗ) ಬಿ | ಪಿರಿದು. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಚಿಂತಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಿರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇಟ್ಟರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು. ೮ (ಕಖ) ಗ್ರಂಥಪಾಠ; (ಗ) ನು. ೯ (ಕಖಗ) ವಾ. ೧೦ (ಕಖಗ) ನೆ. ೧೧ (ಕಖಗ) ಲಾಘವೆ. ಇದ್ದಂತೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು.

ಶಲೆಯರತಿವಂಚಕಿಯರಘಕ- |

ಮೌಲಿಯರತಿಪಾಪಿಗಳು ಲೋಕದ |

[ವಶರೆಯರ್ಘಾತಕಿಯರಂಜನಂಜಿ]ನುರುಳಿಯರು ||

ಕಠಿನೆಯರ್ ಕುಲಟಿಯರು ವಾಚಕ- |

ಪಠನಶೀಲಿಯರಾತ್ಮವಂಶೋ- |

ಲ್ಲಠನಕೃತಕಿಯರೆಂದರೆಲ್ಲ[ರ್] ಸತಿಯರೆಲ್ಲರುಮಂ

|| ೪೦ ||

ಖೇದಮಂ ಭರತಂಗೆ ಘನನಿ- |

ವೇದಮಂ ಜನಪತಿಗೆ ಜನಕೆ ವಿ- |

ಷಾದಮಂ ಮನುಕುಲಕತೀವಪ್ರಮಾದಮನಱಿಯದೆ ||

ಮೇದಿನಿಯನಂತೀಕೆ ಬೇಡಿದ- |

ಳಾದಳೇಕತಿಮರುಳುಮದನೋ- |

ನ್ಮಾದಮೋಹಂ ಮುಂದುಗಾಣಿಸದೆಂಬ ನುಡಿ ತೊದಳೋ^{ದಿ}

|| ೪೧ ||

ನುಡಿಯೆರಡು ತನಗಕ್ಕುಮೆಂದೀ- |

ಪೊಡವಿಯಂ ದಶರಥನೈಪಾಲಂ |

ಕುಡುಗೆ ಕೊಟ್ಟಡಮೇನೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೀವನೇ ಸಲಲು ||

ಕಡುಗುವರಿಗಳ ಬೆನ್ನ ಬಾರಂ |

ಬಿಡಿಸುವಡೆ ರಾಘವನೆ ಬಿಡಿಸುಗು |

ಬಿಡಿಸಲಾರ್ಕುಮೆ ಭರತಗಿರತನ ಬಿಲ್ಲುಮಂಜುಗಳು

|| ೪೨ ||

ಏನುತ ಕೈಕೆಯನೆಲ್ಲ ನಿಂದಿಸಿ |

ತನತನಗೆ ನುಡಿಯುತ್ತಮೆಲ್ಲಂ |

ಮನಕೆ ಬಂದಂದದಿನೆನುತ್ತಿರೆ ನೆರೆದ ಪರಿಜನವು ||

ವಿನಯವಿನಮಿತಕರಕಮಲನಂ- |

ದನುನಯದಿನಂತೆಂದನಂತೀ- |

ಮನುಕುಲದೊಳೆರಡುಂಟೆ ನುಡಿ ಕುಡಬೇಕು ದೇವೆಂದಂ

|| ೪೩ ||

೧-೧ (ಕಖ) ವಶೆಯರ್ಘಾತಕಿಯರಂಜನಂಜಿ; (ಗ) ವಶಿಯರ್ಘಾತಕಿಯರನ್ನಂಜಿ.
೨-೨(ಕಖಗ) ೦. ೩ (ಗ) ಳೇ. ೪ (ಕಖ) ವೆ. ೫-೫ (ಗ) ನಿವನೆ ಸಲು. ೬-೬ (ಖ) ನುತಕೈಕೆಯ
ನೆಲ್ಲನಿಂದಿಸೆ.

ಜನಕನಚಲಿತವಚನನೆನಿಕುಂ |

ಜನನಿಯಿಷ್ಟಂ ಸಂದುದಕ್ಕುಂ |

ಮನುಕುಲಕ್ಷಿತಿಪತಿಯಶೋಲತೆ ಪವುಗುಂ ಜಗಮಂ ||

ಅನುಜನಾಳ್ಗುಂ ರಾಜ್ಯಪದಮಂ |

ಮನದಭಿಮತಂ ಕೈಗೆ ಸಾರ್ದುದು |

ಜನಪೊಗಳೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಂ ನಿಲೈ ಭರತನೊಳು

|| ೪೪ ||

ಮಗನೆನಿಪವಂ ಮಾತೃಪಿತೃಪದ- |

ಯುಗಳಭಕ್ತನಿ[ಹ]ತ್ರೈಗೆ ಪರ- |

ತ್ರೈಗೆ ಹಿತವ ಬಯಸುವನದಿಲ್ಲದವಂ ಕುಪುತ್ರಕನು||

ಜಗದಧೀಶನ ನನ್ನಿ ನಿಲ್ಲುಂ |

ಬಗೆದು ನೋಡುವಡನುಜ[ನ]ಕ್ಕಮಿ- |

ಳಿಗೆ ರಮಣನಾಂ] ಕುಡವೆನ್ನೆಂದು ಪುಳಕಿತನಾದಂ

|| ೪೫ ||

ಪಿರಿಯನಿರೆ ಕಿಱಿಯಂಗೆ ಕೊಟ್ಟಡೆ |

ಧರೆ ಪಟುಗುಮೆಂಬೇವದಿಂದಂ |

ಧರಣಿಪತಿ ಕುಡದುಸಿರದಿದಂ ಕುಡುವೆ ನಾನೆಂದು ||

ಕರಯುಗಂಗಳ ಮುಗಿದು ಕೈಕೆ[ಗೆ]

ದರಹಸಿತವದನಾರವಿಂದಂ |

ಪಿರಿದು ರಾಗದೆ ಪುಳಕಮಂ ತಳೆದೆಂದನಂತೆಂದು

|| ೪೬ ||

ಎನಗಿದಂ ಬೆಸಸಿದೊಡೆ ಸಾಲದೆ |

ಜನಪತಿಗೆ ಪೇಲ್ವಂತಿದಾವ ಗ- |

ಹನಮಿದೆನ್ನೊಡವುಟ್ಟಿದಱಿಗಳೆಡೆಗಟ್ಟು ಪೆಱತುಂಟೆ ||

ಎನಗೆ ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟಿದಡೆಯೆ- |

ನ್ನನುಜನಲ್ಲವೆ ರಾಜ್ಯದೊಡೆಯಂ |

ಜನನಿ ಕೊಟ್ಟೆಂ ನಂಬು ನುಡಿದಳುಪಿದಡೆ [ಪಿತ]ನಾಣೆ

|| ೪೭ ||

೧ (ಗ) ಕೆ. ೨ (ಗ) ದೊ. ೩ (ಕಖಗ) ರ. ೪-೪ (ಕಖ) ನಿಳಿಗೆ ರಮಣನೆನಿಕುಂ; (ಗ) ನಿಳಿಗೆ ರಮಣಗೆ ನಿನಿಕುಂ ೫-೫ (ಕಖ)ನಾನಿನ್ನೆಂದು; (ಗ) ನು ನಿನ್ನೆಂದು ೬-೬ (ಗ) ಬ ನೆವದಿಂದಂ. ೭ (ಕಖಗ) ಯ. ೮ (ಗ) ಧ. ೯-೯ (ಕಖ) ನುಡಿದಳುಪಿದಡೆ ದಶರಥನಾಣೆ; “ ದಶರಥ ” ಎಂಬ ಪದವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು. (ಗ) ನುಡಿದಳುಪಿದೊಡೆ ದಶರಥನಾಣೆ.

ತನಗೆ ದಶರಥನೃಪತಿ ರಾಜ್ಯಮು- |
 ನನುನಯದೆ ದಯೆಗೆಯ್ಪುತಿರೆ ರಾ- |
 ಮನ ಮೊಗಂ ಕೊರಗಿದುರ್ದಿಗಲು ಕೈಕೆ ಬೀಡಿದಡಿ ||
 ಅನುಜನಾಳ್ಗುಂ ಧರೆಯನೆಂಬೀ- |
 ಮನದ ಹರುಷದಿನಲರ್ದುದೆಂದಡಿ |
 ಜನವಿನ್ನುತುದಾತ್ತರಾಘವನಲ್ಲದರ್ಪೆರರೊಳರೆ

|| ೪೮ ||

ಮುದದೆ ಕೈಕೆಯ ಬಗೆದ ಬಗೆಯಂ |
 ಸದುಳವಿಟ್ಟು ಬಳಿಕೆ ತಂದೆಯ |
 ವದನಕಮಲವನತಿಹರುಷದಿಂ ನೋಡಿ ಕೈಮುಗಿದು ||
 ತೊದಳು ದೇವರಿಗುಂಟೆ ರಾಜ್ಯಾ- |
 ಭ್ಯದಯಮಿದು ಪೆಟಗಾಯ್ತೆ ಸಂತಸ- |
 ನೊದನೆ ದಯೆಗೆಯ್ಪುದು ಸಹೋದರಗಾರ್ಗೊದೊಡದೇಂ ||

|| ೪೯ ||

[ಎನಿತು] ದೀಕ್ಷಾದಿಷ್ಟಮಲ್ಲದು- |
 ದನಿತುಮಂ ಬೀಡುತ್ತಿನೆಂದಡಿ |
 ಮನದ ಭಯದಿಂ ನಿಮ್ಮ ನಿಲಿಸದೆ ಭಯಚಕಿತಚಿತ್ತೆ ||
 ತನುಜಭರತನ ನಿಲಿಸಲೆಂದೀ- |
 ವನಧಿಪರಿವೃತ-ಧರೆಯ ಬೀಡಿದ- |
 ಳೆನಗನಿಷ್ಟವ ದುಷ್ಟತನದಿಂ ಮುನಿದು ಬೀಡಿದಳೇ

|| ೫೦ ||

ದೀಕ್ಷೆಯಂ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ತಳೆದಡಿ |
 ಮೋಕ್ಷಮಕ್ಕುಂ ನಿಜತನೂಭವ- |
 ನಕ್ಷಯಾನಂದೈಕಸುಖಲಾಭ-ರತನೀಭರತಂ ||
 ಈಕ್ಷಿತಿಯ ನೆವದಿಂದೆ ದೇವಿಯೆ- |
 ಪೇಕ್ಷಿಸಿದಳೀತನನೆ ನಿಲಿಸಲು |
 ರಕ್ಷಿಸಿದಳಿಮ್ಮಂ ಸಹೋದರಗುಂಟೆ ಮತ್ಸರವು

|| ೫೧ ||

೧-೧ (ಗ) ರಾಘವರ್ಪಣ. ೨-೨ (ಗ) ಪದುಳವಿಟ್ಟು. ೩-೩ (ಕಖ) ಮುದಮೊದನೆ.
 (ಗ) ಮೊದನೆ. ೪-೪ (ಕಖ) ಡೇನೋ. (ಗ) ಡೆನೋ. ೫-೫ (ಕಖ) ಎನ (ಗ) ಎನ್ನ
 ೬-೬ (ಕಖ) ಸುಖವು ಭರತ. ೭-೭ (ಕಖ) ದೇವಿಯು.

ಪತಿವಿಯೋಗಂ ಸುತವಿಯೋಗಂ |
 ಮೃತಿಯ ಮಾಯ್ಯಂ ದೇವಿ ಜನನಿಗೆ |
 ಗತಿವಿನಾಶಂ ನಾನಿದಂ ಕೇಳ್ವುಸಿರದಿದಂದು ||
 ವಿತರಿಪುದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದಮಂ |
 ಕ್ಷಿತಿಗಧೀಶಂ ಭರತನಾಗಲಿ |
 ಮತಮಿದನಗಂ ಕೊಟ್ಟೆನೊಲವಿಂ ದೇವ ನಿಮ್ಮಾಣೆ

|| ೫೨ ||

ಎನ್ನ ತಮ್ಮಂ ಧರೆಯನಾಳ್ಕುಂ |
 ನನ್ನ ನಿಮ್ಮದು ನಿಲ್ಲುನಮಲಗು- |
 ಣೋನ್ನ ತಿಯುಮಿಕ್ಕಾಸ್ವಕುಲಮಂ ಪರ್ವ ಕುಡಿ ನಿಮಿಗುಂ ||
 ಮನ್ನಣೆಯ ನಂಬಿಕೆಯುಮೆಯ್ದುಗು- |
 ಮಿನ್ನದಕೆ ಮೇಲುಂಟಿ ಸಂತಸ- |
 ನೆನ್ನ ಮಾತಂ ಸಲಿಪುದೆಂದನುದಾತ್ತರಾಘವನು

|| ೫೩ ||

ಬೆಳಗುಮೇ ಧರೆ ಮಳೆ ಕೊಳುಗುಮೇ |
 ತಳೆಯನೇ ರವಿ ಶೇತಳತೆಯೆ |
 ತೊಳಪ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಬಿಸಿಲ ತೆಪದಿಂ ಸುಡದೆ ಮೇದಿನಿಯಂ ||
 ಜಳಧಿ ಮರ್ಯಾದೆಯನೆ ಮೀಳದೆ |
 ಕುಲನಗಂ ಧರೆಯಸದೆ ಪೋಗದೆ |
 ಇಳಿಗಧೀಶ್ವರ ಮನುಕುಲದೊಳಿದೊರಡು ನುಡಿದಂದು

|| ೫೪ ||

[ತನತು] ಧೀರೋದಾತ್ತವೃತ್ತಿಗೆ |
 ಮನದ ಹರುಷಂ ಮೀಳಿ ದಶರಥ- |
 ನನುನಯದೆ ತಲೆದೂಗಿದಂ ತಲೆದೂಗಿ ಸಭೆಯೆಯ್ತೆ ||
 ಕನಕಮಕುಟಾನರ್ಘಮಣಿಗಣ- |
 ಘನಮಯೂಖಂ ಶಕ್ರಚಾಪವ- |
 ನನುಕರಿಸೆ ನುಡಿದಂ [ಗಂಭೀರೋದಾರ್]ಸೂಕ್ತಿಗಳಂ

|| ೫೫ ||

ಪರಮತನುಗಮಳನಗುಣಂಗೀ- |

ಪರಮಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭಂಗೀ- |

ಧರಣಿಯಿದು ಪರಮಾಣುಮಾತ್ರಂ ಗಣ್ಯಮೇ ನಿಮಗೆ ||

ಎರಡ ನುಡಿವುದು ಕಾಳಗಕ್ಕೋ- |

ಸರಿಸುವುದು ಬೀಡಿದುದನೀಯದು- |

ದರಿಗೆ ಕಪ್ಪವನೀವುದೆಂಬುದು ಮನುಕುಲದೊಳುಂಟೆ

|| ೫೬ ||

ಎನೆ ಭರತನಂತೆಂದನಾಗಳು |

ವಿನಯವಿನಮಿತಮಸ್ತಕಂ ದೇ- |

ವೆನಗಿದಂ ದಯೆಗೆಯ್ಯುದುಚಿತಮೆ ಹೇಯಮೆನಿಸುವುದೆ ||

ಅನುಜನಗ್ರಜಪದಮನೆಂದುಂ |

ಮನದೊಳೇಂ ನೆನೆವುದು ದುರಿತಮಂ |

ಜನಕ ನೀವೊಲ್ಲದುದುಪಾಯಮೆ ಬಿಸುಟ್ಟಳಿವುನೆನೆ

|| ೫೭ ||

ಭರತನೆಂದುದ ಮೆಚ್ಚಿ ದಶರಥ- |

ಧರಣಿಪಾಲಂ ತನುಜ ನಿನಗವ- |

ಸರಮಿದಲ್ತಿದೆಗೊಳ್ಳು ರಾಘವವಚನಮಂ ಮುದದಿಂ ||

ಭರದೊಳಂ ಜನದೀಕ್ಷೆ ಮನುಕುಲ- |

ದರಸು[ಗಳಿಗಿಲ್ಲರ್ಗಿ] ವಿಧಿಯಂ |^೫

ತ್ವರಿತದಿಂದಂ ಮಾಡಲಕ್ಕುಮೆ ಬಗೆದು ಬಗೆದಂತೆ

|| ೫೮ ||

ಅದಕೆ ರಾಘವನಾಗಳಂತೆಂ |

ಮೊದನೆ ರೋಮಾಂಚಂ ತನುವಿನೊ- |

ಳ್ಳುದದೆ ಸಭೆಯೊಳಗಿದರ್ಲಿ[ರ್ ತಮತಮಗೆ] ಹೊಗಳೆ ||

ತೊದಳು ತಂದೆಗೆ ತಾಯ ಚಿತ್ತ- |

ಕ್ಕದವಟಲು ಬರ್ಪಂತೆ ನೀಂ ನೆಗ- |

ಟ್ಟುದೆ ನುಡಿದಡೆನ್ನಾಣೆಯಿಂದಂ ಭರತನಂ ಜಡಿದು

|| ೫೯ ||

ಅಂತು ಭರತನನಾಗ ರಾಮಂ |

ಸಂತಯಿಸಿ ವಿಸ್ತಯದಿನೆಲ್ಲಮು- |

ನಂತಸಾಮಂತಸ್ವೀತೀಶರ್ ತಮತಮಗೆ ಭರದಿಂ ||

ಅಂತು ನುಡಿದರು ಹೊನ್ನೆರೆಗೆ ಮರ- |

ನುಂ ತಳೆಗುಮನೆ ಬೀಚಿಲಂ ಜನ- |

ಕಂ ತನಗೆ ಕೊ [ಟ್ಟ] ಳೆಯನಿಂತಿತ್ತವರು ಪೆಜರುಂಟೇ

|| ೬೦ ||

ನೃಪರನೇಕರ್ ಪೂರ್ವದೊಳ್ಳಿ- |

ವ್ಯಪರು ಕಾದಿದರೋಡಿ ದರ್ಶಿ- |

[ವ್ಯಪರು] ತಮ್ಮಂದಿರನೆ ಕೊಂದಕೊಲಿಸಿದರ್ಪೆಜರಿಂ ||

ಅಪರಿಮಿತ ಹರುಷದೊಳು ತಂದೆಯ |

ವಿಪುಳಗುಣಮಂ ಮೆಲೆಯಲೆಂದಾ- |

ಕೃಪಣರಲ್ಲದೆ ಮೇದಿನಿಯನನುಜರ್ಗ ಕೊಟ್ಟವರು

|| ೬೧ ||

ಇಂದು ನಾಳ್ವೈಗೀಗಳೇ ಮಾ- |

[ಣೆಂ] ದು ಭಾಗಿಲ್ಲೊಚ್ಚಿ ಬೆರಕಾ

ಲ್ಬಂದು ಕೊಟ್ಟಹನೇಕೆಯೇ ಕಾಡಿಹರೆ ಬೀಳು ಕೆಡೆ ||

ಎಂದು ಬಯ್ದರೆ ನುಡಿದು ಕಾಣೆಯ- |

ನೊಂದು ಕುಡರನುಜರ್ಗ ಕೆಲಬ- |

ತಂದೆಯಂ ಮೆಲೆಯತ್ತಿ ಧಾತ್ರಿಯ ಕೊಟ್ಟರಾರೆನುತ]

|| ೬೨ ||

ನೆಲನ ದಂಡಿಸಿ ಗೋತ್ರವಧೆಗೆ- |

ಯ್ವಲಸದತಿ ಪಾತಕಕೆ ಸುಜನರು |

ನಲಿದು ವಸ್ತುವ ಗಳಿಸಿ ಹೊಳ್ಳದನೊಂದು ತಾವಿನಲಿ ||

ಕೆಲವು ದಿನದಿಂ ಮೇಲೆ ಸತ್ತಾ- |

ನೆಲಸಿದಾರ್ತಧ್ಯಾನ ಫಲದಿಂ |

ಕೆಲರು ಹೆಬ್ಬಾವಾದರಿಂತಾರಿತ್ತರ್ವರೆಯಂ

|| ೬೩ ||

೧-೧ (ಗ) ಸಂತೈಸಿ. ೨-೨ (ಕು) ಬೀಳಲಂ; (ಗ) ಬೀಳಲಂ. ೨ (೩) (ಕು) ಗಟ್ಟಿದನಿ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು. ೩-೩ (ಗ) ನಿವಕ್ಯಪರು. ೪-೪ (ಕು) ಸ್ತಪರು. ೫-೫ (ಗ) ನಾಳ್ವೈನೀಗ. ೬ (ಕು) ಣ್ಡೆಂ; (ಗ) ಣ್ಡೆಂ. ೭-೭ (ಗ) ಬಾನಿರಲ್ಲೊಚ್ಚಿ. ೮-೮ (ಕು) ಬೆರಕಂ. ೯-೯ (ಗ) ಕೆಟ್ಟಹೆ. ೧೦-೧೦ (ಗ) ಕಡೆ. ೧೧-೧೧ (ಕು) ಧಾತ್ರಿಯನಂತು ಕೊಟ್ಟವರೊಳಾರೆನುತ. ೧೨ (ಗ) ರ.

ಎಂದು ರಾಮನನೆಯೆ ತಮತಮ- |
 ಗೊಂದೆ ಕೊರಲೊಳ್ಳೆರೆದ ಭೂಭುಜ- |
 ವೃಂದಮೆಲ್ಲಂ ಹರುಷಭರದಿಂ ಹೊಗಳುತ್ತಿರ್ಪುದುಮಂ |
 ಅಂದು ಭರತಂ [ರಾಮ]ರಾಜ್ಯದೊ- |
 ಳ್ಳಿಂದುದುಮನಿಕ್ಷಿಸಿ [ಮನದ] ತಾಂ |
 ನೊಂದು ಕಟ್ಟುಂ ಕಡಿದು ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನತಿ ಕಡುಪಿಂ

|| ೬೪ ||

ಪುರ್ವರಡು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ಕಿಸುಸೆರೆ- |
 ಯುರ್ವ ನಯನಂಗಳೊಳು ತುಟಿಯುಮ- |
 ಗುರ್ವಿಸುತ್ತಂ ಕೆತ್ತೆ ಕಡು ಬೆಮರುಣ್ಣೆ ಕದಪಿನೊಳು ||
 ಮಿರ್ವು (?) ನೊಸಲೊಳ್ಳಂತುವಿಂದಂ |
 ಪರ್ವ ಕೋಪದೆ ಘಡುಘಡೆನುತಂ |
 ಸರ್ವಲೋಕವನೊರಸಿ ಮುಕ್ಕುಸೆವೊಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣ[ನು]

|| ೬೫ ||

ನೀಲಗಿರಿಕಂದರದ ವಿದ್ಯು- |
 ನ್ಮಾಲೆಯಂದೆತನಾಂಶು ನಗೆ ಕಡಿ- |
 ಗಾಲದಂಬುದದಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿ ನುಡಿದನಿಂತೆಂದು ||
 ಲೀಲೆಯಿಂ ತಂದೆಯ ನುಡಿದುದಂ |
 ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡೆದಿತ್ತನೆಂಬರೆ |
 ಬೇಳುವಾಡಿದರೆಂಬರಲ್ಲದೆ ರಾಮನಂ ಬಿಳರು

|| ೬೬ ||

ಒಸೆದು ತಂದೆಯ ನನ್ನಿಯಂ ಪಾ- |
 ಲಿಸಲು ರಾಮಂ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬರೆ |
 ರಸೆಯ ನಮಗಧಿನಾಥನಿತ್ತಂ ರಾಮನಿರಲೆಂದು ||
 ಜೀವರಲ್ಲದೆ ದುರ್ಜನರ್ಸಂ- |
 ತಸದೆ ನಿನ್ನಂ ಕೀರ್ತಿಸುವರೇ |
 ಹೊಸತು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಮೆಣಸೀಶಮನೆ ಹೊಯ್ದೆ ದಂ

|| ೬೭ ||

೧-೧ (ಗ) ಳ್ಳಿಂದುದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಮನದೊಳೆ. ೩ (ಗ) ಪ. ೩ (ಃ) (ಕಖಗ) ನಿರ್ದು. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು. ೪-೪ (ಕಖ) ನ್ಮಾಲೆ. ೫ (ಕಖ) ಸೆ. ೬-೬ (ಕಖ) ಮೆಣಸೀಶ ಹೊಯ್ದೆ ದಂ.

ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇಳೆ ಕಡೆಗ- ।

ಣ್ಣಿಂದವೇ ರಾಮಂ ವಿಲೋಕಿಸೆ ।

ನಿಂದು ಮುನ್ನಿನ ತೆಪದಿನಿದರ್ಫಂ ಭಯಚಕಿತಚಿತ್ತಂ ॥

ತಂದೆಯೆ ರಾಘವನಿರದೆ ಮುದ- ।

ದಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಳಲೆಂದು ಸಲೆ ತಲು- ।

ಸಂದು ಕೈಮುಗಿದೆಂದನಾಗಳ್ಳ ಶರಥನೈ ಪತಿಗೆ

॥ ೬೮ ॥

ದೇವ ನಿಮ್ಮಾಜ್ಞೆಯೊಳೆ ಪೋಪೆಂ ।

ಭೂವಳಯಮಂ ಕೀರ್ತಿ-ಚಂದ್ರಿಕೆ- ।

ಯಾವರೆ ದಿಗ್ವಿಜಯಮಂ ಪದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷಮುಮಂ ॥

ಆವನೆಡರಿದನಾತನಂ ಯಮ- ।

ನಾವಸಥಮಂ ಪುಗಿಸುವೆಂ ಭರ- ।

ತಾವನಿಗೆ ನಿಷ್ಕಂಟಕಂ ಮಾಡುವೆ[ನು] ಬೀಳ್ಕೊಂಡು

॥ ೬೯ ॥

ಇಲ್ಲಿ ನಾನಿದರ್ಫಂದು ಪರಿಜನ- ।

ಮೆಲ್ಲಮೆನ್ನಂ ಪಿಡಿಗು ಪಿಡಿದಡೆ ।

ಸಲ್ಲಲಿತಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯು ಸಮನಿಸುಗು ತಡೆಯೆಂ ॥

ನಿಲ್ಲಿ ನಾಂ ನಿಜಕೀರ್ತಿವಲ್ಲರಿ- ।

ಯೆಲ್ಲ ದೆಸೆಯಂ ಪರ್ವೆ ಪೋಪೆಂ ।

[ಬಿಲ್ಲು ಮೆನಗೆ] ಸಹಾಯವೆಂದೆರ್ಫಂ ನಿಜಾಸನದಿಂ

॥ ೭೦ ॥

ಜನಪತಿಯ ಕೆಂದಳದ ರುಚಿಯುಂ ।

ಘನನಖದ್ಯುತಿಮಂಜರಿಗಳುಂ ।

ವಿನಯವಿನಮಿತನಾದ ಬಲನ ಲಲಾಟಪಟ್ಟದೊಳು ॥

ವಿನುತಕುಂಕುಮತಿಲಕಮಂ ಪಾ- ।

ವನಸಿತಾಕ್ಷತೆಗಳುಮನಾಗ- ।

ಳ್ಳೆನೆಯಿಸುತ್ತರೆ ತಂದೆಯಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪೊಪಮಟ್ಟಂ

॥ ೭೧ ॥

೧-೧ (ಗ) ಣ್ಣಿಂದ. ೨-೨ (ಗ) ತಂದೆಯಿಂ. ೩-೩ (ಗ) ಮಾಡುವೆನೆ. (ಕು) ಮಾಡುವೆ
ನೆನುತ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು. ೪-೪ (ಗ) ಸಮನಿಸು. ೫-೫ (ಕು) (ಕು)ಗ
ಬಿಲ್ಲಿನಗೆ. ೬-೬ (ಕು) ಸಹಾಯವೆಂದಿದರ್ಫಂ.

ಇನನ ಬಳಿ ಸಲುತಿರ್ಪ ತೇಜಂ |
 ತೆನುವಿನೊಳೆ ಸಲುತಿರ್ಪ ನೆಳಲೆಂ- |
 ದೆನೆ ಜನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಕುಮಾರಂ ರಾಘವನ ಬಳಿಯಂ ||
 ಜನಕನಂ ಬೀಳ್ತೊಂಡು ನಡೆದಂ |
 ತನತನಗೆ ಕಣ್ಣಿನಿಯ ತೀವಿ- |
 ತ್ತನಿತು ಸಭೆಯುಂ ನೋಡುತಿರೆ ದಶರಥನ ಪನ ಮುಖಮಂ

|| ೭೨ ||

ಒಡನೊಡನೆ ದಶರಥನ ಕಣ್ಣಳು |
 ನಡೆದುವವರೊಡನೊಡನೆ ಮನಮುಂ |
 ನಡೆದುದವರೊಡನೊಡನೆ ಸುಯ್ಯುಂ ನಡೆದುದಂತವರ ||
 ಒಡನೊಡನೆ ದಶಪ್ರಾಣವೆಲ್ಲಂ |
 ನಡೆದುದವರೊಡನೆಂಬ ತೆಪದಿಂ |
 ಪೊಡವಿಯೊಡೆಯಂ ಮೂರ್ಛೆಯೋದಂ ಸುತರಿಗಭಿಮುಖ[ನು]

|| ೭೩ ||

ಕಾಲ ತಳ ತಂಪಾಗಿಯುಂ ಕ- |
 ಕ್ಷಾಲಿಗಟ್ಟೆಂಡೆಳೆಯುಂ ಮೆ- |
 ಯ್ಯಿಲಿಸಿದ ಪೋಲಿರಲುಮೆದೊ ನಿಸ್ಸಂದವಾಗಿದೆಯುಂ ||
 ಆಲಿಗೋಡೆಯುವವಯವಂ- |
 ಇಲ್ಲಲಗೆಯೊಳಿರ್ಪಲರದಿರೆಯುಂ |
 ಲೀಲೆಯಿಂ ಯೋಗಿಗಳು ಯೋಗದೊಳಿರ್ಪಪೋಲಿರಲು

|| ೭೪ ||

ಭರತನುಂ ನೃಪನೊಡನೆ ಮೂರ್ಛಾ- |
 ಪರವಶಂ ತಾನಾಗಿ ಕೈಕೆಯ- |
 ನಿರದೆ ತಮತಮಗೆಯ್ಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ನುಡಿಯುತ್ತಿರೆ ||
 ಪಿರಿದು ದುಃಖದಿ ಕಣ್ಣಿನೀರುಂ |
 ಬರಿವೊನಲೊಳಂತಾಕೆ ನಿಲ್ಲದೆ |
 ಭರದಿ ಮೂಡುತ ಮುಳುಗುತಂ ತನ್ನರಮನೆಗೆ ಪೋಗೆ

|| ೭೫ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಇನಬಳಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ತನುವೆ ಮೊಳೆ. ೩-೩ (ಗ) ಬಳಿಯ. ೪ (ಕಖಗ) ಸೂಗಿ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಿಸಿದರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು. ೫-೫ (ಗ) ಭರತನಂ. ೬-೬ (ಗ) ಬಂದದಂ ನೊಂದು. ೭-೭ (ಗ) ತನ್ನವರವರ-ಮನೆಗೆ.

ಇಂಸುಕಾಂತದ್ರವಮುಮಂ ಹರಿ- |

ಚಂದನದ ಹಿಮರಸಮನುತ್ಪಲ- |

[ಕಂದಿ] ಮಂ ಪೆನ್ನೀರಧಾರೆಯುಮಂ ವೃಣಾಲಿಕೆಯಂ ||

ತಂದು ತಮತಮಗೆಯ್ತೆ ಭೂಭುಜ- |

ವೃಂದಮೆಲ್ಲಂ ಭಯತರಂಗಿತ- |

ರಂದು ಶೀತಲಕ್ರಿಯೆಯನವರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿತ್ತ

|| ೭೬ ||

ತರಣಿಯುಂ ಶಶಿಯಿಲ್ಲದಂಬರ |

ಕರಿಗಳಿಲ್ಲದ ದಿಕ್ಕು ಕಾಂಚನ- |

ಧರಣಿಧರನಿಲ್ಲದ ನೆಲಂ ಮಣಿಯಿಲ್ಲದಂಬೋಧಿ ||

ಸರಸಿರುಹಮಿಲ್ಲದ ಕೊಳಂ ಬಂ- |

ಧರತೆಯಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯಪದದಂ- |

ತಿರೆ ಬಲಾಚ್ಯುತರಿಲ್ಲದಿರೆ ಸಭೆ ಬಿನ್ನಮಾಯ್ತಾಗ

|| ೭೭ ||

ಇಂತಿದಂ ಕೇಳಿದ ಸುಮಿತ್ರ ಕ- |

ರಂ ತ್ವರಿತದಿಂ ವಾರ್ತೆಯಂ ಮೊದ- |

ಲಿಂ ತುದಿವರಂ ತಿಳಿಯಲಸರಾಜಿತೆಗೆ ಬಂದಱುಪ್ ||

ಅಂತೊರೆದುದಕೆ ಕೈಕೆಯಳಿಪಲ್ |

ಚಿಂತಿಸಂ ಕುಡುವುದಕೆ ರಾಮಂ |

ಸಂತಸದಿನನುಭವಿಸುವೊಂ ಬಂದುದನು ನಾವೆನುತ

|| ೭೮ ||

ಅಂತವರ್ತಮೊಳು ನುಡಿದು ಸಲೆ |

ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರೆ ಬಳನುಮಚ್ಚುತ- |

ನುಂ ತಡೆಯದವರರಮನೆಗೆ ಮುದದಿಂದಮೆಯ್ತಂದು ||

ಸಂತಸದೆ ಜನನಿಯರಿಗಿಳಗಿಯ- |

ನೆಂತಸರಕೆಯನಾಂತು ಕುಳ್ಳಿರ- |

ಲಿಂತಿದೆಲ್ಲವನಱುಪ್ [ಯಸರಾಜಿತೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು]

|| ೭೯ ||

೧ (ಕಖಗ) ಖಂಡ. ೨-೨ (ಗ) ತನ್ನೀರದಾಲೆಯುಮಂ. ೩-೩ (ಗ) ರಂಗ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಶಶಿಯಿಲ್ಲದಂಬರದಿ | ಕೃ. ೫-೫ (ಗ) ಕೇಳಿದು. ೬-೬ (ಗ) ಕೈಕೆಯಳಿಪಲ್ ೭-೭ (ಗ) ಕುಳಿರಲಿಂತಿ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನಸರಾಜಿತೆಗೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಿಸಿದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟಗಣಗಳು.

ಆಗಳಂತಳವಳಿದು ಮೂರ್ಛಾ - ।

ನೇಗಮಂ ಕೌಸಲ್ಯೆ ತಳೆದಿಂ - ।

ತಾಗಿ ಕಿಞ್ಜಿದಾನುಂ ಬಿರಕನಿದೊಯ್ಯನೆಚ್ಚತ್ತು ॥

ಮಾಗಿಯಂದಿನ ಕೋಗಿಲೆಯ ವೊ - ।

ಲೂಗುವಟ್ಟಂತಿದು ರಾಘವ ।

ಭಾಗತನಮಂ ಗೆಲುವರಿಗೆ ಮಾಡುವರೆ ನೀಂ ಮಗನೆ

॥ ೮೦ ॥

ಮುನ್ನಮೇ ತಾಯ್ತಂದೆಯರು ಯಮ - ।

ಸನ್ನಿಧಿಯನೆಯ್ವಿ ದರಿನಿಯನು - ।

ತ್ವನ್ನವೈರಾಗ್ಯಂ ತಪೋವನಗಮನಕುದ್ಯುಕ್ತಂ ॥

ಇನ್ನೆನಗೆ ಶರಣಾರು ತಂದೆಯ - ।

ಸನ್ನಿಗಿಂದಡವಿಯನು ನಿಂ ಪುಗೆ ।

ಮನ್ನಿಸುವರಾರ್ಬಗೆವರಾರ್ತಾಯೆಂಬರೆನಗಾರು

॥ ೮೧ ॥

ಕ್ರೂರವ್ಯಗದಿಂ ಕ್ರೂರಖಗದಿಂ ।

ಕ್ರೂರಫಲದಿಂ ಕ್ರೂರಚಲದಿಂ ।

ಕ್ರೂರಗುಹೆ [ಯಿಂ] ಕ್ರೂರರವದಿಂ ಕ್ರೂರವನಚರರಿಂ ॥

ಕ್ರೂರನದದಿಂ ಕ್ರೂರನದಿಯಿಂ ।

ಕ್ರೂರಗಿರಿಯಿಂ ಕ್ರೂರದಿರಿಯಿಂ ।

ಕ್ರೂರತರಮಾದಡವಿಯಂ ಪುಗಲೆಂತು ಸೈರಿಸೆನು

॥ ೮೨ ॥

ಉರಮನೀವಮುಡಿಯನೀವ - ।

ಬೀರಲನೀವಕುರುಳನೀವ - ।

ಪಿರಿದು ವಸ್ತುವನೀವರೀವರ್ವಳಿತವರ್ತನೆಯಂ ॥

ಧರೆಯನೀವರೆ ಪೆಂಡಿರೆದಡೆ ।

ಪಿರಿಯನಿರೆ ಕಿಞ್ಜಿಯಂಗೆ ನೋಡಿರೆ ।

ಮರುಳುಗೊಂಡನೆ ನೈಪತಿ ಕಾಣ್ಬರೆ ಕಾಮಗರ [ಹೊಡೆದು]

॥ ೮೩ ॥

೧-೧ (ಕಖ) ತಾಗೆ. ೨-೨ (ಗ) ಮಾಡುವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮಗನೆ. ೩-೩ (ಕಖ) ಕ್ರೂರ ಗುಹೆಯಂ; (ಗ) ಕ್ರೂರಹಗಿಯಂ. ೪-೪ (ಗ) ಪುರಮ. ೫-೫ (ಕಖ) ಹೊಡೆದವರು. ಇದ್ದಂತೆ. ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಸಪ್ತಗಣಗಳು.

ಇರದೆ ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಜಗಕ್ಕಾ- |

ವರಿಸೆ ತನ್ನ ಪಕ್ಕೀರ್ತಿ ತೂರ್ಯ- |

ಸ್ವರವದಂ ಬಗೆಯದೆ ಧರೆಯನಾಕೈಕೆ ಬೇಡಿದುದಂ ||

ಭರತನದಕೆದಿಗೊಂಡು ಪರಿಯುತ |

ಮೊಳಿಸಿರದೆ ಶತ್ರುಘ್ನ ನಿಲ್ಲುದು |

ನಿರುತಮಱಿಸರೆ ಕುಟಿಲರೆಂಬುದನಿವರು ಮೂವರುಮಂ

|| ೮೪ ||

ಮಗನೆ ನೀಂ ಕಿಸುಗಣ್ಣಿ ನೋಡಿದ- |

ಡಗಿದು ನಿಂದಂ ನೋಡದಿದ್ದಡೆ |

ಬಗೆವನೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಕುಮಾರಂ ಭರತಗಿರತನನಿ ||

ನೆಗೆದ ಕಡೆಗಾಲದ ಮುಗಿಲವೊ- |

ಲೈಗೆ ಗಜರಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಧೃತ್ರಿಯೊ- |

ಕೊಗೆವ ಸಿಡಿಲೆಂಬಂತೆ ಪೊಯ್ಯನೆ ತನ್ನ ಗದ್ದುಗೆಯಂ

|| ೮೫ ||

ಪರಿಜನಂ ಪುರಜನಮುಮಂತಃ- |

ಪುರಜನಂ ಗುರುಜನಮುಮೆಲ್ಲಂ |

ನೆರೆದುಮಿದುಂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಿಕರು ಪಸಾಯಿತರು ||

ಪಿರಿಯನಿರೆ ಕಿಞ್ಞಿಯಂಗೆ ಧಾತ್ರಿಯ- |

ನೆರೆವುದನುಚಿತಮೆಂದು ಪೇಟದೆ |

ಗರಹೊಡೆದವೋಲಿದರ್ಲ[ವೆ]ಕ್ಕೈಕೆ ಕೃತಕ[ವ] ಬಯ[ಸೆ]

|| ೮೬ ||

ನಾಡನೊಲ್ಲದೆ ಬೀಡನೊಲ್ಲದೆ |

ನೋಡದೆಲ್ಲಂ ಬಂಧುವರ್ಗಂ |

ನಾಡನೆಂತೆಪುರದ ಸಿಂಗಾರದೊಳು ನಲಿನಲಿದು ||

ಕಾಡ ನೀಂ ಪುಗಲಾನದೆಂತೆಲೆ |

ನೋಡಿ ನಿಲುವೆಂ ನಿಲ್ಲೆನೆಂದೀ- |

ಡಾಡಿ ಮೆಯ್ಯಂ ಶೋಕಮಂ ತಾಳ್ವಿದಳು ಕೌಸಲ್ಯೈ

|| ೮೭ ||

೧-೧ (ಗ) ಭರತನದಕೆಗೊಂಡು. ೨-೨ ರಳ ಪ್ರಾಸದ ಪದ್ಯಗಳು ಸಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿವೆ. ಆಶ್ವಾಸ ೬ ಪದ್ಯ ೪೨. (ಗ) ಮುಂತಿರದೆ. ೩-೩ (ಗ) ಭರತಗಿರತನು. ೪-೪ (ಗ) ನೆರೆದುಮಿದುಂ. ೫. (ಕುಗ) “ದೆ” ೬. (ಕುಗ) “ದ” ೭. (ಕುಗ) “ಕೆ” ೮. ಈ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಪ್ತಗಣಗಳಾಗಿವೆ; ಇದನ್ನು “ಗರ ಹೊಡೆದ ಪೋಲಿದರ್ಲಾ ಕೈಕೆ ಕೃತಕನ ಬಯಸೆ” ಎಂದು ತಿದ್ದಬಹುದು. ೯-೯ (ಗ) ನೋಡದೆಲ್ಲಾ. ೧೦-೧೦ (ಕು) ನಾಡದ.

ನಲನುಮಂ ಸಪ್ತಾಂಗಪದಮಂ |
 ಬಲಮುಮಂ ಭಂಡಾರಮಂ ಕುಲ-|
 ಲಲನೆಯರುಮಂ ತಾಯಿಯಂ ಬಾಂಧವರುಮಂ ಬಿಟ್ಟು ||
 ಮಲೆಯ ನೀಂ ಪುಗಲೆಂತು ಸೈರಿಸಿ |
 ನಿಲುವೆ ನಾಂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬರ್ಪೆಂ- |
 ಮಲಮಲಂ ಮಜುಗಿಸದೆ ಹಿಂದಿರಿಸದಿರು ನೀನೆನ್ನಂ || ೮೮ ||

ಎನುತ ಶೋಕಂಗೆಯ್ಯ ತಾಯಿಗೆ |
 ವಿನಯವಿನಮಿತನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ- |
 ನನನಯದಿನಂತೆಂದನಾಗಳು ತೊಡೆದು ಕಣ್ಣೀರಂ ||
 ಮನುಕುಲದೊಳಂತಧಿಕರುಂಟೇ |
 ಘನತರರು ಕಾರ್ಯಾನ್ವಿತರ್ಮು- |
 ನ್ನಿನ ನೃಪಾಲಕರೊಳಗೆ ಶೌಚಮೆ ರಾಘವನ ಗುಣವು || ೮೯ ||

ಚರಮದೇಹಂ ಬಾಧೆಬಡುವನೆ |
 ಅಂಗಳುಂಟೇ ಬಾಹುಬಳ[ಗೆ] ಸು- |
 ಚರಿತನಾರ್ತಮನೆಯ್ದು ವನೆ ನೋವುಂಟೆ ನಿರುಜಂಗೆ ||
 ದೊರೆಕೊಳುಗುಮೆ ವಿಷಾದವಿಂತಿರಿ |
 [ಎರಡು] ಬಗೆಯದುದಾರಮೂರ್ತಿಗೆ |
 ಶರಧಿಗಂಭೀರಂಗೆ ರಾಮಂ ಗುಮ್ಮಳಿಸಲೇಕೆ || ೯೦ ||

ಕೆಲವು ದಿನದೊಳು ಕೆಲಬಲದ ಭುಜ- |
 ಬಲಮಹೋದ್ಧತರಸ್ವ ಭೂಸರ |
 ನಲಿದವರ ಸಪ್ತಾಂಗಮಂ ಕೊಂಡಲ್ಲಿಗೆಯಿ [ನಿ]ಮ್ಮಂ ||
 ಸಲೆ ತರಿಸದಿರ್ಪನೆಯದಕ್ಕು- |
 ಮ್ಮಳವದೇವುದು ನಿಮಗೆ ಮುದಮಂ |
 ತಳೆದು ಸುಖದಿಂದಿರ್ಪುದಂಬಿಕೆ ಬಲಯುತಂಗರಿದುಂಟೆ || ೯೧ ||

೧-೧ (ಗ) ತಾಯ್ಪುಮಂ. ೨-೨ (ಗ) ಮಲುಮಲಂ. ೩-೩ (ಗ) ಸಾಚ್ಯಮೆ. ೪-೪ (ಕಲು)
 ಬಾಹುಬಳಸು; (ಗ) ಬಾಹುಬಲಸು. ೫-೫ (ಗ) ಚರಿತನಾರ್ಥವ. ೬-೬ ಈ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು
 ಮಾತೃಗಳಿದ್ದು ಸಪ್ತಗುಣಗಳಿವೆ; ಇದನ್ನು “ ತಳೆದು ಸುಖದಿಂದಿರ್ಪುದಂಬಿಕೆ ಬಲಯುತಂಗರಿದೆ”
 ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಹುದು.

ದೇವಿ, ನಿಮ್ಮಯ ಸಾಧಪದ್ಯದ |

ಸೇವೆಗಿಲ್ಲಿ ಜನನಿ ಸುಮಿತ್ರಾ- |

ದೇವಿಯಿದ್ವರತನೆಮ್ಮಿಂ ನಿಮಗೆ ಕಡುಭಕ್ತಂ ||

ದೇವರಾಘವಚರಣಕಮಲದ |

ಸೇವೆಗಾನಿ[ರ್ಪೆಂ]ತದನುಗನ- |

ತೀವ ಹರುಷದಿ ಲೀಲೆಯಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹುವುದು

|| ೯೨ ||

ಎನೆ ತಿಳಿದು ಕೌಸಲ್ಯ ತನಯನ |

ವಿನಯಮಂ ನಯಮಂ ಮನದೆಗೊಂ- |

ಡನುನಯದಿನಂತೆಂದಳವನಿಜಿವೆರಸು ಪೋಗದೊಡೆ ||

ಅನುಚಿತಂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕೆನೆ |

ಘನತರಾನಂದದೊಳೆ ರಾಮಂ |

ಜನನಿಯೆಂದುದನಾಗಳೆದಿಗೊಂಡತಿ ಮುದದಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಂ

|| ೯೩ ||

ಹೀಸರಿಸದಿರ್ಬಳೆನೆಂದಾ- |

ಯಾಸಮಾಯ್ತಿನಗೆನ್ನದಿರು ಶಯ-

ನಾತನಾದಿಗಳೊಳಗೆಯೆಯ್ದೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪರನಾಗು ||

ಆಸುರದ ಮಳೆಬಿಸಿಲುಚಳಿಗಂ |

ಸಾಸಿಗಂ ನಿನಾಗಿ ಸೇದೆಯ- |

ನಿಸಹಜ-ಸುಕುವಾರಿ ಸೀತೆಗೆ ಮಾಡಲಿಯದಿರು

|| ೯೪ ||

ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವರಂ ಮುದ- |

ದಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಳು ಸುಮಿತ್ರ ಮು-

ಕುಂದನುಂ ರಾಘವನುಮವನಿಜಿ ಸಹಿತ ಭರವಶದಿಂ ||

ಅಂದು ಜನನಿಯಿರ್ವರುಂ ನಲ- |

ವಿಂದ ಪರಸಿದ ಪರಕೆಗಳನಾ- |

ನಂದದಿಂ ತಳೆದರಮನೆಯ ಪೊಷಮುಟ್ಟು ಬರುತಿರಲು

|| ೯೫ ||

೧-೧ (ಕು) ಸೇವೆಗಿಲ್ಲಿ. ೨-೨ (ಕು) ನೆಮ್ಮಿಂದ. ೩-೩ (ಕುಗ) ದೇಂ. ೪-೪ (ಗ) ನೇರು. ೫-೫ (ಗ) ಜನನಿಯೆಂದುದನಾಗಳೆ ಕೊಂಡತಿ. ಈ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವಕುಗಣಗಳಾಗಿವೆ; ಇದನ್ನು “ ಜನನಿಯೆಂಬುವುದನೆದೆಗೊಂಡತೆಮುದದಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಂ ” ಎಂದು ತಿದ್ದಬಹುದು. ೬-೬ (ಗ , ಹೀಸರಿಸದಿರ್ಬಳೆ. ೭-೭ (ಗ) ಲೊಳಗೆಯ್. ೮-೮ (ಕು) ದೇವರುಂ. ೯-೯ (ಗ) ಅಂಬು.

ತನತನಗೆ ನೆರೆದೆಯ್ವೆ ಚೋದ್ಯಂ |
 ಜನಿಯಿಸುತ್ತಿರೆ ಭೀತಿಯಿಂ ಪುರ- |
 ಜನಮದೆಲ್ಲಿಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಜಾನಕಿಯ ಮುಖಮಂ ||
 ಘನಕುತೂಹಲ-ಪರುಷ-ಸಾದೃಶ- |
 ವಿಸಿತು ಭಾವಂ ಕೈಮಿಗುತ್ತಿರೆ |
 ಜನಪರಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದು ಪೋಗುತ್ತಿದರೆನುತಿರಲು

|| ೯೬ ||

ಲಲಿತ ರಗಳೆ.

ರಾಗ-ವರಾಳಿ.

ಆಗಳಂತಾಪುರದ ಜನವಧಿಕಭಯದಿಂದ
 ರಾಗಕೌತುಕಸಾಧ್ಯಸಾವೇಗಭರದಿಂದ
 ನೋಡಿ ಜಾನಕಿರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ವದನಮಂ
 ಕೂಡೆ ದರಹಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಸಹಜಸದನಮಂ,
 ಗಜಘಟಾವಳಿಗಳೆತ್ತಂ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ಬರೆ
 ವಿಜಯಮದರದನಿ ಪೂರ್ವಾಸನದೊಳದಿರಿದರೆ,
 ತನತನಗೆ ಚಾಮರವನಿಕ್ಕೆ ಕನ್ನೆಯರೊಲಿದು
 ಸಮೆದ ಸಾಮಜಸಂತತಿ[ಯು] ಬಳಸಿ ಬರೆ ನಲಿದು,
 ಹಿಮಕರನನಿಳಿಕೆಯ್ಯ ಬೆಳುಗೊಡೆಯ ನೆಳಲಿನೊಳು
 ಹಿಮಕರಾನನೆಯರುಂ ಯೌವನದ ಬಳಸಿನೊಳು
 ಕೆಲಬರಂ ನಯನಾಂಶ್ವಮೃತದಿಂದೆ ತಣಿಸುತಂ,
 ಕೆಲಬರಂ ದರಹಸಿತಚಂದ್ರಿಕೆಯಿನೊಲಿಸುತಂ,
 ಕೆಲಬರಂ ಪರಿಹಾಸಕಥೆಗಳಿಂ ತಣಿಸುತಂ,
 ಕೆಲಬರಂ ನಿಜಭುಜಾಟೋಪದಿಂ ಮಣಿಸುತಂ,
 ಸುರಪತಿಯ ಲೀಲೆಯಂ ಮೀಱಿದ ವಿನೋದದಿಂದಿಂ
 ಸರಸನಾಟಕಕಥಾಜನಿತಪ್ರಮೋದದಿಂದಿಂ
 ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಬಾರದಿಂತೆಕೆ ಬಂದಪಂ !
 ಭೂಮಿಗೆಯ್ಯದವಟಲಿನಂತೆಕೆ ತಂದಪಂ !
 ಶರನಿಧಿಯ ತೆರೆದುಉಗಲಂತೆ ಬರೆ ವಾಜಿಗಳು
 ಖರಕರನನಿಳಿಕೆಯ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಂಶುರಾಜಿಗಳು

೧-೧ (ಗ) ಜನಮದೆಲ್ಲಿಂ. ೨-೨ (ಕ) ವಿನುತನಾಂಶ್ವ ; (ಖ) ವಿಸಿತುನಾಂಶ್ವ ೩. ಈ
 ರಗಳೆಯು (ಗ) ಪ್ರತಿಯುಳ್ಳ ೬ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಾಗಿದೆ.

ಕತ್ತಳನನೇಱು ರಾಮನ ಮುಂದೆ ತೋಱುತಂ
 ಸುತ್ತಿ ನೋಡುವ ಜನಕೆ ಹರುಷಮಂ ಬೀರುತಂ
 ತಾರಾಳಿ ಬಳಸಿದಂಬರವಿದೆಂಬಂತಿರಲು
 ಹಾರಲತೆ ಪೇರುರದೊಳೊಲಿದು ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರಲು
 ಮುಂದೆ ಜಯಜಯವೆನುತ ವಂದಿಜನ ಪೊಗಳುತ್ತಿರೆ
 ಕಂದರ್ಪಚೇಷ್ಟೆ ಸೌಂದರಿಯರ್ಗ ನೆಗಟುತ್ತಿರೆ
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಬಾರದಿಂತೇಕೆ ಬಂದಪಂ
 [ಪದ್ಮಾಕ್ಷನೀ]ಜನವನಂತೇಕೆ ಕೊಂದಪಂ
 ನೇವುರದ ರವಕೆಳಸಿ ಬಳಸಿ ಹಂಸೀಚಯಂ
 ರಸನಾರಸಿತಮನಾಲಿಸುತ ಬರೆ ಸಾರಸಂ
 ಕುಸುಮಶರಣಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿ ಲೀಲಾರಸಂ
 ಚಾಮರದ ಹಡಪ[ದವರ್ಗಳು] ಡವಕೆಯವರ್ಗಳುಂ
 ಭೂಮಿಯುಂ ಮುಂದೆ ಮುಂದುಗೈಡಿಸುವವರ್ಗಳುಂ
 ಒಡನೊಡನೆ ಚಿನ್ನೆಯರು ಕನ್ನೆಯರು ಬರುತಿರಲು
 ಪಡಿಯರರ್ನೊಡನೆ ನೆರವಿಯ ತೊಲಗಿಸುತ್ತಿರಲು
 ಮರಕತದ ಕುಟ್ಟಿಮಸ್ತಳಿಯೊಳಗೆ ನಡೆಯುತಂ
 ಗುರುಜಘನಭಾರದಿಂದಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಡೆಯುತಂ
 ಶ್ರವಣಾವತಂಸದೊಳ್ಳುಳಿವಳಿಗೆ ಬೆದಲುತಂ
 ಹವಣುಗಳಿದಿದರ್ ಲಾವಣ್ಯಮಂ ಕೆದಲುತಂ
 ಮೇಳಗಾರ್ತಿಯರೊಡನೆ ಲೀಲೆಯಂ ಮೆಱುವುತಂ
 ಮೂಱುಲೋಕಕ್ಕೆ ಹರುಷಾಮೃತವ ಕಱುವುತಂ
 ಸುಳಿವ ಜಾನಕಿಯೀಗಲಂತೇಕೆ ಬಂದಪಳು !
 ನೆಳಲಂತೆ ರಾಘವನ ಬಳಿವಳಿಯ ಸಂದಪಳು !
 ಕಾರಣಮನಿದಕಱುವರೇ ಹೇಳಿರೆಯೆಂದು
 ಪೌರರೊಲ್ಲಂ ಬೆಗಡು ತಾಗಿದಂತಿರೆ ನೊಂದು
 ಬಾಯಳಿದು ಬೆಂಡಾಗಿ ಕಣ್ಣನಿಯನಿಕ್ಕುತಂ |
 ಶ್ರೀಯಳಿನನೊಂದು ತಮತಮಗೆಯ್ಗೆ ತೇಂಕುತಂ |
 ಕೆಲಕೆಲಬರೆಮಗೆ ಶರಣಾರೊಂದು ನುಡಿಯುತಂ |
 ಕೆಲಕೆಲಬರೊಲಿದು ದೇವತೆಗಳಂ ಬಯ್ಯುತಂ |

೧-೧ (ಕಖ) ಪದ್ಯ ದಳಾಕ್ಷ; (ಗ)ಪಕ್ಷ್ಯ ಲಾಕ್ಷಿ. ೨. ಇದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಚರಣವು
 ಏಟ್ಟು ಹೋದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೩. ಇಲ್ಲಿ 'ಳ' ಕಾರಕ್ಕೂ 'ಱ' ಕಾರಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಸ.

ಇನ್ನಾರು ನಮಗೆಂದು ಮನ್ಯಮಿಕ್ಕಬಲುತಂ,
 ಭಿನ್ನಮಾಯ್ತಮ್ಮ ಮದವೆಂದಲಿ ಬಬಲುತಂ,
 ಇನ್ನಾರಯೋಧ್ಯೆಯಂ ಭುಜಬಲದೆ ರಕ್ಷಿಸುವ-
 ರಿನ್ನಾರು ಹಗೆಗಳಂ ಬಗೆದಂತೆ ತಿಕ್ಷಿಸುವ-
 ರಿನ್ನಾರು ಕೆಲಬಲದ ನೃಪರನದಟಲಿವವರು !
 ಇನ್ನಾರು ಪಾಳಿಯಿಂ ಪ್ರಜೆಯ ಪಾಲಿಸುವವರು !
 ಎಂದು ಪುರಜನಮೆಯ್ದೆ ತಮತಮಗೆ ನುಡಿಯುತಂ,
 *
 ನೊಂದು ಬಿಂದಂತೆ ಮುಳಿದೆದೆಯಲಿ ಪಡೆಯುತಂ,
 ಕೇಳುತಂ ಕರುಣದೃಷ್ಟಿಯೊಳವರ ನೋಡುತಂ,
 ಅಳೋಕನದೊಳೆ ಸಂದರ್ಪಣಂ ಮಾಡುತಂ,
 ವಿಪಣಿವಾಗಂ ಕಳೆದು ದೇವತಾವಾಸದೊಳು
 ಸಫಲೀಕೃತಾಶೇಷಭವ್ಯಸಂತಾನದೊಳು
 ಪುರದ ಪರಭಾಗವರಜನಚೈತ್ಯಗೇಹದೊಳು
 ನಿರಸಿತಾಶೇಷಸಂಸಾರ[ಘನದಾಹದೊಳು]
 ಪರಿರಚಿತವಜ್ರಮಯಪರಿಧಿ[ಯಿಂ] ರುಚಿರದೊಳು,
 ಸುರುಚಿರವಿವಿಧಮಂಗಳಾರ್ಚನಾಪ್ರಚುರದೊಳು
 ಮೂವರುಂ ಪೊಕ್ಕು ಬಲಗೊಂಡುಚಿತಭಕ್ತಿಯಿಂ,
 [ದೇವದೇವ ವಿನೋದಮಮಲತರೆ]ಭಕ್ತಿಯಿಂ
 ಸ್ತುತಿಶತಸಹಸ್ರದಿಂ ಸ್ತುತಿಗೆಯ್ದು ಹರುಷದಿಂ,
 ನುತಪುಳಕಮಂ ಬೆಳಗೆ ಹರ್ಷಾಶ್ರುವರ್ಷದಿಂ
 ಸಮುಚಿತಸ್ಥಾನದೊಳು ಪವಡಿಸಿ ವಿನೋದದಿಂ
 ರಮಣೀಯಮಹಿಮನೆರ್ಧಧಿಕಪ್ರಮೋದದಿಂ,
 ಜನಚರಣಕುಸುಮಶೇಖರಿತ ಶೇಖರನಾಗಿ
 ನಿರುತಗಂಧೋದಕಪವಿತ್ರತತನುಗಳಾಗಿ,
 ಪುಲ್ಲಶರವಿಜಯನಂ ಜಿನಪನಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು,
 ಬಿಲ್ಲಂಬುಗಳನಾಗಳತಿಹರ್ಷದಿಂ ಕೊಂಡು,
 ಪುರದ ಪಕ್ಷದ್ವಾರದಿಂ ಮುಂದೆ ಪೊಟಮಟ್ಟು,
 ಧರಣೀವಿನೂತೆಯಂ ನಡುವಿಟ್ಟು ಪೊಟಮಟ್ಟು,

ತೇಕಮುಂತಾಗಿ ಪಯಣಂ ಪೋಗುತಿರ್ಪುದುಂ
 ಭೋಂಕನಾಗಳೆ ಸಕಲ ಪುರಜನಂ ಬರ್ಪುದುಂ,
 ಬಂದೆಜಗಿದವರೊಡನೆ ನಿಂದು ಮಾತಾಡುತಂ
 ಹಿಂದೆ ಬರ್ಪಖಿಲಭೂಪಾಲರಂ ನೋಡುತಂ
 ಎಡೆಯೆಡೆಯ ಪುರನಗರಮಂ ಲೀಲೆಯಿಂ ಕಳೆದು
 ಕಡು ಗಭೀರದ ತರಂಗಿಣಿಯುಮಂ ಕಂಡೊಲಿದು
 ಪುರಜನಮನೆಯ್ದೆಯಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲಿಸವೇಳ್ಳೆಂದು
 ಸರಸಗಂಭೀರೋಕ್ತಿಯಂ ನುಡಿಯುತಂ ನಿಂದು
 ಇರೆ ಭರತನಲ್ಲಿಗತಿವೇಗದಿಂದೆಯ್ದು
 ಚರಣಾಬ್ಜನಿಕಟದೊಳ್ಳಿದು ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಸಂದು
 ಎಂತಾನುಮೆಚ್ಚುತ್ತು ಶೀತಲಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂ
 ಸಂತತಂ ಸುರಿವ ನಯನಾಂಬುಪ್ಪವಂಗಳಿಂ
 ಘುಡಿಘುಡಿಸ ದುಃಖದಾವಾನಲನಿದನೆ ನೆಗಟ್ಟು*
 ನಿಡುಸುಯ್ಯ ಸುಯ್ಯ ಕೈಮುಗಿದು ಪೇಟಲ್ತುಗುಳ್ಳ-
 ನಿಂತೆಂದು ದಶರಥನೈಪಾಲಕನ ಕೀರ್ತಿಯಂ
 ಸಂತಸದೆ ಜಿನದೀಕ್ಷೆಯಂ ತಳೆದ ವಾರ್ತೆಯಂ
 ದೇವರಿತ್ತಂ ಬರಲು ದೇವರಾಗಳೆ ನಿಮ್ಮ-
 ನಾವರಿಸಿ ತೆಕ್ಕೆಯಂ ಗೆಯ್ಯಲಾಟದೆ ತಮ್ಮ-
 ನಾವರಿಸಿ ಶೋಕಾಗ್ನಿಮೋಹಮೂರ್ಛೆಯ ತಳೆದು
 ದೇವಯೋಗದೊಳಿಂದುಪಸಮಯದೊಳು ತಿಳಿದು
 ನಿರತಿಶಯವಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯಭಾವಂ ಬೆಳೆಯೆ
 ಸರಮಪಾವನಮೆನಿಸ ಜಿನದೀಕ್ಷೆಯಂ ತಳೆಯೆ
 ತಳುವಿದೆಂ ನಾನಿಲ್ಲದಿದೊಡಲಿರೆನೆಂದು
 ಲಲಿತವಿನಯದೊಳು ಬಿನ್ನವಿಸೆ ಭರತನು ಬಂದು,
 ಮತ್ತಿತ್ತ ಕೌಸಲ್ಯ ತನಯನಂ ನೆನೆನೆನೆದು
 ಚಿತ್ತಪ್ರಿಯಂ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡುದಂ ನೆನೆನೆನೆದು
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ವಿನಯವಚನಮಂ ನೆನೆನೆನೆದು
 ಮನ್ಯುಮಿಕ್ಕಳವಟಾದು ತನ್ನ ಧೈರ್ಯವನುಟಾದು,

ಮಗನೆ, ಮಂಗಳ[ದ್ರಾ]ಯಿನಿಯರನೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು
 ಮೃಗವಿರೋಧಿಗಳ ಗರ್ಜನೆಗಿಂತೊಡಂಬಟ್ಟಿ !
 ಕಂದ, ಮಣಿಮಯರಾಜಮಂದಿರವನಿಜಾಕೆಯ್ದು
 ನಿಂದುರಿವ ಬಿಸಿಲಿಗೆಂತಳುಕದರ್ಥಿಕನಾದೆ !
 ಕುವರ, ಸಿತಚಾಮರದ ತಣ್ಣೆಲರ ನೀನುಲಿದು
 ದವಧಾರಿತವಪವನನಾಹತಿಗಳಂ ತಳಿದು,
 ತನುಜ, ಬೆಳಗೊಡೆಯ ತಣ್ಣೆಳಲನೇಕೆಯೊ ಬಗೆಯೆ !
 ಘನಘೋರಗಿರಿಗುಹಾಕುಹರದೊಳಗೆಂತಗಿಯೆ !
 ನಂದನ, ಸಮಸ್ತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸುಖಮಂ ತೊಟ್ಟಿದು
 ಕಂದಮೂಲಾಶನದೊಳೆತ್ತು ಹಸಿವಂ ಮುಟ್ಟಿದೆ !
 ಸುತ, ಯುವತಿಲಾವಣ್ಯರಸಮನೆಯ್ಲಿ ಲುಕೆಯ್ದು
 ಅತಿವಿಷಯಜಲದೊಳೆತ್ತುಂ ತೃಷೆಯ ನೀಂ ಕಾಯ್ದು
 ಸುತ, ದಿವ್ಯಹಂಸತಪ್ಪಸ್ಥಳಕ್ಕೆಳಸಿದೈ !
 ಅತಿ ಕರ್ಕಶಾಭೀಳಶೈಲದೊಳ್ಳೆಲಸಿದೈ !
 ರಾಮ, ಬಂಧುಗಳಿರಲು ವಿಂಧ್ಯಮಂ ಪುಗುವಿರೈ !
 ಸೀಮೆಗಳಿದಿರ್ದು ದುಃಖಮನೆಂತು ಬಗೆವಿರೈ !
 ರಾಘವ, ಶ್ರೀಮುಖವನನೆನೆಗೆಂದು ತೋರ್ಪೆಯೋ !
 ಶ್ಲಾಘನೀಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಕೂರ್ಪೆಯೋ !
 ನೋಡಿದಡೆ ಬಾಡುವವನಿಜೆಯ ನಡೆಸಿದೆಯೆಂತು !
 ಕಾಡೊಳಗೆ ನಿಂದು ನೆಲೆಯಾಗಿಸರ್ ಪರಿಯೆಂತು !
 ಎಂದು ಕೌಸಲ್ಯೆ ಶೋಕಾಕುಳಿತೆಯಾಗುತ್ತಿರೆ
 ನೊಂದಲಿಲ್ಲ ಭಯದಿಂ ಸುಮಿತ್ರ ಸಂತೈಸುತ್ತಿರೆ,
 ಕೈಕೆಯುಂ ಕೇಳ್ದು ತನ್ನೊಳೆ ತಿಳಿದು ಕಡು ನೊಂದು
 ಶೋಕರಸದಂದಹೈಮಾನಮಾನಸೆ ಬಂದು,
 ರಾಮನಿಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯವೊಪ್ಪದೆಂಬುದ ತಿಳಿದು
 ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ದುರಾಗ್ರಹವನೆಯ್ಲಿ ಲಿದು,
 ಬೇಗದಿಂ ಬರುತಿರಲು ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಬಂದು
 ಆಗಲುಂ ತಾಪಪುಳಕಾಂಕುರಂಗಳಿನಂದು
 ತಾಯ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಆಗಿ, ಘನಭಕ್ತಿಯಿಂ
 ನ್ಯಾಯಪಥದಿಂ ತೊಲಗಿಸಿದ್ಧಿಕೆಯುಕ್ತಿಯಿಂ-

ದಿರೆ ಕೈಕೆ ಪರಸಿ ರಾಮಂಗೆ ಕೈಮುಗಿದಿದುರ್
 ಭರತನುಂ ಭರದಿಂದ ಚರಣದೊಳ್ಳಿಟ್ಟಿದ್ದುರ್
 ಮಗುಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯಬೇಳ್ಳಯೋಧ್ಯೆಗೆಯೆನಲು,
 ಮುಗಿದ ಕೈವರಸು ರಾಮಂ ತಾಯಿಗಿಂತೆನಲು
 ದೇವಿ, ಮನುಕುಲದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟಿಪುವವರುಂಟೆ !
 ಈವ-ಕಾವಲ್ಲಿ ನುಡಿದೆರಡ ನುಡಿದವರುಂಟೆ !
 ಪಿರಿದನಪ್ಪಾಯೆಂ, ಬಾರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಾನೆಂದು
 ಭರತ, ನೀ ನುಡಿದಡೆನ್ನಾಣೆ ಕಾಡದಿರೆಂದು,
 ಭರತಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ, ರಾಜ್ಯವ ಕೊಟ್ಟು
 ಪುರಕೆ ಪೋಗಲುನೇಟ್ಟು [ಹಿಂದಕ್ಕೆ] ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು,
 ತಿಳುಹಿ ಪುರಜನಮುಮಂ ಕಳುಹಿ [ಪರಿ]ಜನಮುಮಂ
 ನಿಲಿಸಿ ನೃಪಮಾಲೆಯಂ ತಳೆದಧಿಕಲೀಲೆಯಂ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಬಲವ ಹಿಂದಕ್ಕೆ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಪುರ.

೬ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ-ಮಲಹರಿ.

ತಾಳ-ಝಂಪೆ. [ಕುಸುಮಸಟ್ಟದಿ]

ದುಷ್ಟರನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ |
ಶಿಷ್ಟರನು ರಕ್ಷಿಸುವ |
ಇಷ್ಟದಿಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೆಸೆದರು || ಪಲ್ಲವ ಪದ ||

ಶ್ರೀನಿಲಯನಖಿಲವಿ- |
ದ್ಯಾನಿಲಯನನುಜನುಂ |
ತಾನು [ಜಗವಿನ್ಮತ] ಸೀತಾದೇವಿಯುಂ ||
ಭಾನುಕುಲತಿಲಕರ- |
ತ್ಯಾನಂದದಿಂ ಪಾಯ್ದ- |
ನೂನಗಂಭೀರತಾರಂಗಿಣಿಯನು

|| ೧ ||

ಹಸಿಯ ತಾಳೆಲೆಗಳಂ |
ಬಿಸಿಲ ಪರಿಹರಿಸುತಂ |
ಹಸಿವನಮೃತೋಪಮಫಲಂಗಳಿಂದ ||
ರಸವದಸಿತೇಕ್ಷುರಸ- |
ವಿಸರದಿಂ ತೃಷೆಯನಾ- |
ರಿಸುತಂದು ಮೂವರುಂ ನಡೆತಂದರು

|| ೨ ||

ಹರಳೊತ್ತಿ ಸೆಡೆವುತಂ |
ತರುತಳವನೆಳೆಸುತಂ |
ಗುರುಜಘನಭಾರದಿಂ ತಡಮೆಟ್ಟುತಂ ||
ಉರುತರ ಪಯೋಧರದ |
ಭರದಿಂದ ಜಗುಟ್ಟೊಡೋ- |
ಸರಿಸುತ್ತ ಸೆಲಗನವನಿಜೆ ನಡೆದಳು

|| ೩ ||

೧. (ಕಖ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶರಪಟ್ಟದಿ ಎಂದಿದೆ. ೨-೨ (ಕಖ) ಜಗವಿನ್ಮತ; (ಗ) ವಿನುತ.
೩ (ಗ) ತ. ೪-೪ (ಗ) ತರುತಳಲೆವನೆಳ. ೫-೫ (ಗ) ಧರಭಯ.

ಬಿಮರುಣ್ಮಿ ತನುಲತೆಗೆ

ಪವನಹತಿಯಿಂ ಕುರುಳ್ಳ* - |

ಳವಯವಂ ಕೆದಟ್ಟಿ ತಿಲಕಂ ತೆರಳಲು ||

ಕುವಲಯನಯನದೊಳು - |

ಧೃವಿಸಿ ಕೆಂಪಾಗಳಂ - |

ತವನಿಸುತೆ ರತ್ನಂತದಂತೆ ಬರಲು

|| ೪ ||

ನಡೆದು ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳಂ |

ತಡೆದು ತಡೆದಲ್ಲಲ್ಲಿ |

ಎಡೆಯೆಡೆಯ ತರುಚಯಂಗಳ ತೋರುತ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಮಗಿನ್ನು |

ಬಿಡುವ^ಳ ಠಾವಾವುದೆಂ - |

ದೊಡರಿಸಿದಳಬಲನವನಿಜಿ ರಾಮಗೆ^ನ

|| ೫ ||

ತೊಳಪ ಪಳುಕಿನ ಪಾದ - |

ತಿಲೆಯೊಳಗೆ ನಡೆಯುತಂ - |

ದಲಘುತರಜಘನಭಾರದೆ^ನ ಬಬಲುತ್ತ^ನ ||

ಸುಲಲಿತಲತಾಂಗಿ ಕೋ - |

ಮಲೆ ಸೀತೆ ರಾಘವನ |

ಬಳವಳಯ ನೆಳಲಂತೆ ಬರುತಿರ್ದಳು

|| ೬ ||

ಕೆಲಕೆಲಾವೆಡೆಯ ಕೆಂ - |

ದಳರನೊಲವಿದೆ ಕೆಂ - |

ದಳಕೆ ಪಡಿಯಿಡುವಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ||

ಲಲಿತತರಭಕ್ತಿಯಿಂ |

ನಲಿನಲಿದು ಪಸರಿಸುತಿ - |

ರಲು ಸೀತೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದಳು

|| ೭ ||

೧-೧ (ಗ) ತನುಲತೆ. ೨ (ಗ) ಟ್ಕ. ೩-೩ (ಕಖ) ರತ್ನದಂತೆ. ೪ (ಕಖ) ತಾ.

೫-೫ (ಗ) ರಾಮಂಗೆ. ೬ (ಕಖ) ದಿ. ೭ (ಗ) ನ.

ಎಸೆವ ಮುಖಶಶಿಸುಧಾ- |
ರಸವಿಸರಮೆಂಬಂತೆ |

ಪಸರಿಸುವ ಬೆನ್ನರ ಬಿಂದುಗಳ ತಳೆದು ||
ನಸುಬಾಡಿದಂಗಳತೆ- |
ಯಸದಳಂ ಸೊಗಸೆ ತ- |
ನ್ನಸಿಯಳಂ ನೋಡುತಂ ರಾಮ ನಡೆದಂ || ೮ ||

ಹೆಸಿವು-ಬಲಿಲಿಕೆ-ತ್ಯಷೆಯ |
ದೇಸೆಯನಱಿಯಂ ನೀರ |
ದೇಸೆಯುಮಂ ನೆಳಲ ದೇಸೆಯಂ ನೋಡುತೆ ||
ಅಸುಕೆದಳದಿಂದೆ ವಿರ- |
ಚಿಸುತ ಶಯನೀಯಮಂ |
ಮಿಸುಪ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಡೆದನು || ೯ ||

ನದನದೀಗ್ರಾಮಜನ- |
ಪದ-ನಗರ-ಗಹನ-ಸಂ- |
ಮದ-ಖರಶ್ರಮಪದಂಗಳನೆ ಕಳೆದು ||
ಬುಧನುತರನೇಕಗುಣ- |
ಸದನರೆಯ್ದಿದರಂದು |
ಮುದದಿಂದ ಪಾರಿಯಾತ್ರೆಯ ದೇಶಮಂ || ೧೦ ||

ತುಂಗಸರ್ವತುಕ ವ- |
ನಂಗಳ ಲತಾಮಂಟ- |
ಪಂಗಳ ಸರಿತ್ನರೋವರಕೋಟಿಯ ||
ರಂಗದ್ವಿಶಾಲಕೂ- |
ಟಂಗಳ ವಿಶಾಲದ ಮ- |
ನಂಗೊಳಿಪ ಚಿತ್ರಕೂಟವ ಕಂಡರು || ೧೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಬೆನ್ನರ. ೨-೨ (ಕಖ) ಈ ಪದ್ಯಾರ್ಥವಿಲ್ಲ. ೩-೩ (ಗ) ದಳಿಂದ. ೪-೪ (ಗ) ರೆಯ್ದಿದರು. ೫-೫ (ಗ) ಪಾರಿಯಾತ್ರೆಯ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಸರತ್. ೭ (ಕಖ) ಯು. ೮-೮ (ಗ) ವಿಲಾಸದ.

ಆಗಿರಿಯ ಶೋಭೆಯಂ |
 ರಾಗದಿಂ ನೋಡುತಂ |
 ಬೇಗದಿಂ ಬಲಕಿಕ್ಕಿ ಕಳೆದು ಬಂದು ||
 ಶ್ರೀಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿ ಜಿಲು- |
 ವಾಗಿದ್ ವಟವಿಟಪಿ |
 ಪೂಗಕ್ಕೆ ಬಿಂದರಂತಾಮೂವರು

|| ೧೨ ||

ಅಳವಿಗಟುದುದ್ಯಾನ- |
 [ದೊಳಗಿಂದ] ಮೊರ್ವರುಂ |
 ಜಲವನಪ್ರೀಡೆಗಳನೇಕಾಡರು ||
 ಕಳವೆಗೆಯ್ಯ ಮರೀ- |
 ಕುಳಮಿಲ್ಲದೇಕಿದುರ್- |
 ದಿಳಿಯದಿಂತೇಕೆ ನಿರ್ಜನವಾಯಿತು ?

|| ೧೩ ||

ಕೆಲಬಲದ ನೃಪರ ಮೇ- |
 ಣ್ಣಲಯುತವನೇಚರರ |
 ಕುಳದಿಂದ ಬಾಧೆಯಾಯ್ತಾಗಬೇಕು ||
 ನೆಲನೆಂದು ಕೃಷ್ಣಂಗೆ |
 ಬಲದೇವ[ನೆನ್ನು]ತ್ತಿ- |
 ರಲು ಬಂದ[ಮಾರ್ಬಟ್ಟಿ]ಯಿಂದಮೊರ್ವಂ

|| ೧೪ ||

ಅಂತು ಬಂದಾತನ- |
 ತ್ಯಂತದಿಂ [ಮು]ಂದೆಱಗಿ |
 ಮುಂತೆ ಭಯದಿಂ ಕೈಮುಗಿದು ನಡುಗುತಂ ||
 ಭ್ರಾಂತನಾಗಿರೆ ಯಶಃ- |
 ಕಾಂತಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವ- |
 ನಂತವಂಗಾಗಳಭಯವನೆ ಕೊಟ್ಟು

|| ೧೫ ||

೧-೧ (ಕು) ಬಂದರು ತಾ. ೨-೨ (ಕುಗ) ವನದೊಳಗೆ. ೩ (ಕು) ರಿಯ. ೪-೪ (ಗ) ದಿಳಿಯದಿಂತೇಕೆ. ೫-೫ (ಕು) ಬಾಧೆಯಾಯಿತಾಗ. ೬-೬ (ಕುಗ) ನೆಂದೆನು. ೭-೭ (ಕುಗ) ಮೂರ್ವಟ್ಟಿ. “ ಮಾರ್ಬಟ್ಟಿ ” ಯೆಂದು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅ. ೭-೩೨ ವ. ೮-೮ (ಗ) ಯಿಂನೊರ್ವಂ. ೯ (ಕುಗ) ಬ.

ಇಂತಿದಾವುದು ವಿಷಯ- |
 ವೆಂತು ಪಾಟಾದುದೆನ- |
 ಲಂತವಂ ವಿನಯದಿಂ ಬಿನ್ನ ವಿಸಿದಂ ||
 ಕಾಂತ, ಚಿತ್ತೈಸುವುದ- |
 ವಂತಿ ನಾಡಿದಲೊಳ- |
 ತ್ಯಂತ ಸೊಗಯಿವುದುಜ್ಜಯಂತೀಪುರಂ

|| ೧೬ ||

ಅದನಾಳ್ವನತಿಬಲಂ |
 ಕದನಕರ್ಕಶನಹಿತ- |
 ಮದರದನಿಸಿಂಹ ಸಿಂಹೋದರನೃಪಂ ||
 ಅದಿರದಿಲ್ಲಿಯೆ ದಶಪು- |
 ರದ ವಜ್ರಕರ್ಣನಂ |
 ಪದೆದು ಮುತ್ತಿದನಾತನಿದ ಪುರಮಂ

|| ೧೭ ||

ಅವಜ್ರಕರ್ಣನುಂ |
 ಶ್ರಾವಕರ್ಗಲ್ಲದೆ ಪ- |
 ದಾವನತನಾಗೆನಾನೆಂದಿಸಿನಂ
 ಮೂವಳಸಿ ಮುತ್ತಿಯುಂ |
 ಜೀವಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಣಿಸೆ- |
 ಯಾವ ಪರಿಯಿಂದಮೆಲಗದೆಯಿದನು

|| ೧೮ ||

ಮುನ್ನೆನ್ನ ಕಂಡಿರ್ಪ |
 ನಿನ್ನೆನಗೆಲಗದಿರ್ಪ |
 ಬನ್ನಮೆನೆಗೆಂದು ಸಿಂಹೋದರನೃಪಂ ||
 ಮನ್ನಿಸದೆ ಚಿಂತಿಸಂ- |
 ಪನ್ನತೆಗೆ ಮುಳಿದು ಸಮ- |
 ದೋನ್ನತಭುಜಂ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿದರ್ಪಂ

|| ೧೯ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಸೊಗಯಿವುದುಜ್ಜಯಂತಿ. ೨-೨ (ಗ) ಅದಿರದಿಲ್ಲಿಯ. ೩-೩ (ಗ) ದಾನತ
 ನಾಗಿ. ೪ (ಗ) ಸ. ೫-೫ (ಕಖ) ಚತುರ.

ಆ ಪುರಮುಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಸ- ।

ಮೀಪದೊಳೆ ತೋರ್ಕುಮೀ- ।

ಭೂಸ [ನೂರಂ] ಹೊರ್ಕುಳಿಸೆ ದೇಶಮುಂ ॥

ಕಾಪುವಡೆಯದೆ ದೇವ, ।

ಸಾಪದಿಂ ಸಾಳಾಯ್ತು ।

ವಾಪವಾವಾವ ಕೇಡಂ ಮಾಡದು

॥ ೨೦ ॥

ಎಂದು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಭಯ- ।

ದಿಂದಾತ ಪೋವುದುಂ ।

ಕುಂದಬಂಧುರಕೀರ್ತಿ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ॥

ದುಂದುಭಿಗಭೀರರವ- ।

ದಿಂದ ದರಹಸಿತಮುಖ- ।

ನೆಂದನಂತೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂಗೆ

॥ ೨೧ ॥

ಎಸೆವ ಗುಣಮಣಿಯ ರ- ।

ಕ್ಷಿಸಲೆಂದು[ಯೆ]ರ್ದನಂ ।

ಅಸಮಬಲ ಮುತ್ತಿ ಸಿಂಹೋದರನೃಪಂ ॥

ಕುಸಿಯನಾತಂಗೆ ದೆಸೆ- ।

ದೆಸೆಗೆ ಪಸರಿಸೆ ಕೀರ್ತಿ ।

ವಸುಮತೀಶಂ ವಜ್ರಕರ್ಣನಿರ್ಧಂ

॥ ೨೨ ॥

ಆತನನುಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ।

ಪಾತಕಂ ತೊದಳೇನೊ ।

ಪಾತಕಕೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡೊಳವೆ ಬೇಟಿ ॥

ಮಾತೇನೊ ದಶಪುರ- ।

ಶ್ಯಾತುರದೆ ಪೋಪವೆಂ- ।

ದಾತುರಗುಣರ್ತಳರ್ದು* ಬಂದರಲ್ಲಿಂ

॥ ೨೩ ॥

ಅಂತು ದಶಪುರದ ಪರಿ- |
ಯಂತರ ಜಿನಾಲಯ- |
ಕೃಂತನರ್ಬಂದು ಬಲಗೊಂಡು ಮುದದಿಂ ||
ಕಂತುವಿಜಯನನೊಲಿದ- |
ನಂತನುತಿಗಳಿನಂದು |
ಸಂತಸದೆ ನುತಿಗೆಯ್ದು ಪ್ರೊಡವಟ್ಟರು

|| ೨೪ ||

ಅಂತು ಜಿನನುತಿಯನ- |
ತ್ಯಂತ ಮುದದಿಂ ಮಾಡಿ |
ಸಂತಸದೆ ಮಂಟಪದಿ ಕುಳ್ಳಿದರ್ರು ||
ಇಂತೀಗಳಂತೆ ಗುಣ- |
ವಂತನುಪಸರ್ಗಮಂ |
[ಭ್ರಾಂತನೇ] ಕಳೆಯವೆಳ್ಳೆಂದಾಗಳು

|| ೨೫ ||

ಅನುಜನ ಮುಖಾಂಬುಜಮ- |
ನನುನಯದೆ ರಾಘವಂ |
ಮನಮೊಲಿದು ನೋಳ್ಪುದುಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ||
ವಿನಯದಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು |
ಮುಸಿದಂತಕನ ತಿಜದೆ |
ಧನುವ ^{ಚಿ} ಹಾರದೆ ^{ಚಿ} ಕಡುಪಿನಿಂ ನಡೆದನು

|| ೨೬ ||

ಬೆರಲಿತ್ತ ಮೂವಳಸಿ |
ಭರದಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಗೋ- |
ಪುರದೊಳಂ ಲಗ್ನೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ||
ಪರಸೇನೆ ಮುತ್ತಿರಲು |
ಹರಿ ಮಸಗಿದಬ್ಬಿಯೊಳು |
ತರಣಿಯಿರ್ಪಂತಿದುರ್ದಾ ದಶಪುರಂ

|| ೨೭ ||

ಆಪುರವ ಮೂವಳಸೆ |
 ಕೋಪದಿಂ ನಿಜಸೇನೆ |
 ಭೂಪಾಲ ಸಿಂಹೋದರಂ ನೋಡುತಂ ||
 ಆಪುರದೊಳರೆನೆಲೆಯೊ- |
 ಳಾಪಾದಮಸ್ತಕಂ |
 ವ್ಯಾಪಿಸಿರೆ ವಜ್ರಾಂಗಿ ನಿಂದಿದನು

|| ೨೮ ||

ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ |
 ಪೋಗಿಯರೆನೆಲೆಗೆ ಕಡು |
 ಬೇಗದಿಂ ಸಿಂಹೋದರನೆ ಕಂಡಿರೆ ||
 ಶ್ರೀಗಧಿಪನೆಳ್ಳ ತಲೆ- |
 ನಾಗದೆ ಸಿಡಿಲ ವೊಲಿಂ- |
 ಬಾಗೆ ಘುಡಿಘುಡಿಸುತಂ ನುಡಿದನಿಂತು

|| ೨೯ ||

ಚಾರುಮತಿ ರತ್ನತ್ರ- |
 ಯಾರಾಧಕರ್ಗಲ್ಲ- |
 ದಾರಿಗೊಂ ವಜ್ರಕರ್ಣಂ ಪೊಡವಡಂ ||
 ಅರಯ್ಯದಿಂತಿದಂ |
 ಕ್ರೂರಸಿಂಹೋದರಂ |
 ಧಾರಿಣಿವಿನೂತ ಮುತ್ತಿ ದನೆಂಬುದಂ

|| ೩೦ ||

ಭರತಭೂಪತಿ ಕೇಳ್ಳು |
 ಕರಮುಳಿದು ಕಳುಪಿದಂ |
 ಭರದಿಂದಮವನ ತೆಗೆಯಿಸಲೆನ್ನನು ||
 ಇರದೀಗಳಂತೆ ತೆಗೆ |
 ಪಿರಿದೇನೊ ಕೊಡೆನೆಳಲೊ- |
 ಳರಲಾಸೆಗೆಯ್ಯಡುಲಿ ಮುಳಿಸನಿಲ್ಲಿ

|| ೩೧ ||

ಶರದ-ನಿನದಕ್ಕೆ ಕೇ- |
 ಸರಿ ಮಸಗುವಂತೆ ದು- |
 ಧರಭುಜಂ ಸಿಂಹೋದರಂ ಕೋಪಿಸಿ ||
 ಹಿರಿಯನಿರೆ ಕೃತಕದಿಂ |
 ಧರೆಯತಾನಾಳ್ವದತಿ
 ಪರಿಭವಂ ತನಗಾವ ಗುಣಮಿಂತಿದು

|| ೨೨ ||

ಅಗ್ರಜಂ ನೋಡೆ ತ- |
 ನ್ನಗ್ರತೆಯನುಡಿದನಾ- |
 ವ್ಯಗ್ರಲಕ್ಷಣನಲ್ಲದಂದು ತನಗೆ ||
 ನಿಗ್ರಹಾನು[ಗ್ರಹಸ-]^೧
 ಮಗ್ರತೆಯದೆತ್ತಣದು |
 [ವಿಗ್ರಹದಿನೆನ್ನ]^೨ ತೆಗೆಯಿಸಲಿ ಪೋಗು

|| ೨೩ ||

ಎನೆ ಲಕ್ಷ್ಯಣಂ ಬೇಡ |
 ನಿನಗಿನಿತು ಕಡುವು ಘ- |
 ಮ್ಮನೆ ತೆಗೆದು ಪೋಗೆಂದು ಜಡಿದು ನುಡಿಯೆ ||
 ಮುನಿದು ಕೂರಸಿಯಿಂದ |
 ವನಜಾಕ್ಷನಂ ಪೊಯ್ಯ- |
 ಲನುಗೆಯ್ದನತಿಬಲಂ ಸಿಂಹೋದರಂ

|| ೨೪ ||

ಹರಿಗೆ ಶರಭಂ ಮುಳಿದು |
 ಭರದಿಂದ ಮೇಲ್ವಾಯ್ವು |
 [ತೆಟದೆ]^೧ ಸಿಂಹೋದರನು ಮೇಲ್ನೀಗಿಯಲು ||^೨
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಂ ಕಾಯ್ದು |
 ಕರದ ಕೂರಸಿ ಬೀಳ- |
 ಲಿರದೊತ್ತಿ ಕಂಕುಳದೊಳಮರ್ಚಿಕೊಂಡಂ^{*}

|| ೨೫ ||

೧ (ಗ) ರ. ೨ (ಗ) ಲ್ಲ. ೩-೩ (ಕಖ) ಗ್ರಹತೆ. ಸ-೧. (ಗ) ಗ್ರತೆ ಸ-೧. ೪ (ಗ)
 ದ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ವಿಗ್ರಹದಿನೆನ್ನ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಪರಿಯಿಂದ. ರಕಾರ ಟ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಸ.
 ೭-೭ (ಗ) ಸಿಂಹೋದರನ ಮೆರಿಗೆ.

ಎಡೆಯೊಕ್ಕ ಭೂಪರಂ |
 ಕಡಿಖಂಡಮಾಡುತಂ |
 ಹೊಡೆವೃತಂ ಬರಸಿಡಿಲ ತೆಪದಿ ಕೆಲರಂ ||
 ಇಡುತಲಾನೆಯ ಕೊಂಡು |
 ಕಡುಕೆಯ್ಯ ಗಜಘಟಿಯ- |
 ನಡಕಲಿಟ್ಟಂ ಹೆಣನ ಮೇಲೆ ಹೆಣನಂ

|| ೨೬ ||

ಕರಿಯಿಂದ ಕರಿಘಟಿಯ |
 ತುರಗದಿಂ ತುರಗವಂ |
 ನರರಿಂದ ನರರಂ ರಥದೇ ರಥವನು ||
 ಧುರದೊಳಪ್ಪಳಿಸುತಂ |
 ಭರದೇ ಸಿಂಹೋದರನ- |
 ನಿರದೆ ರಘುರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ತಂದನು

|| ೨೭ ||

ಅವರೋಧ ಕಾಮಿನೀ- |
 ನಿವಹಮೆಯ್ದು ಗಳ- |
 ದನಿರ[ಳಾಶ್ರುಸ್ರಾವಪ್ಲಾವಿತ] ಮುಖಂ ||
 ಅವತಂಸಮಂ ಕಾವು- |
 ದನಯವದೇ ರಕ್ಷಿಪುದು |
 ಭುವನಭೂಷಣಮೆನುತ್ತೀ ಆಗಿ ಪದಕೆ

|| ೨೮ ||

ಅವರಿಗಂಜದಿರೆಂದು |
 ಭುವನಭುಂಭುಕಯಶಂ |
 ಕುವಲಯದಲಶ್ಯಾಮನಿತ್ತ ಭಯಮಂ ||
 ವಿವಿಧಗುಣ-ನಿಧಿಯ ರಾ- |
 ಘವನ ಸಾರಕೆ^೪ ತರಲು |
 ರವಿಕುಲತಿಲಕನೆಂಟಿನೆಯ ಕೇಶವಂ

|| ೨೯ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಅವರೋಧ; ೨-೨ (ಕಖ) ಆಶ್ರುಷ್ಪವಪ್ಲಾವಿತ, (ಗ) ಆಶ್ರುಷ್ಪವಪ್ಲಾವಿತ.
 ೩ (ಗ) ದಿ. ೪ (ಗ) ಕೈ.

ಇವರು ಕಾರಣವುರುಷ- ।

ರಿವರೆ ರಾಮಾಚ್ಯುತರು ।

ಭುವನಪಾವನ[ರಿನ್ನ]ರುಂಟಿ ಪೆಜರು ||

ಇವರ್ಗದಿರದಾರೆನು- ।

ತ್ತವನಜಿದು ತಿಳಿದು ರಾ- ।

ಘವನೆ ಶರಣುಂ ಶರಣೆನುತ್ತೆಜಗಿದಂ

|| ೪೦ ||

ಅನುಜನತಿಬಳತೆಯಂ ।

ಮನದೊಳ್ಳೆ ರಘುವೀರ- ।

ನನುನಯದೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪುಲಕಿತಶರೀರಂ ||

ವಿನಯವಿನಮಿತನಾದ- ।

ವನಿಸ ಸಿಂಹೋದರಂ- ।

ಗನವದ್ಯಚರಿತನಭಯವನೆ ಕೊಟ್ಟು

|| ೪೧ ||

ಉ ಟುವುದು ದುರಾಗ್ರಹವ ।

ತೆಳೆವುದಶರಾಗ್ರಹಮ- ।

ನಳವಿಗಟಾದನುಬಂಧಮಂ ಸೃಷ್ಟಿಯಂ ||

ಸಲೆ ವಜ್ರಕರ್ಣನೊಳು ।

ಬಳಯಿಸುವುದೆನುತ ರವಿ- ।

ಕುಲತಿಲಕನಾತಂಗಭಯವನಿತ್ತಂ

|| ೪೨ ||

ಜನಪಸಿಂಹೋದರಂ ।

ವಿನಯವಿನಮಿತನಾಗಿ ।

ಅನುನಯದಿನಂತೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ ||

ನೆನೆಯನೀರಾಜ್ಯಮಂ ।

ವನವಾಸಸೌಖ್ಯಮಂ ।

ಜನನಾಥ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾಳ್ವೆ ನಾನು

|| ೪೩ ||

ಮತ್ತಿತ್ತ ದಶಪುರದೊ- |
 ಳುತ್ತರೋತ್ತರಮಾಗೆ |
 ಚಿತ್ತೋತ್ಸವಂ ವಜ್ರಕರ್ಣನಿರ್ದಂ ||
 ಮತ್ತೇಭಮಂ ಸಿಂಹ- |
 ಮೊತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ಯಂತು- |
 ದಾತ್ತನಾ ಸಿಂಹೋದರನನೊಯ್ದಪಂ

|| ೪೪ ||

ಎಂದು ಕೌತುಕಚಿತ್ತ- |
 ದಿಂದಮೀಕ್ಷಿಸುತಂ ಮು- |
 ಕುಂದನಲ್ಲದರಿಗನಿತುಂಟಿ ಶೌರ್ಯಂ ||
 ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ ಮು- |
 ಕುಂದನಾಗಲೆನೇಳ್ಕು- |
 [ಮಿಂ]ದು ನಮ್ಮಯ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ [ವೇ]

|| ೪೫ ||

ಪುರಕೆ ರಾಮಾಚ್ಯುತ- |
 ಭರದೆ ಬಂದೆನೆಗಿಂತು- |
 ದುರಿತಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿದರ್ಕರುಣದಿಂ ||
 ಪರಮಪಾವನರೆಂದು |
 ಪಿರಿದು ಸಂತಸದಿಂದ |
 ಪರಿಜನಂ ಪುರಜನಂ ಸಹಿತಬಂದು

|| ೪೬ ||

ಬಂದು ಜಿನಮಂದಿರವ- |
 ನಂದಾತ ಬಲಗೊಂಡು |
 ಕಂದರ್ಪವಿಜಯಂಗೆಟಗಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ||
 ಸಂದ ರಾಮಾಚ್ಯುತರ |
 ಸೌಂದರಪದಯುಗಾರ- |
 ವಿಂದಮಂ ನಿಜಮಕುಟದಿಂದರ್ಚಿಸಿ

|| ೪೭ ||

ಧಾರುಣೀಸ್ತುತರಾಮ |
 ಕಾರುಣ್ಯವಸುಧಾಮ |
 ಪುರದೊಳು ತನುಶರ[ಚ್ಚಂ]ದ್ರಿಕೆಯೊಳು ||
 ಚಾರುಚರಿತಂ ಮೇರು-|
 ಧೀರನೋಲಾಡುತ್ತ- |
 ದಾರನಿಧಿಗಿಂತೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ

|| ೪೮ ||

ದೇವೆನ್ನ ಪುಣ್ಯಪ್ಪ- |
 ಭಾವದಿಂದೇಟ್ಟಿಂದಿ- |
 ರೀವಸುಧೆಗೆನ್ನ ರಕ್ಷಿಸಲು ವೇಡಿ ||
 ಭೂವಳಯದೊಳು ನಿಮ್ಮ |
 ಪಾವನಗುಣಂಗಳಂ |
 ದೇವೋರಗೇಂದ್ರರಳವೇ [ಸ್ತುತಿಯಿಸೆ]

|| ೪೯ ||

ಎನೆ ರಾಮಚಂದ್ರನಾ- |
 ತನ ವದನಚಂದ್ರನಂ |
 ಜನನುತಂ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿ ||
 ಅನವದ್ಯಚರಿತಪಾ-|
 ಲನವಿಶಾರದನಪ್ಪ |
 ನಿನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದನು^೫

|| ೫೦ ||

ಎನೆ ವಜ್ರಕರ್ಣನತಿ |
 ವಿನಯದಿಂದಿಂತೆಂದ- |
 ನೆನಗೆ ದೇವರ ಕೃಪೆಯನರಿದಾವುದು? ||
 ಜನಪಸಿಂಹೋದರನ- |
 ನೆನಗಾಗಿ ಕರುಣಿಸುವು- |
 ದೆನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿದನಿಂತು

|| ೫೧ ||

೧ (ಗ) ಮ. ೨ (ಕಖಗ) ಶ್ಲಂ. ೩-೩ (ಕಖ) ವೇಡೆ; (ಗ) ಹೇಡಿ. ೪-೪ (ಕಖ) ಸ್ತುತಿಸುವಡೆ; (ಗ) ಸ್ತುತಿಯಿಸೆ. ೫ (ಕಖ) ಬುದು.

ಪುರವ ಮೂವಳಸಿ ಚ- |

ಚ್ಚರದೇ ತನ್ನಂ ಕೊಲಲು |
ಬರೆಯುಂ ಮುಳಿಯದೆ ಸಿಂಹೋದರಂಗೆ ||
ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದು ದೇ- |
ವರ ಬೇಡಿಕೊಂಡಪಂ |
ಪುರುಷಾರ್ಥನಿಧಿಗುಂಟೆ ಮುನಿಸಾರೊಳು

|| ೫೨ ||

ಎಂದಾತನೊಳ್ಳು ಣಮ- |

ನಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ ಗೋ- |
ವಿಂದನವರಿವರಂ ಮುಳಿಸನುಬಿಸಿ ||
ಸಂದ ನಾಡುಂ ಬೀಡ- |
ನಂದಿರದೆ ಹಚ್ಚಿಕೊ- |
ಟ್ಟಿಂದನಂತೆಂದು ಸಿಂಹೋದರಂಗೆ

|| ೫೩ ||

ಅನುಬಂಧಗಿಡದೆ ಮನ- |

ದನುನಯದೆ ನಡೆವುದಿ- |
ನ್ನಿನಿತು ಚಿತ್ತವ[ನು] ಮಾಡಿದೆಯಾದಡೆ ||
ಅನವರತ ಕರುಣವ- |
ಣ್ಣನ ಶರಾಸನಕಿಲ್ಲ |
ನೆನೆದಿಹುದಿದಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿನಿವರುಂ

|| ೫೪ ||

ಮುರವೈರಿ ಸಂತೈಸಿ |

ಹರುಷದಿಂ ಕೈಕೊಂಡು |
ಕರಕಮಲಮಂ ಮುಗಿದು ವಜ್ರಕರ್ಣಂ ||
ಕರುಣಿಸುವುದೆನಗೆನ್ನ |
ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದು |
ಸಲೆ ಪಾಲಿಸುವುದೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ

|| ೫೫ ||

ಎನೆ ರಾಮಚಂದ್ರನಾ- |
ತನ ವಿನಯವಚನಮಂ |
ಮನದಿಗೊಂಡೇಟ್ಟರುತ್ತಿರೆ ಹರುಷದಿಂ ||
ಕನಕವರತ್ನ [ದಿಂ] |
[ನನೆ] ವಾಲಿಕೆಗಳಿಂದ |
ಘನಶೋಭಿವಡೆದುದಂತಾದಶಪುರಂ

|| ೫೬ ||

ಗುಡಿತೋರಣಂಗಳಂ |
ಪೊಡೆವ ಜಯದುಂದುಭಿಯ- |
ನೊಡನೊಡನೆ ಪೊಗಟ್ಟ ವಂದಿವ್ರಾತದಿಂ ||
ಅಡಿಗಡಿಗೊಲಿದು ಸೇಸೆ |
ಯಿಡುವ ಕುಲಸತಿಯರಿಂ- |
ದೊಡರಿಸಿತು ಮುದಮನಾದಶಪುರದೊಳು

|| ೫೭ ||

ಬಂದು ಪುರಮಂ ರಾಜ- |
ಮಂದಿರಮುಮಂ ಪುಗೆ ಮು- |
ಕುಂದಸಹಿತಂ ರಾಮಚಂದ್ರನೊಲವಿಂ ||
ಅಂದು ರತ್ನಾಘೃಚಯ- |
ದಿಂದಮರ್ಚಿಸಿ ಮುದದಿ |
ನೊಂದಿದಂ ವಜ್ರಕರ್ಣಸ್ತೋತ್ರಂ

|| ೫೮ ||

ಭರದೆ ಸಿಂಹೋದರಂ- |
ಗುರುವಸ್ತ್ರವಾಹನದಿ |
ಪರಿತುಷ್ಟಿಮಾಡಿ ಸಮುಚಿತ ವಿನಯದಿಂ ||
ಪರಮಕೃಪೆಯಾಶೆಯಾ- |
ಸರಸಿಯೊಳ್ಳುಳುಗಿದಂ- |
ತಿರೆ ವಜ್ರಕರ್ಣನಟ್ಟಿಯೊಳಿದನು

|| ೫೯ ||

೧-೧ (ಗ) ಕನಕನವ. ೨ (ಕಖಗ) ಮಂ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ನವ. ೪ (ಕಖ) ದಿ.
೫-೫ (ಕಖ) ಮದಂ, ೬ (ಗ) ಸಿ, ೭ (ಕಖ) ದಿ. ೮ (ಗ) ದಿ. ೯ (ಗ) ಶ.

ವರವಜ್ರಕರ್ಣನ ಕು- ।

ವರಿಯರೆಣ್ಣರನುಟಾದ ।

ಧರಣಿಪಾಲಕರ ಸುತೆಯರ ಮಿಕ್ಕರಂ ॥

ಭರದಿಂದ ಮುಡುದಿನದೊ- ।

ಳರವಿಂದನಾಭನಾ- ।

ದರದೆ ಮೂನೂರ್ವರಂ ಮದುವೆನಿಂದಂ

॥ ೬೦ ॥

ಮುದದಿ ಸಿಂಹೋದರನ ।

ನೊದವಿದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ।

ಪದೆದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಜಯಂತಿಪುರಕೆ ॥

ಉದಿತೋದಿತಾಭ್ಯುದಯ ।

ಸದನರಂತಾದಶವು- ।

ರದೊಳಿದರ್ಪಿರೊಲಿದು ಕೆಲವಾನು ದಿವಸಂ

॥ ೬೧ ॥

ಅಿಲರು ಮಾಗಿಯ ಬಲುಪ- ।

ನುಲಿಯೆ ಸೀಲುಡು ಚೇ[ಱ್ಕೆ]

ಜಳವಕ್ಕೆ ತಿಳಿಗೊಳನನುಟಾದು ಪೋಗೆ ॥

ಎಳಸೆ ಮುರ್ವರ ಪವನ- ।

ನಳು[ರ್ವೆ] ದಾನಾನಲಂ ।

ತಲೆದೋರಿತೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಬೇಸಗೆ

॥ ೬೨ ॥

ತೊಱಿ ಹರಿಯುಡುಗೆ ಕೂಡಿ ।

ಕೆಱಿ ಬತ್ತಿ ಬೀಡೇಱಿ ।

ಬಟವಟಂ ಬತ್ತೆ ಪಥಿಕರ ಬಾಯ್ಗಳು ॥

ಮುಱಿಗೆ ತಿಮಿ ಮಕರಂಗ- ।

ಳುಱಿ ಕಾದ ಕೆಸಱುನೊಳು ।

ಬಿಟುಗಾಳಿ ಬೀಸೆ ಬೇಸಗೆ ಬಂದುದು

॥ ೬೩ ॥

ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ ಹರಿದು ಮ- |
 ಬಿಸಿತು ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚೆಯ್ತೆ |
 ಮಸುಳವಾದವು ಧೂಮದಿಂದೆಸೆಗಳು ||
 ವಸುಧೆ ನೀರಸೆಯಾಯ್ತು |
 ಬಿಸಿಲು ಭೀಕರವಾಯ್ತು |
 [ಪಸರೆ] ಭೀಷ್ಮವೆನಿಸಿದ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲಂ

|| ೬೪ ||

ತರುಗಳೆಲೆಯಿಕ್ಕಿದವು |
 ಮರುಮರೀಚಿಕೆಗಳಿಗೆ |
 ಹರಿಣಿಗಳು ನೀರಳ್ಳೆಯಿಂ ಪರಿದುವು ||
 ಸರಸಿಜಾಕರದೊಳಾ- |
 ದರವುಳಿದುವು ಮಧುಪಗ- |
 ಳುರಿವರಿವುತಂದು ಬಂದುದು ಬೇಸಗೆ

|| ೬೫ ||

ಅಂತಿರ್ದ ಬೇಸಗೆಯೊ- |
 ಕೆಂತಾನುಮವರಲ್ಲಿ |
 ಸಂತೈಸಿ ವಜ್ರಕರ್ಣನನಲ್ಲಿಯೆ ||
 ಸಂತಸಮೊದನೆ ಮುನ್ನಿ- |
 ನಂತೆ ಮೂವರು ತೆಂಕ |
 ಮುಂತಾಗಿ ರಾಗದಿಂ ನಡೆತಂದರು

|| ೬೬ ||

ತೊಳೆದ ಪುಲ್ಲಂತೆನ್ನ- |
 ನಿಟ್ಟಿಕೆಯ್ತೆ ನೇಕಕುಂ- |
 ಡಲನೆಂಬ ಸಂತಾಪದಿಂ ಭೂಸತಿ ||
 ಕಳವಳಿಸಿ ದಾಹಮಂ |
 ತಳೆದುದೆನೆ ಮುಂಬಗಲಿ- |
 ನೊಳೆ ಕಾಯ್ದು ನೆಲನು ಕಾಲಿಡಬಾರದು

|| ೬೭ ||

೧-೧ (ಗ) ಬೀಸಿತು ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚೆಯ್ತೆ ದು ಸುಳವಾದವು. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಕರ. ೩ (ಕಖ) ಧ.
 ೪-೪ (ಗ) ಸಂತಸಂ ನೊಡನೆ. ೫ (ಕಖ) ಕೊ. ೬ ಳಕಾರ ಲಕಾರ ಲ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಸ. ೭ (ಕಖ) ಪ.

ಇನಕುಲಶ್ರೀ ನಿನಗೆ |
 ಮನಮೊಲಿದು ಬಂದಿದ್- |
 ಡನುಜಂಗೆ ಕುಡುವುದಕ್ರಮವೆಂಬುದಂ ||
 ಕನಲ್ದ* ವೇಲಲು ಬೇಡಿ |
 ಮುನಿದನೆಂಬಂದದಿಂ |
 ಘನತಾಪಮಂ ತಳೆಯೆ ಚಂಡಭಾನು

|| ೬೮ ||

ಅಜಸಿ ಭೂಮಿಯ ರಸವ |
 ನೆಜಿ ಕೊಂಡು ಕಾನನದ |
 ಮೆಜಿಗೊಂಡು ತರುತಳದೊಳಿದ್ದುಂತುಟಂ ||
 ತಜಗಿಲೆಗ್ರಳೆಡೆಯ ಪೊ- |
 ಕ್ಕಜಸು^{ತಿ}ರ್ತಿದ್ ಪುದೆನಲು |
 ನೆಜಿ ತೋಜುತೆಯ್ ಮರ್ಮರಮಾರುತಂ

|| ೬೯ ||

ಕರಿ ಸರೋರುಹದಳದೆ |
 ಭರಿಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ ನಿಜ- |
 ಕರಿಣೆಯಂ ನಡಸುತ್ತ ನಿಂದು ನಿಂದು ||
 ಧರಣೀತನುಜಿಯನೀ- |
 ಪರಿಯಿಂದ ನಡಸಿಯೆಂ- |
 ದಿರದೆ ರಾಮಂಗೆ ಸೂಚಿಸುವಂತಿರೆ

|| ೭೦ ||

ಕರಿಯೊಂದು ಸರಸಿಜಾ- |
 ಕರದೊಳಗೆ ಪೊಕ್ಕು ಪು- |
 ಸ್ಕರದಿಂ ಮೃಣಾಳಕಾಂಡವನೆ ಕಿತ್ತು ||
 ಭರದಿಂದ ಮಸ್ತಕದೊ- |
 ಳರದೊಟ್ಟೆಕೊಂಡು ಖರ- |
 ಕರಭಯಂಕರಕೆ ಸೆಡೆಯುತ ನಡೆವುತಂ

|| ೭೧ ||

ಬರುತಿರ್ದ ಮದಕರಿಯ |

ಪಿರಿದೆನಿಸ ನೆಳಲಿನೊಳು |

ಹರಿಯೊಂದದಕೆ ಮುಳಿಯದೇ ಬಂದುದು ||

ಅರಿಯಾದೊಡಾಕರಿಯ |

ಭರದಿಂದ ನಯವಿದ- |

ಪರಿಸಾಲಿಸುವುದೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿಂದದಿಂ

|| ೭೨ ||

ಬಿಸಿಲಿಗಂ ಗಾಳಿಗಂ |

ನಸು ಬಾಡೆ ತನುಲತಿಕೆ |

ಕುಸುಮಕೋಮಳೆ ಹೊಸೆದ ಹೂವಿನಂತೆ ||

ಕುಸುಮಶರನೊಡನೆ ರತಿ- |

ಯೊಸೆದು ಬರ್ಪಂತೆ ರಂ- |

ಜಿಸಿ ರಾಮನೊಡನೆ ಜಾನಕಿ ನಡೆದಳು

|| ೭೩ ||

ಅಂತು ಬಂದೊಂದು ಘನ- |

ಕಾಂತಾರಮಂ ಕಳೆದು |

ಶಾಂತದೊಳ್ಳೊರವವೆಸರ ನಗರದೆ ||

ಸಂತತಹಿಮಚ್ಚಾಯಿ- |

ಯಂ ತಳೆದ ವಟವಿಟಪಿ- |

ಗಂತ[ವ]ನೂರ್ವರುಂ ಸಾರ್ತಂದರು

|| ೭೪ ||

ನೀರಡಿಸೆ ಜನಕಸುತೆ |

ನೀರೆಡೆಯ ನೋಡಲ್ಕೆ |

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಂ ಬರುತ್ತಂ ಕಂಡನು ||

ಚಾರುತರ ವನದೊಳಗೆ |

ನೀರೇಜಷಂಡಮಂ |

ವೀರಪುರುಷರ್ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿರ್ದುದಂ

|| ೭೫ ||

ಬಲುಪಿಂದ ಪೊಕ್ಕಲ್ಲಿ |
 ಜಲರುಹದ ದಳದೊಳಗೆ |
 ಸಲಿಲಮಂ ಕೊಂಡು ಪೊಷಮಡುರ್ತಿರ್ಪಿನಂ ||
 ತೊಳಪ ಕೂರಂಕುಶದ |
 ಬೆಳಗು ಮೆರೆಯುತ್ತಮಾ- |
 ಗಳೆ ಬಂದನೊ[ರ್ವನಾಸುಸ್ವರೂ]ಪಂ

|| ೭೬ ||

ಅಂತು ಬರುತಿರ್ಪುದುಮ- |
 ನಂತಶೋಭಾಕರಂ |
 ಮುಂತೆ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ತಣ್ಣೆಳಲಿನಲ್ಲಿ ||
 ಸಂತಸತನದಿನಾಗೆ- |
 ಳಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವ- |
 ನಿಂತೀಕೆ ಯಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು

|| ೭೭ ||

ನರಪತಿಯ ಕಂಡೀಕೆ |
 ತರುಣಿಯೆಂದಪೆಯೆಂದು |
 ಚರರೆಯ್ಗೆ ತಮತಮಗೆ ಮುಳಿದು ನುಡಿಯೆ ||
 ಹರಿ ವಿಸ್ಮಯದೆ ನೋಡು-
 ತಿರೆಯಾಗಳಂತೆ ಚ- |
 ಚ್ಚರಮಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಂದನಂತಪಾಳಂ

|| ೭೮ ||

ಕಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ |
 ಗಂಡುವರಿಜಂ ಸೋಲ್ಲು |
 ಬೆಂಡಾಗಿ ತಾಗೆ ನನೆಗಣೆ ತನ್ನನು ||
 ಕಂಡೀತ ಮದಚಂಡ |
 ಶುಂಡಾಳದಿಂದಿಳಿದು |
 ಪುಂಡರೀಕೇಕ್ಷಣನನೆಯ್ದೆವೆಂದು

|| ೭೯ ||

೧-೧ (ಕು) ನೊವ್ವದ್ವರೂಪಂ; (ಗ) ನೋರ್ವಂ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಂ. ೨-೨ (ಗ) ಸುತಸಂತನ
 ದಿನಾಗ. ೩-೩ (ಗ) ಹರಿಯು. ೪-೪ (ಗ) ತ್ರಿರೆ.

ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ- |

ನಂದು ಕಾರಣಪುರುಷ- |

ನೆಂದಜುದು ಪುರಕೆ ಬರಬೇಹುದೆನಲು ||

[ಇಂದು ನೀವಿರ್ಪುದಿಂ- |

ತೆಂದಗ್ರಜಂಗಿದನು |

ಸಂದಿ] ನಿರುತಂ ಪೋಗಿ ಪೇಟ್ಟು ಬರ್ಪೆಂ

|| ೮೦ ||

ಎನಲಚ್ಚುತಂಗಾತ- |

ನನುನಯದಿನಂತೆಂದ- |

ನೆನಿತು ದೂರದೊಳರ್ಪರವರಿಲ್ಲಗೆ ||

ವಿನುತ .. ವಿಗತನಂ |

ಮನಿಬರುಂ ಪೋಪವೆಂ- |

ದನುರಾಗದಿಂದಾಗಳೇಟ್ಟಿಂದರು

|| ೮೧ ||

ಭರದೆ ರಾಘವನುಮಂ |

ತರುಣಿ ಜಾನಕಿಯುಮಂ |

ವರಮಕುಟಮಣಿಗಣಂಗಳಿನರ್ಚಿಸಿ ||

ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗಿಯ್ದು |

ಕರುಣಿಸುವುದೆನಗೆಂದು |

ಕರಯುಗಂಗಳ ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ

|| ೮೨ ||

ಕರುಣಿಸುವುದೆನೆ ರಾಮ- |

ನುರುಮುದದೆ ಬರಲೆಂದೊ- |

ಡರಿಸಲೊಡಗೊಂಡಧಿಕ ಶೋಭೆಯಿಂದ ||

ಪುರಮನರಮನೆಯುಮಂ |

ಭರದಿಂದ ಪುಗಿಸಿ ಚ- |

ಚ್ಚರಮಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳನೆ ಕೊಡಲು

|| ೮೩ ||

ಅವರು ಮೂವರು ಮಹೋ- |

ತ್ಸವದೇ ಮಜ್ಜನಭೋಜ- |

ನವ ಮಾಡಿ ಕೈಗಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವುದುಂ ||

ವಿವಿಧಸಾಮಂತನೈಪ- |

ನಿವಹಮಂ ಪರಿಯಪೇ- |

ಛವರಿಗಿಂತೆಂದಳಾತನ ಜನನಿಯು

|| ೮೪ ||

ಅಂತವರ್ಗಗಳೇ- |

ಕಾಂತದಿಂದಾಗಳಿರ- |

ದಿಂತೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಳು ವಿನಯದಿಂ ||

ಇಂತೀಪುರಕ್ಕೆ ಭೂ- |

ಕಾಂತ ವಲ್ಲಭನಾಗಿ |

ಸಂತೋಷದಿಂ ವಾಲಖಿಲ್ಯನಿರ್ಪಂ

|| ೮೫ ||

ಆತನಂ ರಣದೊಳ್ಳಿ- |

ರಾತನತಿ[ಬಲ]ರಾದ್ರ- |

ಭೂತಿಯೆಂಬಂ ಪಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ||

ಪಾತಕಂ ವಿಂಧ್ಯದೊಳೆ |

ಮಾತೇನೊ ಸೆಱಿಯಿಟ್ಟು |

ಭೀತಿಗೊಳಿಸುತಮಿರ್ಪನೀದೇಶಮಂ ||

|| ೮೬ ||

ಅಂತಾತ ಪೋವುದುಂ |

ಸಂತಾನಮಿಲ್ಲಿಂದ- |

ವಂತಿಯೊಡೆಯಂ ಮುಳಿದು ಸಿಂಹೋದರಂ ||

ಇಂತಿಲ್ಲಿಗೆತ್ತಿಬರೆ |

ಸಂತೈಸಿ [ನೃಪನ] ಸಾ- |

ಮಂತರಾತಂಗಿಂತು ನುಡಿದರಂದು

|| ೮೭ ||

೧. (ಕಖ) ದು. ೨. ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಇವಳ ಹೆಸರು “ ಸ್ವಧೀಮತಿ ಮಹಾದೇವಿ”
ಎಂದಿದೆ. ಅ ೭-೧೦೬ ವ. ೩ (ಕಖ) ಛ. (ಗ) ನೋಳ.

ಜನನಾಥ, ವಾಲಖಿ- |
 ಲ್ಯನ ಸತಿಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ |
 ತನಯನಾದಂದು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಂ ||
 ಅನಿತು ಕಾಲುಂ ಪೋಪು- |
 ದೆನುಚಿತ ನಮಗೆ ದೇವೆ |
 ಯೆನೆ ನಿಂದನಾತನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ಪುದಂ^೩

|| ೮೮ ||

ಎನಗೆ ಗರ್ಭದೊಳ್ಳಿಲ್ಲಿ |
 ವನಿತೆಯುಡ್ಬವಿಪುದುಂ |
 ತನಯನೆಂದೆಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರುಂ ||
 ಅನುನಯದ ಕೊಂಡಾಡಿ |
 ಘನಶಸ್ತ್ರ-ಶಾಸ್ತ್ರಮಂ |
 ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಕಲಿಸಿದರೆಲ್ಲಮಂ

|| ೮೯ ||

ಲೀಲೆಯಿಂ ಕಲ್ಯಾಣ- |
 ಮಾಲೆಯೆಂಬೀ ಪೆಸರ- |
 ನಾಲತಾಂಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು [ತಾವ]ನಿಬರುಂ ||
 ಬಾಲಕಾಲಂ ತೊಡಗಿ |
 ಯೋಲಗಿಸುತ್ತೆಲ್ಲರುಂ |
 ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರೆ ಗಂಡುವೇಷದಿಂದ

|| ೯೦ ||

ಬಂದೊರ್ವ ಮುನಿಪರಾ- |
 ನಂದದಿಂ ಪೇಟ್ಟರಾ- |
 ರಿಂದ ಬಿಡುಗುಂ ವಾಲಖಿಲ್ಯನೆನಲು ||
 ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೀ-^೨ |
 ನಂದನದೊಳೀಕೆ ಪೆ- |
 ನ್ಣೆಂದರಿಂದಂ^೪ ಬಿಟ್ಟು ಬರ್ಕುಮಾತಂ^೫

|| ೯೧ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಸತಿ. ೨-೨ (ಗ) ದನುಚಿತಂ ನಮಗೆಗೆ ದೇವ. ೩ (ಕಖ) ದುಂ. ೪ (ಗ) ದಿ.
 ೫-೫ (ಗ) ನಾಲತಾಂಗಿ. ೬-೬ (ಕಖ) ತಮ್ಮ. ೭ (ಕಖ) ದೆ. ೮-೮ (ಕಖ) ನಂದನದೊಳೀಕ್ಕೆ
 ಪೆ- |. ೯ (ಗ) ದ. ೧೦-೧೦ (ಗ) ಮಕ್ಕುಮಾರುಂ.

ಪುರದ ನಂದನದೇಸೆನ |

ಸರಸಿರುಹಪಂಡದೊಳು |

ಮರುಷಾಕೃತಿಯೊಳಿದೊಡಂ ಬಗೆಯದೆ ||

ತರುಣಿಯಿಂದಾತನೇ |

ಮರುಷನೀಕೆಗೆಯಕ್ಕು |

ಪುರಕಾತನಿಂ ಬಕ್ಕು ವಾಲಖಿಲ್ಯಂ

|| ೯೨ ||

ಆಕುಟುಹು ಕೂಡಂತ- |

ನೇಕಪವನೇಱುಕೊಂ- |

ಡಾಕಮಲಪಂಡಕ್ಕೆ ಭೂಪಾಲರ ||

ಆಕಾರದಿಂ ಬರ[ಲು] |

ಯೀಕುಮಾರಂ ಕಂಡು |

ಯೀಕೆಯಾರೆಂದಿಂದು ಬಿಸಗೊಂಡನು

|| ೯೩ ||

ಪುರುಷಾಕೃತಿಯನುಳಿದು |

ಬರಹೇಳಲೊಡನೆ ಸುರು- |

ಚಿರಮೂರ್ತಿ ಮುದದಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಲೆ ||

ಸ್ಮರನ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ರತಿ |

ಭರದಿಂದ ಬಪ್ಪ ಮೊಲು |

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಕೆಲಕೆ ಬಂದಿದಳು

|| ೯೪ ||

ಮುಗ್ಧಮನಸಿಜಶರ- |

ಸ್ನಿಗ್ಧನಿಜನಯನದಿಂ |

ಮುಗ್ಧೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನನೀಕ್ಷಿಸುತಿರೆ ||

ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಫೇನಾಘ- |

ಧಿಗ್ಧಕೃಷ್ಣನೊಳು ಸಂ- |

ದಿಗ್ಧನಾದಂ ಕೃಷ್ಣನಾ ಕ್ಷಣದೊಳು

|| ೯೫ ||

ನೆಡೆ ರಾಜಹಂಸೆಯಂ |
 ನುಡಿ ಮತ್ತಕೋಕಿಲಮ- |
 ನೆಡಿದಳಿರಶೋಕೆ[ಯಾ]ಕೆಂದಳಿಗಳೆ ||
 ನಡು ಕುಸುಮಸಾಯಕನು |
 ಪಿಡಿವಿಕ್ಷುಚಾಪಮಂ |
 ಗೆಡೆಗೊಳಲು ಕಲ್ಯಾಣಮಾಲೆಯಿರಲು

|| ೯೬ ||

ಸ್ಥರನ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ರತಿ |
 ಹರಿಯ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ರಮೆ |
 ಸುರಸತಿಯ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಶಚಿಯಿರ್ಪ[ಪೋಲ್] |
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಕೆಲದೊ- |
 ಲರೆ ತರುಣಿ ಧರಣಿಗ- |
 ಚ್ಚರಿಯೆನಿಸ ಲಾವಣ್ಯಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ

|| ೯೭ ||

ಅಂತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು- |
 ಪಾಂತದೊಳ್ಳನ್ನೆಯಿರೆ |
 ಸಂತೋಷದಿಂ ರಾಮಚಂದ್ರನೊಲವಿಂ ||
 ಇಂತೀಕುಮಾರಿಯಂ |
 ಭ್ರಾಂತೀನೊ ಮದುವೆನಿ- |
 ಲ್ಲಂತಾತನಂ ಬಿಡಿಸು ನೀನೆಂದನು

|| ೯೮ ||

ಎನಲೊಡಂ [ತನ್ನೊಳಗೆ] |
 ಮನದಿಷ್ಟವಾಯ್ತೆಂದ- |
 ನುನಯದಿ[] ವಿನಯದಿಂ ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ ||
 ವನಿತೆ[ಯಿಲ್ಲರ್ಕೆ] ಮು- |
 ನ್ನಿನ ತೆಪದಿನಿಸತಿಯ |
 ಜನಕನಂ ಮುಂಕೊಂಡು ಬರ್ಪನೆಂದಿಂ

|| ೯೯ ||

ಎಂದು ರಾಘವನನಾ- ।

ನಂದದಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ।

ಮಂದರಧರಂ ಬಿಲ್ಲುಮಂಬುಸಹಿತಂ ||

ಕಂದರ್ಪನಂದದಿಂ- ।

ದಂದು ಪೊಷಮಟ್ಟು ನಡೆ- ।

ತಂದನೊರ್ವನೆ ಮಹಾಗತನದೊಳಗೆ

|| ೧೦೦ ||

ಗುಣಿ ಮೇಖಳಾತರಂ ।

ಗಿಣಿಯನುತ್ತರಿಸಿ ಯೆಡೆ- ।

ಯಣ [ನಾಡುಬೀಡುಗಳನಂದು] ಕಳೆದು

ಗಣನಾತಿವರ್ತಿ ಮೃಗ- ।

ಗಣದಿ[ಂದ] ಶಬರಸಂ- ।

ದಣಿಯಿಂದಗುರ್ವಿಸುವ ಪರ್ವತುವನು

|| ೧೦೧ ||

ಪುಗುತಿರಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ।

ಬಗೆಯದಾಗಹನಮಂ ।

ನಗನಗಂ ಬಿಡುತಿರ್ದ ಶಬರಸೇನೆ ।

ಪುಗಲಮ್ಮವೀಯೆಡೆಗೆ ।

ಗಗನಮಣಿಯಂತುಗಳ್ ।

ಪುಗುತಿರ್ದನೊರ್ವನಾರೀತನೆನುತಂ

|| ೧೦೨ ||

ಗೊಲೆಗೊತ್ತಿ ಬಿಲ್ಲನಾ- ।

ದುರ್ಲಿದು ತಮತಮಗೆಸುತ ।

ಕಲಹಲಂಪಟರೆಯೆ ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಳಿ ||

ಹಲವು ಕರಿಘಟಿ ಮುಳಿದು ।

ಮಲೆವ ಪೊಲ್ಲಿಂಹಕ್ಕೆ ।

ಕಲೆಗಳೆಯ್ದು ಕಾದುತ್ತಮಿರಲು

|| ೧೦೩ ||

ಬಿಲ್ಲನೇಱಸಲವ- |

ಗೊಲ್ಲದರವಿಂದಾಕ್ಷ- |

ನೆಲ್ಲರಂ ಮುಷ್ಟಿಮುಷ್ಟಿಯೊಳೆ ತಿವಿದು ||

ಕಲ್ಲೊಳಪ್ಪಳಿಸುತಂ |

ಬಿಲ್ಲನೇನೆಯನೆಯ್ದೆ |

ನಿಲ್ಲದಂತಕನ ಮುಖದೊಳ್ತವಿಸಿದೆಂ

|| ೧೦೪ ||

ತಳದಿಂದ ಹೊಯಿಹೊಯ್ದು |

ಶಿಲೆಯೊಳಪ್ಪಳಿಸುತಂ |

ತಲೆಗಳಂ ಗಜದಂತೆ ನಿಂದೊದೆ[ಯು]ತಂ ||

ಪ್ರಳಯಕಾಲಾಂತಕನ |

ಮುಳಿಸಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |

ತಳೆದೋಡಿಸಿದನಾತ ವೈರಿಬಲಮಂ

|| ೧೦೫ ||

ಭೀತಿಯಿಂದೋಡಿದ ಕಿ- |

ರಾತಸೈನ್ಯಂ ರೌದ್ರ- |

ಭೂತಿಗಱಪಲು ಕ್ರೋಧದಿಂದಾತನು ||

ಆತುರದೆ ಪೊಪಮಟ್ಟು |

ಚಾತುರಂಗಂ ಸಹಿತ |

ಜಾತಕೌತುಕನಾಗ ನಡೆತಂದನು

|| ೧೦೬ ||

ಬಂದು ಕೈವೀಸಲು ಪು-

ಳಿಂದಬಲಮೆಯ್ದೆ ಗೋ- |

ವಿಂದನಂ ಮೂದಲಿಸುತಂ ಹಳಚಲು ||

ನಿಂದ ಕರಿಹಯಭಟ- |

ಸ್ಯಂದನಂಗಳನೆಯ್ದೆ |

ಕೊಂದನಂದೊಂದೆ ಮೆಯ್ಯೊಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ

|| ೧೦೭ ||

ಹಲವು ಮೊನೆಯಿಂ ಬಂದು ।
 ಸಲೆ ಮೂದಲಿಸಿ^೧ಯೆ ನಿಲು ।
 ನಿಲುವೆಂದು^೨ ಕಾದಿದತಿಬಳರನೆಯ್ವೆ ॥
 ಹೊಲಸೇಳೆ ಕೊಂದನೆಂ- ।
 ದುಲಿಯೆ ಲುಬ್ಧಕಸೇನೆ ।
 ಮುಳಿಸಿಂದ ಬರುತಿರಲು ರೌದ್ರಭೂತಿ

॥ ೧೦೮ ॥

ಕಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ^೩ ।
 ಚಂಡಕೋದಂಡ^೪ಮಂ ।
 ಕೊಂಡು ಗೊಲೆಗೊತ್ತಿಜೇವೊಡೆಯಲೊಡನೆ ॥
 ಗಂಡುಗಿಡೆ ನಿಜಬಲಂ ।
 ಬೆಂಡಾಗಿ ಶಬರಪತಿ ।
 ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂಗೆ ಬಂದೆಪಗಿದಂ

॥ ೧೦೯ ॥

ಕಾರಣಪುರುಷನೆಂದು ।
 ವಾರಿಜಾಕ್ಷಂಗೆ ಬಂ- ।
 ದಾರೌದ್ರಭೂತಿ ವಿನಮಿತನಪ್ಪದುಂ ॥
 ಭೀರುವಾಗದಿರೆಂದು ।
 ಧೀರನಭಯವನಿತ್ತು- ।
 ದಾರನಿಧಿ ವಾಲಖಿಲ್ಯನ ಬಿಡಿಸಿದಂ

॥ ೧೧೦ ॥

ಆವಾಲಖಿಲ್ಯರಾ- ।
 ಜೀವಾಕ್ಷಶಬರನೀ- ।
 ಮೂವರುಂ ಕುವರನಗರಕ್ಕೆ ಮುದದಿಂ ॥
 ಆವರಿಸೆ ಪಟುಪಟಹ- ।
 ರಾವಂ ದಿಶಾಮುಖವೆಂ^೫ ।
 ನಾವ್ಯತಾನೇಕಬಲರೆಯ್ದಂದರು

॥ ೧೧೧ ॥

೧-೧ (ಕಖ) ಮೊನೆಯೊಳೆಯಿಂ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ನಿಲ್ಲೆಂದು. ೩-೩ (ಕಖ) ಕಾದಿ. ೪ (ಗ) ಡ.
 ೫ (ಗ) ಯ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ದಿಂ ಮುಂ. ೮-೮ (ಕಖ) ಕೊಲೆಗಿತ್ತಿ.
 ೯-೯ (ಗ) ರಾವದಿಂ ಶಾ. ೧೦ (ಗ) ಮ.

ವಿನಯವಿನಮಿತರಾಗಿ |
 ಘನದಯಾನಿಧಿ ರಾಮ- |
 ನನುಪಮಪದಾರವಿಂದದ್ವಿತಯಮಂ ||
 ಕನಕಮಣಿಮಕುಟರುಚಿ |
 ಜನಿತಬಾಲಾತಪದಿ- |
 ನನುನಯದೆ ಮೂವರುಂ ಪೂಜಿಸಿದರು

|| ೧೧೨ ||

ಅನುಜನ ಪರಾಕ್ರಮವ- |
 ನನುನಯದೆ ರಾಘವಂ |
 ಮನದಿಂದೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ||
 ವನಜಾಕ್ಷನಾಗಳಾ- |
 ವಿನಯವಿನಮಿತರಾದ |
 ಜನಪ ವನಚರರನೇಬಲೈಬಲು

|| ೧೧೩ ||

ಧಾರಿಣಿವಿನೊತಬಲ- |
 ನಾರಾಯಣರ್ಕಳವ- |
 ರಾರುಱಿದರಿಂತು ಬಿಡಿಸುವರೆನುತ್ತಂ ||
 ಆರೈದು ಮನದೊಳ್ಳ- |
 ಚಾರಿಸಿಯಱಿದು ವಿನಯ- |
 ದಾರರಿರೆ ಸಮುಚಿತಸ್ಥಾನಕದೊಳು

|| ೧೧೪ ||

ಪಲಕಾಲ ಸೆಱಿಯೊಳಿ- |
 ದಲಘುತರಪಾಪಮಂ |
 ಕಳೆಯಲೊಳಪೊಕ್ಕು ಗಂಗಾಯಮುನೆಯ ||
 ಜಲದೊಳಿದಂದದಿಂ |
 ಬಲಕೇಶವರ ದೇಹ- |
 ಲಲಿತರುಚಿಯೊಳ್ವಾಲಮಿಲ್ವನಿದಂ

|| ೧೧೫ ||

೧ (ಕು) ದ. ೨ (ಕು) ನು. ೩ (ಕು) ವ. ೪-೪ (ಗ) ಬಿಡುವರೆ. ೫-೫ (ಗ)
 ದಾರರಿಗೆ.

ಬೆಸಕೆಯಿಸಿಕೊಂಬು[ದಾ- |

ಳ್ವೆಸಕಾನೆ] ದಕ್ಷನೀ- |

ಕ್ಷಿಸುವುದೆನ್ನಂ ಕರುಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ||

ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜಸ |

ಪಸರಿಸತ್ತೆಂದು ನಯ- |

ವೆಸೆಯೆ ರಾಮಂಗೆ ಶಬರೇಂದ್ರನೆನಲು

|| ೧೧೬ ||

ವಾಲಖಿಲ್ಯನೊಳು ನೀಂ |

ಪಾಲಿಪುದು ವಿನಯಮಂ |

ಲೀಲೆಯಿಂ ಭರತಂಗೆ ಬೆಸಕೆಯ್ದದೆ ||

ಪಾಲಿಪುದು ವಿನಯಮಂ |

ಬಾಳತೆಯನುಱುವುದಿದ- |

ನೇಳಿಸದಿರೆಂದು ಸೌಮಿತ್ರಿ ನುಡಿದಂ

|| ೧೧೭ ||

ಅವರಿರ್ವರಿಗೆ ಸುಬಾಂ- |

ಧವತೆಯಂ ಮಾಡಿ ಕೇ- |

ಶವನಾತನಂ ಬೀಳ್ವೊಡಿಸಿ [ಕಳುಪಲು] ||

ಸವಿನಯವಿನಮಿತನಾ- |

ಭುವನಭೂಷಣಶಬರ- |

ರವನತಿ ಮುದದೆ ತನ್ನ ಪುರಕೆ ಪೋದಂ

|| ೧೧೮ ||

ಪ್ರಾಣೋಪಕಾರದಿಂ |

ಪ್ರೀಣಿಸಿದಿರೆನ್ನನ- |

ಕ್ಷೋಣಸತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಸಿದಿರಿಳೆಯಂ ||

ಕ್ಷೋಣೀಭರಣಸಹಧು- |

ರೀಣರ್ಗ ಲೋಕಸಂ- |

ತ್ರಾಣನಗುಣಂ ನಿಮಗೆ ಸಹಜಮಲ್ಲೆ

|| ೧೧೯ ||

೧ (ಕಖ) ಪೆ. ೨-೨ (ಕಖ) ದಾಳಿಸಕಾನೆ. (ಗ) ದಾಗಳ್ವೆಸಕಾನೆ. ೩ (ಗ) ದಾ.
೪-೪ (ಕಖಗ) ಕಳುಪಿ. ೫-೫ (ಗ) ಸವಿನಮಿತನಾ. ೬ (ಗ) ರ. ೭ (ಗ) ದ.

ಅನಿಮಿತ್ತವೆನ್ನೊಳೆ- |

ತನಿತು [ಕಾರುಣ್ಯರಸ] |

ಜನಿಯಿಸಿತ್ತಿದನೆನಗೆ ಬೆಸಸಿಮೆನಲು ||

ಮನೆಗೆ ಪೋಗಿಯೆ ನಿನ್ನ |

ವನಿತೆಯೊಳೆ ಕೇಳಂತು |

ಜನನುತಂ ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ವಾಲಖಿಲ್ಯಂ

|| ೧೭೦ ||

ಆಗ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಧಿಕ |

ರಾಗದಿಂ ನಿಜಗೃಹಕೆ |

ಪೋಗಿ ಮಜ್ಜನಭೋಜನಾದಿಗಳನು ||

ಬೇಗದಿಂದುಂಡು ಮ- |

ತ್ತಾಗಳೆಲ್ಲವನಪಾದು |

ಭೂಗಧೀಶ್ವರಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಂ ||

|| ೧೭೧ ||

ಲೀಲೆಯಿಂ ಕಲ್ಯಾಣ- |

ಮಾಲೆಯಂ ಸೌಭಾಗ್ಯ- |

ಶಾಲೆಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ||

ಮೂಲೋಕಮಂ ಕೀರ್ತಿ-

ಮಾಲೆ ಪರವೇಷ್ಟಿಸೆ ವಿ- |

ಶಾಲವಿಭವದ^೪ ವಾಲಖಿಲ್ಯನಿರ್ದಂ

|| ೧೭೨ ||

ಕೆಲವು ದಿನವಾವುರದೊ - |

ಳಲಘುಬಲರಿದು^೫ ಮೆ- |

ಯ್ಗಲಿಗಳಲ್ಲಿಂ ತಳದು^೬ ಮುನ್ನಿನಂತೆ |

ಬೆಳಗಪ್ಪ ಜಾವದೊಳು |

ಲಲಿತಜಾನಕಿಸಹಿತ |

ಪೊಳಲ ಪೊಪ್ಪಮಟ್ಟರಂತಾ ಮೂವರು

|| ೧೭೩ ||

೧-೧ (ಕು) ಕಾರುಣ್ಯ. (ಗ) ಕಾರಸ. ೨-೨ (ಕು) ಜನಿಸಿ. ೩ (ಗ) ವ.
೪ (ಕು) ಕೆ. ೫ (ಕು) ವಿ. ೬ (ಕು) ರುಂ.

ದಕ್ಷಿಣದಿಶಾಭಿಮುಖ- |
 ರಕ್ಷಾಣಿಲಕ್ಷಣರು |
 ಯೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಂ ಭಯಂಕರಮೆನಿಸಿದ ||
 ಮುಕ್ಷಚಕ್ಷುಃಶ್ರವತ- |
 ರಕ್ಷುಹರಿಯಕ್ಷಪರ- |
 ರಕ್ಷಿತ ಮಹಾವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಗೆ ಬರಲು

|| ೧೨೪ ||

ಕರಿಗಳಿಂ ಹರಿಗಳಿಂ |
 ಶರಭಂಗಳಿಂ ವಿನಿ- |
 ಸ್ಮರಚಂಡಭೇರುಂಡಮಂಡಳಿಗಳಿಂ ||
 ದುರುಚಮೂರವರಾಹ |
 ಹರಿಣೀಕುಳಂಗಳಿಂ |
 ಭರಿತಮಾಗಿದುರ್ವದಾವಿಂಧ್ಯಶೈಲಂ

|| ೧೨೫ ||

ರಸೆಯುಮಂ ದೆಸೆಯುಮಾ- |
 ಗಸಮುಮಂ ಮುಸುಕಿಯ- |
 ವಿಸಿ ಕಱಿಂಗಿ^೩ದ^೩ ರಾತ್ರಿಯೊಡ್ಡಿನಂತೆ ||
 ಬಿಸಿಲಿಗೆಡೆಗುಡೆದೇ ರಂ- |
 ಜಿಸುವಂತೆ ಭೈರವನ |
 ಮಸಕದಿಂದಿದುರ್ವದಾ ವಿಂಧ್ಯಾಚಲಂ

|| ೧೨೬ ||

ಕುಲನಗಂಗಳನೆಯ್ತೆ |
 ಗೆಲಿದುದುನ್ನತಿಯಿನೆನೆ |
 ಬೆಳಗಿದು ವಿಂಧ್ಯಾಚಲೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ||
 ಬಲಕೃಷ್ಣಜನಕಸುತೆ |
 ತಳೆದು ಸಂತೋಷಮಂ |
 ಬಲಯುತರ್ಮೊಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದರು

|| ೧೨೭ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಲಕ್ಷಣ | ವೀಕ್ಷಿ; (ಗ) ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ | ವೀಕ್ಷಿ. ೨-೨ (ಗ) ವಿನಿಷ್ಕುಚಂಡರ
 ಭೇರುಂಡ. ೩-೩ (ಗ) ರಾತ್ರಿಯೊಡ್ಡಿನಂತೆ. ೪-೪ (ಗ) ಗೊಡದೆ.

ಮದರದನಿಗಮನೆ ವ್ಯುಗ- ।

ಮದತಿಲಕೆ ನೀಲನೀ- ।

ರದಚಾರುಕುಂತಳಿ ಮೆಳಯಜಗಂಧಿ ॥

ಮದಪಿಕಸ್ವನೆ ಕಮಳ- ।

ವದನೆ ಕೈರವನಯನೆ ।

ಸುದತಿ ಜಾನಕಿ ವಿಂಧ್ಯದಂತೆ ನಡೆಯೆ

॥ ೧೨೨ ॥

ಉಗ್ರಾಂಶುವಂಶರ- ।

ವ್ಯಗ್ರರೀಮೂವರು ಮು-

ದಗ್ರಿಯಂ ವಿಂಧ್ಯಮಂ, ಡಾಂಟಿ ಬಂದು ॥

[ಆಗ್ರಜನಯೋಗದೆ] ಸ- ।

ಮಗ್ರಮದರುಣಿಯೆಂಬು- ।

ವಗ್ರಹಾರಮನೆಯ್ವಿ ಲೀಲೆಯಿಂದ

॥ ೧೨೩ ॥

ಬಂದೋವ ಭೂಸುರನ ।

ಮಂದಿರದ ಜಗಲಿಯೊಳು ।

ಕುಂದಬಂಧುರಕೀರ್ತಿಗಳು ನಿಂದಿರೆ ॥

ತಂದೇಱಲಿ[ಕ್ಕಿ] ಮುದ- ।

ದಿಂದ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಯೆ- ।

ಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿಯೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯರು

॥ ೧೨೪ ॥

ಬೆಸಗೊಳುತ ಜಾನಕಿಯ ।

ಯೆಸೆವ ಲಾವಣ್ಯಮಂ ।

ಮೆಸಗೆ ತಮತಮಗೆ ನೋಡು[ತ್ತಿ]ಪಿನಂ ॥

ಹಸಿದು ಮಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ।

ಕುಶಿಯ ಕಯ್ಯಲಿ ಸಿಡಿದು ।

ಹಸಿಯ ಫೋತ್ರವ ಪೆಗಲೊಳಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡು

॥ ೧೨೫ ॥

೧ (ಖ) ವಿ. ೨-೨ (ಖ) ಮೆಳಯಜಗಂಧಿನ; (ಗ) ಯಜಗಂಧಿನ. ೨ (ಗ) ಡಿ. ೪-೪ (ಗ) ಬರಲು. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಆಗ್ರಜನಯೋಗದೆ. ೬-೬ (ಗ) ಜಗುಳಿ. ೭-೭ (ಕಖ) ತಂದೇಱಲಿಕ್ಕಿ; (ಗ) ತಂದೇಱಲಿಯುಕ್ಕಿ. ೮-೮ (ಗ) ಮುಸುಗಿ. ೯ (ಕಖಗ) ಲೆ. ೧೦-೧೦ (ಗ) ಕುಶಿಯ ಕೈ. “ ಕುಶನ ” ಎಂದಿದ್ದರೆ ಶುದ್ಧ.

ಜಪಿಸುತಂ ಸಾಮಮಂ |

ಕಪಿಳನೆಂಬಂ ಕರಂ |

ಚಪಳರೆಂತಾಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ||

ಕುಪಿತನಾಗಿಯೆ ಬಂದು |

ವಿಸರೀತ ವಚನಮಂ |

[ಅಪಲಪಿಸೆ] ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಕೋಪಿಸೆ

|| ೧೩೨ ||

[ದ್ವಿಜನವಧ್ಯಂ^೧] ಬೇಡ |

[ಗಜರದಿರಿವನನೆಂದು^೨] |

ಸುಜನನುತರಲ್ಲಿ^೩ ತಳರ್ದು^೪ ಬಂದು ||

ವಿಜುಗೀಷುಗಳ್ಜಗ- |

ದ್ವಿಜಯರುತ್ತರಿಸಿದ- |

ನಿಜ ನಿರ್ಮಲಯಶತರಂಗಿಣಿಯನು

|| ೧೩೩ ||

ಲುಳಿತ ಪುಳಿನಸ್ಥಳದೊ- |

ಳೆಳೆದಳಿಗ್ಗಳಿ^{*}ಂದೆಸೆದು |

ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸು^೧[ವಾಲದ ಮರಕ್ಕೆ^೨] ||

ಲಲನೆ ಜನಕಾತ್ಮಜೆಯ |

ಬಳಲಿಕೆಯನಾಱಿಸ[ಲ್]^೩ |

ಬಲವಾಸುದೇವರೇಟ್ಟಿಂದರೊಲವಿಂ

|| ೧೩೪ ||

ಬಲಗೊಂಡು ಮುಂದೋರ್- |

[ದೊಲಿದಲ್ಲಿ^೧] ನೆಲಸಿದ^೨ |

ಕರಿಕರ್ಣದೇವ [ಬಿರುವವರೆ^೩] ಕಂಡು ||

೧ (ಗ) ಕ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಪ್ರಕಟಿಸಲು. ಇದರಿಂದ ಛಂದೋಭಂಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ದ್ವಿಜನವಂಧ್ಯಂ. “ಅವಧ್ಯ” ವೆಂದು ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿದೆ. ೭-೧೨೬. ೪-೪ (ಕಖ) ಗರದಿರಿವನನೆಂದು; (ಗ) ಗಡದಿರಿವನನೆಂದು. ೫-೫ (ಗ) ಜನುತ. ೬ (ಗ) ಲ್ಲಿಂ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಲಿದಾಲದಮರದ. ೮ (ಕಖಗ) ಲೆಂದು. ೯ (ಗ) ಟ. ೧೦-೧೦ (ಕಖಗ) ದ್ವಿಜಯೇ. ೧೧-೧೧ ‘ಅಭಕರ್ಣ’ ಎಂದು ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿದೆ. ೧೨-೧೨ (ಕಖಗ) ಬಾಹವರ.

ಪರಿದೆಯ್ವಿ ವಿಂಧ್ಯಭೂ- |

ಧರದ ಯಕ್ಷಂಗೆ ಚ- |

ಚ್ಚರದೆ ಕ್ರೀಡಾಪೂತನೆಂಬಾತಗೆ

|| ೧೩೫ ||

ಭರದಿಂದಮುಱುಪೆ ಚ- |

ಚ್ಚರಮಾತನವಧಿಯಿಂ |

ವರ ಬಲಾಚ್ಯುತರೆಂದದಱುದು ಬಂದು |

ಸಿರಿದು ಸತ್ಕಾರಮಂ |

ವಿರಚಿಸಲ್ವೀಳ್ತೆಂದು |

ಪುರನೊಂದನಾಗಳೆ ವಿಗುರ್ವಿಸಿದನು ||

|| ೧೩೬ ||

ಸುರಪುರಕ್ಕಂ ಯಕ್ಷ- |

ಪುರಕಮತಿಶಯವೆನಿಸ |

ಪುರವೊಂದನಾಗಳಂತೆ ವಿಗುರ್ವಿಸಿ ||

ಭರದಿನೇತ್ತೊಂದು ಬಲ- |

ಹರಿಗಳಂ ಪೂಜಿಸಿ ಸು- |

ಚರಿತರಂ ಮುದಿನೊಡಗೊಂಡು ಪೋದಂ

|| ೧೩೭ ||

ಪೋಗಿಯರಮನೆಯನನು- |

ರಾಗದಿಂ ಪುಗಿಸಿಯ- |

ಭ್ಯಾಗತಿಗಳನೆ ಮೆಱಿದು ವಿನಯದಿಂದ ||

ಎಗೆಯ್ದು ದೇವವ- |

ಷಾಗಮಂ ಪೋಪಿನಂ |

ಪೋಗಲಾಗೆಂದವರ ಬೇಡಿಕೊಂಡು

|| ೧೩೮ ||

ಅಲ್ಲಿ ಮುದದಿಂ ಯಕ್ಷ- |

ವಲ್ಲಭಂ ಬೆಸಕೆಯ್ಯೆ |

ಸಲ್ಲಲಿತ ಗುಣರಿರೆ ಕರಂ ಹರುಷದಿಂ ||

ನೊಲ್ಲೆಮುಗುಳೊತ್ತೆ ಕಂ- |

ಕೆಲ್ಲಿ ರಾಗವನುಱುಯೆ |

ವುಲ್ಲಾಸಮಾಯ್ತು ವರ್ಷಾಸಮಯಕೆ

|| ೧೩೯ ||

೧-೧ (ಕೃ) ವಿಂದ. ೨ ಪುಷ್ಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ “ವಿಗುರ್ವಿಸಿ” ಎಂದಿದೆ. ೩-೧೩೦ ವ. ೪ ಈ ಪದ್ಯವು (ಕೃ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಉಲಿಯೆ ಚಾದಗೆಗಳುಂ ।

ಮುಳಿಸೆ ಹಂಸಗಳು ಬೆಳು- ।

ಸುಱುವುಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ಕೇತಕಿಗಳಲ್ಲಿ ॥

ನಲಿದು ನರ್ತಿಸೆ ಕೇಕಿ ।

ಕುಳವಲರೆ ಕಡವು [ತಂ- ।

ಪಲೆದು] ತೀಡಿತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಮಾರುತಂ ॥

॥ ೧೪೦ ॥

ನೀಪದೊಳ್ ಲೋಧ್ರದೊಳ್ ।

ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಸುಮ [ನೆಕ-] ।

ಳಾಪಮಂ ಮುಸುಱಿ ಮುತ್ತಿದವಳಿಗಳು ॥

ಪೋಪುದುಂ ಮಾವಿನವ್ಯು- ।

ತೋಪಮಫಲಂ ಮನ- ।

ಸ್ತಾಪದಿಂ ಮೂಗುವಟ್ಟವು ಕೋಗಿಲೆ

॥ ೧೪೧ ॥

ಮಿಸುಪ ನೇಱುಲ ಪಣ್ಣ ।

ರಸವನೊಸೆದೀಂಟಿಯಾ- ।

ಱಿಸಿದವು ಸುಖಂ ಭೂತಜಾತಾರ್ಥಿಯಿಂ ॥

ಎಸೆವಂಜನಾದ್ರಿಗಳ್ ।

ಪಸರಿಸುತ್ತಿದವಾ- ।

ಗಸದೊಳೆನೆ ಕರಿಯ ಮುಗಿಲುಗಳೆದ್ದವು

॥ ೧೪೨ ॥

ವಿರಹಿಗಳಿಗೀರೌದ್ರ- ।

ತರವಾರಿ [ಯಿಂ] ಕಾಮ- ।

ನುರುಮುದದೆ [೨] ಪೊಡೆಯುತಿರ್ದಪ [೨] ನೆಂಬಿನಂ ॥

ಕರಿಯ ಮುಗಿಲೆಡೆಯೆಡೆಯೊ- ।

ಳಿರದೆ ಸಂಚರಿಸುತಂ ।

ಧರೆಗೆ ಭೀತಿಯನೊದವಿಸಿತ್ತು ಮಿಂಚು

॥ ೧೪೩ ॥

೧-೧ (ಕಖಗ) ತಂಮಲದು. ೨-೨ (ಕಖಗ) ನಕ. ೩ (ಗ) ಷಕಿ. ೪-೪ (ಗ) ದೊಳೆ.

೫ (ಕಖಗ) ಯಂ ೬ (ಕಖ) ದಿ. ೭-೭ (ಕಖ) ಬೆದವುತಿರ್ದಪ; (ಗ) ಬೇಡಿಯು ಚಿತಿರ್ದಪ.

ವಿರಹಿಗಳ ಮೇಲೆತ್ತಿ- |

ಬರಲೆಂದು ಕಾಮನಾ- |

ದರದೆ^೧ ಪ್ರೊಡೆಯಿಸಿದ ಭೇರಿಯ ತೆಪದೊಳು ||

ಧರೆಯುಮಂ ಸಕಲದಿ- |

ಗ್ವರಮುಮಂ^೨ ಗಗನಮಂ |

ಪರಿಚುಂಬಿಸಿತ್ತು ಘುಡುಘುಡಿಪ ಮೊಳಗು

|| ೧೪೪ ||

ವಿಜುಗೀಷು ಮನುಮಥನ |

ವಿಜಯಗಜದುರು^೩ [ವಣಿಯ]^೪ |

[ರಜಮೆನೆ] ಕರಂ ಭಯಂಕರಮಾದುದು ||

ತ್ರಜಗಕ್ಕೆ ಮಣಿಗಣ- |

ವ್ರಜರುಚಿರಮಾದಂತೆ |

ನಿಜದಿಂದ^೫ ನೆಗೆದಿಂದ್ರಚಾಪಲೇಖ^೬

|| ೧೪೫ ||

ಪೊಡವಿಯೆಲ್ಲಮನಿನ್ನು |

ಕೆಡೆ^೭ [ಬೀಳಲಿಸುವೆ]^೮ ಯಾ- |

ರೆಡರುವವರೆನೆಗೆ^೯ ಮೂಜಗದೊಳೆನುತಂ ||

ಪಿಡಿದು ನಿಜ ಧನುವ ಜೇ- |

ಪೊಡೆದನಂಗಜನೆನಲು |

ಘುಡುಘುಡಿಪ ಸಿಡಿಲಿ^{೧೦} ಭೀಕರಮಾದುದು

|| ೧೪೬ ||

ಸರಿಮಳೆಯ ಸೋನೆಯು- |

ಬ್ರವೆನಿಪ ಪೆರ್ಮಳೆಯ |

ಬರವಿಗೆ ನದನದಿತಟಾಕವಾಪಿ ||

ಸರಸಿಜಾಕರಶರಧಿ^{೧೧} |

ಬೆರಸಿದವು ಜಲಮಯಂ |

ಧರಣಿಯಾಯ್ತೆನಿಸೆ ವರ್ಷಾಸಮಯವು

|| ೧೪೭ ||

೧ (ಕಖ) ಧ. ೨ (ಗ) ದಿ. ೩-೩ (ಕಖ) ದಿ | ಗ್ವಿವರಮಂ. ೪-೪ (ಗ) ಪರಿಚುಂಬಿಸುತ್ತ. ೫-೫ (ಕಖ) ಮಣಿಯೆ; (ಗ) ಮಣಿಯೋ. ೬-೬ (ಕಖ) ನಿಜದಿಂದ ತೇದ. ೭-೭ (ಕಖ) ಬೀಳಲಿಸುವೆ; (ಗ) ಬೀಳಲಿಸುವೆ. ೮-೮ (ಗ) ವೆರಡುವರೆನೆಗೆ. ೯ (ಗ) ಶ್ವೇ. ೧೦ (ಗ) ವ. ೧೧ (ಗ) ಲ. ೧೨ (ಕಖ) ಸ.

అంతేసేవ మళగాల |
మంత్రితావు మూవరుం |
సంతసదే తత్పరదోళగి మాడలు ||
కాంతమాగిదోళర- |
దం తోజు హోన్నేయ ల- |
తాంతదిం పొందావరేయ పుగళం

|| ౧౪౮ ||

ఇరుళు జంద్రుకేయోళగి |
భరదిం జేకొరంగ- |
ళురు ముదదే సుటావుతిపవసరదోళు ||
వరతరదే పీయూష- |
శరధియోళి మింగళం- |
తిరే రాజసిద్ధవు శరన్నుబదోళు

|| ౧౪౯ ||

ఆ శరత్కలదోళా |
భాసురగుణర్ పోగ- |
లాసేగేయ్యుటావే శ్రీడాపూతగే ||
ఆ సమయదోళు యశో- |
వాసరవియోగకే- |
యాసురం నోందు నిలిసలు ఘమ్మనే

|| ౧౫౦ ||

రామంగి మోక్తికసు- |
దోమమనన[ఫ] మం |
రామానుజంగి మణికుండలవను ||
రామవల్లభిగే జూ- |
డామణియుమం కరం |
ప్రేమమం మాళ్ళ విజారత్నమం

|| ౧౫౧ ||

౧-౧ (కమగ) తమ్మ. ౨ (గ) ది. ౩-౩ (కమగ) శరనిధియ. ఎరడు సారీ బరువ
కారణ తేగిదు డాకిదే. ౪-౪ (గ) మిగళం. ౫ (కమ) విరా. ౬ (కమ) పి. ౭ (గ) కే.
౮ (మ) ధా. ౯ (కమగ) ఘమ్మ.

ಉರುಮುದದಿನೋಲಗಿಸಿ |

ಕರಕಮಲಮಂ ಮುಗಿದು |

ಪಿರಿದು [ಬಿನ್ನ ಹದಿಂದೆ] ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ ||

ಸ್ಥರಯಿಸುವದೆನ್ನನನು- |

ವರದೊಳಿಂದಾತ ನಿಜ- |

ಪುರದ ಪೊರವೊಳಲ್ಲ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನು

|| ೧೫೨ ||

ಬರೆ ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನುಂ |

ಧರಣೀತನೂಜೆಯುಂ |

ಪುರವ ಪೊಟಮಟ್ಟು ಬಿಲ್ಲಂಬುಗೊಂಡು ||

ಪರಮಪಾವನಚರಿತ- |

ನುರುತರಗುಣಾನ್ವಿತಂ |

ಸರಸಕವಿಮುಖತಿಲಕನಿಂತೆಂದನು

|| ೧೫೩ ||

೧ (ಗ) ದೆ. ೨ (ಕಖ) ಸೆ. ೩-೩ (ಕಖ) ಬಿನ್ನಹದಿನೊಂದು; (ಗ) ಬಿನ್ನಹದಿನೆಂದು.

೭ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ:— ಮಲಹರಿ.

ಅಡ್ಡ ತಾಳ.

ಕುಸುಮಪಟ್ಟದಿ.

ಭೂಚಕ್ರ ಪೊಗಟ್ಟಿನಂ |
ಭೂಚರರ ಗೆಲಿದೆಯ್ದೆ |
ಖೇಚರರ ಗೆಲಲೆಂದು ರಾಮನಿರ್ದಂ

|| ಪಲ್ಲವ ಪದ ||

ಶ್ರೀನಿಲಯನಚಲವಾಕ್- |
ಶ್ರೀನಿಲಯನುರಾಯಶಃ- |
ಶ್ರೀನಿಲಯನಮಳನಕಳಾ[ನಿ]ಲಯನು ||
ಭಾನುಕುಲತಿಲಕನ- |

ತ್ಯಾನಂದದಿಂ ತಳರ್ಧ- |
ನಾ ನಗರಮಂ ವಾದಿಗಿರಿವಜ್ರನು

|| ೧ ||

ಅಜಿತಬಲರನುಪಮ- |
ನಿಜಭುಜ[ಸು]ವಿಜಯರಖಿ- |
[ಈ ಜಗನ್ನತ] ಮೂವರುಂ ಲೀಲೆಯಿಂ ||
ಗಜಮೃಗಖಗಾನೇಕ- |
ಕುಜಗಹನಮಂ ಕಳೆದು |
ವಿಜಯಪುರದುಪವನನುನೆಯ್ದಿ ಬಂದು

|| ೨ ||

ಅಲ್ಲಿ ನೇಸರ್ಪ ಡಲು |
ಮಲ್ಲಿಕಾಮಂಟಪದಿ- |
ನುಲ್ಲಸಿತಮಾದೆ ಕಂಕೆ[ಲ್ಲಿ]ಕುಡದ ||
ಫುಲ್ಲತಲ್ಪದೊಳಿರಲು |
ಸಲ್ಲಲಿತ ರಾಘವಂ |
ವಲ್ಲಭಿವೆರಸು ರತಿಪತಿಯ ಲೀಲೆಯಿಂ

|| ೩ ||

೧ (ಕಖ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ “ಶರಪಟ್ಟದಿ” ಯೆಂದಿದೆ. ಅದು ಪ್ರತಿನಿರ್ದೇಶವಾಗಿ ದೋಷವಿರಬಹುದು. (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟದಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಛರ್ಜಗನ್ನತರು. ೩-೩ (ಕಖ) ನುಳ್ಳ ಶೀತಲಮಾದ. ೪ (ಕಖಗ) ಲ್ಲೆ.

ಬಳಯುತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |
 ತೊಳಲುತಿರೆ ವನದೊಳಗೆ |
 ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಕದಳ[ಯ]ಯೆಡೆಯೊಳು ||
 ಒಳಗೆ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನೆ |
 ಲಲಿತತನುವಾಗಲೊ- |
 ವಳೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳವನೇಶತನುಜೆ

|| ೪ ||

ಈಕೆಯಿಂದ್ರಾಣಿಯೋ |
 ಈಕೆ ರೋಹಣಿಯೋ ಮೇ- |
 ಣೀಕೆಯೀನಂದನದ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯೋ ||
 ಈಕೆ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯೋ |
 ಈಕೆ ಸುರಕಾಮಿನಿಯೋ |
 ಈಕೆ ಯಾರೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನೋಡಿದಂ

|| ೫ ||

ಏಳಿಸುತ್ತಿರೆ ಗತಿಮ- |
 ರಾಳಿಕಾಲೀಲೆಯಂ |
 ಸೋಲಿಸೆ ಮೊಗಂ ಶರಚ್ಚಂದ್ರರುಚಿಯೆ ||
 ಸಾಲಿಡೆ ಮನೋಜಶರ- |
 ಮಾಲೆಯಂ ನಯನಾಂಶು- |
 ಮಾಲೆಯೊರ್ವಳೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ಕಂಡು

|| ೬ ||

ಅಂತಾಲತಾಂಗಿ ಬರೆ |
 ತಾಂ ತಮಾಳದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ |
 ಸಂತಸದೆ ಸಾರ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಕುಮಾರಂ ||
 ಕಂತುಸರಲಿಂಗಾಗ- |
 ಳಂತೆ ಗುಞ್ಜಿಯಾಗಿ ಸಂ- |
 ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತಂ ಪಡೆದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂ

|| ೭ ||

ಆಕುಮಾರಿಯುಮಾಗ- |

ಕಾರ್ಣವಿಶ್ವಾಂತ- |

ಕೇಕರದ್ಯುತಿ ಬೇಗದಿಂದ ಪೋಗಿ ||

ಭೀಕರವೆನಿಸ ವಟಾ- |

ನೋಕಹಮ[ನೆಯ್ದು ಲತಿ] |

ತೋಕಾಕುಲತೆಯಿಂದಮೆಯ್ದು ತಿರಲು

|| ೮ ||

ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಕಾಲ |

ರಾಜಿಸುವ ನೇವುರಕೆ |

ರಾಜಹಂಸಂ ಸೋಲ್ತು ಪೋಪಂದದಿಂ ||

ರಾಜೀವನೇತ್ರನಂ- |

ದೋಜೆ[ಯಿಂ] ಪೋಗಿ ವಟ- |

ಭೂಜಮಂ ಮುಱಿಗೊಂಡ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ

|| ೯ ||

ಎನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕೇಳ್ದು |

ಜನಿತಕೌತುಕವಿದೇ- |

ನನಱುಪಿ[ಯೆ] ವೇಲ್ದಿ ಪಳಿದೇನನೆಂದು ||

ವನಿತೆಯತ್ತಿರುಳೆತ್ತ |

ವನವೆತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ- |

ಧ್ವನಿಯೆತ್ತ[ಮೆನುತವಂ]^೪ ನೋಡುತಿರಲು

|| ೧೦ ||

ಇಂತೆಂದಳೀವುರದ |

ಕಾಂತಪೃಥ್ವೀಧರನ |

ಕಾಂತೆಯಿಂದ್ರಾಣಿಯಾಸತಿಯ ತನುಜೆ ||

ಭ್ರಾಂತೇನೊ ನಾನೆನ್ನ |

ಸಂತಸದ್ವಿ ಸಾಕೇತ- |

ಕಾಂತದಶರಥನ ಸುತ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ

|| ೧೧ ||

೧-೧ (ಕುಗ) ನೆಯ್ದೆಯತಿ. ೨ (ಕುಗ) ಯಂ. ೩-೩ (ಕಗು) ಮೆನುತ. ೪-೪ (ಗ) ಭ್ರಾಂತನೋ. ೫ (ಗ) ದಿ.

ಭರದೆ ಮದುವೆಯ ಮಾಡ- |

ಲಿರೆ ದಶರಥಂ ತಪವ |

ಧರಿಸಿದಂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ನನ್ನಿಗೆ ||

ಭರತಂಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ- |

ಭರವೆನಿತ್ತವನಿಸುತೆ- |

ವೆರಸಡವಿ ಪುಗಲು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು

|| ೧೨ ||

ಭರದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದು- |

ಪುರದ ಸೌಂದರನೃಪಂ |

ಗಿರದೆನ್ನನೀಯಲಿರ್ದುದನನಿಡು [ನಾಂ] ||

['ಪಿರಿದುಮ್ಮಳಿಸಿ] ನೆವದೆ |

ಸುರಭಿಶರನಂ ನೋನ- |

ಲುರುವಿಭವದಿಂದಿಂದು ವನಕೆ ಬಂದೆಂ

|| ೧೩ ||

ಕತಿಪಯ ಸಖೀಜನಾ- |

ವೃತೆಯಾಗಿ ಬಂದಿಂದು |

ರತಿಪತಿಯ ನೋಂತು ಜಾಗರವನಿರ್ದು ||

ಮತಿಯ ಮುಡುಗೊಳಿ ಸಖಿ- |

ತತಿಯರಲು ಬಂದೆನಾ- |

ನತಿ ಭರದೆ ನಟ್ಟಿರುಳೊಳಿರಾವಿಗೆ

|| ೧೪ ||

ಈವಟವಿಟಪಿಯ ಕೆಳ-

ಗಾವರಿಸಿ ನೆಲಸಿರ್ದ |

ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರುಂ ಕೇಳಿ ಮುದದಿಂ ||

ಈವನಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |

ದೇವನೇತ್ತಿಂದಾಗ- |

ಳೀವಾರ್ತೆಯಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟಾ ನೀವು

|| ೧೫ ||

ತರುಣಿ ವನಮಾಲೆ ನ- ।

ಟ್ಟರುಳು ಬಂದಿಲ್ಲಿಯು- ।

ತ್ತರಭವದೊಳಾದೊಡಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ ॥

ಅರಸಿಯಾದಪೆನೆಂದು ।

ಕೊರಳ ನೇಣಕ್ಕೆ ತಾಂ ।

ಮರಣವೆಯ್ಪಿದಳೆಂದು ಮಜೆಯದಜುಪಿ

॥ ೧೬ ॥

ಎಂದಾಮರದ ಬೀಳ- ।

ಲೊಂದಂ ತೆಗೆದು ಕೊರಳೊ- ।

ಳಂದಿಕ್ಕೆ ಸೇದಿಕೊಂಬವಸರದೊಳು ॥

ಬಂದು ಕೈವಿಡಿದು ನೀ- ।

ನೆಂದ ಲಕ್ಷ್ಮ[ಣ] ನಾನೆ ।

ಬಂದೆನೆಂದೆಯ್ಪೆ ತಕ್ಕೈಸಿಕೊಂಡಂ

॥ ೧೭ ॥

ಪರಿತಂದು ತಕ್ಕೈಸಿ ।

ಕೊರಳಪಾಶವ ತೆಗೆದು ।

ಕರಕಮಳದಿಂ ಕಣ್ಣು ನೀರನೊರಸಿ ॥

ಧರಿಸಿ ಕೌತುಕಹರ್ಷ-

ಭರಜನಿತ ಪುಳಕಮಂ ।

ಸರಸಿ ಜಾಕ್ಷಿಯ ಕಯ್ಯ ಪಿಡಿದುಕೊಂಡು

॥ ೧೮ ॥

ಕೋಮಳೆಯನೊಡಗೊಂಡು ।

ತಾಮರಸಲೋಚನಂ ।

ರಾಮನಂ ಜಾನಕಿಯುಮಂ ಕಾಣಿಸೆ ॥

ಆ ಮಾನಿನೀರತ್ನ- ।

ವಾ ಮಹಾಮಹಿಮರ್ಗೆ ।

ಸೈವದಿಂ ವಿನಯವಿನಮಿತೆಯಾದಳು

॥ ೧೯ ॥

೧ (ಗ) ಸಿ. ೨ (ಕು) ಗಂ. ೩-೩ (ಕು) ಕಣ್ಣೀರ. ೪ (ಕು) ಲ. ೫ ಈ ಪದದ ಹಿಂದೆ (ಕು) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ " ತಳೆದು ಎಂಬ ಪದವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಸಭಂಗ ಅರ್ಥಾ ವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಗಣಭಂಗಭಂದೋಭಂಗಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಅರ್ವಿ*ದ್ವೈವನನಿಷಿಂ |

ಸವಿನಯಂ ಮುದದಿ ಕೇ- |

ಶವನಿತ್ಯ ಮತ್ತಾಕೆಯಾಪ್ತಜನವು ||

ಕುವಲಯಾಪ್ತಿಯನನಿಷಿ- |

ಲವರವರ್ತಮತಮಗೆ- |

[ಯಿವರನಾವನವ ನೋಡುತ] ಕಂಡರು

|| ೨೦ ||

ಬಂದವರ್ಬಲಕೃಷ್ಣ- |

ರೆಂದವರ್ಪೋಗಿ ಭರ- |

ದಿಂದ ಪೃಥ್ವೀಧರಂಗೆಪಿಪೆಲೊಡನೆ ||

ಅಂದಾತನತಿಹರುಷ- |

ದಿಂದ ಬಂದೆಪಿಗಿಯಾ- |

ನಂದದಿಂ ನಿಜನಗರಿಯಂ ಪೊಗಿಸಿದಂ

|| ೨೧ ||

ರಾಮನುಂ ಸೀತೆಯುಂ |

ತಾಮರಸನೇತ್ರನುಂ |

ಪ್ರೇಮದಿಂದಾ ವಿಜಯಪುರವ ಪೊಕ್ಕು ||

ರಾಮಣೀಯಕಯಶ- |

ಭೂಮಹಿತರಖಿಲಸುಖ- |

ಧಾಮರಿರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶುಭದಿನದೊಳು

|| ೨೨ ||

ಭರದೆ ವನಮಾಲೆಗಂ |

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷುಗಿರದೆ |

ಪರಣಯನನುಂ ಮಾಡಿ ಸುಖದಿನಿರಲು ||

ಚರನೋರ್ವನತಿವೀರ್ಯ |

ಧರಣಿಪತಿ ಕಳಿಪೆ ಚ- |

ಚ್ಚರ ಬಂದು ಪೃಥ್ವೀಧರ[ನ] ಕಂಡನು

|| ೨೩ ||

೧ (ಗ) ದೆ. ೨-೨ (ಕುಗ) ಯಾವನವ ನೋಡುತಿವರಂ. ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರವು ಗುರುವಾಗುವ
ದರಿಂದ ತದ್ವೈಚಾರ್ಯತು. ೩-೩ (ಗ) ಗೆಪಿಗ. ೪ (ಕುಗ) ನಂ.

ನಿರುಪಮಬಲಾಚ್ಯುತರ- |
 ಚರಣನಿಕಟದೊಳಿದ- |
 ಧರಣಿಪತಿ ಪೃಥ್ವೀಧರಂಗಗಳು ||
 ಚರನೆಂದನಂತೆಂದು |
 ಭರತನಂ ಗೆಲಲೆಂದು |
 ಭರದಿನತಿವೀರ್ಯನೈವೈತ್ತಲಿದಂ

|| ೨೪ ||

ಧರೆಯ ಭೂಪರನೆಯ್ವೆ |
 ಬರಿಸಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗಾ- |
 ದರದೆ ಕಳುಹಿದನೆನ್ನನದುಕಾರಣಂ ||
 ಇರದೆ ಬಹುದೀಗಲಿ- |
 ತರವರಿಸದೆಂಬುದುಂ |
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಂ ನಗುತ್ತಿಂತೆಂದನು

|| ೨೫ ||

ಅರಿನೈವಂ ಬರ್ಪುದಂ |
 ಭರತನೊಡನೆಯೆನಲು |
 ಚರನೆಂದನಾಗಳತಿವಿನಯದಿಂದ ||
 ಚರರ ಕಳುಹಿದಡವಳಿ |
 ಪರಿಭವಿಸಿ ತಗುಳ್ಳೆಮ್ಮ |
 ಪುರಕೆತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದಂ ಕೋಪದಿಂ

|| ೨೬ ||

ಚರಣಕೆಳಗುವುದೆಂದು |
 ನರರ ಕಳುಹಿದಡವಳಿ |
 ಪರಿಭವಿಸಿ ತಗುಳ್ಳೆನೆಂಬೀ ಕೋಪದಿಂ ||
 ಧರೆಯ ಭೂಪರನೆಯ್ವೆ |
 ತರಿಸಿಯತಿವೀರ್ಯಭೂ- |
 ವರನೆತ್ತಿ ನಡೆಯಲುಡ್ಯುಕ್ತನಾದಂ

|| ೨೭ ||

ಧರೆ ನೆಲೆಯದತಿವೀರ್ಯ- |

ಧರಣಿಪಾಲಕನ ಗಜ- |

ತುರಗರಥಭಟಚಮೂಚಕ್ರಬಲಕೆ ||

ಭರತನಂ ಗೆಲುವುದೊಂ- |

ದರಿದ್ರ ಸಂಗರದೊ- |

ಳೊರಸಿ ಮುಕ್ಕುವನೆಮ್ಮ ನೃಪನೆಂಬುದುಂ

|| ೨೮ ||

ಇರದೆ ಸಮುಚಿತವೆಚೆ |

ಪರಿತೋಷಮಂ ಮಾಡಿ |

ಚರನ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಪೃಥ್ವೀಧರನೃಪಂ ||

ಭರದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ- |

ಗುರುಮುದದಿನೆಂದನಾಂ |

ಪರಿಹರಿಸುವೆಂ ಕಾದಲೀಯೆನವರಂ

|| ೨೯ ||

ದರಹಸಿತವದನಸರ- |

ಸಿರುಹನಾಗಿಯೆ ಕೃಷ್ಣ- |

ನಿರವೇ[ಬ್ಬ] ಪೃಥ್ವೀಧರನ[ನ]ಲ್ಲಿಯೆ ||

ತರವೇಬ್ಬ ರಥವ ಮೂ- |

ವರುಮೇಲೆ ಮುನ್ನಿನಂ- |

ತಿರೆ ವಿಜಯಪುರದಿಂದ ಪೊಟಮಟ್ಟರು

|| ೩೦ ||

ಅಂತು ಮೂವರುಮೇಲೆ |

ಸಂತಸದೆ ರಥವನ- |

ಲ್ಲಿಂ ತಳದೊ ಜನಕಸುತೆ ಬಲಾಚ್ಯುತರು[ಗಳ] ||

ಪಿಂತಿಕ್ಕಿ ವಿಜಯಪುರ- |

ಮಂ ತಡೆಯದೆಯ್ದಿದ- |

ಮುಂತೆ ನಂದ್ಯಾವರ್ತಪುರವ[ಿ]ರವನು[ಂ]

|| ೩೧ ||

೧-೧ (ಗ) ಚತುರಂಗ ಮೂಚಕ್ರ ಬಲಕೆ. ೨ (ಗ) ತ. ೩ (ಗ) ದು. ೪ (ಗ) ಚ.
೫ (ಗ) ದೆ. ೬ (ಗ) ಯ. ೭ (ಕಖಗ) ಳ್ಳು. ೮ (ಕಖ) ನಿ. ೯ (ಗ) ಳ್ಳಿ. ೧೦ (ಕಖ)
ದೆ. ೧೧-೧೧ (ಕಖಗ) ರಾಮಂ.

ಪುರದ ಚೈತ್ಯಾಲಯದೊ- |
 ಳರೆ ರಾಮನುಂ ಸೀತೆ- |
 ಯಿರದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಣ್ಣನನುಮತದೊಳು ||
 ಭರದಿಂದ ಪೋಗಿ ಚ- |
 ಚ್ಚರಮಾಗಳತಿವೀರ್ಯ- |
 ನರಮನೆಯ ದಾರವಟ್ಟವನೆಯ್ಪಿದಂ

|| ೨೨ ||

ಅರಮನೆಯ ಪೊಕ್ಕು ಚ- |
 ಚ್ಚರಮವಂಗಿಟ್ಟದೆಯ್ |
 ವರವಜ್ರಶೈಲದಂತಿದೊಂದನು ||
 ಭರತಭೂಪತಿಯೆತ್ತಿ |
 ಬರುತಿರ್ದಪಂ ಬಂದು |
 ಶರಣೆಂದೊಳಗು ನೀಂ ಬರ್ದುಕಬಲ್ಲದೆ

|| ೨೩ ||

ಅಳಿಗಂಡುತನವನೆ- |
 ಯ್ದು ಟಾದು ಭರತೇಶ್ವರನ |
 ಚರಣನಳಿನಕ್ಕೊಳಗು ಬಂದಿಗಳೆ ||
 ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರ್ದವನು |
 ಬಲವ ನೀ ನಚ್ಚಿದರು |
 ಸಲವು ಮೀಂಬುಳು ರವಿಗಿರ್ದಿರ್ಚಿದವುನೆ

|| ೨೪ ||

ಪಿಡಿದ ಕೂರಸಿಯಿಂದ |
 ಜಡಿದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ |
 ಹೊಡೆಯಲೆಂದತಿವೀರ್ಯನನುಗೆಯ್ಯಲು ||
 ತಡೆಯದಾಗಳೆ ಕಯ್ಯ |
 ಪಿಡಿದೊತ್ತಿ [ಬಾಯ್ಬಾಯಿ] |
 ಹೊಡೆದು ಹೆಡಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿದನಾತನಂ

|| ೨೫ ||

೧-೧ (ಗ) ಯಿರೆ. ೨-೨ (ಗ) ಚ್ಚರವಂಗಿ. ೩-೩ (ಕುಗ) ದಿರೆ. ೪-೪ (ಗ) ದೊಳು
 ನಿಂ. ೫-೫ (ಕು) ಚಳನ. ' ರಕಾರ ' ' ಳಕಾರ ' ಪ್ರಾಸವು ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿ. ೬-೪೨;
 ' ರಕಾರ ' ' ಳಕಾರ ' ಪ್ರಾಸವು ಈ ರಾಮಾಯಣದ ೬-೧೩೫, ೭-೪೦ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿದೆ. ೬ (ಗ) ನು.
 ೭ (ಗ) ದೆ. ೮-೮ (ಕು) ಬಾಯಿಬಾಯಿ; (ಗ) ಬಾಯಿಪಾಯ.

ಬಳಸಿದ ಭೂಪರಳ- |
 ವಟುದು ಕಳವಳಿಸಿಯಾ- |
 ಗಳೆ ತೆರಳೋಡೆ ಬೆಳ್ಳೆರಳೆಗಳೆನೆ ||
 ಜಲಜಾಕ್ಷನಾತನಂ |
 ಬಲದೇವನಲ್ಲಿಗಿರ- |
 ದೆಟಿದು ತಂದಂ ತೊತ್ತು ತಪ್ಪಂದದಿಂ

|| ೨೬ ||

ಕಂಡು ಜಾನಕಿಯುಮಂ |
 ಗಂಡುಗಲಿ ಬಲನುಮಂ |
 ಚಂಡಕೋದಂಡದ್ವಯಂಗಳನುಮಂ ||
 ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನಂ |
 ಚಂಡಕರಕುಲದೊಳ್ಳು- |
 ಚಂಡಬಲಕೃಷ್ಣರೆಂದಜಿದನಾತಂ

|| ೨೭ ||

ಅತಿವೀರ್ಯನಾಗಳೇ |
 ಹತವೀರ್ಯನಾಗಿ ಪದ- |
 ಶತಪತ್ರಯುಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆಲಿಗಲು ||
 ವಿತರಿಸಿದ ವಿನಯಮಂ |
 ವಿತರಣಯುತಂ ರಾಮ- |
 ನತಿಮುದದೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ

|| ೨೮ ||

ಭರತಂಗೆ ಬಿಸಕೆಯ್ತು |
 ಪುರದೊಳಗೆ ಮುನ್ನಿನಂ- |
 ತಿರೆ ಸುಖದಿನಿಪುರ್ದೆಂದಭಯವೀಯೆ ||
 ಕರಯುಗಂಗಳ ಮುಗಿದು |
 ಚರಣಯುಗಳಕ್ಕೆ ಲಗಿ |
 ಭರದಿನತಿವೀರ್ಯ ಬಿನ್ನವಿಸುತಿದಂ

|| ೨೯ ||

ಇರಲಾಸೆ ಬಿಟ್ಟುದೀ- |
 ಪುರದ ದೆಸೆ ಬಿಟ್ಟುದಾ- |
 ದರದೆ ಮಾಡುವೆನಾಂ ತಪೋರಾಜ್ಯಮಂ ||
 ಎಱುವುದೀರಾಜ್ಯಮಂ |
 ಕರುಣಮುಳ್ಳವರ್ಗೊಂದು |
 ಬಲನಮಚ್ಯುತನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪೋದಂ

|| ೪೦ ||

ಇತ್ತಲಾತನ ಸುತಂ- |
 ಗಿತ್ತು ವಿಜಯರಥಂಗು- |
 ದಾತ್ತಚಿತ್ತಂ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ ||
 ಉತ್ತಮಯಶಂ ದಿಶಾ- |
 ಭತ್ತಿಯಂ ಧವಳಸಲು |
 ಮತ್ತೂದ ನೃಪರಿಗಭಯವನೆ ಕೊಟ್ಟಂ

|| ೪೧ ||

ಚತುರಂಗಬಲಸಹಿತ- |
 [ಮ]ತಿವೀರ್ಯನೊಳ್ಕೂಡಿ- |
 ಯತುಲಬಲಭರತನೊಳ್ಕಾದಲಿದ್ ||
 ಸ್ತಿತಿಪತಿಗಳೆಲ್ಲರುಂ |
 ನತರಾಗೆ ಬಂದು ರಘು- |
 ಪತಿಯವರ್ಗಂ ಮುದದಿನಭಯವಿತ್ತಂ

|| ೪೨ ||

ಭರದಿಂದ ವರವಜ್ರ- |
 ಧರವೀರ್ಯ-ಭದ್ರಕೇ- |
 ಸರಿ-ನಂದನಾರಾತಿವೀರ್ಯರೆಂಬ ||
 ಧರಣ-ಲಂಬೋದರೋ- |
 ಸ್ಥರ-ಮಾರಿದತ್ತನೆಂ- |
 ಬರಸುಗಳ್ಳಂದೆಱಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡರು

|| ೪೩ ||

೧-೧ (ಗ) ಬಿಟ್ಟುಡಿ. ೨-೨ (ಗ) ದೆ ಬಿಟ್ಟುದಾ- | ೩ ' ರಕಾರ ಲಕಾರ ಳಕಾರ ' ಪ್ರಾಸವು ಇದೇ ಸಂಧಿಯ ೩೪ನೆಯ ಪದದಲ್ಲಿದೆ. ೪ ಗ) ತಿ. ೫ (ಕಖ) ಅ; (ಗ) ನ. ೬ (ಗ) ಗಿ. ೭-೭ (ಕಖ) ನಲಘು ವಿಕ್ರಮನತಿ. " ಆರಾತಿ " ಪದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ " ಅನಾರ್ಯ " ಎಂಬ ಪದವಿದೆ. ೮-೩೦ನ. ೮-೮ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ' ಲಾಬೋಷ್ಕ, ಪ್ರೋಷ್ಕಿಲ ' ಎಂಬ ಪದಗಳಿವೆ. ೮-೩೦ ನ.

ಅತಿವೀರ್ಯನಾತ್ಮಭವೆ |
 ರತಿಮಾಲೆಗಂ ಜಗ- |
 ನ್ನುತಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗಮಾಪುರವರದೊಳು ||
 ವಿತತಮಾಗಲ್ಪಟಹ |
 ರುತಿಯೆಸೆಯೆ ಪರಿಣಯನ- |
 ಮತಿವಿಭವದಿಂದಾಗಿ ಸುಖದಿನಿದಂ

|| ೪೪ ||

ನಿಲ್ಲದೆ ಬಲಾಚ್ಯುತರು |
 ಬಿಲ್ಲಂಬುಗಳ ಕೊಂಡು |
 ಸಲ್ಲಲಿತ ವೈದೇಹಿವೆರಸು ಮುದದಿಂ ||
 ಅಲ್ಲಿಂದ ತರ್ಲೆದು [ತಾ- |
 ವೆಲ್ಲರುಂ] ಪುಗುತಂದ- |
 ರುಲ್ಲಸ[ತಾ] ಕ್ಷೇಮಾಂಜಲಿಪುರ[ವನು]

|| ೪೫ ||

[ಅಂದು] ನಗರದೊಳು, ಶ- |
 ತ್ತುಂದಮನ್ಯಪಾಲಕನ |
 ಸಾಂದರಿಗೆ ಕನಕಾಭಿಯೆಂಬವಳಿಗೆ ||
 ನಂದನೆ [ವಿರಾಜಪ-] |
 ಳ್ಳಂದರ್ಪಚಾಪಲತೆ |
 ಯಂದದಿಂ ಜಿತಪದ್ಮೆಯೆಂದು [ಪೇಟ್ಟು]

|| ೪೬ ||

ತರುಣಿ ಪುಟ್ಟಿದ ದಿನಂ |
 ವರಶಸ್ತ್ರಶಾಲೆಯೊಳು |
 ಧರೆ ಹೊಗಬಲುದಯಿಸಿತು ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಧಂ ||
 ಭರದಿನದಾಂಜಲಿಡಲ- |
 ದಿರದೆ ಸಿಡಿದಾತನೆಯೆ |
 ವರನಾಕೆಗೆನೆ ಕೇಳ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ

|| ೪೭ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ತಮ್ಮೆಲ್ಲರುಂ. ೨-೨ (ಕಖ) ರುಲ್ಲಸ ತಾಕೈಮಾ; (ಗ) ರುಲ್ಲಸಕ್ಷೇಮಾ.
 ೩-೩ (ಕಖಗ) ಪುರಮುನಂ. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವಿಲ್ಲ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಅಂತಾ. ೫-೫
 (ಕಖಗ) ಯುದಯಿಸಿದ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಕೇಳ್ದು.

ಪುರದ ನಂದನದೊಳಂ- |

ದಿರೆ ರಾಮನುಂ ಸೀತೆ- |

ಯುರುಮುದದೆ ಪೊಟಮಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ||

ಅರಮನೆಯನೆಯ್ವೊ- |

ಕ್ಕಿರದೆ ಶಕ್ತಿಯ ತರಿಸಿ |

ಭರದಿನದ ಪಿಡಿದನಿಡೆ ಶತ್ರುಂದಮಂ

|| ೪೮ ||

ಅಱಿದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ- |

ಗೆಟಗಿ ಶತ್ರುಂದಮಂ |

ನೆಱಿ ತನ್ನ ಚತುರಂಗಸೇನೆಸಹಿತಂ ||

ಪೊಟಮಟ್ಟು ಬಂದು ನಾ- |

ಡೆಱಿಯ ರಾಮನ ಪದ- |

ಕ್ಕಿಟಗಿಯರಮನೆಗೆಯೊಡಗೊಂಡು ಪೋದಂ

|| ೪೯ ||

ವಂಶಸ್ಥಳೀಪುರದ |

ವಂಶಸ್ಥಳಾದ್ರಿಗಿನ- |

ವಂಶಾಧಿಪರ್ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಬಂದು ||

ಸಂಶಯದೆ ತಮತಮಗೆ |

ಹಿಂಸಾತಿಭೀತಿಗೆ ಜ- |

ನಂ ಸೆಡೆದು ಕೂಡೆಯೋಡು[ತ್ತಿ]ರ್ದುದು

|| ೫೦ ||

ತಮತಮಗೆ ಸಂಭ್ರಮದಿ |

[ಸಮಯ] ನೋಡುತ್ತಿರಲು |

ಕಮನೀಯಮಹಿಮರಿಂತೆಂದರವರ್ಗೆ ||

ನಿಮಗಿದೇಕಾರಣಂ |

ಸಮನಿಸಿತು ಭೀತಿಯೆನೆ |

ಕ್ರಮಕಮಲಕೆಟಗಿಯಂದೊರ್ವನೆಂದಂ

|| ೫೧ ||

ಇಂದಿಗೆ ಮೂಱುದಿನ |
 ಬಂದಲ್ಲಿಗಸುರವಡೆ- |
 ಯೊಂದಾಗಿ ನೆರೆದು ಗಿರಿವರದ ಮೇಲೆ ||
 ನಿಂದು ಗರ್ಜಿಸುವುದೇ- |
 ನೆಂದಱಿಯೆವದನಿಲ್ಲಿ |
 ನಿಂದು ಪೇಱ್ಪಾಗ [ನಡುಗುವುದು] ದೇಹಂ

|| ೫೨ ||

ಇದ ವಿಚಾರಿಸುವೆನೆ- |
 ದದಿರದಾಗಿಯೆನತಿ |
 ಮುದದಿ ಮೂವರುಮೇಱು ನೋಱ್ಪಾಗಳು ||
 ಮದರದನಿ-ಸಿಂಹ-ಶರ- |
 ಭದ ನೆರವಿಯುಂ ಭಯ- |
 ಪ್ರದಮೆನಿಸ ಶಾದೂಲಜಾಲಮಿರಲು

|| ೫೩ ||

ಬಾಳುಬಟ್ಟಲು ರುಂಡ- |
 ಮಾಲೆಯು ತ್ರಿಶೂಲ ಬಿ- |
 ಟ್ಪಾಲಿ ಡಮರುಗ ಕೊರಳ ಕರುಳಮಾಲೆ ||
 ಹಾಳೊಡಲು ಹಱದ ತಲೆ |
 ಕಾಳಿದಂಷ್ಟ್ರದೊಳೆ ಬೇ- |
 ತಾಳಜಾಲಂ ನೆರೆದು ಬರುತಿರ್ದುದು

|| ೫೪ ||

ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ತೆಪದಿ |
 ಕಾಳ ಕರಿಕಾಳ ಬೇ- |
 ತಾಳಿ ಚಂಡಾಳಿ ಚಾಮುಂಡಿ ಚಂಡಿ ||
 ಶೂಲಧಾರಣೆಯೆಂಬ |
 ಕಾಳೋರಗದ ಕೊರಳ- |
 ಮಾಲೆಯ ಸಿಶಾಚ-ಪರಿಕರಮಿರ್ದುದು

|| ೫೫ ||

೧-೧ (ಕಖ) ನಡಿಗಿಹಿತು; (ಗ) ನಡಿಹಿತು. ೨-೨ (ಕ) ಯೆನುತೆ. ೩ (ಕಖ) ದಿ. ೪ (ಗ) ೦.
 ೫ (ಕಖಗ)ಳ.

కొంబు-డమరుగ-డొడి- |
 సేంబక-కవళి-ధక్కి- |
 బొంబుళి-కరడి-జగ్గుటి-జర్జురిగళి ||
 కుంభి కుక్కిఱుదాదో- |
 ఘంబమాగిరీ గిరిని- |
 తంబదోళు రాక్షసరు నేరీదిదరు

|| ౫౬ ||

కేలరు కేలుకేలునెనుత |
 కేలరు కేలుకేలునెనుత |
 కేలరు కేలుకేలునెనుత ||
 కేలరు కేలుకేలునెనుత |
 కేలరు కేలుకేలునెనుత- |
 [వు]లియుతిదుదు శాకినిశంకుళం

|| ౫౭ ||

కత్తలియ మోత్తదోళు |
 సుత్తి కాల్క్కిచ్చు బరీ |
 సుత్తి గర్జిస భూతవేతాళు ||
 కిత్త కూరసివేరసు |
 ముత్త దానవకొటి- |
 యెత్త నోట్టిడి భయంకరమాగిరీ

|| ౫౮ ||

బిల్లనేఱుసికొండు |
 నిల్లదే బలాఞ్శుతరు |
 సల్లలితవేదేహి నడువే బరలు ||
 బల్లాళ్ళ కేఱుద- |
 తల్లణిసదాగిరియ- |
 నల్లి కండదివ్యమునిపతియను

|| ౫౯ ||

౧-౧ (గ) జర్జురిగళి. ౨ (గ) ద్వ. ౩ (కమ) లు; (గ) యు. ౪-౪ (గ) పరీ.
 ౫ (కమ) సి. ౬ (గ) భే. ౭ (గ) డం. ౮ (కమ) ళి.

ಮುನಿಸ್ವತಿಯ ಯೋಗಮಂ ।

ದನುಜನೊರ್ವಂ ಜನ್ಮ- ।

ಜನಿತವೈರದೆ ಕೆಡಿಸಲೆಂದು ಬಂದು ||

ಇನಿತು ವೈಕುರ್ವಣಿಯ ।

ಜನಿಯಿಸಿದನೆಂದು [ನಾ- ।

ವೈನಿಬರುಂ ನೋಡುತಿರ್ಪವಸರದೊಳು

|| ೬೦ ||

[ಬಿಜಯ] ಕೆಂಡದ ಮಳೆಯ ।

ಕಪ್ಪಿವೈರಿ ದಾನವರು ।

ಬಿಜಯಿಡಲ ಕಡುಪಿಂದ ಘಡುಘಡಿಸುತ ||

ನೆಜಿ ಮುನಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂ- ।

ದೇಜಿ ಕುಂಕುಮರಸದ ।

ತೇಜದಿ ಶಿತಲಮಾಗೆ ತೀವ್ರಾನಲಂ

|| ೬೧ ||

ಆಗಳಸುರನ ಕಂಡು ।

ಬೇಗದಿ ಬಲಾಚ್ಯುತರು ।

ಸಾಗರಾವರ್ತವಜ್ರಾವರ್ತಮಂ ||

ಬೇಗದಿಂದೇಜಿಸಿ ದಿ- ।

ಶಾಗಜಂ ಪೆಳಲಿಂ- ।

ಬಾಗಿ ಭರದಿಂ ನೀವಿ ಜೇವೊಡೆದರು

|| ೬೨ ||

ಕಡುಪಿಂದ ಬಿಲ್ಲು ಜೇ- ।

ವೊಡೆಯ ಬಲಕೇಶವ- ।

ವೊಡವಿಯದಿರಿತ್ತು ಘನಿಸ್ವತಿಯಳುಕಿದಂ ||

ನಡುಗಿದಂ ಕಮಲಪತಿ ।

ಸೆಡೆದವು ದಿ[ಶಾ]ಗಜಂ ।

ಕಡಲು ಕಡೆದವಸುರರಳವಲಿದರು

|| ೬೩ ||

ಭರದಿನಗ್ನಿಪ್ರಭಂ |
 ವರಬಲಾಚ್ಯುತರ ಕೂ- |
 ಡಿರದೆ ನೈಕುರ್ವಣೆಯನುಟಿದು ಪೋಗೆ ||
 ಪರಮಮುನಿಗಾಗಳಂ- |
 ತಿರೆ ಪುಟ್ಟಿ ನವಲಬ್ಧಿ |
 ಸುರಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ನಭದಿಂ ಕಟಿಯಲು

|| ೬೪ ||

ಈ ಮಹೋಪಪ್ಲವದೊ- |
 ಳಮಹಿಮುರಿವರುಂ |
 ಭೂಮಂದರದ ತೆಪದಿನಿರ್ವರಂದು ||
 ರಾಮಾಚ್ಯುತರ್ಬಂದು |
 ಭೂಮಿಜೆವರಸು ಶ್ರೀಕರಂ ||
 ಪ್ರೇಮದಿಂ ಮೂಮೆ ಬಲಗೊಂಡಾಗಳು

|| ೬೫ ||

ಸ್ತುತಿಶತಸಹಸ್ರದಿಂ |
 ಸ್ತುತಿಗೆಯ್ದು ಮುನಿಚರಣ- |
 ಶತಪತ್ರಯುಗಳಕ್ಕೆ ಸರ್ವಾಂಗದಿಂ ||
 ನತರಾಗಿ ಮುದದೆ ಸಮು- |
 ಚಿತಕೋಷ್ಟ್ರದೊಳಗೆ ಕುಳಿ- |
 ತೈತುಳಬಲರಿರಲಿತ್ತಲಾಪುರದೊಳು

|| ೬೬ ||

ಅಮರಕುಸುಮಾಸಾರ- |
 ಮಮರದುಂದುಭಿಯು ನೆಗ- |
 ಟ್ಪಮರ ಜಯಶಬ್ದ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಂ ||
 ಸಮನಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ತೆಪ- |
 ದಮರಿಸಂಕುಲನೆಯೈ |
 ವಿಮಲ ಕೇವಲಪೂಜಿಗೆಯ್ದಂದರು

|| ೬೭ ||

೧-೧ (ಕಖ) ಮನೀಮಹಾತ್ಮರಿರ್ವರ್ಗ್ಗಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ಭೂಮಂದರ. ೩-೩ (ಕಖ) ಕರ. ೪ (ಗ) ದಿ. ೫ (ಗ) ಗೆ. ೬-೬ (ಗ) ಮುಳಿದೆ. ೭ (ಗ) ಪ್ಪ. ೮-೮ (ಕಖ) ದೊಳು ಕುಳ್ಳಿರ್ವ. ೯-೯ (ಕಖ) ಜಯಜಯ ಶಬ್ದ ಬೀಳುವ; (ಗ) ಜಯಜಯ ಶಬ್ದ ಬೀಸುವ. ೧೦ (ಕಖ) ಲ.

ಆಗಳನ್ನಿಪ್ರಭಂ |
 ಬೇಗದಿಂದೆಯ್ಯಂದು |
 ರಾಗದಿಂದರ್ಚಿಸಿ ವಿನಮ್ರನಾಗಿ ||
 ಯೋಗೀಂದ್ರರಂ ಹರುಷ- |
 ವೇಗದಿಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಿ ಜಿ- |
 ನಾಗಮಮನನಾದು ಸದ್ವೃಷಿ ಯಾದಂ

|| ೬೮ ||

ಗರುಡಪತಿಯೆಯ್ಯೆಂದು |
 ವರಮುನೀಂದ್ರರ ಚರಣ- | *
 ಸರಸಿರುಹಯಗಳ್ಳ^೪ ವರ್ಚಿಸಿ^೪] ಹರುಷದಿಂ ||
 ಭರದಿಂದೆಲಗಿ ಬಳಕ |
 ನಿರುಪಮಬಲಾಚ್ಯುತರ |
 [ಧರಣೀತನುಜಿಯ^೬] ಚರಣ^೭ ಗಳಿಗಿಲಿಗೆ^೭]

|| ೬೯ ||

ಅಂತದಂ ರಾಘವಂ |
 ಸಂತಸದಿ ಕಂಡು ಮುನಿ- |
 ಕಾಂತರಂ ದೇಶಭೂಷಣನಾಮರಂ ||
 ಕಂತುವಿಜಯರನಾಗ- |
 ಳಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ- |
 ನಂತರಂಗದೆ ಭಕ್ತಿ ಕಣ್ಣಿ^೯ಲೆಯಲು

|| ೭೦ ||

ಭರದಿನ್ನಿಪ್ರಭಂ |
 ದುರಿತಕ್ಕೆ ಚಚ್ಚರದೆ |
 ಯುರುತರ ಮಹೋಪಸರ್ಗವೆ^{೧೦} ಮಾಡಿದಂ ||
 ಗರುಡನಿಂತೇಕೆಮಗೆ |
 ಹಿರಿದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಪ್ಪಿ |
 ನೆರೆದವರು ತಿಳಿಯೆ ಬೆಸಸುವುದೆಂಬುದಂ^{೧೧}

|| ೭೧ ||

೧ (ಕಖ) ಮ್ನು. ೨ (ಕಖ) ಮು. ೩ (ಕಖ) ದ್ಯು. ೪-೪ (ಕಖಗ) ವನರ್ಚಿಸಿ.
 ೫-೫ (ಗ) ಹರ್ಷದಿಂ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಧರಣಿ ತನುಜಿಯ. ೭-೭ (ಕಖ) ಕೈಲಿಗಿ; (ಗ)
 ಕೈಲಿಗಿ. ೮ (ಗ) ರಂ. ೯-೯ (ಕಖ) ತಣ್ಣಿಲೆ; (ಗ) ಕಣ್ಣಿಲೆ. ೧೦ (ಕಖ) ಮಂ.
 ೧೧ (ಗ) ದಂ.

ದೇಶಭೂಷಣ[ಸಂಯ- |

ಮೀಶ್ರಿರೆಂದರ್ಜಗದ- |

ಧೀಶಂಗೆ ರಾಮಚಂದ್ರಂಗಾಗಳು ||

ಈ ಸಂಸರಣಮಹಾ-

ಪಾಶದೊಳ್ ಸಿಕ್ಕಿದವ- |

* ಗೌರಸುರಮೆ ಹಗೆಗಳಂ [ಕೀಳಲೆಂದುಂ]

|| ೭೨ ||

ಅತುಲಿತಾರಿಷ್ಟಪುರ- |

ಪತಿಪ್ರಿಯವ್ರತನ್ಯಪನ |

ಸತಿಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯಮಳ್ಳಿಗಳಾಗಿ ||

ನುತರತ್ನರಥನುಮು- |

ನ್ನತಚಿತ್ರರಥನೆಂಬ- |

ರತುಲಬಲಸಂಯುತರು ಸುತರಾದರು

|| ೭೩ ||

ನಿರುಪಮಚರಿತ್ರತ- |

ದ್ಧರಣಿಪಾಲಕನ ಕಿಷ್ಕಿಂ- |

ಯರಸಿ ಕನಕಾಭಿಗಮನುಂದ[ರಾಖ್ಯಂ] ||

ಹಿರಿಯಮಗನಾದನಿವ- |

ರಿರೆ ಸುಖದಿನೊಂದು ದಿನ |

ತರಿಸಿ ಮೂವಜು ಸುತರನವರ ತಂದೆ

|| ೭೪ ||

ವಸುಮತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿ ನಿರ- |

ವಿಸಿಯನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾ- |

ನೆಸೆವ ತಪಮಂ ಕೊಂಡುಪೋದನಿತ್ತಂ ||

ಒಸೆದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊ- |

ಳ್ಳಸರಿಸೆ ಯಶೋಲತೆಯ- |

ರಸುಗಳಾಗಿದಂತೀ ಮೂವರು

|| ೭೫ ||

೧ (ಕಖಗ) ನಾನುಭೇಯ. ೨-೨ (ಗ) ಕೇಳಿಲೆಂದು; (ಕಖ) ಕೇಳಿಲೆಂದು. ೩-೩ (ಕಖ) ವಾತ್ಯಂ; ೪ (ಗ) ವಾತ್ಯಂ [ಗ] ರ.

ಅಂತಮುಳ್ಳ^{*}ಳಿಗೆ ಕೋಪ- |
ಮಂ ತಳೆದನುಂದರಂ |
ಕಾಂತೆ ಶ್ರೀಪ್ರಭೆಯ ದೂಸಜನವಜ್ಞಿಗಳು ||
ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತಂ ಕಾದ- |
ಲಂತವಮುಳಿದು ದೇ- |
ಶಾಂತರಮನಾತಂಗೆ ಮಾಡಿಸಿದರು

|| ೭೬ ||

ಕಾದಿ ಸೋಲ್ತಲ್ಲಿ ತನ- |
ಗಾದಜಲಿನಂ ಪೋಗಿ |
ಕಾದಲಿಂ ಕೈಕೊಂಡು ಪಂಚಾಗ್ನಿಯೆಂ |
ಆದರದೆ ನೆಗಟ್ಟು ಸ- |
ತ್ತಾದಿವಿಜ ಲೋಕದೊಳ- |
ಗಾದ[ನ]ಗ್ನಿಪುಭಂ ಜ್ಯೋತಿರಮಣಂ

|| ೭೭ ||

ನುತರತ್ನರಥನುಮು- |
ನ್ನತಚಿತ್ರರಥನುಮೂ- |
ಜ್ಞತತಪಶ್ಚರಣದಿಂ ತನುವನುಬುದು ||
ಆತಿಶಯಾವರಾಗಿ |
[ಮೃತಿ]ವಡೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ |
ವಿತ[ತ] ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮೆಂಬಾಪುರದೊಳು

|| ೭೮ ||

×

×

×

×

೧ (ಗ) ಲಂ. ೨ (ಕು) ಯಿಂ. ೩ (ಗ) ಚ್ಚಿ. ೪-೪ (ಕುಗ) ವೈರಿ. ೫ (ಕುಗ) ರಿ.

* (ಕುಗ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭವಾನಳಿಯ ಸಂದರ್ಭವು ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾತವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯ ಸಂದರ್ಭವು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದುಹೋದ ಭಾಗವನ್ನು ಪದ್ಯ ಪುರಾಣ-ಸಂಪರಾಮಾಯಣಗಳ ಮೇರೆಗೆ * ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

x

x

x

x

*ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ನಗರದ ಅರಸನು ಕ್ಷೇಮಂಕರನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ವಿಮಲಾದೇವಿ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ದೇಶಭೂಷಣ-ಕುಲಭೂಷಣರು. ಅವರು ಸಾಗರಘೋಷರೆಂಬ ಮುನಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವರಿಸಲು ಬಂದ ಕನ್ಯೆಯೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವಳು ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಅದುವೇ ನಿರ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಚಾರಣಯುದ್ಧಿ ಪಡೆದರು. ಆ ಚಾರಣರೇ ನಾವು. ನಮ್ಮ ಮೂರು ಜನ್ಮದ ತಂದೆಯಾದ ಕ್ಷೇಮಂಕರನು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮಾನುಬಂಧದಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಗಲಿಕೆಯನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಸಜ್ಜಿಬನದಿಂದ ಮುಡಿಸಿ ಮಹಾಲೋಚನ ನೆಂಬ ಗರುಡಾಧಿಪನಾದನು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕೇವಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನರಿತು ಪೂಜಿಸಲು ಬಂದನು.

ಅನುಂದರನು ಕೌಮುದಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸನು ತನ್ನ ಅರಸಿಯ ಮುಂದೆ ಆ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿರಲು ಅವಳು ಅವನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ' ಆತನನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು ' ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಮುನಿಯ ತಪವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿದಳು. ರಾಜಪುತ್ರಿಯು ಸಿಂಗಾರಾಗಿ ಸಂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಮುನಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು. ಅವನು ಅವಳ ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮಂಜುಳ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ಜಪವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣೆರೆದು ಅವಳ ಸರ್ವಾಂಗಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು, ಮೋಹಿತನಾದನು. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಲು ಆತುರಪಡುತ್ತಿರಲು ನಮ್ಮ ಸಾಕುತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ತಂದಳು. ಅವನು ಅರಸಿಯ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಬಂದು ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು. ಆತನು ಅಪಮಾನದ ದುಷ್ಟರಿಣತೆಯಿಂದ ದುರ್ಗತಿ ಹೊಂದಿ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳನ್ನೆತ್ತುತ್ತ ದುಷ್ಕರ್ಮಫಲಗಳ ನೈನುಭವಿಸುತ್ತ ಮನುಜನಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡು ಕಾಯಕೇಶದ ಫಲದಿಂದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರಭದೇವನಾದನು. ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ದೇಶಭೂಷಣ ಕುಲಭೂಷಣರಿಗೆ ಕೇವಲಲಬ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನ್ಮಾಂತರವೈರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಯೋಗವಿಘ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರಲು ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಂಜಿ, ಓಡಿಹೋಗಿ, ಶಾಂತನಾಗಿ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ಗರುಡಾಧಿಪನು ಕೇಳಿ ' ನೀನು ನನ್ನ ಮಗನ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಕಳೆದೆಯಾದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿರುವೆನು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆದ ಕೂಡಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆ, ' ಎಂದು ತಾನಾ

ಗಿಯೇ ವರವಿತ್ತು ಹೋದನು. ಆ ತರುವಾಯ ವಂಶಸ್ಥಲಪುರದ ಸುಪ್ರಭರಾಜನು ಬಂದು ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ವಂಶಸ್ಥಲಗಿರಿಗೆ ರಾಮಗಿರಿಯೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಸೀತೆಯರು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಂಕಣಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಒಂದು ಹಳುವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಂದು ರವ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರಲು ಸುಗುಪ್ತಿ-ಗುಪ್ತರೆಂಬ ಚಾರಣಯುಗಲವು ಆಕಾಶದಿಂದಿಳಿದು ಮಾಸೋಪವಾಸದ ಪಾರಣೆಯ ದಿನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಯೆಗೆ ಬಂದರು. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆ ಸಹಿತರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಅರ್ಚಿಸಿ ಶುದ್ಧಾಶಾರ ಕೊಡಲು ಪಂಚಾರ್ಚ್ಯಯಗಳಾದುವು. ತರುವಾಯ ಅವರು ಮುನಿಗಳಿಂದ ಧರ್ಮಶ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಾಲಗಡದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಒಂದು ಹದ್ದು ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ ಬಂದು ಮುನಿಗಳ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಉಪಶಾಂತವಾಗಿ ಅವರ ಪಾದಗಳ ಹತ್ತರ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ರಾಘವನು ಅದರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಲು ಮುನಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:--

ಒಮ್ಮೆ ದಂಡಕರಾಜನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೋಗಿ ಏನೂ ದೊರೆಯದೆ ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಒಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ಹಾವನ್ನು ಅವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹೋದನು. ಮರುದಿನ ಅದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಬ್ಬನು ಆ ಹಾವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಯನು ದುರ್ಗತಿಗಳಾಯುವನೆಂದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದಂಡಕನು ನಡುಗುತ್ತ ಮುನಿಗೆರಗಿ ಅವರ ಹತ್ತರ ಅಹಿಂಸಾವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಅರಸಿ-ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವನ ವ್ರತಭಂಗಮಾಡಿ ಮುನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವನು ಸಿಟ್ಟುಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಫಲವಾಗಿ ಜಿನಮುನಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೆ ಕೊಲ್ಲಿಸುವೆನೆಂದು ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಮೇರೆಗೆ ಅನೇಕ ಜಿನಮುನಿಗಳು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು. ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಜಿನಮುನಿಯು ಅರಸನ ಅವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ತೇಜೋವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಆ ದಂಡಕನು ನರಕಗತಿಗೊಳಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅನೇಕ ದುರ್ಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈ ಈ ಹದ್ದಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಚಾರಣಯುಷಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅಣುವ್ರತ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹರಸಿ ಹೋದರು. ಆ ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸೀತೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಜಟಾಯುವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಪಾಲಿಸಿದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಚಾರಣಯುಷಿಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಮುಖರಾಗಿ ಹೊರಟರು.

* ರಾಮಗಿರಿಯು ಈಗ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಕುಂಠಲಗಿರಿಯ ಹತ್ತರವಿದೆ.

೮ನೆಯ ಸಂಧಿ.

ರಾಗ--ಧನ್ಯಾಸಿ.

ಪರಿವರ್ಧನಪಟ್ಟಿ.

ಚಂಡಾಯತಸೂರಿಯಹಾಸಾಸಿಯ |
ಕೊಂಡಾ ಶಂಭುಕ-ಖರ-ದೊಷಣರನು |
ಗಂಡುಗಲಿ[ಯು] ಕೊಂದನು ದೇಶರಥ[ಸುತ]-ರಾಮನನುಜ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು || ಪ. ||

ಶ್ರೀಯುತೆ ಜಾನಕಿ-ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವ-ಜ- |
ಟಾಯುವೆರಸು ಬಂದಾ ವನದೊಳಗೆಯ- |
ಜೇಯನಿರಲು ರಿಪುಭೀಕರನಿನಕುಲದೀಪಕನತುಲಬಲಂ ||
ನ್ಯಾಯನಿಧಾನನಪಾಯವಿರಹತನ- |
ನಾಯತನಾದಿ ವಿದೂರನಬಿಲ ವಿ- |
ದ್ವಾಯತನುರ್ವೀಜನನುತನಿದಂ ವಾದಿಭಾಳಲೋಚನನು || ೧ ||

ರಾಮಂ ಸೀತೆವೆರಸು ವಿಶ್ವಮಿಸಿರೆ |
ತಾಮರಸಾಯತಲೋಚನನಿರದು- |
ದ್ವಾಮಂ ಶಂಭುಕನಿರ್ದಾ ಹಿಂಡಿಲ [ಹೊರೆಯಕೆ] ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ||
ಭೂಮಹಿತಂ ಬರುತಂ ಕಂಡಂ ರವಿ- |
ಸೋಮಸಹಸ್ರಪ್ರತಿಮಮನತಿಶಯ- |
ಭೀಮಮನಾಗಸದಿಂ ಬರುತಿರ್ದಾ ಸೂರ್ಯಹಾಸಖುಟ್ಟಿ ವನು || ೨ ||

೧ (ಕಖ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ “ಪರಿವರ್ಧನ” ಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳ ಆರನೆಯ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳ ಸಪ್ತಗಣಗಳಿವೆ. ಕವಿಯು ಭಂದೋನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ‘ಪರಿವರ್ಧನಿಷ್ಪಟ್ಟಿ’ ಯೆನ್ನಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ; ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಕೊಡಬೇಕು. ೨-೨ (ಕಖ) ದಶರಥಾತ್ಮಜ. ೩ ಜಟಾಯುವಿನ ಸಂದರ್ಭವು ಒಮ್ಮೆ ಲೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಸಂಧ್ಯಂತ್ಯದಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಪಾತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೪-೪ (ಗ) ನಿಧಾನಪಾಯ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಹೊಟ್ಟೆಯಿಕೆ. ೬-೬ (ಗ) ಭೀಮನಾ.

ಪರಿರಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಸಿವರು ಯಕ್ಷರು |
 ಬರೆ ಬರುತಿರೆ ಕೂರಿಸಿ ತಾನಾಗಳೆ |
 ಬರುತಂ ಕಂಡೊಲವಿಂ ಕೈನೀಡಲು ಕೈಗಳವಡೆ ನಿಂದು ||
 ಹರುಷದಿ ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆಯೆ ಮುಂದಿ[ದ್ದೆ] ಬಿ- |
 ದಿರ ಹಿಂಡಿಲ ನಡುವಣ ಶಂಭುಕೈರಿರ- |
 ವೆರಸು] ಹರಿದು ಕುಕ್ಕುಜುಸಿತು ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವ ಹೊಯ್ದ [ಪೊಯ್ಲಿನಲು] || ೩ ||

ಆನುಂತ್ರದಿನೀ ಖಲ್ಗವ ಸಾಧಿಸಿ |
 ಚರಮದೊಳದಜುಂದಮೆ ತಾನಕ್ಕಟ |
 ಮರಣಮನೆಯಿದ್ದನೀತನೆನುತ್ತಂ ಕರುಣಾರಸಮೊದವೆ ||
 ಪರಿಭಾವಿಸದಾಂ ಹೊಯ್ದೆ ನೆನುತ್ತಂ |
 ಪರಿತಾಪಮನೆಯ್ದುತ್ತುಂ ರಾಮನ |
 ಪರಿಸರಕಾಗಳೆ [ಬಂದನತಿಭರದೆಯರವಿಂದದ ಲೋಚನನು] || ೪ ||

ಎಂದಾ ವೃತ್ತಾಂತಮನಾಗಳ್ಳಯ- |
 ದಿಂದಂ ಬಿನ್ನವಿಸಲು ರಾಮಂಗರ- |
 ವಿಂದಾಕ್ಷಗೆ ಪೊಮಳೆ ಸುರಿದವು ಸುರಜಯಜಯರವದೊಡನೆ ||
 ವೃಂದಾರಕದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗಿದವಾ- |
 ನಂದದೆ ಸಾಸಿವರು-ಸುರಯಕ್ಷ- |
 ಬಂದೆಜಗಿದರರ್ಚಿಸಿ ಪೋದ[್ದ] ಮುಂದದಿಂದ ರಾಮ] ಲಕ್ಷ್ಮಣರ || ೫ ||

ಯಕ್ಷಸಾರ್ವಸರ್ವಬೇಸಕೆಯ್ಯೀ |
 ಕೌಕ್ಷೇಯಕಮಾದುದು ಸಾಧಿಸದೆ ವಿ- |
 ಪಕ್ಷರು[ಮೆ]ಕ್ಷಯಮುಕ್ಕುಜುಗವಿದುಂ [ಸಾಯಿಕು] ಖಚರವಡೆ ||
 ಈ ಕ್ಷೈಯೊಳಗಿನಿ ದಜುಂದಧಿಕಮ- |
 ಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಪೆಱಿತಿಲ್ಲಿದೆನುತ- |
 ಬಾಕ್ಷಂಗಳಾಗಳು ರಾಘವನೆನ್ನತ್ತಿರಲಿತ್ತಾಸಮಯದೊಳು || ೬ ||

೧ (ಕಖ) ದಿ. ೨ (ಕಖಗ) ದಾ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ವೆರಸುಪ್ರತಿ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಘಾಯ
 ದಲು. ೫ (ಗ) ಪೊ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಬಂದನರದರವಿಂದಲೋಚನನು. ೭-೭ (ಕಖ) ಪೂಮಳೆಯುಂ
 ನಭದಿಂ ಸುರಿದವು; (ಗ) ಪೂಮಳೆಯುಂ ಸುರಿದವು. ೮-೮ (ಕಖ) ರುವರು; (ಗ) ಕು. ೯-೯
 (ಕಖಗ) ಮುಂದದಿಂದ ವೀರರಾಮ. ೧೦ (ಕಖಗ) ಲ. ೧೧-೧೧ (ಕಖ) ಸಾವಕ; (ಗ) ಸಾದಕ.
 ೧೨ (ಗ) ಸಿ. ೧೩ (ಗ) ವ.

ಮಗನಿರ್ದಲ್ಲಿಗೆ [ಸೂರಿಯಹಾಸಂ] |

ಮಿಗೆ ಚೆಲ್ವಿಂ ಬಂದವುದದನಾನುಂ |

ಬಗೆ-ಮಿಗೆ ನೋಡುವೆನೆನುತಂ ಬಂದಾನಂದದೆ ಚಂದ್ರನಖಿ ||

ಒಗಿದಾಡುತ್ತಿರೆ ಹದ್ದುಂ ಕಾಗೆಗ- |

ಳಗಿದುಗಿದ[ಳುಕಿ ಬಳುಕುತಂ] ಬಂದ- |

ಲ್ಲಿಗೆ ಕಂಡಳು ಹಿಂಡಿಲ್ವಿರಸಿಕ್ಕಡಿಯಾಗಿ [ಬಿಟ್ಟ] ಶಂಭುಕನಂ

|| ೭ ||

ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಪೊನಲೊಕ್ಕಿಂಕಾಡುತ |

ದಿಸೆವಲಿಗೆದಪಾದ ತೆಪದಿಂ ಕುರುಳು- |

ಬ್ಬಿಸುತಿರೆ ತಲೆಯೊಂದೆಸೆಯೆಟ್ಟಿಯದೊಂದೆಸೆಯಾಗಿರಲಲ್ಲಿ ||

ಬಸವಲುದಾಗಳೆ ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಸಂದೆ- |

[ಛಾಸುರೆ] ಹೊರಳ್ಳಾಯೆಡೆಯಲಿ ಬಾಯಂ- |

ಬಸಿಪುವ ತದೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದಾಗಳು ಶಂಭುಕ ಸತ್ತುದ ಕಂಡು

|| ೮ ||

ಹಾಹಾ ! ಖರದೂಷಣತ್ರಿಶಿರರ ಸುತ |

ಹಾಹಾ ! ರಾವಣನಳಿಯನೆ ಅಕ್ಕಟೆ |

ಹಾಹಾ ! ಹಗೆಗಳ ಗಂಟಲಗಾಳಾ ವಿದ್ಯಾಧರಸತಿಯೆ ||

ಹಾಹಾ ! [ಮತ್ತುತ]ಯಿಂತೇಕಿರ್ದಪೆ |

ಹಾಹಾ ! ನಿನಗಿದು ಸಾಯಲು ಹದನೆ |

ಹಾಹಾ ! ನಿನ್ನಂ ಕೊಂದವನಾವನು ಕರುಳುಚ್ಚುವೆನಂತವನ

|| ೯ ||

ಕೊಂದನ ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡಿದೆಯೆ ಅಳುತಿ- |

ದೊಂದೆ[ನ್ನೆ]ದೊಯಸವಲಲಿ[ಡಗದು ಹಲ- |

ವಂದದೊಳವನೆಲ್ಲಿದಹನೆಂಬುದನೀಗಲೆ ನೋಡುವೆನು ||

೧-೧ (ಕುಗ) ಸೂರ್ಯಹಾಸಂ. ೨ (ಗ) ಲ್ಲಿ. ೩ (ಕುಗ) ಚಂದ್ರನುಖಿ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದೆ. ಜೈನ-ಪದ್ಮಪುರಾಣ (ಸಂಸ್ಕೃತ)-ಪಂಪರಾಮಾಯಣಗಳಲ್ಲಿ 'ಚಂದ್ರನಖಿ' ಎಂದಿದೆ. ೪-೪ (ಕುಗ) ಇ ಬಳುಕುತಂ. ೫-೫ (ಕುಗ) ಬಿರ್ದ. ೬-೬ (ಕು) ಯೆಟ್ಟಿಯೊಂದೆಸೆ. ೭-೭ (ಕು) ದರಸುರಿ; (ಗ) ದಾಸುರೆ. ೮ ಈ ಹೆಸರು 'ತ್ರಿಸುರ, ತ್ರಿಶರ, ತ್ರಿಶಿರ, ತ್ರಿಸರ' ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿನಾಡು ವನರ ಹಸ್ತದೊಳಪದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಕೀರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 'ತ್ರಿಶಿರ' ಎಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಪಡಿಸುವೆವು. ೯-೯ (ಕುಗ)

ಇಂದ್ರೇಯ] ಕೊಲ್ವೆಂ ಕೊಲಲಾಱದೊಡಾಂ |

[ಸಂದೇಹಮೇನು ಸಾವೆನೆನುತ್ತ-]

ಲ್ಲಿಂದೆಲ್ಲ ಉಸಿದಳೆಯ್ದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಸಿ[ದಾ] ಹುಲಿಯಂದದೊಳು || ೧೦ ||

ಎರಡೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಲೀ ಹೋದವನೀ- |

ನರನಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾಧರನಲ್ಲ- |

ನ್ನರವರಿವೆನೆ ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಕುಡಿವೆಂ ಕರುಳ[ಮ]ನುಚ್ಚುವೆನು ||

ಭರದಿಂ ಹದ್ದುಂ ಕಾಗೆಗಳುಮನಾ- |

ದರದಿಂದಾಡಿವೆನೆನು[ತಾತುರದಿಂ]

ಬರುತಂ ಕಂಡಳ್ಳಂಚವಟ್ಟಿಯೊಳ್ಳಿರರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ || ೧೧ ||

ಗರುಡೋದ್ಗಾರದ ಮಣಿಯಂ ಕಂಡಾ- |

ತುರದಿಂದುರಗಿಯ ಘನವಿಷಮಿಲುವಂ- |

ತಿರೆ ಸುತಶೋಕವ ಮುಱಿದವಜಂದವ ಕೌತುಕದಿಂ ನೋಡಿ ||

ಅರಲ ಸರಲ ತೆಗೆದೆಸೆ ಕಾಮಂ ಚ- |

ಚ್ಚರದಿಂ ಕಳವಳಿಸಿದಳವಲಾದ- |

ತ್ತರುಣಿಯ ರೂಪಂ ತಾಂ ಕೈಕೊಂಡ[ಳಿರದೆ] ಚಂದ್ರಾಯತವದನೆ || ೧೨ ||

ತರುಣಿಯ ರೂಪಂ ತಳೆದಂತಾಗಳೆ |

ಕರುಣಾಭಾವದೆ ಗದ್ದದಕಂಠಂ |

ಬೆರಸಿದ ಶೋಕಾವೇಗದ ನುಡಿಯಿಂ ಸುಯ್ವತ್ತಡಿಗಡಿಗೆ ||

ಬರೆ ಚಂದ್ರನಬಿ ಬಲಾಚ್ಯುತರಲ್ಲಿಗೆ |

ಧರಣೀಸುತೆ ಪಿರಿದುಂ ದಯೆಯಿಂ ನಿಜ |

ಕರತಳದಿಂ ಕಣ್ಣಿನಿಗಳನೊರಸಿದ[ಳೆ] ಲಕ್ಕಿನ ರಕ್ಕಸಿಯ || ೧೩ ||

ಪೋರಡವಿಯೊಳೊರ್ವಳೆಯಂಜದೆ ನೀ- |

ನಾರೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದವೆ ನಿನಗಬಲಿಂ- |

ತಾರಿಂದಾದುದು ಯೇಕಳುತಿರ್ದವೆ .... ||

೧-೧ (ಕಖುಗ) ಸಂದೇಹಮೇನೊ ಸಾವೆನುತ. ೨-೨ (ಕಖುಗ) ದೆದ್ದ ಉಸಿದಳೆಯ್ದೆ. ೩ (ಕಖು) ದ; (ಗ) ಯ. ೪-೪ (ಕಖುಗ; ತತಿಭರದಿಂ. ೫-೫ (ಕಖುಗ) ಛಾಂದ್ರಚಂದ್ರಾಯತವದನೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಸಾಂದ್ರ' ಪದಕ್ಕೆ ಟಿಟತ್ಯವಿಲ್ಲ. ೬-೬ (ಗ) ತಳೆದಾಗಳೆ. ೭ (ಕಖು) ದಿ. ೮ (ಕಖು) ಳಂದೂ; (ಗ) ಳಂದು. ೯ (ಗ) ದೇ.

ಭೀರುತೆಯಂ ಬಿಡು ಪೇಟಿ^೧ಂದಾಗ- |

ಳ್ವಾರಿಜನಾಭಂ ಬೆಸಗೊಳೆ ಪಿರಿದುಂ |

ದಾರುಣತರಶೋಕಾನಳನಿಂ ಬೆಂದು[ಜಿ^೨] ನೊಂದಂತಿರಲಂದು

|| ೧೪ ||

ತಾಯಂ ತಂದೆಯುಮೊಡವುಟ್ಟಿದರುಮ- |

ನಾಯಮನೆಯ್ವಿ ದರಂತಕನಿಂದಾ- |

ನೀಯಡವಿಯೊಳೇ ಹುಲಿಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಶರಭ[ಗಳಿಗೆ^೩] ||

ಕಾಯಮನೊಪ್ಪಿಸಿ ಸಾಯಲು ಬರುತಂ- |

ತೀಯೆಡೆಯೊಳು ನಿಮ್ಮಂ ಕಂಡೆಂ ಸ್ಮರ- |

ಸಾಯಕಕೋಟಿಗೆ ಗುರಿಯಾದೆಂ ಕೈಕೊಂಬು[ವು]ದೆನ್ನ ನದೊರ್ವ[ರ್^೪]

|| ೧೫ ||

ದುರಿತಕ್ಕಂಜದೆ ತನ್ನಯ ದುಃಖವ |

ಪರಿಭಾವಿಸದೆ[ಯೆ] ರಕ್ಕಸಿ ಬಗೆದ- |

ಳ್ವರಪುರು[ಷರೊಳ^೫]ಭಿಲಾಷೆಯ ಮಾಡಲು ರಕ್ಕಂದಿದರ್ಪಳು ||

ನರರಾಕ್ಮತಿಯಲ್ಲಿಂತಿವಳೆನುತಂ |

ಪರಿಭ^೬ವಿಸಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಲ್ಲಿಂ |

ತೆರಳ್ಳ^{*}ದುರ್ಜನೆ ಕಡುಸಿಂ ಪ್ರೋದಳ್ಮಂಚಿನಂತೆ ಗಗನದೊಳು

|| ೧೬ ||

ಪೊಯ್ದು ಕೊಳುತ್ತಂ ಬಾಯಂ ಒಸುಜುಮ- |

ನೆಯ್ವಿ ಖರನ ನೆರೆದೋಲಗಶಾಲೆಗೆ |

ಮಾಯ್ವ^೭ ಕುಚರ್ಚಿಯ ಮಾಯದ ಪುಂಜಂ ರಕ್ಕಸಿ [ಚಂದ್ರನಖಿ^೮] ||

ಬಯ್ಯಾಗಳೆ ತನ್ನಿನಿಯನ ನಿಡುಸು- |

ಯ್ವಯ್ಯಾಗಳೆಯಾಪಾತಕಿ ಮೂರ್ಛಿಯ- |

ನೆಯ್ವಿ ದಳಾಗಳೆ ಶೀತಲಕ್ರಿ^{*}ಯೆಯಿಂ ಬೆರ್ಚಿ ಚಚ್ಚರ ಮೆ^{*}ಟ್ಟಿರಿಸಿ

|| ೧೭ ||

೧ (ಗ) ಹು. ೨-೨ (ಕಖ) ಶರಾಭಕ್ಕೆ; (ಗ) ಶಭಕ್ಕೆ. ೨ (ಕಖಗ) ರು. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಷಾ. ೪೩ (ಕಖ) ಭಾ. ೫ (ಗ) ಯದ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಸೂರ್ಪಣಖಿ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಹೆಸರು ತಪ್ಪಿಬಿದ್ದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ “ಜೈನಪದ್ಮ ಪುರಾಣ” ದಲ್ಲಿ “ಚಂದ್ರನಖಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಅಭಿನವ ಪಂಪನೂ “ಚಂದ್ರನಖಿ” ಎಂದೇ ಹೇಳಿರುವನು. ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ಈತನಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಚಚ್ಚರವೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕವಿಯು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ನರವರ್ಧನ ದಂಡಕಗಿರಿವರದೊ- |

ಚ್ಚರುತಂ ಬರುತಿರೆ ಸೂರ್ಯಾಹಾಸವ-

ನರವರಸದೆ ಕೊಂದೆನ್ನಯ ಮಗನಂ ರಾವಣನಳಿಯನನು ||

ಖರದೂಷಣತ್ರಿಶಿರರತನುಜಾತನ- |

ನುರುತರ ಬಾಹಾಬಲವುದದಿಂ ಚ- |

ಚ್ಚರಮಿಗಳ ಪೊಯ್ದಂ ತಲೆಯೊಂದೆಸೆಯಟ್ಟಿಯೊಂದೆಸೆಯಾಗೆ || ೧೮ ||

ಉರಿವಗ್ನಿಗೆ ತುಪ್ಪಮನೆಹಿವಂತಿರೆ |

ಮರಳಿಂದಳು ನಾನಂತಾನರಕೀ- |

ಟರ ಕೈಯಲಿ ಕೂರಸಿಯೆಸೆದಿದುಡ ಕಂಡುಂ ಕಡು ಮುಳಿದು ||

ಅರವರಸದೆ ಮೇಲ್ಪಾಯ್ದು ಡೆಯೆನ್ನಂ |

ಪರಿಭವಿಸಿದರಿಯಂದದಿ ಮೂಗುಮ- |

ನರಿಯಲು ಬಂದರು ಬೆಚ್ಚರು ಬೆದರರು ಪಂಚವಟ್ಟಿಯೊಳಿದಪರು || ೧೯ ||

ಎನುತಂ ಮೂರ್ಛಯಿನೆಚ್ಚರುತಿರೆ ನಿಜ |

ವನಿತೆ ಖರಂ ಶಂಭುಕ ಬಿದಿದಪ-

ನೆನೆ ಮನದೊಳು ಬಾಳಂಬೀಸಿದ ಪೋಲಾಗಿರೆ ಕಡು ಮುಳಿದು ||

ನೆನೆಯದೆಯೆನ್ನ ತನೂಭವನೆಂಬುದ- |

ಮಿನಿತಂ ಮಾಡಿದ ದೇಸಿಗರಿವರ |

ಮನುಜರ ನೊರೆನೆತ್ತರ ಕುಡಿದಿಗಳೆ ಬರ್ಪೆಂ ನಾನೆನೆ ದನುಜಂ || ೨೦ ||

ಘನನಿನದವ ಕೇಳಿದ ಕೇಸರಿಯೆ- |

ಬಿನಮಾಗಳೆ ಬೆಮರುಣ್ಮೆ ಕಪೋಲದೊ- |

ಳನವರತಂ ತುಟಿ ಕಂಪಿಸಿ ಗಂಟೆಡೆ ಕೂಡುತೆ ಪುಟ್ಟಿರಡುಂ ||

ಕನಕಾಸನಮಂ ಕಡುಪಿಂ ಪೊಡೆದಂ |

ಕನಲ್ಪು ಕೋಪದೆ ಮೀಸೆಯ ತಿರುಹುತ |

ದನುಜಂ ನಿಜಕೂರಸಿಯಂ ಜಡಿದನು ಕಾಳಕುಳಿಕನಂದದಲಿ || ೨೧ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ಯಟ್ಟಿಯೊಂದೆಸೆಯಾಗಲು. ೨ (ಕಖಗ) ಟ್ಟ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಪೋಲಾಗೆ.

೪-೪ (ಕಖ) ಬಪ್ಪನಾನಂದನೆ; (ಗ) ಬರ್ಪೆನಾನಂದನೆ. ೫ (ಗ) ಗೆ; (ಕಖ) ಸಿ. ೬ (ಕಖಗ) ಕ್ಕ.

೭ || (ಕಖಗ) ಕೂಡೆ. ೮ (ಗ) ದು. ೯ (ಕ) ಪಿ. ೧೦ (ಗ) ದು.

ಆಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಂ ಮಾರ್ಕೊಂ- |
 ಡೇಗೆಯ್ದುಂ ನೃಪನೀತಿಯ ಮೀಪಿಡಿ |
 ಪೋಗಲ್ವೇಟ್ಟು ದುಮಾಳೋಚಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಧರಬಲಸಹಿತಂ ||
 ಪೋಗದೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದನುಚಿತಮಿಂ- |
 ತಾಗದು ಸಾಧಾರಣರೆನಲವರುಮ- |
 ನೀಗಹನದೊಳಿರ್ವ[ರೆ] ಬಂದೊರ್ಮೆಯ [ಸೂರ್ಯಹಾಸ ಕೊಂಡವರಂ] || ೨೨ ||

ಪನ್ನಿರಡುಂ ವರ್ಷಂ ನಿನ್ನಯ ಮಗ- |
 ನಿನ್ನೆವರಂ ಸಾಧಿಸಿದಾ ಕೂರಸಿ |
 ತನ್ನಿಂ[ದಂ] ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯಮಾದುದು ಪ್ರಣ್ಯದಿನಂತವರ್ಗೆ ||
 ಇನ್ನೇನಾದಪುದುಲಯಲ್ಪಾರದು |
 ಮುನ್ನಮೆ ಪೋಗದೆ ವಿದ್ಯಾಧರಬಲ- |
 ಮಂ ನೆಪಿಬೇಗಂ ಬರಹೇ[ಟಿಂ]ದಿನಲಾಗಳಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು || ೨೩ ||

ಕೇಳಿದ ಖರದೂಷಣತ್ರಿಶಿರರ್ತ- |
 ಮ್ಮಾಳುಕುದುರೆತೀರಾನೆಗಳಂ ಬ- |
 ಲ್ಲಾಳುಗಳೆಂ ಗಡೆ ಬರಹೇಟಿ[ದ] ನಿರ್ಸಾಳವ ಸೂಳಿಸೆ ||
 ಕಾಳಗಕೆಲ್ಲರು ಪೊಪಮಟ್ಟರು ಕ- |
 ಟ್ಟಾಳುಗಳರ್ಚಿಸಿ ಕೈದುಗಳಂ ಸಲೆ |
 ಕಾಲಾಂತಕನನುಚರ[ರಂ] ಮಿಕ್ಕಂತಿರೆ ರಕ್ಕಸನಾಯಕರು || ೨೪ ||

ಕೊಲೆಗಳೊಳೆಂಬತ್ತೊಂದಪೊಳಂ ರಿಪು- |
 ಬಲವಂ ಹಲವಂದದಿನ[ಲೆವಾ]ಜಿಗೆ |
 ಕೊಲೆಗಡಿ[ಕಾ]ನೆಗಳಂ ಪರಿಪರ[ಯಾ] ರನ್ನದ ಗುಲವಿಕ್ಕಿ ||

೧-೧ (ಕಖಗ) ರು. ೨ (ಕಖಗ) ಸೂರ್ಯಹಾಸವ ಕೊಂಡವರು. ೩ (ಗ) ವೆ. ೪-೪ (ಕಖ)
 ಕೊಂದವರಾಗಳೆಲ್ಲ; (ಗ) ಕೊಂದವರಾಗಳೆಲ್ಲ. ೫-೫ (ಕಖ) ಛಾಗಳೆ; (ಗ) ಛಾಗೆ. ೬-೬ (ಕಖಗ)
 ರೆಂಬಂತಿರೆ ಮಿಕ್ಕ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಲಿದಾ. ೮ ಕಖಗ) ಗಾ. ೯ (ಕಖಗ) ಯ.

ಕಲಿಜೋದರ್ಭಾಸೆಯ ಕುಡುತಂ ನಿ^೧.

ಟ್ಟಿಲುವಂ ಮುಜುವೆವು ನೋಡೆಮ್ಮಿದಿರೋ^೨ |

ಳ್ಳಿಲುವಿಡವವರಾ^೩ರೆನುತ ನಡಿಸಿದರ^೪ನೇಕ ಕೋಟಿ ಗಜಘಟಿಯಂ || ೨೫ ||
ಇವು ಕಡೆಗಾಲದ ಮುಗಿಲ ಗಡಣಮೋ |

[ಇ^೫]ವು ಮೇಣ್ಣುಡೆವ^೬ ಕುಲಾದ್ರಿಗಳೋ ಮೇ- |

ಣೆವು ಕಲ್ಪಕೃತಾಂತನಂತಾವಾಹನ[ಗಳು] ಕೋಟಿಗಳೋ ||

ಇವಕಡೆಯಿಲ್ಲಳೆಗಂ ಗಗನಮುಸುನೆ ||

ಯಿವಕಾವುದು ಮಾರ್ಬಲ^೭[ವಿಲ್ಲೆ]ದೆನೆ^೮ |

ಹವಣಿಲ್ಲದ ಗಜಘಟಿ^೯ ನಡೆದವು ತೀವಿರೆ ತೆಕ್ಕೆಯವಾಗಸಮಂ || ೨೬ ||

ಎಳುಂ ಲೋಹದೆ^{೧೦} ಪರುಠವಿಸಿದುವಂ |

[ಕಾಳೆಗದೊಳಿಬಿಡು^{೧೧} ಶಿಕ್ಷಿಸಿದುವನಾ^{೧೨}] |

ಭೀಷತರಂಗಳೆನಿಪ್ಪುವನೊಪ್ಪುವನೇಕ [ಕೋಟಿ] ವಾಜಗಳಂ ||

ಆಳಿಸಿ ಜೋಡುಂ ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳಂ |

ಬಾಳಿರಡಿಲ್ಲಡಿ^{೧೩} ಕೆಲದೊಳು^{೧೪} ದಬ್ಬಿಸಿ^{೧೫} |

ಕಾಲಾಂತಕನಂತಿರೆ ಪೊಪಮುಟ್ಟರು [ಬಲಾ^{೧೬}]ರಕ್ಕಸರಾವುತರು || ೨೭ ||

ಕೆಲಕೆಲಬರ್ಬೋಡಾಮೋಡಿಗಳಂ^{೧೭} |

ಕೆಲಕೆಲಬರ್ಬುಗುಂಫಾಗುಂಫಿಗಳಂ^{೧೮} |

ಕೆಲಕೆಲಬರ್ಬಾರಾಪಂಚಕಮಂ ಮುಂದೆಯೆ ತೋಪುತ್ತಂ ||

೧-೧ (ಗ) ಕರಿ. ೨ (ಗ) ಗಿ. ೩-೩ (ಗ) ನೋಟು ಮೀದಿ ತೋ-. ೪-೪ (ಕುಗ) ರೆನುತಂ ನುಡಿದರ. ೫ (ಕು) ಯಿ. (ಗ) ಮಿ. ೬-೬ (ಕು) ಮೇಣ್ಣುಡೆವ. (ಗ) ಮೇಣದೇವ. ೭ (ಕುಗ) ವರ್. ೮-೮ (ಕುಗ) ವಂದನೆ. ೯-೯ (ಕು) ನಡೆದವು ತೀವೆ ರೆಕ್ಕೆಯವಾಗಸಮಂ. (ಗ) ನಡೆವುತರೆ. ವಿರೆ ಕೆಯವಾಗಸಮಂ. ೧೦-೧೦ (ಗ) ಪರಿರವಿಸಿದ. ೧೧-೧೧ (ಕು) ಕಾಳೆಗದೊಳ್ಳಿಡುಂ ಶಿಶಿದ ವನಾ; (ಗ) ಕಾಳೆಗದೊಳ್ಳಿಡುಂ ದೂಶಿಸಿದವನಾ; ೧೨-೧೨ (ಗ) ಭುತಳ ತರಂಗಳೆ; ೧೩-೧೩ (ಗ) ಬಾಳಿರಡಿಲ್ಲಡಿ. ೧೪-೧೪ (ಗ) ದಬ್ಬಿಸಿ ಅರಿ. ೧೫ (ಕುಗ) ಳಂ. ೧೬ (ಕುಗ) ಳಂ.

ಜಲಧಿತರಂಗದ ತೆಪದಿಂದಾಹಯ- |

ಬಲವಿಘಟಂಗಳ ಕಾಲ್ಗಾ ಪಿನೋಳ- |

ಕೈಲದೊಳು[ವು]ತಿಶಯನಾಗಿರೆ ನಡೆದವು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ || ೨೮ ||

ಹಲವಂದದ ಕೈದುಗಳಂ ತೀವಿ ಮು- |

ಗಲ ಮುಟ್ಟಲು ಹಳವಿಗೆ ಪೊಷಮಟ್ಟರು |

ಮಲೆವವರಾರಿಮಗಿಲ್ಲೇಜಗದೊಳ್ವೀರಭಟರೆನುತ್ತ ||

ನೆಲನೆಡೆಯಲ್ಲಿಬಲಕೆಂದೆನೆ ರಥ- |

ಬಲ ನಡೆತಂದವು ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯ |

ಬಲವೆನೆ ಬಲವಂತರು ಭಾಷೆಯ ಕುಡೆ, ಕುಡೆ [ತೆಕ್ಕೆಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ] || ೨೯ ||

ಈಸುಗಳೊಳ್ಳೊಗದೊಳ್ಳೊಲಿಗಳೊಳು |

ಕೇಸರಿಯಂದದ ಕೇಸರಿಗಳೊಳ- |

ತ್ಯಾಸುರನಾಗಿರೆ ತೆತ್ತಿಸಿ [ಕೂಡಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿ] ಕೈದುಗಳಂ ||

ಭಾಷೆಯ ಕುಡುತಂ ಮುದದಿಂ ನಡೆದ- |

ಭಾಸುರತರಶೃಂಗಾರದಿನೆಸೆದಿರ- |

ಲಾಸೂಸಿದ ಸಾಸವಿ ಬೀಳವು ನೆಲ[ಕತಿರಥ ತಾಂ ಪೊಷಮಡಲು] || ೩೦ ||

ಇಟ್ಟಿಯ ಕೊಂತದ ಸಬಳದ ಸುರಿಗೆಯ |

ಬಿಟ್ಟೀನ ಸಲ್ಲಿಹದ ಮುಸುಂಡಿಯ |

ಪಟ್ಟಿಯದ ಕರಾರದ ಕಕ್ಕಡೆಯ ಕುರಾರದ ತೋಮರದ ||

ನಿಟ್ಟಿಯ ಕಡಿತಲೆಯಡ್ಡಾಯುಧಗಳ |

[ಪಟ್ಟಿಸಗಳ] ನರಸಿಂಹಮುಖಗಳ |

ಕಟ್ಟುಳುಗಳೆಲ್ಲರ ಪೊಷಮಟ್ಟರು ನಂಜನೆಂಜಲಿ[ಸುವಂತೆ] || ೩೧ ||

ಉರಗದ ಕೊಡನುರುವಿನ ನಂಜನ ಕ- |

ತ್ತರಿವಾಣಿಯ ಮಾರಾಡಿಯ ಹಲಗೆಯ |

ಹರಿಗೆ[ಯಂಗರಕ್ಕೆಯ ಬಲು ದಿಟ್ಟಹ ಜೋಡಿನ] ಹಕ್ಕರಿಯ ||

೧ (ಕಖ) ರನುನಿಲ್ಲಿ; (ಗ) ರನಗಿಲ್ಲಿ. ೨-೨ (ಗ) ಲದ. ೩-೩ (ಗ) ಕೂಡೆ. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಥಕ್ಕೆಯಥಕ್ಕೆಯಲಿ. ೫ (ಗ) ಳ್ವ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಕೂಡೆಕೂಡೆ. ೭-೭ (ಕಖ) ಬೀಳಂ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಕತರಥ ಮಹಾರಥದಿಂ ಪೊರಮಡಲು ೯-೯ (ಕಖಗ) ಪಟ್ಟಿಸಂ. ೧೦-೧೦ ಪಂದದೊಳು. ೧೧ (ಕಖ) ದಿ. ೧೨-೧೨ (ಕಖಗ) ಗಳಂಗರಕ್ಕರ ಬಲು ದಿಟ್ಟಹಜೋಡು.

ಬಿರುದಿನ ವೀರರು ತಮತಮಗೆಲ್ಲರು |

ಪರಿಪರಿಯಿಂದಂ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುತರ- |

ವರಸದೆ ರಣಕೇಳಿಗೆ ನಡೆತಂದರು ಜನನಾಜಂಗುಳಿ^೧ಯಂತೆ^೨ || ೨೨ ||

ಬಿರುದಿನ ನಾಯಕರೆಲ್ಲಪೊಜಮ- |

ಟ್ಟರವರಸದೆ ನಿ.... ....ಸಂ- |

ವರಣಿ^೩[ಗಳಿಂ]^೪ದಂ ತೋಜುತ್ತಂ ರಣಮಂಡಲದೊಳ್ಳಿಂದು ||

ಪಿರದಲ್ಲವರೆ ಗಡ[ಮವರಂ] ಮೋ- |

ಹರಿಸಿದ ಲಾವಣಿಗೆಯೊಳೇ ಪಿಡಿವೆವು |

ಧುರದೊಳ್ಳಾರಾಂತಡೆ ಕೊಲ್ವೆವು ಯೆಂ^೫[ದಾ]ಖರನಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡರ್ || ೨೩ ||

ಖರನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಭಡಾಯದ ಜೀವಿತ- |

ವೆರಸುಡಕೊಟ್ಟಿತಿ ಮುದದಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಡೆ |

ಪರಿಪರಿಯಿಂದಂ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುತಂ^೬[ಕೂಡಿಯೆ] ಪೊಜಮಡಲು ||

ಉರು ಮುದದಿಂ^೭[ದಾ]ಹಾರವ ಮಾಡಿಯೆ |

ಪಿರದುಂ ದಾನಂಗಳನೆಲ್ಲರಿಗಾ- |

ದರದಿಂ ಮಾಡುತ ಪೊಜಮಟ್ಟರ್ ರಘುವೀರರೊಡನೆ ಕಾದಲಿಕೆ || ೨೪ ||

ಮೂವರುಪೊಡಹುಟ್ಟಿದರೆನೆಗಿದಿರಿ- |

ನ್ನಾವನೆನುತ್ತಂ ಮೂಜುಂ ಮೊನೆಯೊಳಿ- |

ಳಾವಿಖ್ಯಾತರ್ಪದಿನಾರ್ಘಾಸಿರ ಖಚರೇಂದ್ರರು ಕೂಡಿ ||

ಅವರಿಸಲು ರಣತೂರ್ಯಧ್ವನಿಯಾ- |

ಶಾವಳಯಮನೊಲವಿಂ ಪೊಜಮಟ್ಟರ್ |

ತೀವೆ ಜಗತ್ತಯಮಂ ಕಹಳಾರುತಿ [ಜ]ವನ ಗಂಧವಾರಣರು || ೨೫ ||

೧ (ಗ) ತ್ತ. ೨-೨ (ಖ) ಜನಾನ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಯೆಂಬಂತೆ. ೪ (ಕಖಗ) ಯಿಂ ೫ (ಕಖಗ) ರ. ೬ (ಕಖಗ) ದು. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಕೂಡೆ. ೮-೮ ಇಲ್ಲಿ “ ತ್ರಿಶಿರ ” ನ ಹೆಸರನ್ನು ಅಭಿನವ ಸಂಪನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ‘ ಖರ, ದೂಷಣ ’ ಇವರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೇಳಿರುವನು. ೯ (ಕಖಗ) ಭಾ.

ಈ ವಾರ್ತೆಯನಱಪ[ಲ್ಪುರಿತದೆ] ದಶ- |

ಗ್ರೀವನ ಹೊರೆಯಕೆ ದೂತರ ಕಳುಹಿ ರ- |

ಣಾವಸ್ವಂಭದೊಳಿತ್ತಲು ಖರದೂಷಣರತಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂ ||

ಆ ವಾಹಿನಿಸಹಿತಂ ನಡೆತರುತಿರ- |

ಲಾವರಿಸುವ ನಿಸ್ಸಾಳದ ಕಹಳೆಯ |

ರಾವನ [ಕೇಳ್ದ ಪೆನೆನ್ನುತ್ತಿದ್ವರು] ವೀರ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು

|| ೨೬ ||

ಸೂಳವಿಸುವ ಕರಡೆಯ ಮುರಜದ ನಿ- |

ಸ್ಸಾಳದ ಭೇರಿಯ ಪಡಧಕ್ಕೆಯ ಕಂ- |

ಸಾಳದ ಬೊಂಬುಳಿಯಟ್ಟುಂಗಾಳೆಯ ತಿತ್ತಿರಿಗಾಳೆಗಳ ||

ಕೋಳಾಹಳಮೆತ್ತಂ ತೀವುತ್ತಿರೆ |

ಕೇಳಿದ ಜಾನಕಿಯಂಜಯಿದೇನೆನೆ |

ನೀಲಾಂಬರನಂಜದಿರಂಜದಿರೆನೆ ಬಂದುದಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನೆ

|| ೨೭ ||

ಈ ಖಟ್ಟವನೊಲವಿಂ ಸಾಧಿಸುತಿ- |

ದಾರ್ ಖೇಚರತನುಜನ ಮಾತಾಸಿತ್ಯ- ||

ವಾಕೆಯ ತೆತ್ತಿಗರಾಗಲ್ವೀಳ್ಕುಂ ಕಾದಲ್ಪಂದಪರು ||

ಈಖಚರರು ಮೆಚ್ಚುವಿನಂ ನೆರೆದ- |

ತ್ತೀಖಗಸೇನೆಯನೀಗಲೆ ರಣದೊಳು |

[ಯೀ]ಖಗಮೃಗಕೋಟಿಗೆ ಬಿದಿಕ್ಕುವೆನೆಂದನಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

|| ೨೮ ||

ಅಂತಾಖೇಚರಬಲ ಬರುತಿರೆ ಕೇ- |

ಳ್ಳಂತಿಂತೆನ್ನದೆ ಮರುಳ್ಳದ್[ಂ] ನೋಡದೆ

ಕಾಂತೆಯ, ಮುಖಸರಸಿಜದೊಳು ನೆಲಸಿದ ನಯನಭ್ರಮರವನು ||

ಎಂತುಂ ತೆಗೆಯದೆ ಭುಜಶಾಖೆಯನ- |

ತ್ಯಂತಂ ಮುದದಿಂ ನೀಡಿದನಾಗಳು |

ದಂತಿಕರಾಕಾರಮನಾ[ರಾಘವ ವಜ್ರಾವರ್ತಕ್ಕಂದು]

|| ೨೯ ||

೧ (ಕಖಗ) ಷ್ಠಿ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಕೇಳ್ದೆನೆನುತಿದ್ವರು. ೩ (ಗ)ಳಿ. ೪ (ಗ) ಳಿ. ೫ (ಗ)ದು.

೬ (ಕಖಗ)ಳ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ನಾಗಳು ದಿ. ಗ್ಧಂತಿ. ೮-೮ (ಕಖಗ)ರಾಘವನಂದು ವಜ್ರಾವರ್ತಕ್ಕ.

ಸುರನರನಾಗೇಂದ್ರರ ಬಲವಲ್ಲಿದು |
ನಿರುಪಮಭುಜಶಾಖೆಗಳಂ ದೇವರು |
ವರ[ತರ] ವಜ್ರಾವರ್ತಕೆ ನೀಡುವುದನುಚಿತಮೆಂದಾಗ ||
ಪರಿಭಾವಿಸುವುದು ದೇವರು ರಿಪುಖೇ- |
ಚರಬಲದಟ್ಟಿಗಳನಿಸಿನಿಸೆಂಬುದ- |
ನರಿದೇಣಿಸಲ್ಕೆಂಬಂತಿರೆ ಮಾಡುವೆ[ನಾಂ] ದೇವರ್ಚಿಸಿದೆಡೆ

|| ೪೦ ||

ಮಾಯಾವಿಗಳು ವಿಯಚ್ಚರರದಜುಂ- |
ದೀಯೆಡೆಯಿಂ ತೊಲಗದೆ ದೇವಿಯನ- |
ತ್ಯಾಯತಮಾಗಿರೆ ಕಾದಿಪುಡು[ಯೆ]ನಗನುವರಮರಿದಾಗಿ ||
ಆಯೆಡೆಯಿಂದಮೆ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಯಂ |
ಶ್ರೀಯುತ ಮಾಡುವೆ ನಾನೆಂದೊಲವಿಂ |
ಜ್ಯಾಯನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ[ನಿಂತು] ಕಾದು[ವುತ್ಸವ]ದಿಂ

|| ೪೧ ||

ನರವಜ್ರದ ಕವಚವನೊಲವಿಂ ತೊ- |
ಟ್ಟುರುತರವೆನಿಸಿದ ತವದೊಣೆ[ಯೆ] ಚ- |
ಚ್ಚರಮಾಗಲ್ವೆಗಲೊಳ್ಳಿಗಿದಾ[ನೆ]ಸಿ ಕೈಪೊಡೆಯಂ ಬಲುಪಿಂ ||
ಭರದೆ ಸಾಗರಾವರ್ತವನೇಜುಸಿ |
ಸರಲೊಂದಂ ಬೆಲಗೈಯೊಳ್ಳಿರುಪು- |
ತ್ತಿರದಾ ರಿಪುಬಲಕಿದಿರಂ ನಡೆದಂ ವೀರಧೀರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

|| ೪೨ ||

ಅರೆನೆಲೆ[ಯೊಳ್ಳರೆ]ನೆಡೆಯೊಳ್ಳೊಷಣ- |
ನುರುಮುದದಿಂ ಚೂಣಿಯೊ[ಳಿಗೆ] ಶ್ರೀಶಿರಂ |
ಬರುತ್ತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನಿದಿಲೊಳು ದೂರದೆ ಬರುತಿರೆ ಕಂಡು ||

೧ (ಕುಗ) ನಾನೆನೆ. ೨ (ಗ) ದೊ. ೩ (ಕು) ವೆ; (ಗ) ನೆ. ೪-೪ (ಕುಗ) ನಂತಾ.
೫ (ಕು) ವೆ; ೬ (ಕುಗ) ಯಿಂ ೭ (ಕುಗ) ಲಿ. ೮-೮ (ಕುಗ) ಭರದಿಂ ಸಾಗರವರ್ತವ. ೯-೯
(ಗ) ಬಲಗೈಯಿಂ. ೧೦-೧೦ (ಕು) ಯೊಳ್ಳಚರ; (ಗ) ಯೊಳ್ಳರ. ೧೧ (ಕು) ಳು; (ಗ) ಳ.
೧೨ (ಗ) ತಂ.

ಅರಿ[ಯೊ]ರ್ವನೆಯರವರಿಸದೆಯೀಖೇ- |

ಚರಬಲಕಿದಿರಂ ಬಂದಪನೆನುತಂ |

ಪಿರಿದುಂ ಕೌತುಕದಿಂ ನಡೆ ನೋಡಿದ[ರಾ]ರಿವುಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ

|| ೪೩ ||

ಆಳುಕುದುರೆತೇರಾನೆಗಳಂ ನಿಂ- |

ದೋಳಿ[ಯ] ಕ್ರಮದಿಂ ಮೋಹರಿಸಲ್ಪ- |

ಲ್ಲಾಳುಗಳೆನಿಸಿದ ಹರಿಗೇಕಾಪರು ಮೂದಲಿಸುತ ಬರಲು ||

ಕಾಳಗಕವರಿಕ್ಕೆಲದೊಳ್ಳಲು ಬ- |

ಲ್ಲಾಳುಗಳೆಯ್ದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವಂ |

ತೋಳಿನ ಕಂಡೂತಿಯ ಕಳೆನೆ ಪದೆದೆಂದು ನಿಂದು ನೋಡುತಿರೆ

|| ೪೪ ||

ತೊಲತೊಲಗೆನುತಂ ಹರಿಗೆಯ ತಿಕ್ಕಿಸಿ |

ಸಲೆ ಕೂರಸಿಯಂ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಂ ಬಂ- |

ದುಲಿಯುತ್ತವನಿಕ್ಕೆಲದೊಳುಮೆಸುತಂ ಖೇಚರಭಟರಲು ||

ಮುಳಿದೆಯ್ದಂದಡೆ ಹರಿಗಳೊಡೆದಿ- |

ತ್ತಿಳೆಯೊಳು ದಿಂಡು[ಕ] ಮುಂಡಾಗುತ್ತಮು- |

ರು[ಳಿ] ಮೂಗಿಂ ಬಾಯಿಂದಂ ಸುರಿಯಲು [ಬಿಸು]ನೆತ್ತರ ಬರಿವೊನಲು

|| ೪೫ ||

ನಿಲ್ಲದೆ ಬಲ್ಲಾಳುಗಳಾರ್ದೆಸುತಿ- |

ರ್ವಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿತಂದವರವರಂ ಸಿಡಿ- |

ದಲ್ಲಿಯವರ ಕುಕ್ಕುಪಿಸಿ ತಲೆಗಳಂ ತೆರತರದಿಂ ತಪಾಯೆ ||

ತಲ್ಲಳಿಸದೆ ಸಬಳಗರೆಯ್ದಂದಡೆ |

ಬಲ್ಲಾಳ್ಗಳ ತಲೆಯಂ ಕೊಂಡಿಟ್ಟಿಂ |

ಬಲ್ಲಾಳುಗಳೆಟ್ಟಿಗಳಾಡುತ್ತಿರೆ ತೀವಿ ಚೂಣಿಯ ಬವರದೊ[ಳೊ]

|| ೪೬ ||

೧ (ಕಖಗ) ದೊ. ೨ (ಕಖಗ) ರಂದು. ೩ (ಖ) ದೊ. ೪ (ಕಗ) ಳಿ; (ಖ) ಳ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಕೂಡಿ. ೬-೬ (ಕಖ) ಪಿಡಿತಂ- ದಲಿ; ೭ (ಗ) ರೆ. ೮-೮ (ಗ) ರಥರಥದಿಂ. ೯ (ಗ) ರಿ. ೧೦ (ಕಖಗ) ಳು.

ಸುರಿಗೆಯ ಕಿತ್ತರವರಿಸದೆ ರಣದೊ- ।

ಳ್ಳಿರಸಿದೆ ಖೇಚರವೀರರನೆಲ್ಲರ ।

ನರವರಿಸದೆ ಹಿಂಗಾಲಂ ಪಡಿದಪ್ಪಳಿಸಲ್ಪರುಣಿಸದೆ ॥

ನರಸಿಂಗಮುಖವ ಕೊಂಡೆಯ್ದಂದರ- ।

ನುರವಣಿಯೊಳ್ಳಿಡಿದವರಾಯುಧದಿನ- ।

ವರ ಕರು[ಳಗ]ಳಂ ತೆಗೆದುರ್ಚಿ ದಣಿಯದೆ[ಯೆ] ಸೀಳ್ಕುಂ ಹರಹಿದನು ॥ ೪೭ ॥

ಕಕ್ಕಡೆಕಾಪರು ಪೋಗದೆ ತಾಗಿದ- ।

ಡಕ್ಕುಮೆನುತ್ತವರಿದೆಡೆಗೆಯ್ದಿಯೆ ।

ನೆಕ್ಕು ನಿಜುಲು ನಿಟಲೆನೆ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವಂ [ಮೆಟ್ಟುತ್] ಮುಜುವುತಿರೆ ॥

ಹೊಕ್ಕು[ಂ] ಬೆರಸಿ ಕತಾರಿಗಳಂ ಕೊಂ- ।

ಡಿಕ್ಕೆಯೊಳ್ಳು[ತ್ತ]ವರಿವರ ಪಿಡಿ- ।

ದಿಕ್ಕೆಲದಿಂ ಬರುತಿರ್ದರ ಪೊಯ್ದನು [ಕಲೆ] ರಕ್ಕಸನಾಯಕರಂ ॥ ೪೮ ॥

ಕಂಡವರಂಜುವ ಬೆರುದಿನ ಭಾಷೆಯ ।

ಕೊಂಡಾಟದ ವೇಳೆಯ ಬಲು ಗಂಡ- ।

ಸೆಂಡುಕೋಲ ಕೊಂಡಿಡುತಂ ಬರುತಿರೆ ಕಂಡಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ॥

ದಿಂಡುದಿರಿಸಿ ತಲೆ ಖಂಡಿಸಿ ಹೊಯ್ಯುತ ।

ಸೆಂಡಾಟಮನಾ ತಲೆಗಳನಾಡುತ ।

ಮುಂಡಂಗಳ ನೆಲೆಯೊಳುಯಾಡಿಸುತಿದರ್[ಪನಂದಾ] ನಟನಂತೆ ॥ ೪೯ ॥

ಅಣಕಿಸುತ್ತೆಯ್ಪವರಂ ರಣದೊ- ।

ಳ್ಳಣಿಯದೆ ನಿಂದಗಿಯುತ್ತಿದರ್ವರಂ ।

ಸೆಣಸಿಂ ಬಯಲೊಳ್ಳೂದಲಿಸುವರಂ ಹೊಲಸೇಳಲು ಕೊಂದು ॥

೧-೧ (ಗ) ಳ್ಳರಿಸದೆ. ೨-೨ (ಕಖಗ) ಡೆಯ್ದಂದವರುಮ | ನು. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಯುಧ ದಿಂದ. ವರ. ೪ (ಗ) ಳ್ಳ. ೫ (ಗ) ನೆ. ೬-೬ (ಕಖಗ) ಮೆಟ್ಟು. ೭ (ಕಖಗ) ವೀರ. ೮ (ಕಖ) ಜ. ೯ (ಕಖ) ನ. ೧೦ (ಗ) ಡು. ೧೧-೧೧ (ಗ) ದಿಂಡುರಿಸಿದ. ೧೨ (ಗ) ಡ. ೧೩-೧೩ (ಕಖಗ) ತಿದರ್ವನಂದು. ೧೪ (ಗ) ತಿ. ೧೫ (ಗ) ಡು.

ಕುಣಿಯುತ್ತಿರೆಯಟ್ಟಿಗಳೆ[ತ್ತಿ]ತ್ತಂ |

ತಣಿಯುತ್ತಿರೆ ಶಾಕಿನಿಡಾಕಿನಿಯರು |

ಹೆಣಮಯಮಾಗಿರೆ ಖಂಡದೊಳಿಂಡೆಯನಾಡುತಿದರ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

|| ೨೩೦ ||

ಕಡಿತಲೆಕಾಱರ ನೆರವಿಯನಾಗ- |

ಳ್ಳಿಡೆ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಪಿಡಿದು ಹಿಂಗಾಲಂ |

ಪಿಡಿದ ಹಲಗೆ ನುಚ್ಚುಂ ನೂಱಾಗಲ್ಕಡುಪಿಂದಪ್ಪಳಿಸಿ ||

ಹೆಡಮೆಟ್ಟಿನೊಳಲಗಂ ಕೊಂಡೆಯ್ತುಂ- |

ದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕೆಲಕೆಲಬರ್ಬಿರರೆ |

ಕಡಿಖಂಡವ ಮಾಡಿದನಾಕ್ಷಣದೊಳು ಹಿಣಿಲಗರುಳನುರ್ಚಿದನು

|| ೨೩೧ ||

ವೆಣಿಸುವರಾರಿಯಟ್ಟಿಯನೆನುತಂ |

ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿರೆ ಭೂತಗಣಂಗಳು |

ರಣಮರುಳುಗಳೋಡುತ್ತಿರೆ ಸುತ್ತಂ ಕಂಡು ಮನಂಗುಂದಿ ||

ಮಣಿಯೆ ಪದಾತಿಬಲಂ ಕೊಂಡೊಮ್ಮೆಯೆ |

ಗಣನಾತೀತಹಯಂಗಳನಾಗ- |

ಳ್ಳೆಣಿಯದೆ ರಾಹುತ^೨-ರಾಹುತವೆನುತಂ ಬಿಟ್ಟೊಂದೇ ವಾಘೆಯಲಿ

|| ೨೩೨ ||

ಸೆಲ್ಲಿಹಮಂ [ಸಲ್ಲಿಸೆ^೧] ಕುದುರೆಯ ಬಿಡೆ |

ಸೆಲ್ಲಿಹದಿಂ ಮುನ್ನುಳಿಯೆ ಹಯಂಗಳು |

ಸೆಲ್ಲಿಹ ತಮ್ಮಯ ಬೆನ್ನನೆ ತಾಗಲು ಬಿಟ್ಟೊ^೨ ರಾಹುತರು ||

ನಿಲ್ಲದೆ ದೂಹತ್ತಿಯ ಕೊಂಡಾರುಂ- |

ತ್ತಿಲ್ಲರುಮೆಯ್ತೊ ಮುಳಿದು ಮೂವಳಿಸ- |

ಲ್ಲುಳಿಸದೆ ನಸುನಗುತಂ ನೋಡಿದನಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬಲವ

|| ೨೩೩ ||

೧-೧ (ಗ) ಹೆಡಮೆಟ್ಟಿಯುಮೆಳಲಗಂ. ೨-೨ (ಗ) ಕೆಲಬರ್ಬಿರರೆ. ೩-೩ (ಗ) ಯಣಿಯ ರಾಲಿಯಿಟ್ಟಿಯ. ೪ (ಖ) ತು. ೫ (ಖ) ತು. ೬ (ಖ) ತುಂ. ೭ (ಕಖ) ದೊಡ್ಡಂ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಸೆಲ್ಲಿಸ. ೯ (ಕಖಗ) ಟ್ಪು. ೧೦ (ಕಖ) ಡು ೧೧ (ಗ) ಯ್ದು.

ತುರಗದ ಖರಖುರಪುಟಪದಹತಿಯಿಂ |

ಧರಣೀತಲದಿಂದ[ಬ್ಧಿ] ದಿಶಾಸಿಂ- |

ಧುರನಯನಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಕದಡುತ್ತಂ ಬರೆ ಗಂಗೆಯನು ||

ಶರಧಿಗಳೆಲ್ಲವ ಕಂಪಲು ಮಸಗಿಸು- |

ತುರುತರ ಕಂಟಾಕಾರದಿನುವಿ- |

ತ್ತರರೆ ಜಗತ್ತಯವೆಡೆಯಿಲ್ಲಿಸಿತು [ಪರ್ವಿವುರ್ವಿ] ಕೆಂಧೂಳಿ

|| ೫೪ ||

ಕಡೆಗಾಲದ ಸಿಡಿಲಂದದೆ ಗರ್ಜಿಸಿ |

ಪೊಡೆಯಲ್ಲುಡಿತರೆ ರಕ್ಕಸರಾವುತ- |

ರೆಡೆಗುಡದವರಂ ಕಡುಸಿಂ ಸೆಡೆಯದೆ ಕುದುರಿವೆರಸು ಪಿಡಿದು ||

ಬಿಡದೆರಳೆಯ ಹಿಂಡಂ ಪುಲಿ ಕೊಲ್ವಂ- |

ತೊಡನೊಡನೆಲ್ಲರನಡಿಗಡಿಗಲ್ಲಿಯೆ |

ಹಿಡಿದಪ್ಪಳಿಸಿದನತಿ ಭೂರವಿನಾಗಳೆಯೆಂಟನೆಯಚ್ಚುತನು

|| ೫೫ ||

ದೂಹತಿಯೊಂದೆನೆ ಸೆಲ್ಲಿಹಮೊಂದೆನೆ |

ವಾಹನಮೊಂದೆನೆ ಹಕ್ಕರಿಯೊಂದೆನೆ |

ರಾಹುತ[ರೊಂ]ದನೆ ತೆಕ್ಕೆಯಮೊಂದೆನೆ ಜೋಡೊಂದೆನೆಯಾಗ ||

ಹಾಹೆಗಳೊಂದೆನೆಯಾಗಿರೆ [ಕಡಿ]ಕಡಿ- |

ದಾಹವದೊಳು ಬೀಳುತ್ತಿರೆ ಕೊಂದಂ |

ಸಾಹಸದಿಂ ತನಗಿದಿರಿಲ್ಲೆಂಬಿನವಂದು ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಣನು

|| ೫೬ ||

ಆಗಲೆ ಕೆಲಕೆಲರುಬುದಿದರ್ವರತಿ |

ವೇಗದೊಳೊಡುತ್ತಿರೆ ಕಂಡವರಂ |

ಹೋಗದಿಹೋಗದಿರೆನುತಂ ಥರಥರದಿಂ ತೇ[ರಂ] ನೂಂಕಿ ||

ಸಾಗರ ಕದಡಿತ್ತದಿರಿತ್ತುರ್ವರೆ |

ನಾಗೇಂದ್ರಂ ಕಂಪಿಸಿದಂ ಕೂರ್ವಂ |

ಕೂಗಿಡಲುಜ್ಜುಗಿಸುತ್ತಿರೆ ಮುತ್ತಿದರಂದು ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂ

|| ೫೭ ||

೧ (ಕಖಗ) ದು. ೨ (ಖ ದೆ. ೩-೩ (ಕಖಗ) ಪರ್ವಿವುರ್ವಿ. ೪ (ಗ) ಘ. ೫ (ಗ) ಸಿ. ೬ (ಕಖ) ಸಿ. ೭ (ಗ) ಛ. ೮-೮ (ಕಖ) ಭೂರದೆ ನಾಗಳೆಂ; (ಗ) ಭೂರದದಿನಾಗಳೆಂ. ೯ (ಕಖ) ಮೊಂ; (ಗ) ನೊಂ. ೧೦ (ಕಖಗ) ತ. ೧೧-೧೧ (ಕಖ) ಜೋಡೊಂದೆನೆ. ೧೨ (ಗ) ಡಂ. ೧೩ (ಗ) ಲು. ೧೪-೪ (ಕಖ) ಥರಥರದಿಂ ತೇರುಂ; (ಗ) ರಥರಥದಿಂ.

ಧರೆಯುಂ ಗಗನಮುಮಿವಕೆಡೆಯಿಲ್ಲೆನೆ |

ನುರಿಯುತ್ತುಂಬಿನ ಬೆಲ್ಲರಿಯುಮನಾ- |

ತುರದೊಳೆ ರಥದಿಂದತಿರಥರೆಯ್ದರೆ ಕಂಡು[ಂ] ಕಡು ಮುಳಿದು ||

ಅರವರಿಸದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನೆಯ್ಯಂ- |

ದುರವಣಿಯುಂ ಹಿಡಿದವರವರ[ಂ] [ಸ- |

ತ್ವರ^೧ದಿಂದಾಕಾಶಕ್ಕೆ ರದೆತ್ತಿದ ಮತ್ತೆ ವೊಯ್ದನಪ್ಪಳಿಸಿ

|| ೫೮ ||

ಸಾರಥಿಯುಂ ತೇರುಂ [ಬೆ]ಲ್ಲಾಳ್ಳಳು- |

ಮಾರುಂ ತಪ್ಪದ ತೆಪದಿಂದೆಲ್ಲರ- |

ನೋರೊಂದೇ [ಗಾ]ಯದೆ ಕೊಲುತಲು ಮುಳಿದೆಬ್ಬಂ^೨ತಕನಂತೆ ||

ಮಾರಣಮಂತ್ರದ ರೂಪಂ ಕೊಂಡು ವಿ- |

ದಾರಿಸುತಂ [ಪಿಂಬಂದಪನ್ನಿಂದೆನೆ^೩] |

ವಾರಿಜನಾಭಂ ಬೆಂಬತ್ತಿದನಂತಾ ವಿದ್ಯಾಧರಬಲಮಂ

|| ೫೯ ||

ಅಳು-ಕುದುರೆ-ತೇ^೪ರ^೫ನಿತುಂ ಚೂಡಿಯ |

ಕಾಳೆಗದೊಳ್ಳೆಟ್ಟೋಡಿಬರುತ್ತಿರೆ |

ಕಾಲಾಂತಕನೆಂಬಂತಿರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಬ್ಬಿಕೊಂಡು [ಬರಲು]^೬ ||

ಶೈಲೇಂದ್ರಂಗಳನೆನಲೊಪ್ಪುವ ಶುಂ- |

ಡಾಲಘಟಿಯನಣೆಮೊಮ್ಮೆಯ^೭ ನೂಂಕಲು |

ನೀಲಜಲಧರಂಗಳು ಕವಿತಪ್ಪವೊಲಂದು ಬಂದು ಹರಿಗಿದಿರ

|| ೬೦ ||

ಬೆದಪ್ಪಿ ದಿಶಾದಂತಿಗಳತಿ ಭಯದಿಂದ- |

ದೊದಪ್ಪಿ ಫಣೇಂದ್ರಂ ಕೂರ್ಮಂ ಕೂಗಿಡೆ- |

ಯದಿರೆ ಧರತ್ರಿ [ಸಕಲದಿಕ್ಕಾಲಕರುಂ ಗಡೆ]^೮ ಬಿಜುತೋಡೆ ||

ಮದಗಜಘಟಿಗಳ ನೂಂಕುತ್ತಿರೆ ಕಂ- |

ಡದಟರ ದೇವಂ ಸಿಂಹದ ತೆಪದಿಂದ- |

ದ್ರಿದಿರಲ್ಲೆಲ ನಡೆ^೯ ತಂದರು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಯ್ದೆ ಕಂಡು ನೆಸುನಗುತ

|| ೬೧ ||

೧ (ಗ) ವು. ೨ (ಗ) ದಿ. ೩-೩ (ಕುಗ) ಸುಮುಖ. ೪ (ಗ) ದೇ. ೫ (ಕುಗ) ಬ. ೬-೬ (ಕು) ಘಾಯದೆ; (ಗ) ಘಾಯದಿ. ೭-೭ (ಕುಗ) ದಂ. ೮-೮ (ಕು) ಬಂದಪುದಿಂದೆನೆ; (ಗ) ಬಂದಪುದೆನೆ. ೯ (ಕು) ರೆ; (ಗ) ರಿ. ೧೦-೧೦ (ಕು) ಬರೆ; (ಗ) ಬರುತಿರೆ. ೧೧-೧೧ (ಕು) ಸರಿತ್ಪಾಲಕರುಂ ಕೂಡೆ; (ಗ) ಸದಿತ್ಪಾಲಕರುಂದೆ. ೧೨-೧೨ (ಕುಗ) ದದಿರಲ್ಲೆಡೆ.

ಪದದುಂಗುಟದಿಂದೊಮ್ಮೆಯ ಜೀಯೆಂ- ।

[ದೊದೆದು ಘಟಿಗಳಂ ನೂಂಕಿದರಿಂತೀ]- ।

ಕದನದ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಸಡೆದೆನೆಯೆಂಬಂತಿರಲಾ ಬೃಂಹಿತವು ॥

ಮದರದನಿಗಳದಿರದೆ ಬರುತಿರೆ ಕಂ- ।

ಡೊದವಿದ ರಣರಾಗದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ- ।

ನಿದಿರೊಳ್ಳೆಲಬಲದೊಳ್ಳುತ್ತುತ್ತಿರೆ ಮುಂತೆ ಕಂಡು ಕಡು ಮುಳಿದು

॥ ೬೨

ಗಿರಿಘಟಮಂ ತಟ್ಟುಚ್ಚಲಿಸುವೆವಾ- ।

ವರಿಸದೆ ನೋಡಿದೆಮ್ಮಿದಿರೊಳ್ [ನೀಂ] ।

ಧುರದೊಳ್ಳೆಂದಪನೆನುತಂ ಕಡುಪಿಂ ಮೊಗವರಿಗೆಯ ತೆಗಸಿ ॥

ಇರದೀಗಳೆ ತೊಲಗಕ್ಕಟ ಸಾಯದೆ ।

ಶಿರ ನಿನ್ನಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಪ್ಪೆಯಾದೆ ನಿ- ।

ಲ್ಲಂದೆನ್ನೊಡನೆ ಹಳಚ್ಚುವುದೆನುತಂ ಜೋದರೆಯ್ಗೆ ಜೀವೊಡೆಯೆ

॥ ೬೩ ॥

ಸರಿ ಸುರಿವಂತಲರಂಜಿನ ಮಲೆಯಂ ।

ಭರದಿಂ ಜೋದರು ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯಿಂ ।

ಪರಿಪರಿಯಿಂ ಮೂದಲಿಸುತ ಕರೆದತಿ ಕೌತುಕದಿಂ ನೋಡಿ ॥

ಸರಲೊಂದವೊಡಮೀತನ ಚುಚ್ಚವು ।

ಗಿರಿಯಂತಿರ್ದಪನದಿರಂ ಬೆದಲಂ ।

ನರನಲ್ಲೀತನೆನುತ್ತುಂ ಕೊಂಡರ್ಕೊಡ್ಡಿ ಡಹಳೆಸಬಳವನು

॥ ೬೪ ॥

ಭರದಿಂ ಡಹಳೆಯ ಸಬಳದಿನಿಡುತಂ ।

ಕರಿಘಟಿಯಂ ನೂಂಕಿಸೆ ಜೋಧರು ತಡೆ- ।

ದಿರದೆಯ್ಗೆ ಮಾವಂತರು ತೊಲತೊಲಗಿಂದೊರುತ್ತುಂ ಬರಲು ॥

ಅರವರಿಸದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರದೇವಂ ।

ಧುರದೊಳ್ಳಡುಪಿಂ ತನ್ನಂ ತುಡುಕಲು ।

ಭರಿಕೆಯ್ಗೆ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿಯೆ ಹೊಯ್ದನು ವ್ರಾತದಿಂ ದಂತಿಸಂತತಿಯಂ

॥ ೬೫ ॥

೧-೧ (ಕು) ದೊದೆದಿಗಳೊಂಕಿದರಾಮಿತಿ; (ಗ) ದೊದೆದಡಿಗಳೊಂಕಿದರಾಮಿತಿ. ೨-೨ (ಕುಗ) ಕೆಯೊಳೆ. ೩ (ಗ) ಲೆ. ೪ (ಗ) ಟ್ಪ. ೫ (ಗ) ರ. ೬ (ಗ) ದಿರೆ ೭ (ಗ) ಡೆ. ೮ (ಗ) ಪ. ೯ (ಕುಗ) ಡೆ. ೧೦ (ಕು) ಸಿ. ೧೧-೧೧(ಕುಗ) ತಡೆಯದೆ, ೧೨-೧೨ (ಕು) ಗೆನುತ್ತಂತಾ; (ಗ) ಗೆನುತಂತಾ. ೧೩ (ಗ) ಯ್ಯಂ. ೧೪ (ಕುಗ) ಮುಕ್ಕಾ.

ಮದರದನಿಯ ಭರಿಕೆಯ್ಗೆ ಪಿಡಿದಿ- |

ದ೯ದರದೆ ಗಗನಕ್ಕೀಡಾಡಿ[ಬರ-

ಲೊಡೆಯಿ] ಕರಂ ಭೂರದನೆಡಗಾಲೊ[ಳ್ಳಚ್ಚಲು] ಭರದಿಂದ ||

ಕದನಕ್ಕಿಕ್ಕಿದ ಹಾಡೆಯ ತಿಳಿದಿಂ |

ಪದಮೊಳ್ಳರಿಗಳ ಹೆಣನಿರೆ ಕೊಂದಂ |

ಬೆದಲದೆ ಪದ್ಮಂ ಕಾಗೆಗಳಾಡಲ್ಕಾಡೆ[ಸಮರೆ] ರಂಗಮೊಳು

|| ೬೬ ||

[ಬಿಟ್ಟುಂ] ಬಿಡುತೋಡುವ ಕೆರಿಗಳೆ ಬಿ- |

ನ್ನಟ್ಟ ತಗುಳ್ಳೆರಡೆರಡು[ತಾಳಿಗೆ] |

ವಟ್ಟವನೆರಡುಂ ಕೈಯೊಳು [ಪಿಡಿದಂದೊತ್ತಲು] ರಣದೊಳಗೆ ||

ದಿಟ್ಟಗಳಂ ಮುಖದಿಂ ಭರಿಕೆಯ್ಯಿಂ |

ದೊಟ್ಟ[ಸುವ ನೆ]ತ್ತರ ಬರವೊನಲೊ- |

ಳ್ಳೆಟ್ಟನೆ ತಿಡಿವೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮಟನಂತಿದನಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

|| ೬೭ ||

ನಿಲ್ಲದೆ ಬಿಡುತೋಡುವ ಗೆಣಘಟಿಯಿ-

ದಿಲ್ಲಿಗೆಯ್ದಿ ದಂತಗಳ ಕೀಳು- |

ತ್ತಲ್ಲಿಯೆ ಕುಕ್ಕುಟುಸುತ್ತಂ ಕೆಲವಂ ಕೆಲವನ್ನಾದಿಡುತಂ ||

ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಕೆಲವಂ ಭರಿಕೆಯ್ಯಿಂ |

ದಲ್ಲಗೆ ನೆತ್ತರ ಹೊನಲಂ ಭರದಿಂ |

ಬಲ್ಲಾಯತನೆಂಬಂತಿರುತ್ತಿದಂ[ಕಲಿ] ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಜಿಯೊಳು

|| ೬೮ ||

ಆನೆ-ಕುದುರೆ-ತೇರಾಳುಗಳದೊಳೊಳು |

ಮೀನು-ಮೊಸಳೆ-ನೆಗಲಾವೆಗಳಾಗ[ಗ]- |

ಲ್ಲಾನಾ[ಟಿ]ಚೆಯ ಬೆಂಡೆದಾಡಲು ಭೈತ್ರ[ಗಳೆಂ] ಬಂತೆ ||

೧-೧ (ಕುಗ) ಬರುತ್ತಿರಲೊಡೆಯೆ. ೨-೨ (ಕುಗ) ಳ್ಳಚ್ಚಲು ನೆಟ್ಟನೆ. ೩-೩ (ಕುಗ) ಸಂಗಳ. ೪ (ಕುಗ) ಬಿಟ್ಟು; (ಗ) ಬಿಟ್ಟು. ೫-೫ (ಕುಗ) ಕರಿಘಟಿಗಳ. ೬-೬ (ಕುಗ) ತಾಳ. ೭-೭ (ಕುಗ) ಪಿಡಿದುಕೊಂಡೊತ್ತಿ. ೮-೮ (ಕುಗ) ಸುತ್ತಿ. ೯-೯ (ಗ) ಕರಿ. ೧೦-೧೦ (ಕು) ದ೯ಲ್ಲಿಗೆಯ್ದಿ (ಗ) ದ೯ಲ್ಲಿಗೆ ಇದಿ. ೧೧ (ಕುಗ) ತ. ೧೨-೧೨ (ಗ) ತಿರಲಿ. ೧೩-೧೩ (ಕುಗ) ವೀರ. ೧೪ (ಕುಗ) ಡ. ೧೫ (ಕುಗ) ಡೆ.

ದಾನವಸೇನೆಯ ತುಡುಗಿಯ ಮಣಿಗಳ |

ನೂನಮಣಿಗಳಾಗಿರಲಂಬುಧಿಯ ವೊ- |

ಲಾನರ್ತಂ ವ್ರಣಮಯವಾಗಿದ್ದು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಹರಿಯಿರಲು

|| ೬೯ ||

ನಿಜ ಚತುರಂಗಬಲಂ ಸೆಡೆವುದ ಕಂ- |

[ಡುಜುಗಿಸೆ] ಕೋಪಂ ಕಿಡಿಕ್ಕಿಡಿಯಾಗು[ತು-] |

ರೆ ಜಡಿದು ಝಂಕಿಸಿ ಸಾರಧಿಯಂ ತ್ರಿಶಿರಂ ರಥದಿಂ ಬಂದು ||

ಗಜರಥಹಯಭಟರಂ ತವೆ ಕೊಂದೀ |

ಭುಜಬಲವಂ ತೋಪಿನ್ನೊಳೆನುತ್ತಂ |

ಬುಜನಾಭನನವನೆಚ್ಚೆಂ ನಚ್ಚಿನ ಬಣವಣ್ಣಿಗೆಯಂಬಿನಲಿ

|| ೭೦ ||

ತ್ರಿಶಿರಂ ಮೂದಲಿಸುತ ಕಡುಕೆಯ್ದಂ |

ದೇವಿಯನೆಗಳೆಲ್ಲಂ ಸೆಡೆಯಲು[ವು-] |

ಸ್ಪುಸ್ಪುಯೆನುತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವಂ ನಿಜ ಸೂರಿಯಹಾಸದೊಳು ||

ಕುಸುರಿದಪಾಯುತಂ ಬಪ್ಪಂಬುಗಳಂ |

ದೇವಲಿಗಿದರುತ್ತಿರೆಯದೇಕಂಜದೆ- |

ಯೆಸುತಿದ್ಧಂ ವಿದ್ಯಾಬಾಣಂಗಳೆ[ನದೆ] ಖಂಡಿಸುತಚ್ಯುತನು

|| ೭೧ ||

ತೇರಿನ ಸಾರಿಗೆ ಬಂದು ಕುದುರೆಗಳ |

ಕೂರಸಿಯಿಂದಂ ಮುಳಿದಪ್ಪಳಿಸಲು |

ಸಾರಧಿ ಮುಂದೆಕೆ ಮುಸುಡೂರಿಯೆ ಧರೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೀಳಿಲು ತಾಂ

ತೇರಿಂದಂ ನೆಲಕಾಗಳೆ ಹಾ[ಯ್ದೊ]

ವಾರಿಜನಾಭನನಿಪಾಯಲ್ಪಿಂದಂ |

ವೀರತ್ರಿಶಿರಂ ವಜ್ರದ ಕುಂತವೆ ಕೊಂಡು ಮುಟ್ಟಿ ಮೂದಲಿಸಿ

|| ೭೨ ||

೧ (ಕಖ) ಬ್ರ. ೨-೨ (ಕಖ) ಡುಜಿಸೆ; (ಗ) ಡುಜಿಗಿಸೆ. ೨ (ಕಖಗ) ತ್ರಿ. ೪ (ಗ) ಡೆ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಹುಸಿಹುಸಿ. ೬-೬ (ಗ) ಸೂರ್ಯಹಾಸ. ೭ (ಖ) ತಿ. ೮ (ಖ) ಕೆಯಂ. ೯-೯ (ಕಖಗ) ನೆಯ್ದು. ೧೦-೧೦ (ಕಖಗ) ಮುಂದಿಗೆ. ೧೧-೧೧ (ಕಖಗ) ಬೀಳುವುದು. ೧೨ (ಕಖ) ಹಾ ಇದು; (ಗ) ಹಾಯು. ೧೩-೧೩ (ಗ) ಕುಂಠದ ಕುಂಠವ.

ಕುಳಕನ ದಾಡೆಯಿವೆನೆ ರಂಜಿಸುತಿಹ |
 ಬಳನಳವಡೆ ತನ್ನೆರಡುಂ ಕೈಯೊಳು |
 ಹಲವುಂ ಪರಿಯಿಂ ಮೂದಲಿಸುತ್ತಂ ಪರಪಂಥಿಗಳೆಸೆಯೆ ||
 ಘುಲುಘುಲುಯೆನೆಯಣಿಸಿನ ಹಲವುಲಿಗ- |
 ಳ್ತೊಲತೊಲಗೆನುತಂ [ಚೆಮ್ಮಿ] [ತಿವಿದನಾ- |
 ಗಳೆ] ತ್ರಿಶಿರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನನಂದಾರೆ ಕೂಡಿ ಖೇಚರರು || ೭೩ ||

ಪ್ರಳಯಕೃತಾಂತನ ದಂತದ ತೆಪದಿಂ |
 ಬಲಮುಂ ಹರೆಹೊಯ್ದು[ಘ] ಹೊರ ಕೈಯಿಂ- |
 ದೊಳಹೊಗಲೊಡನೆ [ಕಠಾರಿಯ]ನುರ್ಚಿದ ವೀರತ್ರಿಶಿರನನು ||
 ಸುಲಲಿತ[ಸೂರಿಯ]ಹಾಸದಿನಾದ್- |
 ಪ್ಪಳಿಸಲ್ತಲೆ ಹಱುದಾರುತ ಬರ್ದಿತು |
 ಮಲೆನವರಾರೆಂಟನೆಯಚ್ಚುತನೊ[ಳ್ಳಲಿ] ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನೊಳು || ೭೪ ||

ಉಗುಳುಗುಳೆನ್ನಯ ತಮ್ಮನನೆನುತಂ- |
 ದಗಣಿತಚತುರಂಗಬಲಂ ಬೆರಸಿರ- |
 ದೊಗೆನ ವಿಲಯ[ಕಾಲದ] ಜಲಧಿಯ ಮೊಲ್ಲಾಷಣನೆಯ್ದು ||
 ಮಿಗೆ ಕೋಪಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಗಳ್ಳಸು- |
 ನಗುತಂ ಮುನ್ನಿನ ತೆಪದಿಂದದುವಂ |
 ಖಗಮ್ಮಗಕೋಟಿಗೆ ಬರ್ದಿಕ್ಕುತ್ತಿರೆ ಕಂಡು ದೂಷಣ[ಂ] ಮುಳಿದು || ೭೫ ||

ಅರವರಸದೆ ಸುರಗಿಯಿ ಕೊಂಡೊಮ್ಮೆಯೆ |
 ಧುರದೊಕ್ಕೇಲ್ವಾಯಲು ದೂಷಣನತಿ |
 ಭರದಿಂದಾತನುಮಂ ಕಡುಹಿಂದಂ ಸೂರಿಯಿಹಾಸದೊಳು ||
 ಉರವಣೆಯಿಂ ತ್ರಿಶಿರನ ಹೊಯ್ದಂದದೊ- |
 ಳರದಪ್ಪಳಿಸಲ್ತಲೆ ಹಱುಯಿತು ನಿ- |
 ಸ್ತೂರವಾಗ್ಗಿರಲದು[ಕಂಠಿಯುತ್ಪಿದುದು] [ನೋಡಲಟ್ಟಿ] ರಣದೊಳಗೆ || ೭೬ ||

೧ (ಖ) ರಿ. ೨-೨ (ಕಖ) ಚಿಮ್ಮಿಸಿ; (ಗ) ಮಿಂಚಿಸಿ. ೩-೩ (ಕಖ) ತೀವಿದನಾ. ಗಳೆ; (ಗ) ತೀವಿದನಾ. ಗಳೆ. ೪ (ಕಖಗ) ದೆ. ೫-೫ (ಕಖ) ಕಠಾರಮ. ೬-೬ (ಕಖ) ಸೂರ್ಯ. ೭-೭ (ಕಖಗ) ಲ್ಲೀರ. ೮ (ಕಖಗ) ಕಡು. ೯ (ಖ) ರಿ. ೧೦-೧೦ (ಕಖ) ಹರಿಗೆಯ. ೧೧-೧೧ (ಗ) ಸೂರ್ಯ. ೧೨ (ಗ) ಚೆ. ೧೩-೧೩ (ಕಖಗ) ರೆ. ೧೪ (ಗ) ತಿ. ೧೫-೧೫ (ಕಖಗ) ನೋಡೆಯಟ್ಟಿ.

ಅಂತಾತ್ರಿಶಿರನುಮಂ ದೂಷಣನುಮಂ - ।

ನಂತಕಮುಖಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಯ್ದಿಸೆ ।

ಸಂತಸದಿಂ ದೇವರ್ಕಳು ಸುರಿಯಲು ನಭದಿಂ ಪೂಮಳಿಯಂ ॥

ಇಂತೀತನೆಯನಗೊಡಿಯಂ ರಿಪುಬಲ- ।

ವಂ ತಾ[ಗೀ]ತಂ ತಾನೋರ್ವಂ ಕಡು- ।

ಹಿಂ ತಟಾದೊಟ್ಟಿದನೆನುತಂ ಬಂದನು ಕಾಣ[ಲಾ] ವಿರಾಧಿತನು

॥ ೭೭ ॥

ಬರುತಂ ಸೂರಿಯಹಾಸವ ಕೊಂಡು ಬಿ- ।

ದಿರ ಹಿಂದಿಲ ಶಂಭುಕನಂ ಕೊಂದನೆ ।

ಖರದೂಷಣಾತ್ರಿಶಿರಗ್ಗಂತಕನೆಂದದುವಂ ಮುನ್ನಿನಗೆ ॥

ವರದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳಲುಪಿದರುರು- ।

ತರಭುಜನಾತನುಯೀತನೆ ತಿಳಿದೆಂ ।

ಶರಣೆಂದೆಲಗುವೆನೀಸಮಯದೊಳಾನೆಂದು ವಿರಾಧಿತ ಬಂದು

॥ ೭೮ ॥

ತಂದೆಯ ಕೊಂದಾತನ ಕೊಲ್ಪಡೆಯೆನ- ।

ಗಿಂದವಸರಮಾದುದು ಕಾರಣರಿವ- ।

ರೆಂದಾನಂದದಿನೆಲಗಿದಡಕ್ಕುಂ ಮುನ್ನಿನ ಪದವೆನೆಗೆ ॥

ಎಂದಾಗಳ್ಳನದೊಳ್ಳುದದಿಂ ತಟಾ- ।

ಸಂದೆಂಟನೆಯಚ್ಚುತನಾ ಪದಾರ- ।

ವಿಂದಕ್ಕೆಲಗಿದನುರುತರ ವಿನಯದಿನಂದು ವಿರಾಧಿತ ಬಂದು

॥ ೭೯ ॥

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣದಕ್ಷನೆನಿ- ।

ನ್ನರುತರ ಬಾಹಾಬಲಮಂ ಕಂಡೆಂ ।

ಪರಮಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಂ ಕೇಳೆಂ ಬಂದೆಲಗಿದೆನೀಗೆ ॥

ಖರನಿವನಮ್ಮಯ್ಯನ ಕೊಂದೆಮ್ಮಯ ।

ಪುರಮಂ ತಾನುಣುತಿಹನಂತೆನ್ನಯ ।

ಪರಿಭವಮಂ ಕಾವುದು ದೇವಾಯೆಂದೆನಲು ವಿರಾಧಿತನಿಂದು

॥ ೮೦ ॥

೧ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಖರನ ಮರಣದನಂತರ ದೂಷಣನು ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರುವನು.

೨ (ಕಖ) ತೀ; (ಗ) ರಿ. ೩ (ಕಖಗ) ಲೆಂದು. ೪-೪ (ಕಖಗ) ಸೂರ್ಯ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ದಂದು.

೬-೬ (ಕಖಗ) ಬಂದುವಿರಾಧಿತನು. ೭-೭ (ಕಖಗ) ನು. ೮-೮ (ಕಖಗ) ನ ನಿನ್ನೀ. ವರುತರ.

೯ (ಗ) ಹುಂ (ಗ) ದ. ೧೦-೧೦ (ಕಖಗ) ನು.

ಬರುತಿರ್ಪಿಬಲವೆನ್ನದು ದೇವ- |

ಪರಿಭಾವಿವುದಂತೀಗಲೆ ತವ್ವೆಂ- |

ಖರನ ತಲೆಯನೆನಗೀವುದು ಬೆಸನಂ [ನೀಂ] ನೋಡುವುದೆಂದು ||

ಅರವರಸದೆ ನಿಜ ಚತುರಂಗ-ಬಲಂ- |

ಬೆರಸೊಮ್ಮೆಯೆ ಬೆರಸಿದನಾಗಳು ಸಾ- |

ಗರದೊಳ್ಳಾಗರ ಹಳಚುವ ತೆಪದಿಂ ವೀರಖರನ ಬಲದೊಡನೆ

|| ೮೧ ||

ಕರಿ ಕರಿಯೊಳು ರಥ ರಥದೊಳ್ಳುತ್ತರಗಂ |

ತುರಗದೊಳಾಳಾಳೊಳ್ಳಾಂ ಖರನೊ- |

ಳ್ಳಿರದೊಳ್ಳೀರವಿರಾಧಿತನಾಗಳು ಹೋಗದೆ ಹಳಚುತ್ತಿರೆ ||

ಅರೆನೆಲೆಯೊಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರದೇವಂ |

ಪಿರಿದುಂ ಸಂತಸದಿಂ ನೋಡುತ್ತಿರೆ |

ಯರವರಸದೆ [ಮೋಹರಿಸಿ ಹರಿಯ] ಮಾಡುತ್ತಿದ್ವಪವೆರಡುಬಲಂ

|| ೮೨ ||

ಒದವಿದ ಕುಲಗಿರಿಗಳು ಕುಲಗಿರಿಗಳೊ |

ಳದಿರದೆ ಹಳಚುವ ತೆಪದಿಂದಾಗಲು |

ಮದಗಜಘಟಿಯೊಳು ವೀರರಾಹುತರು ಬಂದು ಕೈಯಿ[ಕ್ರ]ಲು ||

ಮುದದಿಂದೆರಡು ಬಲದ ಜೋದರು ಶರ- |

ದದ ಮುಗಿಲಂತಿರೆ [ಗರ್ಜಿಸಿ] ಕಡುಪಿಂ

ಕದನಶ್ರೀಡೆಗೆ ಸೆಡೆಯದೆ ಕಪ್ಪಿದರು [ಕವಿದಂ]ಬಿನ ಸುರಿವಳೆಯಂ

|| ೮೩ ||

ಬಲ್ಲೆಹದಿಂ ದೂಹತ್ತಿಯನೊದವಿಸಿ |

ಸೆಲ್ಲೆಹದಿಂ ಲೆಂಡಿಗಳಿಂದಾಗ- |

ಳ್ಳಲ್ಲಣಿಸದೆ ಖೇಚರರಾವೃತರಿಂತೆರಡುಂ ಬಲದೊಳಗೆ ||

ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರೆ ದಿಗಿಭಂಗಳು ಫಣಿ- |

ವಲ್ಲಭನದಿರಲ್ದಾರಿಣಿ ಕಂಪಿಸೆ |

ಯಲ್ಲಗೆ ತಾರಾಗಣಮುಂ ಭರದಿಂದಾದು ಸಾರಿ ಹಳಚಿದರು

|| ೮೪ ||

೧-೨ (ಕಖ) ಖರದೊಳು ವೀರ. ೨-೨ (ಕಖ) ದಿಂ ನೋಡುತ್ತಿರೆ. ೩-೩ (ಕಖ) ವೋಹರಿಯಂ; (ಗ) ವೋಹರಿಸಾರಿಯಂ. ೪-೪ (ಕಖ) ಕೈ. ೫ (ಗ) ದಾ. ೬-೬ (ಕಖ) ಗರ್ಜಿಸುತಂ; (ಗ) ಘರ್ಜಿಸುತಂ. ೭-೭ (ಕಖ) ಮಾಣದಂ; (ಗ) ಕಾಣದಂ. ೮-೮ (ಗ) ಸೊಲ್ಲಹದಿಂ. ೯-೯ (ಕಖ) ಲಾಂಡಿ. ೧೦-೧೦ (ಕಖ) ತೆಂದು. ೧೧ (ಗ) ೩. ೧೨-೧೨ (ಖ) ಸಾರಿದು.

ಪ್ರಳಯ ಜಳಧರಂಗಳು ಸಾರ್ಧಪುನೇ |
 ಬಲಯುತರುಭಯಬಲದ ಖೇಚರರಾ-
 ಗಳೆ ನಿಜನಿಜರಥಕೋಟಿಗಳಂ ಕಡುಮುಳಿದಾರುತ ನೂಂಕೆ ||
 ಹಲವು ಪರಿಗಳಿಂ ಮೂದಲಿಸುತ ಮಾ. |
 ಮೌಲಿದೊರ್ಬರನೊರ್ಬರು ಕಡುಪಿಂದಂ |
 ಹೊಲಸೇಳಲು ಕೊಲುತಿರ್ದರು ಹೋಗದೆ ಸುತ್ತಿಯಟ್ಟಿಯಾಡುತಿರೆ || ೮೫ ||

ವೀರಭಟವೀರಭಟರೊಳಿತ್ತುಂ |
 ಕೂರಸಿಕುಂತಪಬಳಕಡಿತಲೆಯಕ- |
 ಠಾರದ ಬಿಲ್ಲಂಬಿನ ಕಕ್ಕಡೆಯ ಕುಠಾರದ ತೋಮರದ ||
 ಕೂರಲಗಿನವರ್ತಮತಮಗಾಗಳೆ |
 ಯಾರುತ್ತಂ [ಯಿಜುಯಲು] ಬೆರಸಿದರಾ |
 ಧಾರಣಿಯೆಲ್ಲಂ ಹೆಣಮಯಮಾಗಿರಲೆರಡು ಬಲದ ಭುಜಬಲರು || ೮೬ ||

ಮಿಗೆ ಕಾಮುಗಿಲಂ ಮದಗಜಘಟಿಗಳ್ |
 ಮಿಗೆ ಮೊಳಗಂ ರಣತೂರ್ಯನಿನಾದಂ |
 ಮಿಗೆ ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲನಸಿಲತೆಗಳು [ಕೂಡಿರೆ] ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ||
 ಮಿಗೆ ಸಿಡಿಲಂ ತಾಗುವ ಘಾಯಂಗಳು |
 ಮಿಗೆ ಮಳೆಯಂ ಸುರಿವಂಬಿನ ಮಳೆಗಳ್ |
 ಮಿಗೆ ಕಡಲಂ ನೆತ್ತರ ಕಡಲುಗಳೆನೆ [ತಾಗುತಿರ್ದವೆರಡು] ಬಲಂ || ೮೭ ||

ಬಡಬಾನಲನಾಕೃತಿಯಂ ತಳೆದುದೊ |
 ಕಡೆಗಾಲದ ಸಿಡಿಲೆಯ್ದಂದವುದೋ |
 ಮೃಡನುರಿಗಣ್ಣೋ ಮೇಣಿದು ನಡೆತಂದವುದೆನ್ನುತ್ತಿರಲು ||
 ಗುಡುಗುಡಿಸುವ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯ ಹೊಗೆಯೆನೆ |
 ಯೆಡೆನೊಸಲೊಳಗಾಗಲು [ಭೃಕುಟೆಯು] ಕ- |
 ಣ್ಣೆಡಿಯಂ ಕೆಂಡಮನುಗುಳಲ್ಪಂದನು [ಖರೆ] ಕಂಡು ವಿರಾಧಿತ[ನಂ] || ೮೮ ||

೧ (ಕಖ) ಡಿ. ೨ (ಕಖ) ಕ. ೩ (ಗ) ಬ. ೪ (ಗ) ಡುಂ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ಕೂಡೆ. ೬-೬ (ಕಖ) ತಿರ್ದಪವೆರಡು; (ಗ) ತಿರ್ದಪವೆರಡುಂ. ೭-೭ (ಕಖ) ಖರನ; (ಗ) ಖರನಾ. ೮ (ಕಖಗ) ನು.

ಧುರದೊಳ್ಳಿ ಮ್ಮಯ್ಯನನಾಂ ಚಂದ್ರೋ- |
 ದರನಂ ಕೊಂದುದನಟಾಯದೆ ಬಂದೆಯೊ |
 ಭರದಿಂ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆಯೆ ಕೊಡೆ ಕಾವುದೆ ಕಡುಗಲಿತನದಿಂದ ||
 ಅರವರಸದೆ ನಿನ್ನಂ ಕೊಲ್ವಡೆ ನಾಂ |
 ನರನಿವ ಕಾವನೆಯನುವಾಗಕ್ಕಟ |
 ಚರಣಕ್ಕರಗಲ್ಪರುಣಿಸುವೆನು ಬಾಯೆನಲು [ಖರೆ] ವಿರಾಧಿತ[ನು] || ೮೯ ||

ತ್ರಿಶಿರಂ ದೂಷಣ ಶಂಭುಕ ಮೊದಲಾ-
 ದಸುರರ ನೀಂ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಮತ್ತಂ |
 ಕುಸುರದಟಾದು ದೆಸೆವಲಿಗೆದಟಾದ ನೀನೇ[ನಂ] ಮಾಡಿದೆಯೊ ||
 ಬಿಸರುಹನೇತ್ರನ ಬಯ್ಯಾ-ಬಾಯಂ |
 ಮಸೆದಂಬಿನಲೆಸುವೆನು ಬಿಟ್ಟೋಡೆಂ- |
 ದಸದಕಮಾಗರೆ ಮೂದಲಿಸಿಯೆ [ತೊಟ್ಟಿಚ್ಚನಾ] ವಿರಾಧಿತನು || ೯೦ ||

ಉರಿಯನುಗುಳುತಂ ತೆಗೆದೆಚ್ಚಂಬರ- |
 ವರಸದೆ ಬರುತಿರೆ ಕಡುಪಿಂದಂತದ- |
 ನೆರಡುಂ ಕಡೆಯಾಗಲ್ಕವಲಂಬಿನೊಳೆಚ್ಚ[ಂ] ಖರನಾ[ರಿ] ||
 ಪಿರಿದುಂ ಕಡುಪಿಂದಾ ಸರಲುಮನಂ- |
 ಬರದೊಳೆ ಕಡಿಖಂಡಂ ಮಾಡಿದ[ನದ]- |
 ನುರುಮುದದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನೀಕ್ಷಿ[ಸುತಿರಲಂದು ವಿರಾಧಿತನು] || ೯೧ ||

× × × ×

೧ (ಕೃಗ) ಖರನು. ೨ (ಕಖಗ) ನ. ೩-೩ (ಗ) ಗೆದಟು. ೪ (ಕಖಗ) ನ. ೫-೫ (ಕಖಗ) ತೊಟ್ಟಿಚ್ಚನಾಗ. ೬ (ಕಖಗ) ಚ್ಚು. ೭ (ಕಖಗ) ರೆ. ೮-೮ (ಕಖಗ) ಸಲು. ೯ ಪಲ್ಲವ ಪದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಖರನು ಮೃತವಾಗುವವರೆಗಿನ ಭಾಗವಿದ್ದ ತುಸು ಪದ್ಯಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಗಿ ಗ್ರಂಥ ಪಾತವಾಗಿದೆ.

(ಪರಿಶಿಷ್ಟ ೧.)

ಒಪ್ಪೋಲೆ.

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ.

ಪುಟ.	ಸಾಲು.	ಅಶುದ್ಧ.	ಶುದ್ಧ.
೧೧	೨೩	ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ	ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ
”	೨೪	ಪಟ್ಟ ದರಸಿಯು	ಪಟ್ಟ ದರಸಿಯು
೧೨	೭	ಶತಮನುಷ್ಯ	ಶತಮನ್ಯು
೧೩	೫	ದಶರಥಜನಕನನ್ನು	ದಶರಥಜನಕರನ್ನು
೧೪	೭	ತಿಳಿದು	ತಿಳಿದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು
೧೫	೧೬	ಸೇರಿದುವು	ಸೇರಿದರು
೨೦	೨೯	ಪರವಾರ	ಪರಿವಾರ
”	೨೧	ಮಗಳಾದಳು	ಮಗಳಾದಳು.
”	೨೭	ಭವನಗಳನ್ನೆತ್ತುತ್ತ	ಭವಗಳನ್ನೆತ್ತುತ್ತ
೨೨	೫	ಕಪಿಳನು	ಕಪಿಳಚರಾಮರನು
”	೬	ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ	ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ
”	೭	ಕಪಿಳನ	ಕಪಿಳಚರಾಮರನ
”	೨೦	ದಿನಗಳವರೆಗೆ	ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ
”	೩೦	ವಸುವತಿ	ವಸುಮತಿ
೨೩	೧೧	ಶ್ರೀಭೂತಿ ಸುಭೂತಿಯ ಮಗ	ಶ್ರೀಭೂತಿ. ಸುಭೂತಿಯ ಮಗ.
”	೧೨	ಇವರಿಬ್ಬರೂ	ಶ್ರೀಭೂತಿಉಪಮನ್ಯುಗಳಿಬ್ಬರೂ
”	೧೩	ಉಪಮನ್ಯುವು	ಶ್ರೀಭೂತಿಯು
”	೧೫	ಬೇಡನಾದನು.	ಬೇಡನಾದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾರಕನಾದನು.
”	”	ಮುಂದೆ	ಸತ್ತು
”	೨೦	ಆ ದಿವಿಜನು	ಹೀಗೆ ಆ ದಿವಿಜನು
”	”	ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ	ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಸಲು ಸುರತ್ನ- ಮಾಲಿಯು
”	೨೧	ಆ ಉಪಮನ್ಯು	ಆ ಶ್ರೀಭೂತಿಚರಾಮರನೂ- ಉಪಮನ್ಯು

೨೩	೨೧	ವೈದನರಾದ	ವೈದನರಾದ
,,	೨೨	ಈ ನಾಲ್ವರು ನಿನ್ನ	ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ವರಿಗೂ
,,	,,	ಸ್ನೇಹಿತರು	ಸ್ನೇಹವು
೨೪	೧೩	ತಾನಾಗಿಯೇ	ತಾನಾಗಿಯೇ
,,	೩೦	ಕರಕೊಂಡು	ಕರೆದುಕೊಂಡು
೨೬	೨೦	ವಾಲಖಿಲ್ಯನು	ವಾಲಖಿಲ್ಯನ
,,	೨೭	ಈ ಹೊತ್ತು	ಈಹೊತ್ತು
೨೮	೭	ಕುವರನಗರಕ್ಕೆ	ಕುವರನಗರಕ್ಕೆ
,,	೯	ದಿನಗಳವರೆಗೆ	ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ
೨೯	೨	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೇವನಿಗೆ	ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನಿಗೆ
,,	೨೩	ದಿನಗಳವರೆಗೆ	ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ
೩೦	೨೪	ಶಂಭುಕನ ಶಿರ	ಶಂಭುಕನ ದೇಹವು ಶಿರ
,,	,,	ಅದು	—

ಶ್ರೀಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣಂ.

೨	೩	[ಉರುತರ]	[ಪುರುತರೆ]
೪	೧೨	ವರತರ ವಾಗ್ವೃತ್ತಿ	ವರತರವಾಗ್ವೃತ್ತಿ
೬	೧೧	ತೇಜಃ ಕೀರ್ತಿ	ತೇಜಃಕೀರ್ತಿ
,,	೧೮	ಸಿಂಹನಂದ್ರಾಚಾರ್ಯನು	ಸಿಂಹನಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು
೭	,,	ವದನಾಂ [ಭೋ] ಜ	ವದನಾಂ [ಬು] ಜ
,,	೨೧	ಸಂವರ್ಧಕರ	ಸಂವರ್ಧನಕರ
೯	೯	ಅವನತ ಹೊಯ್ಸಳ	ಅವನತಹೊಯ್ಸಳ
,,	೧೮	ಗುಣಶ್ರೀಯಂ	ಗುಣಶ್ರೀಯಂ
೧೦	೧೧	ಕೆಟ್ಟು [ವೆ]	ಕೆಟ್ಟು [ವೆ]
೧೨	೧೦	ಪರಿಮರ್ದಿಸೆ	ಪರಿಮರ್ದಿಸೆ
,,	೧೫	ಮಧುರಾಧರ ಚುಂಬನಕೆ	ಮಧುರಾಧರಚುಂಬನಕೆ
೧೨	೨೨	ಯೌವನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ	ಯೌವನಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ
೧೪	೫	ಜದಮೊಲಧೋ	ಜಹ ಮೊಲಧೋ
೧೫	೧೭	ಬಲಮುಂಬಲ	ಬಲಮುಂ ಬಲ
,,	೨೧	ಪದದಂತ ತನು	ಪದದಂತತನು

೧೬	೧೬	ಕೊಂಕುಗುರು ಪ್ರಸ್ತಾರ	ಕೊಂಕು ಗುರು ಪ್ರಸ್ತಾರ
೧೮	೯	ಪಣ್ಣಿಟಿ	ಪಣ್ಣಿಟಿ
೧೯	೨	ಬಂದೆಜಗುವವಳಿಗಳನು	ಬಂದೆರಗುವಳಿ[ಕುಳದಿ]ನು-
೨೦	೩	ಪಾನೀಯ ಮಹಾ	ಪಾನೀಯಮಹಾ
,,	೧೫	ದಂ ^೨ [ತರತರದ ^೨]	ದಂ [ತರತರದ ^೨]
೨೧	೬	ಪುರ	ಪುರವರ
೨೪	೧೮	ಮಿಥುನ ಸದ್ವಿಲಾಸ	ಮಿಥುನಸದ್ವಿಲಾಸ
,,	೨೫	ಭರತ ತ್ರಿಖಂಡ	ಭರತತ್ರಿಖಂಡ
೨೫	೧೭	ಕಲಿಲ	ಕಲಿತ
೨೬	೨೬	ನೊಳು ತಾವೆಸೆಯೆ	ನೊಳುಗಾವೆಸೆಯೆ
,,	೨೮	೫ (ಕಖಗ) ಗಾ	—
೨೮	೧೨	ಮಾಗಿರ್ಪುದಲ್ಲಿ	ಮಾಗಿರ್ಪುವಲ್ಲಿ
೨೯	೬	ಗನಲ್ಪು	ಗನಲ್ಪು*
,,	,,	ಬಳಲ್ಪುರಿ	ಬಳಲ್ಪು*ರಲ್ಲಿ
,,	೨೫	೧ (ಕಖಗ) ರಲ್ಲಿ	—
೩೧	೧೨	ನೆಂಬವನೀ	ನೆಂಬನವನೀ
೩೨	೩	ಮುನಿಸುವ್ರತಂ [ಬರಂ]	ಸುವ್ರತರ ಪರಿಯಂತ
,,	೪	ಆಕುಲದೊಳಗಬಿಲ	ಆಕುಲದೊಳಬಿಲ
,,	೬	ಪಾದಾರವಿಂದ	ಪದಾರವಿಂದಂ
,,	೨೧	ಸುರೇಂದ್ರವಂದ್ಯಂ	ಸುರೇಂದ್ರಮನ್ಯು
,,	೨೩	ವಿನತ	ವಿನೂತ
,,	೨೫	(ಕಖಗ) ವ್ರತರ ಪರಿಯಂತ	(ಕಖಗ) ಮುನಿಸುವ್ರತರಪರಿ
,,	,,	(ಕಖ) ಮನ್ಯು	(ಗ) ವಂದ್ಯಂ [ಯಂತ
೩೩	೩	ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀಯೆಂಬ [ಳ್ಳಿ]	ಕೀರ್ತಿ*ಶ್ರೀಯೆಂಬಳು
,,	೬	ಸೌಂದರಮಾದ ವದನೆ	ಸೌಂದರ ಮಾಧವನನೆ
,,	೯	ಸಂದವರ್ಗ ವಜ್ರಬಾಹು-	ಸಂದವರ್ಗ* ವಜ್ರಬಾಹು
,,	೨೪	ವಾಹನಂ	ವಾಹನ
,,	೨೮	೧ (ಕಖಗ) ಳು	—
		ಪುರಂದ್ರ[ರ ^೨]	ಪುರಂದ್ರರು

೩೩	೨೮	೨ (ಕಖಗ) ರು	—
೩೪	೨೧	ರನೊಡನೆ	ರನ ವೊಡನೆ
,,	,,	ನಯ[ದೊಳು]	ನಯದಿಂ
,,	೨೬	೫-೫ ದಿಂ	—
೩೫	೮	ಯೋಗಿಮುಖಂ	ಯೋಗಿಮುಖ್ಯಂ
,,	೧೧	ಭೂಗಧೀಶಂ	ಭೂಗಧೀಶರ
,,	೧೫	ಹರುಷೋತ್ಕರ್ಷ	ಹರುಷೋತ್ಕರುಷ
೩೫	೧೮	ವರವರಲ್ಲಿ [ಯೆ]	ವರುಯಿವರಲ್ಲಿ
,,	,,	ದೀಕ್ಷೆಯಂ ಕೊಂಡರು	ದೀಕ್ಷೆಯಗೊಂಡರು
೩೬	೯	ದ್ಯಾಧರ	ದ್ಯಾಧರಂ
,,	,,	ತ್ರಿಭುವನಂ	*ತ್ರಿಭುವನಂ
೪೦	೬	ಮೃಗಾದಿಕ್ಷಿತಿಶಂ	ಮೃಗಾ[ರಿ]-ಕ್ಷಿತಿಶಂ
,,	೧೩	ದೂರ [ನತಿ]	ದೂರ[ನತಿ]
,,	೧೪	ಭುಂಭುಕಯಶಂ	ಭುಂಭುಕಯಶಂ
,,	೧೫	ಗಿಲಲು	ಗಿಲೆದು
,,	೧೮	[ತ]ದ್ವಿಪರಥಂ	[ತ]ದ್ವಿಪರಥಂ
,,	೨೪	—	೧ A (ಕಖಗ)ದಿ. ಪುಪರಾಮಾ ಯಣದಲ್ಲಿ 'ಮೃಗಾದಿಮನ' ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಅರಸನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.
೪೧	೧೨	ದಿಳಿಪಂ	ದಿಳಿಪಂ
,,	೨೪	ತ[ಮ]ತಮ್ಮ ಸುತರ್ಗೆ	ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸುತರ್ಗೆ
,,	೨೬	೬ (ಕಖಗ) ಮ್ಕ	—
೪೪	೨೪	ಧರರಾಹ್ನಂತ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನೋಲಯಿಸೆ	ಧರರುಮಾಹ್ನಂತ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ- ನೋಲಯಿಸೆ
೪೫	೩	ತನುಜರೆಂದೆನಿಸಿ	ತನುಜರೆಂದೆನಿಸಿದ
,,	೧೭	ರೆರ್ಡೆಯ [ಅ]ಳಲು	ರೆರ್ಡೆಯ[ದ-] ವ[ಟ]ಲು
೪೬	೧೪	[ತಲೆದೂಗಿ] ಕ್ಷ. ಮಾತಳಂ	ತಲೆಯ ತೂಗಿ *ಕ್ಷ. ಮಾತಳಂ
,,	೨೫	೧-೧ (ಕಖಗ) ತಲೆಯತೂಗಿ	—

೪೯	೧೭	ಬರುತಲಿದ್‌ಪೆ	ಬರುತ್ತಿದ್‌ಪೆ
೫೧	೨೫	[ನಿಮಗೆ] ಜನಜನಿತೆಯಾ	ಜನಜನಿತೆ [ನಿಮಗೆ]ಯಾ
೫೨	೨೦	ಲನುಗೆಯ್ದು	ಲನುಗೆಯಿದು
೫೩	೭	ಮೊದಲಿಂದವರೆ ಪ [ಲ]	ಮೊದಲಿಂದವರ ಪ[ಲ]
,,	೨೨	ಗಂ ಡುಗೂಸುರೂಪಂ ತಳೆದುದೋ	ಗಂ ಡುಗೂಸುರೂಪಂ ತಳೆದುದೋ
,,	೨೫	೪-೪ (ಕಖ) ಡುಗೂಸುರೂಪಂ	೪-೪ (ಗ) ಡುಗೂಸುರೂಪಂ
೫೪	೨೪	ನೆಲನುಗ್ಗುಡಿಸುತುಂ	ನೆಲನುಗ್ಗುಡಿ [ಸೆ] ^೧
,,	೨೬	—	೫ (ಕಖಗ) ಸುತುಂ
೫೫	೨	ನ್ನಡಿದಳಿರ್ಗಳಿಂದೊಟ್ಟ ತೊಡಿಗೆಯಿ	ನಡಿದಳಿರ್ಗಳಿಂ ತೊಟ್ಟ ತೊಡಿ ಗೆಯಿ
೫೬	೧೮	ಕಿನಿತು	ಕಿನಿತು
೫೮	೧	ತೋಡು[ವಾ] ಬಿಡುವಂ	ತೋಡು[ವುಂ] ಬಿಡುವುಂ
,,	೩	ಬಿಲ್ದಿಭ	ಬಿಲ್ದಿ ಭ
,,	೧೪	ಕಿದು[ಸಲೆ]ಕೈಕೆಯ ನೋಡಿ	ಕಿದು ನಲಿದು ಕೈಕೆಯಿಯು
		ತಣೆಯ ದು	ನೋಡಿ [ದು] ^೨
,,	೧೫	ನೀನೆದು	ನೀನೆಟ್ಟು
,,	೧೭	ಕಿದು ಬಳಿಕೊಂದುತ್ತರ	ಕಿದು ಬಳಿಕಮುತ್ತರ
,,	೨೬	೪-೪ (ಕಖಗ) ನಲಿದು	—
,,	,,	—	೪ (ಕಖಗ) ತಣೆಯದು
೬೧	೧೨	ತನ್ನಯರ್ತುಕಾಲ	ತನ್ನಯ [ಪುಷ್ಪ]ಕಾಲ
೬೪	೧	ಸೈರಿಸಿದ	ಸೈರಿಸದ
,,	೧೯	ಕೆಂ[ವೆಸೆವ] ದುಕೂಲಾಂಬ	ಕೆಂ[ವೆಸೆಯುತ್ತಿಹ] ದುಕೂಲೆ
		ರದ	ಲಿದೆ
,,	೨೫	—	೨ A (ಕಖಗ) ಲಾಂಬರದ
೬೬	೧೨	ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ	ನಾಮ[ವನ್ನಿರಿಸಿ]
,,	೨೬	೬ (ಕಖಗ) ಣಂ	೬-೬ (ಕಖಗ) ಕರಣಂ ಮಾಡಿ (ಸಪ್ತಗಣ)
೬೭	೧೯	ಬಾ[ರೆ]ಲೆ	ಬಾಯೆಲೆ

೬೭	೨೧	ಲಲಾಮ[ನೆ]	ಲಲಾಮಾ
,,	೨೬	೮ (ಕಖಗ) ಯೆ. ೯ (ಕಖ) ಮಾ. —	
೬೮	೩	ತರು ..... ಬೆಳೆ	ತರು[ಚಯಂಗಳೆ] ಬೆಳೆ
,,	೫	ಧವಳತೆ[ಯು]	ಧವಳತೆ[ಯೆ]
,,	೨೧	ನೀಶವೆಸೆವೀ	ನೀಶನೆಸೆವೀ
೬೯	೨೩	ಹರ್ಷೋತ್ಕರ್ಷ	ಹರ್ಷೋತ್ಕರುಷ
೭೦	೬	ಜೀಯ ಜೀಯ	ಜೀಯ ಜೀಯಾ
,,	,,	ಸುಜನರೆಲ್ಲೆ ^{ಶಿ}	ಸುಜನ[ರವರ್ಬ ^{ಶಿ}]ಳೆದು
,,	೧೪	[ತೊಡಿಗೆ]	[ವುಡಿಗೆ]
,,	೨೫	೩ (ಕಖಗ) ಲ್ಲಂ	೩ (ಕಖಗ) ರೆಲ್ಲಂ ಬೆಳೆದು (ಸಪ್ತಗಣ)
೭೧	೨೦	ಮುನ್ನಮೆ	ಮುನ್ನಮೇ
೭೩	೧೭	ಪೇಜ್ಜೆನೆ	ಪೇಜ್ಜೆನೆ
೭೫	೨೦	ಪೆಸರನಿಟ್ಟು	ಪೆಸರನಿಟ್ಟತಿ
,,	೨೩	ಮಾಡಿದಾ	ಮಾಡಿದಂ
,,	೨೪	ಕನ್ನೆಯೆನಿಸಿದಳು ಕ್ರಮದಿಂ	ಕನ್ನೆಯನೆನಿಸಿದಳುಕ್ರಮದಿಂ
೭೬	೧೧	ಸರಳುವೀರಯ್ಯಾದು	ಸರಳ್ಳೀರಯ್ಯಾದು
೭೭	೩	ದುದಕ್ಕೆದೆಂದೀ	ದುದಕಿದೆಂದೀ
೭೮	೬	ಗಲ್ಲದದಾಗುಂಟೆ	ಗಲ್ಲದಾಗುಂಟೇ
,,	೯	ತೆಳೆದು ರಮಣೀಯಂ	ತೆಳೆದಧರಮಣೀಯಂ
,,	೧೨	ದರ್ಪಣಕೆ	ದರ್ಪಣಗೆ
೮೦	೨೨	ಗಗನದಿ [*]	ಗಗನವು
,,	೨೪	ಕೀಳಲೈ [*]	ಕೀಳಲೈ
,,	೨೬	* ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಸಾತವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.	—
೮೧	೭	[ನಾರುವದ] ಬ- ।	ಬಾರೆಹದ ಬಲು ।
,,	೯	ಲುವಿಲ್ಲ ನಾಕದ ಸೂತ್ರೀಯ	ವಿವರ[ನಾಕದ ಸೂತ್ರೀ ^ಽ]
,,	೨೫	೨-೨ (ಕಖಗ) ಬಾರೆಹದ	೨-೨ (ಕಖಗ)ಲ್ಲ
,,	,,	—	೨ A (ಕಖಗ) ತ್ರೀಯ

೮೨	೧೫	ಯಮಮಹಿಷೋದ- ರಪ್ರಕಾರದ ^೨	ಯಮಮಹಿಷ[ದುರ್ಧರ]- ಪ್ರಹಾರದ ^೨
೮೩	೧೧	ಸುಷಿದೆ ತಪ್ಪಿದಜುವು- ದಾವ ಸುಷಿದೆಯೆ ತಪ್ಪಿದರಿ- ದಾವ	
,,	೧೪	ಯವೆಂಗುಚಿತವಿತ್ತವ ^೨	ಯವಂಗಂಗಚಿತ್ತವ
,,	೨೧	ದಾಶರಥಿ ತಾಂ	ದಾಶರಥಿಗಳು
,,	೨೫	೩-೩ (ಕಖಗ) ಅವಂಗಂಗಚಿತ್ತವ	—
೮೫	೧೫	ನವಮೋಣ್ಣಗುಳ್ಳರೊ	ನವಮೋಣ್ಣಗುಳ್ಳರೋ*
,,	೨೧	ದೊಳಗವತರಿಸಿ	ದೊಳವತರಿಸಿ
೮೬	೧೨	ಪ್ರಭಾಮಂಡಳಗೆ ತಕ್ಕಳಿನಲಿ	ಪ್ರಭಾಮಂಡಳಗೆ ತಕ್ಕಳಿ- ಯೆಂದು
,,	೨೦	ವತನುವಂ	ಅತನುವಂ
,,	೨೫	೨-೨ (ಕಖಗ) ತಕ್ಕಳಿಯೆಂದು	—
೮೭	೧೫	ಖರ್ಚರಗಿ ^೨	ಖರ್ಚರಗಿ*
,,	೨೫	(ಕಖಗ) ಗಿ	—
೯೧	೧೪	ಅಜಾಯಿರೆ	ಅಜಾಯಿರೇ
,,	೧೫	ವಿವರ	ವವರು
,,	,,	ಪುರುಷರು	ಪುರುಷರೇ
,,	೧೯	ತಿರಿದು	ಸಿರಿದು
,,	೨೦	ಚರಗಿ ^೨ ನಿಪ್ಪ	ಚರಗಿ [*] ನಿಪ್ಪ ^೨
,,	೨೫	(ಕಖ) ಸಿರಿದು	—
೯೪	೧೨	ಳೆಜಗಿತ್ತಿನಲು	ಳೆಜಗಿದವೆನಲು
,,	೨೨	ವರಗಾಳ	ವರಮಗಧ
,,	೨೩	ಗುಜ್ಜರ-ತುಳುವ	ಗುಜ್ಜರ-ಗಾಳ-
,,	೨೪	ಕಳಿಂಗಹಮ್ಮೀರರೆಲ್ಲ ಬಂದ	ತುಳುವಹಮ್ಮೀರರೆಲ್ಲಬಂದ
೯೫	೯	ಬಿಲ್ಲನೇಜುಸಿ	ಬಿಲ್ಲನೇಜುಸೆ
೯೭	೨೧	[ನಳನ ಚರಣದೊಳು]	ಚಳನನಳನದೊಳು
,,	೨೪	ಲೋಚನೇಸೀತೆ	ಲೋಚನೆ ಸೀತೆ
೯೮	೧೫	[ಳೇ] ರಾಣಿ	[ನೀ] ರಾಣಿ
೧೦೨	೬	ತೆಗೆಯದೆ ನಿಲಲು	ತೆಗೆಯಲುಗಿಯಲು

೧೦೪	೧೩	ತನತನಗೆರ್ಡುಡು	ತನತನಗೆಟ್ಟುಡು
೧೦೮	೧೧	ಸಂಭೇರಮಮಂ	ಸ್ತಂಭೇರಮಮಂ
,,	೧೭	ತೇರಿಂ[ದಂ]ಬಂದಪನೆನೆಬರ್ಪಂ	ತೇರಿಂ ಬಂದಪನೆನೆ ಬರ್ಪಾತಂ
,,	೧೮	ದಾಮಂ	[ಗುಣ]ಧಾಮಂ
,,	,,	ಯುವತೀಜನಕಾಮಂ	^{೧A} [ಯುವತೀಕಾಮಂ] ^{೧A}
,,	೨೫	—	೧A-೧A (ಕಖಗ) ಯುವತೀಜನಕಾಮಂ
೧೦೯	೧೨	ನಿಳಯಂ	ನಿಳಯಂ ಜನಕಂ
೧೧೦	೪	ರಾಮಂಗಾದಳುವೀ	ರಾಮಂಗಾದಳುಯೀ
೧೧೧	೧೮	ಚ ಚಚ್ಚರದಿಂ	ಚ ಚ್ಚರದಿಂ
೧೧೩	೧೨	ಘನತರದುರಿತಂ	ಘನದುರಿತಂ
,,	೧೫	ಮುಖತೆಯಂ	ಮುಖತೆಯುಂ
,,	೨೪	ದಿಕ್ಪಾಲಜನವು	ದಿಕ್ಪಾಲಕಜನವು
೧೧೬	೧೮	ಪೊರಮಟ್ಟರು	ಪೊರಮಟ್ಟರು
೧೧೭	೧೫	ಕಾಪ್ಪಿಚ್ಚಿಂ	ಕಾಪ್ಪಿಚ್ಚಿಂ
೧೨೦	೧೨	ತೂಲ್ದಂ	ತೂಲ್ದಂ
೧೨೨	೪	ಕ [ಡಂ]ಗಿ	ಕ[ಡಂ]ಗಿ
೧೨೩	೧೫	ಭೋಗ [ದ]	ಭೋಗ[ದ]
,,	೧೮	ಅತುಳಿತ [ದ]	ಅತುಳಿತ[ದ]
೧೨೫	೨೨	ಜ್ಞಾನದಿನನಾ	ಜ್ಞಾನದಿನನಾ
೧೨೬	೯	ಜನಕ ಕನಕ	ಕನಕಜನಕ
೧೨೭	೨೦	ಱಂಚಯ	ಱಿಂಚಿಯ
೧೨೯	೧೫	ಕೂಟವಮನಂಗಜ	ಕೂಟಮುಮನಂಗಜ
೧೩೦	೩	ಜನಕನಂ	ಜನಕನುಂ
೧೩೪	೨೩	ಅಳವಳಿದು	ಅಳವಳಿದು
೧೩೫	—	ಳನೆಯಸಂಧಿ	ಳನೆಯಸಂಧಿ
೧೩೬	೧೫	[ಪಟಗು]	[ಪಟಗು]
೧೩೮	೧೨	ಕುಡವೆ	ಕುಡುವೆ
೧೩೯	೬	ಪೆರರೊಳರೆ	ಪೆರರೊಳರೆ
೧೪೩	೫	ನೀಕ್ಷಿಸಿ	ನೀಕ್ಷಿಸಿ
೧೪೫	೧೫	ಬೆಂಡೇಳೆಯುಂ	ಬೆಂಡೇಳೆಯುಂ
೧೪೮	೧೭	ಎರೆವುದನು	ಎಲೆವುದನು

೧೫೧	೧೬	ಇಳಿಕೆಯ್ವ	ಇಳಿಕೆಯ್ವ
,,	೨೭	,,	,,
೧೫೨	೨೦	ಮೇಳಗಾರ್ತಿ	ಮೇಳಗಾರ್ತಿ
,,	೨೭	ಶ್ರೀಯಳವ	ಶ್ರೀಯಳವ
೧೫೩	೧೮	ದೇವದೇವವಿನೋದಮಮಲ	ದೇವದೇವನ ನಮಿಸಿ ವಿಮಲ
೧೫೪	೧೯	ನಾವರಿಸಿ	ನಾವರಿಸೆ
,,	೨೦	ಇಂದು ಪಸಮಯ	ಇಂದು ಪರಸಮಯ
೧೫೫	೨	ಮಂಗಳ[ದಾ]ಯಿನಿ	ಮಂಗಳ[ಗಾ]ಯಿನಿ
೧೫೬	೨೧	ಜಗುಬ್ಬೊಡೋ	ಜಗುಬ್ಬೊಡೋ
೧೫೭	೧	ಬೆಮರುಣ್ಣೆ	ಬೆಮರುಣ್ಣೆ
,,	೭	[ದೊಳಗಿಂದ]	[ದೊಳಗಿಂದ]
೧೬೪	೧೨	ಬಾಗಿ	ಬಾಗಿ
,,	,,	ಘಡಿಘಡಿ	ಘಡುಘಡಿ
,,	೨೩	(ಕು) ಬಾಗಿ	(ಗ) ಬಾಗಿ
೧೬೭	೧೪	ತಳೆವುದರರಾ	ತಳೆವುದು ಸದಾ
,,	೧೫	ಅಳವಿಗಜುದ	ಅಳವಿಗಜುದ
,,	೨೫	೩-೩ (ಗ) ತಳೆವುದು ಸದಾ	೩-೩ (ಕು) ತಳೆವುದರರಾ
೧೬೮	೨	ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚು	ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚು
,,	೧೧	ದರವುಳಿದುವು	ದರವುಳಿದುವು
,,	೧೨	ಳುರಿವರಿವುತಂದು	ಳುರಿವರಿವುತಂದು
೧೬೯	೨೧	ಕುವರನಗರಕ್ಕೆ	ಕುವರನಗರಕ್ಕೆ
೧೭೦	೭	ವಿಜುಗೀಮ	ವಿಜುಗೀಮ
೧೭೧	೧೪	ಮೂವರುಂ	ಮೂವರುಂ
೧೭೨	೧೭	ಲಕ್ಷಣ	ಲಕ್ಷಣ
೨೦೦	೭	ಬೀಳಲೊಂದಂ	ಬೀಳಲೊಂದಂ
೨೦೩	೨೧	ಬಲಾಚ್ಯುತರು[ಗರ್]	ಬಲಾಚ್ಯುತರು
೨೦೪	೧೩	ಅಳಿ	ಅಳಿ
,,	೧೪	ಮೀಂಬುಳು	ಮೀಂಬುಳು
೨೧೦	೩	ಜಗುಟಿ	ಜಗುಟಿ
೨೧೨	೩	ಕೂ ಡಿರದೆ	[ಕಂ] ಡಿರದೆ
೨೧೩	೬	ಸದ್ವೃಷಿ	ಸದ್ವೃಷಿ

”	೭	ಯೆಯ್ತುಂದು	ಯೆಯ್ತುಂದು
೨೧೬	೧	ಆರಸನು	ಆರಸನಾದ
”	”	ಕ್ಷೇಮಂಕರನು	ಕ್ಷೇಮಂಕರನಿಗೂ
”	”	ವಿಮಲಾದೇವಿ	ವಿಮಲಾದೇವಿಗೂ
”	೨	ಆವರಮಕ್ಕಳು	—
”	”	ಕುಲಭೂಷಣರು	ಕುಲಭೂಷಣರೆಂಬ ಮಕ್ಕಳಾ ದರು.
೨೨೨	೨೧	ಚಚ್ಚರ ಮೆಟ್ಟರಿಸಿ	ಬೇಗನೆಟ್ಟರಿಸೆ
”	೨೬-೨೭	ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಚಚ್ಚರವೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕವಿಯು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.	—
೨೨೩	೧	ಬಿದಿದ್‌ದಪ	ಬಿಟ್ಟಿದ್‌ದಪ
೨೨೪	೨೪	ನಡೆತಂದರು	ನಡೆತಂದನು
೨೨೬	೧೧	ದೊಟ್ಟಿ[ಸುವ]	ದೊಟ್ಟಿ[ಸುವ]
೨೨೭	೯	ಬಣವಣ್ಣಿಗೆಯಂಬಿನಲಿ	ಬಣ್ಣವಣ್ಣಿಗೆಯಂಬಿನಲಿ
”	೨೧	—	೨A-೨A ಬಣವಣ್ಣಿಗೆಯಂದಿನಲಿ
